

T.C.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**HAMÂMCİZÂDE HÂFİZ-I MAR'AŞÎ
VELÂYETNÂME
İNCELEME-ÇEVİRİ YAZI-İNDEKS**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Fatih BOLAT

KAHRAMANMARAŞ

OCAK 2020

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

HAMÂMCİZÂDE HÂFİZ-I MAR'AŞÎ
VELÂYETNÂME
İNCELEME-ÇEVİRİ YAZI-İNDEKS

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI

HAZIRLAYAN
Fatih BOLAT

KAHRAMANMARAŞ
OCAK 2020

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

HAMÂMCİZÂDE HÂFİZ-I MAR'AŞÎ
VELÂYETNÂME
(İNCELEME-ÇEVİRİ YAZI-İNDEKS)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod no:

Bu Tez / Proje / / Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI
BAŞKAN

Prof. Dr. H. İbrahim YAKAR
ÜYE

Doç. Dr. Yakup POYRAZ
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Burcu ERŞAHAN
Enstitü Müdürü

Bu çalışma tarafından
desteklenmiştir.

Proje No:

Not: Bu tez veya projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAMÂMCİZÂDE HÂFİZ-I MAR'ÂŞÎ
VELÂYETNÂME
(İNCELEME-ÇEVİRİ YAZI-İNDEKS)

Fatih BOLAT

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI
Yıl : 2020 Sayfa: 329
Jüri : Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI (Başkan)
: Prof. Dr. İbrahim YAKAR (Üye)
: Doç. Dr. Yakup POYRAZ (Üye)

Velayetnameler tarikat büyüklerinin hayat ve menkıbelerini konu alan eserlerdir. İslamiyet'in kabulünden sonra tasavvuf anlayışının başladığı ilk yüzyıldan itibaren evliya menkıbeleri oluşmaya başlamıştır. Bu eserlerden meşhur olanları; Menâkıb-ı İmâm-ı A'zâm, Lokman Parende, Menâkıb-ı Mevlânâ, Hacı Bektaş Veli, Velayetname-i Hacim Sultan, Menâkıb-ı Sipehsâlâr, Menâkıbü'l-Arifin, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Sultan Şücae'ddîn, Otman Baba vb. velayetnameleridir. Bu velayetnameler içerisinde en maruflarından birisi Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi'dir. Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi'nin Hacı Bektaş Veli'nin vefatından sonra bir Bektaşî dervişi tarafından yazıldığı tahmin edilmektedir. Velayetname, Hacı Bektaş Veli ve Bektaşîlik hakkında hiç şüphesiz en kıymetli kaynaktır. Tarihi seyir içinde her Bektaşî tekkesinde bir nüshası bulunan Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi XIX. yüzyıl Maraşlı divan şairi Hamamcızâde Hâfız-ı Mar'âşî tarafından da yazılmıştır. Hâfız-ı Mar'âşî'nin Velayetname adlı eseri çoğunlukla mensur yer yer de manzum kısımlardan müteşekkildir. Eser Kahramanmaraş'ta bulunan Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi 264b numarada kayıtlıdır. Bu çalışmamızda Hacı Bektaş Veli ve Bektaşîlik bağlamında Hâfız-ı Mar'âşî'nin Velayetname adlı eseri şekil ve muhteva özellikleri bakımından tanıtılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hâfız-ı Mar'âşî, Hacı Bektaş Veli, Velayetname, menkıbe.

DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY

ABSTRACT

MA THESIS

**HAMÂMCİZÂDE HÂFİZ-I MAR'AŞÎ IN THE
VELÂYETNÂME (EXAMINATION-
TRANSLATION WRITING-INDEX)**

Fatih BOLAT

Supervisor : Asst. Prof. Lütüfî ALICI

Year : 2020 , Pages:329

Jury : Asst. Prof. Lütüfî ALICI (Chairperson)

: Prof. Dr. İbrahim YAKAR (Member)

: Asst. Prof. Yakup POYRAZ (Member)

Custody statements are the works about the life and history of the religious sects. After the acceptance of İslam, awliya began to form from the first century, when the understanding of Sufism began. The famous ones of these works are; Menâkıb-ı İmâm-ı A'zâm, Lokman Parende, Menâkıb-ı Mevlânâ, Hacı Bektaş Veli, Velayetname-i Hacim Sultan, Menâkıb-ı Sipehsâlâr, Menâkıbü'l-Arifin, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Sultan Şüca'e'ddîn, Otman Baba etc. PARENTHOOD upgrade. One of the most well known of these custody is Hacı Bektaş Veli Custody. Hacı Bektaş Veli Custody is estimated to have been written by a Bektashi dervish after the death of Hacı Bektaş Veli. Custody is undoubtedly the most valuable resource about Hacı Bektaş Veli and Bektaşîlik. Hacı Bektaş Veli Custody with a copy in every Bektashi lodge in the historical course XIX. It was also written by Hamamcızâde Hâfız-ı Mar'âşî, the poet of the century Marash. The work of Hâfız-ı Mar'âşî, which is called Custody, is mostly composed of prose places and poetic parts. The work is registered at Hafız Ali Efendi Scientific Works Library No. 264b in Kahramanmaraş. In this study, the work of Hâfız-ı Mar'âşî called Velayetname is presented in terms of shape and content in the context of Hacı Bektaş Veli and Bektaşîlik.

Key Words: Hâfız-ı Mar'âşî, Hacı Bektaş Veli, Custody, menkıbe.

ÖN SÖZ

Divan edebiyatında yapılan ilmî çalışmalar her geçen gün daha da artmaktadır. Yapılan bu çalışmalar ışığında, çalışma sahası olarak belirlenen dönemde yazılmış olan bütün eserler günümüz Türkçesine aktarıldığında incelenen dönemin sanatının daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Özellikle yazma eserlerin günümüz Türkçesine çevrilmesi hem dil hem de kültür varlığımızı zenginleştirmektedir. Günümüz Türkçesine çevrilen eserler arasında da velayetnâmeler önemli yer tutmaktadır. Bu eserler klasik Türk edebiyatının en önemli kaynaklarından biridir. Din büyükleri ve Allah dostu velîlerin menkıbevî hayatlarını anlatan velayetnâmeler Arap, Fars ve Türk dillerinde yazılarak İslam âleminin her tarafında okunmuştur. Yazıldığı dönemin özelliklerini yansıtmaları açısından da önemli olan bu eserler Orta Asya'da Hoca Ahmed Yesevi ile başlayan tasavvufî anlayış ve bu anlayışın neticesi olarak bu eserleri yazma geleneği ortaya çıkmış ve bu gelenek zamanla Anadolu'ya da ulaşmıştır. Tasavvufî anlayışın Anadolu'da yayılışını ve bu geleneği oluşturan öğeleri de bu eserler vesilesiyle öğrenmekteyiz. Bu vesileyle Anadolu'da faaliyet gösteren Mevlevilik, Kadirilik, Rifailik, Vefailik vb. tarikat çevrelerinde ün salmış büyük pirlerin ve şeyhlerin adına birtakım velayetnâmeler tertip edilmiş ve bu eserler, dönemlerindeki Anadolu'nun iç durumunu, şehir hayat ve teşkilatını, farklı sosyal tabakaları ve bunlar arasındaki ilişkileri, ekonomik hayatı, dini faaliyetleri, gelenek ve görenekleri mükemmel şekilde aksettirmiştir (Ocak, 1997: 68, 69; Akpınar-Arslan, 2010: 384). Bu özellikteki eserleri yazma geleneği özellikle XV. yüzyılda Hacı Bektaş Veli öğretisine dayalı olarak kurulan Bektaşilik tarikatı çevrelerinde görülmektedir. Üzerinde çalıştığımız bu eser nazım nesir karışık bir velayetnâme olup Hâfız-ı Mar'aşî¹ tarafından XIX. asırda kaleme alınmıştır. Eser Kahramanmaraş'ta bulunan Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi 264b numarada kayıtlı bir eserdir. Eserin bu gelenek içerisinde yazılmış ve Maraşlı bir divan şairine ait olması bakımından eser kıymetini ortaya koymaktadır.

Çalışmanın giriş bölümünde ilk olarak velayetnâme hakkında bilgi verilmiş, bu bilgilerden sonra Hacı Bektaş Veli ve Hâfız-ı Mar'aşî hakkında biyografik bilgiler eklenmiştir. İkinci bölümde velayetnâmenin incelemesine yer verilmiş olup eser şekil ve muhteva özellikleri bakımından incelenmiştir. İkinci kısmın muhteva özellikleri başlığı altında eserin çeviri yazısında bulunan başlıklar ve bu başlıkların bulunduğu varak numaralarını da içeren bir tablo oluşturulmuştur. Üçüncü bölümde metin neşrinde takip edilen yol hakkında maddeler halinde bilgi verilmiştir. Bu kısım eserin incelenme süreci hakkında ipucu vermektedir. Dördüncü kısımda metnin çeviri yazısına yer verilmiştir. Çeviri yazısı yapılan eserde geçen nazım kısımların vezinleri ve kafiyeleri belirlenmiş, eserin büyük çoğunluğunu oluşturan nesir kısımlar varak numaralarıyla belirtilmiştir. Eser Hamiye DURAN tarafından neşredilen velayetnâme nüshası ile karşılaştırılmış, nüsha farklılıkları gösterilmiştir. Eserde geçen alıntılar (ayet, hadis) açıklamaları dipnot hâlinde eserin çeviri yazısında belirtilmiştir. Bu karşılaştırma sonucunda kelime farklılıkları da dipnot olarak eklenmiştir. İndeks kısmında eserin çeviri yazısında sıkça geçen özellikle dini ve tasavvufî terimler göz önünde bulundurularak ve bunun yanı sıra yer, unvan vb. adlandırmalarda kullanılan özel adlar ve mekân adları seçilmiş ve bunlar eserin indeks tablosuna eklenmiştir. Ayrıca eserin tıpkıbasımı da çalışmanın sonuna ilave edilmiştir.

¹ Giriş bölümünde Hafız-ı Mar'aşî'nin hayatı ve edebî şahsiyeti hakkında verilen bilgiler, Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI'nın 2010 tarihinde yayınlamış olduğu Divan-ı Hâfız-ı Mar'aşî adlı eserden özetlenerek alınmıştır.

Çalışmamız sırasında, bütünlük sağlaması açısından bazı gramer unsurları ve kelimeler metne bağlı kalınmadan tek bir şekilde yazılmıştır. Cümle ya da nesneleri bağlayan ‘vav’, ‘ve’ şeklinde okunurken atıf gruplarında ‘u, ü, vu, vü’ şeklinde kullanılmıştır. Okunamayan kelimeler [...] şeklinde belirtilmiştir. Yazma eserdeki tutarsızlıkların ortadan kalkması için ortak kullanımlar tercih edilmiştir. Bunun yanı sıra ön söz ve girişte kullanılan uzun ünlüler bir kural dâhilinde kullanılmamış, yapılan alıntılardan aynen aktarılmıştır. Metnin okunması, karşılaştırılması ve transkripsiyonunda hataya düşülmemesi konusunda azami gayret gösterilmiştir. Ancak şahsî kusurlarımızın olması ve çalışma süresince gözden kaçan kısımlar olabileceği gibi pek çok hatamızın ortaya çıkacağı da muhakkaktır. Çalışma süresinde bu hataların düzeltilmesi adına yapılacak katkılar bizleri memnun edecektir.

Bu çalışma sürecinde büyük bir fedakârlık örneği gösteren bu sabrıyla adeta sabır timsali olup bana her türlü konuda anlayış gösteren kıymetli eşim Füsun BOLAT’a ayrıca çalışma sırasında yaşadığım büyük küçük her soruna titizlikle çözüm arayan çok değerli hocam Sayın Arş. Gör. Gülcan ALICI’ya, bu zorlu çalışma sürecinde her daim yanımda olup maddî ve manevî yardımlarını ve bilgi birikimini benden bir an olsun esirgemeyen kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI’ya minnet ve şükranlarımı sunarım.

Fatih BOLAT
Kahramanmaraş-2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
ÖN SÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VII
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ.....	VIII
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Velayetname.....	1
1.2. Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi.....	2
1.3. Hacı Bektaş Veli.....	3
1.4. Eserleri.....	4
2. Hâfız-ı Mar'aşî'nin Hayatı ve Edebî Şahsiyeti.....	8
2.1. Hayatı.....	7
2.2. Edebî Şahsiyeti.....	8
2.3. Eserleri.....	9
2. HAMÂMCİZÂDE HÂFIZ-I MAR'AŞÎ'NİN VELÂYETNÂME ESERİNİN İNCELEMESİ.....	11
2.1. Şekil Özellikleri.....	11
2.1.1. Eserin Şekil Özellikleri.....	11
2.1.2. Kafiye ve Redif	11
2.1.3 Dil ve Üslup.....	13
2.1.4. İktibaslar.....	14
2.2. Muhteva Özellikleri.....	15

2.2.1. Eserin İeriği ve Diğer Velayetnamelerle Benzerlik ve Farklılıklar.....	15
2.2.2. Hacı Bektaş Veli - Ahmed Yesevi.....	22
2.2.3. Hacı Bektaş Veli -Yunus Emre.....	24
2.2.4. Hacı Bektaş Veli - Mevlânâ Celaleddin Rumî.....	27
2.2.5. Hacı Bektaş Veli -Ahi Evran.....	29
2.2.6. Hacı Bektaş Veli-Molla Sadeddin (Said Emre).....	31
3. Metin Neşrinde Takip Edilen Yol.....	34
4.METNİN ÇEVİRİ YAZISI.....	35
5.SONUÇ.....	308
KAYNAKLAR.....	309
İNDEKS.....	311
ÖZ GEÇMİŞ.....	324
EKLER.....	325
EK 1: TIPKIBASIM.....	326

KISALTMALAR LİSTESİ

Ai	: Arapça isim
Arş. Gör.	: Araştırma görevlisi
As	: Arapça sıfat
As	: Aleyhi's-selam
bk.	: Bakınız
C	: Cemi
ed.	: Edebiyat
gr.	: Gramer
H	: Hicri
HD	: Hamiye Duran
HM	: Hâfız-ı Mar'aşî
Hz.	: Hazret-i
İ	: İsim
İKTYDK	: İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu
İÜ	: İstanbul Üniversitesi
M	: Miladi
mec.	: Mecaz
Müen.	: Müennes
Müz.	: Müzekker
müz.	: Müzik
SAV	: Sallallahu aleyhi ve sellem
Tas.	: Tasavvuf
TDK	: Türk Dil Kurumu
Ty.	: Türkçe Yazma
v.h	: Varak
Yay.	: Yayınları
Yrd. Doç. Dr.	: Yardımcı Doçent Doktor

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, i, u, ü	ض	đ, ž
ء	,	ط	ţ
ب	b	ظ	z
پ	p	ع	,
ت	t	غ	ğ
ث	s	ف	f
ج	c	ق	k
چ	ç	ك	k, g
ح	h	ك	ñ
خ	h	ل	l
د	d	م	m
ذ	z	ن	n
ر	r	و	v (o, ö, u, ü, ū)
ز	z	ه	h (a, e)
ژ	j	ی	y (ı, i, î)
س	s		
ش	ş		

Tenkitli Metinde Uyulan Kurallar:

- 1) İlmî eserlerde uyulagelen çeviri yazı sistemi kullanılmıştır.
- 2) Farsçadaki vâv-ı ma'dûle, “ ” (hâce) şeklinde gösterilmiştir.
- 3) Arapça ve Farsçadaki ön ekler ayrı, son ekler birleşik yazılmıştır.
- 4) Arapça ve Farsça birleşik kelimeler arasına bir çizgi (-) konulmuştur.
- 5) Mısra başları ve özel isimler büyük harfle yazılmıştır.

I. GİRİŞ

1.1. Velayetname

Edebi bir türe ad olan velayetname, tanınmış kişilerin, tarikat büyüklerinin ya da veli kabul edilen kişilerin yaşamlarını, üstün özelliklerini, hikmetli sözlerini ve kerametlerini anlatmak amacıyla yazılmış eserlere denir.

Sözlükte “yakın olmak, yakınlık” anlamındaki vely (ولی) kökünden türeyen velayet “sevmek; yönelmek, yardım etmek; bir işin sorumluluğu kendi üstünde olmak” manalarına da gelir. Velayet mertebesine sahip olan kişiye veli denir. Veli kelimesinin kökü vela; bunun mastarı da velayet’tir. Vela ve velayet, sözlükte, arada bir şey bulunmadan bitişiklik, yan yana olma ve yaklaşma manasına gelir. Bu anlamdan hareketle velayet kavramına, arkadaşlık, yardımda, inançta tam bir yakınlık anlamları verilmektedir. Veli kelimesi, sözlük anlamlarına uygun olarak, bir kimsenin veya bir topluluğun menfaatleri ve elde etmek istedikleri amaçlar doğrultusunda her türlü işlerini üzerine alan ve bu konularda tam bir tasarruf hakkına sahip olan idareci, hâkim otorite, koruyucu, gözetici, mâlik, yardımcı, sırdaş ve dost anlamlarında kullanılan bir kavramdır. Allah dostu anlamında bir tasavvuf terimi olan velî sözlükte “yardım eden, koruyan; yardım edilen, korunan” anlamlarına gelir. Kelimenin çoğulu olan evliyâ Türkçede tekil anlamda da kullanılır. Bu kelime, Farsça nâme ismiyle birleşerek “velayet kitabı, velayet risâlesi” manasını kazanmıştır.

Velayetname terim olarak; veli kabul edilen kişilerin üstün özelliklerini, hikmetli sözlerini ve kerametlerini anlatmak amacıyla yazılmış eserler, şeklinde tanımlanmıştır. Doğaüstü, akıl ötesi ve hayret uyandıran olayları anlatmasından dolayı her zaman insanların ilgisini ve dikkatini çeken Velayetnameler, sözlü gelenek içerisinde ortaya çıkmış, oluşumunu tamamladıktan sonra yazılı eserler haline gelmiştir. Türk edebiyatında önemli bir edebî tür olan Velayetnameler manzum, mensur veya mensur-manzum karışık olarak tertip edilebilirler. Daha çok XV. yüzyıldan itibaren yazılan bu tür eserlere, Velayetname-i Hacı Bektaş Veli, Velayetname-i Hacım Sultan, Velayetname-i Abdal Musa, Velayetname-i Seyyid Ali Sultan, Velayetname-i Otman Baba vb. örnek olarak gösterilebilir. Tarikatların gelişip yaygınlaşması ile birlikte müritlerin yetişmelerine katkıda bulunmak amacıyla kaleme alınan Velayetnameler, velilerin anlatılan kerametleri ile birlikte, İslâm öncesi devirlerden kalma bazı efsane ve mit motifleri de eklenerek zenginleşmiş eserlerdendir. XI. yüzyıldan itibaren tarikatların gelişip yaygınlaşması neticesinde halka tarikatların esaslarını öğretmek üzere tarikat pîrlerinin hayatları ve kerametleri etrafında teşekkül etmeye başlayan Velayetnameler, aynı zamanda kültür tarihimizin karanlık noktalarını aydınlatmada ve tarihî birtakım tespitlere ulaşmada kaynak niteliği taşıyan eserler olarak karşımıza çıkar. Velayetnameler, elbette ki modern manada tarih kitapları değildir. Ancak bu tür eserler yukarıda da belirtildiği gibi bazı efsane ve mit motifleri ile süslenmiş olsa bile kültür tarihi açısından son derece önemli eserlerdir. Velilerin hayat hikâyelerine, yaşam tarzlarına ve düşüncelerine dair, Velayetnamelerin yanında, Menakıp (Menakıb-ı Sultan Süleyman), Tezkire (Tezkire-i Satuk Buğra Han), Keramat (Keramat-ı Ahi Evran) gibi başlıklarla pek çok eser

yazılmıştır. Her ne kadar bu eserler farklı şekillerde isimlendirilmiş olsalar da aynı edebî tür içerisinde dâhil edilmiş ve birlikte ele alınmışlardır.

1.2. Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi

Anadolu’da XI. ve XIII. yüzyıllar arasında kuvvetlenen tasavvuf cereyanı ile birlikte tarikatların kendi pirleri etrafında meydana gelen, ayin, erkân, giyim tarzı, zikir, dua ve olağanüstü halleri içine olan menakıp kitapları teşekkül etmiştir. Bu eserlerin en önemlilerinden biri de Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi’dir. Bu eser Hacı Bektaş Veli’nin hayatı, erkânı, kerametleri ve yolu üzerinde müritleri tarafından bir araya getirilmiş menkıbelerden oluşmaktadır.

Diğer tarikat çevrelerinde meydana getirilen benzeri menakıpnamelerden farklı olarak Bektaşî geleneğinde daha çok vilayetname veya Velayetname diye adlandırılan ve hemen hepsi Bektaşîliğin tarikat olarak ortaya çıktığı XV. yüzyılın son çeyreğiyle XVI. yüzyıl başlarında yazıya geçirilmiş bulunan Bektaşî menakıpnamelerinin en tanınmışıdır. Bu durum tarikatın piri durumunda olan Hacı Bektaş Veli’nin hayatına yer vermiş olmasından ve bu sebeple de bir çeşit kutsallık kazanarak çok okunmasından kaynaklanmaktadır.

Diğer velayetnameler içinde en fazla yazma nüshası bulunan ve Velayetname-i Hacı Bektaş Veli, Vilayetname-i Hacı Bektaş Veli, Menakıb-ı Hünkâr Hacı Bektaş Veli gibi adlarla anılan bu eserin, kütüphanelerde değişik zamanlarda istinsah edilmiş nüshaları bulunduğu gibi hususi ellerde de birçok nüshası vardır. Eserin mensur, manzum ve manzum-mensur karışık olmak üzere üç tip nüshası vardır. Hangi tipin ilk yazılışın ürünü olduğu veya her birinin değişik yazılışları mı temsil ettiği, ayrıca yazarı ve telif tarihi gibi konular henüz aydınlığa kavuşmamıştır.

Velayetname üzerine çalışmalar yapan araştırmacılar, mensur ve manzum nüshaların yazarı olarak Süflî Derviş mahlası ile bilinen Musa b. Ali’yi ve XV. yüzyılın sonlarıyla XVI. yüzyıl başlarında yaşamış olan Firdevsî-i Tavîl’i (Uzun Firdevsî) kabul etmişlerdir. Bazı araştırmacılar da her iki tip Velayetnamenin yazarının Uzun Firdevsî olduğu üzerinde birleşmiştir. Ancak bu hususun doğruluğu hakkında henüz kesin bir bilgi yoktur.

Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi’nin yazılış tarihi konusunda çeşitli tahminler yürütülmekle birlikte eserin muhtevasına bakıldığı zaman Abdülbaki Gölpınarlı’nın 1481-1501 arasında yazılmış olabileceği şeklindeki tahmini büyük ölçüde geçerlilik kazanmıştır. Nitekim bazı parçaların muhtevası, bahsedilen veya atıfta bulunulan birtakım olaylar, çeşitli yer isimleri ve ayrıca birçok nüshada II. Bayezid’den yaşayan bir hükümdar olarak söz edilmesi Gölpınarlı’nın haklılığını ortaya koymaktadır. Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi’nin en eski nüshası, Hacıbektaş’taki tekkesinden gelen ve bugün Ankara Kütüphanesinde bulunan nüshadır. Hangi tarihte yazıldığı bilinmeyen bu nüsha Hicri 1034 yılı Rebiülevvel ayında (Miladi 13 Kasım-12 Aralık 1624) Ali Çelebi tarafından daha eski bir nüshadan kopya edilmiştir. Abdülbaki Gölpınarlı, bu nüshayı esas alıp tıpkıbasımı ile birlikte 1958 yılında yayına hazırlamıştır. Velayetname, Hacı Bektaş’ın seyit bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelişini, Horasan’daki çocukluk ve tahsil devresini, Ahmed Yesevi’ye intisabını, onun yanındaki hayatını, Anadolu’ya gönderilişini anlatarak başlar. Daha sonra hacca gidişi, oradan dönüşte Hacıbektaş’a yerleşerek burada dergâhını kurmasını, çevredeki Türkmenler ve gayri müslimler arasındaki faaliyetlerini, dönemin siyasî otoriteleri ve diğer sufiler, ahîler ve medrese

mensuplarıyla münasebetlerini anlatmaktadır. Eser, Hacı Bektaş'ın vefatı ve vefatından sonra gerçekleşen mucizeleri anlattıktan sonra halifeleri ve halifelerinin gittikleri yerlerde İslâm'ı yayma faaliyetlerini naklederek son bulur.

1.3. Hacı Bektaş Veli

Hacı Bektaş Veli, XIII. yüzyılda Anadolu'da yaşamış, devrinin kaynaklarında hakkında bilgi bulunamamasına rağmen vefatından sonraki dönemde, tarihî ve menkıbevi şahsiyeti hakkında hayli kalem oynatılmış bir şahsiyettir (Coşan, 2013: 7). Son derece meşhur bir kimse olmasına rağmen onun gerçek hayatı, kimliği ve eserleriyle ilgili müspet tarihî vesika yok denecek kadar azdır. Bu yüzden de ırkı, ecdadı, nesli, doğum ve ölüm tarihleri, hayatı, etrafında toplananlar, fikirleri, zihniyeti ve eserleri konusunda birbirinden farklı iddialar ileri sürülmektedir (Coşan, 2013: 11). Hacı Bektaş Veli, XIII. yüzyılda, Horasan diyarından Anadolu'ya gelmiş, etkileri bakımından Türk sufiliğinin en önemli kişilerinden biridir. Asıl adı Muhammed'dir. Horasan'ın Nişâbûr şehrinde doğmuştur. Babası İbrahim, annesi Ahmed kızı Hâtem Hatun'dur. "Özellikle eski yazmalarda, vilayetnamelerde doğumu: "Mürüvvet" sözünün ebced karşılığı olan (646 H – 1248 M), Anadolu'ya gelişi; "Raft" karşılığı (H 680 – M 1281), yaşama süresi "Muhammed" karşılığı 92 ve Hakk'a yürüyüşü "Bektaş" karşılığı olan (H 723-M 1325) veya Bektaşîyye karşılığı (H 738 – M 1337)dir." (Noyan, 1987: 19; Özcan, 2011: 17). Hacı Bektaş Veli'nin soy kütüğü şu şekildedir: Hacı Bektaş Veli, Seyyid Muhammed İbrahim Sâni, Seyyid Mükerremel-Mucab, İmam Musa Kazım, İmam Cafer Sadık, İmam Muhammed Bakır, İmam Zeynel Abidin, İmam Hüseyin, Hz. Ali. (Özcan, 2011: 18). Hacı Bektaş Veli ilk tahsilinin Nişabur'da yaparak Arapça ve Farsça'yı çok iyi derecede öğrenmiştir. Kaynakların genelinde onun Ahmet Yesevi'den feyz aldığından bahsedilir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda menakıpnamelerde anlatıldığı şekle uygun olarak Ahmet Yesevi'nin uzun yaşaması sebebiyle onunla bizzat görüşebildiği ifade edilmektedir. Ahmet Yesevi'nin halifelerinden olan Lokman Parende Hacı Bektaş'a birçok maddî manevî ilim öğretmiştir (Özcan, 2011: 20). Hacı Bektaş Veli, Hoca Ahmet Yesevi'nin altıncı postnişini Lokman Parende'nin bizzat talebesidir. Lokman Parende'nin eğitimi neticesinde aldığı icazetnameyi müteakip ocaklar uyandıracığı, nesiller yetiştireceği, birçok kıtanın Türkleşmesine ve İslâmlaşmasına katkıda bulunacağı, milli birlik ve beraberlik temin edeceği, hizmet vereceği Anadolu'ya gönderiliyordu (Güzel, 1997: 26; Özcan, 2013: 20). Hacı Bektaş Veli, Hoca Ahmet Yesevi'nin altıncı postnişini Lokman Parende'nin bizzat talebesidir. Lokman Parende'nin eğitimi neticesinde aldığı icazetnameyi müteakip ocaklar uyandıracığı, nesiller yetiştireceği, birçok kıtanın Türkleşmesine ve İslâmlaşmasına katkıda bulunacağı, milli birlik ve beraberlik temin edeceği, hizmet vereceği Anadolu'ya gönderiliyordu (Güzel, 1997: 26; Özcan, 2013: 20). Hacı Bektaş Veli, şeyhinin dergâhında üç yıl hizmet ettikten sonra şeyhinden emanetlerini ve icazetini alır. Şeyhinin, 'Müjde olsun ki "Kutbu'l-Aktâb" senindir; kırk yıl hükmün vardır. Şimdiye dek bizimdi, bundan sonra senindir. Biz bu yokluk yurdunda çok eğlenmeyiz, ahirete gideriz. Var seni Rum'a saldı. Sulucakarahöyük'ü sana yurt verdik. Rum Abdallarına seni baş yaptık.' demesiyle Hacı Bektaş Veli Anadolu'ya gelmek için yola çıkar (Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Vakfı Yayınları, 44.). Hacı Bektaş Veli'nin İslâm propagandası hiç şüphesiz İslâm fikhının sıkı kurallarıyla sınırlandırılan Ortodoks bir anlayış değil, Horasan Melâmetiyyesinin kuru zühd karşıtı cezbeci karakterini yansıtmaktadır. Bundan da öte bu İslâm anlayışı İslâm sufiliğinin yapısından kaynaklanan geniş bir hoşgörüyü dayanan, mühtedileri birdenbire eski kültür

çevrelerinden koparmadan, bu kültürden gelen eski inançlarını da kendi içerisinde değerlendiren, bağdaştırmacı, yani heterodoks bir İslâm anlayışındı (Ocak, 1996: 160; Özcan, 2013: 23). Hacı Bektaş Veli'nin bağlı olduğu tarikat Yeseviyye tarikatıdır. Fikir yapısı bakımından tamamen Ahmed Yesevi'ye bağlıdır. Ahmed Yesevi de biliyoruz ki Abdülhâlik-ı Gucdüvânî hazretlerini halifesi; Nakşîliğin ilk devresi olan Hâcegâniyye tarikatındandır (Coşan, 2013: 99). Bütün bunların sonrasında Hacı Bektaş'ın İslâm anlayışı zamanla bir ekolü oluşturmuştur. Bektaşîlik, ilk devirlerde Ahîlik ve Fütüvvet teşkilatıyla irtibatlıdır. Zaten Horasan'daki Melâmetîlik de doğuşundan itibaren fütüvvet ehliyle karışmış, birçok mutasavvıf her iki yolu birlikte yürütmüştür. Mezkûr yakınlık tarikatın giriş ayini, eşik öpme, kuşak bağlanma merasimleri, bu esnada bir tasdan şerbet içilmesi, merasimde okunan tercümanlar ve kıyafetle ilgili bazı teferruatını tamamen Ahîlik'ten iktibas etmesiyle neticelenmiştir. İlk Hacı Bektaş muhiblerinin büyük kısmı, Ahî ve alperen olarak Türkmen kitlelerinin akışına uyup Anadolu'nun batısına yayılmış. Onlar ilk Osmanlı fütuhatına katılmış, Rumeli ve Balkanlar'dan yeni yerleşme merkezleri tesis ederek oraları Türkleştirmişlerdir. Bektaşî tarikatının Adalar, Rumeli, Arnavutluk vesairede güçlülüğü bundan dolayıdır (Coşan, 2013: 143). Mamafih bu yayılma, kuvvetli bir tarikat literatürü bulunmaması, inançların tespit edilip merkezi teşkilatın kurulmaması sebebiyle fikrî ve fiilî dağılmalara yol açmıştır. Zamanla Haydarî, Kalenderî, Hurufî ve bu gibi takibata uğrayan bu zümrelerin bu saf ve gözde tarikata hulûlü, hudutlarda diğer din ve kültürlerle temas, devşirmelerden gelen tesirler, XVI. yüzyıldan itibaren doğudan gelen kesif İran propagandası aynı çatı altında müteşerrîden mülhîde kadar muhtelif tipi barındıran, muğlak kozmopolit Bektaşî tarikatını meydana getirmiştir (Coşan, 2013: 144). Hacı Bektaş Veli kaynakların çoğuna göre H 606 (1270-1271) tarihinde vefat etmiştir. Türbesi Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesindedir. Bugün Nevşehir Hacıbektaş ilçesi içinde bulunan türbe ve külliye'nin çekirdeğini teşkil eden ve Hacı Bektaş Veli zamanında yapılan Çilehane'ye, 14. yüzyıldan itibaren başka bina ve yapılar eklenmiş, 16. yüzyılda Hacı Bektaş Veli Dergâhı tamamlanmıştır. Ayrıca Hacı Bektaş Veli Dergâhı ve Türbesi, 1807 yılında padişah IV. Mustafa, 1862 yılında Abdülaziz ve 1895 yılında da II. Abdülhamid tarafından tamir ettirilip zaman zaman yapılan değişikliklerle bugünkü hâlini almıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce 1958-1964 yılları arasında büyük bir kısmı restore edilen Hacı Bektaş Veli Külliyesi, 16 Ağustos 1964 tarihinde Hacı Bektaş Veli Müzesi olarak açılmıştır. Tekke ve zaviyelerin kapatılmasına dair 30 Kasım 1925 tarihinde yürürlüğe giren yasa ile Hacıbektaş'ta bulunan Hacı Bektaş Veli Dergâhı da kapatılmıştır (Özcan, 2011: 24). Netice olarak diyebiliriz ki Hacı Bektaş muhteşem Osmanlı İmparatorluğu'nun mânevî temellerini atan büyük kişilerden biridir. Mevlânâ aydınlara ve sanatkârlara feyiz menbaı olurken o, bir yandan gazilere serdar, yiğitlere rehber olarak yol göstermiş, şevk ve heyecan vermiş, ülkeler kıtalar açmış, diğer yandan Yunus'un şahsında gördüğümüz gibi halka yönelmiş, doğrudan doğruya halk irfanına dolaylı yoldan da Türk dil ve edebiyatına hizmet etmiş, asırlarca milyonların kalbinde yaşamıştır (Coşan, 2013: 144).

1.1.Eserleri

1.Besmele Tefsiri

Eser, Rüşdü Şardağ tarafından bulunarak günümüz harflerine aktarılmıştır. Daha sonra ilmî neşri Hamiye Duran tarafından yapılarak Alevî/Bektaşî Klasikleri dizisi kapsamında Diyanet Vakfı tarafından basılmıştır. "Besmele okumanın faziletlerinin anlatıldığı Besmele Tefsiri"nde Hz. Peygamber'in Mirac'da yaşadığı ruhani hayattan bölümler vardır. İşlediği konular gereği konuşmalar, Hz. Muhammed ile Tanrı arasında

geçmektedir. Allah'ın lütfu, ihsanı, bağışlayıcılığı, cömertliği gibi konuların işlendiği bu eser, insanlar arasındaki ilişkileri de aynı temalar üzerine oturtmaktadır (Duran, 2007: 31; Özcan, 2011: 39).

2. Makâlât

Hacı Bektaş Veli'nin en tanınmış eseri Makâlât'tır. Eser üzerinde ilk ciddi çalışma Esat Coşan tarafından yapılarak 1986 yılında neşredilmiştir. Eser, insanları dört bölükte inceler: Âbidler, zâhidler, mârifet sahibi olanlar, muhîbler. Eser, 'dört kapı kırk makam' hakkında bilgi verir. İnsanın kâinattaki yerini ve değerini anlatır. "Hacı Bektaş Veli, o devir şeyhlerine tâbi olarak vücuda getirdiği Arapça Makâlât-ı Sûfiyâne, Sadeddin adlı müridi tarafından nesren Türkçeye tercüme olunduğu gibi sekizinci asır sonunda da Hatipoğlu tarafından Arapça'dan Türkçe'ye nazmen nakledilmiştir (Görkem, 2006: 67; Özcan, 2011: 41). Hünkâr'ın Makâlât'ı; "Dört Kapı" denen ve İslâm tasavvufunun amentüsü sayılan bu şeriat, tarikat, hakikat ve marifetin aslını ve makamlarını son derece veciz bir şekilde açıklar. Esasen bu durum ondan sonraki dönemin Bektaşîliğinde de adap ve erkânı içinde fiilen uygulanmıştır (Fıglalı, 1992: 167; Özcan, 2011: 42).

3. Fâtiha Tefsiri

Hacı Bektaş Veli hakkında incelemelerde bulunan araştırmacılar onun eserleri arasında Fatiha Tefsiri'ni de göstermektedirler. Bu konuda neşredilen yayınlarda eser hakkında bilgi verilirken Baha Said'in Türk Yurdu'nda yayınlanan makalesine atıfta bulunulmaktadır (Özcan, 2013: 45). Baha Said, makalesinde "*Manisa'da Valide Camii Kütüphanesi'nde (M 1315), Derviş Aliyy'ül-Mevlevîyyü'l Bektaşî el yazısıyla ve rik'a olarak tebyiz edilen bir defter vardır. Bu defter Tire'de Hacı Necip Paşa Kütüphanesi'nde mevcut olan ve Hacı Bektaş'a isnâd edilen Tefsîr-i Fâtiha'nın kopyası olup...*" ifadeleriyle eserden haberdar etmiş, Fuat Köprülü de *Anadolu'da İslâmiyet* adlı makalesinde aynı bilgiyi kullanmıştır: "*Baha Said Bey muahharan yanan Tire Kütüphanesi'nde Hacı Bektaş'a ait bir Tefsir-i Fâtiha ile Makâlât-ı Erbain mevcut olduğunu rivayet ediyor.*" (Köprülü, 2000: 105; Özcan, 2013: 46). Makâlât hakkında kapsamlı bir çalışma yapan Esat Coşan ise Tire Kütüphanesi'ne gitmediğini fakat eserin herhangi bir nüshasına veya ilgili bir kaydına rastlayamadığını ifade eder (Özcan, 2013: 46). Aynı şekilde Bektaşî Dedebabası Bedri Noyan da "*Baha Said Bey Türk Yurdu'ndaki yazısında Manisa Valide Camii Kitaplığı'nda 1315 yılında (Derviş Aliyy'ül-Mevlevîyyü'l Bektaşî) eliyle rika ile yazılı bir defterden söz ediyor. Bu yazma Tire'de Hacı Necip Paşa Kitaplığı'nda bulunan ve Hazreti Pir Hacı Bektaş Veli eseri olan Tefsîr-i Fâtiha'nın bir kopyasıdır. Tire'de otobüs garajının yakınında olan bu kitaplık bir zaman bir yangın da geçirmişti. Fakirleri Tire'de bu asıl nüshayı aradımsa da bulamadım.*" (Noyan, 1987: 33-34; Özcan, 2013: 46). Tasavvuf edebiyatı ve Bektaşîlik konusundaki çalışmalarıyla tanınan Abdurrahman Güzel de "*Mutasavvıfların, özellikle Fâtiha, Yasin-i Şerif Tefsiri gibi birtakım tefsirler yapma geleneği Hacı Bektaş'ın da böyle bir eseri bulunabileceğini muhtemel kılmaktadır.*" ifadesiyle eserin Hacı Bektaş Veli'ye aitliği konusunda görüş bildirmiştir (Güzel, 2001: 322; Özcan, 2013: 46). Yaptıkları çalışmalarla Hacı Bektaş Veli hakkındaki bilgilere ve Bektaşîlik sahasına önemli katkılar sağlayan bilim adamlarımız, Hacı Bektaş Veli'nin Fâtiha Tefsiri adlı eserinin varlığı hususunda hemfikirdirler. Fakat ilgili ayrıntılarda da ifade edildiği gibi kütüphanelerimizde böyle bir eserin nüshasına rastlanamamıştır (Özcan, 2013: 47). İngiltere'de yaptığımız araştırmalar sırasında British Museum Library'de yazma eserleri incelerken Hacı Bektaş Veli'nin

Makâlât'ıyla bir arada istinsah edilmiş olarak Fatiha Tefsiri tarafımızdan bulunmuştur. Daha sonra Süleymaniye Kütüphanesi'nde de aynı eserin bir başka nüshası tarafımızdan bulunarak her iki eser karşılaştırmalı olarak incelenmiştir (Özcan, 2011: 47). Eser, isminden de anlaşılacağı üzere Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi olan Fâtiha'nın kelime kelime tefsiridir. Müellif, sufi gelenek içinde yaygın olarak tercih edilen metnin bâtını manalarını tefsir ederek eserini oluşturmuştur. Eserde Fâtiha Suresi'ndeki kelimelerin sayıları ve bu surede kullanılmayan harflerle ilgili tasavvufî yorumlar yapılması eserin dikkat çekici özelliğidir (Özcan, 2011: 49).

4. Makâlât-ı Gaybiyye ve Kelimât-ı Ayniyye

Farsça olan eser, Alemdar Yalçın koordinatörlüğünde Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi tarafından basılmıştır. Eserin tamamı açık ve yalın görünmekle birlikte, eser yoğun tasavvuf ıstılahları ve mecazlarla yüklüdür. Kitabın en dikkat çekici yönlerinden biri de yaradan ve yaratılmışla ilgili olarak verdiği hükümlerin tümünü Kur'an'dan bunu açıklayan bir ayetle desteklemiş olmasıdır ki bu ayetlerin, çağında yazılmış benzer kitaplarda hiç kullanılmadığını veya çok az atıf yapıldığını söyleyebiliriz (Yalçın, 2004: XI; Özcan 2011: 60). Eserdeki konular Hacı Bektaş Veli'nin diğer eserlerinde işlenen bahislerle benzerlikler taşımaktadır. Eserin Hacı Bektaş Veli'ye ait oluşuyla ilgili rapor hazırlayanlardan Fars Dili ve Edebiyatı uzmanı Mürsel Öztürk'e göre "Eser, öğretici mahiyette olup sade ve her türlü edebi sanattan uzak bir Farsçayla mensur olarak soru-cevap şeklinde yazılmıştır. Yazar, dini, ahlaki ve tasavvufi konularda sorduğu kısa sorularla Arapça ayetleri, hadisleri ve İslâm büyüklerinin sözlerini şahit gösterdiği Arapça cümleleri Farsçaya çevirmiş, karmaşık ve anlaşılması güç konuları herkesin anlayabileceği bir şekilde anlatmıştır (Yalçın, 2004: V; Özcan, 2011: 60).

5. Şathiyye

Eser "İki sayfa kadar bir şathiyedir. Öz Türkçe oluşu, çağının dil özelliklerini göstermesi bakımından değerlidir. Barak Baba şathiyesine çok benzeyen bu parçayı Enverî'nin "Tuhfetü's-Sâlikîn" adıyla Türkçe olarak açıkladığı bilinir. (Noyan, 1987: 33; Özcan, 2011: 62)

6. Hacı Bektaş'ın Nasihatleri

Eser Hacı Bektaş Veli'ye ait nasihat ve vasiyetlerden oluşmaktadır. Hacı Bektaş Veli'ye ait nasihat ve vasiyetlerin bir nüshası Hacıbektaş İlçesi Halk Kütüphanesi, Nu.29'da kayıtlıdır. Ayrıca Nasihatler İstanbul Arkeoloji Kütüphanesi Nu.891'de kayıtlıdır. Mecmuatü'r-Resâil içinde eksik olarak bulunduğu da bilinmektedir (Özcan, 2011: 62).

7. Üssü'l-Hakîka

Ali Naci Baykal Dedebaba böyle bir eserden bahsetmiştir. Eserde, Mevlânâ ile ilgili bölüm şu şekildedir: "Erenlerde, pirlerde ayrılık olur mu hiç? Güneşten kopan nurlar Allah'ın yolunda buluşurlar. Her biri ayrı ayrı etrafına nur saçar. Büyük de bir küçük de... Hepsi güneşten kopmuş, hepsi de birleşince aynı nur olmuş. İşte vahdete eriş. Erenlerde büyüklük küçüklük olmazmış. Çünkü Allah yolunda hepsi vahdete varmış. Hangi pire

niyaz etsen Allah'a çıkar. Çünkü her evliyanın kalbinde Allah yatar." (Noyan, 1987: 34; Özcan, 2011: 62-63)

8. Kitâbü'l-Fevâid

Hacı Bektaş Veli'nin diğer eserlerinde bulunan bahislerle benzerlikler taşıyan Fevâid'in Farsça bir nüshası da Fatih Üniversitesi Kütüphanesi'ndedir. Eser, bazısı bir satırdan ibaret bazısı bir sayfadan fazla olan ve her faslın başında "fâida" başlığı taşıyan 132 bölümden oluşur (Özcan, 2011: 63). "Eserin İstanbul Üniversitesi'ndeki yazma nüshası Türkçeye çevrilmiş ve Mehmet Yaman tarafından 1994 yılında yayınlanmıştır. Eser muhteva olarak Makâlât'la çok büyük benzerlikler gösterir." (Güzel, 2000: 176; Özcan, 2011: 63).

9. Kırk Hadis

Abdulkaki Gölpınarlı tarafından Hacı Bektaş'a ait bir "Hadis-i Erba'in Şerhi" bulunduğu nakledilmiştir. Eserin bir nüshası araştırmalarımız sırasında İngiltere British Museum Library'de bulunmuştur. Bu eserde Hacı Bektaş Veli dervişlik ve fakirlikle ilgili hadisleri tercih ederek bunları kısaca yorumlamıştır (Özcan, 2011: 64).

2.Hâfız-ı Mar'aşî'nin Hayatı ve Edebî Şahsiyeti

2.1.Hayatı

Hâfız-ı Mar'aşî, hakkında kaynaklarda kayıt ve malumat yoktur. Mahlasının Hâfız, kendisinin de Maraşlı olduğu divanının baş tarafındaki Divan-ı Hâfız-ı Mar'aşî terkiibinden anlaşılmaktadır (İKTYDK, 1967: 963). Hâfız kelime olarak, hıfzeden, saklayan, koruyan; Kur'an-ı Kerim'i başından sonuna kadar ezberleyen kimse manalarına gelmektedir (Devellioğlu, 1997: 310). Hâfız kelimesi gerek bu manaları gerekse meşhur İran şairi Hâfız-ı Şirâzî'in etkisi sebebiyle oldukça fazla divan şairi tarafından mahlas olarak kullanılmıştır (İpekten: 167-170).Bütün şiirlerinde Hâfız mahlasını kullanan Hâfız-ı Mar'aşî aynı zamanda bir hafız-ı Kur'an'dır. Şair, divanının istinsahı ile alakalı yazdığı manzum bir mektupta hafız-ı Kur'an olduğunu söylemektedir. Hâfız divanının İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Ty. 2947 numarada kayıtlı nüshası ile Kahramanmaraş Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi 291 numarada kayıtlı yazma mecmuada şairin adı Hamamcızâde Hâfız-ı Mar'aşî olarak verilmektedir. Buradan şairin hem Maraşlı hem de Maraş'ta Hamamcızâde diye anılan bir aileden olduğu anlaşılmaktadır. Hamamcızâde Hâfız-ı Mar'aşî'nin ne zaman doğduğu kesin olarak bilinmemektedir. Divanındaki kasideden şairin Abdulmecid Han (1839-1861) dönemini idrak ettiği anlaşılmaktadır. Rusya'yı bozguna uğratan ehl-i İslam'ın koruyucusu Abdulmecid Han, gönderdiği vezir vasıtasıyla Maraş'ı Tecirlü ve diğer eşkiyaların zulmünden kurtarmış, şehir onun devrinde huzur ve sükûna kavuşmuş herkes rahat yastığında yatar olmuştur. Hâfız-ı Mar'aşî, bir 19. asır divan şairidir. Bu husus şairin divanındaki kasidenin yanı sıra tarih manzumelerinden de anlaşılmaktadır. Hatta Hâfız Divanı'ndaki H 1277/ M 1860/61 senesini gösteren tarihler şairin 19. asrın ikinci yarısında hayatta olduğunu gösteren belge şiirlerdir.Kaynaklarda hakkında bilgi bulunmadığı için Hâfız'ın bu tarihten sonra ne kadar yaşadığı bilinmemektedir. Şair, hayatta iken divanını tamamlamış ve istinsahı için Yümnî adlı birine göndermiştir. Hâfız'ın Yümnî'ye eserinin yazımı için gönderdiği manzum mektup divanın İÜ nüshasının sonunda bulunmaktadır (Divan-ı Hâfız, Tarihsiz: v. 48a). Buradan hareketle Hâfız'ın bir şair olarak olgunluk dönemini idrak ettiğini söylemek mümkündür. Divan sahibi bir şair olan Hâfız-ı Mar'aşî, günümüze yakın bir

devirde yaşamasına rağmen kaynaklarda hakkında hemen hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Bu sebeple Hâfız-ı Mar'âşî'nin doğumu gibi vefat tarihi de tespit edilememiştir.

2.2.Edebî Şahsiyeti

Hâfız-ı Mar'âşî hakkında bilgi edindiğimiz tek kaynak divanıdır. Hâfız-ı Mar'âşî'nin edebî şahsiyeti ve kabuller dünyası ile alakalı olarak şiirlerine yansıyan hususlar bizim tespit ettiğimiz kadarıyla şöyledir: Hâfız-ı Mar'âşî, sağlam inanç sahibi bir insandır. Kul olarak çeşitli hatalara düştüğünde bunlardan pişman olup Allah'tan af ve hidayet diler. Bununla beraber İslami değerlere sahip ve saygılı bir şairdir. Şiirlerinde Hz. Peygamber ve dört halifeye muhabbetini açık olarak ifade etmektedir. Aynı zamanda şair, aşk derecesinde Hz. Ali, Ehl-i Beyt ve On İki İmam'ı sevmektedir. Şair onlara bağlılığını muhtelif şiirlerinde sık sık dile getirmektedir. Hâfız-ı Mar'âşî, kendinden önce yaşamış veya muasır birçok şairin gazelini tahmis etmiştir. Bu tahmisler, şairin edebî şahsiyetinin teşekkülü hakkında bilgi verirken şairin mizaç ve dünya görüşünü de yansıtmaktadır. Bu tahmislerin bir kısmı harabati ve rintmeşrep bir eda taşıırken büyük çoğunluğunun Âl-i Abâ sevgisi ve On İki İmam'a bağlılık çerçevesinde yazılmış olması dikkat çekmektedir. Bu bağlamda tahmis edilen gazellerden biri Ehl-i Beyt sevgisiyle maruf olan Eşref Paşa'ya aittir. Buradan hareketle Hâfız'ın İslamî değerlere saygılı, Bektaşî anlayışına sahip bir şair olduğunu söylemek mümkündür. Şairin dikkat çeken diğer bir yönü de tasavvuf telakkilerine sahip olmasıdır. Şair, bu bağlamda kendisinin hakikat sırrına mazhar, dört kitabın zahir ve bâtın manasına vâkıf ariflerden olduğunu söyler. Klasik Türk şiirinde şair, âşık hüviyetiyle karşımıza çıkar. Bu kabulleniş çerçevesinde Hâfız da kendisini âşık olarak nitelendirir. Aşk doğanı ile mutluluk simurgını avladığını söyleyen şair, âşıklık bakımından akıl tuzağını kuran Kays ve Ferhâd'a benzetilmek istemez. Hâfız, aşk topuyla varlık mülkünü harap etmiş, yokluk ile fahr eden, kahrı da lütfu da bir bilen arifler taifesindendir. Hile ve gösteriştan kurtulmuş, içtiği tevhit badesiyle aşk sarhoşu olmuştur. Hâfız, şiirlerindeki bu tasavvufi neşvenin yanı sıra dünyevi aşkı da terennüm etmiştir. Bir gazelinde kendisini aşk şahı olarak nitelendiren şair, gam şehrindeki tahtında oturmakta, başında da aşkını ateşinden bir taç taşımaktadır. Onun askerleri sevgilinin yanağının hayali, bayrağı ise ah dumanlarıdır. Şimdi növbet onda olduğu için namına mihnet ikliminde aşk davulu çalınmakta ve zamanın Kays'ı olarak şan ve şöreti her yana yayılmaktadır. Buna rağmen sevgilinin cevri ü cefasına dayanamayıp canından usanan, tahammül mülkü yıkılan Hâfız, Allah'tan sevdiğinin kendi yandığı ateşe yanmasını diler. Görüldüğü gibi Hâfız'ın âşıklığı, dünyevi aşktan dinî-tasavvufi aşka kadar uzanmaktadır. Bu durum şairin aşk anlayışında dalgalanmalar olduğunu göstermektedir. İrfan sahibi olmakla beraber sade görünen rint tipi, klasik Türk şiirinde hakiki âşığı sembolize eder. Hâfız da klasik Türk şiirindeki genel kabulleniş çerçevesinde kendisini rint olarak vasıflandırır. Hâfız, şiirlerinde; varak, makâl, suhan-perver, ma'ânî, nutk, defter, nazm, gazel, tanzîm, mısra'-ı sâni, latife gibi edebî terimleri kendine has yaklaşımlar içinde kullanır. Mesela şair, yazıp divanına arz ettiği bir gazel karşılığında sakiden kendisine kana kana içki sunmasını ister. Hülâsa olarak Hâfız-ı Mar'âşî, klasik Türk şiirinin dünyasına vâkıf, birikimine sahip ve lügatine hâkim bir şairdir. Şairin şiirlerinde âyet ve hadislerden iktibaslar yapması, Farsça gazel yazması, tarihler düşürmesi onun hem dinî hem de edebî birikime sahip olduğunu göstermektedir. Bütün şiirlerinde divan şiiri nazım şekillerini ve aruz vezni başarı ile kullanan şair, özellikle gazel nazım şekliyle güzel şiirler yazmıştır.

2.3. Eserleri

Hâfız-ı Mar'aşî hakkında bilgi edindiğimiz kaynaklar kendi eserleridir. Özellikle şairin *Dîvân*'ı bu bağlamda çok önemlidir. Hâfız'ın biri manzum ikisi de mensur olmak üzere üç eseri bulunmaktadır:

1. *Dîvân*: Klasik vadide yazılmış şiirlerden müteşekkil mürettep bir divandır. Biri İstanbul, ikisi Kahramanmaraş'ta olmak üzere üç nüshası bulunmaktadır.
2. *Heftde Kemer Beste*: Risale, Hacı Bektaşî Velî'nin Sarı İsmail'e yazdığı Türkçe mensur bir vasiyetnamesidir (Hâfız Ali Efendi Yazma Eserler Kataloğu 2007: 265).
3. *Velâyet-nâme*: Hâfız-ı Mar'aşî tarafından yazılmış Hacı Bektaşî Velî'nin mensur velâyet-nâmesidir (Hâfız Ali Efendi Yazma Eserler Kataloğu 2007: 265).

İNCELEME

2. HAMÂMCIZÂDE HÂFİZ-I MAR'AŞÎ'NİN VELÂYETNÂME ESERİNİN İNCELEMESİ

Üzerinde çalıştığımız XIX. yüzyıla ait olan bu eser Kahramanmaraş'ta bulunan Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi DN. YZ. 264b numarada kayıtlı ve 168 varaktan oluşmaktadır. Söz konusu olan eserin birçok kütüphanede yazma nüshası bulunmaktadır. Bu yazma nüshalar içinde Maraşlı şair Hamâmcızâde Hâfız-ı Mar'aşî tarafından da yazılmış bir nüshası mevcuttur. Eser nazım-nesir karışık bir eser olup bu alanda yazılan eserlerle de benzerlik göstermektedir. Çalışmamızda müstakil olarak başlıklar halinde Hacı Bektaş Veli'nin hayatından başlayarak onun Anadolu topraklarına gelişiyle birlikte bu minvalde geçen olaylardan ve Hünkârın kerametleri konu edinilmektedir. Onun diğer din büyükleriyle münasebeti onlarla arasında geçen diyaloglar, onun vücuda getirdiği tarikatın gölgesinde yetişen derviş ve müridler eserin başlıca konusunu oluşturmaktadır. Hamâmcızâde Hâfız-ı Mar'aşî esere “ Bismî'llâhî'r-raḥmānî'r-raḥîm ve bihi şıḳatı ... Ve sülâle-i şâḥib-i sırr-ı keşf ya'ni Ḥazret-i Sultân (5) Ḥacı Bektâşu'l-Veliyyu'l-Ḥorasânî ḳaddesa'llâhu sırahu'l-azîz ḥazretlerinin vâḳî olan ḥaseb u neseblerin ve mevlûd-i şerîflerin ve velâyet (7) ve kerâmâtların ve âlem-i bâṭından bu âlem-i zâhire gösterdikleri (8) remz ve rumûzların tamâm yerlü yerince beyâna getürdük. ” diyerek başlamış ve akabinde onun hasep ve neseplerinden bahsetmiş ve asıl konuya giriş yapılmıştır. Şair eserini “ Ḥazreti Ḥünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velîniñ Muḥalle Medfunları Ḳurşunladığı Zıkr Olunur.” başlığını taşıyan 20 beyitlik bir şiirle ve son beytinin: “Yazdırıniñ rûḥuna biñ selâm /Ḥatm olundu bu kitâbım ve's-selâm” şeklinde olduğu bir beyitle sonlandırmıştır. Tabi şair eserine H 1278 tarihini de düşmüş ve eserin sonunda dua kısmını da ihmal etmemiştir. Şair eserini: “Allahım ce'alnâ âlimen ḥaḳîḳiyyen âmelen ḥaḳîḳiyyen veliyyen ḥaḳîḳiyyen mürşiden ḥaḳîḳiyyen ârifin ḥaḳîḳiyyen âşîḳen ḥaḳîḳiyyen şâdıkân ḥaḳîḳiyyen ve aşlen ḥaḳîḳiyyen maḥven ḥaḳîḳiyyen maḡfuren ḥaḳîḳiyyen merḥûmen ḥaḳîḳiyyen merdıyyen ḥaḳîḳiyyen muḥabben ḥaḳîḳiyyen muḥcûben ḥaḳîḳiyyen insânen ḥaḳîḳiyyen müstaḳimen ḥaḳîḳiyyen ḥarâbâtiyen ḥaḳîḳiyyen menşuren ḥaḳîḳiyyen men'amen ḥaḳîḳiyyen şâkirân ḥaḳîḳiyyen mü'mînân ḥaḳîḳiyyen mü'mînân ḥaḳîḳiyyen mevḥiden ḥaḳîḳiyyen kâmilin ḥaḳîḳiyyen ma'nevîyyen ḥaḳîḳiyyen evvelen âḥiren zâhiren bâṭinen fi'l-şer'iate ve'l-ṭariḳate ve'l-ḥaḳîḳate ve'l-ma'rifete ve baḥrete el-isâ ve'l-baḥrete cem'ian mâ-kânen ve mâ-yekûnen ve-selâmen 'aliyyü'l-mürselîn ve'l-ḥamdü'llahi rabbü'l-âlemîn âmîn âmîn âmîn. ” şeklindeki duasıyla bitirmiştir.

2.1. Şekil Özellikleri

2.1.1. Eserin Şekil Özellikleri

Eser nazım nesir karışık olarak yazılmış olup eserin nazım kısımları çeşitli başlıklar altında ve olayları hikâye etme tarzında yazılmıştır. Manzum kısımlar da bulunmakla beraber eserin geneline hâkim olan kısım mensur olarak kaleme alınmış ve konu başlıkları Farsça olarak ve kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Bu alanda istinsah edilmiş velayetnamelerle çeşitli açılardan da benzerlik gösteren eser Hamâmcızâde Hâfız-ı Mar'âşî tarafından kaleme alınmış olup özgün bir eser olma niteliği göstermektedir. Eser toplam 58 başlık altında toplanmış ve bu başlıklardan özellikle eserin içinde nazım olarak kaleme alınmış kısımların başlıkları “Kutbu'd-dîn Haydarîñ Türkistân'dan Bedaḥşân'a Gitdiği Kıssâdur” başlığından sonra 263 adet beyit, “Hâcî Bektâş Hünkâr'ın Bedaḥşân Mülkünü Feth İtdiği Beyânıdur” başlığından sonra ise 261 beyit, “Ḥazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî Ḥazret-i Şârî İsmâ'îl Ḥazrete Vâsiyet Ettigi Beyânıdur” başlığından sonra 136 beyit, “Ḥazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî Ḥazretinin Ba'de'l-Mevt Velâyet Gösterdiği Beyâniden ki İşbu Maḥalle Kayd [...] Olunmuştur” başlığından sonra 71 beyit, “Ḥazreti Hünkâr Hâcî Bektâş Velîniñ Maḥalle Medfunları Kurşunladığı Zıkr Olunur” başlığından sonra ise 20 beyitle toplamda 751 beyitle eserin nazım kısımları tamamlamıştır. Eser, müellifin eserin bitirilişine dair yazdığı dua ile son bulmuştur.

2.1.2. Kafiye ve Redif

Kâfiye ve redif, şiirde ahengi sağlayan önemli etkenlerdendir. Şiirde ahengi ve anlam zenginliğini sağlamak için, dizelerin başında, ortasında veya sonunda, esas alınan belli seslerle tesis edilen ses benzerliğine kâfiye denir. Redif ise, kafiyeden sonra gelen ve aynen tekrarlanan ek yahut kelimelerdir. Klasik edebiyatta şiir “mevzun ve mukaffa söz” şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla şiir vezinli ve kafiyeli olmak zorundadır. Ses uyumunu yeterli kabul eden kafiyeye kulak kafiyesi, imla uyumunu yeterli gören kafiyeye de göz kafiyesi denilmiştir. Esas olansa hem ses hem de şekil bakımından uyum sağlamaktır. Eserin nazım olarak kaleme alınan kısımlarında nazım birimi beyit olarak kullanılmış, kafiye ve redife yer verilmiştir. Velayetname'de yer alan şu beyitlerde olduğu gibi akıcılığı, ahengi ve anlamsal bütünlüğü sağlayan unsurların başında kafiye ve redif gelmektedir:

(22) Ey süḥandân-ı süḥan gevher-hüner
Bir velâyet-nâme diyem mu'teber

(23) Cân kulağın tut ki saña söyleyüm
Ḥöş velâyet-nâme şerḥin eyleyüm

Eserin nazım olarak kaleme alınan kısımları 11'li hece ölçüsü kullanılarak yazılmıştır. Eserin nazım olan kısımlarında bütün kafiye çeşitleri kullanılmıştır.

- (12) Leşker-i küffâr elinden nidelüm
Başımız alup ne yire gidelüm

- (13) Saña geldik luṭf u iḥsân eylegil
Bize bir tedbîr u dermân eylegil

[22b]

- (1) Tîz varup Ḥ^vâceye ḥaber virdiler
İşte geldi Kṭṭb-ı Ḥaydar didiler
- (2) İşidüp Ḥ^vâce bu sözi şād olur
Gönlü yıkılmış iken ābād olur
- (3) İşigin öpüp ṭurur peymançeye
°Özrin ister yalvarup ol Ḥ^vâce'ye
- (4) Didi baba itmişim bunca günāh
Ḥasretim çekdiñ bilürem sāl u māh
- (5) Gerçi biz itdik ġazā tedbîrini
Kim başa ammā ki Ḥaḫ taḫdîrini
- (6) Yedi yıldır bend ü zindān çekmişim
Şu yerine dem-be-dem ḫan içmişim
- (7) Ecel yitmeyince ḥiç ölmek olmaz
Ḥaḫḫ'ın ḥikmetlerin bilmemek olmaz

- (8) Demür zincîr idi bu yanımda ağır
Gözüm görmez kulağım oldu şağır
- (9) Aşkardı gözlerimden kanlı yaş
Çıkardı yüregimden kanla yaş

Yukarıda verilen beyit örneklerinden hareketle redif, kafiye çeşitlerin birçoğu görülebilmektedir.

2.1.3 Dil ve Üslup

Manzum ve mensur şekilde yazılan eserde şair Hacı Bektaş Veli etrafında gelişen keramet ve rivayetleri sade ve akıcı bir üslupla ele almıştır. Eser, genel olarak sade ve anlaşılır bir dil ile yazılmıştır. Ancak yer yer Arapça ve Farsça sözcüklerden oluşan terkiplerin yoğunlaştığı da görülmektedir. Bu durum genel olarak övgülerin yapıldığı ve Hacı Bektaş Veli'nin muhatap alındığı yerlerde artmaktadır:

“ Bu kîtab menâkıb-ı şerîf-i kûṭbu'l-aḳṭâb mesned-i [2a] (1) ulu'l-elbâb sulṭân-ı evliyâ ve bürhânü'l-aşfiyâ faḥr-i erbâb-ı bâbu- (2) 'llâh envâru'l-yaḳîn-i ma'rifet kâşif-i kenz-i şerî'at ve irşâd-ı (3) hâdî-i pîr-i ṭarîḳat ve ebrâr-ı zübde-i rumûz-ı ḥaḳîḳat nesl-i fâtiḥu'l- (4) ebvâb. Ve sülâle-i şâḥib-i sırr-ı keşf ya'ni Ḥazret-i Sulṭân (5) Ḥacî Bektâşu'l-Veliyyu'l-Ḥorasânî ḳaddesa'llâhu sırahu'l-azîz ḥazretlerinin vâḳi' olan ḥaseb u neseblerin ve mevlûd-i şerîflerin ve velâyet (7) ve kerâmâtların ve 'âlem-i bâṭından bu 'âlem-i zâhire gösterdikleri (8) remz ve rumûzların tamâm yerlü yerince beyâna getürdük. ”

Yukarıda verilen kısımda Hacı Bektaş Veli'nin hasep ve neseplerinden bahsedildiği açıkça görülmektedir. Yine, her yeni rivayete başlamadan önce, bilgi ve öğüt vermek için tasavvufi ve dini konulara girildiğinde dil ve üslubun yer yer ağırlaştığı görülmektedir:

“Tâ kim bu kenz-i (9) velâyet-nâme-i sa'âdet zuhûra gelüp Evliyâ'u'llâh ḥazretlerine (10) i'tikâd-ı dürüst olan mihîbb-i şâdıklar bu 'aşḳ deryâsından (11) zuhûra gelen cevherleri cân kulaḳlarına ḳoyup gönülleri sürûr (12) ve cânları pür-nûr ola. Ve rûz-ı maḥşerde Evliyâu'llâh dîvânın müşâhade (13) idüp müttakîler gürûhundan olalar. İ'tikâdı şâfi' olan (14) muḥiblere bî-şek ve bî-şübhe 'ale'l-yaḳîn bu menzil ve bu (15)ḳismet müyesser ola. İnşâa'llâhu Te'âlâ ve Teḳaddes Ḥacî Bektâş-ı (16) Velî ḥazretlerinin ḥaseb u neseblerin beyân ider. ” Şairin eserde kullandığı dil, eseri yazmış olduğu XIX. yüzyılın dil özelliklerinden ziyade, rivayetlerin geçmiş olduğu düşünülen zamanın dilini yansıtmaktadır. Eserde, Eski Anadolu Türkçesi dil özellikleri ile bu

dönemde kullanılan sözcük ve eklere sıkça rastlanılmaktadır: “ ...¹Alî Mūsā er-Rizā ḥazretlerine bir nāme yazup senden bey²at [3b] (1) ve inābet idelūm deyü...” Şairin yaşamış olduğu dönemin dil özellikleri de eserde göze çarpan bir diğer unsurdur. Ayrıca eseri karşılaştırdığımız diğer nüshada ise (Velayetname – Hamiye Duran) kelime benzerliklerinin yanı sıra bazı kelimelerin de farklı yazıldığı görülmektedir. Örneğin; eserde geçen **bî-gāye** kelimesi karşılaştırılan diğer nüshada **lā-nihāye** ve **ḥamd u senā bî-nihāye** şeklinde olan ve **sena-yı bî-bekā** şeklindedir. Tabi bu verilen kelimeler birkaç örnek sınırlı değildir. Eseri karşılaştırdığımız diğer eser farklı bir nüsha olmasına rağmen ikisi arasında büyük benzerlikler de mevcuttur. Bu benzerlik de sadece kelimelerden ibaret olmayıp hikâyelerin genelinde bulunan yer isimleri, şahıs kadrosu arasında da büyük benzerlikler göze çarpmaktadır. Hatta eserin nazım olarak kaleme alındığı kısımlar arasında da büyük benzerlikler bulunmaktadır. Şair, yazmış olduğu hikâyelerinde bir yandan Hacı Bektaş Veli’nin kerametlerinden, onun Bektaşî tarikatı içerisindeki konum ve kıymetinden bahsederken bir yandan da istek bildiren kelime ve ifadeler kullanmıştır. Bu durum hikâyelerin tamamında görülmektedir. Övgü konulu methiye başlığını taşıyan hikâyelerinde de aynı durum söz konusudur. Hâfız-ı Mar’âşî, Hacı Bektaş Veli’nin üstün özelliklerinden söz edip onu överken, Arapça-Farsça sözcük ve tamlamalara yoğun bir şekilde yer vermiştir: Ḥazret-i Aşlu’l-uşul Nūru’llāhu’l-mechūl Ḥazret-i Sultān Ḥacı Bektāş (18) nitekim zikr olundu. ” örneğinde olduğu gibi bu durum görülmektedir. Bu durum eserin genelinde de bu şekilde olup her başlıkta bu duruma rastlamak mümkündür. Hatta 2.1 de verilen tabloda bu açıkça görülmektedir.

2.1.4. İktibaslar

Velayetnamenin dil ve üslubunda ön plana çıkan unsurlardan biri de iktibaslardır. Hâfız-ı Mar’âşî, sözü daha etkili söylemek düşüncesiyle başka tasavvufî metinlerde de sıkça kullanılan ayet ve hadislerden iktibaslarda bulunmuştur. Metinden alınan aşağıdaki bölümlerde şair, Arapça dua cümlelerini uygun bir şekilde eserinde kullanıp başarılı olmuştur: “ Ḳavluhu te³ālā: Yef⁴alu mā yeşā⁵ ¹ (14) ve yaḥkumu mā yurīd ² daḥī şalavāt u taḥiyyāt u lā yu⁶ad ve durūd u (15) zekiyyāt-ı lā-yuḥşā...” “El-āyet: Rabbi heblī min ledunke zurriyyeten ṭayyibeten (4) inneke semī⁷u’d-du⁸ā⁹.³ ” bu kısımlardan da anlaşılacağı üzere şair eserinde ayetlerden de alıntı yapmıştır. Ayrıca şairin Farisî menakıbından alıntı yaptığı yerler de mevcuttur: “ Ḳaṭ¹⁰-ı kerde nefesrā ṣehl sāl (3) Merd-i Ḥudā maḳsād lā mekānist”. Şairin yine Kur’an-ı Kerim’den alıntı yaptığı ayet: “

¹ Yef⁴alu mā yeşā⁵: “Zekeriya, "Ey Rabbim! Bana ihtiyarlık gelip çatmış iken ve karım da kısır iken benim nasıl çocuğum olabilir?" dedi. Allah, "Öyledir, ama Allah dilediğini yapar" dedi" (Ali İmran, 3/40).

² Yaḥkumu mā yurīd: “ Ey iman edenler! Akitlerinizi yerine getirin. İhramlı iken avlanmayı helâl saymamanız kaydıyla, okunacak (bildirilecek) olanlardan başka hayvanlar, size helal kılındı. Şüphesiz Allah istediği hükmü verir” (Maide, 5/1).

³ Rabbi heblī min ledunke zurriyyeten ṭayyibeten inneke semī⁷u’d-du⁸ā⁹: “Rabbim! Bana katından temiz bir nesil bahşet. Şüphesiz sen duayı hakkıyla işitensin” (Al-i İmran, 3/38).

El-âyet: *Qad eḥāṭa'llāhu bi-küllî şey'in* ¹ ". Eserin genelinde ayet ve hadislerin yanı sıra din büyüklerinin de menakıplarından küçük bir miktar da olsa alıntı yapılmış ve bu kısa alıntılardan sonra da konu yine velayetnâmeyle bağlanmıştır.

2.2. Muhteva Özellikleri

2.2.1. Eserin İçeriği ve Diğer Velayetnamelerle Benzerlik ve Farklılıklar

Hâfız-ı Mar'âşî'ye ait mensur ve manzum olarak yazılan Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi'nde elli sekiz adet yazılı konu başlığı bulunmaktadır. Bu konu başlıklarıyla birlikte hikâyeleştirilmiş mensur kısımlar bulunmakla birlikte, "Kutbu'd-dî n Haydarî'n Türkistân'dan Bedaḥşân'a Gitdiği Kıssâdur " başlığından sonra 263 adet beyit, "Hâcî Bektâş-ı Hünkâr'ın Bedaḥşân Mülküni Fetḥ İtdigi Beyânıdır" başlığından sonra ise 261 beyit, "Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzret-i Şârî İsmâ'il Hâzrete Vâsiyet Ettigi Beyânıdır" başlığından sonra 136 beyit, "Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretinin Ba'de'l-Mevt Velâyet Gösterdiği Beyâniden ki İşbu Maḥalle Kayd [...] Olunmuştur " başlığından sonra 71 beyit, "Hâzreti Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî'nin Muḥalle Medfunları Qurşunladığı Zıkr Olunur" başlığından sonra ise 20 beyitle toplamda 751 beyitle eserin nazım kısımları tamamlamıştır, eserdeki bu başlıklar Farsça olarak ve kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Eserde Hacı Bektaş Veli'ye övgüden sonra konuya giriş yapılmış, Hacı Bektaş Veli'nin nesebi, bir seyit ailesinin çocuğu olarak dünyaya gelişi, Horasan'da geçen çocukluk ve tahsil dönemi ile Ahmed Yesevi ve müritleriyle olan ilişkileri, Lokman Parende'ye intisap edişi, Türkistan ve Bedeḥşân'da yaşadıkları, buralarda gösterdiği kerametler anlatılmıştır. Eser, Ahmed Yesevi'nin Hacı Bektaş Veli'yi Diyar-ı Rum'a (Anadolu) göndermesi ile farklı bir boyut kazanır. Onun Diyar-ı Rum'a (Anadolu'ya) gönderilmesinin ardından bu yolda uğradığı Kayseri, Türkistan, Necef, Suriye, Halep gibi yerlerde başından geçenlere ve buralarda göstermiş olduğu kerametlere yer verilmiştir. Daha sonra hacca gidişi, hac yolculuğunda uğradığı Mekke, Medine, Kürdistan, Türkistan, Necef, Suriye, Halep gibi yerlerde başından geçenlere yer verilmiştir.

Arkasından Anadolu'ya gelişi, Rum erenlerinin onu kolay kabul etmeyişi sonucu çeşitli kerametler göstererek onları ikna edişi, Sulucakarahöyük'e (Hacıbektaş ilçesine) yerleşip bir süre Kadıncık Ana'nın evinde kaldıktan sonra orada dergâhını kurması ve buradaki yaşantısına dair bilgiler verilmiştir. Ardından, Sulucakarahöyük çevresindeki Türkmenler ve Müslüman olmayan unsurlarla ilişkileri ile birlikte dönemin önemli devlet adamları, âlimler, mutasavvıflar ve ahilerle (Mevlânâ, Yunus Emre ve Ahi Evran gibi) olan münasebetleri anlatılır. Son olarak Hacı Bektaş Veli'nin vefatı ile birlikte halifelerinin kendisinden sonra onun öngördüğü şekilde başka yerlere yerleşip İslâm'ı yayma faaliyetlerine değinilmiştir. Eser, müellifin eserin bitirilişine dair düştüğü tarihle ve duayla son bulmuştur.

¹ Qad eḥāṭa'llāhu bi-küllî şey'in ilmen: "(Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve) Allah'ın her şeyi ilmiyle kuşattığını bilirsiniz"(Talak, 65/12).

Eserde bulunan başlıklar ve başlıkların varak numaraları aşağıda tabloda verilmiştir

Tablo 2.2.1. Bölüm Başlıkları ve Varak Numaraları

Başlık	Varak
Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Haseb ü Neseblerin Beyânıdır	2a
Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Mevlûd-i Şerîflerin Bildürür	2b
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Mu'allime Virdiklerin Beyânıdır	7a
Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerine Şeyh Loğmân Parende Hünkâr İsmi Virdigin Beyânıdır	8a
Şeyh Loğmân Parendenin Hazret-i Bektâş-ı Hünkâra Hâcî Didigidür	8b
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Horasân Erenlerine Nişân Göstürdigin Beyânıdır	9a
Hazret Susam Yapağı Üzerinde Namâz Kıldığın Beyânıdır	10a
Hazret-i Hünkârın Evşâf-ı Hamîdeleridür ki Zîkr Olunur	10b
Hâce Ahmed Yesevî Evşâf-ı Hamîdeleridür ki Zîkr Olunur	12a
Kutbu'd-dîn Haydarın Türkistândan Bedağşâna Girdiği Kıssâdur	16b
Hâcî Bektâş-ı Hünkârın Bedağşân Mülkünü Fetih İtdiği Beyânıdır	23a
Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Daru Çeçinün Üstünde Namâz Kıldığı Beyânıdır	29b

Hâcî Bektâş-ı Velî Hâce Ahmed Yesevî İzniyle Rûm'a Geldigidür	30a
Hünkâr-ı Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretleri Rûm Erenlerine Selâm Virdigi Beyânıdır	33b
Hâcî Bektâş-ı Velî El- Horasânî Hazretlerinin Emreye Nişân Göstürdigidür	36b
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretleri İbrâhîm Hâcî ya Şafâ İtdigidür	37a
Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerin Hızır İle Mülâkât Olup Bostancıya Nazar İtdigi Beyânıdır	38b
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Kâdesallahü Sırrahu'l-aziz Ürgüb Velâyetinde Göstürdigi Kerâmet Beyânıdır	40b
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Suluca Kara Öğüke [Karacahöyük] Gelüp Karâr İtdigi Beyânıdır	42a
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Mübarek Dest-i Şerîf İle Egilmiş Dîvârı Toğrulttığı Beyânından Menkûldur	46a
Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Nûre' d-dîn Hâce Göstürdigi Rûmûz Beyânıdır	47a
Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Beş Taşı Tanık Getürdigi Beyânıdır	50a
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Zemherîde Elma Bitirüp Şarıya Remz u Rûmûz Göstürdigi Beyânıdır	51b
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Öñüne Turup Bir Pîş-Namâzlık İmâmet İtdigi Beyânıdır	53a
Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Hamîr Qayada Velâyet Göstürdigi Beyânıdır	53b
Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Buğdâyı ve Mercimegi Taş İtdigi Beyânıdır	54b
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Bir Mîqdâr Hamîre Nazar İdüp Berekâtlandığı Beyânıdır	56a

H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel�� H�azretlerinin H�uz�rına Bir Har�am�ının Gelüp Tevbe İtdigi Bey�nıdır	57b
H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� K�ddise Sırrahül-����z H�azretlerinin İşaretiyle Kızılca Halveth�nenin Bin� Oldığı Bey�nıdır	59a
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin H�ızır Neb�� İle M�l�k�t Eyledikleri Bey�nıdır	60a
H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� K�ddise Sırrahül-����z H�azretlerinin ����b Erenleri İle M�l�k�t İtdigi Bey�nıdır.	61a
H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretleri Sarı İsm���li Molla H�unk�ra Göndürdigi Bey�nıdır	61b
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin �obana Remz � Rum�z Göstürdigi Bey�nıdır	62a
H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin K�d�nc�k Anaya Vel�yet Göstürdigi Bey�nıdır	65a
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin K�d�nc�k Anaya Nefes İdüp de Evl�d Oldığı Bey�nıdır	66b
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin Güvenc Abd�l�n Su��l İtdigi Bey�nıdır	68a
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin Dery�� �zerinde Gemiye H�al�� İtdigi Bey�nıdır	72a
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� K�ra Re��se �af� Naz�r İtdigi Bey�nıdır	74a
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin Seyyid Batt��l �������n�n Mez�r�n Ziy�ret İtdigi Bey�nıdır	75b
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerinin Bir Ruhb�na Bu����y G�nd�rd��i Bey�nıdır	78b
H�azret-i H�unk�ar H�acı Bekt���-ı Vel��yy�l-H�oras�n� H�azretlerine Seyy�d Ma�m�d H�ayr�n Arslana Bin�p Geldigi Bey�nıdır	80a

H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� H��retlerinin Y��nus Emre'i T��pd��k Emreyeye G��nd��rd��gi Bey��n��dur	81a
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel�� H��retlerinin ��ar�� ��altu�� Sult��n�� G��l��z��ra ��rs��l Ettigi Bey��n��dur	85a
H��zeti H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� H��retlerinin ��hi Evr��n ile M��l��k��tlar�� Bey��n��dur	89a
H��zeti H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� K��ddes' allah�� S��rrah��'l- �����z H��retlerinin Bir Ka�� A��tar��p Derv��� Ettigi Bey��n��dur	94b
H��zeti H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� Seyyid ��l��h ile M��l��k��t Ettigi Bey��n��dur	99a
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� H��retlerinin Molla Sa��de'd-dine G��sterdigi Vel��yetler Bey��n��dur	101a
H��ret-i H��nk��r H��retlerinin H��z��runa Gelip Molla Sa��de'd- din Derv��� Oldu��u Bey��n��dur	106b
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� H��retleriyle Molla Sa��de'd-din in Ka��be-i M��kerrimede Namaz K��ld��ğı Bey��n��dur	116a
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� K��ra T��nlu Can Babaya ��afa Na��ar H��mmet Ettigi Bey��n��dur	121b
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� H��retlerinin A�� Peyk��r�� Akıtıp Remz ve Rumuz Gösterdigi Bey��n��dur	123a
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� Hoy Atay�� T��t��r Padişahına G��nderd��ğı Beyanıdır	130a
H��retlerin ��ayseriye ��hrinde G��sterd��ğı Vil��yeti ve Ker��metleri Bey��n��dur	131b
H��ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-�� Vel��yy��l-H��ras��n�� H��retlerinin Bir M��rde ��hy�� Eyitdigi Bey��n��dur	135a

H���ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-1 Vel��yy��l-H��ras��n�� ��addes'allahü Sırrahu'l-�� ��ziz Her Bir H��lifesi Bir Vil��yette Nasip Ettigi Bey��nidur	143b
H���ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-1 Vel��yy��l-H��ras��n�� H���ret-i ��ar�� ��sm��'il H���ret-i V��siyet Ettigi Bey��nidur	161b
H���ret-i H��nk��r H��c�� Bekt���-1 Vel��yy��l-H��ras��n�� H���retinin Ba��de'l-Mevt Vel��yet Gösterdigi Bey��niden ki ���bu Ma��halle ��ayd [...] Olunmuştur	165a
H���reti H��nk��r H��c�� Bekt���-1 Vel��n��n Mu��halle Medfunları ��ur���unlad��ğı Z��kr Olunur	167a

Özetle Hacı Bekta   Vel  'nin nesebi, ailesi, doğumu,   ocuklu  , tahsili ve ya  am   ile göstermiş olduğı kerametleri konu edinen velayetname, değişik müellif ve müstensihler tarafından mensur, manzum ve manzum-mensur olmak üzere defalarca kaleme alınmıştır. Bu eserlere ait yazma nüshalar üzerine araştırmacılar tarafından bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan ilki Erich Gross tarafından Almancaya yapılan tercümedir. Daha sonra Sefer Aytekin, Ali   elebi tarafından H 1034 yılında istinsah edilen ve aynı zamanda eldeki en eski nüsha özelliği taşıyan mensur yazma eser üzerine yaptığı çalışmayı 3 cilt halinde yayınlamıştır. Aynı nüsha   zerine, Abdülbaki Gölpınarlı ve Hamiye Duran-Dursun Gümüşoğlu   alı  ma yapmışlardır. Hamiye Duran da bu nüsha   zerine “Hacı Bekta   Vel  'nin Velayetnamesi ve Velayetname'de Geçen Keramet Motifleri” adlı doktora tezi hazırlamıştır. Ardından aynı nüshayı tıpkıbasımı ve sadeleştirilmiş haliyle yayınlamıştır. Esat Korkmaz ise söz konusu nüshanın sadeleştirilmiş halini yayınlamıştır. Bedri Noyan ise Firdevs  -i Rum   tarafından kaleme alınan manzum Velayetname'yi yayına hazırlamıştır. Ayrıca Firdevs  'ye ait manzum Velayetname   zerine Cemil Cihan Macit de bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Şair, Hacı Bekta   Vel  'nin soyu ve doğumu hakkında bilgi verdiği bölüm “H  c   Bekt   -1 Vel   H   retlerini   H  seb    Neseblerin Bey  n   der ” başlıklı bölümdür. H  nk  rın Türkistan'dan ayrılıp Beda    an'a “  ut  bu'd-d  n H  ydar  n T  rkist  n'dan Beda     an'a Gitdiği K  ss  dur ” başlıklı bölümde ele alınmıştır:

(22) Ey s   hand  n-ı s   han ge  her-h  ner
Bir vel  yet-n  me diyem m   teber

(23) C  n   ula  n t  t ki sa  na söyleyüm

H     vel  yet-n  me   er  in eyleyüm... kısmıyla onun Beda    an iline gidişi anlatılır. Yine Hacı Bekta   Vel  'nin Rum diyarına gelişi konusunun anlatıldığı “H  c   Bekt   -1 Vel   H    ce A  med Yesev     zniyle R  m'a Geldigidür” başlıklı bölümde

anlatılan: “Naıldür ki Hünkâr Hâcî Bektâş el-Horasânî kıddese sırrahu'l-°azîz hazretleri (21) çünkü Sultân H°âce Ahmed Yesevî hazretlerinin huzûrunda tamâm naşîbin (22) aldı. Ol gün anda kıldı. H°âce ile ma°an ahşam ve yatsun namâzını (23) kıldılar. Dahî ol gice geçdi şabâh oldu. Tecdîd u zav° idüp H°âce [31b] (1) Yesevî ile şabâh namâzın dahî edâ idüp fâriğ olucağ evrâ- (2) dların okıyup tesbih ve du°aları kıldıktan soñra şeref-i dest-bûs idüp (3) H°âce Ahmed Yesevî ile Hazret-i Hünkâr mu°anağa kılup bâkî halîfeler (4) ve dervîşler dahî görüşüp güneş toğmadan muqaddim bâb-ı (5) âstânenen çıkup meger kim zıkr olunan ki ol meydânîñ [...]¹ (6) ortasına âteş yakmışlar idi. Hemân-dem ol erenlerin birisi (7) elün şunup ol âteşin içinden bir kösegi alup Rûm tarafına (8) atup eytdi: Ey Rûm'da olan erenler ve girçekler iş bu egisi (9) dud ağacı idi. Türkistân diyârından Rûm'a dek ol vaqt kerâmet şâhibi (10) °azîzlerden Konya şehrinde bir kimesne var idi. İsmine H°âce (11) Ahmed Sultân dirler idi. Emîr Cem Sultânîñ ulu halîfesi idi. (12) icâzet inâbet verilmiş idi. Ol egisiyi tutup Konya şehrinde (13) gitdi. Âstânesi önünde dikdi bağıdı Hüdâ-yı müte°al bitdi. (14) yeşerdiyü gün şaldı bir dıraht muntelhâ oldu. Hâlâ budama (15) dığın durur. Yukarı başında âteşin yakduğı yiri henüz dahî (16) mu°ayyendür. Bir egisiyi dahî H°âce Ahmed Yesevî atup eytdi: (17) Yâ Bektâş her kande ki bu egisi düşerse senin maqâmîñ (18) anda olsun didi. Hâlâ ol dahî hâlâ Hünkâr âstânesi önünde- (19) dür. Ammâ niçe ağaç olduğı ma°lûm degildir...” kısımda onun Anadolu'ya geliş hikâyesi görülmektedir. Daha birçok başlıkta onun kerametlerinden ve başından geçenler dile getirilmiştir. Hâfız'ın bu eserinde verilen örnekler dışında birçok yerde başlıklarda Hacı Bektaş Veli'nin kerametlerinden ve başından geçen olaylara değinilmiştir. Nitekim 58 başlık altında bulunan ve nazım-nesir karışık yazılan eserde bunları görmek mümkündür.

Hâfız'ın yazmış olduğu bu eserle Hamiye Duran tarafından günümüz Türkçesine aktarılan nüsha arasında yapılan karşılaştırma neticesinde söz konusu iki eser arasında verilen bilgiler açısından küçük farklılıklar söz konusudur. Bu durumu Ahmet Yesevi, Yunus Emre, Mevlânâ ve Molla Sadeddin gibi isimler ile ilgili aşağıda verilecek bilgilerde bulmak mümkündür. Hâfız Mar'âşî'nin kaleme almış olduğu manzum ve mensur bu eserde geniş bir şahıs kadrosu ile karşılaşmaktadır. Yine olayların geçtiği mekân ve coğrafya da oldukça geniş bir sahayı kapsamaktadır. Ayrı birer çalışma konusu olma özelliği taşıyan bu iki unsur ele alındığı takdirde çalışmanın kapsamını genişleyeceğinden, bunları tek tek incelemek yerine edebiyatta önemli yerleri olan isimlerin eserde ne şekilde ele alındığı ve Hacı Bektaş Veli ile olan ilişkileri üzerinde durulması tercih edilmiştir.

¹ Kelime okunamamıştır.

2.2.2. Hacı Bektaş Veli - Ahmed Yesevi

Ahmed Yesevi ile Hacı Bektaş Veli arasındaki bağ tartışma konusu olan bir mevzudur. Ahmed Yesevi'nin onun hocası olduğunu iddia edenler olduğu gibi, Hacı Bektaş Veli'nin Lokman Parende vasıtasıyla da Ahmed Yesevi'nin halifesi olduğunu ifade edenler de vardır. Eserde ikinci kanı daha ağır basmaktadır. Yani Hacı Bektaş Veli Lokman Parende vasıtasıyla da Ahmed Yesevi'nin halifesi olmuştur. Hacı Bektaş Veli hakkında söylenegelen menkıbelerde, Ahmed Yesevi ile Hacı Bektaş Veli'nin doğrudan doğruya görüştüklerine dair bilgiler yer almaktadır. Ancak tarihi ve somut bilgilere bakıldığında bu bilgileri gerçek kabul etmek oldukça zordur. Çünkü iki velinin tahmini ölüm tarihleri arasında yaklaşık bir asırlık bir zaman farkı vardır. Hakkında bilgi veren eserler ve araştırmacıların tespitlerinden hareketle, Hacı Bektaş Veli'nin XIII. yüzyılda yaşamış olduğu ve kesin olmamakla birlikte Horasan'ın Nişabur kentinde H 606 M 1209-1210(?) tarihinde doğup H 669 M 1270-1271(?) tarihinde vefat ettiği bilgisi vardır. Ahmed Yesevi ise eldeki bilgilere göre, XI. yüzyılın sonlarında Batı Türkistan'ın Sayram (İşfıcab) kasabasında doğmuş, anne ve babasını kaybedince, Ablası Gevher Şehnazla birlikte Yesî'ye göç etmiş ve orada Arslan Baba'ya intisap etmiştir. Bir yıl içinde Arslan Baba da vefat edince, Ahmed Yesevi Buhara'ya giderek Şeyh Yusuf-ı Hemedanî'ye intisap etmiştir. Bir süre postta oturduktan sonra Ahmed Yesevi, Yesî'ye dönerek irşatlarına orada devam etmiş ve 1166 yılında vefat etmiştir. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, 1093 yılında doğduğu, 73 yıl yaşadığı ve 1166 yılında vefat ettiği kabul edilmektedir. Görüldüğü gibi hayatlarına dair elde kesin bilgiler bulunmayan bu iki zatı mevcut tarihi bilgilerden hareketle mürit-mürşit ilişkisi içinde değerlendirmek mümkün görünmemektedir. Hâfız'ın bu eserinde ise Ahmed Yesevi, “Hâce Ahmed Yesevî Evşâf-ı Hamîdeleridür ki Zıkr Olunur” başlığında karşımıza şu şekilde çıkmaktadır: “Ahmet Yesevi bilgin bir kişiydi. Kimse karşısına çıkıp onunla bilgi yarıştıramazdı. Keşköl ve kaşık yapıp, bunları satarak geçimini sağlardı. Bir öküzü vardı. Sırtına heybeyi koyup onu pazara yollardı. Pazara yolladığı kaşık ve keşkölün değerini herkes bilir ve aldığı için karılığını heybeye bırakırdı. Parasını vermeyen olduğunda öküz bu kişinin ardından gidip peşini bırakmazdı. Durumu görenler olayı anlayıp parayı o kişiden alırlar ve heybeye bırakırlardı. Ahmed Yesevi geçimini bu şekilde sağlardı.”

Ayrıca eserde Ahmed Yesevi'nin Horasan'a vali olduğu, Bedehşan'ın kâfir olduğu, Müslümanlara eziyet ettikleri, Haydar adında 17 yaşında bir oğlu olduğu, bir ordu hazırlayıp bu oğlunu ordunun başında savaşa gönderdiği, Haydar'ın savaşta esir düştüğü, Hızır'ın gelip Hacı Bektaş'tan Hoca Ahmed'in yardımına erişmesini istediği, Hacı Bektaş'ın bunu kabul edip Türkistan'a giderek Hoca Ahmed Yesevi ile görüştüğü, şahin donuna girip Bedehşan'a giderek Haydar'ı kurtardığı şeklinde bilgiler verilmiştir. Bu bilgilere aşağıda verilen beyitlerden ulaşabiliriz:

- (1) Kıl erenlere miḥabbetle sevi
Dinle neyler Hâce Ahmed Yesevî
- (2) Ol Ḥorāsān mülküne vâli idi
Mülk içinde şanma kim ḥālî idi

- (3) Toksan tokuz biñ halife katına
Cem^c olup müştâk idi şöhetine
- (4) Seyyidi mü'minlerin Hakk rehberi
Cümlesiniñ ser-çeşmesi hem serveri
- (5) Hep aña itmişler idi iktidā
Ol aşrda pes ol idi muḳtedā
- (6) Aşl u nesli Haydar-ı Kerrār idi
Anda yüz biñ erce kuvvet var idi
- (7) Hem Bedaḥşān ehl-i küfr idi kamu
Yeridür kâfirleriñ anda tamu
- (8) Türkistān'a çok kılurlardı enīn
Mü'minleriñ çok alurlardı haḳḳın
- (9) Şehir halkı bir yere cem^c oldılar
Birgün Yesevî'ye Aḥmed'e geldiler
- (10) Didiler kim ey Bizim Sulṭānımız
Yoluña ḳurbān baş u cānımız
- (11) Ol Bedaḥşān'dan gelüp kâfir yine
Bize zulm itdiler vāfir yine
- (12) Leşker-i küffār elinden nidelüm
Başımız alup ne yire gidelüm

- (13) Saña geldik luṭf u iḥsân eylegil
Bize bir tedbîr u dermân eylegil

Bu anlatılanlardan sonra Hacı Bektaş Veli'nin Hoca Ahmet Yesevi izniyle nasibin aldıktan sonra Anadolu'ya gelişi ve tarikatını kuracağı yerin belirlenmesi de efsanevî şekilde dile getirilmektedir:

“Ḥ^vâce Aḥmed Yesevî ile Ḥazret-i Ḥünkâr mu^cânaḳa kılup bâḳî ḫalîfeler (4) ve dervîşler daḫî görüşüp güneş toḡmadan muḳaddim bâb-ı (5) âstânenen çıḳup meger kim zıkr olunan ki ol meydânîñ [...] ¹ (6) ortasına âteş yakmışlar idi. Hemân-dem ol erenleriñ birisi (7) elün şunup ol âteşin içinden bir köseḡi alup Rûm tarafına (8) atup eytdi: Ey Rûm'da olan erenler ve girçekler iş bu eḡsi (9) dud ağacı idi. Türkistân diyârından Rûm'a dek ol vaḳt kerâmet şâḫibi (10) ^cazîzlerden Ḳonya şehrinde bir kimesne var idi. İsmine Ḥ^vâce (11) Aḥmed Sultân dirler idi. Emîr Cem Sultânîñ ulu ḫalîfesi idi. (12) icâzet inâbet verilmiş idi. Ol eḡsigiyi tutup Ḳonya şehrinde (13) gitdi. Âstânesi önünde dikdi baḳdı Ḥüdâ-yı müte^cal bitdi. (14) yeşerdiyü gün şaldı bir dıraḫt müntehâ oldı. Ḥâlâ budama (15) dıḡın durur. Yuḳarı başında âteşin yakduḡı yiri henüz daḫî (16) mu^cayyendür. Bir eḡsigiyi daḫî Ḥ^vâce Aḥmed Yesevî atup eytdi: (17) Yâ Bektâş her ḳande ki bu eḡsigi düşerse senin maḳâmîñ (18) anda olsun didi. Ḥâlâ ol daḫî ḫâlâ Ḥünkâr âstânesi önünde- (19) dür...”

Aktarılan rivayete göre Hoca Ahmed Yesevi de bir odun parçası alır ve velilik gücü ile Rum'a fırlatır. Bu yanmış odun parçası nereye düşerse makamın orası olsun, der. Bunun üzerine Hacı Bektaş, önce Hac yolculuḡu yapıp oradan Rum ülkesine (Anadolu) gitmek için yola koyulur. O yola çıkmadan önce Türkistan erenleri bir ateş yakmış ve erenlerden biri o ateşteki ucu yanmış odunlardan birini Hacı Bektaş Veli'nin geldiḡini haber vermek için Anadolu'ya doḡru fırlatmıştır. Dut ağacından olan o odun parçası Konya'ya düşmüş, Emir Cem Sultan'ın halifesi onu tutup dergâhına fidan olarak ekmiştir. Canlanıp yaprak ve meyve veren o dut ağacının başında bugün bile ateş yanıḡı olduḡu rivayet edilir. Bugün o dut ağacının Hacı Bektaş'taki Külliye'nin içindeki Balım Sultan Türbesi'nin önünde yer alan karadut ağacı olduḡuna inanılmaktadır.

2.2.3. Hacı Bektaş Veli - Yunus Emre

Tarihî kişiliḡi menkıbelerle iç içe giren Yunus Emre'nin destanî hayatına dair ilk ve en geniş bilgi Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi'nde yer almaktadır. Buna göre Yunus Emre Sarıköy'de yaşayan, çiftçilikle geçinen fakir bir kişidir. Ancak bu bilgi velayetnamelerde farklı şekillerde yer almış ve bu durum da deḡişik şekillerde yorumlanmıştır. Yunus Emre'nin Sivrihisar'ın kuzeyinde bir köyde yaşadığı, rençberlik yaptığı, kıt kanaat geçindiḡi ve fakirliḡiyle tanındığı, bir sene kıtlık baş göstermesi sonucunda Hacı Bektaş'tan yardım istemeye gittiḡi bilgilerini vermektedir:

¹ Kelime okunamamıştır.

“Meger kim ol vaķit Sivrihiřār (17) řemālinde řarı Kōy dimek ile ma’rūf yerde Yūnus nām bir kimse (18) var idi. Faķir-ħāl idi. řōyle ki ekincilik ider idi. Hıķmet-i Hūdā (19) devrān-ı rūzgār bir sene kaķt olup mezbūr Yūnusuñ daķı ekdiđi (20) ekinlerde hiķbir nesne ħāřıl olmadı. Zıķr olundıđı ħibi Hāżret-i Hūnkārın (21) evřāfların iřidüp bir ħün bir öküze ħalıķ yükleyüp öküzü (22) önüne ķatup Kāra[h]ögüke ‘azm eyledi. Tā kim Hāżret-i Hūnkārın ħuzūr-ı (23) řerīflerine geldi. Dest-būs ķıldı ve armađanın ‘arz idüp eytdi ki: [81b] (1) Sultānın bir faķır kimesneyim. Bu sene maķsūlden bir nesne ħāřıl olmadı. Eyyām-ı devlet (2) ve hengām-ı sa’ādetiñizde herkes gelüp kemā hüve’l-Hāķ ber-murād olup maķrūm (3) gitmedikleri ecelden faķır daķı zātıñızın mübārek nām-ı řerīfiñiz iřidüp (4) ħāk-i pāyınıza geldim. ” eserin bu kısmında yukarıda anlatılanlar özetlenmektedir.

Ayrıca eserde Yunus Emre’den bahsederken eserde geķen “ Hāżret-i Hūnkār Hācı Bektāř-ı Velīyyül-Horasānī Hāżretleriniñ Yūnus Emre’i Tapdıķ Emreye Gōndürdüđi Beyānıdır ” bařlıklı kısımda řōyle bahsedilir:

“ Meger kim ol vaķit Sivrihiřār (17) řemālinde řarı Kōy dimek ile ma’rūf yerde Yūnus nām bir kimse (18) var idi. Faķir-ħāl idi. řōyle ki ekincilik ider idi. Hıķmet-i Hūdā (19) devrān-ı rūzgār bir sene kaķt olup mezbūr Yūnusuñ daķı ekdiđi (20) ekinlerde hiķbir nesne ħāřıl olmadı. Zıķr olundıđı ħibi Hāżret-i Hūnkārın (21) evřāfların iřidüp bir ħün bir öküze ħalıķ yükleyüp öküzü (22) önüne ķatup Kāra[h]ögüke ‘azm eyledi. Tā kim Hāżret-i Hūnkārın ħuzūr-ı (23) řerīflerine geldi. Dest-būs ķıldı ve armađanın ‘arz idüp eytdi ki: [81b] (1) Sultānın bir faķır kimesneyim. Bu sene maķsūlden bir nesne ħāřıl olmadı. Eyyām-ı devlet (2) ve hengām-ı sa’ādetiñizde herkes gelüp kemā hüve’l-Hāķ ber-murād olup maķrūm (3) gitmedikleri ecelden faķır daķı zātıñızın mübārek nām-ı řerīfiñiz iřidüp (4) ħāk-i pāyınıza geldim. Ümīddür ki bu mīve’i ķabūl buyurup ‘ıvāzına buđđāy ‘atā (5) ķılasın. Biz daķı ‘ařkıñıza kifāf idelim didi. Hāżret-i Hūnkār öyle (6) olsun didi. Abdāllara iřāret alıcı alup dervīřler ħora geķürdiler (7) Yūnus daķı bir iki ħün eglendi. řōñra gitmelü olıķ Hāżret-i Hūnkāra i’lām (8) itdiler. Buyurdı ki su’āl idin ħörin ne ister. Buđđāy mı virelim (9) yohsa nefes mi virelim didi. Hāżret-i Hūnkārın nefesin Yūnusa ħaber virdiler. (10) Yūnus eytdi: Ben nefesi neyleyim iķsān iderlese baña buđđāy virsünler (11) didi. Yūnusuñ bu cevābın Hāżret-i Hūnkāra ħaber virdikde buyurdılar: Varın (12) söyleyiñ alıcıñ her dānesine bir nefes vireyim didi. Erenleriñ nuķķ-ı (13) řerīfin Yūnusa ħaber virdiler. Yūnus eytdi: Ehl ü ‘ıyāl řāķıbiyim. Nefes ķarın (14) toymaz. Eger bende luķf iderse buđđāy virsün kifāf idelim didi. (15) Yūnusuñ bu kelāmın yine Hāżret-i Hūnkāra

‘arz itdiler. Bu def’a daği (16) buyurdılar ki: Varıñ söyleyiñ alıcıñ her çekirdegi başına on (17) nefes vireyim didi. İmdi haber virdiler. Yûnus râzı olmadı ve nefesi (18) kabûl kılmağı. Çûnkim Yûnus bu deñlü remze kâ’il olmadı. Hâzret-i (19) Hûnkâr emir buyurđı. Hayvânıñ getürebildiği kadar buğdây yükletdiler. (20) Vedâ’ idüp revân oldu. Tâ kim ol karyeniñ aşığı tarafında (21) hammâmıñ öte yanındaki yokuşu yukarı çığdı. Göñlünden fıkır itdi (22) kendü kendüye eytdi: Velâyet erenlerine baña naşib şundılar. Alıcıñ [82a] (1) her çekirdegi başına bir nefes virelim didiler kabûl itmedim. Ne ‘aceb olmaz iş işledim (2) gâfil oldum buğdây istedim. İmdi bu buğdây neçe günden tükenür. Ol (3) naşibden mahrûm kaldım. Pes girü döneyim erenleriñ işigine varayım (4) şâyed ola ki yine himmet itdikleri naşibi vireler deyü Yûnus girü döndi. (5) Âsitâne’-i Hâzret-i Hûnkâra geldi. Öküziñ arkasından buğdâyı yire (6) indirdi. Halîfeler bu hâli görüp Yûnusa haber şordılar. Niçün girü dönüp (7) geldiñ didiler. Yûnus eytdi: Baña buğdây gerekmez ol himmet olan naşibi (8) vîrsünler didi. Yûnusıñ bu ahvâlini Hâzret-i Hûnkâra beyân itdiler. (9) Hâzret-i Hûnkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyü’l-Horasânî kuddise sırrahu’l-‘azîz eytdi: Ol (10) iş şimden soñra olmaz. Biz ol kuflıñ miftâhın Tapdıķ Emreye (11) şunduk. Varsun naşibin andan alsun buyurdılar. Halîfeler bu vechle (12) Yûnusa haber virdiler. Ol nuķ-ı hümayûn üzerine Yûnus Tapdıķ Emreye (13) erenleriñ kelâmını getürdi. Vâķi ‘ olan remzi tekrîr eyledi. Tapdıķ Emre daği (14) Yûnusuñ haberin bilüp eytdi: Şafâ geldin kadem getürdiñ. Her ne ise (15) hâliñ bize ma’lûm olmuşdur. Nola hizmet it imdi emek yetür ki (16) naşibiñ alasın didi. Yûnus eytdi: Erenler her ne hizmet var ise (17) ‘ âmil olalım didi. Meger kim Tapdıķ Emreniñ âsitânesi arkası tağa (18) yakın idi. Ânı âsitâneye oţun çekmege koydı. Her gün tağdan arka (19) sıyla odun kesüp getürdi. Ammâ ki yaşını ve egrisini kesmezdi (20) ki erenler meydânında egri yakışmaz dir idi. Tamâm kırk sene hizmet itdi. ” bu kısımda ise: Sivrihisar’ın kuzeyinde o diyarda bir köy vardır. Orada Yunus isminde rençberlikle geçinen fakir bir adam vardır. Yunus zar zor geçimini sağlar. Bir sene kıtlık olur. Birçok keramet ve iyiliklerini duyduğu Hacı Bektaş Veli’ye gidip yardım istemeyi düşünür. Öküzünün üstüne bir miktar alıç koyup dergâha gider. Dergâha ulaşip pirin mübarek ayağına yüz sürerek hediyesini verir ve kendisine bir miktar buğday verilmesini ister. Hacı Bektaş Veli kabul edip onu birkaç gün dergâhta misafir eder. Yunus bir iki gün kaldıktan sonra geri dönmek için acele eder. Dervişler Pîr’e Yunus’un gitme isteğini bildirirler. Hazret, o cana söyleyin “Cana muradı mı erişsin, yoksa tohum mu? ” diye buyurur. Dervişler o fakire emri söylerler. Yunus “ Ben hor görülmüşe buğday gerektir.” der. Cevabı işiten Hacı Bektaş Veli mananın ihsanına riayet gösterip o alıcın her tanesi için nefes vereyim; sinesi nurla dolsun der. Pirin sözlerini ona anlatırlar. Yunus “Aç birinin karnı nefesle doymaz, ben açım bana buğday gerektir, bana hepsinden o daha sevimlidir” cevabını verir. Hünkâr, “Her çekirdeğinin sayısınca on

nefes vereyim, değer versin” diye buyurur. Yunus yine tohumundan vazgeçmez, sonunda buğdayını alıp yola çıkar. Yunus dergâhtan çıkıp biraz gittikten sonra düşünüp taşınır ve işlediği hatanın büyüklüğünü anlar. Pişman olup dergâha geri döner ve kendisine yardım edilmesini ister. O vakit Hacı Bektaş, “Biz şimdi o kilidin anahtarını, Tapduk’a verdik” dedikten sonra “şayet sadık ve istekliyse gidip nasibini ondan alsın” Şeklinde buyurur. Bu emri ona bildirdiklerinde, Yunus ister istemez Tapduk Emre’nin yanına gider. Tapduk, “burada hizmet et, nasibin erenlerden himmet olsun” der. Yunus, Tapduk Emre’nin tekkesine hizmet etmeye başlar. Yunus, tekkeye odun çeker, bunu kuru odunları sırtına yükleyerek yapar. Yaş ağaç kesmez, eğri odun getirmez. Bu şekilde hizmetini tamamlar. Günün birinde Rum evliyalari gelir ve meclis toplanır. O toplulukta Yunus-ı Guyende denilen bir kişi de vardır. Tapduk Emre’ye cezbe gelir, hâllenir. Yunus-ı Guyende’ye konuşması için işaret eder. Guyende’ye sohbet et ki hevesimiz vardır gel şimdi söyle, der. Her ne kadar bu isteği tekrar ederse de, o er bu sözleri işitmez. Guyende’den hiç söz gelmez. Bu kez yüzünü o kuru odun taşıyıcısına (Yunus Emre) döndürür. “Ey Yunus! Gel, o zaman eriştin, sana o kilidi açtık. Ey iyi amel sahibi! Sonunda nasibin verildi; hünkârın sözü şimdi yerine geldi, Gel, şimdi ağzını açıp söyle; gizli sırrı mecliste gözle görülür hale getir.” diye buyurur. Bunun üzerine Yunus dile gelir ve bütün perdeleri açılır. Eserde Yunus Emre ve Hacı Bektaş Veli ile olan münasebeti bu minvaldedir. Ayrıca Hâfız’ın yazdığı velayetnamede ehl-ü ıyal kelimesinin geçmesi Yunus Emre’nin evli ve çocuk sahibi olduğu konusunun da düşündürmektedir.

2.2.4. Hacı Bektaş Veli - Mevlânâ Celâleddin Rumî

Hacı Bektaş Veli ile Mevlânâ Celâleddin-i Rumî, aynı devirde yaşadığı düşünülen ve devrin önde gelen iki önemli şahsiyetidir. Yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen rivayetlerden bu iki ismin birbirleriyle görüştüğü, en azından birbirlerinden haberleri olup karşılıklı etkileşim içerisinde oldukları düşünülmüştür. Söz konusu rivayetlerin kimisinde Hacı Bektaş Veli ile Mevlânâ arasında bir rekabet söz konusuyken kimi rivayetlerde ise iki isim birbirlerini öven ve yücelten bir tutum sergilemektedir. XIV. yüzyılda Mevlânâ’nın torunu Ulu Arif Çelebi’nin emriyle Ahmed Eflakî adlı bir Mevlevî tarafından kaleme alınan Menakıbu’l-Arifin adlı eserde, Hacı Bektaş Veli’nin dervışı Şeyh İshak’ı Mevlânâ’ya gönderdiği hikâyeye aktarılmıştır. Söz konusu hikâyede Hacı Bektaş Veli’nin, Baba Resul’ün has halifelerinden olduğu, marifetle dolu ve aydın bir kalbi olmasına rağmen şeriata uymadığından ve Mevlânâ ile iyi geçinmediğinden ve Mevlânâ karşısında Hacı Bektaş Veli’nin aciziyetini kabullenmesinden söz edilmiştir. Mevlânâ’nın torunun emriyle bu eseri yazan Ahmed Eflakî’nin, eserinde Mevlânâ’yı yüceltip Hacı Bektaş Veli’yi aciz göstermesi doğal karşılanmalıdır. Zira aynı hikâyeyi Menakıb-ı Mevlânâ adlı eserinde aktaran Lokmanî Dede, Hacı Bektaş Veli’den övgüyle söz etmiştir. Söz konusu eserde, Horasan Şahı, âşıkların ruhu, dervişlerin tacı ve olgun insan gibi sıfatlarla anılan Hacı Bektaş’ın nice muhtaç kimselere şifa kapısı olduğundan söz edilmiştir.

Velayetname’de de söz konusu çekişmenin aksine Mevlânâ ile Hacı Bektaş Veli arasında iyi ilişkilerin olduğu ve birbirlerini yücelttikleri görülmektedir. Bu durumu eserde “Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretleri Şarı İsmâ’îli Molla Hünkâra Göndürdigi Beyânıdır” adlı başlıkta görebiliriz. Bu başlıkta:

“ Naķıldür ki günlerde bir gün Şarı İsmâ‘îl Hâzret-i Hünkârîñ huzûr-ı (13) şerîflerinde nazarında tûrur idi. Hâzret-i Hünkâr baş kıldırup (14) eytdi: Nedür İsmâ‘îlim göñlûñ diledigin söyle işidelim. Şarı (15) İsmâ‘îl eytdi: Erenler şâhı sizin için mahfice şucağaz ıııdalım (16) câ‘iz olursa arķañızın kircegin arıdayım didi. Hâzret-i Hünkâr(17) şimdi vakt degıldür. Tîz tırma Konya şehrine var. Molla Celâleddîn huzûrına (18) var. Anda bizim bir kitâbımız var al gel didi. Şarı İsmâ‘îl eytdigi (19) tedbîri bırakup pâvzârın ayağına giyüp miyânın cüst kılup ol (20) maķâmıdan revân oldu. Tâ kim Konya şehrine geldi. Dervâzeden içeriye (21) girdi. Ânı gördi ki Molla Celâleddîn Hâzretleri karşı geldi. Şarı İsmâ‘îl (22) Molla Hünkârı göricek ilerü yürüdi. Erkân üzere ma‘ânaķa kılup [62a] (1) görüşdi. Molla Hünkâr Hâzretleri Şarı İsmâ‘îlin hatrından ve gelişinden (2) su‘âl itdi. Şarı İsmâ‘îl eytdi: Şulucaķara[h]öğükde Hâzret-i Hünkâr (3) Hâcî Bektâş hizmetinde oluram. Bir gün tenhâda şucağaz ılıddım (4) ve nazarına vardım eytdim: Erenlerin şâhı arķañızın kircegin arıdayım (5) câ‘iz midür didim ise buyurdılar ki şimdi ânın vakt degıldür. Tîz (6) tırma. Konyada Molla Celâleddîn Hâzretlerinin yanında bizim bir kitâbımız (7) vardır. Ânı al gel didi. Ol hizmete geldim. Bi-ķamdi’llâh dî dârîñızla müşerref (8) oldum didi. Molla Celâleddîn Hâzretleri eytdi: Hâcî Bektâş Hünkârîñ (9) katından her gün yedi deñiz ve sekiz ırmaķ uğrar geçer. Anların şuya (10) girmege ne ihtiyâçları vardır ki sen böyle dîrsin. Erenlere didi: (11) Bir miķdâr mülâķât olup gitmelü olduķda Şarı İsmâ‘îl tekrâr (12) nuķķa gelüp eytdi: Sultânım hâzretiñizde kitâb vardır deyü göndür (13) diler. Ne buyurursuz didi. Molla Celâleddîn Hâzretleri kitâbdan murâd (14) bu zıkr olunan pend idi. Var yüri erenlere bizden selâm eyle (15) ayruķ bir daķı öyle itme didi. Hâzret-i Hünkârîñ ‘izzetin ve fażlın (16) beyân eyledi ve neķe esrâr-ı nihânın ‘ayân eyledi. Şarı İsmâ‘îl (17) aķvâle vâķıf oldu. Erenlerin ne mertebede olduğın bilüp (18) ‘özrin diledi. Ser-i niyâzın ķadem-i mübâregine ķodı daķı Molla Celâleddîn (19) Hâzretlerine vedâ‘ idüp girüye döndi. Şulucaķara[h]öğüke toğrı (20) müteveccih ve revân oldu. Tâ kim erenlerin huzûr-ı şerîflerine geldi (21) Molla Celâleddîn Hâzretlerinin selâmın irişdürüp vâķi‘ olduğı [62b] (1) gibi hâli i‘lâm eyledi ve tekrîr kıldı. İşidenler hayrân kıldılar. Andan soñra (2) Şarı İsmâ‘îl erenlerin hizmetinde cân u göñülden şürû‘ eyledi. ” bu hikâyede anlatılanlar:

Rivayete göre; bir gün Sarı İsmail Hünkâr’ın huzuruna gelip el kavuşturdu. Sarı İsmail Hünkâr’a, “sizin için su ılıttım, lütfedip gelseniz” dedi. Hünkâr, “şimdi onun vakti değıl, Konya’ya Mevlânâ Celâleddin’in huzuruna git, onlarda bir kitabımız var, onu al gel.” dedi. Sarı İsmail izin alıp hemen yola düştü. Konya’ya Mevlânâ’nın makamına ulaşınca Mevlânâ Celâleddin çıka geldi ve “Derviş nereden geldin söyle, bize isim ve

şöhretinden; bizim için olan bu görevinden bahset.” dedi. Sarı İsmail, "bir gün su ısıtmıştım, Hünkâr'a mübarek arkanızın kirceğizini yıkayayım dedim. Şimdi onun vakti değil, Konya'ya var, Molla Celâleddin'de bir kitabımız var, onu al gel dedi, ben de hikmetini anlamadan yola düştüm, geldim mübarek yüzünüzü görüp şeref buldum.” dedi. Mevlânâ, bu sözleri duyunca, “Hünkâr Hacı Bektaş Veli katına, her gün yedi deniz, sekiz ırmak uğrar. Onların suya girmeye ne ihtiyaçları var ki böyle dedin derviş? Temiz gelip temiz gidecek olan o kimseye yıkanma emri açık bir ahmaklıktır. Ey dost! Var bizden ona aşk et. ” dedi. Sarı İsmail, bu sözü duyduktan sonra “efendim bir kitabımız vardı, ihsan edip kitabı verin de gideyim” dedi. Mevlânâ, "sersem anla, erin sözleri sana yetmez mi? O eksiksiz ilimleri keşfeden kitaptır. Erenlerin muradı anlattığımız bu öğüttü. Bu nasihatı al gönlün sevinç bulsun" dedi. Bunun üzerine Sarı İsmail özür dileyip vedalaştı ve Sulucakarahöyük'e geri döndü. Huzura girip Celâleddin'in selamını söyledi. Pîre kusurunu istirham etti ve bağışlanmayı diledi. İşitenler bu duruma hayret edip ima edilen manaya erişti. Bu başlığın altındaki kıssadan da anlaşılacağı gibi Mevlânâ ve Hünkâr Hacı Bektaş Veli aynı dönem yaşamış ve birbirlerini övmüşlerdir.

2.2.5. Hacı Bektaş Veli - Ahi Evran

Ahi Evran, Hacı Bektaş Veli ile aynı dönem ve şartlarda Anadolu'da yaşamış ve önemli toplumsal faaliyetlerde bulunmuş büyük bir toplum önderidir. O, Anadolu'da Ahiliğin kurulup gelişmesi ve değişik yörelerde örgütlenmesinde etkin bir rol oynamıştır. Hacı Bektaş Veli ile Ahi Evran arasında yakın bağlar olduğu, defalarca bir araya geldikleri Velayetname olmak üzere pek çok kaynakta dile getirilmiştir. Ayrıca Hâfız'ın yazmış olduğu bu eserde de bu durum sıkça dile getirilmektedir. Bu durum “ Hâzreti Hünkâr Hâcı Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretlerinin Âhi Evrân ile Mülâkâtları Beyânıdır” Adlı başlık altında şöyle dile getirilir:

“ Rivâyet bu cihetle (23) olmuştur ki Hâzreti Hünkâr Hâcı Bektâş Velî el-Horasânî Kâddes'allahü Sırrahu'l- 'azîz [89b] (1) Âhi Evrân birle ikisi bir ma'ni eylediler ve muhabbetleri birbirine ziyâde eylediler.(2) Hatta günlerde bir gün Âhi Evrân Sultân eşnâ-i şöhbetlerinde buyurmuştur ki (3) her kim bizi şeyh edinirse Hâzreti Hâcı Bektâş Hünkâra varsın. Bizi görmek (4) dileyen ânı görsün dedi. İmdi mâ'lum ola ki Âhi Evrân Sultân ulu- (5) lardan velâyet erenlerindendir. Fütüvvet-i dâreyn 'âlemde surûrî ve serçeşmesidir (6) ve dahî ânîñ aşlı ve nesli ve hasb-ı nasîbleri ve mevlütlerin ve mekân-ı aşliyyesin (7) kimesne bilmez. Ğai'p erenlerindendir 'âlemde ânı Şeyh Şadreddin Konyevî Hâzretleri (8) izhâr etti. Andan muqaddem sırrına kimesne irmedi ve kınde idikin bilmedi.Çünkü (9) bu mekâkıb-ı şerîf celîl-ül kâdirde Âhi Evrân Sultân zıkr olundu. Pes (10) lâzım geldiki Şeyh Şadreddin Konyevî Hâzretleri ânı niçe izhâr etti. Deñizliden (11) Kırşehiriz degin menâkıbı beyân ola. Ol zamanki Konya şehrinde Molla Celâ- (12) leddin Belhi Hâzretiniñ Şems-i Tebrîzî gelip derviş eyledi ve amma nevecihle (13) ânı tarîk-i

fahze sâlik ettigin ‘āyan ve beyân edersem beğāyet muṭavvel olup (14) maḫşudumuzdan kalırız. Ānı bilmek murād eden menākıbında bulur. Biz geri sözümüze (15) gelelim. Āhi Evrān zühurunu bilelim. Pes Molla Celālettin Belḫi Ḥāzretleri (16) ‘ulemā ile ihtilātı kat ‘edip fıkra girūhuna dāḫil oldu ve zümre-i ‘ulemāya (17) bu ḥāl ziyāde güç gelip ve her biriniñ ḥaṭırları rencide olup dökülmesi (18) bir yere gelip Konya’da Sulṭān ‘Alaa’d-din ḥuzuruna geldiler. Şems-i Tebrīzī’den şikāyet (19) kıldılar. Cümlesi ağız bir edip Eyitdiler. Sulṭānım Molla Celālettin Belḫi ulu (20) ‘ālemdir. Bir derviş gelip neylerse eyitdi: Ānı bizden ayırdı kendisine (21) döndürdü. İmdi ānıñ gibi kişi kendi cinsinden [...] edip bir ḡayri (22) cinse katılmaḫ revā degildir. İltimas ederiz ki emr edesiz Molla Celāleddin (23) Belḫi Ḥāzreti yine kendi şüretine gire dediler. Sulṭān ‘Alaa’d-din anlardan (24) bu resme kelāmı işidip eyitdi: Bir ‘ālim kimsine çok kitap okumuştur. [90a] (1) Ḥālā bir velī geldi. Kendiye velāyet ve kerāmet gösterdi. Ānıñ gönlünü aḫarrup (2) derviş eyledi. Ol şāḫip velāyet ve ehlüllahdır. Dervişlere katıldığı (3) için ol ṭai’feye ihtilaṭ etme mi diyelim. Vallah ül-‘āzım ben öyle diyemezim. (4) ve diyebilmezim dedi. ‘Ulemā ṭai’fesi pādīşāhın bu cevābından rencide olup (5) ṭaşra çıktılar fi’l-cümleten ittifaḫ edip eyitdiler: Biz bunuñ gibi zālīm ḥākimiñ (6) ḥükmü geçtiği yerde olmazız. Başımız alıp bir ḡayri diyāra gideriz dediler. (7) cemī’ci Konya şehrinden ne deñlü ‘ālim ve ḫāzī ve müftī ve soḫne var ise müderris (8) ve faḫya cümlesi ol gece şehirden çıkıp ‘Arabistan tarafına revān oldular. Hikmet-i (9) ḥüdāyī lem-yezelse ol gecede cum’a gecesi idi. Çünkim şabaḫ oldu. Mübārek Cum’a (10) günü hiçbir cāmī’de Ezān-ı Muḫammediye okunmadı. Şehir ḫalkı geldiler...” bölümde aktarılan bilgilere göre, Ahi Evran ilk zamanlar Konya’da durmuş ve Sadrettin Konevî’ye bağlanmış, oradan Denizli’ye geçip bağcılıkla uğraşmış ve Mevlânâ ile Şems arasındaki dostluktan sonra şehri terk eden bilginleri geri çevirmek üzere Konya’ya geri dönmüştür. Konya’da bir süre oturan Ahi Evran daha sonra Kayseri’ye gelmiştir. Burada dericilik (Debbaḡlık) mesleği ile geçinmeye başlamıştır. Bir gün onu Emir’e vergi vermiyor diye ihbar ederler ve vergi vermesini isterler. Ahi Evran kendisine gönderilen askerleri keramet gücüyle öğrenip, bütün çırakları dükkândan kovar ve ejderha donuna girer. Gelip dükkâna giren askerler gözleri külhan ocağı gibi yanan ve ağzından ateşler püskürten bir ejderha (Evrān) görürler ve durumu Emir’e bildirirler. Yaptıkları işten pişman olup vergi almaktan vazgeçerler. O günden sonra Ahi Evran adıyla şöhet bulur. Ahi Evran daha sonra Kırşehir’e gelmiş Ahilik örgütünü burada kurmuştur. Hacı Bektaş Velî, eski ismiyle Suluca Karahöyük, bugünkü adıyla Hacıbektaş’a geldikten sonra adı Gülşehri olan Kırşehir’de ikamet eden Ahi Evran ile Kırşehir yakınlarındaki Gölpınar denilen yerde, Gül Çeşmesi’nin bulunduğu tepede defalarca görüşmüştür.

2.2.6. Hacı Bektaş Veli-Molla Sadeddin (Said Emre)

Hacı Bektaş Veli Velayetnamesi'nde adı en çok geçen isimlerden birisi Molla Sadeddin'dir. Hayatı hakkında bilgiler geniş ölçüde Velayetname'ye dayanmaktadır. Velayetname'ye göre asıl adı Sadeddin olan Said Emre, Hacı Bektaş Veli ile Yunus Emre'nin yaşadığı dönemde, yani XIII. yüzyılın sonu ile XIV. yüzyılın başında yaşamış aslen Aksaraylı bir âlimdir. Hâfız'ın manzum ve mensur karışık yazmış olduğu velayetnamede Molla Sadeddin ile ilgili: “Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretleriniñ Molla Sa°de'd-dine Gösterdigi Velâyetler Beyânıdur. ”, “ Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretleriyle Molla Sa°de'd-din in Ka°be-i Mükerrime de Namaz Kıldığı Beyanıdur” başlıkları altında iki başlık bulunmaktadır. Bu başlıklarda:

“ Râvî-i kühen ve nâkil-i sühan bu üslûp-u (3) mergûb ile rivâyet ve bu tarzta hikâyet ederler ki Aḡsaray şehrinde (4) fetvâsı yürüdü bir müderris var idi. Adına Molla Sa°de'd-din derler idi. (5) Naḡarında muttaşıl dört yüz danişmend var idi. Her birine bir kitap okutup (6) °ilm-i tâlîm eder idi ve amma ki ol vakit taḡarruf ehlinden Ḡayşeriyye şehrinde (7) bir kimesne var idi. Hâzreti Hünkâr Diyâr-ı Ruma geldigi vakit âniñ ile (8) mülâkât olmuş idi. Evvel bahâr eyyamından ḡoynundan yaḡ üzüm ḡıḡarın- (9) dur ki bâlâda zıkr olundu. Mezkûr Molla Sa°de'd-din âna muḡıbb olmuş idi (10) ve her sene başından bir kere gelirdi. Ol ârı ziyâret ederdi. Geri maḡâmına (11) giderdi. İttifâḡ bir sene Molla Sa°de'd-din ol dört yüz danişmetler ile (12) Aḡsaraydan ḡıkıp Ḡayşeriyyede zıkr ettiḡiñiz ârı ziyârete gider iken yolu (13) meşhûr ve ma°rûf Ṭuz köyüne uğradı. Mezkûr ḡaryeniñ bir kethüdâsı var idi. (14) Mollanıñ muḡarrebi ve muḡıbbı idi. Her dâi° m gelip ḡeḡtikte ḡonacaḡ menzilḡâhı (15) idi. Ol °âdet üzere yine Molla Sa°de'd-din ol köye gelip yine ol (16) kethüdâya mihman olup oturdu. Yanında olan danişmendleriñ her biri (17) yerli yerine ḡeḡip oturdular. Şofra getirdiler yediler ve şükrin dediler. Dua° (18) ve senâ olundu. Ellerin yudular daḡı söz açılıp her cânipden muḡâḡabat (19) etme başladılar. Eḡnâ-i şoḡbete ol ḡarye ehlinden bir kimesne eyitdi: Sultânım (20) bu yere bir derviş geldi. Nice türlü aḡvalları zâhir oldu dedi. Molla Sa°ded- (21) din ânı işidicek eyitdi: Nice ḡaller zâhir oldu söyle işitelim (22) dedi. Ol şahs eyitdi: Bir kimesneye her ḡeḡen bir müşkil ḡal vaḡı° olsa veyâḡud (23) başına bir iş gelse âniñ ismin ḡaḡırıp istimdât etse ol müşkilden [101b] (1) ḡurtulup ve her neden ki buñaldı ise ḡalâş olur ve daḡı bu Ḡızıl Irmaḡ ki bizim (2) yaḡınımızdadır. Evvel bahâr vaḡtinde ṭuḡyân edip bulanık itḡar iken bu vilâ- (3) yetiñ ḡalḡından âniñ ismin bilenler ḡaḡırırılar. Ol ırmaḡa ḡeḡip âminen (4)

sâlimen giderler ve şuya batmazlar. Ayaıkları daḥî yaşarmaz. Nice nice bunun gibi (5) ° acâyip ve ğarâyip hikmetler gösterir. ° Âlem içinde nesnesi hiç bir nesneye beñzemez (6) amma ki bir hâl var ki köylülerin camaa°tine gelmez ve karışmaz ve anlar ile namaz (7) kılmaz. Hemen ancak kendi dervişleriyle tenhâ kılarlar. Molla Sa°de°d-din °acıpledi. (8) Başın yere şaldı. Ânın sözüne bir zaman hayran kaldı. Andan ol (9)eyitdi: Sultânım nola lütf etseñiz âña bir kimesne gönderseñiz (10) belki geleler idi. Siz daḥî ânı görür idiñiz. Hakkında ne buyurduñuz dedi. Molla (11) Sa°de°d-din haber sorup eyitdi: Ol dervişin mekânı kandedir ve ne yerde (12) sâkin olur dedi. Eyitdiler Şulu Kara ögükdendir amma ğâhı hırḥa tağ üzerinde (13) devecik ardıcı dibinde eğlenir dedi. Molla Sa°dettin (14) bir danışmend gönderdi ki kendi mülâzımlarından idi. Eyitdi var yürü ol (15) dervişe her kânde bulur iseñ benim selamım iriştir. Ânı katımıza da°vet (16) eyle dedi. Ol kıyeye halkından bir kimesne daḥî koştular. Tâkim varıp Hâzreti (17) Hünkârı da°vet edip Molla Sa°de°d-dinin huzûruna getirdiler. Çünkü onlar (18) gitdiler. Tuz kıyesinden çıkıp Şuluca Kara öğüke °azm ettiler...” yukarıda geçen hikayede Aksaray şehrinde ilmi ve faziletiyle meşhur olan Molla Sadeddin ile Hacı Bektaş Veli arasında yaşanan olaylar ile Hacı Bektaş Veli°nin Tuzköy°de gösterdiği kerametlerden bahsedilmiştir. Sonraki başlıkta ise:

“Molla Sa°de°d-din in Ka°be-i Mükerrimede namaz kıldığı beyanından:(12) Nakl dir ki Hâzret-i Hünkâr günlerde bir gün ḥalife ve dervişler ile Tekye (13) Kıya kırbuna geldiler ve bir hiçe muhipler daḥi erenler ile buluşup anda oturup (14) şabaḥdan tayâ öğlen vaktine değin şöḥbet ettiler tâ kim öyle namâzın vakti (15) oldu Hâzret-i Hünkâr mübarek ırksın bunub yüriddiği tâşa virüp (16) oturmuşdı anı gördiler ki fil ḥâl oturduğu yerden ğa°ib (17) oldu. Pes bir niçe zamandan sonra anı gördiler ki geldi evvelki yerinde karar (18) kıldı. Molla Sa°de°d-din anı öyle göricek ḥatırına ḥatır eyledi ki (19) °acabâ Hâzret-i Hünkâr varlığı her zaman namaz vakti olıcak ğa°ib olur.(20) Hiç bilmezüz kançaru varur namaz kılındıkdan sonra gelüp şadarında sakin olur (21) didi. Anın böyle gönlünden göçen ḥatırı ve fikr ve endişe geçirdiği Hâzret-i (22) Hünkâra °ayân oldu ḥatta ikinci namazı vakti irişdi Hâzret-i Hünkâr (23) yerinden tura gelüp Molla Sa°de°d-din kıatına okuyup itdi ya Sa°id eyler ve [116b] (1) elini elüme ver ayâğım üzerine basup gözlerin yum didi. Molla Sa°de°d-din (2) ilerü gelüp Hâzret-i Hünkârın buyurduğu muşallu elin Hâzret-i Hünkârın (3) Eline verip ayakların daḥi mübarek ayakları üzerine basup gözlerini (4) yumdu. Hâzret-i Hünkâr aç göziñi buyurdi: Sa°id göziñi açdı gördi: (5)

Ḥazret-i Ḥünkâr ile mu^can Ka^cbe-i Şerifinde bulundular secde şükr kıldı şol vakit.(6) İttiği halk sünnet-i şerifi kılmaya cem^c olup dervişler ve Ḥazret-i Ḥünkâr (7) miyzâb ellerime verip Ḥacı İsmâ'il üzerinde sünnet i şerifi eda kıldı. (8) İkamet olurdu farza turdılar Sa^cid daḥi erenlerin yanında durup namazı (9) bile kıldı. Namazdan fariğ olup dua^c ve sena olunduḡdan sonra Ḥazret-i Ḥünkâr (10) Monla Sa^cdeddiñ yanında oturur iken ḡa^cib oldu. Molla Sa^cdedin (11) Mekke-i Mükerrime de ḡaldı çün bir vakit daḥi geldi Sa^cid gördüğü Ḥazret-i Ḥünkâr (12) yine irişdi sünneti ve farzı edâ kıldıkdañ sonra yine ḡa^cib oldu Molla Sa^cid (13) Yine Mekke i mükerrime de ḡaldı fikr eylediği eger bir daḥi gelürse Ḥazret-i Ḥünkâr namazı (14) kıldığı vakit hemândem eline yapışayım dedi çün vakit aḥr geldi Molla (15) Sa^cde'd-din gördiler Ḥazret-i Ḥünkâr yine irişti namaza tırdı ol ceme^cat (16) ile namazı tamam olduğı gibi Ḥazret-i Ḥünkâr oturur hemen Sa^cded-(17) din anın eline yapıştı ḡaşd edip el şunduğı gibi fil ḡal (18) Ḥazret-i Ḥünkâr yine ḡa^cib olup Molla Sa^cde'd-din Mekke-i Mükerrime de ḡaldı...” Ḥacı Bektaş Veli'nin keramet gösterip Sadeddin ile Kâbe'de namaz kıldığı rivayete değinilmiştir. _Hâfız tarafından yazılan Velayetname'ye göre Molla Sadeddin Aksaray'da yaşayan büyük bir âlimdir ve ününü bütün dünya duymuştur. Molla Sadeddin, Kayserili bir âlime bağlıdır ve her yıl onu ziyarete gitmektedir. Bu ziyaretlerden birisinde Ḥacı Bektaş Veli ile tanışmıştır.

3. Metin Neşrinde Takip Edilen Yol

Çalışmamızda metin neşredilirken genel olarak 19. yüzyılın dil ve imla özellikleri göz önünde bulundurulmuş ve şu hususlara uyulmuştur:

1. Her başlığa bir sıra numarası verilmiştir
2. Metnin temeline alınan metnin nüshasının varak numaraları, köşeli parantezlerle verilmiştir. ([125b], [52a] , [25b] gibi).
3. Arapça ve Farsça ibareler, beyitler, iktibaslar, kelam-ı kibarlar vs. Latin harfleriyle transkribe edilerek, metne dâhil edilmiştir. Metinde geçen ayet, hadis ve vecizelerin tam metinleri, eski yazı, transkribe edilmiş hali ve Türkçe anlamlarıyla birlikte iktibaslar başlığı altında verilmiştir. Metinde dipnotla söz konusu bölüme göndermede bulunulmuştur. Bu dipnotlarda ayet ve hadislerin anlamları günümüz Türkçesiyle yazılmıştır.
4. Bölüm başlıkları, baş harfleri büyük olmak suretiyle küçük harflerle yazılmıştır.
5. Anlam yahut vezin gereği yapılması zaruri olan türlü eklemeler, metin tamirleri köşeli parantez [] içinde gösterilmiş; okunduğu halde anlamlandırılmayan kelimelerin ve beyitlerin yanına ise köşeli parantez [] konulmuş ve okunamayan bu kelimeler dipnotta ‘Kelime okunamıştır.’ ibaresiyle belirtilmiştir.
6. Farsçanın bir özelliği olan “vâv-ı ma’ düle” için ise (~) işareti kullanılmıştır. “H^vâce” gibi.
7. Metinde gelüb>gelip örneğinde olduğu gibi gerindium eki –Ip, -Up istisna tutularak vokal uyumu dikkate alınmış, ünsüzlerde ise müellifin tercihlerine bağlı kalınmış ve ünsüz uyumu göz önünde bulundurulmamıştır. etdi, çıkdı, meclisde vb. Kelime kökünde yer alan ünsüzlerde de müellifin tercihlerine bağlı kalınmıştır: *yurur* gibi.
8. İçin edatının yazımında metinde birleşik ise eklenmiş olduğu kelimeyle birlikte (anınçün, geldiçün gibi); “ile” edatının vezin gereği kelimeyle “-la”, “-le” şeklinde bitişik yazıldığı durumlarda araya kaynaştırma sesi olan “y” gelmiştir. (seninle, ismiyle gibi).
9. Arapça ve Farsça sözcüklerin yazılışı konusunda genel olarak sözlüklere bağlı kalınmıştır. Örneğin: ser-â-ser ve berâber kelimeleri sözlükte bu şekilde yazıldıkları için metinde de bu şekilde kullanılmıştır. Bununla birlikte, Farsça birleşik kelime ve ekler (-) işareti ile ayrılarak (reh-rev, reh-revân, bî-cân gibi); Arapça resulullah, veliyullah, estağfurullah gibi kelimeler ise Arapça tamlama esaslarına göre birleşik olarak yazılmıştır.
10. Eserde “پجاغی” kelimesinde olduğu gibi bazen b’ler p ile “اچل” örneğinde olduğu gibi ise c’ler ç’li şeklinde yazılmıştır.
11. “°aca’ip” gibi hemzeli kelimelerin yazımında metne uyulmuş, metinde ye ile yazılmışsa ye ile (°acayip), hemze ile yazılmışsa metinde de hemzeli yazılması (°aca’ip) tercih edilmiştir.
12. Eser diğer nüshayla karşılaştırılırken aynı ve farklı olan kelimeler dipnotta belirtilmiştir. Hâfız-ı Mar’âşî’nin eserinde geçen kelimeler için “HM.” kısaltması kullanılırken Hamiye DURAN’ın transkribe etmiş olduğu metinde geçen kelimeleri belirtmek içinse “HD.” kısaltması yapılmıştır. Bu şekilde iki nüshanın da karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan kelime farklılıkları belirtilmiştir.
13. Metnin sadeleştirilmesi yapılırken genel olarak sözcüklerin anlamlarına bağlı kalınmış ve terimler çevrilmeden olduğu gibi verilmiştir.

4. METNİN ÇEVİRİ YAZISI

[1b] (1) **Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm ve bihi şıḳatı.**^{1*2}

(2) Şükr ü sipās bī-ğāye* ve ḥamd u şenā bī-nihāye* ol vāḥid-i ferd-i yektā (3) ve ra'ūf-i 'azīm-i bī-hemtā āferīdegār-ı 'ālemiyan ol pādīşāha olsun ki (4) bir emr ile meknūnāt zuhūr buldı. * Āsār-ı ḥikmetin ġarā'ibinde (5) zu'l-'uḳūl* 'acze varır ve kūnhū ma'ārif³ ketminde ulu'l-elbāb (6) dembeste ḳalur. 'Azāmet içün ḳatında* cihān ḥayāldür ve ulū- (7) hiyyet 'izzetiñ elīf āz ile* beyānına getürmek muḥāldür. Te'ālā (8) ve Teḳaddes ki bedī' umūrīñ maḥlūkāt kemāl derk ide ve kūnhū (9) 'acāibīñ ḥaḳīḳatiyle ta'aḳḳul ḳıla.* Zihī pādīşāh* (10) ḳadīm-i zū'l-celāl ve müheymin-i ḳuddūs-i bī-zevāl 'azāmet deryāsı bu deñlü (11) bī-kenār iken 'ibādından ba'zısını mümtāz olup ol bī-kenār (12) ġavvāş-ı vaḳt olur ve dürr-i ma'ārif çıkarır ve āyetiñ ef'āl-i* (13) 'acā'ibinden ba'zılar daḥī taḥayyüre varır. Ḳavluhu te'ālā: Yef'alu mā yeşā⁴ (14) ve yaḥkumu mā yurīd⁵ daḥī şalavāt u taḥiyyāt u lā yu'ad ve durūd u (15) zekiyyāt-ı lā-yuḥşā. Ol efḍal-i maḥlūkāt ve ekmel-i mevcūdāt (16) ve şefī'u'l-müznibīñ ve ḥabīb-i rabbu'l-'ālemīñ Aḥmed (17) Maḥmūd Ebu'l-Kāsim Muhammedü'l-Muştafā şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem⁶ (18) ḥazretleriniñ merḳād-ı şerīfine ve rūḥ-ı laṭīfine īşār olsun. (19) Ve daḥī anīñ evlādına* ve āline selām olsun ki 'inde'llāh faẓīletleri (20) melekden a'zam ve merātibleri* sâ'ir

¹ HM, HD.

² Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm ve bihi nesta'īn: "Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla ve sadece ondan yardım dileriz".

* bī-ğāye: lā-nihāye HD.

* ve ḥamd u şenā bī-nihāye: ve sena-yı bī-bekā HD.

* meknūnāt zuhūr buldı: mükevvenat getürüp HD.

* zu'l-'uḳūl: zevi'l-'uḳūl HD.

³ Kūnhū ma'ārif: "Maarriḳin özü".

* 'Azāmet içün ḳatında: 'Azāmet-i zāt-ı bī-çün ḳatında HD.

* elfāz ile: elfāzın HD.

* 'acāibīñ ḥaḳīḳatiyle ta'aḳḳul ḳıla: 'acāyibīñ-i ḥaḳīḳatle ta'ḳīl ḳıla HD.

* Zihī pādīşāh: Zehi zī pādīşāh HD.

* āyetiñ ef'āl-i: anun ef'āl-i HD.

⁴ Yef'alu mā yeşā: "Zekeriya, "Ey Rabbim! Bana ihtiyarlık gelip çatmış iken ve karım da kısır iken benim nasıl çocuğum olabilir?" dedi. Allah, "Öyledir, ama Allah dilediğini yapar" dedi" (Ali İmran, 3/40).

⁵ Yaḥkumu mā yurīd: "Ey iman edenler! Akitlerinizi yerine getirin. İhramlı iken avlanmayı helâl saymamanız kaydıyla, okunacak (bildirilecek) olanlardan başka hayvanlar, size helal kılındı. Şüphesiz Allah istediği hükmü verir" (Maide, 5/1).

⁶ Şalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem: "Allah Teala'nın salat ve selamı".

* daḥī anīñ evladına: daḥī anun āline HD.

* melekden a'zam ve merātibleri: melikden a'zam ve merātibları HD.

ümmetden ekremdür. Teslīmā keşirā¹.^{*} (21) Emmā ba^cd² Bu kıtāb menākıb-ı şerif-i
 kuṭbu'l-aḳṭāb³ mesned-i [2a] (1) ulu'l-elbāb sulṭān-ı evliyā ve bürhānū'l-aşfiyā faḥr-i
 erbāb-ı bābu- (2) 'llāh envāru'l-yaḳīn-i ma^crifet kāşif-i kenz-i şerī^cat ve irşād-ı (3) hādī-i
 pīr-i ṭarīḳat ve ebrār-ı zübde-i rumūz-ı ḥaḳīḳat nesl-i fātiḥu'l- (4) ebvāb. Ve sülāle-i şāḥib-
 i sırr-ı keşf^{*} ya^cnī Ḥazret-i Sulṭān (5) Ḥacī Bektāşu'l-Veliyyu'l-Ḥorasānī ḳaddesa'llāhu
 sırahu'l-^cazīz⁴ ḥazretlerinin vāḳi^c olan ḥaseb u neseblerin ve mevlūd-i şerīflerin ve velāyet
 (7) ve kerāmātların ve ^cālem-i bāṭından bu ^cālem-i zāhire gösterdikleri (8) remz ve
 rumūzların tamām yerlü yerince beyāna getürdük. Tā kim bu kenz-i (9) velāyet-nāme-i
 sa^cādet zuhūra gelüp Evliyā³u'llāh ḥazretlerine (10) i^ctiḳād-ı dürüst olan muḥibb-i
 şādıḳlar bu ^caşḳ^{*} deryāsından (11) zuhūra gelen cevherleri^{*} cān ḳulaḳlarına ḳoyup
 ḡōñülleri sürür (12) ve cānları pür-nūr ola. Ve rüz-ı maḥşerde Evliyāu'llāh dīvānın
 müşāhade (13) idüp müttakīler ḡürühundan olalar. İ^ctiḳādı şāfi^c olan (14) muḥiblere bī-
 şek ve bī-şübhe ^cale'l-yaḳīn bu menzil ve bu (15) ḳismet müyesser ola. İnşāa'llāhu Te^cālā
 ve Teḳaddes Ḥacī Bektāş-ı (16) Velī ḥazretlerinin Ḥaseb ü Neseblerin Beyānidur:
 Ammā ^cAzīz (17) Ḥazret-i Aşlu'l-uşul Nūru'llāhu'l-mechūl^{*} Ḥazret-i Sulṭān Ḥacī Bektāş
 (18) nitekim zıkr olundu. Seyyid Muḥammed oğludur. Seyyid Muḥammed Mūsā-i Şānī
 (19) oğludur. Mūsā-i Şānī İbrāhīmü'l-Mücāb oğludur İbrāhīmü'l-Mücāb (20) Ḥazret-i
 İmām- Heştüm ^cAlī er-Rızānī ana ve ata bir küççik^{*} ḳarındaşı ki (21) Ḥazret-i İmām-ı
 Heftüm Mūsā-i Kāzım oğludur. ^cAbbās ve Kāzım ve Ḥamzā [2b] (1) bir anadandır.
 Analarınıñ ismine Necmetü'l-yeseviyye^{*} dirler. Bir daḥī (2) Ḥazret-i İmām-ı Mūsā-i
 Kāzım ḥazretlerinin otuz toḳuz oḡlu var idi. (3) On altısı laḳabludur. Bāḳisi^{*} laḳabsızdur.

¹ Teslīmā keşirā: “Çokça selam (olsun)”.

^{*} Teslīmā keşirā: Teslīmān keşirān HD.

² Emmā ba^cd: “Asıl konuya gelince, (sonra)”.

³ Kuṭbu'l-aḳṭāb: “Âlemin nizamı ile alakalı olan, bolluk-kıtlık, saḡlık-hastalık, barış-savaş, rızık, yağmur vb. olaylarla vazifeli kılınan, rical-i gaybdan yani herkesin tanımadığı Allah adamı olup emrinde üçler, yediler, kırklar... diye söylenen yine bu işlerle vazifeli seçilmiş insanların bulunduğu büyük velilerdir”.

^{*} Ve sülāle-i şāḥib-i sırr-ı keşf: Kūşāde-i selāsil-i Ḥazret-i şāḥib-i sırr-ı lev keşefe.

⁴ Ḳaddesa'llāhu sırahu'l-^cazīz: “Allah sırrını kutsal (pak-temiz) kalsın”.

^{*} ^caşḳ: ^cışḳ HD.

^{*} cevherleri: gevherleri HD.

^{*} Bu kısımda Sülāletü'l-Resūl ibaresi geçmektedir. HD.

^{*} küççik: kiçi HD.

^{*} oḡludur: evlādıdır HD.

^{*} Necmetü'l-yeseviyye: Necmetü'n-Nisve HD.

^{*} Bāḳisi: Mā-bākisi HD.

Hzret-i Mûsâ-i Kâzım (4) İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık oğludur. Hzret-i İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık İmâm-ı Muḥammed Bâkır* (5) oğludur. Hzret-i İmâm-ı Muḥammed Bâkır İmâm-ı °Alî Zeynü'l-°Âbidîn oğludur. (6) İmâm-ı °Alî Zeynü'l-°Âbidîn Hzret-i İmâm-ı Hüseyin oğludur ve Hzret-i İmâm-ı (7) Hüseyin ḥazretleriniñ vâlidesi* Sülâle-i Hzret-i Resûl Fâtımâtu'z- (8) Zehrâ'dur. Raḍiyya'llâhu °anha. Babası Esedu'llâhu'l-Ğâlib¹ °Aliyy (9) İbni Ebî Tâlib'dür. Kerrema'llâhu veche² ve dedesi Seyyidü'l-kevineyn (10) ve Resûlu's-ş aḳaleyn ve Hâtemü'l-mürselîn ve Ḥabîb-i Rabbu'l-°âlemîn Aḥmed Maḥmûd (11) Ebu'l-Ḳâsım Muḥammedü'l-Muştafâ Şalla'llâhu Te°âlâ °aleyhi ve sellemdür. Her vecihle (12) ol Mesned-nişîn-i Nesl-i Seyyidü'l-mürselîn Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Veliyy (13) ḳaddese sırrahu'l-°azîz bilâ-ḫilâf şâhibu'l-ḥaseb ve'n-nesebdür. Hâcî Bektâş-ı (14) Velî Hzretleriniñ Mevlûd-i Şerîflerin Bildirür: Şöyle ma'lûm (15) ola ki* Hârûn Reşîd zamânında Hzret-i İmâm-ı Mûsâ-i Kâzım (16) ḥazretleri şehir-i Bağdâd'da şehîd olucak evlâd-ı mükerremleri (17) Bağdad nâhiyesinden* etrâf-ı °âleme taḡıldılar. İmâm-ı °Alî Mûsâ (18) er-Rızâ ḥazretleri Mekketu'llâh Şerafeha'llâh tarâfına müteveccih ve revâne (19) oldu. Ve Ka'be-i Şerîfe gelüp ḳarâr ḳıldı. Haḳ Te°âlâ Celle ve °Alâ (20) ḥazretlerine tât u °ibâdete meşḡul oldu. İbrâhîmü'l-Mücâb (21) ḥazretlerini Nişâbur şehrine pâdişâh eylediler. Emrine muṭî° ve ḥükmüne (22) fermân oldılar. Ve İbrâhîmü'l-Mücâb ḥazretleriniñ on °aded [3a] (1) oğlu oldu. Evvel Mûsâ-i Şânî idi. Ya°nî dedesi İmâm-ı (2) Mûsâ-i Kâzım ḥazretlerine beñzediği için Mûsâ-i Şânî deyu isim vir- (3) mişler idi. İkincisi İshâḳ. Üçüncüsü Dâvûd. Dördüncüsü (4) Yahyâ. Beşinci Hârûn. Altıncı İbrâhîm er-Rızâdur. Bu daḡı (5) °amûsı İmâm-ı °Alî er-Rızâ ḥazretlerine beñzediği için İbrâhîm (6) er-Rızâ deyu isim virmişler idi. Yedinci Tayyâr. Sekizinci (7) Ca'fer. Toḳuzuncu °Alî. Onuncu Ḥasen. (8) Ġâyetle maḥbûb-ı nev-civân idi. İbrâhîmü'l-Mücâb ḥazretleriniñ (9) üzerine Türkistân'dan bir neḡe yaḡı ḳıḳdı. Anı fetḫ idüp geldikten (10) sonra İbrâhîm er-Rızâ el-Mücâb ḥazretlerine daḡı va°de yirişüp Haḳḳ'a (11) vâşıl oldu. Raḥmetu'llâhi °aleyh. Anı Türkistân'da Töy* şehrinde (12) defn itdiler. Ḥorasân ḡalḳı İbrâhîmü'l-

* Bâkır: Bâkırî HD.

* validesi: Anası HD.

¹ Esedu'llâhu'l-Ğâlib: "Allah'ın galib olan arslanı (Hz. Ali)".

² Kerrema'llâhu veche: "Allah vechini mükerrem kılsın, mealinde dua olup Hz. Ali (R.A) hiç putlara secde ve ibadet etmediği ve çocukluktan beri Allah'a secde ettiğinden, onun ismi anıldığında hürmeten söylenir".

* Şöyle ma'lûm ola ki: Râviyân-ı aḡbârdan mervîdür HD.

* nâhiyesinden: Nevâhisinden HD.

* Töy: Tûs HD.

Mücâb hazretiniñ yerine ulu (13) oğlu Mūsā-i Šānī hazretini šāh idüp tahtana çıkardılar. (14) Ol velāyeti °adl u ihsān ile müzeyyen ve müşerref eyledi. Daḥī (15) ol velāyetiñ ulularından bir kız aldı. İsmine Zeyneb Ḥātūn (16) dirler idi. Ğāyet ḥūb ve ecmel ve hem °ākile ve ekmele idi. (17) Neçe zamān devr eyledi. * Rūzgār-ı ḥikmet-i Ḥüdā ḥiçbir evlādı (18) olmadı. Sultān Mūsā-i Šānī hazretleriniñ andan içün * (19) mübārek ḥatır-ı šerīfleri melūl u perişān idi*. Ol eşnāda (20) Me'mūn İbni Hārūnu'r-Reşid Ḥorāsān diyārına varup Toy (21) şehrin tahtgāh idinüp * ḥalīfe oldu. Ḥükmi-ḥükümet kıldı. (22) °Alī Mūsā er-Rızā hazretlerine bir nāme yazup senden bey°at [3b] (1) ve inābet idelüm deyü Mekke-i Mükerreme'den Ḥorāsān'a da°vet eyledi. (2) Çünkim ol zamān irişdi. İmām-ı °Alī Mūsā er-Rızā anı (3) açup okudu ve mefhūmı ma°lūmı oldu. Ka°betu'llāh'ı tavāf (4) idüp cemī°-i ḥac erkānını yerine getürdükden soñra Ḥaccāc ile Medīne-i (5) Münvere'ye geldi. Resūl hazretleriniñ merḳad-i šerīfini ziyāret (6) idüp birinci gün mücāvır oldu. Andan daḥī kalkup °azm-i (7) Ḥorāsān kıldı. Ḥattā günlerde bir gün Nişābūr'a geldi. Meger kim (8) ol Zeyneb Ḥātūn şavm ile * ve °ibādet ile Ḥaḳ Te°ālā hazretine (9) münācāt idüp serāyında oturmuş ve du°āya el getürmüş (10) idi. Nā-gāh ol demde serāy revzenesinden gördüğü (11) bir nev-cüvān yigit geldi. * Meger kim ol serāyın muḳābelesinde * bir (12) laṭīf pīnār var idi ve eṭrāfı pür-°izār * u lālezār u senbüzār * (13) u ḥūb-ı eşcār idi. O yigit pīnār kenārına gelüp daḥī (14) atından inüp rahşını bir budāğa bağlayup dest-i namāza (15) meşgūl oldu. Zeyneb Ḥātūn daḥī namāz-ı zuhrī edā idüp (16) tazarru° ve du°ā kılp el yüze sürdükden soñra ḥatırına (17) ḥuṭūr eylediği bu resme olan kimse teḥī degildir. Pādīşāh-zāde (18) yāḥūd ehlu'llāhdan bir kimesnedür dedi. Namāzdan fāriğ oluncaḳ (19) Zeyneb Ḥātūn bir ḥādīm gönderdi ki varup bir ḥaber getüre. Ol (20) ḥādīm Ḥazret-i İmām'ın ḥuṣūruna gelüp eytdi: Sen ne kişisiñ. (21) Adıñız nedür ve ḳanden gelürsüz

* Neçe zamān devr eyledi: Niçe zamān geçti HD.

* Hazretleriniñ andan içün: Bu hâlden ötürü HD.

* Mübārek ḥatır-ı šerīfleri melūl u perişān idi: Mübārek ḥatır-ı gāyet perişān olmuşdı HD.

* Tahtgāh idinüp: Taht idinüp HD.

* şavm ile: Savmıla HD.

* Nā-gāh ol demde serāy revzenesinden gördüğü bir nev-cüvān yigit geldi. Bu kısım HD. de bulunmamaktadır.

* muḳābelesinde: Mâ-kablinde HD.

* pür-°izār: Murg-zār HD.

* senbüzār: Sebze-zār HD.

ķande gidersiz didi. * (22)°Alī Mūsā er-Rızā ĥazretleri eytdi: Seyāhat ūzre bir kimesneyim. [4a] (1) İsmim °Alī Mūsā er-Rızā'dur. Aşlım Āl-i Muḥammed'dür. Medīne'den gelürem. (2) Ḥorāsān'a giderüm didi. Ol ḥādım gelüp Zeyneb Ḥātūn'a işitdigin (3) ḥaber virdi. Zeyneb Ḥātūn bildi ki ol yigit Āl-i Muḥammed'dendür. * (4) Fī'l-ḥāl yine ol ḥādımı Mūsā-i Šānī ĥazretlerine ırsāl idüp (5) °ammuñ Āl-i Resūl irişdi. Gelsünler didi. Pes ol ḥadım (6) Mūsā-i Šānī ĥazretlerine varup me'ālī i°lām itdi. Sulṭān (7) Mūsā-i Šānī bu ḥaberdan şādumān oldı ve gönölü sürür buldı. (8) İçerü serāya girüp Zeyneb Ḥātūn'ın ḫatına geldi.* Zeyneb Ḥātūn (9) serāy revzenesinden °Alī Mūsā Rızā'yı gösterüp Mūsā-i Šānī (10) Ḥazret-i İmām ĥazretlerini göricek aşāğa inüp ḥuzūr-ı şerīfine (11) varup selām virdi. Şafā geldiñ Yā İmām deyüp görışdiler. (12) Tamām görışüp bilişdiler. Sulṭān Mūsā-i Šānī İmām-ı °Alī Mūsā (13) Rızā ĥazretini da°vet eyledi. Serāyına getürdi. °Alī Mūsā Rızā (14) daḥī icābet gösterüp bisāṭ döşediler oturdı. Mūsā-i (15) Šānī emr eyledi envā°-ı tã°ām bişürdiler. Sufre şalunup (16) naẓara getürdiler. Ol tã°ām yerlü yerine fağfūrī tās lar ile (17) sufreye koydılar. °Alī Mūsā er-Rızā ĥazretleri ḥiç tã°āma muḫayyed (18) olmadı ve bir iltifāt itmedi. Mūsā-i Šānī anı teklīf (19) idüp niçün yimezsın bu tã°āmlardan didi. °Alī Mūsā Rızā (20) eytdi: Men şāimim. Ḥiç nesne ekl itmezem didi. Mūsā-i Šānī maḥzūn (21) olup eytdi: Yā °amm büzürg-vārim lütf idüp bizim ḥatırımız içün (22) buyuruñ hele bir fāl eyleñ didi. Ḥazret-i İmām gördi ki [4b] (1) Mūsā-i Šānī maḥzūn oldı. Anı tesellī ol tã°āmdan birkaç loķma (2) tenāvül eyledi. Şükrīñ didiler. Ellerin yudılar. Sufre ḫalkdı. Zeyneb (3) Ḥātūn sükkerī şerbet ile bir cām ṭoldırup Ḥazret-i İmāma (4) gönderdi. Ḥazret-i İmām ol şerbeti göricek derūnundan bir āḥ etdi. (5) Ceddimiz İmām-ı Ḥüseyn ĥazretleri Kerbelā'da şusuz şehīd oldı. Bir sükkerī* şerbet (6) içmek revāmidür didi. Ağzına alup girü cāmın içine dökdi (7) ve mübārek gözlerinden yaş revān olup aķdı. Ve Mūsā-i Šānī (8) Ḥazret-i İmām'ın şerbet içmedigin görüp ol daḥī cāmı öñüne (9) koyup ağladı. Ḥazret-i İmām eytdi: Yā İbni °Ammī yā siz niçün (10) ağlarsız. Mūsā-i Šānī eytdi: Yā İmām °ömrümden bunca zamān(11) geçdi. Ḥiçbir ferzendim dünyāya gelüp yüzün

* Adıñız nedür ve ķandən gelürsiz ķande gidersiz didi: Adıñız nedür kimin neslisiz gelişinüz ne yirdendür ve kañaru gidersiz. HD.

* İsmim: Adum HD.

* Āl-i Muḥammed'dendür: Āl-i Resūldan imiş HD.

* İçerü serāya girüp Zeyneb Ḥātūn'ın ḫatına geldi. Bu kısım HD'de bulunmamaktadır.

* sükkerī: Şeker HD.

göremedüm. Siziñ (12) du^câñız müstecâbdur. İmâmet tûrunda^{*} oturursız. Bir du^câ kıluñ (13) kim Hâk Te^câlâ hazretleri bize bir evlâd vire didi. İmâm-ı ^cAlî Mûsâ (14) Rızâ Hazret-i Hâk Te^câlâ münâcât kılup el kaldırdı. Du^câ eyledi. (15) Dañı el yüze sürüp Mûsâ Şânî^{*}den gitmege destûr diledi. (16) Tekrâr kocuşup görüşdiler. ^cAlî Mûsâ Rızâ^{*} serâydan taşra (17) çıkup atına süvâr oldu. Mûsâ Şânî ile veda^c idüp (18) revân oldu. Tâ kim Horâsân'a geldi. Bu bâbda söz çokdur. ^cÂkıbet (19) Hârûnu'r-Reşîd dañı fevt oldu. Oğlu Me'mûn (20) Horâsân'dan kâlkup Bağdâd'a geldi. Tahtına çıkup atasınıñ yerine (21) oturdu. ^{*}Ezîn-cânib bu tarâfdan Sulţân Mûsâ-i Şânî^{*} (22) Hazret-i İmâm-ı ^cAlî Mûsâ Rızâ'yı gördükden soñra ol şerbeti (5a) (1) alup Zeyneb Hâtûn katına geldi. Zeyneb Hâtûn gördi ki (2) ol şerbeti içmemiş. Su'âl itdi ki şerbeti niçün içmemiş. (3) Mûsâ-i Şânî Hazret-i İmâmıñ remzîn tañrîr eyledi. Zeyneb Hâtûn (4) ol şerbeti alup bi'l-küllîye nûş kıldı. Mûsâ-i Şânî anıñ hâtırın (5) hoş kıldı. Ol gice birbirine yañın^{*} oldılar. Hâk Te^câlâ fermân ile Zeyneb (6) Hâtûn hâmile oldu. Müddet-i haml temâm olduğda Zeyneb Hâtûn (7) bir evlâd dünyâya getürdi. Yüzi ayıñ ondördine beñzerdi. (8) Anı görüp Mûsâ-i Şânî be-ğâyet şâd oldu ve fuķârâlara çok (9) dürlü bahşâyış^{*} virüp dervîşlere in^câm u ihsân kıldı. (10) Hayli dünyâ mâlı şarf itdi. Halâyıķı ğanımet eyledi. Ziyâde hasret (11) ile bulduklarından ulularıñ ba^czısı ismini Sevinç koyalım (12) ve ba^czısı Güvenç koyalım didi. Bâri mübârek isimden adını Muḥammed (13) kôdular. Baḥru'l-ensâbda Seyyid Muḥammed'dür ammâ şüretde ceddî (14) İbrâhîmü'l-Mücâb hazretlerine beñzediği içün İbrâhîm Şânî dirlerdi. Andan (15) soñra Mûsâ-i Şânî hazretlerinden dört oğlu oldu: Câbir (16) Muḥammed ^cAlî Ḥasen İbrâhîmî bildiler ki ^cilm öğrenmege kâbil (17) oldu. Yevmen-fe-yevmen¹ derece-i kemâl buldı. Sulţân Mûsâ-i Şânî (18) bir şâḥib-i kemâl mu^callim götürdü ki Seyyid Muḥamme'de ^cilm okuda^{*}. İbrâhîm (19) Şânî bir zamân ^cilm okudu. Tâ kim on dört yaşına irişdi. (20) Bedr-i ay gibi kâmil olup aḥlâķ-ı ḥasenede lâ-naẓîr ve kemâl şâḥibi (5b) (1) ve seḥâvet ve şecâ^cat issi bir nev-cüvân yigit oldu. Bu eşnâda Hâk (2) Te^câlâ

^{*} tûrunda:Döşeginde HD.

^{*} ^cAlî Mûsâ Rızâ: ^cAliyyu Mûsâyü'r-Rızâ HD.

^{*} Tahtına çıkup atasınıñ yerine oturdu: Atasının yerine halife oldu HD.

^{*} Mûsâ-i Şânî: Mûsâyü's-Sânî HD.

^{*} yañın: Mülâkât HD.

^{*} bahşâyış: Bahşîşler HD.

¹ Yevmen-fe-yevmen: "Günden güne, gittikçe".

^{*} Seyyid Muḥamme'de ^cilm okuda: Kim Muḥamme'de ^cilm ta^clîm eyleye HD.

hazreti cânibinden va^cde irişüp Sultân Mūsâ-i (3) Şânî âhiret mülküne rihlet itdi. Raḥmetu'llâhi^caleyh. Andan soñra (4) a^cyân-ı velâyet ve erkân-ı devlet bir yere cem^c olup mübârek (5) günde ve şerîf-i sâ^catde İbrâhîm Şânî'yi sa^câdetle tahta çıkardılar. (6) Atası Sultân Mūsâ-i Şânî yerine pâdişâh oldu ve Ḥorāsân vilâ- (7) yetiniñ cümlesini salṭanât-ı ^cadliyle ma^cmûr eyledi. Meger günlerde birgün (8) Sultân İbrâhîm Şânî şikâr itmek için serâyından çıktı. (9) Girü dönüp serâyından yaña gelür iken yolu bir pınar üzerine (10) uğradı. Meger kim ol pınarda kızlar ve gelinler cem^c olup ṭon (11) yurlar idi. Bunlarıñ arasında ḥüsn-i cemâlde bî-bedel maḥbûb (12) bir kız var idi. Sultân İbrâhîm'in gözi ol kıza nâ-gâh (13) düş oldu ve temâm ḥaḳḳında anı temâşâ kıldı. Biñ gönül ve biñ (14) cân ile ^câşık oldu. Şöyle ki şabr u kararî kalmadı. Tâ kim (15) serâya irişdi. Anası Zeyneb Ḥâtûn kıtına gelüp giryân (16) u zârî kıldı^{*}. Zeyneb Ḥâtûn Sultân İbrâhîm Şânîniñ (17) ağladığın görüp Allâh ağlatmasun. Noldı ki ağlarsın. (18) Bu zârîliğa sebeb ve bâ^ciş nedür didi. Sultân İbrâhîm (19) Şânî şikâra gidigin ve gelür iken ol pınarda kıızı görüp (20) ^câşık olduğın haber virdi. Zeyneb Ḥâtûn hemân bir ḥâdim (21) göndürdi ki ol kıızı bile kimiñ kıızıdır ve nesebi ve ḥasebi (22) kimdür haber getüre bildi. ^{*} Nişâbûr'da ^câlim ve ^câmil ve kâmil [6a] (1) bir kimesne var idi. Şeyḥ Aḥmed dirler idi. Anıñ kıızı imiş ve kızıñ (2) daḥî ismi Ḥatme imiş. Çüniñ Zeyneb Ḥâtûn haberi aldı. Fi'l-ḥâl (3) adamlar^{*} gönderüp Ḥatme Ḥâtûn'ı atasından taleb kıldı. Şeyḥ (4) Aḥmed daḥî şâz olup toylar ve düğünler ve ^cazîm cem^ciyetler idüp (5) Ḥatme Ḥâtûn'ı Sultân İbrâhîm'e virdiler. Maḳşûd ḥâşıl oldu. (6) Murâdına irdiler. Muḥaşşal bunun üzerine yigirmi dört sene geçdi. (7) Sultân İbrâhîm'in Ḥatme Ḥâtûn'dan bir evlâdı olmadı. Bu eñnâda (8) Zeyneb Ḥâtûn daḥî dünyâdan âhirete naḳl itdi. ^{*} Günlerde birgün (9) Sultân uluların ve beklerin cem^c idüp etdi: Ey ulular ve bekler (10) ma^clûmuñızdur ki niçe senedür ki ḥiç evlâdım olmadı. Siz daḥî ne dirsiz (11) görelim didi. ^{*} Ol cemâ^cat eytdi: Sultânım tedbîr-i aḥsen oldur ki (12) bu şehirde ne kadar ^câlim ve ne kadar kâmil ve ne kadar ḥâfız ve dervîş ve fuḳarâ (13) ve niskinân var ise cümlesin bir yere cem^c idelim. Bir ^câlî meclîs idelim. (14) ^cÂlimler ḥâfızlar tilâvet-i Ḳur²ân

^{*} giryân u zârî kıldı: Zâr u zâr ağladı HD.

^{*} Zeyneb Ḥâtûn hemân bir ḥâdim göndürdi ki ol kıızı bile kimiñ kıızıdır ve nesebi ve ḥasebi kimdür haber getüre bildi: Zeyneb Ḥâtûn hemân bir ḥâdim göndürdi ki ol kıızdan haber getüre bildi HD.

^{*} adamlar: Âdemler HD.

^{*} âhirete naḳl itdi: Âhirete rihlet itdi HD.

^{*} Siz daḥî ne dirsiz görelim didi: Ne tedbîr tedârik idersinüz HD.

idüp ve dervişler ve fuḡarâlar (15) gülbang* itsünler. Ümıddür ki Hâḡ Te°âlâ ḡazretleri ḡabûl buyurup bir evlâd (16) müyesser eyleye didiler. Sulṡân İbrâḡîm Şânî anlarıñ sözini ma°ḡûl (17) görüp buyurdi: Çevre eṡrâfa adamlar göndürdiler. Ne deñlü °âlimler (18) ve ḡâfızlar ve dervişler ve fuḡarâlar var ise cem° itdiler. °Âlimler ve ḡâfızlar tilâvet-i (19) Ḳur°ân-ı Şerîf idüp dervişler ve fuḡarâlar du°â ve gülbang itdiler. (20) Bir hefte temâm bu nev° ile Cenâb-ı Hâḡḡ'a yüz ṡutdılar ve Sulṡân İbrâḡîm Şânî (21) bunlara bî-ḡıyâs sîm u zer virüp her birine in°âm ve iḡsânlar eyledi. [6b] (1) Ve her birisi ḡayurlu du°âlar itdiler. Daḡî destûr alup her kimse meḡânlarına (2) gitdiler. Sulṡân İbrâḡîm Hâḡ Subḡâne ve Te°âlâ ḡazretlerine şıdḡ u iḡlâs (3) ile münâcât itdi. El-âyet: Rabbi heblî min ledunke zurriyyeten ṡayyibeten (4) inneke semî°u'd-du°â°. ¹ Ya°nî Yâ Rabb °âlem-i ḡaybdan baña bir oḡul naşîb* (5) ḡıl ki du°âlar ḡabûl idici ve ḡâcetler bitürici ve murâdlar virici bir ulu (6) pâdişâhsın didi. Ve ol Ḥatme Ḥâtûn ile mülâḡât olduḡda (7) bi-ḡudreti'llâḡi Te°âlâ Ḥatme Ḥâtûn ol gice ḡâmîle oldu ve müddet-i ḡamli (8) temâm olduḡda bir gice Ḥatme Ḥâtûn câme ḡâbında yatur iken °âlem-i (9) ma°nâda gördi ki kendünden âsânlıḡ ile bir evlâd vücûda gelmiş. (10) Ammâ acı ve aḡrı bir dürlü ḡâl görünmedi. Ol sâ°at uyḡudan (11) gözini açdı. Gördi ki vâḡî°â degül vâḡî°dür. Sulṡân İbrâḡîm (12) daḡî bî-dâr olup bu ḡâlden ḡaber-dâr oldu.* Sulṡân İbrâḡîm gördi (13) ki bir evlâd vücûda gelmiş*. Yüzi nûrundan cihân* mûnevver olmuş. Be-ḡâyet (14) şâzılıḡlar idüp mübârek isimden ism-i şerîfin Bektâş koydular.* (15) Ḥatme Ḥâtûn pistânını aḡzına virdi. Ne ḡadar ki cehd eyledi emziremedi.* (16) Her dâ°im ol iki lâ°l-i lebleri ki gevher-feşândur ḡareket ider idi. Ḥatme (17) Ḥâtûn anıñ ṡudaḡların müteḡarrrik görüp aḡzına ḡulaḡ urup (18) diñledi. Ḳulaḡına kelime-i tevḡîd âvâzu gelür idi. Sulṡân İbrâḡîm'e (19) ḡaber virdi. Bildi ki bu ḡâl veliyy-i mutaşarrıf olmaḡlıḡıñ nişânesidür. (20) İtdiler: Bu ṡıfl şâḡib-i sa°âdetdür. Anıñ içün dilinden kelime-i tevḡîd (21) âvâzı gelür didiler. Pes ol demde şîr-i sükker ile günden

* gülbang: Gül-beng HD.

¹ Rabbi heblî min ledunke zurriyyeten ṡayyibeten inneke semî°u'd-du°â°: "Rabbim! Bana katından temiz bir nesil bahşet. Şüphesiz sen duayı ḡakkıyla işitensin".(Al-i İmran, 3/38).

* naşîb: Rûzî ḡıl nâşîb eyle HD.

* ḡaber-dâr oldu: Ḥaber-dâr eyledi. HD.

* vücûda gelmiş: Zuhûra gelmiş. HD.

* cihân: °Âlem. HD.

* şâzılıḡlar idüp mübârek isimden ism-i şerîfin Bektâş koydular: Şâdlıḡlar idüp mübârek isminden adın Bektâş virdiler. HD.

* Ne ḡadar ki cehd eyledi emziremedi: Ne ḡadar ki kim cedd ü cehd eyledi emzûre bilmedi HD.

güne (22) derece-i kemâl buldı. Tâ kim dört yaşına irişdi. [7a] (1) Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî Hazretlerinin Mu'allime Virdiklerin Beyânıdır: * (2) Ol mahzen-i envâ-i çerâğ-ı rahmet ya'nî Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı (3) Velî el-Horasânî kaddesa'llahu sırrahu'l-azîz hazretleri çünkim dörd yaşına (4) irdi. 'İlm öğrenmege kâbil oldu. Sultân İbrâhîm Şânî anı mu'allime (5) virmegi murâd itdi. Bir şâhib-i kemâl üstâdını Hazret-i Bektâşa 'ilm-i (6) şerîf ta'lîm ide. Anda hâzır bulunan ulular eytdiler: Sultânımızsın (7) sen ki 'âlim u kâmil u fâzıllardansın. Şimdiki zamanda velâyet ve kerâmet- (8) leri zâhir olmuş bir 'azîz vardır. H'âce Yesevî* hazretlerinin (9) ulu halîfelerinden* bu şehirde ismine Loğmân Perende dirler. Bektâş'ı (10) aña virseñiz. * 'İlm öğrenmege münâsibdir* ve dahî Şeyh Loğmân Perende'- (11) niñ menâkıbında menkûldür ki H'âce Ahmed Yesevî halîfesi idi. (12) Perendelik lakabın aña ol virmiş idi. Velâyet ve kerâmetlerinin (13) ba'zısı oldur ki* Sultânı'l-âlemîn ve Kuṭbu'l-muḥakkıkın (14) Vâris-i 'Ulûmu'l-evvelîn Ve'l-âhîrîn Hazret-i İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık razıya'- (15) llâhu 'anh Şeyh Loğmân Perende'ye hırkasını gönderdi. Şeyh Perende (16) hazretleri tağlarda gezerdi. Dâ'ire-i 'aqla gelicek Sultân (17) Ahmed Yesevî hazretlerine irişdi ve andan erkân kabûl idüp irşâd (18) içün Horasân vilâyetinde Nişâbûr şehrinde karar kıldı. Çünkim (19) Bâyezîd-i Beştâmî hazretleri Hazret-i İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık'ın hırka-i şerîfin (20) alup tâ kim Loğmân Perende'yi arayup Horasân tağlarında bir tağ (21) başında bulup selâm virdi ve itdi: İmâm-ı Ca'fer hazretleri (22) hırka-i şerîfin size gönderdi. Şeyh Loğmân Perende 'aleyk alup (23) eytdi: Erenlerin emr-i şerîfleri ne ise ve niçe buyudılar ise [7b] (1) öyle kıl didi. Bâyezîd-i Beştâmî ol demde Hazret-i İmâm'ın hırkasın (2) Şeyh Perende'niñ üzerine şaldı. Derhâl Şeyh Perende Hazret-i İmâm'ın (3) hırkasının câzibesıyla şevk ile yerinden kalkup namâza şurû' eyledi. (4) Rivâyetdür ki Şeyh Perende bir rek'at namâzı temâm ondört senede kıyâm (5) kılup* Bâyezîd-i Beştâmî hazretleri on dört sene ayak üzerinde tırdı. (6) Şeyh Perende yine bir rek'ata dahî şurû' eyledigin gördi. Bâyezîd-i

* Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî hazretlerinin mi'allime virdiklerin beyân ider: Hâcî Bektâş-ı Velî el-Hazretin Sultan Mî'allime virdügidür HD.

* H'âce Yesevî: H'âce Ahmed-i Yesevî HD.

* halîfelerinden: Halîfelerindendür HD.

* virseñiz: Virürsenüz HD.

* münâsibdir: Mahaldür HD.

* oldur ki: Budur kim HD.

* ondört senede kıyâm kılup: On dört yılda kıldı HD.

Beşâmî (7) hâzretleri ayruk tırmayup girü döndi. Hâzret-i İmâm-ı Ca'fer huzûrına (8) geldi. Vâki° olduğu gibi hâli i'âm eyledi. İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık hâzretleri (9) eytdi: Eger ol bir rek'at namâzı dahî kılincaya kadar tırmış olsaydın (10) temâm naşîbîn almış olurdın. Şabr idemediñ* didi. Şeyh Loqmân (11) Perende'niñ velâyet ve kerâmetleri çokdur. İsteyen kimesne menâkıbında (12) bula. Biz girü sözüümüze gelem. Çüniñ* Sultân İbrâhîm Şânî (13) Hâzret-i Bektâş-ı Velî el-Horasânî ta'lim-i 'ilm için Loqmân Perende'ye virdi. (14) Şeyh Loqmân Perende (15) sebkatîñ* evvelini dirdi. Ol âhirinden haber virirdi. Hattâ günlerde (16) birgün Şeyh Perende Hâzret-i Bektâşî el-Horasânî'ye 'ilm ta'lim itmek için (17) taşradan içerü mekteb-hâneye girdi. İki nûrânî kimesneler gördi. (18) Yüziniñ nûrundan mekteb-hâne içi münevver olmuş. Hû İmânım efendim. (19) Biri Hâzret-i Bektâş'ın sağ tarafında ve biri şol tarafında otur- (20) mışlar. Aña Qur'an ta'lim iderler. Vaktâ ki benim içerü girdiğim görüp gâib (21) oldılar. Ta'accüb eyledüm ve tahayyür bahrine taldım ki bunlar ne güne kişilerdür (22) deyüben bu fikirde iken Hâzret-i Bektâşî el-Horasânî derhâl nuṭka (23) gelüp mübarek ağzın açup eytdi: Ey H'âce ol iki kimseler kimlerdür [8a] (1) bilür misiñ. Ben eytdim: 'Ayân ile Bektâş eytdi: Ol benim sağ (2) yanımda oturan Senedü'l-muḥakkıķın* ve Seyyidü'l-mürselîn ceddin Hâzret-i Muhammedü'l-Muṣṭafâ (3) şm ve şol yanımda oturan Kuṭb-ı Velâyet Sâķî-i Kevşer-i Şîr-i Hüdâ (4) Rabbu'l-'âlemîn Emîrü'l-mü'minîn 'Âliyyu'l-Mürtezâ Kerrema'llâhu Vechedür. Pes (5) kemâl-i keremlerinden gelürler. Bize 'ilm-i zâhirden ve 'ilm-i bâtıdan şafâ-naẓar (6) eyleyüp baña Qur'an ta'lim kılurlar didi. Çünkü Şeyh Loqmân Perende Bektâş-ı (7) Horasânî'den bu haberi işitdi. Şâd oldu ve gönlü sürür buldı. (8) Sultân İbrâhîm Şânî'ye dahî bu hâli haber virdi. Sultân İbrâhîm Şânî (9) Hâzret-i Haḳḳ'ın dergâhına hezâr şükürler eyledi. Hâcî Bektâş-ı Velî (10) Hâzretlerine Şeyh Loqmân Perende Hünkâr İsmiñ Virdiğın Beyânıdur: (11) Şeyh Loqmân Perende Bektâş-ı Horasânî hâzretlerine 'ilm ta'lim ider iken (12) eytdi: Yâ Bektâş dest-i namâz itmek için taşra çıkup bize bir ibriķ* (13) şu getir. Bektâş eytdi: Ey H'âce nola bir şafâ naẓar itseñüz de (14) mekteb-hâne içinde şu çıkısa. Taşradan getürmege ihtiyâc olmasa didi. (15) Şeyh Loqmân eytdi: Aña bizim gücümüz yitmez. Eger seniñ eliñden (16) gelür ise eyle didi.

* Şabr idemediñ: Sabr idebilmedün HD.

* Çüniñ: Çün kim HD.

* sebkatîñ: Sebekun HD.

* Senedü'l-muḥakkıķın: Seyyidü'l-muhakkikîn HD.

* ibriķ: Ibrîh HD.

Hemân-dem Bektâş-ı Hıorasânî iki mübârek ellerin (17) du'âya kaldırıp Hâk Subhâne ve Te'âlâ hâzretlerine münâcât ve 'arz-ı hâcât (18) eyledi. Şeyh Loğmân Perende âmîn didi. El yüze sürüp secdeye (19) vardı. Hemân sâ'at anı gördiler ki ol mekteb-hâne ortasında (20) bir laîf şu çıkup kapıya toğru revân oldu. Şeyh Loğmân Perende Bektâş-ı (21) Hıorasân hâzretinden bu velâyeti göricek şevk ile Yâ Hünkâr didi. [8b] (1) Andan soñra mübârek ism-i şerîfleri Hünkâr oldu ve anda hâzır olan (2) kimesneler bu hâl görüp fi'l-cümle mütehayyir oldılar. Bektâş-ı Hünkâr dañı (3) secdeden başın kaldırıp gördi ki ol mekteb-hâneniñ orta (4) yerinden bir âb-ı zülâl me'âb şu çıkmış kapıya toğru revâne bir olup (5) akmış. Ol pınarıñ başında birkaç şuşam bitmiş ve laîf (6) çiçekler açılmış. Tekrâr secde-i şükr eyledi. Hünkâr'ın bu velâyetini Sultân (7) İbrâhîm(e) haber virdiler. Be-ğâyet şâz u hurrem* oldu. Şeyh Loğmân Perende (8) Şeyh Loğmân Perende'niñ Hâzret-i Bektâş-ı Hünkâra Hâcî Didigidür: (9) Nakldür ki vaqt Şeyh Loğmân Perende kıble cânibine müteveccih oldu. (10) Tâ kim Beytu'llâh Şerefefa'llâh tavâf idüp andan cebel-i 'Arafât'a* çıkup (11) vakfeye tûrdılar. Şeyh Loğmân Perende yanında olan arkadaşlarına (12) eytdi: Bugün 'arefe günidür. Şimdi bizim ev cemâ'ati ta'âm bişürirler* (13) didi. Loğmân Perende'niñ 'Arafât tağında böyle didigü Hıorasân (14) mülkünde Hâzret-i Hünkâr'a ma'lûm oldu. Meger kim ol vaqt Şeyh'in (15) evinde ta'âm bişürirlerdi. Hemân ilerü yürüyüp Şeyh'in ki Şeyh (16) Loğmân Perende ehline eytdi: Bir tabâk içine biraz ta'âm koyup Hünkâr'ın (17) eline virdiler. Hünkâr ol tabâğı alup Cebel-i 'Arafât'da (18) Şeyh Loğmân Perende'ye sunuvirdi. Hâzret-i Şeyh Loğmân Perende bu hâli (19) göricek hikmet ne idügin bildi. Ta'âm ile iftâr idüp ol (20) tabâğı* pinhân eyledi. 'Arafâtdan Mekke-i Mu'azzama'ya gelüp tavâf idüp (21) Şafâ ile Merve'yi şa'y idüp 'umreye varıp temâm haccın erkânını [9a] (1) yerine getürdikten soñra Hicâz'dan Medîne-i Münvvere'ye gelüp Ravza-i Hâzret-i (2) Resûl şm ziyâret idüp andan dañı mürâca'at itdikde Hıorasân (3) diyârına yaqın gelecek Nişâbûr şehriniñ uluları hacı kutlulayup Hâzret-i (4) Şeyh Loğmân Perende'ye karşı çıkup istiğbâl itdiler. Fi'l-cümle (5) dest-bûs idüp mübârek bād didiler. Hâzret-i Şeyh loğmân Perende (6) ol şehriñ a'yân ve ekâbirlerine eytdi: Hâcî Bektâş-ı Hünkâr'dur. (7) Varın anı ziyâret idiñ didi. Hıorasân

* şâz u hurrem: Şâd u hurrem HD.

* cebel-i 'Arafât'a: Kûh-ı 'Arafat HD.

* ta'âm bişürirler: Bişi bişiyor HD.

* tabâğı: Tepsi HD.

meşâyıhları su³âl (8) idüp Bektâş-ı Hünkâr kimdir didiler. Hâzret-i Loğmân Perende (9) Hâcî Bektâş-ı Velî hâzretlerini göstürdi. İş bu [°]azîzdür didi. Anlar (10) nazâr kılp eytdiler: Bu hûd henüz bir tıfl-ı nâresîdedür. Ne sebeb (11) ile Hâcî olur didiler. Hâzret-i Şeyh Loğmân Perende eytdi: Her (12) ne zamân ki Beytu'llâh'da namâz kılpurdım her dem ferâizi benim ile bile edâ (13) kılpurdu ve namâzdan fâriğ olıcağ yine gâ'ib olurdu deyü velâyet (14) ve kerâmâtlarını bir bir haber virdi ve vâkı[°] olan hâli i'lâm idüp (15) anlara ol tabağı göstürdi gördiler. Hırasân erenleri bu hikmeti (16) Loğmân'ın ağzından işitdiler. Fi'l-cümle tahsîn itdiler. Andan sonra (17) mübârek ism-i şerîfleri Hâcî Bektâş-ı Hünkâr oldu. (18) Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Hırasânî Hâzretlerinin Hırasân Erenlerine Nişân Göstür- (19) digin Beyânıdur: Ol zamân ki Hırasân erenleri fi'l-cümle hacc kıtlu- (20) luğ^{*} içün Şeyh Loğmân Perende'ye gelmişler idi. Mekteb-hâne içinde hiç (21) pınar görmezdik ne vâkt zühûr eyledi didiler. Loğmân Perende [9b] (1) eytdi: Bu velâyet pınarıdur. Hâcî Bektâş-ı Hünkâr izhâr eyledi. (2) Hırasân erenleri ta[°]accüb idüp^{*} eytdiler: Bu deñlü kerâmet bu ki kıanden (3) irişdi didiler. Hemân-dem ol güşâde-i bâb-ı hikmet ya[°]nî Hünkâr Hâcî (4) Bektâş-ı Velî el-Hırasânî kıaddese sırrahu'l-[°]azîz mübârek ağzını açup eytdi: (5) Ben ol Nesl-i Şâkı-i Kevşer-i Rabbu'l-[°]âlemîn'im ve ol Zübde-i Nakd-i Velâyet-i Emîrû'l- (6) mü'minîn İmâm-ı [°]Alî kerrema'llâhu veche hâzretlerinin sırrıyım. Bu nev[°]a velâyet (7) ve kerâmet Hâk Subhâne ve Te[°]âlâ hâzretleri cânibinden bize mîrâş gelmişdür (8) ve bizim aşl u neslimizden bunun gibi remz u rûmûzlar görünmek [°]acib degildür. (9) Zîrâ ki naşîb-i İlâhîdür didi. Çünî Hırasân erenleri Hünkâr Hâcî (10) Bektâş-ı Velî hâzretinden bu kelâmı güş itdiler. Fi'l-cümle tebessüm idüp (11) eytdiler: Eger siz Tahkîk-i Şâh-ı Merdân [°]Alî'nin sırrı iseñiz nişâ- (12) nların göstür görelim söze taşdıķ idüp saña inanalum. Zîrâ kim (13) da[°]vâya ma[°]nâ [°]âşıķa nişân gerekdür. Hâzret-i Hünkâr eytdi: Siz (14) bilürsüz ki Hâzret-i [°]Alî'nin nişânları nedür. Eytdiler: Mübârek elinin (15) ayasında bir laţîf nûrânî yeşil beñ vardır. Hünkâr Hâcî (16) Bektâş-ı Velî el-Hırasânî kıaddese sırra mübârek dest-i şerîflerin açup anlara (17) göstürdi. Anlar gördiler. Maķarr u mu[°]tekid oldılar ve yine didiler ki (18) Hâzret-i [°]Alî'nin mübârek cebîninde daķî bir maķbûb-ı nûrânî yeşil beñ (19) var idi. Hâzret-i Hünkâröl mübârek [°]imâmesin kıaldırup (20) anlara göstürdi. Baķdılar gördiler. Zıkr olunan nişânları Hâcî (21) Bektâş-ı Velî alnında ve elinde mevcûddur. Âmennâ ve

* kıutluluğ: Kıutlulayı HD.

* ta[°]accüb idüp: İzhar eylediler HD.

şaddeknâ¹ didiler. [10a] (1) Hâzret-i Hünkârkim irdügin bildiler. Dergâhına °arz u niyâz idüp (2) el-°özü ma°zûru maqbûl °indel kirâmu'n-nâs² didiler. (3) Hâzret Susam* Yaprâğı Üzerinde Namâz Kıldığın Beyânıdur: (4) Naql olunur ki Hôrasân erenleri eytdiler: Yâ Hâcî Bektâş-ı Hünkâr (5) bu menzilde siziñ mürşidiñiz kimdür ve meşrebiñiz kimdendür. Luṭf idüp (6) buyuruñ bize biz daḥî bilelim mütâba°at kılalım. Ol Şâhib-i Keşf-i (7) Kerâmet ya°nî Hâzret-i HünkârHâcî Bektâş-ı Velî kıddese sırrah nuṭṭa (8) gelüp eytdi: Her kim ki şol şuşam yaprağı üzerine seccâde şalup (9) iki rek°at namâz kılop gelürse anı şeyḥliğa qabûl idüp kendümüzi (10) aña teslîm idelim. Tarîkat içinde mürşidimiz olsun didi. Hôrasân (11) erenleri bu kelâmı işidicek müteḥayyir olup eytdiler: Yâ Hünkâr siz (12) buyurduḡuñız gibi eger iderseniz cümlemiz seni pîr idüp faqr libâsını (13) senden qabûl idelim didiler. Ol Faḥr-i Ma°den-i Erkân ya°nî Hünkâr (14) Hâcî Bektâş el-Hôrasânî kıddese sırrahu'l-°azîz dest-i namâz idüp seccâdeyi (15) mübârek eline alup bismi'llâh diyüp ol şuşam yaprağı üzerine (16) şaldı. Seccâde üzerine çıkup iki rek°at namâz kıldı. Daḥî farî° (17) oldu. Bi-ḡudreti ḡâlîḡ-ı zü'l-celâl³ seccâde mu°allâḡ tırdı. Ol zübde-i (18) ervâḡ-ı raḡmet namâzdan fâriḡ olup du°â kıldı. Yine aşâḡa indi. (19) Cümleten anda ḡâzır olanlar erenlerden bu ḡâlî göricek yerlerinden tırup (20) kisvelerin indirdiler. Hâzret-i Hünkâr yek nazarında ḡoyup Sulṭânım (21) luṭf eyle ma°zûr tut. Kemlik bizden kerem sizden eksük ḡâlimize (22) ḡalma didiler. ol ḡuṭb-ı cihân-ı tevallâyı telkîn idüp erkân-ı [10b] (1) tarîḡ ile kisvelerin tekbîr ile başlarına giydürdi. Şeyḡ Loḡmân Perende (2) daḥî ayaḡa ḡalḡup Hâzret-i Hünkâr'ın nazarında kisvesin indirdi. (3) Ol veliyy-i zamân anıñ daḥî kisvesin tekbîr ile başına giydirdi. (4) Fi'l-cümle arz-ı niyâz itdiler. Destûr alup maḡâmlarına gıtdiler. Maṭlab (5) Hâzret-i Hünkârın Evşâf-ı Ḥamî deleridür ki Zıkr Olunur: (6) Bu vechle ki naşîb-i ezelîde ya°nî şabâbiyyet °âleminde şıbyân ile (7) ḡarışup lu°b u lehve meşḡul olmadılar ve ḡıḡ nesneye ṭam° kılmadılar. (8) Nitekim zıkr geḡdi. Şabâbiyyet °âleminde daḥî kendülerden neḡe neḡe ḡâller zâhir (9) oldu ve dürlü dürlü kerâmetler ḡöstürüp ezḡâr-ı velâyet eyledi. (10) Mübârek aḡzında kelâm-ı °ilm-i ḡikmet istima° olunurdu.* Hergiz dünyâya (11) meyl itmediler ve hevâ-yı nefsanıyyete kendülerden heves ḡörünmedi. (12) Cemî°-i °ömründe nefis murâdın

¹ Âmennâ ve şaddeknâ: “İman ve tasdik ettik”.

² El-°özü ma°zûru maqbûl °indel kirâmu'n-nâs: “Mazeretli özür büyükler katında kabuldür”.

* susam: Susen HD.

³ Bi-ḡudreti ḡâlîḡ-ı zü'l-celâl: “Celal sahibi olan yaratıcının kudretiyle”.

* istima° olunurdu: Hikmet kelecileri işidülirdi HD.

virmedi ve kimsenin ʿaybını görüp (13) yüzine urmadı.* Her dem ʿibâdet ve tâʿat üzere olup hiç tahâret- (14) süz yere başmadı. ʿİbâdetden ve tâʿatden bir dem ve bir sâʿat hâlî (15) olmadı. Leyl u nehâr işi ʿibâdet ve tâʿat ve ri-yâzet zühd (16) ve takvâ idi. Hattâ Horasân'dan atası Sultân İbrâhîm Şânî (17) fevt olduḡda pâdişahlığı ʿarz itdiler ḡabûl itmedi. (18) ʿAmmûlarından Seyyid Ḥasen ki Mûsâ-i Şânî evlâdlarıdır. Anı naşîb idüp (19) aña şafâ nazar etdi ve kendüler ḡalvet ü ʿuzlet ihtiyâr idüp (20) nice müddet güşe-nîşîn oldı. Tâ kim bulûḡiyyet ʿâleminde soñ (21) Ḳuṭbu'l-kübrâ mertebesi şunulup Rûm'a göndürilmezden kırk sene temâm [11a] (1) şiyâmü'd-dehr ve kıyâmu'l-leyl ʿamel-i şâlihâya meşḡûl oldılar. Nitekim Fârisî (2) menâkıbında buyurur (2)Beyt: Kaṭ-ı kerde nefesrâ çehl sâl (3) Merd-i Ḥüdâ maḡsâd lâ mekânist* (4) Ḥacî Bektâş-ı Velî tâʿat ve ʿibâdetden ve ri-yâzatdan şol ḡale (5) irişdi ki namâz içinde ve rukûʿa egildikleri vaḡitte mübârek başında (6) beyinleri ḡareket idüp rukûʿdan baş ḡaldırdıḡı yine varup ser-i mübâ- (7) rekinde beyinlerinin inüp ḡıḡdıḡını ḡareket itdini yanında ṭuran (8) kimesne bilürdi. Naḡldür ki günlerde bir gün ḡalvetlerinde tâʿat (9) ve ʿibâdete meşḡûl iken nâḡâḡ Ḥazret-i ʿİzzetden semîʿ-i şerîfine ḡitâb-ı (10) müsteṭâb erişdi ki tâʿat ve ʿibâdetiñ ḡabûl oldu. Yâ Ḥacî (11) Bektâş deyü istimâ itdi. Andan soñra ʿamel-i şâlihâya günbegün (12) daḡî ziyâde meşḡûl oldı. Hidâyetu'llâḡ kendülere şöyle irişmiş ki (13) ruḡları ʿâlem-i ecsâmdan ʿâlem-i ervâḡa ʿubûr ḡıldıkda kebâirü'n- (14) nâs nefsleri dünyâ şıfatında görinüp maʿnâları ile bu (15) vâsıtâ ile ʿamel-i şâlihâya yevmen fe yevmâ teraḡḡi bulup tâ mertebe-i (16) velâyete irişmek bu vecihle oldı. Ol ʿâlem-i ḡurbdan âşinâ (17) olana âşinâlık ḡöstürürdi. Mükemmiliñ mertebesin işâret iderdi. (18) Min ḡibeli'llâḡ¹ ilḡâm tarîḡiyle kendülere Ḳuṭbu'l-aḡṭâb Sultânı'l- (19) ʿârifîñ Ser-çeşme-i neved nüh hezâr* pîr-i Türkistân Ḥ'âce Aḡmed Yesevî (20) ḡazretine beyʿat ve cihâz-ı faḡri andan ḡabûl it.

* ʿaybını görüp yüzine urmadı: ʿAybın görüp yüzlemedi HD.

* Kaṭ-ı kerde nefesrâ çehl sâl (3) Merd-i Ḥüdâ maḡsâd lâ mekânist: Kata-kerde nefes râ çihl sâl ân merd-i Ḥüdâ maksûd lâ mekânest HD.

¹ Min ḡibeli'llâḡ: "Allah katında".

* neved nüh hezâr: Nevedo noh hezâr HD.

İrşadına tâbi^c ol (21) ve andan me'zûn ol deyü işâret olundu. *Nağldür ki* [11b] (1) neved nüh hezâr pîrân-ı Türkistân H^vâce Aḥmed Yesevî (20) Ḥazret-i Muḥammed (2) Ḥanefî İbni İmâm-ı 'Alî kerrema'llāhu veche evlâdlarındandır. H^vâce Aḥmed Yesevî (3) ḥazretleri İmâm-ı Heştüm 'Alî Mūsâ Rızâ ḥazretlerinden mücâzdur. Türkistân (4) mülkünde mesken tutmuşdur. Anda karar kılmışdur. Yesevî şehrinden idi. (5) Tõksan tõkuz biñ ḥalîfesi var idi. Pes bu cihetden neved (6) nüh hezâr pîrân dirler idi. Ğâyetle 'Âlem-i Rabbânî idi. Şöyle ki (7) zâhire daḥî kendü ile bir kimse mübâḥase idemezler idi. Cümlesini (8) mülzem kılordı ve 'âlem-i bâtında daḥî ziyâde kâmil idi. Hîç (9) noḡşanı* yoğıdı ve daḥî ğâyet 'âbid idi ki bir dem ve bir sâ'at (10) 'ibâdet ve tâ'atden ḥâlî olmazdı. Ve hem zâhid idi ki dünyâ (11) cem^c itmekden fâriğ idi. Qurbân ve çerâğ ve nüzurât ve şadekât-ı (12) müslimîn her ne gelür ise fuḡarâ maṭbahında bişürüp âyende (13) ve revendelere anı şarf ve iṭ'âm iderlerdi ve kendüler kaşık (14) ve keşkül yunarlar idi. Bir öküzleri var idi. hegbe ile (15) ol öküzün arḡasına yükledüp bazara gönderürler idi. (16) Kıymeti her ne ise ḡalk içinde ma'lûm ve mu'ayyen olmuş idi. Aldıkları (17) nesneniñ behâsın yine ol hegbe* içine birağurlar idi. Ve ammâ (18) ki ol hegbe içinden bir nesne alup behâsını hegbe içine koymasalar (19) ol öküz anıñ ardından ayrılmayup tûrurdu. Görenler (20) bilürdi ya'nî ol aldığı nesneniñ behâsın virmemiş. Yok ki (21) virür ise öküz dönüp Ḥazret-i Aḥmed Yesevî ḥazretlerinin [12a] (1) ḡuzûruna gelürdi. Ol minḡarı dervişler alup gönlü dilediği (2) ta'âma virürler idi. H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretleri anı ekl iderdi. (3) şavmların anıñla açarlardı. Velâyet ve kerâmetleri bî-mişl idi. (4) Menâkıbât-ı ḡaseneleri zıkr olunsa hergiz temâm olmaz. H^vâce Aḥmed Yesevî (5) Ḥazretlerinin Evşâf-ı Ḥamîdeleridür ki Zıkr Olunur*: Cümleden birisi (6) budur ki günlerde birgün H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretlerine bir nice kimesneler (7) kaşd idüp bir iftirâ kılmak istediler. Ya'nî ḡalk içinde anı bî-ḡürmet (8) idüp ḡacîl ideler. Nişfu'l-leyl

* Bu kısımdan sonra " H^vâce Ahmed-i Yesevî Hazretlerinin Evsâf-ı Hamîdelerini Beyân İder " şeklinde bölüm başlığı bulunmaktadır HD.

* Bu kısımdan sonra ise " Sultânü'l- 'ârifin kutbu'l-aktâb-ı fi'l 'âlemîn " şeklinde bir övgü kısmı geçmektedir.

* noḡşanı: Kusûrı HD.

* hekbe: Hegbe HD.

* H^vâce Aḥmed Yesevî (5) ḥazretlerinin evşâf-ı ḡamîdeleridür ki zıkr olunur: H^vâce Ahmed-i Yesevî Hazretinin Evşâf-ı Hamîdeleridür Velâyet Kerâmeti Beyânındadır HD.

oldukda şehir kırbunda bir öküz (9) getürüp zebh itdiler.* Derisini ve şakatını ve başını ve ayaklarını (10) ol boğazladığı yerde koyup etini alup gice içinde H^vâce Aḥmed (11) Yesevî ḥazretlerinin maṭbāhına aşdılar. °Ale’ş-şabāḥ yerlerinden (12) turup eytdiler: Bu gice bizim öküz gelmedi. °Aceb kande qaldı deyu (13) sū-be-sū aramağa başladılar. Niçe kimesneler itdifāk birle boğaz- (14) ladıkları yire geldiler. Tā ki derisini ve şakatını ve başını ve ayağını (15) buldılar. Öküzümüz nişānını bulduq deyü şehri ḥāne-be-ḥāne aradılar. (16) Tā kim H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretlerinin astānesine geldiler. Destūr dileyüp (17) eytdiler: Sulṭanum icāzet olur ise siziñ maḳāmıñızı daḥī (18) arayalum. Gönlümüzde şübhe qalmasun. Ammā dilerüz ki ḥāṭır-ı şerīfñize (19) bir nesne gelmesün didiler. H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretine ḥōd ma’lūm (20) olmuşdur. Anların her ḥālın bilürdi. Destūr virdi. İçeriye (21) girdiler. Toḡru āsitāneye geldiler aradılar. Andan maṭbaḥa girdiler. [12b] (1) Vaḳtā ki ol eti gördiler. Ol demde H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretleri (2) Ḥaḳḳ’a münācāt itdi. Yā İlāhe’l-°ālemīn dilerim ki ḳuluñı bu ḥaḳḳ içinde (3) şerm-sār itme. Be-ḥaḳḳ-ı nūr-ı Muḥammed Muşṭafā şm didi.* Hemān-dem Ḥaḳ Te°ālā (14) anları kelb şüretine tebdīl eyledi. Fi’l-cümle ūşa gelüp o eti külliye (5) yediler. Daḥī birbirlerini pāralayup helāk itdiler. Ol şehir ḥaḳḳı (6) bu aḥvāle muṭṭali° oldılar. °Amellerine giriftār olup bu işi kendüler (7) itdiklerin bildiler. Anlardan °ibret aldılar. H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretiniñ (8) velāyetiyle bu ḥāl geldi ḡayrīlere daḥī bu iş pend u naşīḥat oldı. (9) Ḡayri öyle nā-ma°ḳūl iş itmekden ictināb itdiler. H^vâce Aḥmed Yesevî (10) ḥazretiniñ velāyetleri zıkr olunsa söz ḡāyet muṭavvel olur. Maḳşūdu- (11) muzdan qaluru. Ammā menāḳıbāt-ı ḥaseneleriniñ birisi daḥī budur ki: Ol (12) eşnāda Ḥorasān erenlerinden bir müheyyā* meclis iḥyā eylediler. Sulṭān (13) H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretlerini daḥī ol meclise da°vet itmek murād itdiler. (14) Velāyet erenlerinden yedi nefer kimesne üründeleyüp* Türkistān mülküne (15) H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretini da°vet itmege irsāl itdiler.* Ol yedi nefer kimesne (16) daḥī bir yere gelüp Ḥorasān erenleriniñ himmetleriyle ṭurna ṭonuna girüp (17) ḳanad açdılar. Ḥorasān diyārından

* zebh itdiler: Boğazladılar HD.

* Yā İlāhe’l-°ālemīn dilerim ki ḳuluñı bu ḥaḳḳ içinde (3) şerm-sār itme. Be-ḥaḳḳ-ı nūr-ı Muḥammed Muşṭafā şm didi. Bu kısım HD’de geçmemektedir.

* müheyya: Mahyā HD.

* üründeleyüp: Gönderdiler. HD.

* irsāl itdiler: Murād eylediler HD.

‘azm-ı Türkistân itdiler. Ez-în (18) cānib¹ bu tarafından H^vāce Aḥmed Yesevî ḥazretine ḥāl ma‘lūm oldu. (19) Yanında olan ḥalīfelerine eytdi: Ḥorasān erenleri müheyyā tedārik (20) idüp^{*} bu cānibe yedi nefer kimesne gönderdiler ki bizi daḥī ol meclise (21) da‘vet ideler. İmdi ṭurna ṭonuna girüp gelirler. Tiz ṭuruñ yaraḡuñuz (22) görüñ. Anlar bize gelmeden biz anlara varalum. İrişüp dem ve dīdār [13a] (1) görelim didi. Bunlar daḥī H^vāce Aḥmed Yesevî ḥazretleri ile ṭurna ṭonuna (2) girup hevā yüzinde pervāz itdiler. Türkistân’dan Ḥorasān diyārına ‘azm (3) idüp gittiler. Tā kim Ḥorasān ile Semerḡand serḥaddinde bir şu aḡar. Ma‘rūf (4) ve meşhūrdur. ‘Amvā^{*} dirler. Be-ḡāyet ulu bir ırmaḡdır. Anıñ üzerinde (5) iltifāf ol erenlere ḡarşu düşdiler. Velāyet erenleridür. Birbirini (6) bilüp ṭurna ṭonunda Sultān H^vāce Aḥmed Yesevî ḥazretiniñ (7) ayaḡına baş ḡoyup niyāz ve miskiniyyet göstürüp eytdiler: Sultānım (8) nola ki ma‘lūm-ı şerīfiñiz olmaya. Siz erenleri da‘vet itmege giderdik. Kerem-i (9) luṭf itdiñiz ṭarīḡımız yaḡīñ oldu didi. Pes bunlar bu mu‘āmele (10) de biri biriyle görüsmekde iken nāḡāḡ Sultān Aḥmed Yesevî aḡaḡı (11) şuya naḡar ḡıldı. Gördi ki Semerḡand bir bezirḡān māl ve ṭavar ve ḡumāş- (12) ların ‘Amvā şuyına düşermiş. Me‘an ḡarḡ olmaḡda. Ol demde velāyet (13) erenlerine ḡaḡırup etdi: Ey iḡlīm erenleri ve mülk evliyāları bizi (14) bu ḡālden ḡalāş idiñ. Mālımıñ nısf-ı nezr olsun didi. H^vāce (15) Aḥmed Yesevî ḥazretleri ol bezirḡānıñ ḡaḡırdıḡın işidüp hemān-dem (16) hevā yüzinde elini şunup anıñ elinden yapışup bunca māl ve ṭavar (17) ve raḡt ve ḡumāşlarını me‘an Ḥorasān serḥaddine ḡıḡardı. Ol Ḥorasān (18) erenleri ile yeryüzine inüp ādem ṭonuna girdiler. Ḣün bezirḡān erenleri (19) gördi. Hemān-dem yüzi üzere düşüp imekliyerek geldi. (20) Sultān Aḥmed Yesevî ḥazretleriniñ mübārek dest-i şerīflerin būs (21) idüp ayaḡına yüzini sürüp bāḡī erenler ile daḥī ḡorişüp (22) fi’l-cümle mālını iki ḡısm eyledi. Bir ḡısmını H^vāce Aḥmed Yesevî ḥazretleriniñ [13b] (1) ḡuzūruna ḡodı. H^vāce Aḥmed Yesevî ḥazretleri ḡabūl idüp ve ḡayr (2) du‘ā ḡıldı. Bezirḡān dest-būs idüp erenleri vedā‘ eyleyup (3) revān oldu. H^vāce Aḥmed Yesevî ḡazreti buyurdi. O māl-ı nezri daḥī (4) aldılar. Ḥorasān mülküne geldiler. Fi’l-cümle Ḥorasān erenleri ḡarşu ḡıḡup (5) istiḡbāl eylediler. ‘İzzet ve ikrām birle şehre ḡetürdiler.^{*} H^vāce (6) Aḥmed Yesevî ḡazretleri buyurdi. Ol nezr olan māl bu meclise (7) ḡarc itdiler. Tāki ol müheyyā

¹ Ez-în cānib: “Bu taraftan”.

^{*} tedārik idüp: Tedārikin HD.

^{*} ‘Amvā: Deryā-yı ‘Amû HD.

^{*} ‘İzzet ve ikrām birle şehre ḡetürdiler: Bu kısım HD’de ḡeḡmemektedir.

ihyâ oldu. Bir nice gün anda karar (8) itdiler. Andan vedâ^c iderler. Biri kendi yerlerine gittiler. Sultân H^vâce (9) Aḥmed Yesevî daḥî kalkıp Türkistâna^c azm itdi. H^vâce Aḥmed Yesevî (10) tâ ki yatsun vaḳti şehrine yetişüp âsitâne-i şerîflerine gelüp (11) sa^câdetle karar kıldı. H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretiniñ bu nev^ca velâyet (12) ve kerâmâtları çokdur. İsteyen menâkıbında bula. Biz girü sözümüze (13) gelem. Maḳşud nedür anı bilelüm. Çünkü ol ḳubbe-i elif tâc (14) ve ḥırḥa ve şufra ve çerâğ ve^c alem ve seccâde-i Cebrâ³îl-i Emîn-i (15) Rabbu'l-^câlemîn emr ile Muḥammedü'l-Muṣtafâ şm ḥazretlerine getürmiş idi (16) ve Resûl ḥazretleri anları erkân ile İmâm-ı^c Alî İbni Ebî Tâlib (17) kerrema'llâhu veche ḥazretine virmiş idi. Andan İmâm-ı Ḥasen ve Ḥuseyn (18) ḥazretlerine irişdi. Andan Zeynü'l-Âbidîn ḥazretine irişdi. (19) Andan İbrâhîm Mükerrrem'e degdi. İbrâhîm Mükerrrem Dımışk şehrinde (20) Mervân İbni Hişâm ḥabsinde yatur iken Emîrü'l-müslimîn (21) Ebu'l-Müslim Mervâ Ḥorasân diyârından Şâm'a gelüp şol mağaraya (22) irdi ki kırklar maḳâmı dimekle ma^crûf. Anda Muḥammed Bâkır ḥazretleri birle [14a] (1) mülâkat olup ḥafiyeten ḥurûca icâzet taleb itdükde Ḥazret-i İmâm (2) eytdi: Ḥabsde İmâm-ı İbrâhîm Mükerrreme var ki şol^c ahd-nâmesi vardır. Andan (3) al daḥî ol vuşlaları bize getir. Andan sonra saña icâzet virelüm didi. (4) Ebu'l-Müslim Mervâ ol gice maḥbûs-ḥâne ḳapusına gelüp kilide el urdı. (5) Yâ Müfettiḥa'l-ebvâb didi. Ḳuvvet eyledi. Ol timûr kilidi çeküp ḳopardı (6) ve içerüye girdi. Mü'minlerden kırk iki kişi var idi. Ḥalâş itdi ve andan (7) [...] ¹ bir ḳapuya girdi ki İbrâhîm Mükerrreme İbni İmâm Ḥuseyn ḥazretleri anda (8) maḥbûs idi. Ebu'l-Müslim indi gördi ki İbrâhîm Mükerrrem ḥazreti oturmuş. (9) Selâm viridi. Elini bûs idüp pâyına yüzünü sürüp eytdi: (10) Ey İmâm-zâde gel seni taşra çıkarayım. Merve şehrine sizi taḥta geçirüp (11) önünde seyf çalayım. Ehl-i Beyt-i Muṣtafâ düşmanlarını kırayım. (12) İbrâhîm Mükerrrem eytdi: Vaḳit ve sâ^cat vardır. Hele şimdi saña emâneti ṭapşurayım. (13) Allâh Te^câlâ taḳdîrinde ne var ise ol olur deyüp Ḥazret-i Resûl (14) şm^c ahd-nâmesini çıkarup şunuvirdi. Al şakla didi. Ḥurûcuñ (15) ve ḥilâfetiñ ve bey^cat kılan kişilerin ulularını bildirdi. Şol tağa (16) eliñi şun gör. Anda daḥî ne vardır didi. Emîr Ebu'l-Müslim gördü ki (17) ol tağ ḳatı yüksek âdemiñ eli irişmege ḳâbil degül. Etdi: Yâ İmâm (18) ol tağa benim elim irişmez. İbrâhîm Mükerrrem eytdi: Elini şun. Resûl (19) ḥazretiniñ mu^ccizâtı birle eliñ irişür didi. Ebu'l-Müslim Bismi'llâhi (20) Allâhu Ekber yâd idüp ol tağa elini şundu. Tağa eli irişdi. (21) Ol emânetler ki zıkr olundu. Anda ṭururdu ki ḳubbe-i elif-tâc [14b] (1) ve ḥırḥa ve şufra ve

¹ Kelime okunamamıştır.

çerâğ ve ʿalem ve seccâde daḥî anda tûrurdu. (2) Ol zamân eline geldi Ebu'l-Müslim baḳdı. Bir seccâde [...]¹ durur ve bir siyâh (3) ʿimâme durur ve siyâh ʿabâ durur ve bir seccâde ve bir şufra ve çerâğ. İbrâhîm (4) Mükerrrem etdi: Yâ Emîr bunlar Zeynü'l-ʿÂbidîn ḥâzretlerinden baña emânet virilmiş idi. (5) bizim elimizde saña degse gerekdür. Şimdi vâşıl oldu. Daḥî emânet yirin (6) buldı didi. Ebu'l-Müslim tekrâr dest-bûs idüp İbrâhîm Mükerrrem ḥâzretini (7) vedâc idüp ol vuşlâları alup ḳapudan yuḳaru çıkup zindân (8) ḳapusundan taşra çıkup revân oldu. Togrı İmâm Muḥammed Bâḳır ḥâzretine (9) geldi ve ammâ ki Ebu'l-Müslim Ḥâzret-i İmâm-ı mükerrreme çok söyledi ki zindândan (10) çıkarmağa çok saʿy eyledi. İbrâhîm Mükerrrem hîç rızâ virmedi eytdi: Yâ Emîn (11) ben ʿalem-i maʿnâda görmişim ki bunda şehîd olsam gerek. Yarın ḳuşluk (12) vaḳtinde şehâdet rütbesin bulsam gerek ve aşlımıza rücûc ideriz. Hemân (13) bizi duʿâdan unutmayasın didi. Ol gice Mervân-ı Ḥar bir düş gördi (14) ki bir aḳ ḳuş gelüp heybetle ḳanat açup ḡarrileyüp iner iken bunu (15) alup taht ile hevâya çıkardı. Şalivirdi. Çürin çürin iner iken naʿrâ (16) urup uyḳudan uyanup gözün açar. Gördi ki cümle endâmı (17) lerzeye gelür. Ḥavfindan yuvarlanup tahtından aşığa düşüp ʿaḳlı (18) başından gitdi. Şabâḥ olucaḳ yine tahtına çıkup gördü ki düşni (19) ḥâtıra getürdi. Ol demde bir ḥaber geldi ki bu gice zindân ḳapusını açmışlar (20) ve içinde olan adamlar ḳaçmışlar. Mervân-ı Ḥar ḳaḳıyup eytdi: Hay (21) kim ola bu işleri iden didi. Eytdiler: Ol taş ki ḳuyu aḡzında [15a] (1) berkidilmiş idi. Kırk kişi anı aḡzından ḳaldıramazdı. Anı ḳoparmışlar (2) ammâ içinde olan kimesneler tûrurlar. Mervân eytdi: Varuñ getürüñ (3) görelim. Andan ḥaber şoralım didi. Geldiler. İbrâhîm Mükerrrem'i ḳuyudan çıkardılar. (4) Mervân-ı Ḥar'ın miyânına getürdiler. Mervân-ı Ḥar eytdi: Yâ İbrâhîm bu gice zindân ḳapusın (5) açup ḥabsleri kim ḳurtardı ve ol ḳapu aḡzından taş kim kaldırdı didi. (6) İbrâhîm Mükerrrem eytdi: Ol ulu aḳ ḳuş ki bu gece düşünde gördiñ. Ol (7) seni getürdi. Tahtıñ ile hevâya çıkarup şalivirdi idi. Ḥabs-ḥâneyi (8) ol açdı. Mü'minleri ol ḳoyvirup ve ol taş daḥî ol ḳaldırup (9) benim yanıma geldi. Benim ile görüşüp buluşdı. Biz aña duʿâ ḳıldık ki senden (10) Ehl-i Beyt'in ḳanını ve yezîdleriñ cânını ala ve şâḥib-i ḥurûc ola. Yaḳîn- (11) dür ki ḥurûc ide ve seni tutup başına on iki mıḡ ḳaḳa didi. Bu söz Mervân'a (12) hoş gelmedi. Tiz didi. İbrâhîm Mükerrrem ḥâzretlerini berdâr itdiler. Raḥmetu'llâhi Raḥmeten (13) vâsiʿaten.² Ol vaḳt bir ḳatı yıl çıkdı nice serâylar yıkıldı. Tozlar ḳopdı. (14) Buluṭlar geldi. Gökler gürledi. Şimşekler uyandı. Yaḡmurlar yaḡdı. Yıldırımlar (15) şaḳıdı. ʿÂlem

¹ Kelime okunamamıştır.

² Raḥmetu'llâhi Raḥmeten vâsiʿaten: “Allah'ın geniş rahmeti”.

zulümât oldı. Hâk Teâlâ hazretlerinin emr(i) ile ferîştehler (16) geldiler. Hemân İbrâhîm Mükerrrem'i aldılar gâ'ib oldılar. Bu yaña Ebu'l-Müslim hazretleri (17) zıkr olunan mağaraya geldi. Ol şâlihîye tağında ki kırklar makâmıdır. (18) Mağara kapusundan içerü girdi. Ammâ Muhammed Bâkır hazretlerini gördi. (19) Oturmuş du'aya el getürmüş selâm virdi. Selâm Ebu'l-Müslim (20) hazretleri ilerü geldi. Şeref-i dest-bûs kıldılar. Ol vuşlaları (21) nazarında koyup Resûl-i Ekrem şm hazretlerinin 'ahd-nâmesini çıkarup [15a] (1) göstürdi. Vâkı' olduğu gibi hâli i'âm eyledi. Hazret-i İmâm ol ser-tûğı (2) Ebu'l-Müslim hazretine virüp etdi: Var bunu sancâk başı eyle. İmâm-ı Hüseyn (3) hazretlerinin 'alemidür. Zâlimlerden anıñ kanını al. Bu 'imâmeyi ve 'abâyı dahî sen kendü (4) katında hıfz eyle. İmâm-ı Hüseyn hazretlerinin yâdigârındandır. Ammâ ol kûbbe-i (5) elif-tâc ve şufre ve çerâğ ve seccâdeyi alup eytdi: Bunların dahî (6) şâhibi vardur. Gelse gerek. Yürü saña destûr der. Turmağıl revân ol (7) didi ve icâzet-nâmeyi virdi. El kaldırıp du'â kıldı. Emîr Ebü Müslim (8) İmâm'ın huzûrunda yüz yere koyup tekrâr dest-i şerîflerin bûs idüp (9)'alem ve 'abâ ve 'imâmeyi alup vedâ' itdi. Hıorasân cânibine müteveccih (10) oldı. Niçe müddet ol 'abâyı ve 'alemi kendüde hıfz itdi. Her gâzâ kıldıkça (11) ol 'asâkir-i muhâlif kendüye gâlib oldukça ol 'abâyı arkasına alurdi. (12) Hâk Teâlâ hazretiniñ 'avn u 'inâyetleri düşmâna fırsat u nuşret bulurdi. (13) Tâ kim Mervân-ı Har'ı helâk idüp Mısr ve Şâm ve 'Irâk ve Hıorasân (14) vilâyetlerinin Semerkand'a varıncaya dek pâk idüp Mekke-i Mükerrreme (15) Şerrefeha'llâh cânibine 'azm kıldı. Ammâ ol zamâna degin İmâm-ı Muhammed Bâkır hazreti (16) dünyâdan naql idüp ol kûbbe-i elif-tâc ve şufre ve çerâğ ve seccâde (17) oğlu Hazret-i Ca'fer-i Şâdık hazretlerine irişdi ve Ebü Müslim Ka'be-i Şerîf'de (18) İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık hazretini istedi bulamadı. Beytu'llâh tavâf (19) idüp cemî'e-i hac erkânını yerine getürdi. Medîne-i Münnevver'e gelüp (20) Peyğamber aş hazretiniñ merkad-i şerîfin ziyâret idüp İmâm-ı Ca'fer-i (21) Şâdık hazretini bulamayup Şâm Haccâcî'yla Dımışk şehrine gelüp anda (22) dahî bulamayup Bağdâd'da 'azm kıldı. Hille şehrinde bir mağarada buldı. [16a] (1) Selâm virdi. Elin öpdî ayağına yüz sürüp 'alem ve hırhayı (2) ve 'imâmeyi huzûrına kodı. Andan İmâm-ı Mûsâ-i Kâzım hazretlerine (3) degdi. İmâm-ı Heştüm 'Alî Mûsâ er-Rızâ hazretine irdi. Ol dahî (4) erkânıyla Sultânü'l-'arîfin Kuţbu'l-aqtâb Fî'l-'âlemîn ser-

çeşme-i (5) Neved Nüh Hezâr Pîrân-ı Türkistân H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretlerine virdi.* Cümlesi (6) zāviyesinde ṭururdi. Toḡsan toḡuz biñ ḥalîfesi var idi. Hîç (7) birine virmedi. Her-ḡāḥ ṭaleb itseler şāḥibi* vurdur. Gelür remz ile (8) Ḥazret-i Ḥünkâr'ın teṣrîfine işâret göstürürdi.* Zîrâ o kisve (9) ve ol vuşlâlara lâyıḡ olmaḡa* nişân var idi. Her kim ol kisve ve (10) ol vuşlâlara ki nişân göstürdi. Ḳuṭbu'l-aḡṭâb mertebesidür* (11) ve bu mertebe-i bâṭın Ḥazret-i Muḥammed Muşṭafâ şm (12) dür* ve bu maḡâma seyr-i bi'llâh dirler. Bundan ulu maḡâma ^curûc dirler. (13) Ne maḡâmdur deyü su'âl olunur ise sâlik anda libâs-ı cismânîdür. (14) Çıkar kisve-i ervâḡ-ı melekiyye gider. Bu maḡâma maḡâm-ı abdâl dirler. Ol (15) üç yüz altmış altıdır. Mes'ele oldur ki İmâm-ı ^cAliyyu'n-Naḡî raḡiya'llâhu (16) ^canh ḥazretleri buyurur ki abdâl demek iki vechdür. Birisi budur ki (17) bu arada cismi senünle oturup soḡbet iderken kisve-i ervâḡ-ı (18) melekiyye girüp düşmüşleriñ elin alur dest-gîr olur. Toḡraḡdan (19) ḡaldırır ve hem felegi ve meleki seyredir. Maḡâm-ı dîdâra ḡadem baṣar. Kâr-ı mürşîd* (20) olur. Evliyâdur. Bir şaḡıs orada ola şem'â duymaz. Meczûb taḡayyür (21) sâlik olur. Bu arada abdâl olduḡuna sebep tebdîl-i ma'ânâsıdır. (22) Ya'nî tebdîlden murâd oldur ki ḡaçan ḡuṭb olan kimesne dünyâdan [16b] (1) âḡirete naḡl itse üçleriñ birini ḡuṭb iderler ve yedilerden üçlere (2) naşîb iderler. Tebdîl ma'ânâsı budur. Bu abdâl maḡâmı ^curûc maḡâmıdır (3) ve her ḡaçan yedilerden bir eksik olsa ḡırḡlardan birini anıñ yerine (4) ḡorlar. Ve üçlerden birin daḡî ḡırḡlardan nâḡış olan (5) abdâl yerine ḡorlar. Ve üç yüzleriñ eksigi yerine daḡî mü'minlerden birin (6) anıñ yerine ḡorlar. Tâ mü'min ḡatm olunca ḡuṭb ḡalur. Bunlardan soñra biñ (7) sene bu ^câlemi ihâṭâ ider. El-âyet: Ḳad eḡâṭa'llâhu bi-küllî şey'in ^cilmen.¹ Ma'ânâsı (8) ol ḡuṭbda bulundu ve bu mertebe nesl-i Resûlden ḡayrîde olmaz. Zîrâ ki (9) Ḥazret-i Ḥünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velî ḡazretleri ḡaddese sırrah nitekim zıkr olundu. (10) Sultân İbrâḡîm oḡludur

* Anda Muḥammed Bâḡır ḡazretleri birle [14a] (1) mülâḡat olup ḡafiyyeten ḡurûca icâzet ṭaleb itdükde Ḥazret-i İmâm (2) eytdi: ... Ḳuṭbu'l-aḡṭâb Fi'l-^câlemîn ser-çeşme-i (5) Neved Nüh Hezâr Pîrân-ı Türkistân H^vâce Aḥmed Yesevî Ḥazretlerine virdi. Bu iki cümle arasında kalan kısım HD'de geçmemektedir.

* şāḡibi: İssi HD.

* işâret göstürürdi: İşâre iderdi HD.

* olmaḡa: Olmaklıḡa HD.

* Ḳuṭbu'l-aḡṭâb mertebesidür: Bu kısımdan önce "mertebe-i kutbu'l-küberâ" ibaresi geçmektedir HD.

* Ḥazret-i Muḥammed Muşṭafâ şm (12) dür: Bu kısımdan önce "velayet-i ^cAlîdür" ibaresi geçmektedir HD.

* Kâr-ı mürşîd: Mürşîd HD.

¹ Ḳad eḡâṭa'llâhu bi-küllî şey'in ^cilmen: "(Allah'ın her şeye kadir olduḡunu ve) Allah'ın her şeyi ilmiyle kuşattıḡını bilirsiniz". (Talak, 65/12).

ki bahrû'l-ensâbda Seyyid Muhammed demek ile ma'rifetdir. (11) Ve Seyyid Muhammed Sultân Mûsâ-i Şânî ol dağî İbrâhîmü'l-Mücâb (12) oğludur. İbrâhîmü'l-Mücâb İmâm-ı Mûsâ-i Kâzım oğludur ki 'Aliyyu'r-Rıza (13) hazretiniñ ata ve ana bir küçük karındaşıdır. İmâm-ı Mûsâ-i Kâzım Hazret-i (14) İmâm-ı Ca'fer-i Şâdık oğludur. Şâdık dağî İmâm-ı Muhammed Bâkır oğludur. (15) İmâm-ı Bâkır Hazret-i İmâm-ı Zeynü'l-Âbidîn oğludur. Ve 'Alî Zeynü'l-Âbidîn (16) Hazret-i İmâm-ı Hüseyin oğludur ve İmâm-ı Hüseyin Hazret-i İmâm-ı 'Alî İbni Ebî (17) Tâlib oğludur. Kerrema'llâhu veche. Anası Sülâle-i Hazret-i Resûl Hazret-i (18) Fâtımâtü'z-Zehrâ'dur. Dedesi Seyyidü'l-kevneyn ve resûlu'ş-şakaleyndür. (19) ve Şefî'a'l-mü'minîn ve'l-müznibîn ve Habîb-i Rabbu'l-âlemîn ya'nî Ahmed Maḥmûd (20) Muhammed Ebu'l-Kâsım Muhammedü'l-Muṣṭafâ şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem hazretleridir.

(21) Kutbu'd-dîn Haydarîñ Türkistândan Bedaḥşâna Gitdigi Kıssâdur:*

(22) Ey süḥandân-ı süḥan gevher-hüner*
Bir velâyet-nâme diyem mu'teber

(23) Cân kulağın tut ki saña* söyleyüm
Höş velâyet-nâme şerḥin eyleyüm

[17a]

(1) Kıl erenlere miḥabbetle sevi*
Dinle neyler Ḥ'âce Ahmed Yesevî*

(2) Ol Ḥorâsân mülküne vâli idi
Mülk içinde şanma kim ḥâlî idi*

* Kutbu'd-Dîn Haydarîñ Türkistân'dan Bedaḥşân'a gitdigi kıssâdur: Kutbu'd-dîn-i Haydâr Bedâḥşâna Gitdügin 'Ayân ve Beyân İder HD.

* Ey süḥandân-ı süḥan gevher-hüner: İy sühen-dân (u) sühen-gû pür hüner HD.

* tut ki saña: Mana tut kim HD.

* Kıl erenlere muḥabbetle sevi: İy muhibb olup kılan ere sevi HD.

* Dinle neyler Ḥ'âce Ahmed Yesevî: Dinle n'itdi Ḥ'âce Ahmed Yesevî HD.

* Mülk içinde şanma kim ḥâlî idi: Seyü şehrinde daḥî 'âlî idi HD.

- (3) Tõksan tõkuz biñ halife katına
Cem^c olup müştāk idi^{*} şöhetine
- (4) Seyyidi mü³minlerin Hakk rehberi
Cümlesiniñ ser-çeşmesi hem serveri^{*}
- (5) Hep aña itmişler idi iktidā
Ol aşrda pes ol idi muḳtedā^{*}
- (6) Aşl u nesli Haydar-ı Kerrār idi
Anda yüz biñ erce kuvvet var idi
- (7) Hem Bedahşān ehl-i küfr idi kamu
Yeridür kâfirleriñ anda tamu^{*}
- (8) Türkistān'a çok kılurlardı enīñ
Mü³minleriñ çok alurlardı haḳḳın^{*}
- (9) Şehir halkı bir yere cem^c oldılar
Birgün Yesevī'ye Aḥmed'e geldiler^{*}

* müştāk idi: müştākıdı HD.

* Seyyidi mü³minlerin Hakk rehberi: Rehberi ve Seyyidiydi mü³minün HD.
Cümlesiniñ ser-çeşmesi hem serveri: Server-i ser-çeşmesi cümleñün HD.

* Hep aña itmişler idi iktidā
Ol aşrda pes ol idi muḳtedā: Bu beyitler HD'de geçmemektedir.

* Yeridür kâfirleriñ anda tamu: Dün gün akın eyleridi iy^camû HD.

* Türkistān'a çok kılurlardı enīñ: Ol Horâsân iline kılup akın HD.
Mü³minleriñ çok alurlardı haḳḳın: Cebrile alurdu mü³minler haḳḳın HD.

* Şehir halkı bir yere cem^c oldılar: Cem^c oluben didiler kim yatma kalk HD.
Birgün Yesevī'ye Aḥmed'e geldiler: Bir gün Ahmed Yesevī'ye geldi halk HD.

- (10) Didiler kim ey Bizim Sultânımız
Yoluña qurbân baş u cānımız
- (11) Ol Bedaḥṣān'dan gelüp kāfir yine
Bize zulm itdiler vāfir yine
- (12) Leşker-i küffār elinden nidelüm
Başımız alup ne yire gidelüm
- (13) Saña geldik luṭf u iḥsān eylegil
Bize bir tedbīr u dermān eylegil*
- (14) Dirligimiz yok uruldu ālimiz
Māl-ı zevk gitdi kırlıdı bilimiz*
- (15) Quşanup ğayret kuşağın bozman
Leşker-i İslām cem^c eyle hemān*
- (16) Leşkere sen oğluñı baş eylegil
Kāfiri kır bağrını yaş eylegil
- (17) Emān virme kāfire eyle ğazā
Kim ğazā kılmāqdadur emr-i Hüdā*

* Saña geldik luṭf u iḥsān eylegil

Bize bir tedbīr u dermān eylegil: Bu beyitler HD.'de geçmemektedir.

* Dirligimiz yok uruldu ālimiz: Kalmadı dirligümüz urd'ilümüz HD.

Māl-ı zevk gitdi kırlıdı bilimiz: Rızk gitdi şaşdı 'akl (u) bilümüz HD.

* Kuşanup ğayret kuşağın bozman

Leşker-i İslām cem^c eyle hemān: Bu beyitler HD'de geçmemektedir.

* Emān virme kāfire eyle ğazā

Kim ğazā kılmāqdadur emr-i Hüdā: Bu beyitler HD'de geçmemektedir.

- (18) Çüniñ mü'minler şikâyet itdiler
Kâfiriñ zulmün hikâyet itdiler
- (19) H^vâce Aḥmed işidüp bu sözeri
Toldı yaş ile mübârek gözleri*
- (20) Kuṭb-ı Ḥaydar nām bir oğlu var idi
Nefes oğludı bahâdır er idi
- (21) On yedi yaşında idi nev-cüvân*
Lîk kuvvetlü idi ol pehlivan
- (22) H^vâce Aḥmed kuşadup aña kılınç
Didi var küffâra karşı korkma hiç
[17b]
- (1) Başına ur bu* velâyet tâcını
Cânın al kâfirleriñ yâ pâcını*
- (2) Virdi aña tûğa daḥî hem ʿalem
Ṭabl u zurnâ vü neḳare virübem*
- (3) Elli biñ er cem^c olundı katına
Bindi Ḥaydar şıçrayuben atına

* H^vâce Aḥmed işidüp bu sözeri

Toldı yaş ile mübârek gözleri: Bu beyitler HD'de geçmemektedir.

* nev-cüvân: Cevân HD.

* ur bu: Giyüp HD.

* pâcını: Bâcını HD.

* Ṭabl u zurnâ vü neḳare virübem: Tabl kôs hem negâra zîr ü bâm HD.

- (4) Leşkere baş oldu çünkim ol dilîr
Çaldı kūs u tabl zurnā vü nefîr*
- (5) Kāmunuñ giydigi pülād hem çînî
Taşdan bir geyrek tutmuş içini
- (6) Egerçi tenlere bülād olunmuş
Dımışkî şaşlı yük şalınmış
- (7) Demürden şanasın burclar bedenler
Yapılmışdur degül cānlar bedenler
- (8) Yürek berk olmayınca set olan teni
Çū ten set ola nitsün cevşeni
- (9) Hüner ĩmān gibi içte gerekdür
Ve ger tışda ise şanma ki teki tur
- (10) Bu söz kim didiler gerçek el-Haqq
Hamiyyetsiz kişiyे olma mülhak
- (11) Hōşîdür ğayret hamıyyet kılına
Nām u nāmūs kıymetini biline
- (12) Şol kişide çünkim hamıyyet yok durur
Bağ içinde şanki bir oyun turur
- (13) Ğayreti yok kişiden Ey Şehr-yār
Bir hurūs yikdür yakın bil āşikār

* Çaldı kūs u tabl zurnā vü nefîr: Kurre nây çaldırıp ötdürdi nefir HD.

- (14) Kim budur t̃avuqları şaqlar güder
Anıñ özi Haqq'a toğrica gider
- (15) İş bu söz remzin gerek kim bilesiz
Sen seni ğayretlülerden kılasız
- (16) Er olanlar kıoymaz elden ğayreti
Zırā kim ğayretlü bulur izzeti
- (17) İzzet istersen karındaş sen daħı
Kıoyma elden ğayreti zinhār ey aħı
- (18) Bı-ħamiyyet yürümekden dünyāda
Ġayret ile yek-dil olmaķ Ey Dede
- (19) Dünyāda bākı dilerseñ aduñı
Cehd kıl ğayretle ara dādūñı
- (20) Er odur kim tuta ğayret aduñı
Tā kim muħkem kıla ol bünyāduñı
- (21) Düşmeninden er olan kaçmaz pāşā
Ġayretiñ şışesini çalmaz taşa
- [18a]
- (1) Ġayret yok kişiyeye er dime sen
Ol dıķ içün daħı ğuşşā yime sen
- (2) Er odur kim ğayret üzere vire baş
Yanmaya bu kelimeye taħtū'l-firāş

- (3) Ğayretiñ şerhi tükenmez kışşādur
Söyler isem söz uzar çün kışşādur
- (4) Ğayreti ğayretle bunda kıoyalum
Kıutbu'd-Dīn Hāydar sözine uyalım*
- (5) Çıkup Türkistān ilinden gitdiler
Çün Bedahşān iline  azm itdiler
- (6) İrdi cāsus kāfire virdi haber
Elli biñ er geldi dir kıılñ* hāzer
- (7) Kıutbu'd-Dīn Hāydar bile der şakın*
Ğāfil olma nāgehān* kıılur akın
- (8) Oldı kāfir pādīşāhı çün āgāh
Cem  idüp küffār dirdi çok sipāh
- (9) Yüz biñ artuķ hāzır idi  askeri
Kıarşular yolda gelürken Hāydar'ı
- (10) Meger kim şub -dem zīt re idi c ş
Getürdi Ç n kıalkānın berduş
- (11) Zırh üzere giyüp n rān  c ş
Kāfire t tdı yüzün eyledi g ş

* Çaldı k s u tabl zurn  v  nef r m srasından sonra... Kıutbu'd-Dīn Hāydar sözine uyalım m srasına kadarki kısım HD'de bulunmamaktadır.

* dir kıılñ: uş kıılun HD.

* bile der şakın: bilesinced r HD.

* nāgehān: Bu kısım HD'de geçmemektedir.

- (12) Şu deñlü şaldı tığı zeng-bâre
Ki mığ gibi oluben pâre pare
- (13) Eger yogsa darb u harb-i dehrin
Nıçün kan olur afâk-ı sipihrin
- (14) Seher açıldı sebz ü sürh-i lâciverdi
°Alemler başlarında tâc-ı zerdi
- (15) Çeriler beñzedi bağ-ı bahâra
Siper-i gülşen sünülür lâle-zâr
- (16) Pes ol çerî oldı deryâ gibi cüş
Hurüşunda kulaqlar oldı bî-hüş
- (17) Dumûr itdi tağ şanki deprendi yerinden
Yağûd ayrıldı gökler birbirinden
- (18) Kûs-ı harbîler çalup cenk itdiler
Âhîret haqqın birbirine helâl itdiler
- (19) Ğayrîdi kesik âvâz-ı nefîrin
Nerreden sem°ini tutmuş esîrin
- (20) İrecigin bilür zaħm u elemeler
Er girdi kıta ğarķ olmuş °âlemler
- [18b]
- (1) İki leşker irişdi ve karışdı
Girişdi bir bir yine cân virişdi

- (2) Na^cre urup tığ çeküp Haydar hemân
Kesdi başlar dökdi kanlar aldı cân
- (3) Mürtezâ-veş şaldı onca haşma tığ
Kıan buhârı bağlar idi gökde mığ
- (4) Şu resme başdı toz kalb-i cenâhı
Ki dünden kimse fark itmez şabâhı
- (5) Yerinden yer kapup tozdu hevâya
İrer at ayağı tahte's-şerâya
- (6) Meger korkar görüp çarh ol figânı
Başın toprağa koyup ister emânı
- (7) Şanasın ma^creke ^cummân-ı cûşân
Mübârizler girivân ve hurûşân
- (8) Kılınclar elde şankim cām-ı pür-hûn
Kılurlar cür^calardan hālî gülgün
- (9) Şular ol cām ile hem mest olurlar
Şarâbın içmeden ser-mest olurlar
- (10) Şaçar od dilden ejderhâ-yı nîze
Kılur kıuyruğı taşî rîze rîze
- (11) Uçar kıuşlar gibi tır ü tîz reftâr
Açar kıan içmege çengâl-i minķâr
- (12) Gerîş âvâz-ı gürzûn çaķķaķı
Bir gümüş tāk ayyûķa çıķdı tarākı

- (13) Ecel derzisi tonlar biçmiş ol gün
Kılınç oğ ekne seküdür arşun
- (14) ʿĀşıklar başda şan engüştvâne
İder oğ dermenin bir bir nişane
- (15) Zihî tonlar giyenler oldu ʿüryân
Ne ʿüryân bil ki kurbân eyledi cân
- (16) Erenler gerçi kim kâfiri kırar
Kırduğınca kâfir olur tarumar*
- (17) Ol kadar dökdiler yere siyâhı
Kande yüzdi mâhî gibi gökde mâhî*
- (18) Öyle bî-ḥad itdiler ceng-i girân
Yeri leşker başı tıtdı gögi kan
- (19) Şu deñlü akmışdı seyl-i kanıñ
Ki tolmuş idi tāsı âsümânıñ
- (20) Yer üzere tağlar oldu küştelerden
Gögece çıkılurdu püştelerden

[19a]

- (1) Qazâ yağmurları tîr-i siperden
Siper nolur geçer qalb ciğerden

* Ol kadar dökdiler yere siyahı / Ol kadar kan dökdiler yirde sipah
Kande yüzdi mâhî gibi gökde mâhî / Mâhî gibi kanda yüzdi gökde mâh HD.

- (2) Yâhûd faşşâd var an almak iin
Sekü ok neterin cn almak iin
- (3) Girüp alkn grz kslar hevya
azya yan virmişdür rızya *
- (4) ub-ı Hydar aldı t itdi ceng
Reng-i andan ol dem oldu lle-renk *
- (5) Gice irince ceng itdiler tepredi
Da vardıa ol ava ıpradı
- (6) Uladı ub olunca ceng-i ab
ılın cevan etdi kelleleri tb
- (7) Elli bn ziler hep virdiler cn
ıldı krı bunlara ol dem revan *
- (8) nki mmin lekerin aıtdılar
Hydarı kemend atuben ttdılar
- (9) Grdi tedbr itmedi ı aa
Bildi tadr hkm ider nden sona
- (10) Hydar ol dem gzleyip emr-i Hda
azya rz olup virdi rıza

* yle b-ad itdiler ceng-i gir /Yeri leker baı ttdı ggi an beyti de dhil ve bu beyitten sonra... Girüp alkn grz kslar hevya / azya yan virmişdür rızya beyti de dhil HD'de gememektedir.

* ub-ı Hydar aldı t itdi ceng / Kutb-ı Haydr t ekp key itdi ceng
Reng-i andan ol dem oldu lle-renk / Kan oldu yir yzi hep lle-reng HD.

* ıldı krı bunlara ol dem revan: Kırdı kfir bunları virmez aman HD.

(11) Bağlayup muhkem Tīmūr bend urdular*

Ol şehīdleriñ başını kesdiler

(12) Bedaḥṣān'ın ƣal'āsına aṣdılar

Hep ahālī belde seyre çıqdılar

(13) Tā beyābān-ı Bedaḥṣān şehir hem

Bezendi tükme-i lā'ī ile ol dem

(14) Ḥaydar'ı alup götüre* gıtdiler

Bir mağara içine ḥabs itdiler

(15) Gice şovuk kār iderdi key ƣatı

Gündüzün şems āteşinden heybeti

(16) Ḥaydar'ın cānına kār itmiş idi

Başı kel olup şaƣı gitmiş idi

(17) Yedi yıl ƣaldı ḥabsde ol temām

Ağlar idi rûz şeb Ḥaydar tamam*

(18) Oğlunıñ tutuldıǵın işitdi Şeyḥ

Nūḥ'a ƣıldı āḥ u efġān ƣıldı Şeyḥ

(19) Rabbine ƣā'at ƣılup iḥlāş ile

Çekdi ʿuzlet miḥnet ile yaş ile

(20) Ḥasret oduna yaƣup cān u ciger

Yedi yıl boyunca gözyaşı döker

* Bağlayup muhkem Tīmūr bend urdular: Bu mısra HD'de geçmemektedir.

* götüre: teküre HD.

* Ağlar idi rûz şeb Ḥaydar tamam: Ağlarıdı rûz u şeb anda müdām HD.

[19b]

- (1) Ol yedi yılda H^vâce Aḥmed Yesevî
Hâk bilür oğluna itmedi sevi
- (2) Saña evlâdın [°]adüvdür* didi Hâk
Pes muḥabbet itmez aña ehl-i Ha
- (3) Hâyardar'ı ḥabs itdi kâfir ol zamân
Çekdi mü'minlere [°]asker ol zamân*
- (4) Türkistân ilini ġârât eyledi
Halkı kırdı çok ḥakâret eyledi
- (5) Kıldı Türkistân ilin cümle ḥarâb
Er bulunmaz ki aña vire cevâb
- (6) Hâzret-i Şeyḥ daḥî olmuş idi pîr
Nev-cüvân ile kaçan bir ola pîr
- (7) Ol cihetden mülk-i Türkistân* temâm
Baş söz ayağa dönüpdür ḥaş u [°]âm
- (8) Ehl-i İslâm* bir yere cem[°] oldılar
Yine Şeyḥ'in ḥazretine geldiler

* [°]adüvdür: [°]adûdur HD.

* Hâyardar'ı ḥabs itdi kâfir ol zamân / Çekdi mü'minlere [°]asker ol zamân beyti dahil ve bu beyitten sonra ... Kıldı Türkistân ilin cümle ḥarâb/Er bulunmaz ki aña vire cevâb beyti de dahil bu kısımlar HD'de geçmemektedir.

* mülk-i Türkistân: Horâsân mülki HD.

* Ehl-i İslâm: Bu ibareden sonra [°]askeri kelimesi HD'de geçmektedir.

- (9) Selām virüp eylediler dest-būs
Didiler yok bizde hıç ʿār u nāmūs
- (10) Ġālīb oldı kâfir üş el-Ḥaḡ bize
Ḳaşınacaḡ ḡoymadı tırnaḡ bize
- (11) Gel ḡerī ḡāk cümle oluben varalum
Cümlemiz ḡırılalum yâ ḡıralum
- (12) Dīnımız seyyidisin eyle meded
Bir duʿā ḡıl bâri yâri ola eḡad
- (13) Tūrķistān ḡalkına olsun himmetiñ
Kim muḡibbiñdür giyerler kisvetiñ
- (14) Kendi luṭfūndan bize bir ḡâre ḡıl
Dimezüz kim müʿmini bī-ḡâre ḡıl
- (15) Nâliş idüp aḡladılar ḡâş u ʿām*
Dökdiler gözyaşların cümle temām*
- (16) Diñle imdi Aḡmed Yesevī nider
Ḳulaḡuñ tūt saña idem ḡaber
- (17) Tūrķistān ḡalkı Şeyḡ'e geldiler
Zār-ı giryān olup efḡān ḡıldılar
- (18) Elin öpüp ayaḡına düşdiler
Cümlesi aniñ başına üşdiler

* Nâliş idüp aḡladılar ḡâş u ʿām: Böyle diyüp aḡladılar iy hümām HD.

* cümle temām:

- (19) K̇amu mü'minler şikāyet itdiler
Dād u feryād eyleyüben gitdiler
- (20) Çünkü ḣalkıñ sözini Şeyh diñledi
Ġayretinden āh idüben iñledi
- [20a]
- (1) Bir yaña küffār içinde oğlu ḣabs
Bir yañadan kendüye ḣalk itdi pes
- (2) Bir yañadan artdı kâfir leşkeri
Nehb u ġārāt* itdi hep mü'minleri
- (3) Bir yañadan kendi* dahī oldı pīr
Ata binüp inemezdi dād-gīr*
- (4) Bir dahī yok oğlu ki cenge vara
Kılınç alup kâfiriñ ḣalkın kıra
- (5) Kimse yok kim leşkere kıla baş
Ḣakk'a nâliş eyleyüp Şeyh açdı baş
- (6) Didi kim ey cümleñiñ sırrın duyan
Ey k̇amu dertlülere dermān kılan
- (7) Evvel ādem °āhīr Aḥmed ḣürmeti
Cümle mürsel enbiyāñiñ °izzeti
- (8) Mürtezāñiñ ḣakkı oldı lāfetā
Hem didi ḣakkında subḥān hel etā

* Nehb u ġārāt: Cümle ġâret HD.

* kendi: Kendüzi HD.

* dād-gīr: Dār u ġīr HD.

- (9) Hānedānıñ hürmeti çün Yâ İlāh
Kāfire itdirme bu mülkü tebāh
- (10) Kuṭb-ı ʿālem hürmeti içün Ey Hüdā*
Bir kuluñ gönder ola mülke mesnedā*
- (11) Çüniñ şeyḥ ol dem münācāt eyledi
Kurb-ı Hakk’a ʿarz-ı hācāt eyledi
- (12) Şıdk ile hem kim ide Hakk’a niyāz
Hācetin maqbūl ider ol kār-sāz*
- (13) Hāzret-i Hünkār’a maʿlūm oldu kāl*
Kim gerek artırasın kesb ü kemal
- (14) Cenāb-ı Hak’dan işāret oldu hem
Gönlüne nūr-ı beşāret tıldı hem
- (15) Çıkdı ol demde Hōrasān’dan hemān
ʿAzm-ı Türkistān olup oldu revan
- (16) İrdi Aḥmed Yesevī’ye hāzretine
Selām virüp tırdı hoş hizmetine
- (17) Göricek Şeyḥ Hāce Aḥmed Yesevī
Hācı Bektāş’a kılur gāyet sevi

* Ey Hüdā: İy Ehād HD.

* mesnedā: Sened HD.

* kār-sāz: Bî-niyaz HD.

* Hāzret-i Hünkār’a maʿlūm oldu kāl: Hakk Taʿālā Hızra ilhām eyledi HD.

(18) Görişüpdır mülk issi geldi üş
Bi-ḥamdî'llāh ḥāṭırımız oldu ḥōş

(19) Müşerref oldu cemāliñ ile seniñ
°İzzet idüp ḥāṭırın şordı anıñ*

(20) Yanına alup me°an oturdılar
Buyurup sufre ta°ām getürdiler

(21) Anda dervīşler ile nān yediler
Du°ā kılup ellerini yudılar

[20b]

(1) Çünkü şāfdan sufre kılkdı ol zamān
Ḥ°āce Aḥmed kıldırup baş hemān

(2) Didi kim Yā Ḥācī Bektāş-ı Ḥünkār
Beni vālī kıldı mülke kirdgār

(3) Ol Bedaḥşān illerini açasun
Kāfiriñ ḡanın turāba* şacasın

(4) Bir nefes oğlum var idi şīr-i ner
Adı Qutbu'd-Dīn Ḥaydar nām-ver

(5) Elli biñ yoldaş koşup ḡayl-i ḡışm*
Quşadup kılınc virüp tūğ u °alem

* Görişüpdır mülk issi geldi üş ... °İzzet idüp ḥāṭırın şordı anıñ bu kısımlar HD' de bulunmamaktadır.

* turāba: hāke HD.

* Elli biñ yoldaş koşup ḡayl-i ḡışm: Altı bin yoldaş koşup ḡayl u ḡaşem HD.

- (6) Bağlayup gayret kuşağın biline
Anı gönderdim Bedaḥşān iline
- (7) Ceng idüp küfr ehli çün gālib olup
Kırılup yoldaşları ʿāciz olup
- (8) Tutdılar pes Kuṭbu'd-Dīn Ḥaydar'ı
Yedi yıldır ḥabs itdiler anı
- (9) Ḥaḳ katında ḥazretiñdür çünki ḥāş
Luṭf idüp var oğlumı eyle ḥalāş
- (10) Ol Bedaḥşān iline eyle aḳın
Al Türkistān* ḥalḳınıñ cümle ḥaḳḳın
- (11) Tut sözün didüm saña açıl göziñ
Ḥaḳḳ'a tapşur gerçek ersen kendü öziñ
- (12) Her ne dirse Ḥāce Aḥmed Yesevī
Ḥācı Bektāş etdi ol ere sevi
- (13) Didi loḳma yimeyem şu içmeyem
Tā Bedaḥşān iline ben geçmeyem
- (14) Benden āzād itme nice Ḥaydar'ı
Orucumı açmayam ey din eri
- (15) Ḥaḳ baña yarı kılsa bu zamān
Ol Bedaḥşān iline varup hemān

* Türkistān: Horāsān HD.

- (16) Kâfirin cümlesin müslümân eyleyem
Ol Tekûri ehl-i İmân eyleyem
- (17) Böyle diyüp tırdı bu anda hemân
Aldı icâzet öpdî el oldu revân
- (18) Kıpudan taşra çıkup silkindi ol*
Girdi bir şâhın tonuna tıtdı yol
- (19) Halkdan kendüyi pinhân eyledi
Ol zamân ʿazm-ı Bedaḥşân eyledi
- (20) Tekye halkı gözleyüp görmediler
Evliyânın sırrına irmediler
- (21) Anda cümle dervîşân olup melûl
Şeyhlerine bakmaz oldılar fuẕûl*

[21a]

- (1) Didiler biz eylevüz* ḥizmetin
Bunca gün* görmediñ bir himmetin
- (2) Elli altmış yıl ola her birimüz
Ḥizmet idevüz civân-ı pîrimüz
- (3) İtmedi hiç birimüze iʿtibâr
Geldi bir abdâl-ı ʿüryân ḥâr u zâr

* Kıpudan taşra çıkup silkindi ol: Kıpudan taşra çıkup ol nev-cevân HD.

* Anda cümle dervîşân olup melûl/Şeyhlerine bakmaz oldılar fuẕûl bu beyit HD’de geçmemektedir.

* eylevüz: idevüz HD.

* gün: vakt HD.

- (4) Melîk issi diyu hõş tutdı anı
Daḥî ısmarladı aña oḡlunı
- (5) Bunamışdur H^vâce Aḥmed Yesevî
Şimdi gelen kişiye^{*} ider sevi
- (6) Hızmetin terk idelüm gelmez kerem
Hâcı Bektâş yiter aña pes kıdem
- (7) Böyle diyüp incinüp dervîşleri
Hızmet itmez kıaldı tekye işleri
- (8) Hâsed itdiler gönülden cümle hep
Çekdiler bî-fâide bunlar ta^cab^{*}
- (9) Bu hâsed müşküldür ey ġâfil kişi
^cÂkıll olan hergiz itmez bu işi
- (10) Mü³min iseñ kinseye kıılma hâsûd
Kim dimişler el-hâsedu lâ-yesûd
- (11) Anlarıñ hâline vâkıf oldı Şeyḥ
Hızmet itmediklerini bildi Şeyḥ
- (12) Şakınuben kimseye itmedi ses
Bildiler çün Hâzret-i Hünkârpes
- (13) Belki ḥuffâş güne karşı uçamaz
Kâf kıulzüm iklimine geçemez

* kişiye: çıplağa HD.

* Hâsed itdiler gönülden cümle hep / Bu hâsed müşkil dūrür iy nîk ü rây HD.

Çekdiler bî-fâide bunlar ta^cab / Fâ'ide itmez kimseye hayf ola vây HD.

- (14) Er gerek o kişi kim bile eri
Server olur ki bile ol serveri
- (15) Ādemi bil bāṭının kıl ihtiyār
Adı Ādem iden ol ġanī Settār
- (16) Zāhirin ҡo ādemiñ ҡalbine baķ
Maʿrifetdūr ҡalb-i mü'minde ķerāk
- (17) Yine biz Hünkār sözün söyleyelüm
Anıñ erligin beyān eyleyelüm
- (18) Ol zamān kim girdi şāhın ṭonuna
Per açup gitdi Bedaḥşān iline
- (19) Çünkü kāfir ilini Bektāş görür
Ķalkuben pervāze cümle kūr urur
- (20) Bildi Ƙuṭbu'd-Dīn Ḥaydar ķandadur
Bir mağara içre ḥabs-ı efgendedür
- [21b]
- (1) Ḥazret-i Hünkār çağırdı dostuna
Süzilüp indi mağara üstüne
- (2) Cümle kāfirlerden anı hiçbirisi
Görmediler uşağı vü irisi
- (3) Ol mağaranıñ delüğinden geçer
Ƙuṭbu'd-Dīn Ḥaydar'a deñlü uçar
- (4) Ḥacı Bektāş irdi Ḥaydar ķatına
Nażar ķıldı ġāyetiyle zātına

- (5) Gördi güneş ıssısından Hıydar'ın
Gice  s n  ovuğundan hem anın
- (6)  ağı dökülmüş ba ından  an a ar
Heybet olur kim  na ol dem başar
- (7) H sted r   yet za  f olmuş teni
 ıkmağa da   yakın  almı  c n 
- (8) Yanına kim geld ğin bilmezdi h  
H bs içinde hareket  ılmazdı h  
- (9) Belcik elde ve ayakda pu  ğ 
Tümör zinc r hemde boynu ayağı
- (10)  rdi ol dem H c  Bekt  -  H nk rda
 ıķdı ol   h n  onunda p k-z de
- (11)  rdi geldi el ururdu bendine
Aldı bendin   bit olur andına
- (12) Ağzı y rin başına sürdü hem n
Merhem oldu bitdi  ağ  ol zam n
- (13) Gözün açup gördü Hıydar bir kişi
 ar usunda  uran itmiş bu işi
- (14) Ol ne ki id r ki iren c n olur
Ol i id r kim gören  ayr n olur
- (15) Elden ayakdan gidermiş bendini
Bile Hıydar kim  al   itmiş kendini

- (16) Yoğlayup başına el urdu çü ol
Kelleri gitmiş başının sağ u şol
- (17) Didi gönlünden bu kişi er durur
Hem velâyet issi bir server durur
- (18) Geldi bu dem bize itdi himmeti
Hamduli'llâh buldı cismim şîhhati
- (19) Hemân Hünkâr tırdı yirinden o dem
°İzzet itdi karşı vardı o kerem
- (20) Kıtıb-ı °âlemi Haydar'a virdi selâm
Dağı ğâ'ibden yedi hırmây temâm
- (21) Aldı Hünkâr'ın selâmın o emîn
Hem yedi hırmâyı Haydar Kıtıbu'd-Dîn
- [22a]

- (1) Kırnı toydı anın ol dem dirildi
Ağzın açdı diñle ol dem ne didi
- (2) Çün selâmun aluben yedi ta°âm
Lâzım oldu çün ide birkaç kelam
- (3) Didi İlyâs mıdur özün Ey Dedem
Hâzır olduñ katıma geldiñ bu dem
- (4) Yoğsa sen ol Hâzret-i Hızır mısın
Kande kim çağırsalar hâzır mısın

- (5) Bunda kâfir korkusundan her zamân
Kuş uçup yılan * yürümez ey civan
- (6) Niçe geçdiñ aldıñ iş bu bendümi
Söyle kimsin şayha bi'llâh andumi
- (7) İsmiñi bağışla lutf eyle baña
Tâ ki cânım eyleyem kurbân saña
- (8) Çün adıñ bilmek diler ol nâm-dâr
Didi ol dem Hâcî Bektâş-ı Hünkâr
- (9) H'âce Aḥmed Yesevî babañ seniñ
Beni irsâl itdi didi meskenin
- (10) Baña Hâk'avn u 'inâyet eyledi
Kendü lutfundan hidâyet eyledi
- (11) Ben hemân ol demde bir şâh'ın olup
K'anad açup uçdum ûş bunda gelüp
- (12) Bendiñ aldum ḥabsden olduñ ḥalâş
Var iriş ataña tır ayağa baş
- (13) Didi Ḥaydar tākātım yokdur benim
Daḥî bunda düşmenim çokdur benim
- (14) Bende erlik hiç liyâkat kalmadı
Za'îf oldum hiç tākāt kalmadı

* yılan: kulan HD.

(15) Hem piyâde yürüyemem bu zamân
Yokdur atım kim binüp olam revan

(16) Yügrük atlara binüp kaçsan gerek
Kuş olup yeryüzünde uçsan gerek

(17) Yerde kâfir leşkeri çokdur tutar
Gökde uçan kuşları yırtar atar

(18) Böyle diyüp ağladı eyledi zâr
Dinledi çün Hacı Bektâş-ı Hünkâr

(19) Zıkr idüp İsmu'llâha hem o din eri
Kucağına aldı fi'l-hâl Haydarı

(20) Kuṭb-ı Haydar yumup açdı gözini
Tekyaniñ içinde buldı özini*

(21) Gördiler dervîşler anıñ geldigin
Ağlar iken şâd oluben güldigin

[22b]

(1) Tîz varup H^vâceye haber virdiler
İşte geldi Kuṭb-ı Haydar didiler

(2) İşidüp H^vâce bu sözi şâd olur
Gönlü yıkılmış iken âbâd olur

(3) İşigin öpüp тұrur peymançeye
°Özrin ister yalvarup ol H^vâce'ye

* özini: kendüzün HD.

- (4) Didi baba itmişim bunca günâh
Hasretim çekdiñ bilürem sâl u mäh
- (5) Gerçi biz itdik ğazâ tedbîrini
Kim başa ammâ ki Hâk taqđîrini
- (6) Yedi yıldır bend ü zindân çekmişim*
Şu yerine dem-be-dem kan içmişim
- (7) Ecel yitmeyince hîç ölmek olmaz
Hâk'ın hikmetlerin bilmemek olmaz
- (8) Demür zincîr idi bu yanımda ağır
Gözüm görmez kulağım oldu şağır
- (9) Aşkardı gözlerimden kanlı yaş
Çıkardı yüregimden kanla yaş
- (10) Yoğıdı rāhatım hîç ol mekânda
Çok idi zaḥmetim pes ol zamanda
- (11) Geldi tâ kim bir Hızr yüzlü civân
Ağzının yarın başıma sürdi hemân
- (12) Bendim aldı baña kıldı himmeti
Buldı cismim benim ol dem şıḥḥati
- (13) Virdi ğâ'ib loḳmasın yidim baña
İsmiñi bağışla didim ben aña

* zindân çekmişim: bend ü girân HD.

- (14) Yolda kâfirden niçe geçdiñ didim
Sen meger kuş oluben uçduñ didim
- (15) Didi Şeyhim H^vâce Aḥmed Yesevî
Hâcî Bektâş durur adım kıldı sevi
- (16) Himmetiyle ol eriñ ben bir toğan
Oldum uçup halk gözinden ben nihan
- (17) İrdim ol dem Ḥazret'in katına
Girdim andan bu âdem şıfâtına*
- (18) Aldı ũş zencirimi ağır katı
Elün urdı buldı cismim şıḥḥati
- (19) Tır yuḡaru babaña iletem seni
Ben bahâne yardım ider ol ğanî
- (20) Niçe gidem yolum uzaḡdur didim
Yolda çok kâfir şaşar ʿaqlım didim

[23a]

- (1) Didi yum gözüñ anda varasın
Açıcaḡ babayıñ yüzini göresin
- (2) Beni kucaḡına aldı çün o er
Didi Ḥaydar yum göziñ itme naḡar
- (3) Ol zamânda ben daḡî yumdum gözüm
Açıcaḡ bu tekyede gördüm özüm

* şıfâtına: sûretine HD.

- (4) Çok şükür olsun Hüdâ'ya bî-şümâr
Halâş itdi* Hâcî Bektâş-ı Hünkâr
- (5) Taḥḳîḳ oldur Kuṭb-ı ʿÂlem-i Evliyâ
Tâ olunca eylerem ḥaberi duʿâ*
- (6) Bunu didi Kuṭb-ı Ḥaydar bî-gümân
Duʿâ kıldı Ḥvâce Aḥmed ol zamân
- (7) Geldi Ḥaydar öpdi babası elin
Kodı ayağına baş ile yüzün
- (8) Şeyḥ daḥî öpdi oğlu gözini
Şordı ḥâlin yüze sürdi yüzini
- (9) Ol diyârda meşhûr oldu bu kelâm
İşidenler müjde virdiler selâm
- (10) Münkiri dervîşler ikrâr ider
Hâcî Bektâş medḥini tekrâr ider
- (11) Sulṭân İbrâhîm oğlu nesl-i İmâm
Evliyâdur cümle bildiler temâm
- (12) Gerçek erdür Hâcî Bektâş-ı Hünkâr
Hep miḥibb oldılar abdâl-ı tekve-vâr
- (13) Kuṭbu'd-Dîn Ḥaydar'ı çün gördiler
Müjdeye anda şalavat virdiler

* Halâş itdi: Kurtarup

* Tâ olunca eylerem ḥaberi duʿâ: Tâ ölince iderüm hayr-duʿâ HD.

(14) Hâcî Bektâş-ı Hünkârın Bedaḥşân Mülkünü Feth İtdigi Beyânıdır:

(15) Ey süḥandân yine yine bünyâd it söze
Bu velâyet-nâmeyi yâd it bize

(16) Söyle imdi cân u dilden şevkle
Dinleyelüm biz daḥî ḥōş zevkle

(17) Kulak tut kim eṣaḥdur bu ḥikâyet
Velâyet şerḥ ider diñler rivâyet

(18) Ol zamân kim Hâcî Bektâş-ı Hünkâr
Ḥaydarı göndürdi şeyḥe çün o yâr

(19) Kendi mağara içinde ṭurur
Secde kılar Ḥaḳḳ'a yüzini yire vurur

(20) Gice gündüz yatmayup hergiz ṭa'âm
Kırk gün anda mu'tekif oldu temâm

[23b]

(1) 'İbâdet ṭâ'at kılar nûr-ı celî
Başladı çünkim namâza ol velî

(2) El getürdi Ḥaẓret'e kıldı du'â
Didi Rabbü'l-âlemîn sensin Ḥüdâ

(3) Ol Muḥammed Muṣṭafâ envâr içün
Hem 'Aliyyu'l-murtazâ-Kerrâr içün

- (4) Ciger-güşe-i Resûl Kurretü'l-^cayn
Biri Hasan'dır anın biri Hüseyin
- (5) Didi Hâzret anın hakkında levlâk
Dağ¹ levlâk-e mâ-halaqtü'l-eflâk¹
- (6) Olduğün halk idüben ^câlemi
Yeri gögi ^carşı kürsi âdemi
- (7) Yüzi şuyu hürmetiçün anlaruñ
Anlara muhabbet iden canlaruñ
- (8) Hâcetim budur ki senden yâ İlâh
Kâfiriñ revş günün eyle siyah
- (9) Bu za^cîfîñ sen kabul it bu sözün
Kırk güne dek görmesünler gün yüzün
- (10) Anlarıñ üstüne eyle zulmeti
Saçmasunlar dün günden sâ^cati
- (11) Hîç birisi bir işe başlamasun
^cÂciz olsun kamu iş işlemesün
- (12) Gün görüp işlemeyince çün işi
Hep müslümân olalar irkek dişi
- (13) Hâcî Bektâş itdi çün böyle niyâz
Hâcetin maqbûl kıldı Kâr-sâz

¹ Levlâk-e mâ-halaqtü'l-eflâk: "Sen olmasaydın yeri göğü yaratmazdım". (Ali el-Kârî, el-Masnû' fî ma'rifeti'l-hadisi'l-mevzû, no: 255). (Sagani, bu rivayetin uydurma olduğunu söylemiştir).

- (14) Her kişi kim şıdk ile itse du^cā
Şek degül maķbūl ider anı Hūdā
- (15) Ol kerīmdür luţ ile ihsān kıılır
Dertlülerin derdine dermān kıılır^{*}
- (16) Tıtdı kāfir ellerini zulūmāt
Virmedi gün anlara nūr-ı necat
- (17) Gice vü gündüz hiç seçmediler
Oturuben yiyuben içmediler
- (18) Her birisi anların oldu cünün
Ġuşşa vü ġam oldu yidikleri çün
- (19) Çünkü kāfir görmedi güneş yüzün
^cĀciz oldular kamu azābın ezīn^{*}
- (20) Hep Bedaḡşān-ı halk ^cāciz kaldılar
Cem^c olup Tekür kıatına geldiler
- (21) Tekür idi anlara hem pādişāh
Ḥallerin arz itdiler mīr u sipāh
- (22) Tanışup her biri eytdi bir fikir
^cĀciz oldu saclar ile ol Tekür
- [24a]
- (1) Da^cvet itdi negi var ruhbānları
Geldiler hep azār itdi anları

* Ol kerīmdür luţ ile ihsān kıılır / Dertlülerin derdine dermān kıılır beyiti HD'de geçmemektedir.

* azābın ezīn: Azın azın HD.

- (2) Didi sensin din ulusu bu zamān
Hep vazīfe yerseñüz pir u cüvān
- (3) Da°vā kıľırsıñız diniñizde kamu
Da°vāya ma°nı gerek bil ey°amu
- (4) Toğmaz oldu üstümüze gün bizim
Oldı yüregimize düğün bizim
- (5) Kırk gün oldu gün yüzün görmedik
Uş bunuñ sırrına biz hiç ermedik
- (6) Siz bilürsüz tiz baña haber viriñ
Neden oldu bu karañuluk görün
- (7) Biz niçeye deñlü şem°ā yaķalum
Şabāh olsun gün yüzüne bakalum
- (8) İşlemezler işi güci çok didi
Böyle zulmet gördigimiz yok didi
- (9) Ya baña siz gösterün güneş yüzün
Çıkarurım kamuñuzun ben gözün
- (10) Kaķıyup hışm eyledi çün ol Tekür
Eyledi İncıl-i °İsā'yı zekür
- (11) Putlarıñ haķķı içündür bu zamān
Biriñize virmezem siziñ emān
- (12) Her birisi zār u giryān oldılar
Cümlesi bu işte hayrān oldılar

- (13) Üç biñ artuq anda rāhib var idi
Līk biri mü'min dindār idi
- (14) Şüretā rehbān mü'min idi ol
Gizlū dīn tutardı Müslim idi ol
- (15) Hem ulusı idi qamu rehbānlaruñ
Hocası olmuş idi hep enlaruñ
- (16) Gördi düşvār oldı aḥvāl ol zamān
Ol Tekür'üñ qatına geldi hemān
- (17) Söyleyem toğrusunu sözüñ saña
Neyler iseñ sen daḥī eyle baña
- (18) Ol zamān tā kim Qutbu'd-dīn Ḥaydar'ı
Tutuben ḥaps eylediñ ol serveri
- (19) Yedi yıl qaldı ḥapisde ol cüvān
Geldi gökden Pīr'e velī ol toğān
- (20) Ḥalās itdi Qutbu'd-dīn Ḥaydar'ı
Sağ sālīm eyleyüp çün ol eri
- (21) Yum gözüñ dir yumuben girü açar
Ol Bedaḥşān'dan Türkistān'a geçer
- [24b]
- (1) Gözün açar dört yaña baqar görür
Tekyede babası önünde turur

- (2) Babasıyla ocuşup görüşdiler
Birbiriyle hâl hatır şoruşdılar
- (3) Gitdi Hıydar aldı ğār içre velî
Gürbüz erdir o kişi nesl-i  Alî
- (4) El getürdi din eri ıldı du  
Didi eyle k firi n g n n ara
- (5) H  ab l eyledi anı n sözini
Tutdı z lmet iş bu d ny  yüzini
- (6) Bildi kim budur ki sa na söyledim
Toĝrı Didim cümlesin şer  eyledim
- (7) Bu sözü  nkim işitdi  tg r
Didi tiz t tup anı ba na getür
- (8) Bile al yanınca ol rehb nları
Kend  ne yoldaş eyle anları
- (9) B t l eyle  si rini řoĝusun güneş
Revş olsun   lemi uş şem  -veş
- (10) Geldi ol s hir benim aşdımıza
Ayı güni baĝladı üstümüze
- (11) Tiz t tu n gerekse size c n u b ş
Gide bu z lmet g rine göz   kış
- (12) Si rini bu dem anı n siz bozu nuz
Yohsa c ndan siz  m di  z n z

- (13) Yoḥsa ſimdi cümleñizi kırarım
Serüñizi ḥalk içinden ayrarım
- (14) Böyle deyüp ḥıſm idince ol Tekür
Cümle rehbân ḥavf idüp kıldı fikür
- (15) Ol tekürüñ uluları beğleri
Geldi fi'l-cümle cehennem segleri
- (16) Didiler kim pehlivânız tîğ-i zen
Cümlemiz ḳal'a-güſâ vü ſaf ſiken
- (17) Ol mağara üſtüne dūr varalım
Rahib'in didi ki kimdür görelim
- (18) Bir kiſi ne der ki ol sâḥir ola
Bunca ḥalk içinde ol mâhir ola
- (19) Anı tutup ḳatıña götürelim
Girdiler seg işini bitirelim
- (20) Anlarıñ sözini işitdi Tekür
Didi imdi itdiyiñ yaḥſî fikür
- (21) Tırmañuz imdi varalım tiz didi
Niçe kimsedir görelim biz didi
- [25a]
- (1) Elli biñ kâfir yığıldı ḳatına
Ḥâcî ṭaḳdı bindi Tekür atına

- (2) Kâfir alayı bağlayup hõş gelmede
Hâcî Bektâş Hakk'a tâ'at kılmada
- (3) Üç biñ er o gece piyâde sürdiler
Ol mağaranıñ katına geldiler
- (4) Kâfiriñ onun iyeşdi çün o er
Kurb-ı Hakk'a yüz tutup hâcet diler
- (5) Didi ey perverdigâr ve lem yezel
Virme kâfirden baña bu dem hâlel
- (6) O Muhammed hürmetiçün Yâ İlâh
Hazretiñ'den dilerim olgıl penâh
- (7) Bu gülân kâfirleri sen çâker it
Bekçimi hem yedi başlı ejder it
- (8) Böyle didi Hâcî Bektâş-ı Hünkâr
Hâcetin kıldı devâ perverdigâr
- (9) Hakk'a nâliş kılıp itdi i'tikâd
Bulusar Hakk'dan ne ise ol murâd
- (10) Yedi başlı ejderhâ fermân olur
Ol mağara katına çıkagelür
- (11) Anda ğârı kuşadup yatarsın
Âteş ağızından çıkar göge değin
- (12) Geldi kâfir leşkerin gördi kamu
Yedi başlu ejdehâ ağızı tamu

- (13) Havf idüp ol ejdehâdan kaçdılar
Ele İncîl aluben anda aşdılar
- (14) Didiler °İsâ vü Meryem haqqıçün
Mürde ihyâ eyleyen dem haqqıçün
- (15) Ḵatı gürbüz er durur iş bu kişi
Aña indirmek gerekdür hep başı
- (16) Yâ aña İmân getür bulup °ilâc
Yâ ki çâker oluben virgil harâc
- (17) Yoḥsa buna karşı turmaz kâfirân
Ne ḥod böyle siḥr idiser sāḥirân
- (18) °Ömrümüzde görmedik bu heybeti
Böyle bir şiddet ne böyle zulmeti
- (19) Ol Tekür rehbānlara kıldı ğazāb
Didi kılınçtan geçirem sizi hep
- (20) °Âciz u nâçar olup pes ol zamân
Hep Bedaḥşân ḥalkı kıldılar fiġân
- (21) Didiler şāha sen alġıl cānımız
Rāzıyuz eger dōkerseñ ḳanımız

[25b]

- (1) Biz aña hergiz bulamazız zafer
Ḵuṭb-ı °Alemdür aña kim kār ider

- (2) Gördi rehbânların °aczin Tekür
Olunur yüzüne varuben tükür
- (3) Bunca vâkt din ulusu olduñız
Din yolunda nice da°vâ kıldıñız
- (4) Kıldıñız nâķus-ı siyâh kilisâde
Didiñiz böyle durur ķavl-i °İsâ'da
- (5) Geldi bunda şimdi Türk'ün sâhiri
Kıldı bize dürlü siķr-i sâmiri
- (6) İdemedi biriñüz dermân aña
°Âciz oldu cümleñiz fermân aña*
- (7) Girķek odur diyu iķrâr itdiñüz
Hâķ terk eyleyüp inkâr itdiñüz
- (8) İmdi °İsâ dini bâķıldur ķamu
Yeridür kâfirleriñ cümle ķamu
- (9) Din Muķammed dinidür bildim yakın
İtmeyiñiz mü'minlere ğayrı aķın
- (10) Çünkü siz bulmadıñız aña zafer
Ma°lûm oldu girķek er imiş o er
- (11) Biz gelün isteyelüm andan emân
Getürelim şıdķile aña İmân

* İdemedi biriñüz dermân aña / °Âciz oldu cümleñiz fermân aña beyitler HD'de geçmemektedir.

- (12) Eyleye tã kim bize ol himmeti
Üstümüzden def^c ide^{*} bu zulmeti
- (13) Evliyâdur Hacı Bektâş-ı Hünkâr
Kerem kıanı bize lütf itse ne var
- (14) Ol yavuzluk ide ne ihsân ider
İlüñe ilüñi hõd hayvân ider
- (15) Er gerek yavuzluğa ilin kıra
Erlige göre işin lâıyık kıla
- (16) Böyle diyüp çün Tekür andan iner
Yayağ olup tã vara fi'l-cümle
- (17) Ejdehâdan bir mil ırak tırdular
Nâliş idüp toprağa yüz sürdiler
- (18) Feryâd idüp zâr u giryân oldılar
Çağıruben anlar el-emân didiler
- (19) Lütf idüp Yâ Hacı Bektâş kıl kerem
°Afv kılğıl suçumuzu iş bu dem
- (20) Saña İmân getürelüm bu zamân
Hep müslümân olalım pîr u cüvân
- (21) Merhametle kıl gâyet şefkati
Üstümüzden kıldır iş bu zulmeti

* def^c ide: Ref^c ide HD.

[26a]

- (1) Ulu gice Bedaḥṣān ḥalkı tamām
Geldiler hep ağladılar ḥās u ʿām
- (2) Gördi Ḥünkār anlar inṣāf itdiler
Ġill u ʿayṣdan ḳalblerin ṣāf itdiler
- (3) Didi maʿlūmdur işiñüz ser-te-ser
Tā ki var taḳdīr u ḥaḳdur ḥayr u ṣer
- (4) Diniñüzü iḥtiyār itmek gerek
Size her ne dir isem tutmak gerek
- (5) Böyle didi Ḥācı Bektāṣ-ı Ḥünkār
Niçe gizlü şeyler ola āṣikār
- (6) Çün Tekür işitdi Ḥünkār'ın sözin
Din tutan rehbānlara döndi yüzün
- (7) Didi kim uṣ saña ḳıldıḳ iḳtidā
Cümlemiz saña muṭiʿvüz iḳtidā
- (8) Dur yuḳarı imdi sen var ol ere
Tiz iriş bizden selām vir ol ere
- (9) Tırdı ol rehbān ayağı üstüne
Ḥaḳret-i Ḥünkār'a gelmek ḳaşdına
- (10) İcāzet aldı Tekür'den ol zamān
Pāy u zārını giyüp oldu revan

- (11) Yürüyüp geldi mağaraya yakın
Kendiyedür ejdehadan key şakın
- (12) Heybetiyle saña bir iş itmeye
Dem çekip ol seni tâ kim yutmaya
- (13) Böyle ʿağvâ idicek iblis idi
Gönlüne havf getüren telbis idi
- (14) Gördi anda ejderhâ ol dem тұrur
Ol mağaradan ırak yerde тұrur
- (15) Karkısı kalmadı geldi içeri
Göricek Hünkâr’a irdi yügiri
- (16) Selâm virip ayağına baş kodı
Elin öpüp ism-i tevḥîd okudu
- (17) Didi Allah bir Miḥammed Ḥaḳ Resûl
Altı yıldur ḥaḳkı kıldım ben ḳabûl
- (18) Gice ḥalvet içre ṭâʿat eyler
Dinimi gizlû tutup setr eylerem
- (19) Bâğı kâfir ḳarkısından pür zamân
Bu şıfatda görünürem bî-kemâl
- (20) Çok şükür gördüm cemâliñi bugün
Göstür onlara cemâliñi bugün
- (21) Kṭb-ı ʿÂlem Ḥazret’in kıl şefḳati
Üstlerinden ḳaldır iş bu zulmeti

- (22) Himmet eyle kamu ĩmān getire
Küfr u ĩrki āra yerden götüre

[26b]

- (1) Hācı Bektāş ĩşidüp anın sözün
Bildi ki mü'min durur taḥkīķ özün

- (2) Didi var sen ol Tekür'e söylegil
Cümlesin ĩmāna da'vet eylegil

- (3) Din Muḥammed dinidür bilsün 'ayān
Dükeli ĩmana gelsünler hemān

- (4) Yoḥsa ideyim olara bir du'ā
Yürür üstlerüne başlu ejdehā

- (5) Kōmaz ādem cümlesini hep yuṭar
Bu Bedaḥşān mülkini vīrān ider

- (6) Çüniñ erden aldı ol eṣṣaḥ cevāb
Geldi Tekür'e didi ḥayr u şevāb

- (7) ĩşidigin cümle taḥrīr eyledi
Her ne vāķi'c oldu bir bir söyledi

- (8) Göñlüne ḳorḳu düşüp ḥavf itdigin
Ejdehānıñ ġār önüñden gitdiğın

- (9) ĩşidüp buñlar didiler ser-te-ser
Sözini ṭutmazsa köz anıñ eger

- (10) Şalar üstümüze ĩş bu ejderi
Yuṭa ḥalkı ḳomaya ḥıç bir diri

- (11) Çāresi budur ki fermān olavüz
Küfr kıoyup hep müslümān olavüz
- (12) Rāzı olduķ didiler iş bu kıavile
Üstümüzden kıarañular şavile
- (13) Geldi rehbanlar ile hep söyledi
Kelime-i tevḥīd telķīn eyledi
- (14) Ulu gice cümle barmaķ getürüp
Birliğine Ḥaķķ'ın ĩmān getürüp
- (15) Ol Tekür kıatına hazır itdiler
Dükeli iş bu kelāmı didiler
- (16) Eşhedü e'n-lā ilāhe illa'llāh
Ve eşhedü enne Muḥammeden °Abduhu ve Resülüh
- (17) Kııldık iķrār birdir Allāh ol Ḥüdā
Hem Resül'idür Muḥammed Muştafā
- (18) Şāhımızdur Ḥācı Bektāş-ı Velī
Muṭi° olduķ emrine didik belī
- (19) Böyle hem diyüp müslümān oldılar
Añılup cümlesi tapu kııldılar
- (20) Ḥācı Bektāş-ı Velī şādān olur
Kaldırup el Ḥāzret'e du°ā kıılır
- (21) Ol zamān oldu du°ası müztecāb
Gıtdi zulmet şu°le virdi āfıtāb

[27a]

- (1) Küfr ü zulmetden çıkardı âdemi
Nur-ı İmân revş itdi ʿâlemi
- (2) Göricek iş bu kerāmâtı Tekür
Muʿtekid oldu tamâmiyyet bî-ķusur
- (3) Ol ki ʿâķıldür müslümân oldılar
Kim velâyet görüp eri bildiler
- (4) Şol ki cāhildür niye kāfir oldu
Didi sāhirdür bu Türk’iñ eri
- (5) Sihr ile göstürdi bize ejderi
Şek idüp pes kāfir olup nicesi
- (6) Hācı Bektāş Tekür gönderdi hāl
Didi al git cümlesi olsun helal
- (7) Yine hālķın çağı mürtedd* oldılar
Yay gibi anlar iki ķat oldılar
- (8) Oķ gibi hıç toğruluk itmediler
Din-i islām yoluna girmediler
- (9) Getür anlar hāl ğara geldiler
Hāzrete bu hāl iʿlām ķıldılar
- (10) Hācı Bektāş itmedi hālî ķabûl
Tırdı ğara anlara şaldı Resûl

* mürtedd: Münkir HD.

- (11) Dir Teküre söyle ol vir sen haber
Halka Hâk yağdırmaya gökden mazar *
- (12) Yağmaya yağmur vü bitmeye ekin
Göñülden mü'min olan tutmaya kin
- (13) Kıtlık ola dâne buğday bitmeye
Dini islâm dinine şek etmeye
- (14) Böyle didi kaldı ğarda evliyâ
Rabbi'ne kıldı münâcât evliya *
- (15) Yağmadı yağmur bitmedi ekin
Başladı halk kırılup bir bir bütün
- (16) Münkir olan kamu °âciz kaldılar
Cem° oluben ol Tekür'e geldiler
- (17) Didiler bu kıtlık* aldı cânımız
Hep kırıldı kızımız oğlanımız
- (18) Gel yine erden bize eyle diliñ
Kışmetimiz kesme mürüvvet kıl diñ
- (19) Çünkü bunlar böyle kıldılar fikir
Çağırın ol rāhibi anda Tekür

* Dir Teküre söyle ol vir sen haber / İlçi birle gönderür ana haber HD.
Halka Hâk yağdırmaya gökden mazar / Didi kim yağdırmaya gökden nazar HD.

* evliya: Bî-riyâ HD.

* kıtlık: Kahtlık HD.

[27b]

- (1) İsmi °Āşım'dur* ulu dindār pīr
Gönderir Bektāş'a aña ol emīr
- (2) Geldi °Āşım Hāzret'e virdi selām
Her ne ise söyledi aña kelam
- (3) °Āşıma Hünkār buyurdu ki eger
İsteyen erzāka bārānı mațar
- (4) Münkiri tecdīd-i ĩmān getüre
Yağā yağmur Hāķ ekini bitire
- (5) Vardı °Āşım teküre virdi haber
Didi kim her ne buyurdu ise er
- (6) Çün mağara ķapusına* geldiler
Daķī istiğfār tevbe ķıldılar
- (7) °Āşım ile içeriye girdiler
Hāzret-i Hünkāroturmuş gördiler
- (8) Cümlesi rāzı olup ķavl itdiler
°Āşım'ı bile aluben gitdiler
- (9) Yüz yere urup didiler el-emān
Bī-mecāl olduk zaķīf u nā-tüvān
- (10) Münkir olduk gerçi biz itdik günāh
°Afv ķıl sen luțf eyle ey pādīşāh

* °Āşım'dur: Kāsım HD.

* ķapusına: Karşusına HD.

- (11) °Özr idüben barmağın getürdiler
Cümlesi tecdīd-i ĩmān itdiler
- (12) Yarlıgadı * şuçların Rabbu'l-°azīm
Yağdı yağmur şular aqđı ko'l-kađīm
- (13) Dāne bitdi ğanīmet oldı cihān
Rāhat oldılar kamu pīr u cūvān
- (14) Az zamānda yine münkir oldılar
Cāzu diyüp çok ta°addi kıldılar
- (15) °Āşım etdi ol ere yine haber
Münkir oldı didi yine °avret er
- (16) Hācı Bektāş işidüp kıldı sücüt
Kalkđı * kāfir ocağından cümle od
- (17) Gizledi kāfirlerin hep āteşin
Pişmez oldı ceñleri* hīç anların
- (18) Kırk güne dek odların yakmadılar
Çakmak uş çakmak daħī çakmadılar
- (19) Gicelerde yanmadı şem°a* delīl
Karañuda kaldı begleri zelīl

* Yarlıgadı: Yarlıganup HD.

* Kalkđı: Aldı HD.

* ceñleri: Çiğleri HD.

* şem°a: Şem°-i HD.

- (20) Yine münkirler pişmân* oldılar
Mürtedd iken ehl-i îmân oldılar
- (21) Tevbe kılop vardılar ol Hâzret'e
Yüz sürüp tırdılar ol dem hizmete
[28a]
- (1) Nâliş idüp kıldılar anlar sücûd
Çiñemez* bişsün didiler virgil ol
- (2) Hâcı Bektâş gördi zârı kıldılar
Tevbe idüp hep müslümân oldılar
- (3) Secde-î şükr eyleyüp dir Yâ Vedûd
Kıl 'inâyet kullarına virgil od
- (4) Hâk Te'âlâ hâcetin kıldı revâ
Yandı âteş oluben tağ u derâ*
- (5) Âteş olup odunu döşüdiler
Yağdılar od çiğlerin bişürdiler
- (6) Çün Bedaḥşân halkı mü'min oldılar
Bir zamân Allâh'a tâ'at kıldılar
- (7) Şoñra ba'zî yine inkâr itdiler
Münkir olan ba'zî* tekrâr itdiler

* pişman: Peşîmân HD.

* Çiñemez: Çigimüz

* âteş oluben tağ u derâ: Pür-âteş olup tağ ova HD.

* Münkir olan ba'zî: Münker olan buğzı HD.

- (8) Hâcî Bektâş bildi anların hûyun
Gizledi kâfirlerin cümle şuyun
- (9) Çâyları kurudı şuyu akmadı
Kuyu kazdılar şuyu hiç çıkmadı
- (10) Kırılır halk şusuz olmaz gördiler
Hak-pâyına erin yüz sürdiler
- (11) Çok tazarru^c eyleyüp yalvardılar
Şuçumuz bize bağışla didiler
- (12) Gerçi ettin bir niçe def'a günâh
Mü'min olana yine sensin penâh*
- (13) Küfr ü şirki aradan götürelim
İ'tikâd ile İmân getürelim
- (14) Böyle diyüp barmağın getirdiler
Hep yine tecdîd-i İmân itdiler
- (15) Çünkü nâliš kıldı münkirler ere
Yine bağışladı suçun anlara*
- (16) Didi münkir olana devlet felâh
Kim haram olur katında anın mübâh
- (17) Tapşunuz ak ile kara içinüz
Hak Te'âlâ ^cafv kılsun suçunuz

* Mü'min olana yine sensin penâh: Lutfıla ^cafv eylegil iy pâdişah HD.

* anlara: Kâfire HD.

- (18) Böyle didi Hâcî Bektâş Hâzret'i
El açup kıldı du'âyı himmeti
- (19) Toldı kuyu açdı seyl çeşme oldı
Taşdı çaylar ğarğa vardı cümle il
- (20) Hep Bedaḥşân ehl-i mü'min oldılar
Hâcî Bektâş kim ide yakın bildiler

- (21) Bir zamân Hünkâr o ğardan çıkmadı
Kimseniñ rızqına kaṭ'an baḳmadı
- (22) Daḥî bir yıl Haḳḳ'a ṭâ'at eyledi
Mü'min olanlar ziyâret eyledi

[28b]

- (1) Ol Bedaḥşân halkıñ hep ekseri
Bey'at itdi şeyḥ edindi ol eri
- (2) Ba'zılar yine münâfık oldılar
Siḥre ḥaml eyleyüp inkâr kıldılar
- (3) Hâcî Bektâş ğâr içinde ey aḥî
İncinir münkirlere ol ey aḥî
- (4) Du'â kılup didi ey ḥaḳ ḥâzrete
Muṣṭafâ vü Mürtezâ'nıñ ḥürmeti
- (5) Şeyḥim Aḥmed Yesevî'niñ izzeti
Bu za'îfe kıl cinâyet şefḳati

- (6) Eylesün münkirleri ejder helāk
Küfr ü şirkten eyle yeryüzini pāk
- (7) Müstecāb oldu du^cāsı ol zamān
Hāk'dan emroldu ol ejderhā hemān
- (8) Kağdı kāfir içlerine yüridi
Göreniñ yüregi yağı eridi
- (9) Kōmadı münkirleri kıldı helāk
Ol yeri kāfirden etdi pīr u pāk
- (10) Bekleri boğazına tağdı kefen
Geldi Hünkār katına çün diñle sen
- (11) Çün mağara kapısından girdiler
Hāzret-i Hünkār'ı anda gördiler
- (12) Selām virüp karşı tırdılar kamu
Yüzlerin toprağa urdular kamu
- (13) El öpüp Hünkār'ı kıldılar tavāf
Didiler suçumızı eyle mu^cāf
- (14) Cümle istiğfār tevbe kıldılar
Cān u dilden ehl-i ĩmān oldılar
- (15) Gördi yavardıkların ol serfirāz
Du^cā kılp eyledi Hāk'ā niyaz
- (16) Didi Yā Rab ejderhāyı def^c kılp
Şerrini bu kullarından def^c kılp

(17) Sen Raḥīm'sin raḥmetiñ 'ām üzredür
Hem Kerīm'sin keremiñ tam üzredür

(18) Müstecāb oldu du'āsı ol zamān
Bir bulud geldi havādan nāgehān

(19) Ferişteler anı inüp tıtdılar
Zincir ile ejderi bend itdiler

(20) [...] ¹ tuman oldu yağmur başladı
Ejdehāyı kaf tağına taşladı

(21) Boyu başı çıkdı heft āsmān
Kuyruğı yerde süründi bir zamān

(22) Hāzır olan cümle maḥlūk gördiler
Hāḳ Resūlü'ne şalavāt virdiler

[29a]

(1) Pes işāret eyleyüp elin açar
Ejderhā göyyüzüne ҡalkıp uçar

(2) Fāriğ oldu çünkü ejderden bular
Hāzret'in ayağına yüz sürdiler

(3) Hep Bedaḥşān ḥalkı mü'min oldılar
Kendilere anı sultān ҡıldılar

(4) Hācı Bektāş itmedi menşüb ҡabūl
Pādişāhlığı Tekür'e virdi ol

¹ Kelime okunamamıştır.

- (5) Bir niçe gün tırdı çün ol ser-firâz
Bunlara öğretti Kur⁹ân namaz
- (6) °Āķibet gitmek murâdın itdi pes
Didi beni itsinler her nefes
- (7) H^vâce Aĥmed tekyesinde bula der
Ne ki var maķşûd ĥâşıl ola der
- (8) Pâdişâh ve bekleri ĥâzır idi
Ĥalk ile °Āşım daĥı nazır idi
- (9) Çıkdı ġardan silkinüp anda o er
Bir gügerçin oldu anda açdı per
- (10) Ol Bedaĥşân mülkinin hep °askeri
Anda cem° olmuşlar idi ekşeri
- (11) Vedâ° idüp cümlesin Kıtıb-ı cihân
Kalkdı pervâz eyledi oldu nihan
- (12) Bunlara karşı kanadını açar
Toġru Türkistân iline dek uçar
- (13) Hep Bedaĥşâ(n)¹ ĥalkı gördi diñledi
Bilmeyenler bildi erdir anladı
- (14) Evliyâdan çün kerâmet gördiler
Müjde ne anıñ şalavât virdiler

¹ Bedaĥşân özel ismi Bedaĥşâ şeklinde eksik yazıldığından dolayı –n ünsüzü eklenerek tamamlanmıştır.

- (15) Berri Bahri bir sâ'atde geçdi ol
Geldi Türkistân iline kandı ol
- (16) Bu beyāna ḥadd u ḡāyet yok durur
Vaşfına anıñ nihāyet yok durur
- (17) °Ākıl olan bu kelāmın aşlını
Çün işidi buldı bâb u faşlını
- (18) İhtiyāç olmaz muṭavvel olmağa
Her sözün şerḥ ü beyān kılmağa
- (19) Cāhile ḥöd hıç eşer itmez kelām
Sen gerekse söyle yüz biñ söz tamam
- (20) Kulağının karnı yoktur ki tuya
Ma°nāsın fehm eyleyüp anı tuya
- [29b]
- (1) Zerrede şemsi bulur ehl-i nazar
Kaṭreden bahri bulur dürr-i gevher
- (2) Bilmeyenlere budur şāfī cevāb
Söz tamām ve Allāh i°lām-ı bi's-şevāb

(3) Hâcı Bektâş-ı Velî Ḥazretlerinin Daru Çeçinün Üstünde Namāz Kıldığı Beyānidur :(4) Rāvī²-i süḥan ve naql-ı kühen bu uslûb mergûb ile ḥikāyet ve bu tarz-ı maḳbûl (5) ile rivāyet ider ki ol neved-nüh-hezār Pirân-ı Türkistân Sulṭân (6) Ḥ^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretine bir ṭalib-i cān gelse kurbânı kesilüp ve loḳması (7) yenüp du°ā ve şenā olandan soñra postını tekbir idüp ve ḥāzırda her ne (8) bulunur ise başına giydürdi ol anı kisve idünürdi ayruḳ (9) çün ve çirā olmazdı ve bu ḥuşûşda kimse muḥālefet kılmazdı. Ol ḳubbe-i (10) elīf u tāt ve ḥırḳa ve şufra ve çerāḡ ve °ilm u seccāde ki (11) bālā da zıkr olunmuş idi. Bunlar cümle Aḥmed Yesevî ḥazretlerinin zāviyesinde (12) ṭururdu.

Kimseye virmezdi. Günlerde birgün halîfeler dükeli bir yere cem^c (13) oldılar ve itdifâk itdiler ki ol vuşlaları H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretlerinden (14) taleb ideler. Ola ki birümüze vere şafâ nazar eyleye didiler. Bu niyet (15) üzerine ‘aliyyu’ş-şabâḥ cem^c olup H^vâce Aḥmed Yesevî Ḥazretiniñ âstâne (16) -sine geldiler ve H^vâce’niñ meydân ḥavlısı şol kadar vâsi^c idi ki (17) ol toḡsan toḡuz bin ḥalîfeler fi’l-cümle seccâde şalup erkân-ı fahr (18) üzere her biri yerlü yerine geçip oturdular daḥî orta yere ulu âteş (19) yaḡdılar. H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazreti birle şabâḥ namâzın edâ idüp daḥî (20) tesbîḥ idüp evrâd okudular. Du^câ ve senâ olundu. Şalât ve selâm (21) çekildi. Her biri yerlü yerine geçip karar kıldıktan soñra Sultân H^vâce Aḥmed [30a] (1) Yesevî ḥazreti baş kaldırıp ḥalî feleriniñ yüzine baḡdı. Zamirlerinden kendüye (2) ḥâl ma^clûm olup eytdi. Hōşgeldiñiz göñlüñüzdekin söylen işidelim (3) didi. Anlar dükeli niyâz u meskenet gösterip ol zıkr olunan vuşlaları (4) taleb eylediler meger kim bir muḥibb bir miḡdâr tarı getürmiş idi ol tarıyı (5) meydânıñ bir köşesine dökülmüş durur idi. H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretleri (6) ol ḥalîfelere eytdi: Sizin istediyyiñiz vuşlalar ol kimseniñ ḥaḡḡıdır ki (7) iş bu tarınuñ üzerine seccâde şalup ol seccâdeniñ üzerine (8) iki rek^cat namâz kılup ḥâcet dileye hiçbir dâne ḥareket (9) itmeye namâzdan fâriḡ olucaḡ tırdıḡı yerden ol ḡubbe-i elîf u tâc ḡalkup (10) başına gele ve ḥırḡa daḥi öñüne gele şufre kendüsi açıla ve çerâḡ (11) daḥi rüşen olup öñüne gele ‘alem daḥî ayaḡ üzerine döküle ve (12) seccâde daḥî altına döşene. Sen ḥıḡ zaḡmet çekmezsın anıñ şâḥibi (13) vardur şimdi gelür didi ol ḥazır olan ḥalîfeler bu kelâmı işitdiler. (14) Ḥıḡ birisi ben iderüm deyü iḡdâm idebilmediler H^vâce Aḥmed Yesevî (15) ḥazretlerinden ictinâb idüp nazar yire şaldılar ve müteḥayyir ḡaldılar. (16) Bu şöḡbet eṣnâsında Türkistân erenleri bir yere cem^c olup H^vâce (17) Aḥmed Yesevî ḥazretinden ol çehâr-ı fahrî ve çâr-^calâmet taleb eyledikleri (18) velâyetiyle Hünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velî ḥazretine ma^clûm olmuş idi. (19) Bedaḡşân mülkünde gügerçin tönunda uçup berri baḡri geḡüp ol (20) sâ^cat Türkistân mülkünde H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretiniñ âstânesine (21) irişdi. Hava yüzünden indi tekya öñüne ḡondu silkinüp âdem (22) tönuna girdi. Âstâne ḡapusundan içeri girdi selâm virdi (23) ve şabâḡu’l-^cayş diyüp H^vâce Aḥmed Yesevî ḥazretiniñ nazarına irişdi. [30b] (1) Meydâna girdi eliyle bunları aralayup oturmak diledi. H^vâce Aḥmed Yesevî (2) ḥazretleri Ḥazret-i Hünkâr’ı göricek oturduḡı yerden fi’l-ḡâl (3) ayaḡ üzere tırageldi. Hünkâr’ın selâmını aldı. H^vâce’ (4) niñ ayaḡa ḡalkdıḡı gördiler. Toḡsan toḡuz biñ ḥalîfeleri daḥî (5) fi’l-cümle ḡıyâma tırdılar. Sultân H^vâce Aḥmed Yesevî Ḥazret-i Hünkâr’a (6) ta^czîm idüp kendüniñ yanına getürdi seccâdesi

üzerine oturdu (7) ve andan H^vâce Aḥmed Yesevî ol ḥalîfelerden yaña bakup işâret (8) eyledi ki ol vuşlaların şâhibi budur geldi irişdi didi. (9) Hazret-i Hünkâr kažiyyeyi istifsar eyledi zıkr olunan gibi haber virdiler. (10) H^vâce Aḥmed Yesevî eytdi: Yâ Bektâş ol naşîb senindür. Tur yukarı (11) didi. Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî kıddese sırrahu'l-^cazîz (12) H^vâce Aḥmed Yesevî izniyle yerinden tırdı. Seccâdeyi mübârek eline (13) aldı ve ol tırı çeçinün katına vardı. Bismi'llâh ve bi'llâh^{*} diyüp (14) ol seccâdeyi tırınıñ üzerine şaldı. Bi-kudreti ḥâlikü zü'l-celâl (15) seccâde tırı üzerinde tırdı. Hazret-i Hünkâr ol seccâde- (16) niñ üzerine kadem basup çıkdı. İki rek^cat namâz edâ itdi. (17) Daḥî du^câ kıldı. Hâk Te^câlâ ḥazreti dergâhına münâcât eyledi. Hiçbir dâne (18) ol tarıdan hareket itmedi. Namâzda fariğ olıcaḡ yine ol seccâde (19) üzerinden aşığa indi. Gelüp yerine oturduḡda anı gördiler ki (20) ol ḡubbe-i elîf u tâc yerinden gelüp pervâz uraraḡ Hazret-i Hünkâr (21) başına geldi. Dükeli anda hazır olan ḡalîfeler ve dervişler bu ḡalî (22) göriceḡ tekbir idüp fi'l-cümle şalavât getürdiler. Andan sonra hırḡa (23) tırdıḡı yerden ḡalkup Hazret-i Hünkâr'ın önüne^{*} geldi. Şufre daḡî [31a] (1) gelüp önüne yayıldı. Çeraḡ daḡî revş olup nazarına geldi. ^cAlem daḡî (2) hareket idüp ayaḡ üzerine diñelüp seccâde daḡî gelüp altına döşendi. (3) Ol ḡalîfeler bu ḡalî göriceḡ müteḡayyir oldular ve ta^caccüb kıldılar. Birbirine (4) baḡışup eytdiler: Bunun dibi ḡuvvetlü er bu yerde ḡarâr iderse ayruḡ bizim (5) demimüz oynamaz didiler ol ḡalîfelerin ḡâtırına böyle ḡuḡur itdigi Sultân (6) Aḥmed Yesevî Hazreti'ne ma^clûm oldu. Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî ḡazretlerine (7) H^vâce Aḥmed Yesevî ḡazretleri erkân-ı faḡr üzrine kendü mübârek eliyle tırâş (8) eyledi. Tarîḡat içinde erkân-ı tırâş dirler. Daḡî bey^cat ve inâbet virüp (9) çehâr faḡri çehâr ^calâmeti eriştirdi ve icâzet-nâmeyi yazup daḡî eytdi: (10) Yâ Bektâş imdi tamâm naşîbîñ aldıñ. Bizden senün naşîbîñ bu idi ki (11) saña degdi. Beşâret olsun ki Ḳuḡbu'l-aḡtâblıḡ mertebesi seniñdür. (12) Kırḡ sene ḡükmüñ vardır. Şimdiye degin bizim idi likin şimdiden sonra biz (13) bu dâr-ı fenâda anlañmayup âḡirete intikâl idevüz. Sen daḡî diyâr-ı Rûm'a (14) teveccüh idesen. Rûm'da sermest-i bûdelâlardan ve küçüklerden ve gerçeklerden (15) çokdur. Rast meşreblü silsileleri Muḡammed ^cAli'ye çıkar. Ammâ tarîḡat (16) ḡandırıḡı erkân-ı faḡrden bi-behre dirler. Seni Rûm erenlerine baş (17) kıldıḡ ve Şuluca Kara öyük'i yurt (18) sını didi. Destûr der ayruḡ bunda eglenme hemen revân olḡıl didi. (19) Hâcî Bektâş-ı Velî H^vâce Aḥmed Yesevî İzniyle Rûm'a Geldigidür:

* Bismi'llâh ve bi'llâh: Bismi'llâh ve bi-emri'llâh HD.

* önüne: Egnine HD.

(20) Nakıldür ki Hünkâr Hâcî Bektâş el-Horasânî kıddese sırrahu'l-[°]azîz hazretleri (21) çünkü Sultân H^vâce Aḥmed Yesevî hazretlerinin ḥuzûrunda tamâm naşîbin (22) aldı. Ol gün anda kıldı. H^vâce ile ma[°]an aḥşam ve yatsun namâzını (23) kıldılar. Daḥî ol gice geçdi şabâḥ oldu. Tecdîd u zav[°] idüp H^vâce [31b] (1) Yesevî ile şabâḥ namâzın daḥî edâ idüp fâriğ olucaḳ evrâ- (2) dların okıyup tesbiḥ ve du[°]aları kıldıḳdan soñra şeref-i dest-bûs idüp (3) H^vâce Aḥmed Yesevî ile Hazret-i Hünkâr mu[°]ânaḳa kılup bâḳî ḥalîfeler (4) ve dervîşler daḥî görüşüp güneş toğmadan muḳaddim bâb-ı (5) âstânenen çıḳup meger kim zıkr olunan ki ol meydânın [...] ¹ (6) ortasına âteş yakmışlar idi. Hemân-dem ol erenlerin birisi (7) elün şunup ol âteşin içinden bir köseḳi alup Rûm tarafına (8) atup eytdi: Ey Rûm'da olan erenler ve girçekler iş bu egisi (9) dud ağacı idi. Türkistân diyârından Rûm'a dek ol vaḳt kerâmet şâḥibi (10) [°]azîzlerden Ḳonya şehrinde bir kimesne var idi. İsmine H^vâce (11) Aḥmed Sultân dirler idi. Emîr Cem Sultânın ulu ḥalîfesi idi. (12) icâzet inâbet verilmiş idi. Ol egisiyi tutup Ḳonya şehrinde (13) gitdi. Âstânesi önünde dikdi baḳdı Hüdâ-yı müte[°]al bitdi. (14) yeşerdiyü gün şaldı bir dıraḥt müntehâ oldu. Hâlâ budama (15) dığın durur. Yuḳarı başında âteşin yakduḳı yiri henüz daḥî (16) mu[°]ayyendür. Bir egisiyi daḥî H^vâce Aḥmed Yesevî atup eytdi: (17) Yâ Bektâş her ḳande ki bu egisi düşerse senin maḳâmın (18) anda olsun didi. Hâlâ ol daḥî hâlâ Hünkâr âstânesi önünde- (19) dür. Ammâ niçe ağaç olduḳu ma[°]lûm degildür. Çünküm Hazret-i Hünkâr(20) Hâcî Bektâş-ı Velî kıddese sırrahu Türkistân erenlerine veda[°] idüp (21) ve Ka[°]betu'llâḥ şerefaha'llâḥ tavâf itmek içün ḥacc-ı şeref niyetine Mekke-i (22) Mükerreme-i Mu[°]azzama cânibine [°]azm itdi. Gider iken yolu beriyye irişdi. (23) Şöyle ki tek ve tenhâlîs fid-dârin [...] ² kendüden ḡayrı [32a] (1) kimesne yok idi ve daḥî o şahrâyı arslanlar tutmuş idi. Ol sebîden* (2) bir âdemzâde* uğramazdı. Vaḳtâ ki ol Hazret-i Hünkâr ol yere düşdi gördi ki (3) iki arslan çıḳageldi biri irkek biri dişi ḳağan idi. Heybetle [...] ³ (4) andan niçelerin uçup Hazret-i Hünkâr'ın üzerine ḥaml kıldı. Yaḳın geldikde (5) ikisine daḥî nazar idüp başından kıyruḳına deḳin şıḳadı. Ba[°]de (6) velâyet-i evliya ol demde hücum iden

¹ Kelime okunamamıştır.

² Kelime okunamamıştır.

* sebîden: Eclen HD.

* âdemzâde: Âdemî-zâd HD.

³ Kelime okunamamıştır.

arslanlardan ikisi daḥī (7) ḥ'āmuş oldular. Ğayūr aslanlar Ḥünkār'ın uğrunda buzların yere (8) koyup yalanmağa başladılar. Ḥālā ol arslanların taş olduğu (9) Kürdistān mülküne yakındır. Niçe kimesneler müsāferetde anı temāšā iderler. (10) Ez-in cānib andan göçüp Kürdistān iline geldi. Bir kumuñ içinde (11) eklenüp niçe kırt karar itdi. Zīrā ki beriyye zahmetin çekmiş idi. (12) Bir niçe gün anda istirāhat eyledi ve bir bacıya nazar kılup hayr du'ā hemz (13) idüp andan vücūda gelen evlādı oğul idinüp anda daḥī niçe dürlü (14) velāyet ve kerāmetler izhār eyledi. Eger Kürdistān'da göstürdigi (15) velāyet ve kerāmet 'ale't-taḫṣīl-i zıkr olunmasa be-ğāyet muṭavvel olur (16) ve bir cilde şağmaz. Günlerde bir gün Ḥazret-i Ḥünkār ol kavm içinde (17) bir niçe kimesneler ile ol tarafları teferrüc idüp seyrān ider iken (18) bir ırmağın kenārına geldiler. Ol ırmağ içinde olan balıklar ne (19) deñlü var ise şağır ve kebir Ḥazret-i Ḥünkār'ı istikbāl idüp kenāra (20) çıkup düzildiler. Şāf bağlayup faṣīḥ lisānla Ḥazret-i Ḥünkār'a (21) selām virdiler Ḥazret-i Ḥünkār anları esenleyüp etdi: Şağoluñ. (22) Varıñ her biriñüz tesbīḥiñize meşğul oluñ didi. Ol balıklar (23) erenler ḥimmetin aldılar ve yine şu içine taldılar. Nā-bedīd oldılar. Ḥazır olan [32b] (1) cemā'at bu ḥālī göricek hayrān kaldılar. Andan sonra niçe remz-i rümüz- (2) lar göstürüp ol velāyetiñ halkı görüp muḥabbet eyledi. Ḥālā (3) ol kūy-ı ḥünkārīler dirler ve Ḥazret-i Ḥünkār andan daḥī gidüp (4) deryā-yı Necefe gelüp ziyāret eyledi. Şāh Necefde Qur'ān okudu (5) ve ziyāret eyledi. Erba'in çıkardı. Bir zamān añulandı mücāvir oldu. (6) Andan daḥī kalxup Beytu'llāh'a müteveccih ve revān oldu. Tā kim (7) Mekke-i Mükerrremeye geldi. İmām-ı Muḥammed Bākır seccādesi kırbunda karar itdi. (8) Üç sene Beytu'llāh'a mücāvir tın eyledi ve her sene cebel-i 'Arafāt'a çıkup (9) Ḥacılar ile vakfeye tırdı. Şāf ile Merve arasında yürirdi. (10) Cemī'e-i erkān yerine getürdi. Andan Medīne-i Münnevver'e geldi. Ravza-i (11) Resūl'e ve merḳad-i Zevce'l-Betül'e ziyāret idüp bir erba'in çıkardı. (12) Andan daḥī Beytül-maḳdise Ḥalīlür-raḥmān'a geldi. Mücāvir oldu. Erba'in (13) çıkardı. Andan daḥī kalxup Haleb* şehrine geldi. Ulu cāmi'de (14) Ḥazret-i Zekerıyyā peygāmberi ziyāret idüp yanında bir erba'in çıkardı. (15) Bir az vakt mücāvir oldu. Rivāyettür ki Haleb'in Ulu cāmi'niñ (16) ḥavlısından bir gök mermer direk vardır. Kendi mübārek eliyle (17) bir ulu taş koyup buyurdu ki: Bu taş iş bu direğin üzerinde (18) biz bunda gelinceye dek zāyi' olmasun. Bir zamānda ki gelüp indirevüz (19) didi. Ol mevzi'lerin her birine bir nişān koyup niçe dürlü remz-i rümüz* (20) göstürdi.

* Haleb: Şām HD.

* remz-i rümüz: Velāyet ve kerāmet HD.

Anlarıñ cümlesi zikr ü beyân olunsa gâyet mufaşşıl* (21) olur. Biz yine maşşudumuza varalım. Andan dañı Halebdan dañı çıkup ilinde (22) Mercitañık nâm menzilde Hâzret-i Dâvud nebi °a.m. maşşamına geldi. [33a] (1) Bir niçe gün anda dañı mücâvir oldu. Ol yerin erenlerinden niçe kimesneler (2) Hâzret-i Hünkâr'ı görücek şevk-i muhabbet izhâr eylediler. Günlerde bir gün (3) eytdiler: Kerem-kânı dilerüz kim bu Dâvud nebi °a.m. üzerinde şerîf-i (4) maşşamdur. Mu°tekif olup Celle* çekevüz didiler. Hâzret-i Hünkâr eytdi: (5) Celle-zenân mı çekelim yoñsa Celle-i Merdân mı çekelüm. Ne dirsiz didi. Anlar eytdiler:(6) Sultânım Celle-zenân kangısıdur Celle-merdân kangısıdur didiler. (7) Hâzret-i Hünkâr eytdi: Celle-zenân oldur ki kırk gün bî ekl (8) bî-şürp mu°tekif ola. Zirâ mümkündür. Bir qarı dañı çıkırık dibinde (9) oturup eyleye. Ammâ ki Celle-merdân oldur ki kırk gün bir yerde (10) mu°tekif ola ve hergün bir şağırıcık yiye ve şu içmeye bevl ve hadeş (11) dañı itmeye didi. Ol kimesneler Hünkâr'dan bu kelâmı işidicek mütehayyir (12) ve mütegayyir ve mütefekkir oldılar ve eytdiler: Sultânım ol Celle-merdânı çekmege (13) tãkatımız yokdur. Gücümüz yetmez didiler. Hâzret-i Hünkâr eytdi: (14) Biz ol didiğimiz vech üzere Celle-merdân çekelim siz hergün bir öküz (15) bişirüp naazarımıza getirün ekl idelim didi. Bi-izni'llâhi Te°âlâ (16) kırk gün mü°tekif olalım didi. Şâhib-i maşşamdan °azîz erenleriñ (17) bu nuñkuna muñi° olup eytdi: Nola Sultânım siz murâdınız üzre (18) celle çıkarıñ mübârek hâtır-ı şerîfiñiz niçe dilerse öyle olsun (19) didi. İmdi ol mücâvir olan erenler cehl-i rüz niyetine bî-ekl bî- (20) şürp i°tikâf oturdılar. Hâzret-i Hünkâr dañı bu güşe-i (21) vañdetde kırk gün mu°tekif oldu ve her gün Şâhib-i maşşam bir öküz (22) boğazlayup cümle etini yañnı bişirüp ğazğanlara taldurup bir niçe [33b] (1) kimesneler ile alup götürürdi. Hâzret-i Hünkâr naazarına qorlar idi. Hünkâr (2) dañı Bismi'llâhi'r-rañmâni'r-rañîm diyüp el şunup ol eti külliyeñ iftâr (3) ederdi. Şâhib-i maşşam ol teştlari ve ğazğanları boşaldup gider idi. (4) Yarınki gün bu vecihle yine bu mişillü celle çıkardı. Kırk dâne öküz ekl (5) eyledi. Kırk gün tamâm olduñdan soñra ol celle-i zenân çeken erenler Celle- (6) hânedan çıkup andan gelüp Hâzret-i Hünkâr'ı dañı çıkardılar. Elini (7) öpüp ayağına yüz sürdiler. Hayır du°asını aldılar. Hünkâr anlara (8) vedâ° idüp Rûm tarafına geldi. Andan Aşşâbu'l- (9) kehfe uğradı. Anda dañı mücâvir olup bir erba°in çıkardı. (10) Andan dañı kılup Rûm cânibine andan Kayseriyye'den baña müteveccih (11) ve revân oldu. Hünkâr-ı Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-

* mufaşşıl: Mutavvel HD.

* Celle: Çille HD.

Hırasānī Hāzretleri (12) Rūm Erenlerine Selām Virdiği Beyānidur: Ol Qutb-ı ʿĀlem
 Hāzret-i (13) Hūnkār serḥad-i Rūm'a yakın geldi. Maʿnā ʿāleminden Rūm erenlerine
 (14) selām virüp eytdi: E's-selāmu ʿaleyküm. Ey Rūm'da olan erenler ve (15) qarındaşlar
 meger kim ol vaqt elli yedi biñ Rūm erenleri (16) ḥāzır idi. Sefer şuyunuñ üzerinde iclās
 itmişler idi. Qaraca (17) Aḥmed anlarıñ gözcisi idi. Hāzret-i Hūnkār'ın virdiği Fāṭimā
 selām (18) virdüğü maʿlūm oldu. Sivriḥisār diyārında Seyyid Nūre'd-dīn (19) kıızıdur.
 Henüz bākire idi. Ol meclīsde olan erenlerin ṭaʿāmin (20) ḳaynadurdu ve çiglerin bişirirdi
 ve Qaraca Aḥmed ol Seyid Nūre'd-dīn (21) ḥāzretleriniñ müridlerinden idi. Pes anı gördi
 ki Fāṭimā bacı oturdığı (22) yerden fi'l-ḥāl ayağ üzerine ḳalkup Hūnkār varlığından yaña
 müteveccih olup ve iki (23) ellerin göğsüne ḳoyup ḳadd-ı ḥamīde ḳılup tevāzuʿ ve
 miskinet ile üç kere [34a] (1) ve ʿaleyküme's-selām diyüp oturdu. Ol meclīsde ḥāzır olan
 erenler (2) Fāṭimā bacının bu vecihle selām alup oturduğun göricek tevāzuʿ (3) idüp kimiñ
 selāmın aldıñ didiler. Fāṭimā bacı eytdi: Rūm (4) vilayetine er geldi siz erenlere selām
 virdi. Anıñ selāmıñ aldıḳ (5) didi ve yine şordular eytdiler: Kendüsi ḳanden ve gelişi ne
 yirden didiler. (6) Fāṭimā bacı eytdi: Hırasān diyārındandır. Ammā Beytu'llāh
 ṭarāfından (7) gelür didi. Ol erenler Fāṭimā bacıdan bu kelāmı işidicek (8) eytdiler: İmdi
 bir tedbīr idelim kim anı Rūm'a ḳoymayalım ki cümle Rūm (9) ḥalkı kendüye muḥabbet
 eyler. Ayruḳ bize yir ḳalmaz. Dükelisini ol (10) zabṭ ider didiler. Öyle olsa velāyet
 ḳanṭaralarını çatup Rūm (11) sinnevriñ-i pāyı ʿarşa deḡin baḡladılar. Pes Hāzret-i Hūnkār
 ḳünkim (12) serḥadd-i Rūm'a geldi. Naḳar ḳıldı ki yolunu baḡlamışlar hemān-dem maʿnā
 (13) ʿāleminden velāyetle bir gökce gügercin ṭonuna girüp ḳanād açdı. (14) Pervāz urdı
 uçdı. Bu deñlü ḥicābları geçdi. ʿArşuñ saḳfına (15) irişdi. Melā'ikeler nūrdan ḳubbe-i elif
 birle istiḳbāl idüp (16) merḥabā Yā İbni Evlād-ı Resūl şafā geldiñ ḳadem getürdiñ
 ḳudumuñ (17) mübārekdür. Hemīşe mübārek olsun didiler. Andan süzölüp [...] ¹ (18)
 ḳara ivegen üstünde bir ṭaş üzerine kendi mübārek ayaḡları (19) ḥamire gömilür gibi ṭaşa
 gömildi. Ol vaqt Rūm erenleriniñ (20) üzerine bir mertebe ʿazīm heybet düşdi. Bildiler
 ki Rūm'a er geldi. (21) Tamām ol melek Rūm'a girdi. Yolunu baḡlayamadıḳ didiler.
 Qaraca Aḥmed'e (22) eytdiler: Sen gözcisin bir naḳar eyle gör ki ol Rūm'a dāḥil oldu. [34b]
 (1) Ḳandedür didiler. Qaraca Aḥmed murāḳabeye çekdi. Bir sâ'atdan şoñra (2) baş
 ḳaldırıp eytdi: Külliyeñ naḳar ḳıldım. Her maḥlūḳ çiftlü çiftiyle gördüm. (3) Ammā Şuluca
 Ḳara oyugun üzerinde bir yalñuz gökce gügercin oturur. (4) Var ise oldur. Hıç andan

¹ Kelime okunamamıştır.

gayrı tek degildür. Zîrâ göz urup nazar (5) şaldık da üzerimize heybet düşdi idi. Ol erenler eytdi: Bize (6) bu bir kıutlu kimesne olsa toğan tonuna girüp oturduğu yerde anı (7) varup şikâr idüp getürse didiler. Meger kim Hâcî Tuğrul dirler bir (8) kuvvetlü er var idi. Bâyezid-i Bisâmî'nin ulu halîfelerinden idi. İrâk'dan (9) Rûm'a gelmiş idi. Mûte'ehhil olup anda kalmış idi. Hemân-dem yerinden tur- (10) dı. Gelüp eytdi: Hîmmet ilen ben varayım anı size şikâr idüp getüre- (11) yim didi. Kuvvetiñ artsun hemân tutup getür anı bize didiler. Hâcî (12) Tuğrul toğan tonuna girüp havâya pervâz kıldı. Gördi (13) Şuluca Kâra oyuguñ üzerinde bir yalnız gökce gügerçin oturur. Zâmîr ile (14) hemân budur diyüp niçesin uçup gökyüzünden heybetle gajileyüp* (15) kanâd büküp Hâzret-i Hünkâr'ın üzerine indi. Hâzret-i Hünkâr anı (16) görüp derhâl oturduğu yerde silkindi. Adam tonuna girdi. Dahî (17) elün şunup ol toğanı iner iken kapdı. Boğazını şıkdı. °Aqıl başından (18) gitdi. Bir zamân bî-hôş olup yatdı. Bir zamândan soñra Hâcî [...]¹ (19) °aqlını başına getirdi. Yatdığı yerde gözün açdı. Bakdı gördi menceye çeküp (21) °ızz u niyâz eyledi kim bizden hañâ sizden kerem diyüp elini öpüp ayağına (22) yüzün sürdi ve kisvesini başından indirüp Hâzret-i Hünkâr'ın (23) nazarına koydı. Dahî girü çekilüp tırdı. Hâzret-i Hünkâr eytdi: [35a] (1) Bu niçe gelişdür ki biz size mazlûm tonunda geldik siz bize zâlim tonunda (2) geldiñiz. Er erîñ üzerine öyle gelmez. Eger gügerçinden dahî mazlûm ton (3) olaydı biz ol ton ile gelür idik didi. Andan kisvesini tekbîr idüp (4) başına giydürdi. Du°â ve hîmmet idüp gülbang ile şafâ nazar eyledi. Andan (5) Hâcî Tuğrul Sultân eytdi: Pâdişâhım bizim neslimizden ne kadar düş olur (6) ise size nezrimiz olsun didi. Hâzret-i Hünkâr eytdi: Tur imdi sen (7) yine ol geldigin meclîse var dahî Rûm erenlerine bizden selâm eyle. Hep (8) gelsünler anlar ile dem ve dîdâr görelim ve her ne ki gördün ise söyle (9) bizim nuṭkumuzdan ol erenleri katumuza geleler da°vet ile ve yine anlar ile (10) sen de bizim huzûrumuza gel didi. Hâcî Tuğrul Sultân sem°an ve tã°aten (11) diyüp meskenet kıldı. Revân oldu. Tâ kim erenlerin huzûruna geldi. (12) Selâm virdi. °Aleyk aldılar. Hâl nedür diyüp su°âl kıldılar. Hâcî (13) vâkı° olan kışşâyı anlara i°lâm itdi. Siz erenlere selâm (14) eyler ve sizi kendü huzûruna da°vet eyler didi. Eytdiler: Ne lâzım bizlîk (15) ayağına varmak niçün ol bizim yanımıza gelmez didiler ve sergeşlik idüp (16) ol söze itâ°at itmediler ve Hâzret-i Hünkâr'ın nazarına gitmediler. (17) Her biri maḳâmlı maḳâmlarına dağıldılar. Bu hâl Hâzret-i Hünkâr'a (18) ma°lûm oldu. Ol aḫşâm

* gajileyüp: Gajlayup HD.

¹ Kelime okunamamıştır.

oluncaya kadar gözledi gördi ki gelmediler. (19) Andan bildi ki sözüne itâ^cat kılmadılar. Oturduğu yerden bir kere (20) üfürdi. Cümlesinin çerâğı cezboldı. Ol erenlerin her biri (21) karanlıklıkta kaldılar. Ve'l-hâşıl üç gice anlar çerâğları uyandıra- (22) madılar. Cem^ciyet idüp birbirlerinin yüzlerine bakamadılar ve bu rümüzdan (23) gayrı Hünkâr hazretleri varlığı mübârek eliyle işâret eyledi cümle- (24) sinin seccâdeleri altlarından gâ³ib oldu. Rüm erenleri [35b] (1) bu hâle vâkıf oldılar. Ahvâline munderic olduğunu bildiler. Cümle (2) bir yere gelüp meşveret itdiler. Ne dursuz bu remzler ol eründür. Bizi (3) kendülere da^cvet kıldı. Biz varmadık muhâlefet eyledik elbette varmak (4) gerekdür didiler. Andan tırup fi'l-hâl bi'l-hamle itdifâk idüp Hazret-i (5) Hünkâr'ın huzûrunda seccâdelerin döşenmiş ol tertîb üzere ki (6) meclîs olıcağ öyle otururlar idi. Cümle Rüm erenleri [...] ¹ izz u (8) niyâz idüp ve yine tırup erenlerin nefesin tizrek kılmadık. (9) Eksüklük itdik. Noşanlılık bizden kerem erenlerden didiler. Andan (10) sonra seccâdeleri üzerine oturup şöbet itdiler. Eşnâ-yı kelâmdan (11) söz açup Hazret-i Hünkâr'a telseye-i tarîk ile eytdiler: Sultânım (12) gelişiniz ne yerdendür ve kimiñ neslisiz ve mürşidiñiz kimdür ve meşrebiñiz (13) kimdendür didiler. Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî kaddese sırrahu'l-^cazîz (14) eytdi: Türkistân ilinden Horasân diyârından gelmişüz. Aşlımuz (15) nebevî ^cAlî Muhammed'dür ve pederimiz^{*} Seyyid Muhammed ki İbrâhîm Şânî demek ile ma^crûf (16) ve meşhûrdur ve Mûsâ-yı Şânî oğludur ve Mûsâ-yı Şânî İbrâhîmü'l- (17) Mücâb oğludur ve İbrâhîmü'l-Mücâb dahî Hazret-i İmâm-ı Mûsâ-i Kâzım (18) oğludur ve mürşidim serçeşme-i neved-nüh-hezar pîrândan-ı Türkistân (19) Sultân H^vâce Ahmed Yesevî'dür ve meşrebim Muhammed ^cAlî'dendür ve naşîbim (20) Hüdâ'dandur didi. Rüm erenleri bu söze delîl ve bürhân istediler. (21) Hazret-i Hünkâr dahî kaşd itdigü ol H^vâce Ahmed Yesevî hazretlerinin (22) virdiği icâzet-nâme-yi çıkara bunlara göstüre. Ol vakt anı (23) gördiler ki gökden tuman olup bir nesne iner. Râst-ı Hünkâr'ın (24) nazarına indi ve yeşil fermân idi. Açdılar gördiler. Yeşil şahîfeniñ [36a] (1) üzerine beyâz hatt ile bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîmü'l-hamdüli'llâhi rabbu'l-^câlemîn ellezî(2) ce^cale kulubu'l-^cârifîn ilâ âhirihi her ne kim su³âl etdiler ise Hünkâr'ın (3) varlığını zîkr itdiği gibi cevâb içinde meşûr olmuş okudılar ve bildiler (4) ve ^cizz u niyâz kıldılar. Cümlesi kalkup Hazret-i Hünkâr'ın huzûrunda kisve- (5) lerin çıkarup nazarında kodılar. Hazret-i Hünkâranların kisvelerini (6) tekbîr idüp başlarına giydürdi. Tevellâyı

¹ Kelime okunamamıştır.

^{*} pederimiz: Babam HD.

telkîn eyledi. Rûm'a tevellâyı ol (7) vaqt Hâzret-i Hünkâr getürdi. Anada cem^c olan erenler Hâzret-i Hünkâr'ın (8) hizmetinde onar mürîd kodılar ve dahî Hâzret-i Hünkâr'ın mübârek lafzı (9) güherbârından iş bu kelâmı işitdiler. Şâdır oldu ki cemi^c-i tevellâdan bo- (10) şanan bizim tevellâmızda qarâr ider. Ammâ bizim tevellâmızdan boşanan (11) hîçbir yerde ve bir qarâr itmeye didi. Bu deñlü remz ü rûmüz vâkı^c (12) olduktan soñra Rûm erenleri ayağ üzerine kalğup her biri mağâm- (13) larına gitmege icâzet taleb itdiler. Hâzret-i Hünkâranların her birine naşîb (14) virdi. Kara Aḥmed'e eytdi: Sultân H^vâce Aḥmed Yesevî hâzretleri bizim (15) hizmetimize bir div virmiş idi. Ol vaqtda biz ve bizim hizmetimizde- (16) dūr ve şimdi hâlâ bize hizmetkâr olsun dünyâdan gıtdikten soñra virelim. (17) Sen hayâtda olduqça emrinde ve hizmetinde olsun. Dünyâdan gıtdikten (18) yine mezârım beklesün didi. Hâlâ Kara Karaca Aḥmed Sultân'ın âstâne- (19) sinde işlenen remz ü rûmüz oldur ki dahî bu güne degin işlenür. (20) Her kimiñ ağız ve gözi ve yâḥûd şara^c olup yâḥûd bir maraḫa mübtelâ (21) olsa Karaca Aḥmed Sultân'ın âstânesinde bir gice yatur. Şabâḥ (22) dūrüst olur. Sağ sâlim görürler. Pes Hâcî Bektâş-ı Velî (23) ol vaqt Rûm erenlerine destûr virdi. Her biri dest- (24) bûs idüp gıtdiler. Maṭlab diger-sit [36b] (1) Hâcî Bektâş-ı Velî El- Ḥorasânî Hâzretleriniñ Emreye Nişân Göstürdigidür: (2) Nakldür ki ol zamân Rûm erenleri zümresinde bir gâyet kuvvetlü er var (3) idi. İsmine Emre dirler idi. Bunlar cem^can ayağa turup Hâzret-i Hünkâr'ın (4) gelmek murâd eyledikleri vaqt Emre'ye dahî gelüp eytdiler: Biz cümlemiz Hâcî (5) Bektâş-ı Velî katına varırız. Sen dahî bizimle gel didiler. Emre geldi (6) ve eytdi: Ben varmazım. Siz varırsañuz varıñ didi. Eytdiler: Bâ^cış (7) nedür niçin gelmezsın didiler. Emre eytdi: Cümle erenlere dost divânında (8) naşîb-i baḥş olıcağ anda Hâcî Bektâş nâmında kimesne işitmedik ve (9) görmedik didi. Pes Emre'niñ bu haberi Hâzret-i Hünkâr'a (10) i^clâm itdiler. Bu rûmüz Hünkâr'a ma^clûm olmuş idi. Şarı (11) İsmâ^cîl dirler bir er var idi. Kara Aḥmed Sultân hizmetinde olur (12) idi. Rûm erenleriniñ her biri Hâzret-i Hünkâr'ın hizmetine bile virmiş (13) idi ve Hünkâr anı ebr kadar aydınmış idi. Erenleriñ abdest (14) ibriğlerine hizmet iderdi. Ol vaqt Şarı İsmâ^cîl'i gönderdi. (15) Emre'yi katına okudı. Şarı İsmâ^cîl varup haber virdikde (16) Emre de gelüp Hünkâr'ın ḥuḫûr-ı şerîfine ḥâzır olduqda Hâzret-i (17) Hünkâr andan haber sorup eytdi: Yâ Emre sen bu sözi dimiş- (18) sin. Dost divânında cümle erenlere naşîb-i baḥş olanda elde (19) ne nişân var idi. Emre eytdi: Yeşil perde ardından bir el (20) çıkup cümle erenlere naşîb u kışmet eyledi. Ol eliñ ayâsında (21) gördüm bir laṭîf nûrânî yeşil ben var

idi. Hâzret-i Hünkâr(22) eytdi: Ol eri görücek sen bilürsin didi. Emre eytdi: (23) niçün bilmevüz. Hemândem Hâcî Bektâş-ı Velî kıddese sırrahü'l-[°]azîz kendi [37a] (1) mübârek elini açup Emre'ye göstürdi. Emre Hâzret-i Hünkâr'ın (2) bağıdı gördi. Ol zıkr efsâne yeşil ben nûrânî Hâzret-i Hâcî (3) Bektâş-ı Hünkâr'ın avucunda mevcüddur. Emre bu hâli göricek (4) tapdıķ tapdıķ üç kere diyüp ikrâr eyledi. Ya[°]nî Tapdıķ demek zebân-ı (5) fâriside işitdiyiniz nesne demek olur. Andan soñra adı Tapdıķ (6) Emre oldu. Dağı Tapdıķ Emre yerinden tırdı. Gelüp peymençeye yerine (7) ya[°]nî maķâm-ı enşâfa tırup sergeşlik idüp gelmedigine [°]ızz u niyâz (8) idüp başından kisvesin indirüp Hâzret-i Hünkâr'ın naẓarında (9) kıdı. Hâzret-i Hünkârdağı anın kisvesini tekbîr idüp başına giydirdi. (10) Dağı mürid olup du[°]â-yı gülbeng eyledi. Tapdıķ Emre şeref-i dest-büs (11) eyleyüp kendi maķamına geldi. Maṭlab dige-sit (12) Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretleri İbrâhîm Hâcîya Şafâ^{*} İtdigidür: (13) Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî kıddese sırrahu'l-[°]azîz (14) çüniñ mülk-i Rûm'a geldi girdi. Bozoķ cānibinden Kayseri şehrine (15) teveccüh idüp gider iken ol yolun üzerinde Zulkādirlü cemâ[°]atinden (16) bir niçe Türkmen evlerine râst geldi. Gördi henüz kıonmuşlar oturmuşlar (17) anlara uğramayıp geçdi gitdi. Meger kim anda bir çubān kıoyun güderdi. (18) Hâzret-i Hünkâr ol kıoyunların yanına uğradıķça kıoyunlar velâyetin (19) kıokusın olup ol kıoyuncuķlar meleşüp hemān birbirine baķmayup^{*} Hâzret-i (20) Hünkâr'ın arkasına düşüp gitdiler. Çubān ol kıoyunların önüne (21) geçüp ne kıadar ceht itdi ise kıoyunları donduramadı. Çok çalıştı (22) bir niçesin döndürünce ol bir niçesi meleşüp Hâzret-i Hünkâr'ın (23) arkasına düşüp giderdi. Bu hâli göricek çubānın hâtırına (24) böyle hâṭır eyledi kim bu kıoyunların gösterdiği rûmüz tehî degüldür. (25) Taḥkîķ bu kışı evliyâ[°]ullâhdur. Velâyet ve kerâmet şâhibi [°]azîzdür ki [37b] (1) kıoyunlar anı ziyâret iderler. İmdi bir kıoyun kıadar benim [°]aķlım yokdur ki varup (2) elin öpüp ayağına yüzüm sürem. İnşâ[°]allâhu Te[°]âlâ ümiddür ki ben faķîre (3) bir şafâ naẓar ve himmet ide diyüp fi'l hâl kıoyunları kıoyup Hâzret-i Hünkâr'ın (4) arkasına düşüp mübârek ellerin öpüp ayağına düşdi. Yalvarup (5) eytdi: Ma[°]zûr tutuñ sizi bilemedim. İlerüden geledim. [°]Âma ve ḥaşşâ (6) mebzûl olan in[°]âm ve inşâf mālānihâyeñizden mercü ve mütezarrı[°]dur ki (7) bu faķîri dağı naẓar-ı inâyet ve merḥamet ve şefķatiñizden bî-behre buyurmayasız (8) didi. Ol vaķt Hâzret-i Hünkâr eytdi: İsmiñüz nedür baña söyle didi. Ol (9) çubān eytdi: İsmim İbrâhîm Hâcî 'dur didi.

* şafâ: Nazar HD.

* baķmayup: Kümeyüp HD.

Hâcî Bektâş-ı Velî kemâl-i (10) keremlerinden ol yire oturup eytdi: Yâ Hâcî İbrâhîm başındaki (11) giydiyiñ bürgü bizim naazarımıza indir didi. Meger kim ol vaqt İbrâhîm Hâcî 'nîñ (12) başında bir âhu postundan bir bürek* var idi. İki eliyle tutup (13) Hâzret-i Hünkâr'ın naazarına indirdi. Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî kıddese (14) sırrahu'l-^cazîz hâzretleri mücerred tekbîrin urup girü başına giydirdi ve dağî (15) gözlerini şığadı. Arkasın yapdı. Erenleriñ naazarı kimyâdur. Kâra toprağı (16) naazar itseler altun olur. Ol sâ^cat İbrâhîm Hâcî 'nîñ gözleri (17) açılup cemi^c-i hüccâbları ref^c olup velâyet mertebesine irişdi. Fi'l-hâl (18) naşîbin aldı. Hâzret-i Hünkâreytdi: İmdi şemden sonra naşîbiñ (19) aldıñ. Bozok'u ve Üçok'ı saña yurt virdiñ. Ol yer senüñ etmegüñ (20) olsun. Ol koyuncuklar dağî senüñle bile varıñlar didi ve kâlkup (21) yine Kâşeriyye şehrine toğru müteveccih ve revân oldı. İbrâhîm Hâcî anda (22) kaldı. Niçe dürlü ^cacâ'ib ve ğarâ'ib remz u rümûzlar keşf idüp (23) çok dürlü kerâmetler izhâr eyledi. ^cÂkıbet Zulkâdirlü içinde ismin (24) Hâcî çağırtdı. Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî remz itdi. Bozok ve Üç- [38a] (1) ok kendinün mekânı oldı. Ayağına taş tokananda Yâ İbrâhîm diyüp (2) çağırırdı. Hâlâ iş bu deme deyin ol isimle meşhûrdur. Hayâtında (3) Hâzret-i Hünkâr'ın geyik derisine naazar idüp ve tekbir eylediği ecelden (4) kendüler dağî müridlerine geyik derisinden kisve diküp girdürdi. Kendü- (5) ler dünyâdan âhirete nakl eyledikde ğarkın evlâdları gelüp İbrâhîm (6) Hâcî 'nîñ ol ^cazîzler velâyet [38b] (1) ve kerâmet şâhibi erenlerden imiş. Tahkîk bu iş erenlerindür. Velâyetiyle (2) zâhir olur. Hayf ki mübarek ellrin öpüp ayaklarına düşüp himmet- (3) oğlanlarıyla eytdiler: Bu geyik derisinden Bürek Meşhûr (7) Dede Kırkınıñdur.* Siz bunu kandan aldıñuz didiler. Andan dağî İbrâhîm (8) Hâcî 'ya Hünkâr şafâ naazar eylemişdür. Bizim meşrebimiz Bektâşî'dendür (9) didiler. Kırkın evlâdları ^cinâd idüp eytdiler: Bektâşî'ler kisve- (10) si Elîfî ve Hüseynî'dür. Bu geyik derisi Bürek Meşhûr Dede kırkınıñdur (11) diyüp da^cvâ niza^c idüp ve mâbeynlerinde çok mübâhâşe geçdi. Öyle (12) olsa âhîr bâ-naazar didi. Geyik derisini çıkarup kırkınlara tapşurdılar. (13) Ammâ muhaqqâk sâbit olmuşdur ki İbrâhîm'nîñ meşrebi ibtidâ Hâzret-i (14) Hünkâr'dandur. Maṭlab diger-sit (15) Hâcî Bektâş-I Velî Hâzretlerin Hızır İle Mülâkât Olup Bostâncıya Naazar (16) İtdiği Beyânıdır: Hâzret-i Hâcî Bektâşî'y-^cu'l-horasânî kıddese sırrahu'l-^cazîz (17) hâzretleriniñ ekşer evkâtde Ahlâṭ'ta Hızır ^cam ile idi. Her dâ'im cem'iyet (18) idüp şohbet iderler idi. Çünkim

* bürek: Börk HD.

* Kırkınıñdur: Garkınundur HD.

İbrâhîm Hâcî 'ya şafâ nazar itdi. (19) Şoñra revân olup Kayseri'niñ yuqarı yanında Saklan kal'ası (20) kurbına gelicek Hızır Nebî 'am ile buluşup görışdiler. Hâlâ (21) Saklan kal'ası dimekle ma'rûf yere geldikde ol aralığı seyrân (22) ider iken gördiler bir kimesne turmayup bostân digerdî. Öyle (23) olsa Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî Hazret-i Hızır Nebî ile bostânın (24) kenârında bir taş dibine gelüp qarâr kıldılar ve Hazret-i Hünkâr[39a] (1) bostân dikene qarındaş diyü nidâ kıldı. Meger kim ol bostâncının (2) ismine Bahâ'e'd-din Çelebi dirler idi. Hazret-i Hünkâr'ın kendüye nidâ kıldığını (3) işidüp lebbeyk ne buyurursun didi. Hazret-i Hünkâr bu bostândan bir kavın (4) koparup getüresin yiyelim didi. Bu bostâncı nola baş üzerine (5) inşa'a'llâhu'r-rahmân bitsün. Siziñ ile yiyelim didi. Hünkâr hazretleri (6) eytdi: Ol dikdiyiñ bostânı bir kere gör kaz ki şâyed bitmiş olur. Koparup (7) getüresin didi. Bahâ'e'd-din Çelebi Hazret-i Hünkâr'ın sözüne evvelki (8) gibi cevâp virüp andan Hızır Nebî 'am eytdi: Dime erenleriñ nefesi (9) red itme. Şol dikdiyiñ yeri bir kere devr eyle gör didi. Hızır (10) Nebî 'am erenler didiginden ol kimse i'tikâbatda gözetdi. Kendü (11) göñlünden eytdi: Er nefesi Haq nefesidür dimişler. Muhâlefet itmek olmaz. (12) Bir kere gezüp tolaşalım didi. Ol bostân dikdügi yerleri devr idüp (13) gezer iken ırakdan burnına kavın koşusu geldi. Bakdı gördi ki (14) bir kökde üç dâne iri kavın bitmiş ve tamâm kemâline yitmiş ve râyihası (15) etrâfı tutmuş. Bahâ'e'd-din Çelebi görüp şadumân olup ileri (16) varup ol kavınları ikisin kopardı. Birini Hünkâr'ın (17) önüne birini dañı Hızır'ın 'am önüne kodı ve eytdi: Erenler (18) ol birin dañı kendü ehl-i 'iyâlimiz ile hoş görelim didi. (19) Hazret-i Hünkâr öyle olsun didi. Ol kavınları aldılar dañı (20) kalçup Kayseriyye'ye toğrı revân oldılar. Bostâncı dañı işine (21) meşgûl oldı. Ammâ göñlünden bir 'azîm-i heybet göründi. Bu remzden (22) hatrına huşur eyledi ki ben ne 'aceb gaflet itdim bu bostân dikilir iken (23) cihânda kim görüpdür bir kavın bite. İmdilerin almadım ve kim oldukların bilmedim diyüp haylûce te'essûf ve teħassür [39b](1) çekdi ve bostânı dikmekden ferâğat idüp aşığıya yuqarıya tereddüt (2) idüp cüst ü cü kıldı. Ammâ ki hiç bir nâm u nişânların bulmayup (3) girü döndi. Melûl ve maħzûn kendüye ider. Şoñ peşîmânlık fâ'ide (4) itmez ve oluncaya degin guşşası gitmez imiş. Ger ü gâm u guşşâ çekmeden (5) ne fâ'ide diyüp ol bir kavını dañı kökünden kopardı. Kucağına (6) alup maķâm u meskenine teveccüh kıldı. Meger kim Bahâ'e'd-din bostâncı (7) Kayseriyye şehrinden olurdu. Çünkü şehre geldi. Hânesi kapusundan (8) içeri girdi gördü. Hazret-i Hünkâr Hazretleri ile Hızır Nebî (9) 'am kendinin hânesinin kurbunda olan misâfir-hânesinde oturur. (10) selâm virdi. Ol bir kavını dañı getirüp

huzûrlarına kodı. Hemân (11) mübârek ellerin ve ayakların öpüp yüzüne sürdi ve gâyetle şâ- (12) zılık göstürdi ve gönü sürür buldı. Dağı Hazret-i Hünkâr eytdi: (13) İlerü gel bu kudret loğmalarun kes hora geçirelüm. Horasân'da bu resme (14) kudret loğması yemediñ didi. Henüz evvelki kavınlar dağı turlar idi. (15) İmekliyerek bostancı ilerü gelüp ol kavınları kesdi. Üçünü (16) dağı toğrayup bir miqdârını dağı ehline gönderdi. Mâ-bâkisin (17) erenler ile tenâvül idüp yidiler. Şükrin didiler. Ellerin yudılar. (18) Andan soñra Bahâ'e'd-din Çelebi ayağa kalkup peymenceye turlup (19) eytdi: Erenler lutf u keremiñizden size kim dirler söyleñ ve kendüñüzü (20) baña beyân eyleñ ve mezîd inâyetiñizden biz fakîre dağı şafâ nazar ve himmet (21) eyleñ didi. Hazret-i Hünkâr eytdi: Baña Hacı Bektâş-ı Velî dirler. [40a] (1) Bu azîze dağı Hızır Nebî amdür. İmdi ilerü gel seni ol vaqt nazar (2) eyledik. Bizi istediñ kendü hânende bulduñ didi. Bahâ'e'd-din (3) Çelebi ilerü gelüp Hazret-i Hünkâr'ın huzûrunda secde-i şükr kıldı (4) ve mübârek elini bûs itdi. Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî anıñ gözlerin (5) şıgadı ve yapuyı hayr duâ kıldı. Aña şafâ nazar ve himmet (6) idüp Hızır Nebî kalkdılar. Bostancı ile vedâ itdiler. Kapudan (7) taşra çıkup revân oldılar. Çünkü Hazret-i Hünkâr'ın şafâ nazarı (8) Bahâ'e'd-din Çelebi'yi kimyâ eyledi [...] ¹ ve naşibiñi aldıñ didi. (9) Çünkü erenlerin nazarı kimyâdır. Kara taş nazar eyleseler lâ' ü yâkut olur. (10) Sa'at ol bostancı menzil ve merâhil ka' idüp erlik rütbesine (11) kadem basdı. Dağı gözleri açıldı. Kalbine nûr-ı hidâyet tldı. Hattâ (12) fevka'l-alâden tahte's-serâya kadar kendü katında bir oldı. Şarkdan garba (13) bir nazarda seyrân kıldı ve Kayseriye şehrinde niçe dürlü velâyet ve kerâmet (14) izhâr eyledi. Çok remz ü rümûzlar göstürdi. Hiç biri birine beñzemezdi. (15) Muqaddemâ ismine Bahâ'e'd-din Çelebi dirlerdi. Soñra Bostancı Baba (16) oldı. Mezâr-ı şerîfi Kayseriye'de mu'ayyendür ve evlâdlarına Bostancı (17) oğulları dir-ler. Ol velâyette hâlâ ol isimle ma'rûf ve meşhûrdur. (18) Maṭlab diger-sit Hacı Bektâş-ı Velî el-Horasânî hazretlerinin (19) bir şâhib-i velâyet-i cân ile mülâkat itdigi beyânıdur: (20) Nakıldür ki çün Bostancı Çelebiñ hânesinden taşra çıkup Hızır (21) Nebî am Hazret-i Hünkâr ile vedâ idüp gâ'ib oldı. Hazret-i Hünkâr (22) dağı Kayseriye'ye gider iken meger kim anda velâyet erenlerinden bir şâhib-i (23) kerâmet ve şâhib-i keşf eren var idi. İttifâk birbirine karşı (24) düşdiler ve birbirin bilüp görüşdiler. Ol azîz Hazret-i Hünkâr [40b] (1) teklîf idüp kendi maḳâmına da'vet eyledi. Meger kim bostancı Çelebiye (2) yakîn olur idi. Hazret-i Hünkâr'ı kendü meskenine

¹ Kelime okunamamıştır.

getirüp post (3) şalup seccâde döşediler. Hazret-i Hünkâr geçip oturdu. Bir zamân birbiriyle (4) mülâkât itdiler. Haylû vakit muhakkiğe şöhet kıldılar. Esnâ-yı şöhetde zikr-i (5) olunan velâyet eri elin koynuna şokup bir salkıml taze üzüm (6) çıkardı. Hazret-i Hünkâr'ın nazarında koydu. Hazret-i Hünkâr'ı gördigin (7) eytdi: Siziñ ehl-i velâyet olduğınızı biz biliriz. Ma'ûmuñuzdur sizden velâyet (8) ve kerâmet ister yok idi. Böyle etmege ne hâcet idi. Ol vaqt ol er (9) nâdim oldu. Hiç cevap virmedi. Hele bir sâ'at miqdârı oturup (10) şöhet âhir olduğda Hazret-i Hünkâr icâzet isteyüp gitmek murâd itdi. (11) Ol er eytdi: Sultânım bende-hâneñize kudüm-ı kadem-i mübarekeñiz ile müşerref buyur- (12) duñız. Nola bir niçe gün dem ve dîdâr görelim didi. Hazret-i Hünkâr eytdi: (13) İnşâ'a'llâhu Te'âlâ naşib olursa yine mülâkât olavüz didi. (14) Oturduğu yerden ayağ üzerine kalkıcağ Hazret-i Hünkâr'ın mübarek (15) eteklerinden bir dâne taze nefis Hindistân kozı düşdi. Ol (16) erin önüne toğrı yuvalandı. Mazkür-ı 'azîz anı gördükde eytdi: Sultânım (17) siz bize ne lâzım velâyet göstürmege didiñiz idi. Yâ bu nedür ki siz (18) şimdi izhâr itdiñiz didi. Hazret-i Hünkâr kışm-ı yâd idüp eytdi: Haqq'a (19) giden Haq uğurum haqqı içün bu remzden benim haberim yokdur. Velikin siziñ öyle (20) itdigünüz içün gayretlenüp Horasân erenleri getürmişler didi. (21) Tekrâr yine birbiriyle mu'ânağa kıldılar. Kocuşup görüşdiler. Hazret-i Hünkâr (22) anı vedâ' idüp gitdi. Maṭlab digersit: (23) Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Qaddesallahü Sırrahu' l-'aziz Ürgüb (24) Velâyetinde Göstürdigi Kerâmet Beyânıdur: Çünkim Hazret-i Hünkâr [41a] (1) Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî qaddese sırrahu'l-'azîz hażretleri Kayseriyye şehrinden (2) çıktı. Ürgüb vilâyetine teveccüh idüp revân oldu. Yolda giderken (3) nâgâh sebine Seven* nâm bir zimnî 'avretine irişdi. Meger kim kıarye içinde (4) çavdar etmegin bişürmiş başında götürüp giderdi. Hazret-i Hünkâr'ı (5) göricek başından tekne'i nazarında indirüp eytdi: Dervîş bizim yerimizde (6) çavdar biter. Çokluk buğday olmaz. Hele ma'zûr tut fâl eyle didi. (7) Ol tekneniñ içinden bir etmek çıkarup Hazret-i Hünkâr'a şundi. Hazret-i (8) Hünkâr ol etmegi aldı. Mübarek nuṭk-ı güherbârından iş bu kelâm şâdır (9) oldu ki Allâh berakât virsün çavdar ekün buğday biçün etmek (10) tutuñ. Fırunuñuzdan büyük şomunlar çıksun didi. Hayr u du'âlar (11) kıldı. Daḥî bir yerde oturup bir miqdâr istirâhat idüp ol etmegi (12) yidi. Andan kalkup Üç Hışâr nâm kıaryeye toğrı revân oldu. (13) Hâlâ o kıaryeniñ zimmîleri tâ ol deme degin anlarıñ nuṭk-ı şerîfi (14) sebebiyle çavdar eküp buğday götürürler ve küçük zevâle ya'ni

* Seven:Silineson HD.

yumağ (15) tutarlar. Firunlarından büyük şomunlar çıkarırlar. °Älem içinde meşhür- (16) dur ki buğday ekenler çavdar biçerler. Bunlar çavdar eküp buğday biçerler. (17) Ammā Hazret-i Hünkâr'ın şafâ nazarı himmetin berakâtında ol yeriñ (18) halkı çavdar ekerler buğday ve dahî ol kırye halkı Hazret-i Hünkâr'ın (19) oturduğu makâmı bir hoş yapıp ziyâretgâh eylediler. Yılda bir kerre anda (20) cem° olup kıurbânlar eyleyüp çerâğlar uyarup şöhetler alup bişirmek (21) yimek içmek gülmek oynamak şenlik ve şâzılıklar iderler. Maṭlab diger-sit (22) Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî kıaddese sırrahu'l-°azîz hazretlerin çünkim andan geçüp (23) Üç Hişâr nâm kıaryeye irişdi. Bir yerde bir miqdâr er °âm u kıarâr idüp (24) gördi ki ol kıarye içinde kıulağına ğavğa ve ğalebe şadâsı geldi. Ol kıarye [41b] (1) halkından şordı eytdi: °Acaba eylediğim iş bu köyde dervîş kıonuk olacağ. (2) Bir yer var mı ola didi. Ol şahş eytdi: Hay bihi dervîş halk (3) kıonuk kıayusıdır ol yoğsa sen şimdi (4) °ivanlar tıyup kelüp °abeş yere ğavğa ve ğalebe iderler didi. Hazret-i Hünkâröl (5) heman dem bu kelâmı işitdi. Hemândem ol tîr endâz [...] ¹ (6) şadır oldu ki °abeş yire ğavğa ve ğalebeden kıurtulmayasız didi. Henüz dahî (7) bu deme degin ol kıarye halkı °abeş yire ğavğa ve ğalebeleri hiç eksik olmaz (8) ve bundan böyle kıyâmete degin olmayısardur. Hazret-i HünkârHâcî Bektâş-ı Velî (9) Hırasânî kıaddese sırrahu'l-°azîz hazretlerin andan dahî geçüp Açık Sarây nâm kıarye içinde (10) bir hâtûn kışiye rast geldi. Hazret-i Hünkâr eytdi: Yâ ana hiç dervîşlere (11) bir yiyecek nesne var midür ki getüresin didi. Ol hâtun eytdi: Size bunda (12) bir miqdârca sâkin oluñ ben varayım. Evde [...] ² mâ-hazırı getüreyim didi. (13) Fi'l-hâl sür°atle hânelerine geldi. Kıapudan içeri girdi. Meger kim ol hâtunuñ (14) bir kıayın vâlidesi var idi. Andan destûrsuz hiçbir iş itmezdi. Ve bir yire (15) gidemezdi. Yine andan icâzet isteyüp eytdi: Yâ ana taşraya bir dervîş (16) geldi. Bizden ta°âm istedi. Nola bir etmek ile ol dervîşe bir cüz°ice yağ (17) vireyim yesün bize hayr du°â itsün yoluna gitsün didi. Ol °acûze°i zamân (18) eytdi: Kıavanozda yağ az kıalıpdur. Bir etmek vir yesün varsun gitsün (19) didi. O gelin eytdi: Kıayırmağ Hâğ Te°âlâ bize virü. Hele bir ğıda virelüm şöñ (20) niçe olur görelim didi. Ol kıarının sözüne bakmayup küpecik ağzından (21) bir miqdâr yağ kııkarup etmegin içine kıodı. Fi'l-hâl Hazret-i Hünkâr'ın (22) huzûruna getürüp şunuvirdi. Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Veliyyu'l-hırasânî (23) kıaddese sırrahu'l-°azîz ol etmegi alup hayr du°â kıılıp eytdi: Allâh berakât [42a] (1) vîrsün. Artsun eksülmesün. Taşsun dökülmesin didi. Andan dahî (2)

¹ Kelime okunamamıştır.

² Kelime okunamamıştır.

revân oldu. Kızıl Irmak nâm şuyun kenârına geldi. Bu tarâfdan ol hâtûn eve geldi. (3) Ta'cîl idüp ol küpecik ağzın açık koyup gitmiş idi. (4) Hâzret-i Hünkâr'a etmegi virdikten soñra girü dönüp geldi. Yağ küpünün ağzına (5) birebir toptolu olmuş gördi. Ta'accüb kıldı. Erenlerin du'âsı bir kıtıyla oldu. (6) Erenlerin nutkıyla olduğın bildi. Kayınanası katına geldi. Ol küpecigi göstürdi. Karıcı (7) eytdi: Hey gelin ol dervîş Hâk katından sözi geçgin erenlerden imiş. (8) Bilmedik anı görüp elini öpmedik ayağına yüzümüz sürmedik. (9) İmdi köyün taşrasını görelim. Ola ki henüz dahî çıkup gitmemiş (10) ola anı bulavüz du'â ve himmetin alavüz didi. Hemândem yerlerinden tırup (11) gelin ile etek dermiyân idüp Kızıl Irmak kenârına geldiler. Meger kim (12) ol vaqt bahâr eyyâmı idi. °Älem müzeyyen ve müretteb olduğu zamân (13) tağlarda karlar eriyüp sular taşmış idi. Kızıl Irmak bulanık (14) coşmuş idi. Ol eşnâda Hâzret-i Hünkâr Kızılıрмаğ'ı geçmekteydi. (15) Anı gördiler ki seccâdesin üstüne şalmış üzerine oturmuş geçüp (16) gider. Bunlar dahî tırdılar gözlediler ki öte cânibe geçti. Seccâdeyi silküp (17) omzuna aldı ve Hırğa Tağına toğrı revân oldu. Bunlar dahî nâçâr girü (18) döndüler. Gördükleri gibi kıyâet halkına haber virdiler. İşiden kişiler hayrân (19) oldılar. °Acebe kaldılar. Eytdiler: Hayf ki anıñ gibi ehlu'llâh kişiniñ bu yerden (20) gelüp geçdiğin görmedik ve hayr du'â ve himmetin almadık didiler. Ba'zılar eytdiler: (21) Ol bizim elimüzden kıncaru gider. Siziñ ile varalum anı her kıande ise (22) bulalım didiler. Bir niçe kimesne itdifâk idüp köyden taşra çıkup Kızıl Irmak (23) kenârına geldiler. Bu hâl ile bu cânibden Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî [42a] (1) kıaddese sırrahu'l-°azîz ol şuyu geçtikden soñra Hırğa tağına geldi. Bu hâl (2) erenlere beyân oldu. Ol tağın başında bir ulu ardıc var idi. Hâzret-i (3) Hünkâr ol ardıcın dibine gelüp eytdi: Ey ardıc sen bu dem bizi pürünle (4) buğağıñla şakla. Yarın kıyâmet güninde de biz seni şaklayalım didi. (5) Hemândem bî-kudret-i Hüdâ ve velâyet-i evliyâ ol ardıcın dalı ve buğağı (6) kıbleye karşı egilüp anlarıñ nefesi ile bir hayme mişâli oldu. Hâzret-i (7) Hünkâr anda mu'tekif olup şavmile °ibâdetle erba'in çıkardı. (8) Ve hâlâ anıñ adıña Devecik* ardıcı demekle ma'ruf ve meşhûrdur. (9) Niçe kimesneler ziyâret iderler ve ammâ Açık Sarây nâm kıyeniñ halkı (10) Kızılıрмаğ'ı geçdiler. Şol kıadar cidd ü cehd idüp tağı taşı ara- (11) dılar. Hâzret-i Hünkâr'ı istediler. Bulamadılar. Melûl ve maḥzûn girüye (12) döndüler. Maḥlab diger-sit Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzret- (13) lerinin Kıaracaoyuk'a Gelüp Kıarâr İtdiği

* Devecik: Devcik HD.

Beyânıdır. * : Râviyân şöyle (14) rivâyet iderler ki Çîñî* boyı Oğuz cemâ'atinden ayrılıp Rûm'a (15) geldiler. Ol Çîñî ulularından Yûnus Muḳrî nâm bir ʿâlim kâmil u fâzıl (16) kimesne var idi. Ve Şuluca Ḳara ögük yakınında Ḳatı nâm maḥalle (17) gelüp ḳarâr kıldı. Şöyle ki Şuluca Ḳara ögük ile anıñ arası (18) iki mil mikdârıdır. Daḥî Çîñî boyundan Gevherdiş nâm bir kimse (19) iki komşusuyla gelüp Şuluca Ḳara ögük'da ḳarâr kıldı. Meger kim (20) Şuluca Ḳara ögük'da ol Sultân ʿAlâ'd-dîñ yurtları olurdu. (21) Ve ḥâlâ [...]¹ pıñarı dimekle maʿrûf bir pıñar vardır. (22) Ol vaḳt eṭrâfda ancak Dânişmendî Yûnus Muḳrî var idi. [42b] (1) Gevherdişin bilesinde olan ḳavmde ʿalem ehli yok idi. Hallerin (2) Yûnus Muḳrî görürdi. Cümle eşyâların anıñla tamâm iderler idi. Günlerde (3) birgün itdifâḳ Gevherdişin ḳavminden birisi fevt oldu. Yûnus Muḳrî'yi (4) istediler ḥâzır bulunmadı. Bunların meyyiti üç gün yatdı. Encâm-kâr Yûnus (5) geldi. Yuyup kefenleyüp namâzın kıldılar. Erkân üzere ḳabrine ḳoyup (6) defn itdiler. Gevherdiş bu ḥâli gördi. Yûnus Muḳrî'ye yalvarup (7) eytdi: Keremkân'siz. Siz olmayıncaḳ bizim hiçbir işimiz görülmüyor. Lütfulnuzdan (8) ricâ ve niyâz iderüz ki ne ḳadâr zaḥmet ise de andan ḳalkup bizim yanımıza (9) gelesin. Her ḥâl üzere seninle bir yerde bile olalım didi. Çoḳça ibrâm (10) eyledi. Yûnus Muḳrî daḥî Gevherdiş'in ibrâmını görüp ṭurdu. (11) Ḳonya şehriye Sultân ʿAlâ'd-dîñ ḥuḫûruna vardı. Kemâlin arz eyledi. (12) Ve Şuluca Ḳara ögük'ı yurt istedi. Sultân ʿAlâ'd-dîñ emr itdi. (13) Berâtını yazdılar. Şuluca Ḳara ögük'u aña yurt virdi. Yûnus Muḳrî ol (14) berâtı alup pâdişâha duʿâ şenâ idüp girüye döndi. Maḳâm ve menzîline (15) geldikte Ḥikmet-i Ḥüdâ-yı Lemyezeli bir zaʿîf idi. Ziyâde zaʿîflik peydâ (16) oldu. Yûnus Muḳrî'niñ vaʿdesi irişüp âhirete naḳl itdi. Mezkûr (17) Ḳayı nâm yerde anı defn itdiler. Meger kim Yûnus Muḳrî'niñ dört (18) oğlu var idi. Biri İbrâḫîm birisi Süleymân birisi Şarı (19) ve birisi İdrîs. Ammâ ki İdrîs el-veledü's-serâbile feḫvâsınca atası (20) gibi ʿâlim idi. Şarı daḥî cüz'ice oḳumuş idi. Ammâ ki diger ikisi (21) ümmîler idiler. Çift içün ṭutup ekincilik iderlerdi. Ve daḥî Çîñî (22) boyunun ulularından İdrîs bir kız almış idi. Âḫiret ḥâtûnlarından [43a] (1) bir şaliḫâ ḥâtûn idi. Ve hem ḡâyet ḥûb ve zibâ idi. İsmine Ḳutlu Mülk (2) dirler idi. Ammâ taʿzîm idüp Ḳadıncıḳ deyü isim virdiler. Çünkü Yûnus (3) Muḳrî Allâh emrine gitdi. Evlâdları pâdişâh emri mücibince dört

* Ḥacî Bektâş-ı Veliyyu'l-ḫorasânî ḥazret- (13) lerinin Ḳaracaoyuk'a gelüp ḳarâr itdiği beyânıdır: Hazret-i Hünkâr Ḥacî Bektâş-ı Velî Sulca Karayüke Gelüp Karar Eyledügidür. HD.

* Çîñî: Çepni HD.

¹ Kelime okunamamıştır.

karındaş (4) cem^c tevâbi^cler ile kayından kalkup Şuluca Kara ögük'a gelüp maḳâm u mesken (5) tutup Yûnus Muḳrî evlâdları bir Gevherdiş iki ḳomşularıyla yidi. (6) Hâne oldılar. Bir mescid yaptılar. Leyl ü nehâr tâ^cate ve 'ibâdete meşgûl (7) oldılar. Hikmet-i Hüdâ bir gice Ḳadıncık ana aḥşam ve yatsun namâzın edâ idüp (8) câme ḥ^vâbına girüpistirâḥat ider iken nâgâh uyḳudan belinleyüp (9) uyanageldi. İdrîs anı görüp eytdi: Ne gördiñ Ḳadıncık ḳatı beling- (10) lediñ didi. Ḳadıncık eytdi: Bâṭın 'âleminde bir ğarâ'ib vâḳı^câ gördüm. (11) Belingledigim oldur didi. İdrîs eytdi: Gördigin şerḥ eyle niçe (12) rü'yâdur görelim didi. Ḳadıncık ana eytdi: Taḳrîr ideyim diyüp Ḳadıncık (13) ana başladı. Vâḳı^c olduğu gibi vâḳ^câsını beyân eyledi. İder ki gör- (14) düğüm budur ki bir bedirlenmiş mâh etegimden ḳoynuma girdi. Diledi ki (15) yaḳamdan çıḳa gözlerim ḳamaşdı. İki elim ile yaḳamı tuttum. (16) Diledi ki yanımdan çıḳa yañlarım tuttum. Bu def^câ diledi ki etegümden çıḳa (17) o maḥalde uyanı geldim. Sebeb buydu ki belîñledim. İdrîs eytdi: (18) Güneş enbiyâya delâlet ider. Ay evliyâlara delâlet ider. (19) İdrâk idüp bildi kim buña senden bir evlâd vücade gele evliyâu' (20) llâhdan kimesne ola. Yâḥud ehlu'llâhdan bir kimse gelüp şafâ nazar (21) ḥimmet eyleye. Anıñ du'âsı berekâtiyle senin dünyâ ve âḥiretiñ ma'cûr [43b] (1) ola didi. Henüz daḥî ol zamâna degin bir evlâdı olmamış idi. İsterdi (2) bir ferzendi vücuda gele ḥiç gelmezdi. Bunuñ üzerine niçe gün geçdi. Günlerde bir gün (3) Ḳadıncık ana ol ḳarye ehlinde bir niçe ḥâtûnlar ile bir pînara ṭon yumağa (4) vardılar. Sebeb ol idi ki Ḥazret-i Ḥünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velî'ye irişdi. (5) Ol gün erba'în tamâm olup Devecik dibinden kalkup Şuluca (6) Kara öğüke geldi. Mübârek başında kırmızı zemîni var idi. Ya'ni fenâ'isi (7) var idi. Ve hem arḳasında alaca^cArabistân 'abâsı sipâh var idi. İlerü gelüp ṭon (8) yuyan ḥâtûnlara eytdi: Bacılar rızâ-yı Ḥaḳ içün ḳarnımızın açlığı var. (9) Ḥiç ta'âmınızdan baḳiyye var mıdır ki viresiz. Eytdiler: Dervîş bunda niçe (10) loḳma vardır ki virelim didiler. Ḳadıncık ana erenlerden bu sözi işidicek (11) fi'l-ḥâl yerinden ṭura gelüp sür^cat ile ḥânelerine vardı. Küpecik (12) içinde yağñ soñı ḳalmış idi. Bir etmek üzerine bir mikdâr yağ ḳoyup (13) getürdi. Ḥazret-i Ḥünkâr'a şunuverdidi. Ḥünkâr Ḥazret'i ol etmegi alup (14) ḥayr du'â idüp Allâh berekât virsün artsın eksülmesün ṭaşsın (15) dökülmesün didi. Andan revân oldu. Şuluca Kara üñük mescidine geldi. (16) İçerüsüne girdi. Anda ḳarâr ḳıldı. Pes imdi ma'lûm ola ki o mescidiñ (17) üzerine ve çevre dîvârların niçe def^câ tecdîd ve ta'mîr itdiler. Ammâ aṣa- (18) ğısı ya'ni temeli hemân oldur. Çünkim aḥşam oldu. Ḳaryeniñ cemâ'ati (19) cem^c olup mescidde mağrib namâzın edâ ḳıldılar. Oturup ḥaylûce (20) şöḥbet itdiler. Ḥattâ yatsun namâzın

daḥī edā itdiler. Ol cemā^catden hīç (21) birisi Ḥazret-i Ḥünkār'ı teklīf itmediler. Ve bir sefere daḥī götürmediler. (22) Ve niçe kimesnesün deyü şormadılar. Şanki hīç görmediler. Herbiri tağılup (23) maḳām ve meskenlerine gitdiler. Ḥünkār Ḥacı Bektāş-ı Velī ol [44a] (1) mescidde tenhā kıldı. İbādetle meşğūl oldu. Bezm-i sözimüz Kādıncık anaya geldi. (2) Meger kim İdrīs'in bir anası var idi. Kendi kendüye fikr idüp eytdi: (3) Gelin ton yumağa gitdi. Şāyet giç gele. Aḥşam olmadan aşı ben bişireyim. (4) Ol eve gelince ḥāzır idem diyüp ocağa ateş yakup tencereyi evde kodı. (5) Yağ almaḳlıḡa küpecik aḡzın açdı. Her dā'im yağ az bulunurdu. Bu def^cā (6) gördi yağ küpecik aḡzına birebir toptolu olmuş. Ta^caccüb eyledi. Pes bir niçe (7) zamāndan sonra Kādıncık daḥī aşvābları yuyup getürdi. Kayınanası (8) anı göricek eytdi: Gelin iş bu yağ kimden aldınız. Küpe koyduñız didi. (9) Kādıncık eytdi: Hīç kimseden yağ almadık ammā ton yuduḡumuz yerde bir (10) dervīş geldi. Bizden ta^cām istedi. Bir miḳdār yağ ile bir etmek virdim. (11) Ḥayr du^cā kıldı revān oldu. Şaḥīḥ anıñ du^cāsı berekātundandır didi. İdrīs (12) daḥī cemā^catle yatsun namāzın mescidde edā idüp evine geldikde bu ḥāli (13) i'lām itdiler. Eytdi: Var ise ol mescidde oturan dervīşdür. Ḥayf anı bilmedik ve da^cvet idüp ḥizmet kılmadık didi. Ve'l-ḥāşıl ḡaflet (15) itdiler. Gice nişfu'l-leyl geçtikden sonra İdrīs belinleyüp uyanı (16) geldi. Kalkup eşvābını arkasına giyüp taşra çıkdılar. Daḥī uykusı (17) gelmeyüp fikr eyledi ki dest-i namāz idelüm varup niyāz idelüm. [...] ¹ şubḥ (18) namāzın edā ḥizmetine gideyim didi. Pāk şu ile abdest aldı toḡrı mescide (19) geldi. Gördi mescid ḳapusından ve revzenelerinden nūr ve ziyā gelür. Bu ḥāli (20) göricek İdrīs ta^caccüb idüp eytdi: Biz bu gice yatsun namāzını kıldıktan sonra (21) mescidde çerāḡları yanık ḳomadık idi. Bu aydınlık nedür didi. Daḥī (22) ilerüye geldi. Ol ziyā gelen yerden baḳdı gördi ki miḥrābın sağ yanında (23) bir ^cazīz oturmuş ^cibādet idüp ve mübārek vücūd-ı şerīflerinden [44b] (1) envār tülū^c ider. Başı üzerinde bir nūrdan ḳandil ziyāsıdur. İdrīs (2) anı gördü deḡin girü dönüp geldi. Ḥānesi ḳapusından iḳerü geldi. (3) Kādıncıḡı gördi. Ol daḥī dest-i namāza meşğūl olmuş idi. Ḥāli haber virdi. (4) Gördüḡi gibi söyledi. Eytdi: Kādıncık gördüḡiñ bāṭın zāhir oldu. (5) Ol evliyāu'llāh mescide geldi. Tūr varalım ḥāk-i pāyına yüz sürelim didi. (6) Kādıncık bu ḡaberden şād-ı ḡürrem oldu. Secde-i şükr kıldı. Ḥazret-i Ḥaḳḳ'a ḡamdılar (7) idüp ayaḡ üzerine tūrdı. Tecdīd-i vuzū^c idüp ikisi daḥī müteveccih oldu. (8) Mescid ḳapusına geldiler. Kādıncık eytdi: Evvel siz giriñiz zīrā er kişisiz didi. (9) İdrīs eytdi: Sen ilerüye gir zīrā ki yol senindür. Rū'yāyı sen gördüñ (10) didi. Kādıncık

¹ Kelime okunamamıştır.

bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm diyüp mescid apusından sağ (11) ayağın başıup içeri girdi. Daḥî anıñ [...]¹ İdrîs girdi. Ol (12) demde Ḥazret-i Ḥünkâr daḥî taḥiyyâta oturup selâm virdikde bunlar daḥî (13) anlara selâm virdiler. Daḥî girü çekilüp tırdılar. Ḥünkâr ḥazretleri (14) eytdi: Bu vaqt bunda niye geldiñiz murâdıñız nedür didi. Eytdiler: Sulṭânım (15) siz erenleri bendeḥâneye da'vet itmege geldik. Ümiddir ki teşrîf (16) buyurasız. Ḥazret-i Ḥünkâreytdi: Şimdilik bu maḳâmda i'tikâf niyyeti (17) itmişüz. Ğayrı maḥalle varmazuz. Ol adar ibrâm itdiler. Rızâ virmedi. (18) adıncıķ sür'atle ḥânesine geldi. Mâ-ḥâzır bu ḥân ta'âmları sufreye (19) oyup getürdi. Ḥazret-i Ḥünkâr'ın ḥuzûruna oydı. Sufreyi açdı. (20) Ḥazret-i Ḥünkârḥîç iltifât itmeyüp baķmadı. Şimdilik anâ'atım vardur (21) nesne ekl itmezem didi. adıncıķ eytdi: Sulṭânım lütfuñuzdan hele sufrenizden (22) bir fâl eyleñ *bir ḥayr du'âmız olsun didi. Ḥazret-i Ḥünkâr eytdi: Ḥayr (23) u du'â siziñledür buyurđı. adıncıķ sufreyi aldırıp ucağına (24) aldı. Ayağ üzere tırdı. İdrîs daḥî dest-bûs idüp revân oldılar. (25) Ḥazret-i Ḥünkâr ol mescidiñ sağ köşesinde kırķ gün tamâm mu'tekif [45a] (1) oldı. Ne adar ki ta'âm getürdiler ise el şunmadı ve ne deñlü da'vet itdiler (2) ise de gitmedi. Erba'in tamâm olucaķ mescidden taşra ıķdı. Daḥî ol mescidiñ (3) önünde üç dâne büyük taş dikilmişdür. Ḥazret-i Ḥünkâranda daḥî (4) bir erba'in ıķarmışdur. adıncıķ ana ve İdrîs gelüpne adar ki (5) da'vet itdiler varmadı. Ve ne deñlü ta'âm getürdiler ekl itmedi. Kırķ (6) gün anda daḥî tamâm olucaķ 'Arafat tağında olan çileḥâneye geldi. (7) Ḥünkâr gördi bir ḥoş maḳâm arañluluķ tenhâ bir mağaradur. Ol mağara- (8) nıñ önünde bir yeri parmağı ile dürtdü. Bir laṭîf pınar ıķdı. (9) Âb revân olup aķdı. Ḥâlâ ol pınara zemzem pınarı dirler. (10) 'Arafat çileḥânesini ziyâret idenler teberrüken anda daḥî ğusl (11) iderler. Pes Ḥazret-i Ḥünkâr ol maęaranıñ içine girüp arâr (12) oldı. İ'tikâf niyyetin ıldı. Günlerde birgün velâyet erenlerinden (13) bir niçe kimesne Ḥazret-i Ḥünkâr'ı görmege geldiler. Ol mağaradan (14) içerü girüp Ḥazret-i Ḥünkâr'ı görüp selâm virdiler. Şeref-i dest- (15) bûs oldılar. Oturdılar. Ḥazret-i Ḥünkârile ḥaylüce muḥaķķikâne (16) şöḥbetler itdiler. Erenler şâḥı i'tikâf itdiñiz. Be-ĝâyet merĝüb (17) ve maḥbûb ve maĝfidür. Ammâ atı tadıñ ve arañluluķdur. Hiçbir ziyâ (18) girecek yeri yokdur. Nolaydı bunun bir revzenesi olaydı. (19) Ğâyetle ḥûb olurđı didiler. Çünkim Ḥazret-i Ḥünkâr ol (20) 'azîzlerden bu kelâmı ğuş idicek bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm diyüp (21) eliyle ol maęaranıñ yabandan

¹ Kelime okunamamıştır.

* fâl eylesen: Fe'l idün. HD.

cānibine bir yumruḡ ile urdı. (22) Şöyle ki ol taşdan bir adam şığacaḡ kadar bir delik açıldı. (23) Bir cümle gören secdeye vardı. Günün şu°lesi içeriye düşdi. [45b] (1) Ol revzeneden ziyā virdi. Bir hōş revş oldu. Anda hāzır o- (2) lanlar erenler Ḥazret-i Ḥünkār'dan bu velāyeti ve bu kuvveti görücek fi'l-cümle (3) taḥsīn idüp āferīn okudılar. Ser niyāzların ḡadem-i mübārekine ḡodılar. (4) Ḥazret-i Ḥünkār'ın erligine ve kuvvetine °acebe ḡaldılar ve daḡī veda° idüp (5) revān oldılar. Her biri maḡāmlarına girüp ḡarār itdiler. Ammā bu cānibe (6) İdrīs ve Ḥadīncıḡ ne deñlü evlerine da°vet itdiler varmadı ve ne ḡadar (7) ta°ām getürdiler ise iltifāt itmezdi. Ḳırḡ tamām olıcaḡ İdrīs (8) eytdi: Ḳadīncıḡ yarın ḡırḡ gün tamām olur. İḡtimāldür ki erenler ḡile- (9) ḡāneden ḡıḡa bir ḡayri cānibe sefer ide. Biz bunda maḡrūm ḡalavüz. (10) İmdi revā oldur ki yarınḡı gün ikimiz daḡī ḡuzūr-ı şerīfine varalım. (11) Taḡarru° ve niyāz idüp yalvaralım. Elin öpüp ayaḡına yüz sürelim. (12) Ümiddür ki sözümüz redd itmeyüp geleler ve ḡadem u necīde ḡıla didi. (13) Ḳünkim ol gice geḡdi şabāḡ oldu. İdrīs ve Ḳadīncıḡ durdular abdest (14) aldılar. Şabāḡ namāzın edā idüp Ḥaḡ Te°ālā ḡazretlerine du°ā ve niyāz ve (15) münācaat ḡıldılar. Fārīḡ olıcaḡ °Arafāt ḡaḡındaki ḡile-ḡāneye geldiler. (16) İçerü girüp Ḥazret-i Ḥünkār'ı görüp [...] ¹ ḡılıp selām virdiler. (17) Ve mübārek ellerin öpdüler ve ayaḡlarına yüzlerin sürdürdiler. Her biri (18) taḡarru° ve niyāz idüp eytdiler: Sultānım lüḡfeyle. Erenleriñ (19) işi murād baḡşilükdür. Buyurun bendeḡāneye varalım dīdārınız ile (20) müşerref olalım didi. Ḥazret-i Ḥünkār bunların bu deñlü ibrāmların (21) görücek teḡessüm idüp eytdi: Bizim yükümüz aḡırdur zaḡmet çekersiniz. (22) Anıñ için ki bizim °aşḡlarımız ve muḡabbetlerimiz çokdur. Bizi bunda (23) ḡuyucaḡ gelürler. Zaḡmet olur didi. Eytdiler: Sultānım Te°ālā [46a] (1) ḡazretleriñ virdiḡi ḡoyun ve sıḡır ve māl her ne ki var seniñ °aşḡıña (2) ḡarc idelim. Olmadıḡı taḡdīrce bir dervīşlik zenbili ḡavāle ḡılıñ (3) Şey'en li'llah idüp ḡasenāt-ı müslimīnden ne ki virürler ise getürüp (4) seniñ muḡīblerini şarf idelim didiler. Ḥazret-i Ḥünkārnesne dimedi hemān (5) oturdıḡı yerden ayaḡ üzere ḡırdı. Cīm-i ḡaymelerin önüne ḡoydılar. (6) Giyüp maḡaradan ḡaşra ḡıḡdı. İdrīs önlerine düşdi. Ḳadīncıḡ (7) daḡī Ḥünkār ḡazretlerinin arkasında geldiler. Sa°ādetḡāneye ḡötür- (8) diler. Bir ḡalvet yeri ihtiyār idüp oturdılar. Erenleriñ bir ḡile- (9) ḡānesi daḡī Ḳadīncıḡ ana ḡānesi ḡurbundadır. Kah ol ḡileḡānede (10) ḡarār idüp rüz u şeb* °ibādet ve ḡā°at ile meşḡul olurdu. (11) Maḡlab diḡer-sit Ḥazret-i Ḥünkār(12) Ḥācı Bektāş-ı Velīyyül-

¹ Kelime okunamamıştır.

* rüz u şeb: Bâ-el-leylü ve'n-nehâr. HD.

Ḥorasānī Mübārek Dest-i Şerīf ile Egilmiş (13) Dīvārı Toğrulduğu Beyānından Menkūldur ki bir vaqt (14) Qadıncık ana evinde namāz-ı zuhrī edā kıldı. Nāgāh anı (15) gördiler ki ol eviñ bir divārı egilüp rukū'a vardı. Şöyle (16) inhidāma qarīb oldu. Qadıncık ana bu ḥālī görücek eytdi: Hay (17) şol divār yıkıлмаға meyl itdi. Siz gelin namāzı bu cānibde (18) kıln didi. Ḥazret-i Ḥünkār taḥiyyata oturup selām virdiginden (19) sonra mübārek eliyle ol divāra işāret eyleyüp [...] ¹ Yā mübārek (20) didi. Ol divār yıkıлмаға meyl itmiş iken Ḥaḳ Sübhāne ve Te'ālā ḥazretlerinin (21) 'izniyle ve Ḥazret-i Ḥünkār'ın velāyetiyle fi'l-ḥāl divār tırdı. Ḥazret-i (22) Ḥünkār eytdi: Qadıncık hiç ḥayf çekme ki bu divār kıyāmete kadar tura (23) yıkılmaya didi. Ol eviñ divārları niçe def'a yıkıldı yapıldı. [46b] (1) Ol divār henüz daḥī yıkılmadı. Erenleriñ nefesi berakātında ol ḥālīyle (2) kıyāmete kadar anlarıñ nuṭḳ-ı hümayunlarına tıracakdur ve's-selām. (3) Ḥünkār Ḥacı Bektāş-i Veliyyu'l-ḥorasānī ḥazretleriniñ velāyet ve kerāmetleründendir. (4) Birisi daḥī budur ki birgün Ḥazret-i Ḥünkār Şuluca Qara ögük üzerine (5) çıqdı. Ve eṭrāf-ı eknāfın teferrüc idüp otururdu. Meger kim ol vaqt (6) mezkūr Şuluca Qara ögük'un öte cānibi şulu ve çayırlu ve çimenlü yerler idi. (7) Qadıncık ananıñ bir ḥizmetkār cāriyesi var idi. Anda buzağı (8) güderdi. İttifāḳ ol cāriyeniñ eve varmağa bir meşālihi düşdi. (9) Çevre eṭrāfına bakıp gördi ki oyuguñ üzerine (10) Ḥazret-i Ḥünkār oturmuş. Eytdi: Benim eve varmağa bir ta'cīl ḥizmetim düşdi. (11) Nola lüṭfuñuzdan iş bu buzağılara naẓar itseñiz ben gelince varup geleyim (12) didi. Ol cāriye evlerine vardı. Her ne ise ḥizmetini gördi. Bir zamāndan (13) sonra geldi gördi ki ol buzağılar inekler ile qarışıp bir yerde (14) tıururlar. Ta'accüb itdi. Hay bunlar şāyet emişmişler ola. Aḥşam bu inekleriñ (15) südi çıkmazsa Qadıncıġ'a biz ne cevāb verirüz deyü fikre vardı. Aḥşama (16) kadar gördi gözledi. Aḥşam olduġda inekleri buzağıları öñüne (17) katup sürdi. Eve getürdi inekleri sağdı. Her günden ziyāde (18) süd çıqdı. Cāriye ana bakdı şāz oldu. Tamām sağdıġdan sonra buza- (19) ġıları şalıvirdi. Tā ki emişe gördi ki buzağılar emişmezler. (20) Analarıñ yanında şöyle tıururlar. Ol vaqt hiç muḳayyet olmayup eytdiler: (21) Şāyet buzağılarıñ qarnı toymuş ola didiler. Ol gice geçdi. Sabāḥ oldu. (22) Cāriye buzağıları taşra çıqardı. Yine aḥşama deġin gözleyüp aḥşam olduġdan (23) yine eve getürdi inekleri sağdılar. Buzağıları şalıvirdiler. Yine emişmediler. Bu ḥāle (24) ḥayrān olup 'ācize ve 'acebe qaldılar. Ve'l-ḥāşıl ol gice daḥī geçüp yarındası gün [47a] (1) yine emişmediler. Qadıncık ana bu ḥālī görüp cāriyeye şordı. Bunlar ot mu (2) otlar toġ midür ne ḥāldür bu

¹ Kelime okunamamıştır.

buzagıların emişmedigine sebep nedür didi. (3) Cârîye vâkı^c olan hâli haber virdi. Kadıncık ana bildi ki buzağların emiş- (4) medigine bâ^ciş erenlerin nuṭkı olmuşdur. Kadıncık ana Hâzret-i Hünkâr'ın (5) huzûruna gelüp eytdi: Erenler şâhı bir nefes itmişseñiz üç günde biri (6) buzağlar emişmediler. Lütüñuzdan ve naẓar-ı şefkatîñizden diriğ buyurmayasız (7) didi. Hâzret tebessüm buyurup mübârek lafz-ı güherbârından sâdır olan kelâm (8) bu idi ki emişsünler. Kadıncık ana didikden soñra emişmege başladılar. (9) Maṭlab diger-sit (10) Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hâzretleriniñ Nûre'd-dîn Hâce Göstürdigi (11) Rümûz Beyânıdur: Çünkim Hâzret-i Hünkâr bir nice gün Kadıncık hânesine qarâr (12) itdi. Ol karye halkının bu hâlınden haberdâr olanları sū'i zann idüp eytdiler: (13) Dervîş Kadıncığı ve Kadıncık Dervîşi sever ve muḥabbet iderler. Gönülden ^câşık (14) olmuşlardır. Anıñcün varup bir tarâfa gitmez didiler. İdrîs'in karındaşı (15) Şarî'nin kulağına degdi. Bir gün İdrîs'e eytdi: Utanmaz misin (16) şol dervîşi evinde besleyüp tûrursuñ. Destûr virsen varup (17) yoluna gide. İdrîs eytdi: Şarî fâriğ ol. Seniñ hâlınden haberin (18) yokdur. ^cAklıñ irişmez. Ol dervîş zâhir ve bâtın velâyet (19) ve kerâmet erenlerindendür. Anı şol vecihle görüp gönülden sıdık ile (20) i'tikâd idüp Hâzret-i Hünkâr varlığından gördükleri velâyeti (21) ve kerâmetlerin cümle bir bir Şarî'ya naḳl itdi. İbtidâdan bu deme degin (22) ne vâkı^c oldu ise ^cale't-tafşîl söyledi. İdrîs'in cevâbına Şarî (23) i'tikâd itmedi. Ve gönülünden sū-i zann daḥî gitmedi. Meger kim ol vaḳt (24) Kayserî şehriniñ bir begi var idi. Nûre'd-dîn H^vâce dirlerdi. [47b] (1) Sancaḳ begi idi. Sultân ^cAlâ'd-dîn cânibinden Kırşehri'niñ tımârını (2) yir idi. Çünkim Şarî bu iş için İdrîs'e söyledi. İdrîs aña rıza (3) virmedi. Şarî gönülden kin idüp eytdi: Karındaşım ilin sözünden (4) ^câr itmez ve ol dervîşe destûr virmez. İmdi biz varup ol (5) dervîşi karındaşım evinden gidersek varup Nûre'd-dîn'e haber vireyim. (6) Halkın dilinden biz daḥî kurtulalım. Ol daḥî kurtulsun didi. Bunuñ (7) gibi bed fikir bed endişe ile birinden tûrup Kırşehri'nde mezbûr Nûre'd-dîn (8) Hâce'niñ katına vardı. Selâm virüp eytdi: Sultânım Şuluca Kara ö- (9) önüñde sâkin olmuşdur. Hâlâ karındaşım evinde bir iş varsa dervîş vardır. (10) Geldi. Evinde qarâr kıldı. Bir ^cacib ḥallü kimesnedür. Varup bir gayri maḥalle (11) gitmez. Karındaşım daḥî benim sözüm işitmez. Lütüñuzdan bir adam gönderüp (12) varsun. Anı gidersün didi. H^vâce nâ'ibini gönderdi ki (13) var gör neçe kimesdür. Bizim ağzımızdan aña destûr vir. Varsun bir yere (14) daḥî gitsün didi. Pes o nâ'ib Kırşehri'nden ḳalḳup Şuluca (15) Kara oyuk'ıñ aṣağı cânibinde

bir pınar vardır ki aña Üç Pınar * (16) dirler. Şimdi hımmâmın şuyı ol pınardandır. Meger kim Hâzret-i (17) Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Veliyyü'l-horasânî kâddese sırrahu'l-[°]azîz ihyânen gelüp (18) ol pınarın kenârında oturdı. Nûre'd-dîn H^vâce'niñ gönderdiği (19) kimesne anda geldikde Hâzret-i Hünkâr'ı gördü. Pınarın kenârında otur- (20) muş. Ferâsetle bildi ki Şarı'nın şikâyet eylediği dervîş budur (21) didi. İlerü geldi selâm virdi. Eytdi: Bu vilâyetiñ begi Nûre'd-dîn H^vâce size destûr virdi. Her kânde iseñiz varın ideğidin (23) didi. Hemân dem Hâzret-i Hünkâr eytdi: [°]Acib söylersin mülkün şâhibi beni (24) bütün bütün bu yerden kimse ayıramaz. Varsın [°]abes sözi ço didi. [48a] (1) O şahş çünkim Hâzret-i Hünkâr'dan bu kelâmı işidüp fi'l-hâl gerüye döndi. (2) Kırşehir'ne gelüp vâkı[°] olduğu gibi gördigin ve işitdigin haber virdi. (3) İşidicek Nûre'd-dîn kaçdı. Sözi tutulmadığına gâzâba geldi. Eytdi: (4) Niçe dervîşdür ki beglerin sözünü tutmaz ve şer[°]a muhâlif bir kimseniñ evinde (5) oturmuş varup gayri yere gitmez imiş. Varayım anıñ haqqından geleyim didi. (6) Tiz buyurdu. Atın egerlediler. Bendi bir niçe adamlar ile Kırşehir'nden çıkup (7) Şuluca Kara ögük'a [°]azm itdi. Tâ ki Üç Pınar'a yakîn geldi gördi. Bir dervîş (8) oturur. Bildi ki qarîne ile oldur. Hemân ilerü geldi. Dağı atından aşağı (9) indi. Selâm verip eytdi: Molla İdrîs hânesinde olan dervîş (10) sen misin didi. Hâzret-i Hünkâr[°]aleyk alup eytdi: Belî biziz didi. (11) Pes Nûre'd-dîn H^vâce Hâzret-i Hünkâr'ın yüzüne bakup kendüye bir heybet (12) düşdi. Gördi ki bıyıkları gâyet uzamış dağı ellerine bakdı tırnaqları (13) ziyâde uzamış. Ma[°]lûm ola ki Hâzret-i Hünkâr bıyıkların ve tırnaqların (14) her dâ'im öyle uzatmak [°]âdetleri degül idi. Likin Nûre'd-dîn H^vâce (15) gâzâb ile kendüleri imtihân itmek içün geldiklerin görüp velâyet (16) anı mağlûb kılmak içün ol vaqt aña öylece göstürdi. Çünkim Nûre'd- (17) dîn H^vâce anı öyle gördi. Niçün iş bu tırnaqların kesmezsiz didi. (18) Hâzret-i Hünkâr buyurdu: Şâhin kıynaqsız olmaz. Ve yine eytdi: Yâ bu (19) bıyıklarınızı niçün kesmezsiz didi. Hâzret-i Hünkâr buyurdu: Şâhin (20) çelenksiz olmaz didi. Nûre'd-dîn H^vâce eytdi: Öyle namâzı vaqtidür. (21) Kalkın abdest alın namâz-ı zuhrî edâ kılalım didi. Hâzret-i Hünkâr (22) eytdi: Şu getirün abdest alalım didi. Nûre'd-dîn H^vâce kendü hiz- (23) metine andan birine buyurdu ki şol pınardan şu getür. Ol hizmetkâr [48b] (1) birisi meşrebiyi eline alup Üç Pınar'dan tıldurup getürdi. Hâzret-i (2) Hünkâr'ın huzûrunda kodı. Hâzret-i Hünkâr o pınarın kenârında (3) oturdı. Elini şundi. Oturduğu yerde ol meşrebeyi* alup şuyunu (4) avcuna

* Üç Pınar: Üç Bunar. HD.

* meşrebeyi: Maşrapa. HD.

kodığı hinde anı gördiler. Şuyuñ levni müteğayyir olup (5) erenleriñ velâyetiyle kırmızı kan rengi bağladı. Hazret-i Hünkâr(6) eytdi: İş bu kan ile abdest almak dürüst olur mı didi. Nüre'd- (7) dîn H^vâce gördi ki ol şu kan olmuş eytdi: Dürüst olmaz (8) ammâ şimdi yolda gelür iken keklîk şikâr etmiş idiñ. Şâyed (9) anıñ kanından bulaşmış ola didi. Hizmetkârlarıñ birine dañı (10) didi: Var şol meşrebeyi pıñardan şu ile tıldur getür didi. (11) Ol hizmetkâr ilerü geldi. Meşrebeyi alup tıldırup Hazret-i (12) Hünkâr'ın naazarında kodı. Hazret-i Hünkâr ol şuyu alup avcuna (13) tıkdığı vaqt yine evvelki gibi fi'l-hâl kan oldu. Nüre'd-dîn (14) H^vâce'niñ yüzine bağıdı. Yine Nüre'd-dîn hizmetkârlarına i'timâd (15) itmeyüp bu kerre kendü pıñara vardı. Başıñ aşağı idüp (16) bir niçe def^a çalkaladı * yine tıldurdu. Hünkâr'ın huşuruna getürdi. (17) Hazret-i Hünkâr Hâcı Bektâşü'l-ğorasânî kıddese sırrahu'l-^cazîz ol meşrebeyi (18) eline alup hayvan avcuna tıkdı. Bu def^a gördiler kim ziyâdesiyle (19) kızıl kan olmuş avcuna tıkıldı. Nüre'd-dîn anı öyle göricek (20) gönline ğayrı endişe getürüp erenleriñ velâyetin sahrâ hamı (21) itdi. Ve didi ki: Ey dervîş gönün kınde isterse bu yerden ğit (22) didi. Yoğsa irtte olcağ ben seni yine burda gördükde âteşe (21) yağıarım didi. Hazret-i Hünkâr'ın ol tır endâz nefesinden şadır [49a] (1) oldu ki irtte olcağ seni tutarlar oğlancıkların görmeye kıymayalar. (2) Bir hâı ğüne kıplayup seni bir yere eleteler ki bir torba toprağ ile bir (3) avuç arpasınıñ cân ki sebeb ola. Andan soñra bir yere dañı varasın ki (4) gökde uçan kışlara göricek ^caceb işbu kışcağazlar bizim yerimize uğrar (5) mı ola deyüp teğassür çekesin didi. Hazret-i Hünkâr'ın bu tır endâz (6) nefes-i mübârekelerinden Nüre'd-dîn'in gönline vehm düşdi. Dem nefesi (7) bağlandı. Erenleriñ velâyeti anı mağlûb kıldı. Dañı hiçbir kelâm (8) itmedi. Ol ğice anda kıaldı. Şarı aña nüzûl ni^cmet getirüp yedirdi (9) içürdi. Yatdılar. Uyudılar. Çün şabâğ oldu. Nüre'd-dîn H^vâce (10) ol pıñara vardı. Abdest aldı. Namâzı kıldı. Fâriğ olcağ atına (11) bindi. Şaru'ya vedâ^c idüp revân oldu. Tâ kim Kırshehri'ne (12) kıarıb Erkadarca nâm bir şuluca vâdı var idi. Ol yere irişdi. (13) Öylen namâzı vâkti olmuş idi. Atından aşağı inüp abdest (14) alup namâz-ı zuhrı edâ kıldı. Namâzdan fâriğ olup kıaşd itdiği (15) yine atına binüp Kırshehri'ne ğide. Ol vâkt nâğâğ gördiler ki (16) Kıonya'dan biri yedi nefer-i müzeyyen ve müretteb pâk yığitler kııkageldiler. (17) Hemân-dem bî-mehâbe ve bî-tevağğuf Nüre'd-dîn H^vâce dedikleri münkir (18) sen misin didiler. Eytdi: Belî didiler. Buyur sizi pâdişâğ şöyle (19) emir buyurdu ki : Kıande bulasız emân virmeyüp alup ğidevüz didiler. (20) H^vâce eytdi: Lütf eyleñ bâri mühlet viriñ hâneme

* çalkaladı: Yaykadı. HD.

varayım (21) bâri oğlancıklarımı göreyim. Daḥî bu ḥâli ḥaber vireyim didi. Eytdiler: (22) Evine gitmege seni kıymazüz. Bir yaş ḥâm güne kaplayup Sultân °Alâ'd- (23) dîn ḥuzûruna iletevüz didiler. Pâdişâhın emir-nâmesi aña [49b] (1) göstürdiler. Anı gördükde dem beste oldu. Fi'l-ḥâl Nûre'd-dîn (2) Ḥ°ace'yi muḥkem kayd u bend itdiler. Daḥî libâslarun çıkarup kendüyi lâıyıkıyla (3) bir i°lâ ḥâm güne şardılar. Bir kıtırâ bindirüp girü Kıonya şehrine (4) şuğra müteveccih oldılar. Gıtdikleri yerde güneşin ḥarâretinden ḥâm (5) gün kıuruyup Ḥ°ace'nin kıasdı kıavırdı bir araya getürdi. Tâ kim (6) Kıonya şehrine iriştiler pâdişâhın ḥuzûruna vardılar. Ol vâkı (7) meger kim Sultân °Alâ'd-dîn'in bir derin zindânı var idi. Ğâyetle ḥısm (8) itdiği kimesneyi anda kıordı. Beyâz kıreç ile şuvatmış idi. Ol (9) zindâna bıraktıkları kışi üç seneye kıadar anda kıalurdi. Beyâz kırece (10) bakma kıdan göziniñ nûrı ve kıuvveti kıalmazdı. Andan şonra kıkarup (11) şalıvirirdi. Ḥ°ace'yi göricek Sultân °Alâ'd-dîn ğazaba gelüp anı bile zindâna (12) teva kıkfuf kıoydılar. Nûre'd-dîn cünkim ol zindânın içine girdikde erenlerin (13) remzi ḥatırına geldi. Ve itdiği işe çok peşimân va nâdim oldu. (14) Fıkr idüp kendü kendüye eytdi: Ḥayf ben bilmedim. Ol devîş velâyet (15) kerâmet şâhibi* °azîz imiş. Aña yavuz kıaşd eyledim. Ol baña böyle (16) didi idi. Ḥâlâ anın nuṭkı sebebiyle bu belâlara uğradım. (17) Şimdiden şonra ğî fâ°ide olaca kı oldu ve ol erenlerin nuṭkı (18) ve nefesi yerine geldi. Şon peşimânlık fâ°ide itmez. Bir kıorba arpa (19) ve bir kıorba kıoprâ kı cân kı sebep ola didiği nefesi de budur kı zuhûr (20) eyledi. Çâresi budur kı bir kıorba türâb ile bir avuç arpa getirüp (21) kıoprâğı döküp ve arpayı ekmeli kı yaşıl renk ola. Aña bakam (22) yohsa iş bu beyâz kıreci bakma kı ile benim gözlerim boz inüp fenâ (23) olır didi. Zindâncıya yalvarup sipâriş eyledi. Bir kıorba [50a] (1) kıoprâ kı ve bir avuç arpa getürdi. Kıoprâğı önüne döküp arpayı üzerine (2) ekdi. Bitdi ve yeşil renk oldu. Ḥ°ace her zamân aña nâzar iderdi. (3) Erenlerin nuṭuk sebebiyle cânına sebep oldu. Ḥ°ace'niñ gözlerine bir zarar (4) gelmedi. Tâkim üç sene tamâm oldu. Bir gün Sultân °Alâ'd-dîn emr eyledi kı (5) Nûre'd-dîn Ḥ°ace'yi kıkarup ḥuzûrına gördiler gözlerine zarar gelmemiş. (6) Neden zarar gelmedi deyü şordılar. Arpa şa kıdığından ğâfil idiler. (7) Eytdi: Buña bir uç yer virin kı bir daḥî Rûm'a gelmesün didi. Böyle (8) olıca kı Ḥ°ace Nûre'd-dîn'i °Acem vilâyetinde bir kıumar virdiler. Ḥâl-i ḥayâtında (9) oldı kıa bir daḥî Rûm diyârına gelmedi. Gökyüzünde uçan kıuşa kıaz- (10) lara bizim yerimize uğradınız mı ola deyü teḥassür çekerdi. Ağlayup göz (11) yaşın dökerdi. °A kııbet anda merḥûm oldu. Şonra anın kıabutun (12) getirüp Kırışehri'ne defn itdiler. Şimdi mezârı

* kerâmet şâhibi: Keramet ıssı. HD.

andadır. (13) Velâyet diger sit Hünkâr Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî (14)yyül-Horasânî Hâzretleriniñ Beş Taşı Tanık Getürdigi Beyânıdur: (15) Naıldür ki Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî Kadıncık ana hânesinde (16) bir niçe gün qarâr kıldı. Ol Şuluca Kara öñünde çok hâne yok idi. (17) Ancağ yedi hâne var idi. Ol sebebden sığırlarını keşikle (18) güderler idi. Çübâna virmezler idi. Günlerde birgün nöbet günü (19) nöbet İdrîs'e geldi. Hikmet-i Hüdâ'nın bir mühim maşlahatı olup Kadıncık (20) anaya eytdi: Bugün keşik nöbeti baña geldi ammâ benim bir ta'cıl hizmetim var. (21) Terk idecek degildür. Yerime akçe ile bir adam dahî bulunmaz. Niçe idem (22) didi. İdrîs'in bu sözi Hâzret-i Hünkâr'a ma'lûm oldu. Eytdi: (23) Ğam çekme. Var sen ol hizmetiñi gör. Bu günlük sığıruları ben güderim. [50b] (1) İnşâa'llâhu Te'âlâ bir zarar ziyân olmaya didi. İdrîs eytdi: Hâşâ. (2) Hiç revâ mıdur ki size zağmet çekesiz. Hâzret-i Hünkâr eytdi: Kayırmaz bir (3) gün ki zağmet degildür didi. Hemân oturduğu yerden ayağ üzere (4) tırdı. [...]¹ geyüp kıyeniñ kenârına çıktı. İdrîs dahî (5) sığıruları cem' idüp Hünkâr hâzretiniñ huzûruna getürdi. Hâzret-i (6) Hünkâr'a vedâ' idüp meşâlihne göre gitdi. Sığıruları dahî ol tarafa (7) seyrân ider iken anı gördiler ki İdrîs'in kıarındaşı Şarı çiftten (8) fâriğ olmuş öküzleri öñüne kıatmış sürüp gelür ki sığıra (9) kıata. Yağın geldikde Hâzret-i Hünkâr buyırdı ki: Şarı ben seniñ sığır- (10) larını gütmzem ve gözlemzem kıurt yir veyâ bir zarar gelür soñra günah (11) benden degildür. Al öküzlerini git didi. Şarı etdi: Bütün (12) köyün sığıruları hergün bunda yayulurbir nesne olmaz ve (13) nöbet ile güdilür. Bugün nöbet İdrîs'indür. Sen güderim didiñ (14) boynuña aldıñ. Ol kışı saña inandı. Hizmetine gitdi. Yâ ben (15) dahî bu kıarye ahâlisinden degil miyim ki öküzlerimi kıande ileteyim veyâ (16) yalnız mu güdeyim. Bemim öküzlerim dahî büyük sığıruları ile güdülmek (17) gerekdür didi. Hâzret-i Hünkâr eytdi: Saña didim ta'allül itme ve al (18) öküzlerini var git didi. Şarı hayır bu söz söz degildür. (19) Köyün sığıruları niçe olur ise benim öküzlerim dahî öyle olur (20) didi. Meger kim ol yerde beş dâne 'âzîm taşlar var idi. (21) Hâzret-i Hünkâr o taşlardan yaña teveccüh idüp eytdi: Yâ Hacerler (22) sizler tanık oluñ. Tâ ki ihtiyâç vâkıinde şehâdet idesiz. (23) didi. Şarı bu nuṭkı Hünkâr'dan işitdi şokranarak * gitdi. [51a] (1) Ol gün ahşam oldu. Kıyeniñ sığıruları bi't-tamâm evlerine geldi. Şarı'nın (2) öküzleri gelmedi. Şarı gördi ki öküzlerin kıurt yimiş. İkisi dahî (3) şöyle yatur. Ah eyledi. Kıayğulandı ve gönlü bulandı. Girüsine geldi. Cemâ'at (4) öñünde Hâzret-i Hünkâr'a

¹ Kelime okunamamıştır.

* şokranarak: Sokranurak. HD.

da^cvâcî düşdi. Feryâd itdi didi: Bugünde (5) İdrîs'in keşikin sen üzeriñe ve boynuña aldıñ. Şıgırları güderim (6) didiñ. Köylünün şıgırların gözlediñ benim öküzlerim gözlemediñ. Kırdı (7) yedirdiñ. Baña ziyân oldu. Taẓmîn çeküp ödemek gereksin didi. (8) Hâzret-i Hünkâr eytdi: Saña anda hüccet kıodum. Öküzleriñi gütmemez ve gözle- (9) mezem al git didim. Sen benim sözüm işitmediñ. Ol vâkt şimdi baña (10) ne dırsın didi. Şarı eytdi: Kıaçan hüccet kıoyduñ. Hâzret-i Hünkâr (11) eytdi: Şıgırların otladığı yabanda niçe kışı var idi ki sen anları (12) tanıķ tutduñ. Hâzret-i Hünkâr eytdi: Beş tanıķım var didi. Ol cemâ^cate (13) Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî eytdi: Siziñle tanıķların yanına varalım. (14) Sizler daħî diñleñ işidiñ didi. Ol cemâ^cat Hâzret-i Hünkârile beş (15) taş kıatına geldiler. Kıanı tanıķların didiler. Hâzret-i Hünkâr taşları (16) göstürdi. İşte bunlardur didi. Ol cemâ^cat eytdiler: Bunlar hûd (17) bir hâcerlerdür. Hâreket ve [...] ¹ yokdur. Niçesine tanıķluk idebilürler (18) didiler. Ol vâkt Hâcî Bektâş-ı Velî el-Horasânî kıaddese sırrahu'l-^cazîz (19) ol taşlardan yaña müteveccih olup leb-i gevherfeşânların açup buyurdi: (20) Yâ hâcerler b'i-ẓn-i Te^câlâ nuṭka gelün söyleñ vâķi^c olan kıâziyyeyi (21) beyân eyleñ. Allâh hâķķı içün hâber viriñ. Bu cemâ^catler işitsünler didi. (22) Derhâl kıudret-i Hüdâ-yı Lemyezel ve velâyet-i evliyâ ol taşların beşi (23) daħî yerlerinden hâreket idüp Hâzret-i Hünkâr'ın huzûr-ı şerîflerine geldiler. [51b] (1) Düzildiler. Def'an ve aḥdeten nuṭka gelüp eytdiler: Allâh içün tanıķlık (2) ideriz didiler. Ol vâkt ki Şarı öküzlerin getirüp kıatmak diledi. (3) Sen rızâ virmediñ. Al git öküzleri gütmemez ve gözlemezem bir zarar gelürse şoñra (4) günâh benden degildür didiñ. Şarı muḥâlefet itdi. Öküzlerin kıoyup gitdi. (5) Siz ol zamân bizi tanıķ tutduñ. Ol nesne içün şehâdet iderüz (6) didiler. Çünkü ol kıarye ahâlisi taşlardan bu şehâdeti işidicek (7) e'ş-şalâtu ve's-selâm ^caleyk Yâ Resûla'llâh didiler. Bu huşûş içün (8) Şarı'ya la^cnet itdiler. Şarı bu velâyeti gördi yine ikrâr itmedi ve kıalbenden (9) sū-i ẓann daħî gitmedi. Ol cemâ^cat Hünkâr hâzretleriniñ eliñi öpüp ayaklarına (10) yüzlerin sürdiler. Şarı hıç kıakmadı revân oldu. Kıarye halkından (11) ol cemâ^cat Hâzret-i Hünkâr'ın kim idügin ve ne mertebede olduğın bildiler. (12) Andan şoñra beş taş kıatından Hâzret-i Hünkârile me^can köye geldiler. (13) Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî Hâzretleriniñ Zemherîde Elma Bitirüp (14) Şarıya Remz ü Rümüz Göstürdiği Beyânıdur: Naķl olunur ki Hâzret-i (15) Hünkâr'ın velâyeti(ne) Şarı muķırr olmadı. İki üç i'tikâf çeküp (16) bir nesne ekl itmedi. Bildi kıilehânede taşı yumruğıyle deldüğü (17) ve yıķılmağa meyl iden dıvârı nuṭuk sebebiyle

¹ Kelime okunamamıştır.

turduğu gördi. (18) Nûre'd-dîn H^vâce hikâyetin işitdi. Ve beş taşın remzine vâkıf (19) oldu. Hazret-i Hünkâr'a bir vech ile i^ctimâd ve i^ctikâf itmedi. Ve hakkında (20) sū-i zann dahtı gitmedi. Sarı bunun gibi bir fikr ile günlerde birgün (21) itdifâk Kâdıncık hânesinde Hazret-i Hünkâr'ın üzerine girdi. (22) Anın bed fikri Hazret-i Hünkâr'a beyân oldu. Oturduğu yerden (23) fi'l-hâl ayağ üzerine tırdı. Gelüp Sarı'ya eytdi: Seniñle baķçeye [52a] (1) seyrâna gidelim didi ve baķçe dahtı eviñ kurbunda idi. Sarı çıkup (2) taşraya Hazret-i Hünkâr ile bir ağaç dibine geldiler. Hazret-i Hünkâr eytdi: (3) Sarı göñlimiz yemiş istedi. Gel çık sol ağacın üzerine (4) bize meyve indir didi. Sarı eytdi: Kış güninde meyve olmaz (5) yer dahtı kardur ve ağaçda yaprak yokdur. Saña kanden yemiş indireyim (6) didi. Hazret-i Hünkâr eytdi: Turayım baķalım kuru ağaçdan niçe yemiş iner göreyim didi. Hemân (8) Hazret-i Hünkâr bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm deyüp ağacın üzerine kadem başdı. (9) Hikmet-i Hüdâ ve velâyet-i evliyâ zâhir olup derhâl ol ağaç yeşerdi tomur- (10) cuklar ve yapraklar ve çiçekleri bitdi. Bir anda ve bir sâ'atde içinde kırmızı elmalar (11) bitüp şalkım şalkım oldu ve Hazret-i Hünkâr eytdi: Sarı yukarıya (12) baķ gör ki niçe nefis elmalar bitmiş saña bunun kansın yedüreyüm* diyüp (13) hitâb itdi. Pes ol dem Sarı başın kaldırup yukarı baķdı (14) gördi. Hazret-i Hünkâr ayaklarının her birini bir budak üzerine koymuş (15) Sarı'nın gözi nâgâh Hazret-i Hünkâr hayâlarına düş oldu gördi (16) iki dâne gül bitmiş biri beyâz biri kırmızı. Çünkim Sarı bu hâli gördi. (17) Hemân başını aşağı eğildi. Utandığından burçak burçak derledi. Bildi ki (18) taḥkîk-i evliyâu'llâhdur. Ol vaķt iki nesneden ikrâr eyledi. Biri (19) budur ki Hazret-i Hünkâr mübârek küf-i pây- ı şeriflerin ol ağaç üzerine başma- (20) sıyla fi'l-hâl yeşerdi ve tomurdu ve yaprak ve çiçeklendi tuhaf tâze (21) içinde meyve virdi. [...] ¹ yine dökildi. Ve biri dahtı (22) gördi ki sol kendi zann itdüğü gibi degil imiş andan inşâfa geldi. [52b] (1) eytdi: zann ve gümân imiş bildi. Pes Hazret-i Hünkâr Bektâş-ı Velî (2) hazretlerinden ol ağacı silkdi. Kırmızı elmalar beyâz kar üzerine (3) dökildi. Sarı aşağıda divşirmege başladı. Vaķtâ ki Hazret-i (4) Hünkâr ağaçdan aşağı indi. Sarı gelüp Hazret-i Hünkâr'ın (5) ayaklarına düşdi. Ağlayup özr diledi. Eytdi: Sultânım hazretiñize (6) nisbet sū-i edeb idüp çok günâh eyledüm dahtı ol ağaçdan (7) iner iken ol halden rücu^c eyledim. Günâhım ^cafv eyle erenler şahı (8) didi. Ol vaķt erenlerin kahr şîfâtından bir tîr endâz nefes geldi. (9) Buyurdu: Koltuğunda çıkup kabâr kabâr olup şişüp de sarı (10) sarı şularuñ aķsun. Çâķ görmeyince

* yedüreyüm: İndüreyüm. HD.

¹ Kelime okunamamıştır.

inānmadıñ. Şarı zarlık (11) idüp eytdi: Ey girçek âr ben kuluña nefes itme. Lütf eyle (12) didi. Hazret-i Hünkâr buyurdi: Oğ atıldı ğayri girüye dönmez. (13) İleriden ‘aqlıñ başıñı divşirmek gerekdür didi. Revân (14) oldu. Şarı ol tökülen tuffâhları divşirüp aldı. Kadıncığın (15) hânesine geldi. Vâki° olan kažiyyeyi haber virdi ve elmaları topladı (16) göstürdi. Erenlerin velâyetiyle zemheride elma bitdigüni görüp (17) İdris ve Kadıncık ana ta°accüb kıldılar. Fi’l-cümle karye halkı bu hâli bildi. (18) Erenlere i°tikâlarını muhkem itdiler. Kadıncık ana ol elmaların (19) bir niçesin kendi yanında şaklayup bākisin ol karye ehline (20) bir bir kısmet eyledi. Gördiler. Peygamber(e) şalâvat virdiler. Her kimiñ (21) başı ağrısı ol elmayı burnuna tokudup koğlasa hoş olurdu. (22) ve her kim haste olsa andan yedirseler şıhhat bulurdu. Ve’l-hâşıl. [53a] (1) niçe zamân tırdı ol elmalar hiç şolmadı ve beñzi bozulmadı. Cümle (2) dertlere devâ ve marâzlara şifâ oldu. Andan sonra cân-i gönülden (3) Şarı erenlerin muhibbi oldu. Niçe vakt hizmetlerinde kaldı. ‘Âkıbet fevt (4) olmağa yağıñ olup va°desi tamâm olduğda erenlerin nefesi sebebiyle (5) koltuğında çıkarup kabâr kabâr olup şişüp şarı şarı (6) şuları akdı. Andan sonra cânını virdi ve hâlâ şimdi dağı anıñ (7) nesli vardır. Ol köyde Hikmet-i Hüdâ bir olur iki olmaz ve (8) nesli dağı münkati° olmaz. Her kaçan °ömr tamâm olup va°desi irişdigin (9) koltuğundan çıkar ve göğdesi kabâr kabâr olup şişüp deşilüp (10) şarı şarı şular akar. Anıñ tevâbi°leri hiç bu hâlden ğayri (11) nesneden havf itmezler. Zikr olunan vaki° olacak remz-i rümûzları her kaçan kim bilürler kim (12) ayruk hâşıl olmaz. Hemân kefenin hazır iderler. Hazret-i Hünkâr(13) Hâcı Bektâş-ı Velî hazretlerinin nuṭṭ-ı pākleri sebebiyle anlar dünyâ- (14) dan o derd ile giderler. Maṭlab diger sit (15) Hâcı Bektâş-ı Velî el-Horasânî hazretlerinin öñüne tırup bir piş-namâzlık (16) imâmet itdigi beyânıdır. Naḳldür ki Hazret-i HünkârHâcı Bektâş-ı (17) Velî el-Horasânî hazretleri çünkim Şarı’ya bu remzi göstürdi. Revân (18) oldu. Şuluca Kara oyuguñ şimâl tarafında Ilcaḳ nâm karyeye (19) vardı. Mescidine varup oturdu. Ol karye ehli erenlerin (20) fâtine cem° olup mescide geldiler. Dîdârı müşâhedeşiyle mütena°im olup (21) oturdular. Müşerref oldılar. Va°z-ı naşıhatinden şişse-mend oldılar. (22) Cümle şevkle hayrân kaldılar. Tâ kim güneş tılandı. Aḥşam namâzı (23) vakt(i) oldu. Abdest aldılar. Ezân okudılar. İḳâmet itdiler. [53b] (1) Meger kim ol karyede Faḳîh nâm bir imâm var idi. Hemândem bilâ-tekl if (2) ü bî-edeb Hazret-i Hünkârın öñüne geçüp ‘âdet üzere imâmet yerine (3) tırdı. Tekb ir idüp namâza şürü° eyledi. Cemâ’at cümleten el bağladılar kıyâma tırdılar. (4) Ol sâ’at Hazret-i Hünkârın velâyet ü keşf ü kerâmetleri zuhûr idüp (5) Kara Faḳîh zabṭ oldu. Bir

zamân kıyâmda tırdı herkez. Qur'ân-ı Kerîmden (6) anın hatırına bir harf gelmedi. Ol cemâ'at gördiler. Her birisi ellerin (7) şalivirdiler. Namâzdan fâriğ oldılar. Tekrâr yine i'âde kıldılar. Hazret-i (8) Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî ol fakîhe eytdi: Hâkka giden uğrım hâkkiçün (9) bu mülke geldiñ. Erenlerin öñüne geçüp imâmet idersin. Bu liyâkat ile (10) ve bu istihkâk ile destürsuz ilerü turup imâmet yerine geçersin. (11) Hay yanı kara kara olası didi. Fi'l-hâl erenlerin mübârek nefesi (12) berekâtiyle ol kimseniñ yanı kara oldu. Şimdi nesli dañı vardır. (13) Hazret-i Hünkâr aḥşam namâzın kıldı. Ol gice anda kaldı. Yatsun namâzın (14) dañı edâ kıldı ve şabâh namâzın dañı edâ kıldı ve gice şabâha degin 'ibâdete (15) meşğûl oldu. Ba'de Şulucaḡara[h]öyüke revân oldu. Maḡlab diğér sit (16) Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretleriniñ Hamîr *Ḳayada Velâyet Göstürdiği (17) Beyânıdur: Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretleriniñ günlerde bir gün (18) Şulucaḡara[h]öyükün şark tarafında seyrân itmege çıkmış idi. (19) Gördi bir kimse ol köyün taşra kenârında tam yapmak için kerpiç (20) için balçık eyler. Hazret-i Hünkâr ol balçık içine girüp anıñla bile (21) ayaklamağa başladı. Ol şahş eytdi: Ey dervîş balçığı [54a] (1) ayaklamak âsândır. Hoş gördük de ben dañı ayaklarım. Hâl eri velâyet (2) ve kerâmet şâhibleri olmak oldur ki şol ḡayanın üzerine çıkup anı (3) balçık gibi ayaklaya. Biz dañı görevüz. Aña muḡibb olavuz didi. Meger kim ol (4) kerpiçlik toprak ḡazdığı yerin üst tarafında bir 'azîm yerli ḡaya (5) var idi. Hemândem Bismi'llâhi'r-raḡmâni'r-raḡîm diyüp ol ḡayanın ü (6) zerine çıkdı. Mübârek ḡademlerin başdıḡda ḡamîre gömilür gibi gömüldi. (7) Fi'l-hâl balçık mişâlinde ayaklayınca başladı. Mübârek ayakları (8) iz eyledi. Ol şahş Hazret-i Hünkârın ol ḡayayı ḡamîr gibi yoğurup (9) aḡağı indigin görüp bu velâyeti göricek bî-hûş olup erenlerin (10) dest-i şerîflerin bûs eyledi ve ḡâk-i ḡademlerine baş ḡodı ve ol ḡarye (11) ḡalkına dañı bu ḡâli i'lâm eyledi. Cümlesi elin öpüp ayağına yüzlerin (12) sürdiler. Hâlâ dañı bu deme degin ma'lûm ve mu'ayyen Hamîr (13) Ḳaya dimek ile ma'rûf ve meşhûrdur. Hazret-i Hünkârın velâyeti (14) ve kerâmetlerinden birisi dañı budur ki Şulucaḡara[h]öyükün mescidi (15) önünde bir ulu taş var idi.* Günlerde bir gün evvelbahâr eyyâmı (16) idi. Hazret-i Hünkâr ol taşın üzerinde oturmuş idi. (17) Bir elinde buḡaḡ bir elinde bir ḡıyâr var idi. Buḡaḡ ile ol (18)

* Ḳamîr: Hamîr. HD.

* Bu kısmın başlığı HD'de "Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretinün Bıçak Birle Taş Kesdügidür Bahs Olınur" şeklinde geçmektedir.

hıyârı kesüp tenâvül iderdi. Ol kırye halkından bir kimse geçüp (19) gider iken Hâzret-i Hünkâr eytdi: Dervîş ol hıyârı bizim buca (20) kılarımız dağı keser. Eger er iseñ hûner oldur ki bucağ ile şol (21) taşı kesesin. Biz dağı seniñ er olduğıñ bilelim. Her vechle [54b] (1) saña i'timâd kılalım didi. Meger kim karşılarında bir sivri yüksek taş (2) var idi. Hemândem Bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm diyüp elindeki bucağla ol (3) taş bir kerre şöyle çaldı ki ol 'azîm taşın bir parçası yere düşdi. (4) Ol kimesne erenlerin bu hâlin gördi. Mübârek ellerin öpüp ayaklarına (5) yüzini sürdi. Hâlâ ol oturdığı taş ve ol kesdiği kaya (6) âsitânesi önünde Akḳapudan taşradadur. Maṭlâb-ı digerest (7) Hâcî Bektâş-ı Velî yyül-Horasânî Hâzretlerinin Buğdâyı ve Mercimegi Taş İtdigi (8) Beyânıdur: Naḳildür ki Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî (9) Hâzretleri günlerde bir gün Şulucaḳara[h]öyükün şark tarafında seyrâna (10) çıkmış idi. Meger kim ol vakit hırmen zamânı idi. Ol kıryeniñ (11) hırmenleri çıkup şavırup tamâm olmuş idi. Ammâ 'âdet-i halk-ı (12) kırye bu idi ki Kırshehrinden şıhne * gelürdi ölçerdi. Andan ḳaldırırlar (13) idi. Yine o 'âdet üzere arpa ve buğdây ve mercimek ve çavdar ve burcağ (14) dağı her ne ise cümlesi hâzır olmuş ve şıhne dağı gelmiş idi ammâ (15) yağmurdan ḥavf idüp üzerin örtmüşler idi. Hâzret-i Hünkâr (16) ânı öyle görüp dağı ilerü varup imtiḥân-ı tarîk ile mübârek (17) eteklerini açup hırmen şâhiblerine şey'en-lillâh eyledi. Anlar eytdiler: (18) Bir nesne degildir ki dervîş saña virelim didiler. Hâzret-i Hünkâr buyurdi ki: (19) Nesne degil ise hiç nesne olmasın buyurdi. Fi'l-hâl girü döndi. (20) Ol kimesneler Hâzret-i Hünkârın bu kelâmın istimâ' idüp ḥarmanların açdılar. (21) Gördiler ki arpa ve buğdây ve mercimek taş olmuş. Yabana saçmışlar. [55a] (1) Ol ḳabiliyyetsüzler evliyânın velâyetini şıhre ḥaml eyleyüp eytdiler: Bunları (2) taş itmekle açlığımızdan ölmezüz. Bu dânelerimiz taş oldu ise altın (3) ve aḳçemiz çokdur ḥarc iderüz didiler. Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî (4) ḳuddise sırrahu'l-'azîz bu resme kelâmların işidicek buyurdi: Ol i'timâd (5) itdigünüzün cümlesi dağı böyle olsun buyurdi revân oldı. (6) Anlar hırmenlerin boşlayup evlerine geldiler. Yoḳlayup giderdiler ki altın (7) ve aḳçeleri cümleten taş olmuş. Cümlesin çıkarup yabana atdılar. Hâlâ (8) o demden bu deme degin yerin ḳa' rından ḳaynayup şom taş olmuşdur (9) ammâ içinde ol buğdây dâneleri cümle mu'ayyen görünür. Rivâyet (10) şâḫîḥ ve ḥikâyet melîḥ oldur ki günlerde bir gün erenlerin muḥibleri (11) bir yerde cem' oldılar ve meşveret idüp Hâzret-i Hünkârın ḥuzûrına (12) geldiler ve şeref-i dest-bûs kıldılar dağı söz açup kelimât eşnâsında (13) eytdiler: Sultânım 'acayib

* şıhne: Şahne. HD.

nefes itmişsiz. İnsāna naşīb olacak (14) dāne külliyyen taş olmuş żayī‘ olup insāna yaramaz olmuş. (15) Ol vakt Ḥazret-i Ḥünkār Ḥacı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī ḡuddise sırrahu’l-‘azīz (16) ol muḥiblerin bī-kā‘ide olmuş didiklerin işidüp buyurdi ki: Żayī‘ (17) olsun ol dānelerin her birinden bizim evlādımız vücūda gelsün (18) ve bizden şoñra muḥiblerimiz yādigār olsun. Buğdāy dānelerinden isti‘māl (19) ideniñ oğlu olup mercimek dānelerinden tenāvül ideniñ kızı (20) olsun deyü buyurdi ve ammā şart ve kanūnı budur ki: İki ḥelāl (21) üç gün şā‘im olalar. Cum‘a gicesi cem‘ olduğda mezkūr ya ‘ni müzekkir (22) olan kimse ol dāne’i evvel kendi ağzına alup vakt-i inzālde [55b] (1) ağzından dişlerine tokundurmayup ‘avretiñ ağzına bıraka o ‘av[r]et daḡi (2) ol dāne’i dişlerine tokundurmayarak ekl ide yuda. Evlādı olmayan ḡātunlar (3) böyle ideler ve her neye güci yeterse kādır oldığı kadar evliyāya bir nesnecik virmege (4) ikrār ideler. Ḥaḡ Subḡāne ve Te‘ālā Ḥazretlerinin ‘avn ve ‘ināyet ve iḡsān ve Ḥazret-i Ḥünkār Ḥacı Bektāş-ı Velī Ḥazretlerinin kerāmetiyle ol ḡātun fi’l-ḡāl ḡāmile (6) ola. Müddet-i ḡamli zuḡūrunda ol evliyāya itdiği nezrini eger yaḡın olur ise (7) āsitāne-i Ḥazret-i Ḥünkāra taḡdīm ide. Eger yıraḡ olup mümkün degil ise ānıñ (8) bir maḡalle fuḡarāsına vire ammā iḡmāl itmeye. Bā‘zılar ol dāneniñ (9) üzerine bal mumı kaplar ki dişe tokunmamak için. Meşḡurdur ki (10) ol vücūda gelen evlādıñ lā büdde bir yerinde belürse gerekdür. Eger ol (11) belüren dāne’i yarup çıkarmasalar ol evlād saḡ kalmaya ve ol (12) taş olan altun ve aḡçeniñ bir dānesin her kim ki kendi kisesiniñ içine (13) koyup götürse dünyā içinde aḡlā yokluḡ görmeye. Altunı ve aḡçesi daḡi eksik (14) olmaya. Rivāyet ḡarīb ve ḡikāyet ‘acīb bu vechle olmuşdur ki Ḥazret-i Ḥünkār(15) Ḥacı Bektāş-ı Velī ol dānelerin her birinden bizim bir evlādımız zuḡūr ider. (16) Żayī‘ olmaya diyüp nuḡḡ-ı ḡümāyün buyurdi. Meger kim ol zamān Ma‘mūriyye (17) şehrinde bir kādī var idi. Erenlerin bu nuḡḡ-ı ḡümāyünların işidicek (18) i‘timād itmeyüp eytdi: Bu taşları yutmak ile ne ḡaşıl olur. Getürün (19) ben ānıñ ikisin yuḡayım didi. Ol buğdāy dāneleriniñ ikisin (20) ekl itdi. Ḥikmet-i Ḥüdā-i Kādır [u] Ḳayyūm ve velāyet-i evliyāullāh-ı Te‘ālā (21) zāḡir olup ol kādī fi’l-ḡāl ḡāmile oldu. Yevmen fe yevmen teraḡḡi (22) bolup büyümege başladı. Tā kim müddet-i ḡamli tamām oldu. O kimse ‘ādet üzere [56a] (1) oḡlān aḡrısı tutdı. Ḥayli zaḡmet çekdi. Gitdikce bu resme ziyāde olup ḡāline (2) vardığın bildi. İtdigi işe pişmān oldu. Aḡrabā ve ta‘allūḡātına yalvarup (3) eytdi: Baña meded eyleyiñ. Tīz olup ol erden benim ḡünāḡım dileñ. Eydiñ beni (4) bu dertden ḡalāş itsiñ didi. Ol maḡmūliñ itdibā‘ileri Ḥazret-i Ḥünkārıñ (5) ḡuḡūrına gelüp selām virüp dest-būs idüp vāḡi‘ olan ḡāli ḡaber

virdiler ve (6) eytdiler: Hünkârım lutfuñuzdan ol bî-çāreye bir çāre buyuruñ bu zahmetden (7) hālāş olsun didiler. Hazret-i Hünkâr buyurdi ki: Ol kişi fevt olur. Aña (8) çāre yokdur ammā bizim iki evlādımız vardır. Zuhūra gele buyurdi. Çünkim (9) eşaḥḥ haberi aldılar. Erenlere vedā' idüp revān oldılar. Tā kim Ma'mūriyyeye (10) geldiler. Ol zamānda Anḳara şehrine Ma'mūriyye dirler idi. Ol kimesne 'ākibet (11) fevt oldu. Erenlerin buyurduğu gibi fi'l-hāl ḳarnını yardılar. Evliyā (12) nñ velāyeti zāhir olup iki evlād vücūda geldi. Bu haberler eṭrāf ü (13) ü 'āleme şāyi' oldu. İşidenler ta'accüb itdiler. Ol zuhūra gelen evlādı (14) sūkker ü şīr ile beslediler. Hālā anların daḥi iş bu deme ḳadar (15) nesilleri vardır. Engüri şehri ḳurbında sākin olmuşlardır. Buḡdāy (16) oğulları demekle ma'rūf ve meşhūrdur. Hazret-i Hünkâr Hācı Bektāş-ı Velīyyü'l-Horasānī (17) Hazretlerinin Bir Miḳdār Hamīre Naḳar İdüp Berekātlandığı Beyānidur: (18) Naḳildür ki Hazret-i Hünkâr Hācı Bektāş-ı Velīyyü'l-Horasānī ḳuddise sırrahu'l-'azīz (19) çünkim Şulucaḳara[h]öyüke geldi. Ḳadınçık Ana ḥānesinde ḳarār ḳıldı. (20) Velāyet ve kerāmetleri eṭrāf-ı eknāfa meşhūr oldu. İşiden muḥibler (21) ve 'āşıḳlar her cānibden 'azm idüp erenleri görmeye gelürler idi. Hayır (22) du'a ve şafā naḳar ve himmetlerin iltimās ḳılurlar idi ve erenlerin muḥibleri [56b] geldiği İdrīs ile Ḳadınçık Ana istikbāl idüp getürürler idi. Bir miḥmān (2) ḥāne binā itmişler idi. 'İzzetle ol maḳāma ḳondururlar idi. Pervāz şofra evvel (3) 'asel ü māst getürürler idi. Hālā gelen miḥmāna pervāz şofra 'asel-māst (4) getürmek Ḳadınçık Anadan ḳalmışdur. Henüz bu deme degin Hazret-i Hünkâr evinde (5) 'ādet olmuşdur daḥi şofra ḳalḳup du'a ve şenā olduḳdan şofra İdrīs ile (6) Ḳadınçık miḥmānlara şafā geldiñiz misāfir-i muḳaddem dirler idi. Bu minvāl üzere (7) ḳānūn itmişler idi. Günlerde bir gün itdifāk bir ağır cemā'at geldi. İdrīs (8) Ḳadınçık Ana onları istikbāl idüp getürdiler. Ol misāfir-ḥāneye ḳondurdılar. (9) Hazret-i Hünkâr Hācı Bektāş-ı Velī ḳuddise sırrahu'l-'azīz daḥi varup onlara şafā (10) geldiñiz buyurdi. O misāfirler Hazret-i Hünkârı göriceḳ fi'l-cümle ayaḳa ṭurup 'izzet ü ta'zīm (11) itdiler ve daḥi birbiri ardınca Hazret-i Hünkârın elini öpdiler ve ayaklarına yüzlerin (12) sürdiler ve her ne ise erkān görüldi. Geldikleri yerin selāmın irişdirdiler. (13) Hazret-i Hünkâr'a leyke alup du'a ve şenā ve gülbang eyledi. Cümlesi yerlü yerine geçüp (14) oturdılar. Hazret-i Hünkâr İdrīse işāret buyurdi ki pervāz şofra (15) getürün didi. Meger kim ol vaḳt ḥānede un ḳalmamış idi. Degirmen (16) de taḥıl göndürmüşler idi. Henüz öḡünüp gelmemişdi. Hazret-i Hünkāra (17) Ḳadınçık Ana ḥāli 'arż eyledi. Eytdi: Sulṭānım bal ve yogurt vardır ammā (18) etmek Ḥaḳ yetüre didi. Hazret-i Hünkâr eytdi:

Hem civārîñızdan buluñ (19) isteñ didi. Hikmet-i Hüdâ-yı müte‘âl komşulardan dahi istediler (20) ne etmek ve ne un bulunmadı. Tekrâr gelüp erenlere hâl beyân eylediler. Erenler (21) buyurdı ki çuvalı baş aşağı idüp silküp çubuķlayup bir avıç (22) miķdârı un bulup bir kâb içine koyup erenleriñ nazârına getürün [57a] (1) didi. Hâzret-i Hünkârıñ emriyle koyup bir tekne içine erenleriñ huzûrına (2) kodılar. Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî yyül-Horasânî kuddise sırrahu'l-‘azîz Hâzretleri mübârek (3) ellerin ol tekneniñ içine şöķdı. Bismi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm (4) diyüp ol ḥamîr üzerini bir kerre yokladı ve buyurdı ki Allâh (5) berekât virsün. Varıñ bunı bişirün ammâ ki üzerindeki örtü (6) sün kaldırmañ. Kâdıncık Ana ol tekne’i erenleriñ nazârından getürüp (7) hânesine getürdi. Şulucaķara[h]öyüķüñ gelinini ve kızını bir yere cem‘ idüp (8) iki yere saç kurdılar. Kırķ gün kırķ gice tamam ol tekneniñ içindeki (9) ḥamîrden etmek bişirdiler. Ol karye hâneleriniñ cümlesi anıñla tobtolu (10) oldu. Ol ḥamîrden hiç nesne eksilmedi. Kuvvetleri kalmayup ‘âciz (11) oldılar. Âḥirü’l-emr gördiler ölmez ve tükenmez. Hâzret-i Hünkârıñ (12) huzûrına gelüp eytdiler: Şâhâ etmek bişirmekden uşandık ve (13) tākātımız getdi. ‘Âciz kaldık. Ğayrı gücümüz yetmez. Ne buyurursuz didiler. (14) Hâzret-i Hünkâr buyurdı. Ol tekne’i nazârına getürdiler. Mübârek eliyle (15) anıñ üzerinden püşidesin ref ‘ idüp ve ol ḥamîri dört pâre(16) kılup eytdi: Varıñ imdi bu ḥamîrleri dört dâne bazlama idüp (17) şacıñ üzerinde bişirün ḥalâş olsun didi. Kâdıncık ol (18) tekne’i getürüp erenleriñ buyurduğu gibi ol ḥamîrleri şacıñ (19) üzerinde bişirüp dört dâne bazlama* eyledi. Tâ ki kurtuldu. (20) Hâlâ ba’zı hâatunlar yufķa etmegi bişirdikde şöñunda berekât (21) ḥamîri diyüp bâķî kalan ḥamîri fâri‘ olmağa yakın olıcaķ üç dört [57b] (1) dâne bazlama iderler. Kâdıncık Anadan kalmışdur. Maṭlâb diğēr sit Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî Hâzretleriniñ Huzûrına Bir Ḥarâmîniñ Gelüp (3) Tevbe İtdiği Beyânıdır: Râviyân-ı aḥbârdan mervîdir ki Deñizlü belde (4) sinden bir ḥarâmî var idi. Niçe zamân kâṭı‘u’t-ṭarîķ olup çok kimselerin de (5) kanın tōküp malın alup nâs elinden ‘âciz olup ve niçelerin mecrūḥ (6) ve bîmâr ve necelerin telef itmiş idi. Kimseye raḥm itmezdi. Anıñ korkusundan (7) kimesne ol ṭarîķe gitmezdi. Meger günlerde bir gün Hâķ Sübhâne ve Te‘alâ Hâzretleri (8) ḳalbine inşâf virüp kendü kendüye fikr idüp bunca yıllar ḥarâmîlik iderim (9) neçe başlar kesdim ve neçe kanlar dōkdüm ve neçe kimesnelere cevır ü zulm (10) itdim. ‘Âķibet dünyâdan gitmek muķarrerdür. Neçe bir kâna gireyim. Yârin Hâķ (11) huzûrunda ben ne cevâb vireyim. Bâri Hâķ Te‘alâ günâhım ‘afv ideceğini (12) bilsem

* bazlama: Bezdirme. HD.

tevbe ve istiğfâr iderdim. Hâk Te'alâ Hâzretleri katında nâz u (13) niyâzı geçen bir kimesne ile meşveret itmek gerekdür ki baña günâhımın (14) 'afv olacağın bildire didi. Bir 'âlim ve fâzıl kimesne ile meşveret idüp (15) bu hâli aña i'lâm eyledi. Ol kimse didi: Hâk Te'alâ Hâzretlerinin rahmetinden (16) ümîdi kaç' itmek olmaz. Dergâh-ı luṭf u iḥsân ehl-i i'tizâr gider. (17) Hemîşe meftûhdur ve günâha mu'terif olan dâ'imâ müsâb ve memdûh (18) ve mağfûrdur. Pes bilmiş ol seniñ ile bile Şulucaḳara[h]öyükde (19) Hâcî Bektâş-ı Velî Hâzretleri vardır. Ânıñ huṣûr-ı şerîflerine varalım. (20) Vardıkda murâd ve maḳşûd hâşıl olur didi. Çünkim ol ḥarâmî bu (21) sözi işitdi. Göñlü deryâlar gibi cûş u ḥurûş itdi. Fi'l-hâl [58a] (1) Deñizliden ḳalḳup Şulucaḳara[h]öyüke 'azm-i 'azîmet eylediler. Tâ kim erenleriñ (2) âsitânesine geldiler. İçeri girdiler. Hâzret-i Hünkârı gördiler. Ellerin (3) sînelerine ḳoyup selâm virdiler daḫi ilerüye yürüyüp dest-bûs (4) ḳıldılar. Andan girü çekildiler. Naẓarında ṭurdılar ammâ erenleriñ cemâlini (5) ve nûrını müşâhede ḳıldılar. Andan girü çekildiler. Naẓarından mebhûs olup (6) bir zamân şöyle ḫayrân ḳaldılar. Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî anıñ (7) yüzine baḳup eytdi: Nedür oğlum ḫâliñ 'arz eyle. Göñlüyüñ dileğini (8) gel söyle. Biz daḫi işidelim aña göre iş idelim buyurdi. Ol (9) ḫarâmî eytdi: Sulṭânım Deñizlü vilâyetinde neçe yıllar ḫarâmîlik eyledim. Eger ki (10) günâhlarım 'afv olunur ise tevbe ve istiğfâr idem. Ğayrı bir daḫi öyle (11) iş itmeyeyim. Ammâ siz erenlerden iltimâs ve istid'âmızdur ki (12) benim günâhımın 'afv olunacağın baña bildirsin. Bir nişân viresin (13) ve beni söndiresin. Ben daḫi mağfûr olduğum bileyim didi. Meger kim ol (14) zamân Hâzret-i Hünkârıñ huṣûrunda âteş yakmışlar idi. Hemân el (15) şunup ocaḳdan bir ucu yanmış ökseki alup eytdi: Günâhıñ (16) 'afv olduğun ister misin. Var imdi bir ulu yoluñ üstüne bustân (17) ek. Ânıñ mî vesinden ehl-i râha yedir. Şaḳın kimse'i def' itme ve bu (18) ökseki bustânıñ bir köşesine dike ḳoy. Her ne vaḳit yuḳarı bitüp (19) ağaç olup yeşerirse ol vaḳt seniñ günâhıñ taḫḳîḳ bilesin ki (20) 'afv olunur. Hâk Te'alâ katında mes'ûl olmayup mağfûr olursun. (21) Al imdi bu nişânı didi. Ol ucu yanmış ökseki alup tekrâr (22) dest-bûs ḳıldı. Selâmlayup girü döndi. Geldiği yerden yaña revân [58b] (1) oldu. Erenleriñ buyurdığı gibi bir ulu yoluñ kenârına bustân ekdi ve (2) ol öksegi dikdi. Her gelüp geçen yolcılara teklîf idüp ḳavun ve ḳar (3) puzdan getürürdi ve her kişi kendü murâdınca kimi yiyüp ve kimisi getürürlerdi. (4) Bu nev'â bustâncılık eyledi. Ol sene öksegisi bitdi ve gelen sene daḫi (5) olcaḳ yine vâfir bustân ekdi. Andâ envâ' yemişler bitürdi. Gelene geçene yidirdi. (6) Dilerse götürürler idi ammâ ki her dâ'im öksegüyi gözler idi. Ola ki (7) bite yeşere dirdi. Hiç bitüp

yeşermedi. Ol sene daği geçdi. Üçüncü sene (8) olduḡda yine bustān eküp mīveler bitürüp gelüp gidenlere yedirdi (9) ve ‘ādet üzere ökseḡi şıvarırdı. Ola ki bite dirdi. Ammā bitmezdi. (10) Bustāncı maḥzūn olup fikre ṭaldı. Benim günāhım ‘afv olmaz dirdi. (11) Çünkü bu ökseḡi yetmez dirdi. Ol zamān anı gördi ki bir kiři gelür (12) ammā ḡatī sür ‘at ile yürür. Bu daği ḡavından ve ḡarpuzdan vāfir (13) ḡoparup arḡasına alup anıñ yoluna ḡıḡdı. Ṭurdı ki şāyed şuşa (14) mış ola anıñ içün böyle sür‘atli gider didi. Ol kiři yanına yakın (15) geldikde ḡavına ve ḡarpuz aślā iltifāt itmeyüp selām daği virmeyüp (16) geçdi yürüyivirdi. Bustāncı eytdi: Ḳarındař bir mıḡdār te’hīr (17) eyle otur ve iř bu bustānıñ yemişinden yiyüp rāḡat olasın (18) andan soñra ḡalḡup yoluña gidesin didi. Ol şaḡş eytdi: Yemiř (19) yimeniñ vaḡtı degildür becīd iřim vardır giderem didi. Bustāncı (20) eytdi: Böyle ta‘cīl nedür ki yemiş daği yemeyüp gitmeḡe iversin didi ol (21) müterāhī eytdi: Bizim köyümüzde bir kimse bir fesād işledi. Anı ḡākime bildirmeḡe [59a] (1) giderim didi. Būstāncı eytdi: Öyle olunca şimdi ḡammāzlık itmeḡe gider (2) imişsin diyüp kendüye fikr eyledi ve eytdi: Bunca zamāndur ki erenleriñ (3) buyurdıḡı gibi būstāncılık itdim. Ol ağaḡ yeşermedi. Henüz daği (4) bitmedi. Pes ma‘lūm oldu ki benim günāhım [afv] olmaz. Ben cehennemlik oldum. ‘Āḡibet (5) bāri řu mel‘ūnı daği helāk ideyim. Cennet olmazsa cehennem ḡāzırdur. (6) Ġayrı gideyim neḡe olur ise olsun didi. Hemāndem ḡılıncı alup vardı ol (7) ḡammāzı daği ḡatlı eyledi ve eytdi: şimden soñra iř tamām oldu. Ġayrı (8) bustānı terk iderem yine ḡarāmīlik iderem didi. Geldiḡi bustānı (9) ṭaḡıda itdi. Hele bir kezın daği ol dikdiḡim ağacı göreyim didi. (10) Geldi ve gördi ki ol ucu yanmış ökseḡi ki dikdi idi gögermiş. (11) Hemāndem ḡibleye müteveccihen secde-i řüḡr ḡıldı. Tevbesi ḡabūl olduḡın (12) bildi ve bustāndan ferāḡat idüp Ḳazret-i Ḳūnkārıñ ḡuzūr-ı řerīfine (13) geldi. Vāki‘ olduḡı gibi ḡālī ḡaber virdi ve Ḳazret-i Ḳūnkārıñ ellerin (14) öpüp ayaklarını yüzlerine sürdi. Ḳazret-i Ḳūnkār Ḳācı Bektāř-ı (15) Velīyyü’l-Ḳorasānī ḡuddise sırrahu’l-‘āzīz Ḳazretleri ḡalīfeleriniñ birine buyurdı. (16) Ānı erkān-ı faḡr üzerine tıraş idüp kisve giydirdiler. Neḡe müddet (17) erenleriñ ḡizmetinde oldu. Andan soñra destūr olup ḡirü menziline (18) geldi. Deñizlü tevābī’nde maḡām ve mesken idüp ḡarār ḡıldı. Ḳālā (19) Ḳācı řems dirler meřḡūr ve ma‘rūfdur. Maṭlāb diḡer sit (20) Ḳūnkār Ḳācı Bektāř-ı Velīyyü’l-Ḳorasānī Ḳuddise Sırrahu’l-‘āzīz Ḳazretleriniñ İřā (21) retiyle Ḳızılca Ḳalvetḡāneniñ Binā Oldıḡı Beyānidur: Yāhū [59b] (1) rivāyet iderler ki Ḳazret-i Ḳūnkār Ḳācı Bektāř-ı Velī ḡuddise sırrahu’l-‘āzīz (2) Ḳazretleri her dā’im şimdiki ḡalvetḡānesiniñ yerinde gelüp oturup ḡarār ḡılır (3) idi. Muḡibler eytdiler: Ḳazret-i

Hünkâr gelüp her dâ'im bu maḥalde oturdukları tehî (4) degildür. Ğâlibâ kendiler bir ḥalvethâne bünyâd oldıĝın isterler. Ol sebebdan (5) gelüp her vaḳt bunda sâkin olurlar didiler. Bu ḥaberi erenlere ḥaber ve i'lân (6) eylediler ammâ muḥibler cümlesinden bir muḥibb cümleden muḳaddem ḳaşd etdi ki ol (7) ḥalvethâne'i kendü yapıra faẓîleti kendünün ola. Şarı İsmâ'îl eytdi: (8) eytdi: Bizim içün erenlerden icâzet taleb eyle ki bunda ḥalvethâne'i ben binâ (9) ider isem erenlere bir ḥizmet itmiş olsam didi. Şarı İsmâ'îl nola (10) diyüp erenlerin ḥuzûrına geldi. Şeref-i dest-bûs kıldı. Ḥazret-i Hünkâr(11) eytdi: Nedür İsmâ'îlim gönlünden dilediyiñ söyle işidelim didi. Şarı (12) İsmâ'îl eytdi: Sultânım fülân kişi muḥibbiñiz siziñ içün bir ḥalvethâne bünyâd (13) itmek ister. Ne buyursuz didi. Ḥazret-i Hünkâr eytdi: Ol muḥibbimize söyle (14) bir mi'mâr* getürsün biz daḥi murâdımızca bir dâ'ire çevirelim. Kifâyet miḳdârı (15) taş getürüp yonsun. Ḥâzır eylesünler deyü buyurdi. Şarı İsmâ'îl (16) daḥi erenlerin buyurduğu gibi ol muḥibbe ḥaber virdi. Erenlerin bu nuṭḳ-ı (17) şerîfin işidicek ol muḥibbiñ gönlü şâd u ḥurrem olup bir üstâd (18) getürdi. Ḥazret-i Hünkâr ayaĝa ṭurup kendi mübârek dest-i şerîfleriyle (19) ol yer ki şimdiki Kızılca Ḥalvethânenin dâ'iresin çevirdi. Ol mi'mâr (20) görüp aña yetecek miḳdârı taş getürüp yondi. Ḥâzır eyledi çünkim (21) ol taşlar bi'l-tamâm yonıldı. Ol gice geçüp ferdâsı gün 'alî's-şabâḥ (22) gördiler ki ol ḥalvethâne tamâmen yapılmış ol muḥibb anı öyle göricek [60a] (1) rencide-i ḥatır olup Şarı İsmâ'île eytdi: Bu binânın yapılmasına üstâd (2) getürdik. Anı yapıdırayım ve şevâb küllisi benim ola. Pes imdi neçe kimesne der ki (3) benim ḥaberim üzerine bir gice içinde bir ḥalvethâne'i yapırmış didi. Gönlü melûl ve maḥzûn (4) ve perişân oldu. Şarı İsmâ'îl erenlerin ḥuzûrına gelüp ol (5) muḥibbiñ sözünü tekrîr eyledi. Ḥazret-i Hünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî (6) ḳuddise sırrahu'l-'âzîz buyurdi ki: İsmâ'îlim ol muḥibbe söyle ki zâhir kimesne gelüp (7) anı yapıdırmadı. Hemân bir nefes ile yapıldı. Maḳsûd şevâb olduĝdan sonra (8) âniñ dîvân-ı a'mâline sâbit olmuşdur didi. Şarı İsmâ'îl bu kelâmı (9) işidicek ol muḥibbe ḥaber virdi. Ol muḥibb şâd u ḥurrem olup secde-i (10) şükr kıldı. Bâḳî muḥibler daḥi erenlerin velâyetini gördiler. Fi'l-cümle şâd (11) oldılar. Ḥâlâ Ḥazret-i Hünkârın mübârek merḳad-ı şerîfleri ḳurbunda (12) Kızılca Ḥalvet demekle ma'rûf ve meşhûrdur. Maṭlâb diĝer sit (13) Ḥazret-i Hünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî Ḥazretlerinin Hızır Nebî İle (14) Mülâḳât Eyledikleri Beyâmidur: Naḳildür ki günlerde bir gün 'aşr-ı (15) vaḳtinde gördiler ki bir ḥûb şüretlü nefesi şîretlü 'ulvî saçlu (16) yeşil ḳamçılı elinde bir cıdâsı var. Boz ata binmiş erenler

* mi'mâr: Bennâ. HD.

āsītānesi (17) önüne çıkageldi. Şarı İsmā'îl anda hâzır bulunup karşı ve ardı (18) 'izzetle atın tutdı. Ol kişi atından aşağı inüp Kızılca Halvetden (19) yaña teveccüh itdi. Erenlerin üzerine girdi. Bir lahza eğlendi. Şarı (20) İsmā'îlîn hâtırına hutûr eyledi ki 'aceb bu atın tutduğım neçe kimesne (21) ola hiç bunun gibi haşmetlü şalâbetlü er gördüğim yokdur. Kandan (22) gelürler ve ne mekânda sâkin olurlar ve erenlere ne maşsûda geldi [60b] (1) ve ne şöhet kıllurlar ola bir görsem ve bilsem deyüp fikre vardı. Anı gör (2) di ki nâgâh halîfelerden birisi geldi. Hemândem Şarı İsmā'îl tutduğu (3) atı aña virdi. Eytdi: Luţf ile bu atı bir lahza dutatur. Şimdi tîz gelürem (4) didi. Şarı İsmā'îl Kızılca Halvetin önüne gelüp kapudan içeri girdi. (5) Bakdı gördi ki ol 'azîz erenlerin muķâbelesinde oturmuş Hünkâr (6) ile şöhet ider. Şarı İsmā'îl dağı bu kelâma irişdi ki Hâzret-i Hünkâr eyder. (7) Yâ Hızır şöhetinîze gâyet iştiyâkımız var idi ammâ neçe idelim. Karadenizde (8) bir gemi girdâba düşdi. Saña çağırdılar. Hâlleri begâyet tengdür ve (9) Hâk Subhâne ve Te'âlâ Hâzretleri seni bu hizmet için komuşdur. Kollarının (10) şiddeti maḥalline irişür. Müşkillerin âsân idesin imdi tîz (11) iriş. Anları ol girdâbdan ḥalâş eyle inşa'allâh. Yine senin (12) ile cemâlin görüp dîdâr-ı şerîfinîz ile müşerref oluruz didi. Ol (13) sâ'at Hâzret-i Hızır nebî (a.s.m.) ayağ üzerine kalkup Hâzret-i (14) Hünkâra vedâ' idüp ve Şarı İsmā'îl hemân taşra geldi. Ol (15) atı alup yine tutdı. Hâzret-i Hızır nebî (a.s.m.) dağı ḥalvetden çıkup (16) geldi. Şarı İsmā'îl anın rikâbın tutdı. Hâzret-i Hızır nebî (a.s.m.) (17) atına bindi. Şarı İsmā'îl Hâzret-i Hızır nebînin rikâbın öpdî. (18) Hâzret-i Hızır nebî (a.s.m.) Şarı İsmā'île vedâ' idüp revân oldı. (19) Meger kim ol vaķt Kızılca ikindin idi. Güneş dağı ineţurdu. (20) Şarı İsmā'îl gördi. Hâzret-i Hızır nebî (a.s.m.) atın şıçradığı (21) dem ol at bir kademini Kara[h]ögük üzerine başdı. İki kademinde (22) güneş ile bile tölendi. Şarı İsmā'îl baķaķaldı ve karşudan [61a] (1) atın na'l şu'a'ın gördi. Ayruķ ışın görmedi. Belürmedi. Andan (2) Şarı İsmā'îl girü döndi. Erenlerin ḥuzûrına geldi. Eytdi: Erenler (3) şâhı iş bu 'azîze kim dirler. Taşrada anın ḥuccet ḥâlin gördüm didi ve neçe (4) gördi ise ḥaber virdi. Hâzret-i Hünkâr eytdi: İsmā'îlim ol Hâzret-i (5) Hızır nebî (a.s.m.) karındaşımdur. Bizim ile şöhet itmege gelmiş idi. Lîkin (6) kendüye çağırdılar. Anın için gitdi ve hem anın yürüşü öyledür (7) İsmā'îlim buyurdu. Şarı İsmā'îl aḥvâli bildi. Sükûta vardı. Hâzret-i (8) Hızır nebî (a.s.m.) müşâhede itdi. Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî (9) Quddise Sırrahu'l-'azîz Hâzretlerinin Ğâ'ib Erenleri İle Mülâķât İtdiği (10) Beyânıdur: Naķıldür ki günlerde birgün aḥşam vaķtinde Hırḥa Tağı (11) üzerinde iki çerâğ yanarken Şulucaķara[h]ögükün ḥalkı görüp Şarı (12) İsmā'île ḥaber virdiler. Ol

daği Hazret-i Hünkâr gelüp eytdi: Erenler şâhı (13) Hırğa Tağının üzerinde iki çerâğ yanarken Şulucağara[h]öğükün halkı (14) görüp baña haber virdiler didi. Hazret-i Hünkâr buyurdi ki: İsmâ'îlim anlar (15) gâ'ib erenleridür. Kendi mekânlarından kalkup bizi görmege geldiler. (16) Bize daği gerekdür ki karşı varalım görüşelim didi. Fi'l-hâl oturduğu (17) yerden turup cimcimelerin ayağına giyüp Şarı İsmâ'îl bilesince Hırğa (18) Tağına toğru müteveccih ü revân oldılar çünkim Hazret-i Hünkâr Şarı İsmâ (19) 'îl birle Hırğa Tağına geldiler. Ol gâ'ib erenleri Hazret-i Hünkârı (20) istikbâl idüp buluşdılar ve görüşdiler. Hazret-i Hünkâr ol (21) devecik ardıcı dibinde oturdi. Üç gün üç gice şöhet (22) itdiler. Âhir olduğda Hazret-i Hünkâr ol gâ'ib erenleri birle ayağa [61b] (1) durdılar. Bir miqdâr da ayağ üzerinde görüşüp andan gâ'ib erenleri (2) kendü vağanlarına 'azm idüp öte cânibe gitdiler ve Hazret-i Hünkâr kuddise sırrahu'l-'azîz (3) Şarı İsmâ'îl ile Şulucağara[h]öğüğe teşrîf itdiler. Halîfeleri göricek (4) Şarı İsmâ'île eytdiler: Neçe tîz gelmekdür. Şarı İsmâ'îl eytdi: Neçe tîz geldik ki (5) erenler ile üç gün üç gice şöhet olundu. Halîfe eytdi: Hâlâ henüz (6) ayrıldık. Şarı İsmâ'îl eytdi: Üç gün üç gice şöhet oldu. Şimdi gâ'ib (7) erenleri öte cânibe gitdiler. Biz daği bu cânibe geldik. Ol vaqt halî feler birbirine (8) bakışup eytdiler: Neçe üç gün üç gice durdınız. Siz ahşam vaqtinde (9) gitdiniz idi. Henüz daği şofra şalınmadı geldiğiniz didiler. Şarı (10) İsmâ'îl hâli bilüp sükût itdi. Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî (11) Hazretleri Şarı İsmâ'îli Molla Hünkârâ Göndürdigi Beyânıdır: (12) Nakıldür ki günlerde bir gün Şarı İsmâ'îl Hazret-i Hünkârın huzûr-ı (13) şerîflerinde nazarında turur idi. Hazret-i Hünkâr baş kaldırup (14) eytdi: Nedür İsmâ'îlim gönülün diledigin söyle işidelim. Şarı (15) İsmâ'îl eytdi: Erenler şâhı sizin içün mahfice şucağaz ııdalım (16) câ'iz olursa arkañızın kircegizin arıdayım didi. Hazret-i Hünkâr (17) şimdi vaqt degildür. Tîz turma Konya şehrine var. Molla Celâleddîn huzûrına (18) var. Anda bizim bir kitâbımız var al gel didi. Şarı İsmâ'îl eytdi (19) tedbî ri bırakup pâvzârın ayağına giyüp miyânın cüst kılup ol (20) mağâmdan revân oldu. Tâ kim Konya şehrine geldi. Dervâzeden içeriye (21) girdi. Ânı gördi ki Molla Celâleddîn Hazretleri karşı geldi. Şarı İsmâ'îl (22) Molla Hünkârı göricek ilerü yürüdi. Erkân üzere ma'ânağa kılup [62a] (1) görüşdi. Molla Hünkâr Hazretleri Şarı İsmâ'îlin hatrından ve gelişinden (2) su'âl itdi. Şarı İsmâ'îl eytdi: Şulucağara[h]öğükde Hazret-i Hünkâr (3) Hâcî Bektâş hizmetinde oluram. Bir gün tenhâda şucağaz ılıddım (4) ve nazarına vardım eytdim: Erenlerin şâhı arkañızın kircegizin arıdayım (5) câ'iz midür didim ise buyurdılar ki şimdi ânın vaqt degıldür. Tîz (6) turma. Konyada Molla Celâleddîn Hazretlerini

yanında bizim bir kitabımız (7) vardır. Ânı al gel didi. Ol hizmete geldim. Bi-ḥamdî'llāh dīdārınızla müşerref (8) oldum didi. Molla Celāleddīn Ḥazretleri eytdi: Ḥacı Bektāş Hünkārīn (9) katından her gün yedi deñiz ve sekiz ırmağ uğrar geçer. Anlarıñ şuya (10) girmeye ne ihtiyāçları vardır ki sen böyle dırsın. Erenlere didi: (11) Bir miqdār mülākāt olup gitmelü olduğda Şarı İsmā'īl tekrār (12) nuṭka gelüp eytdi: Sultānım ḥazretiñizde kitāb vardır deyü göndür (13) diler. Ne buyurursuz didi. Molla Celāleddīn Ḥazretleri kitābdan murād (14) bu zıkr olunan pend idi. Var yūri erenlere bizden selām eyle (15) ayruğ bir daḥi öyle itme didi. Ḥazret-i Hünkārīn 'izzetin ve faẓlın (16) beyān eyledi ve neçe esrār-ı nihānın 'ayān eyledi. Şarı İsmā'īl (17) aḥvāle vākıf oldu. Erenleriñ ne mertebede olduğın bilüp (18) 'özrin diledi. Ser-i niyāzın ḳadem-i mübāregine ḳodı daḥi Molla Celāleddīn (19) Ḥazretlerine vedā' idüp girüye döndi. Şulucaḳara[h]öğüke toğrı (20) müteveccih ve revān oldu. Tā kim erenleriñ ḥuzūr-ı şerīflerine geldi (21) Molla Celāleddīn Ḥazretleriñ selāmın iriştürüp vāḳi' olduğu [62b] (1) gibi ḥālī i'lām eyledi ve tekrār kıldı. İşidenler ḥayrān ḳaldılar. Andan soñra (2) Şarı İsmā'īl erenleriñ hizmetinde cān u gönülden şürü' eyledi. (3) Ḥazret-i Hünkār Ḥacı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī Ḥazretleriñ Çobana Remz (4) ü Rumūz Göstürdiği Beyānıdır: Rivāyet bu vechledür ki (5) Şulucaḳara[h]öğükün ḳurbunda Payamlu* dere dirler bir dere vardır. (6) Ol dereniñ muḳābelesinde Kızıl Ağıl* nām bir ḳışla vardır. (7) Ol Kızıl Ağıl ḳışlasında ḳoyun güder bir kimesne var idi. Ḥazret-i (8) Hünkār Ḥacı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī ḳuddise sırrahu'l-'azīz iḥyānen ol yere (9) seyrāna geldikce erenleri ol ḳoyun güden kimesne bī-ḥuzūr idüp rencide (10) ider idi. Bir gün Ḥazret-i Hünkāröl kimseye eytdi: Gel böyle tecāvüz (11) lüğ itme bizden giñ yūri soñrasın bilürsın kendüñi bir ḳayrı yerde (12) bulursın didi. Ol kimesne hiç añlamadı. Her gāh ki Ḥazret-i Hünkārī (13) gördüğünce bī-edeblik idüp nā-hemvāre ḥareketler ider idi. Erenleri (14) gücendirir idi. Günlerde bir gün Ḥazret-i HünkārḤacı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī (15) ḳuddise sırrāhu 'l-'azīz ol Payamlu deresine seyrāna çıḳmış idi. (16) Ol eṭrafları teferrüc ider iken mezkūr Kızıl Ağıl ḳışlasında olan (17) ḳoyun çobanı münker fuḳarā ḳoyunların güder idi. Yaḳın geldi ḳünkim (18) erenleri gördi. Yine 'ādeti üzerine āzurdelik itdi ve ṭa'na (19) ṭaşın atdı. Ḥazret-i Hünkārīn mübārek ḥaṭr-ı şerīfleri melül ve (20) perīşān olup fi'l-ḥāl celāle gelüp ṭurduğu yerde ol çobanı (21) ṭutdı. Velāyet eliyle götürüp atdı. Çoban kendüye ne olduğın

* Payamlu: Beyāmlu. HD.

* Kızıl Ağıl: Kızağıl. HD.

(22) bilmeyüp 'aklı şaşdı. Tâ kim Firengistânda bir cezîreye düşdi. [63a] (1) bî-hûş olup bir zamân yatdı. Bir vakıtden soñra 'aklı başına geldi (2) ve uykudan uyanır gibi uyandı. Gözin açdı bağıdı. Gördi ki (3) bir ulu deryâ kenarında tek tenhâ тұrur. Kendüden ğayrı deyyâr bir kimesne (4) yokdur. Āh u feryād idüp zārî kıldı. Kendü kendüye gemiden olduğunu bildi. Bu hâl erenleriñ incitdiginden oldı didi. Ağlayup cigerin (6) tağıladı. Yerinden тұra gelüp ol cezîrniñ içine toğrı yüridi. (7) Yalnız bunda neylesem gerek diyüp gider iken nâġâh qarşudan gözine (8) bir kilise göründi. Fikr idüp eytdi: Şol görinen deyre toğrı (9) varayım. İçinde kimse var mıdur göreyim açluğım ve şusuzluğum ola ki (10) bir menfa'at irişse yohsa bu cezîreniñ içinde ben ihlâk oluram (11) didi. Yüridi yakın geldikde gördi ki ol deyrniñ içinde bir rāhib (12) çıkdı. Bunuñ yüzine bağıdı eytdi: Ey misk ĩn derd-mendsin kande (13) ve erenler kande ki seniñ gibi kişi kũtb-ı cihān-ı velīyye taş urasın. (14) Anıñ içün vaṭanıñdan dũr ve āvāre olduñ. Bĩçāre ve sergerdān (15) kaldıñ didi. Çoban ol rāhibden bu haberi işidüp hayrān (16) oldı. Kendüden getdi. Mā'lũm-ı oldı ki rāhib tehĩ kimesne degildũr (17) ve bunuñ sırrı vardur. Şaḡĩḡ ki ol erenler ile yāddur. Ānıñçũn (18) itdigũm yüzũme urdı. Benim sergũzeştĩm bildi ve hālĩmden haber virdi. (19) ĩmdi ben bunuñ eline ve ayağına düşeyim. Ola ki derdime dermān (20) olup luṭf u ihsān eyleye. Benim derdime bir dermān eyleye. Merḡametin (21) dirĩġ itmeye. Beni yine vaṭanıma irgũre didi. Rāhib eytdi: Hey (22) sersem hāllũ kimse saña bu iş erenlerden oldı ve yine çāre olur [63b] (1) ise erenlerden olur. Hiç bilũr misin ne memleket geldiñ bundan böyle seniñ (2) velāyetiñ tamām bir senelik yoldur ammā erenleriñ luṭf u keremleri (3) boldur. Hiç ġam yeme. ĩnşāallāh-ı Te'ālā ol er senede bir kerre bu yeri (4) seyrān itmege gelũr. Yılbaşına deġin sen bunda тұрмақ gereksin. Tā ki (5) sene tamām olduқda ol er bunda gele ben dağı aña yalvarayım ve seni (6) dilek ideyim. Ūmĩddũr ki maқşũduña iresin. Yine aşıl vaṭanıña (7) varasın didi. Çoban eytdi: Elimden ne gelũr. Niçe ideyim. Cenābıñızı (8) biraқup kanda gideyim. Anda koyun gũderdim bunda dağı hınzĩr gũdeyim (9) didi. Rāzı olup sene başına deġin anda kaldı. Ol kişiniñ (10) kara canāvārların gũderdi. Tā kim beş sene tamām oldı. Bir ġũn (11) ānı gũrdiler ki Ḥazret-i Ḥũnkār Ḥācı Bektāş-ı Velīyyũl-Ḥorasānĩ kũddise sırrahu'l- (12) 'azĩz gelũr. Ruhbān istikbāl itdi. Qarşu çıkdı. Erenler ile (13) görũşdi. 'İzzet ũ ikram idüp õñũne düşdi. Kendũ şavma'asına (14) getũrdi. Dũşek dũşedi. Ḥazret-i Ḥũnkār geçũp oturdı. Bir zamān (15) muḡaққıkāne şoḡbet itdiler dağı ol rāhib Ḥazret-i Ḥũnkāra ta'am (16) getũrdi. Ūzũm pekmez etmek yidiler. Şũkrin didiler. Şu getũrũldi (17) ellerin yudılar. Birbirleriyle bir zamān mũlāķāt

eylediler. Andan (18) ol rāhib ayağ üzere kılçup peymançeye tırdı. Hāzret-i Hünkārdan (19) ol çobanı dilek eyledi. Eytdi: Sultānım erenleriñ işi kerem (20) ve mürüvvetdür ve ‘āleme himmetdür ve murād-bağışlıkdur. Yamanlık idenlere yahşı (21) lıkdur. Vağanından anı mahrūm kılmañ ve siz anıñ itdügüne kalmañ (22) didi. Hāzret-i Hünkārelin öpdı. Tazarru‘ ve niyāz eyledi. Hāzret-i Hünkār [64a] (1) eytdi: Hoş ola. Qabül eyledik ve suçından geçdik. Līkin şimdi ben Şuluca (2) Qara[h]ögükden yana gitmezem. Ben Beytu’llāha toğrı niyetim vardır. Ka‘betu’llāh-ı (3) şerefhu’llāha tavāf idüp ba‘de Ravza-i Resūlu’llāha ziyāret andan soñra (4) Şulucaqara[h]öyüke vardıkda saña bir kimse irsāl iderim. Ol çobanı aña (5) teslīm idesin ala gele dedi. Ol ruhbān erenleriñ huzūrunda tekrār (6) meskenet gösterüp tazarru‘ ve niyāz itdi. Erenler kemāl-i keremlerinden (7) dilerim ki ol göndüğünüz kimse ile teberrükünüz ve irsāl idesiz. (8) Tā ki iştiyākım gālīb ola didi. Hāzret-i Hünkār öyle olsun didi. (9) Oturduğu yerden kılçup ol şavma‘adan taşra çıkdı. Rāhib (10) ile vedā‘ idüp kıble tarafına müteveccih oldu. Hāzret-i Hünkār hemāndem (11) velāyet kuvvetiyle Mekke-i Mükerrremeye vardı. Tavāf idüp namāz zuhr ĩ edā (12) kıldı. Andan Ravza-i Muṭāhhara-i Hāzret-i Resūlu’llāha geldi. Namāzı ‘aşrı (13) dañi anda edā itdi. Andan be-ka‘ide medfūnlara hayr u du‘ā kıldı. (14) Andan kılçup Qırşehrine yakın Şuluca Qara[h]ögüke geldi. Hāl erenlerinden (15) birin yanına okuyup mübārek arkasından melefelerin çıkarup (16) eline şunup eytdi: Firengistānda fülān cez ĩrede bir deñizde bir ruhbān (17) vardır. İş bu melefe’i ilet. Ol ruhbāna teslīm eyle ve anda bir çoban (18) dañi vardır. Anı bu tarafa getür. Payamlı deresine şalıvir didi. (19) Ol hāl eri melefe’i alup erenlere vedā‘ idüp Şuluca Qara (20) [h]ögükden Firengistāna ‘azm ü revān oldu. Yolda gider iken ol (21) ol melefeye nazar itdi. Gördi ki bir miqdār çirklenmiş. Fikr itdi [64b] (1) ve eytdi: Ne devādur ki erenlerin teberrükini çirkli ileteyim. Yuyayım qurudayım (2) pāk olsun andan ileteyim didi. Pes bir ulu şu kenārına geldi. Ol (3) melefe’i yudı ve qurutdı ve dañi dürdi bükdi qoynuna şokup yoluna (4) revān oldu. Tā kim Firengistānda ol ceziireye irişdi. Erenleriñ emri (5) ve nuṭq-ı şerīfleri üzere ol melefe’i çıkarup rāhibiñ nazarında qodı (6) ve bunu cenābıñıza teberrük gönderdiler didi. Ol ruhbān hemān melefe’i alup ayağ (7) tırup erenlerden yaña baş urup ‘aleyk aldı. Melefe’i yüzine (8) ve gözine sürdi andan eytdi: Niçün erenleriñ yādigārın erenleriñ (9) virdigi gibi bize getürmediñ. Ol hāl eri eytdi: Erenleriñ teberrükini (10) size çirkli getürmegi revā görmedigimçün yudum qurutdum getürdüm (11) didi. Ruhbān eytdi: Bizim teberrükden murādımız erenleriñ qokısı idi (12) yoñsa ihtiyācdan değıl idi didi ve ol çobanı getürüp ol

hâl (13) erine tapşırđı. Ol çobanı aña teslîm eyledi. Ol er ol rāhibden (14) ‘özrin dileyüp vedā’ kıldı. Çobanı alup girüye döndi. Tā kim Şulucağara (15) [h]ögük kurbında Payamlu deresine getürdi şalıvirdi çünkim ol çoban (16) vağanına geldi. Düş görmiş gibi oldı ve gözin açdı gördi. Koyunlar (17) dağı henüz çevre etrāfında yayılup otlarlar. Ol vaqt sergüzeşte (18) si fikrinde nāgāh anı gördi ki Kızıl Ağıl kışlasından biri ol (19) çobanın karındaşı irişı geldi. Hāy sen ne iş bilmez adamsın (20) ne durursun koyunuñ önünü döndürsen aḥşam oldı. Koyun [65a] (1) yatağına dönecek vaqt geldi. Bir dağı yakındur yaylı ancaḥ aḥşama (2) degin irişür didi. Ol çoban karındaşının bu cevābını işidicek ḥayrān (3) oldı. Kendü kendiden gitdi. Firqatından ağlamaya başladı ve eytdi: Ey (4) karındaşım baña ne koyun kusu ol ere şunda çok leṭā’ife ider idim. (5) Haberim yok incinmiş bu kerre dağı öyle idicek kaḫdı beni getürüp (6) Firengistānda bir cezāreye bıraḫdı. Bir sene tamām ānda yatdım. Bir keşışın (7) koyunların güderdim. Hālā ben bu dem ve bu sâ’at getürdiler ve buraya (8) yetürdiler dağı şimdi geldim. Hālīm şöyle oldı didi. Ol şahş (9) karındaşının bu ḥaberin işidüp eytdi: Hāy dīvāne misin delü mi (10) olmuşsın belki bengîlik ḥayālîdür yāḥud yatup uyumuşsın (11) ve düş görmüşsün. Bu niçe sözdür. Bugün evden geldiñ. Şabāḫdan (12) berü ben bu yerde gözlerim didi. Ol çoban bildi ki velāyet eri (13) öyle kendüye bir oyun oynadı. Ayruḫ sözi muḥtaşar kılup tınmadı. (14) Koyunların sürüp yatağına getürdi ve kendü başını aşağı idüp (15) oturdı. Ba’de cān u gönülden erenlerin muḥibbi oldı. Her ne vaqt (16) görse sekr [e]düp ilticāya niyāz ile ellerin öperdi. Şoñra cān u gönülden (17) erenlerin ḥuzūr-ı şerīfine gelüp dest-būs kıldı ve ol er rāhibin selāmın (18) ve iştiyākın ‘arz idüp ol kimesne’i getürdüm ve emr [...] ¹ ḥizmeti (19) bitürdüm didi. Vāḫi’ oldığı ḥālî i’lām eyledi dağı menziline geḫüp (20) oturdı. Hācı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī Ḥazretlerinin Kādıncık Anaya (21) Velāyet Göstürdiği Beyānidur: Naḫıldür ki Kādıncık Anaya [65b] (1) atasından ḥaylüce māl ve eşyā mīrās degmişdi. Ḥazret-i HünkārHācı (2) Bektāş-ı Velīyyü’l-Ḥorasānī ḫuddise sırrahu’l-‘azīz gelüp Şuluca Kāra [h]ögükde ḫarār (3) idicek ol mālın cümlesin erenler ‘aşḫına ḫarc eyledi ḫatta şol (4) mertebe faḫr-ı ṭarīḫin ihtiyār eyledi ki arkasında hemān bir köhne pī rehen ḫaldı. (5) Ḥikmet-i Ḥudā-i müte’āl günlerde bir gün Ḥorasān cānibinden bir ‘azīm cemā’at (6) geldi. İdrīs ile Kādıncık Ana istiḫbāl idüp getürdiler. Ol (7) maḫāma yaturdılar ve ‘izzet ve ḥürmetler ile ḥāneye ḫondurdılar. Ḥazret-i Hünkār(8) ḫalvethānesinden çıḫup geldi. Şafā geldiñiz didi. Fi’l-cümle Ḥorasān erleri (9) ayağa

¹ Kelime okunamamıştır.

turup Hâzret-i Hünkârile görüşüp elini öpüp ayağına (10) yüzlerin sürdiler ve her ne 'âdet ise erkân gürledi. Hôrasân (11) erenleri selâmın alup Hâzret-i Hünkârdu'â ve gülbang idüp herbiri (12) yerlü yerine geçüp karar kıldılar. Hünkâr Şarî İsmâ'îli katına okuyup (13) eytdi: Var söyle Kadıncık Anaya bu gelen cemâ'ate pervâz şofra vir (14) sîñ getür didi. Şarî İsmâ'îl erenleriñ buyurduğu gibi Kadıncık (15) Anaya gelüp haber virdi. Kadıncık Ana erenleriñ nefesin işidicek (16) redd itmeyüp hemân bir tennûr içine girdi. Arkasından melefesin çıkarup (17) ol tennur içinden Şarî İsmâ'île şunuvirdi ki al bunu fûruht (18) eyle her ne ise bahâsına ta'am alup ol cemâ'ate pervâz şofra (19) ilet didi. Hôrasân erenleri yisünler didi. Şarî İsmâ'îl (20) ol tennûru alup fûruht eyledi ve bahâsına ta'am alup cemâ'ate (21) pervâz şofra getürdi. Yidiler ve şükrin didiler. Ellerin yudılar (22) ammâ 'âdet itmiş idi ki her gelen cemâ'ate Kadıncık Ana şofradan şöña [66a] (1) bir kerre şafâ ve hoşgeldiñiz ve kâdem getürdiñiz dir idi. Yine ol 'âdet (2) üzere Şarî İsmâ'île Hâzret-i Hünkâreytdi: İsmâ'îlim var imdi (3) Kadıncığa söyle gelsün bu gelen cemâ'ate şafâ geldiñiz disün didi. (4) Öyle buyurunca ol eriñ nuṭkı ile Şarî İsmâ'îl gelüp Kadıncık (5) Anaya haber virdikde Kadıncık bu haberi işidicek ne ola ki erenlere (6) ma'lûm olmaya hâlâ 'uryân tennûr içindeyim. Erenleriñ huzûrına varacak (7) hâlim yokdur didi. Şarî İsmâ'îl iş bu keyfiyeti Hâzret-i Hünkâra haber (8) virdi. Meger kim Hâzret-i Hünkârîñ yanında bir dolâb var idi. (9) Hemândem Bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm diyüp ellerin ol dolâbın içine (10) şokup bir boğça eşvâb çıkardı daḥi Şarî İsmâ'île şundı (11) ve eytdi: Al bu eşvâbları Kadıncık Anaya götür giyüp gelsün. Hôrasân (12) erenlerine şafâ geldiñiz disün didi. Şarî İsmâ'îl Boğça'ı kucağına (13) alup Kadıncık Ananıñ nazarına geldi. Erenleriñ buyurduğunu haber virdi. (14) Kadıncık şâd u hurrem oldu. Boğça'ı alup açdı. Gördi ki bir boğcanıñ (15) içinde nefîs kumaşlardan dürlü dürlü libâslâr ve elvân renklü (16) câmeler ki onları degme bir gözler görmemiş vaşfa kâbil degildür. Ol (17) eşvâbları giyüp tennûr taşra çıkup erenleriñ huzûrına geldi. (18) Hâzret-i Hünkârîñ elin öpdi ve cemâ'ate şafâ geldiñiz didi ve Hâzret-i (19) Hünkâr eytdi: Kadıncık etegiñ aç ve tut didi. Kadıncık ilerüye (20) gelüp etegini tutdı. Hâzret-i Hünkârdest-i velâyet ile seccâdesiniñ [66b] (1) altından bir neçe üç altun çıkarup Kadıncık Ananıñ etegine koydı (2) ve buyurdı ki: Kadıncık var bunu harc eyle ve her gâh ki hâcetiñ ola (3) isteyesin. Bunun gibi seccâde altından eksik olmaz didi (4) ve Hâzret-i Hünkâr Kadıncığa hayır du'â eyleyüp eytdi: Öñüñden şöñüñ (5) görklüsün dünyâda nesne eksik olmasun ve noḡşanlıḡ görmeyesin (6) didi ve daḥi eytdi: Kadıncık bir altun oluḡ olup hâneñe aḡa (7)

öñin yağma şöñin ebna' yedüresin ve eytdi: Qadincık harc it. Lâzım (8) oldukça yerinde çokdur gel al didi. Pes Qadincık altunı alup (9) erenlerin hayır du'âsın ve şafâ nazarın ve pend ü naşihatın kabûl kıldı. (10) Tekrâren Hazret-i Hünkârın dest-i şerîflerin bûs idüp hânesine geldi. (11) Maflâb-ı diğەر sit Hazret-i Hünkâr Hacı (12) Bektâş-ı Velîyyü'l-Horasânî Hazretleriniñ Qadincık Anaya Nefes İdüp de (13) Evlâd Oldığı Beyânıdır: Naşildür ki Hazret-i Hünkâr Qadincık (14) evinde qarâr kıldıkda her gâh ki dest-i namâz itseler ve ta'âmdan şöñra (15) ellerin yusalar Qadincık Ananın 'âdeti ol idi ki erenlerin ol (16) paklık şuyunı teberrüken nûş iderdi. Günlerde bir gün ittifâk dest-i (17) namâz ider iken Hazret-i Hünkârın burunları tamarları içinden bir miqdâr (18) kan aqup yine sâkin oldu. Hazret-i Hünkâr buyurdi ki: Qadincık iş bu (19) kanı bir ayak degmez yere dök didi. Qadincık Ana ilkini alup taşra (20) çıkdı. Kendü kendüye fikr idüp eytdi: Ayak degmez yeri kıanda bulayım [67a] (1) bunu neçe yere dökeyüm diyüp erenlerin ol paklık şuyun her dâ'imki gibi teberrüken (2) nûş iderim diyüp ikrâh itmeyüp bunu dañi nûş ideyim diyüp nûş (3) itdi. Bismi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm diyüp 'aşk itdi. İlkini yuyup eridüp Hazret-i (4) Hünkârın nazarına getürdi. Hazret-i Hünkâr Qadincığın yüzine bakup hâl kendülere (5) 'ayân olup eytdi: Qadincık bunu dañi alup içdiñ mi didi. Qadincık (6) eytdi: Sultânım gözlüye gizlü olmaz. Ne ola ki erenlere ma'lûm olmaya (7) fikr eyledim. Erenlerin cür'asını hiç bundan yeg ayak degmez yer bulamadım. (8) Hazret-i Hünkâreytdi: Qadincık ol bizden umdığın naşibi aldıñ (9) bizim senden iki evlâdımız gele. Bizim ismimizi onlar ala. Yurdumuz oğlu (10) ola. Haqqın hikmeti ile halkın yetmiş yaşında olanları anın elin (11) öperler ve 'âlem fesâda varup tûfân olıcağ anlar yağırınları üzere (12) yatalar didi. Sehl müddetinden şöñra Haq Subḥâne ve Te'âlâ Hazretleriniñ 'avn (13) ü 'inâyetleri ile Qadincık hâmile oldu. Erenlere ma'lûm oldukça buyurdılar: (14) [...] ¹ atası ḥabîbim zuhûr gele didi. Çünkim müddet-i ḥaml tamâm oldu. Qadincık (15) Ana bir evlâd vücuda getürdi. Hazret-i Hünkâra i'lâm eylediler buyurdi ki (16) [...] ² atası ḥabîbümdür didi. O ile olsa anın ismin Ḥabîb (17) virdiler. Bir müddetden şöñra Qadincık Ana yine hâmile oldu. Müddet-i (18) ḥaml tamâm oldukça Qadincık Ana yine bir evlâd vücuda getürdi. Anı (19) kıundağa şarup yaturdılar. Şarı İsmâ'ile ḥaber virdiler. Ol dañi (20) gelüp erenlerin nazarında tûrdı. Hazret-i Hünkâr eytdi: İsmâ'îlim (21) gönülün deligini dile ve söyle işidelim didi. Şarı İsmâ'îl eytdi: [67b] (1) Sultânım Qadincık bir evlâd vücuda

¹ Kelime okunamamıştır.

² Kelime okunamamıştır.

getürmüş. Hazret-i Hünkârbuyurdu ki anıñ (2) ismi Maḥmūddur didi. Öyle olsa ismin Maḥmūd didiler. Bir zamāndan soñra (3) Qadıncık Ana yine ḥāmile oldu. Çünkim müddet-i ḥamli tamām oldu. Qadıncık yine bir evlād (4) zuhūra getürdi. Şarı İsmā'ile ḥaber virdiler. Ol daḥi gelüp erenlere (5) ḥaber virdi eytdi: Erenler şāhı Qadıncık yine ḥāmile olmuş didi. Hazret-i Hünkār (6) eytdi: İsmā'ilim şimdi qatımda Hazret-i Hızır Nebī (a.s.m.) qarındaşım var idi. Ol (7) daḥi didi. İsmi Hızır Lāle viriñ. Hızır Lālem zuhūra gelse gerekdür didi. Çünkim (8) müddet-i ḥaml tamām oldu. Qadıncık Ana yine bir evlād vücuda getürdi. Şöyle kim sekiz (9) cennet hūrī ve ḡilmānları anınla mūnis olup otururdu. Şarı İsmā'ile (10) ḥaber virdiler. Ol daḥi Hazret-i Hünkāra i'lām eyledi. Hazret-i Hünkār kendü mübārek (11) nuṭqıyla ve luṭfuyla eytdi: Hızır Lālem gelmiş Hızır Lālem çiçeği didi. Qadıncık (12) Anaya ol vechle erenleriñ rumūzın ḥaber virdiler. İşıdüp şād oldu. (13) Öyle olsa anıñ ismin Hızır Lāle didiler. Pes Qadıncık Ananıñ oḡlı (14) üç oldu ammā birisi Hazret-i Hünkārın zamānında fevt oldu. (15) Yine erenleriñ nuṭqıyla ikisiniñ nesli qaldı. Rivāyet bu vechledür ki (16) Ḥabīb günden güne ululandı. Derece-i kemāle yetdi. Ol dört yaşına (17) irüp bedr ay gibi kāmil oldu. Hazret-i Hünkār Ḥabībı evlendirmek (18) murād eyledi Malya'da bir ulu kimesne var idi. Anıñ kızını görmege bir neçe (19) ḥātūn göndürdiler. Ḥātūnlar Şulucaqara[h]öyükden qalkup revān olup (20) Malya'ya varup ol ḥātūnlar kızını görüp pend itdiler. Andan girü (21) dönüp erenlere ḥaber virdiler. Hazret-i Hünkār kendi ḥalīfelerinden ve daḥi (22) memleket ulularından ol kızın atasına adamlar göndürüp erenleriñ [68a] (1) selāmın irişdirüp ḥālī 'arz eylediler. Ol kimesne eytdi: Nola şafā (2) geldiñiz qadem getürdiñiz ammā ki ben bu belde de bir meşhūr kişiyim. Benim kızıma (3) ziyāde māl gerek. Erenler dervişlerdür. Ben onlardan çok nesne isterim (4) diledigim şey'i viremez didi. Ol kişiniñ cevabını Hazret-i Hünkāra didiler. (5) Hazret-i Hünkār Ḥacı Bektāş-ı Velī buyurdu ki fakīr ḡanīdür. Ne miqdār nesne (6) isterlerse istesünler hiç taqşır qılmasunlar didi. Kız atasına bu kelāmı (7) ḥaber virdiler. Ol daḥi ziyāde mübālağa nesne taleb eyledi ki virmeyeler deyü (8) kendü daḥi kızını virmeye. Her ne deñlü istedi ise gelüp erenlere ḥaber virdiler (9) Hazret-i Hünkār hemāndem Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm diyüp ol dolābın içine mübā (10) rek elin şokup bir hemyān altun çıkardı. Anlara şunu virdi eytdi: (11) İmdi varıñ iş bu altını virüp ol kimseniñ didigin aluñ işi (12) bitürüñ didi. Ḥalīfeler ol altını alup işi bitürmege ḥarc (13) itdiler. Kızın atasının diledigini külliye virüp işi bitürdiler. (14) Ziyādesin yine getürdiler. Erbāb-ı devlet ve a'yān-ı memleket bir yere gelüp (15) düğün ve dirnek itdiler.

Kurbânlar kesildi. Kazganlar aşıldı. ‘Azîm (16) cem’iyyet oldu. Yemek içmek gülmek oynamak şenlik şâdmânlıklar (17) itdiler. Andan sonra Habîbe gelin getürmege Şulucağara[h]öğükden Malya’ya (18) getdiler ve Hazret-i Hünkâryerinde тұrup [...] ¹ atasının gelinin (19) almağa ben daği bile varayım diyüp halîfeler ve dervîşler ile ve çehâr ‘alâmetle (20) varup dem qadem birle Habîbe gelin getürdiler ve gerdekñâneye qoydılar (21) murâd hâşıl oldu. Andan vücûda gelen oğlanın ismin Omuz (22) didiler. Erenlerin nuṭṭ-ı şerîfleri yerini buldı ammâ Maḥmûd budala ve meczûb [68b] (1) oldu. Begâyet nefesi kesgin er olmağla her kim bir nefes eylese derhâl (2) qaṭ’ ider idi. Andan ziyâde ihtirâz iderler idi. Günlerde bir gün bir neçe (3) kimesne Hazret-i Hünkârın naẓarına gelüp Maḥmûduñ nefesiniñ geçegenliginden şikâyet (4) itdiler. Hazret-i Hünkâreytdi: İki kılınc bir kında olmaz. Varın anı haqqına (5) koyuñ didi. Geldiler gördiler ki vefât itmiş. Raḥmetu’llâhi-‘aleyh ğasl idüp (6) kefenleyüp namâzın kılup defn eylediler. Nuṭṭıyla yurt oğlu hemân Habîb (7) ile Hızır Lâle qaldı. Hazret-i Hünkârın nuṭṭ-ı şerîfleri yerin buldı. (8) Maṭlâb-ı diğەر sit Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî Hazretleriniñ (9) Güvenc Abdâlın Su’âl İtdiği Beyânıdur: Naḳıldür ki Hazret-i Hünkâr(10) Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî Hazretleriniñ hizmetinde Güvenc Abdâl nâm bir (11) dervîş var idi. Erenlere cân u gönülden belî demiş idi ve ḥayli er (12) terbiyesi görmüşdi. Hikmet-i Hüdâ günlerde bir gün halîfeler ve dervîşler (13) ile Hazret-i Hünkârın ḥuzûr-ı şerîflerinde oturmuşlar idi. Şoḥbet eşnâsında (14) eytdi: Erenler benim göñlümde bir fikr vardır söyleyim didi. Hazret-i Hünkâr(15) eytdi: Destûrdur söyle işidelim didi. Güvenc Abdâl eytdi: ‘Aceb (16) şeyḥ nedür ve mürîd nedür ve muḥibb nedür ve ‘aşîk nedür. Bunların (17) ma’nâsı ne dimek oldığın erenlerin de beyân eylesün bilelim didi. (18) Hemândem Hazret-i Hünkâr eytdi: Güvenc Abdâl тұr yerinden tîz bir tarafda biñ (19) altun nezrimiz vardır al getür didi ve ammâ ki ne velâyetde ve qanķı (20) şehirde ve neçe kimesnede didi. Güvenc Abdâl daği qanda gideyim ve kime varayım (21) deyü ḥaber şormadı. Erenlerin nefesini işidicek hemân oturdığı yerden [69a] (1) fi’l-hâl ayağa тұrup miyânın beste-der-miyân idüp âsitânedden (2) çıqdı. Revân oldu. Bir iki gün gitdi. Üçünci gün bir şehre yetdi. (3) Gördi ki bir ‘azîm şehirdür ki vaşfa qâbil degil. Bir yüce ‘âlî qal’a içinde (4) adamlar bî-nihâye. Güvenc Abdâl ta’accüb idüp eytdi: Hiç bizim vilâyetlerde (5) böyle memleket görmedim ve ne işitdim. ‘Aceb bu ne diyâr ola ve bu şehrin (6) ism[i] nedür ve ne yerdür didi. İlerüye yürüdi. Bir kimesneye ḥaber şorup (7)

¹ Kelime okunamamıştır.

eytdi: Qarındaşım bu şehrin ism[i] nedür ve ne yerdür didi. Ol şahş (8) eytdi: Dervîş bu vilâyete Hindistân mülki dirler ve bu şehriñ ismine (9) Dellü şehri dirler. Pâdişâhıñ tahtgâhidur didi. Güvenc Abdâl (10) bu kelâmı işidicek fikre vardı. Rûm vilâyetinden idim. Rûm qanda (11) Hindistân qanda didi dañi ol şehriñ içine girdi. Teferrüc idüp (12) gezer iken itdifâk yolu bâzâra irişdi ve ol şehrin bedestânı (13) önüne uğradı. Çün yaña baqup gider iken anı gördi ki bir kimesne kendine (14) el şallayup çağırđı. Berü gel dervîş didi. Güvenc Abdâl ilerüye (15) yürüdi gördi ki ol kendüyi çağırđan bir şarrâfdur. Oturđı (16) yerden ayağ üzere tırup dükkândan aşığı indi. İstikbâl (17) idüp karşı geldi görüşdi. ‘İzzet ü ikram ile yanına aldı. Otur (18) dılar mâ-hâzır ta‘âm getürdi. Yidiler. Şükrin didiler. Ol şarrâf eytdi: (19) Dervîş şormağ ‘ayb olmasun sen bu yerden degilsin ne yer selâmın (20) getürürsün didi. Güvenc Abdâl eytdi: Rûm diyarında Hâcî Bektâş-ı (21) Velî hizmetinde oluram. Bir şarrâfda biñ altun nezrimiz vardur [69b] (1) al gel deyü buyurđı. Bugün üç gündür buraya geldim diyüp sükût (2) itdi. Çüniñ ol şarrâf erenleriñ mübârek nâm-ı şerîfin işitdi. (3) Hemân oturđı yerden qalkup ayağa tırđı ve dükkânın devşürdi. (4) Güvenc Abdâl alup bendeñânesine getürdi. Bişâf döşediler yer gösterdi. (5) Abdâl geçüp oturđı. Üç gün ve üç gice ‘azîm ziyâfetler idüp hizmet (6) gösterdiler. Haylû şöhet itdiler. Ol şarrâf eytdi: Ey abdâl benim kıssam (7) bu vechledür ki iş bu Hindistândır. Yanında bir vaqt ticaret iderdim (8) nâgâh bir gün rûzgâr muhâlif olup derya-yı muhît coşa geldi ve (9) sefînemiz dañi girdâba düşdi. Cümlemiziñ ‘aql[ı] şaşdı. Az qaldı ki (10) ğarq olup helâk olavuz didi. Ol vaqt velâyet erenlerine (11) çağırđım ve biñ altun nezr eyledim. Ol vaqt gördüm ki o sâ‘at (12) bir er çıqa geldi. Mübârek eliyle tutup sefînemizi çıkardı. Halâş eyledi. (13) Fi’l-hâl ilerü vardum dest-i şerîfini bûs eyledim ve ismin şordum (14) ve buyurđı ki baña Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî dirler. Rûm mülkünde (15) olurum. Şuluca Qara[h]ögük qarârgâhımdır didi. Ol vaqt ben eytdim: (16) Nezrinizi neçe ulaşıralım didim. Buyurđı ki saña bir kimesne göndürem aña (17) viresin didi. Ben eytdim: Sultânım ne sîmâda adam göndüreceksin. (18) Buyurđı: Şu deyüp eliyle cenâbıñızı şalık virdi. Ol sebebden ki dükkânda (19) otururken seni gördüm çağırđım. Hele bihamdı’llâh-i Teâ‘lâ hatâ itmedim didi. (20) Andan buyurđı. Hizmetkârlarına vardılar bir ulu hemyân getürdiler. (21) Ol hemyânıñ ağızını açup biñ dâne altun çıkarup şaydı [70a] (1) ve eytdi: Dervîş bu ol erenleriñ nezridir tapşur didi ve yine (2) biñ dâne altun şaydı ve eytdi: Dervîş erenler naazarına vardıkda (3) fakir-i bâbu’llâha bunu ilet hûra geçürsünler didi ve bizi hayır du‘âdan (4) unutmasunlar

didi ve yine biñ altun dañı şayup eytdi: Dervîş (5) sen bizim yanımıza gelüp tehî-dest gitme dañı sen harc eyle didi. (6) Güvenc Abdāl iş bu üç biñ altunı hemyân ile koyuna koydı. Şarrâf ile (7) vedâ' idüp girüye döndi geldiği yere revân oldu. Şehr içinde (8) gider iken karşusunda bir manzara göründi. Güvenc Abdāl ol manzarada (9) muntehâ ve dilâver bir duñter-i cemîle vaz'-ı celîle ile oturmuş kârgâr fıtrat (10) nağsın ider gören adamın 'aqlı başından gider. Meger kim ol nevres-i (11) dem-best ve hûrî-i behîşt bir ulu h'âceniñ kıızı idi. Atası ağır (12) bâz[er]gân idi. Ticârete gitmiş idi. Kız dañı çehâr-deh-i sâl olup peder-i (13) kamer gibi kemâle yetmiş idi. Güvenc Abdāl çüniñ ol hüsn-i endâm ve hat-ı (14) zî bâ ile ol kıızı gördi. Hayrân olup kaldı. Engüşt-ber-dehân (15) olarak kıldı. Bu gönül biñ cân ile aña 'aşık oldu. Kendüden (16) diñle netdi. Ol revzene karşusunda revzine gözün dikdi. Dizin (17) çöküp boynun büküp cânın âteş-i 'aşka yakup kaldı. Ol kız (18) dañı bunun bu mişillü hâlerinden haberdâr oldu. Bir hemrâh cāriyesi var (19) idi. Anı katına okuyup kendü revzenesinden Güvenc Abdālı götürüp (20) eytdi: Var gör sol bî-çāreye karşı turan mest midir bengî midir (21) bağ didi. Ol cāriye göricek 'acebledi. Ve'l-hāşıl abdāl üç gün (22) üç gice anda kaldı. Meşrûbât ve mâ'tümât tatmayup mest lâya'kıl [70b] (1) oldu. Ol âfitâb-ı cemâl ve ol mâhtâb-ı kemâl ol cāriyesin aña irsâl (2) idüp eytdi: Var aña söyle naşihat eyle şāyed ki bu hâl halk-ı 'ālem (3) tıyalar. Bizim haqqımıza sū'-i zan eyleyeler. Bir müflis ve zelîl kimesnedür. Varsun (4) tarîkine gitsün bunda turmasun didi. Ol cāriye çardağdan aşağı (5) inüp Güvenc Abdālın katına geldi. Yüzüne bakup güldi eytdi: Ey (6) miskîn derd-mend ol seniñ gördiğñ bir ulu h'âceniñ kıızıdur. (7) Anın gibi hümâyı şayda götüren kimesneniñ çok altunı lazım. Tâ kim (8) maşşûdı hāşıl ola yohsa ol murād saña oluvirmez. Bunda yüz sene (9) tursañ bir şey' ele girmez didi. Güvenc Abdāl cāriyeden bu sözi (10) işidicek altun ile hem ümîd olur mı. Altunı olana şayd olur mı. (11) Eger murādın māl ise işte diyüp el şunup koyunundan üç biñ (12) altunı çıkarup göstürdi. Ol cāriye üç biñ altunı göricek fi'l- (13) hâl döndi. Kızın katına geldi. Cānim hānım bu dervîş tehî kimesne degil imiş. (14) Koyuna elin şokup bir kise altun çıkardı gördüm didi. İttifāk (15) ol altuna tama' idüp bu vechile Güvenc Abdāl kızın yanına getürdiler. (16) İki bir yere oturdılar. Çünkim Güvenc Abdāl ma'shūkunuñ huzûrına (17) geldi. Şanın bu 'āleme sultān oldu. Hemāndem elin koyuna şokup (18) bir hemyân altunı çıkardı. Kızın uğrına koydı. Kız dañı anı kabûl (19) idüp şafâ geldiñiz didi. Güvenc Abdāl eytdi: Safâ ki geldik nola (20) bu bende ki vişālîni dirîğ itmeyüp erzānî kılasın ve muğaddem memûnımız (21) müşerref bilesin didi. Kız aña mutî' ve münkâd oldu ve

kendüyi (22) abdāla tamāmen teslīm eyledi. Güvenc Abdāl ayağı kırtına oturdukdā (23) perde ve hıcb irüp getürmek kışd itdikde nāgāh anı gördiler ki [71a] (1) saķf dıvār yarılup yed-i beyzā gibi bir el zāhir olup Güvenc Abdāl bī-çāre gögsünden (2) kākup arkası üstüne yıkdı. Kız bu hāli göricek kākup oturdı şalavāt (3) getürdi. Ammā ol yed-i beyzā eli göricek ‘aķl[ı] şaşdı bī-hüş olup neçe (4) zamān yatdı. ‘Aķl[ı] başına geldi gözin açup baķdı gördi ki kendü kıznı karşı (5) sında yatur. Fi’l-hāl kākup istiğfār ve tevbe kıldı. Kız aña su’āl (6) idüp eytdi: Ey derviş saña ne oldu. Ol el kimiñ elidür ve bu ne hāldür. (7) Söyle lutf idüp baña daħi bildir didi. Güvenc Abdāl eytdi: Şeyħim Hācī Bektāş-ı Velī (8) Hünkār ki Rūm mülkünde olur. Beni şol vechle bir hizmete göndürmüş idi. (9) Geldim ve bu altını aldım. Seni buldum diyüp kendüye buluşuncaya degin hali ve kıssa-i (10) sürgezeştin ve Rūmdan neçe gelüp bi’t-tamām şerh ü beyān idüp kıza söyledi (11) ve eytdi: Ol gördiğñ el daħi işte pīrimiñ dest-i velāyetdür ki Rūm (12) ikliminden Hindistāna irişdirdi. Bizim küstāhlıķ itdigimize ve kendüden (13) destürsuz yañlış yola gitdigimize rızā virmedi. Anıñ içün gögsünden (14) kākup arkam üzerine yıkdı. İşte hāl budur ki saña beyān eyledim didi. Bāķışın siz bilürsiz didi. Çünkim ol kız bu hıķāyeti işitdi ve bu velāyeti gözüyle gördi. Kulaķdan ‘aşık oldu ve Hāzret-i Hünkārı görüp pāyına (17) yüzün sürmek kışdın itdi ve eytdi: Ey derviş lutf ile beni daħi (18) ol erenlerin huzūr-ı şer iflerine ilet. Mübārek cemāl-i şeriflerin göreyim didi. (19) Güvenc Abdāl hoş ola didi. Ol üç biñ altını girü Güvenc Abdāla virdi (20) eytdi: Al imdi bunu sen götür didi ve kendünün daħi götürmege yarar her nesi (21) var ise alup tebdīl-i cāme ve şüret kılup başına bir muķanna’ büründi. Kıpuya (22) toğrı yüridi. Hāķ Subhāne ve Te’ālā Hāzretlerinin ‘avn ü ināyetleriyle ve Hāzret-i [71b] (1) Hünkār Hācī Bektāş-ı Velīyyü’l Hırasānī Hāzretlerinin velāyetiyle bunları kimse görmedi (2) ve sırlarına kimesne irmedi. Aķşam vaktinde dervāze’-i şehrden çıkup Güvenc Abdāl (3) bilesince ‘azm-i Rūm kıldılar. Ol gice nısfü’l-leyl olunca gitdiler daħi yürüyüp bir (4) tenhā yere yatdılar. Hıķmet-i Hudā ikisi daħi yorgun idiler. Düşüp uyudılar. (5) Tā kim şabah oldu. ‘Arūs-i āfitāb perde’-i cefādan çıkdı. Güvenc Abdāl (6) bīdār olup gözin açdı. Gördi ki şabah olup güneş toğmuş ammā (7) yatduķları yer keķgerli ve yavşanlı yerdür. Hindistān mülki degildür. (8) Ta’accüb itdiler. Vicdān kıldılar. Ol kız daħi uyanup bütün haberdār oldu. (9) Kız eytdi: Erenler bizim eksik hālimize rahm idüp yol zahmetin çekdirmediler (10) didi. Andan kākup bir miķdār daħi yürüdiler. Gördiler Şulucaķara[h]öğük (11) ve Kızılca Halvet ‘ayān oldu. Secde’-i şükr idüp hāmd ü senā itdiler. Meger kim (12) ol

yatdıkları 'Arafât Tağı kırbunda Kızıl Öz didikleri yerden gelen (13) yol kenârında yatmışlar idi. Ol âsitâne'-i melâ'ik-i âşiyâna teveccüh kıldılar. (14) Tâ kim yakın geldiler. Hâlifeler Güvenc Abdâl geldigin görüp istikbâl itdiler. (15) Erenlerin huzûrına getürdiler. Güvenc Abdâl içeri girüp Hâzret-i Hünkârı (16) göricek per öpüp selâm virdi daği ilerü gelüp dest-bûs kılup (17) hâk-i kademlerine yüzlerin sürüp ol nezr altını çıkarup nazarında koydı. (18) Girüye çekilüp peymençeye tırdı. Ol duhter-i mânend-i ahter daği ilerü gelüp Hâzret-i (19) Hünkâr huzûrunda kaddın hamîde kılup mübârek ellerin öpdi ve hâk-i kademlerin (20) yüzine sürüp girü çekildi. Güvenc Abdâlın yanında tırdı. Ol kûtb-ı 'âlem (21) Hâzret-i Hünkâr Güvenc Abdâlın yüzine bakup eytdi: Hiç hikmet ne itdüğün sen [72a] (1) bildiñ mi ve bu rumûzın sırrına vâkıf olduñ mı buyurdi. Abdâl tazarru' idüp (2) buyuruñ erenler şâhı bilelim didi. Hâzret-i Hünkâr buyurdi ki: Ey abdâl sen bizden (3) su'âl itdiñ ki şeyh nedür ve mürîd nedür ve muhibb nedür ve 'âşık nedür (4) didiñ idi. Biz daği saña rumûz ile haber virdük. İmdi mürîd sensin ki (5) biz seni bir hizmete göndürdük. Kime varayım ve nere gideyim diyü şormadıñ gitdiñ (6) ve varup ol menzil-i maşşûda yetdiñ ve muhibb daği ol şarrâfdur ki buñ (7) deminde anıñ mededine irişdik idi. Nezr içün vardıkda ta'allül itmeyüp (8) biñ altun nezrimizi virdi ve bunca in'âm ve ihsân itdi ve 'âşık (9) ol kızdur ki bizden bir rumûz-ı velâyet görmekle bize 'âşık olup hattâ (10) nazarımıza gelmeyince ârâm u karar itmedi ve amma şeyhlik daği bu idi ki seni (11) âsânlık ile iletidik ve getürdik. Gitmekde ve gelmekde zahmet çekmedin (12) ve hem seni ol yavuz işden men' idüp kurtardık didi. Güvenc (13) Abdâl erenlerin hâk-i pâyına tekrâr yüz sürüp meskenet göstürdi. Tekrâr (14) ellerin öpdi 'özü ve niyazlar itdi. Hâzret-i Hünkâr buyurdi: Ol hemyânıñ (15) ağzın açup içinden biñ altun çıkarup Güvenc Abdâlın nazarında kodı (16) ve ol kıızı daği Güvenc Abdâla 'ağd ü nikâh idüp virdiler. İkisi bile (17) murâdlarına yetdiler. Ümîddür ki Hâzret-i Hâcî Bektâş-ı Veliyyü'l Hırasânî kuddise sırrahu (18) Hâzretlerinin bu kitâbın yazan ve okuyan ve dinleyen ve yazdıran daği (19) murâdlarına ireler. Güvenc Abdâl biñ altunı ve bir maşbûb-ı münevverî olup ta'ate (20) meşgûl oldılar. Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Veliyyü'l Hırasânî Hâzretlerinin (21) Deryâ Üzerinde Gemiye Halâş İtdigi Beyânıdur: Naşıldür ki Hâzret-i Hâcî [72b] (1) Bektâş-ı Veliyyü'l-Hırasânî kuddise sırrahu'l-'azîz günlerde bir gün hâlifelerine buyurdi ki (2) seng ve tîgi getürün başımızñ müyn indirin didi. Bir hâlî fe taş ve (3) tîgi getürüp erenlerin havâletiyile mübârek başın ıslatdılar. Tîge (4) şu virüp tırâş itmege başladılar. Hattâ nişfina varanacak Hâzret-i Hünkâr(5) mübârek eliyle ser-

tırâşa işaret idüp pes dur didi. Ser-tırâş (6) elin çeküp fâriğ oldı ve Hazret-i Hünkâr başını hırhaya çeküp (7) biraz müddet murâkabe eyledi. Bir zamândan soñra muķârabeden fâriğ olduķda (8) nâz u niyâzı geķen ĥalîfeleri teslîme tarîk ile ĥâl nedür. Erenler didiler. Hazret-i (9) Hünkâr buyurdı ki: Aķdeñizde bir sefîne girdâba düşdi. Ben[i] de çağırdılar vardık (10) anı ĥalâş itdik. Beş yüz altun daĥi nezrimiz var. Gelse gerekdür didi. (11) Ĥal îfeler bu kelâmı işidüp Hünkâr varlığından nişân istediler. (12) Hazret-i Hünkârmübârek peyklerin silki virdi. Üķ dâne diri baluk (13) düşdi ve yine buyurdı ser-tırâşa. Ser-tırâş Hazret-i Hünkârın başın (14) tırâş itmege başladı. Bir nece meclis Kızılca Ĥalvetiñ dî vārına ol diri (15) balıkların şeklini yazdılar. Ez-in cānib ol ol yañada meger kim (16) bir ulu bezirgān ticāret içün bir kimse raĥt ve ķumâş ve la'l cevāhir doldurup (17) Aķdeñizi öte cānibe geķmege niyet eyledikde ol gemiyi' engîne şalmışdur. İttifāķ (18) deryānın ortasında gider iken bir muĥâlif rûzgār çıkup bunları (19) girdâba bıraķdıķda ĥâlleri dige-gün oldu. Ėarķ olmaĥa yaķın oldu. Nāĥāĥ (20) bezirgān geminiñ içinde başın açup dūlbendin eline aldı. Ĥaķ Te'ālā (21) Hazretlerine nālîş ve feryād ķıldı. Ba'de eytdi: Ey girçek Rūm erenleri [73a] (1) ve mülķ evliyāları bizi bundan ķurtarup ĥalâş eyleñ. Beş yüz altun da (2) size nezr olsun didi. Ol maĥalde Hazret-i Hünkâr irişüp velāyet eliyle (3) ol gemiyi' tūtdı ve kenāra çıkardı. Ol bezirgān erenleri göriceķ niyāz (4) idüp eytdi: Sultānım size kim dirler buyuruñ. Kendiñizi lūtf idüp (5) bize bildiriñ didi. Hazret-i Hünkâr eytdi: Baña Ĥacı Bektāş-ı Velî Hünkâr (6) dirler didi. Derĥal ĥā'ib oldu. Ėünkim ol bezirgān girdābdan ĥalâş (7) olup selāmete çıkdı. Bir esbe sūvār olup beş yüz altunı bile (8) since alup erenleri isteyü Rūm tarafından yaña revān oldu. Ammā (9) ol bezirgān yolda gider iken Ĥikmet-i Ĥudā Ĥacı Bektāş-ı Hünkârın mübârek (10) nām-ı şerîfi ĥātrından ferāmūş olup hemān ĥātrında Hünkâr ķaldı. Gitdigi (11) yerde ĥaber şorup Hazret-i Hünkâr kimdür ve meķanı ķandadur deyü su'āl (12) idüp meger kim ol vaķit Sultān 'Aleaddīn Keyĥüsrev ibn-i Kılıĥ Arslan (13) Konya şehrini taĥtgāĥ idüp ķarār itmiş idi. Velāyet ve kerāmet (14) erenlerinden Hünkâr nāmıyla Konyada Molla Celāledd īn Hazretleri söylenürdi. (15) O bezirgān Hazret-i Hünkâr didüğünden Konyadaki Molla Celāleddini (16) şalık virdiler. Bezirgān şorup Konya şehrine geldi. Molla Hünkârın (17) āsitānesine irişdi. Atından inüp içe-rü girdi. Molla Celāl (18) Hazretlerini gördi. O kimse ki kendüye girdābdan ķurtaran zāt (19) degildür. 'Acebe ķaldı. Hele ilerü girüp selām virdi. Ellerin (20) öpdı. Girüye ķekildi. Mütēĥayyir ve mütēĥayyir olup ķarşusunda durdı. Pes (21) Molla Celāl Hünkâr daĥi velāyet eridür. Ol bezirgānı göriceķ ĥāl [ü] (22) aĥvāl

kendüsine ma'lûm olup buyurdi: Seniñ istediğñ [73b](1) qarındaşıımız Hâzret-i Hâcî Bektâş Hünkârdur. Şulucağara[h]öğükde (2) olur didi. Bezirgân Molla Celâleddînden bunu işidicek tekrâr (3) dest-bûs idüp vedâ' eyledi ve atına süvâr olup Şulucağara (4) [h]öğüke 'azm eyledi. Tâ kim yakın geldikde ez-in cânib meger kim Hâzret-i (5) Hünkâr hâlîfeler ve dervîşler ile oturmuş idi. Şarı İsmâ'îlî katına (6) çağırup eytdi: İsmâ'îlim ol demdür kim bezirgân nezrimizi getür (7) mekdedür. Yakın geldi. Var imdi anı nazara getür didi. Şarı İsmâ'îl (8) hubbû'l-fermân taşra çıkup gördi. Konya şehrinden biri Şulucağara (9) [h]öyüke gelür. Bildi kim erenlerin buyurduğu kimesne budur. Qarşuya (10) varup istikbâl idüp hürmet ve 'izzet kıldı. Ol bezirgân (11) Şarı İsmâ'île selâm virdi. 'Aleyke alup eytdi: Erenleriñ ziyâretine (12) gelen siz misiz didi. Ol bezirgân dañi belî biziz didi. Şarı İsmâ'îl (13) anıñ önünce delîl olup getürdi. Çünkim ol bezirgân âsitâne (14) kapusunda içerü girüp Hâzret-i Hünkârı gördükde Aqdeñizde (15) gemisin hâlâş iden erdür gördi ve bildi. Hemân ilerü gelüp qadd-i (16) hamîde kılup selâm virdi. Mübârek dest-i şerîflerin bûs ve hâk-i pâyına (17) yüzün gözin sürdi ve ol beş yüz altunı çıkardı. Erenleriñ (18) nazârına koydı. Girü çekilüp durdı. Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı (19) Velîyyü'l-Horasânî quddise sırrahu'l-'azîz hayır du'a ve gülbang eyledi. Hâzret-i Hünkâr(20) anın nezrin qabûl idüp buyurdi: Hâlîfeler ve dervîşler ol (21) altunı alup bir neçe gün hora geçürdiler. Ol bezirgâna erenler yer göstürüp (22) şafâ geldiñiz qadem getürdün buyurdılar. Hâl-i ahvâlin haber şoranlara deñiz (23) olunan gibi tekrîr eyledi ve vâkı' olan sergüzeştin beyân eyledi. [74a] (1) Pes hâlîfeler hesâb idüp gördiler ki Hâzret-i Hünkâr mübârek (2) başın nısfı tırâş olup nısfı olmadıgı târihe münâsib geldi. (3) Fi'l-cümle hâlîfeler ve dervîşler 'izz ü niyâz idüp ser-niyâzların qadem-i (4) mübârekine qodılar. Bir neçe gün ol bezirgân dañi erenleriñ dîdârını (5) müşâhede idüp gitmelü olıcaq erenleriñ elin öpüp ve hayır du'a (6) sın ve şafâ nazârın ve himmetin ve pend ü naş îhatın alup ve qabûl idüp (7) kendi geldiği yere revân oldı. Kerâmet-i diğêr sit (8) Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Qara Re'îse Şafâ Nazâr (9) İtdiği Beyânıdur: Sultân-ı evliya ve bürhân-ı aşfiyâ ve nesl-i seyyidü'l- (10) mürselîn ve zübde'-i naqd-i Hâzret-i emîrû'l-mü'mîn Hâzret-i Hünkâr Hâcî (11) Bektâş-ı Velîyyü'l-Horasânî Hâzretleriñ velâyet ve kerâmetlerinden birisi (12) dañi budur ki Qara Re'îs nâmında bir kimesne var idi. Dâ'imâ Qara (13) deñizde seffine işledir idi. Bir vaqt yine 'âdet-i qadı mesî üzere (14) bir gemi buğdây doldırup Qaradeñizi geçmek qaşd eyledi. Pupa (15) âlâtıyla 'ummâna şaldı. Nâgâh deryânıñ ortasında rûzgâr (16) muhâlîf olup bir qatı yıl

çıktı. Ol deryâyı ça'ından kaynadup (17) harekete getürdi. Bu şa'ıkadan Kara Re'îsin hâli diğer-gün oldu. (18) Kaşd itdigi ol buğdây denize döke. İş bu taşavvurda iken (19) itdifâk gördi ki deryânın içinden bir 'üryan abdâl çıktı. Geminiñ (20) üzerine oturdu dahi başın getürdi. Kara Re'îse eytdi: (21) Ne haldesiñ ve ne fikirdesin ve ne hayâlîñ vardır didi. Kara (22) Re'îs anı göricek kendüye irişdigin bilüp fi'l-hâl ilerü [74b] (1) gelüp ol abdâlîñ elin öpüp Sulţânım himmet eyle miskînleri bu müşkülden (2) kırtar didi. Ol abdâl eytdi: Hiç ğam yeme ve elem çekme buğdâyı yabana dökme. (3) Beni saña Rûm erenleriniñ serveri göndürdi ve buyurdi ki Kara Re'îse (4) söyle ne kadar buğdây var ise ki ol varacağı yerde fûruht (5) iderler. Bunda döksün kâmusın biz alalım ve her ne deñlü olur ise kendüye (6) kıymetin virelim didi. Gemiciler ol buğdây külliyeñ deñize döktiler. Tamâm (7) olduĝda abdâl Kara Re'îsin eline yapışup eytdi: Gel imdi seni (8) erenleriñ huzûrına ileteyim. Şafâ nazar himmetin ve hem buğdâyıñ kıymetin (9) al didi. Kara Re'îsin hâtırına endişe gelmeyüp ve ol abdâlîñ (10) sözine muhâlefet itmeyüp ikisi dahi el ele aldılar deryânın (11) içine taldılar. Şol resme inüp gitdiler. Tâ kim ol bahriñ ça'ına (12) yetdiler. Kara Re'îs gördi ki ol deñiziñ dibinde bir yüce âlî (13) kaşr bünyâd olmuş ve ol kaşrıñ taşra tarafında bir yüce havlu (14) çekmiş. Ol buğdây anıñ içine dökülmüş. Söyle ki bir 'âzîm [...] ¹ (15) hirmen olmuş. Andan ol kaşrıñ içine girdiler. Kara Re'îs gördi ki (16) ol kaşrıñ içinde bir ulu şuffe bağlanmış üzerine envâ' nefîs (17) döşekler döşenmiş ve ol şuffeniñ şadrında iki kimesne otur (18) muşlar. Tamâm yüzleri nûrundan ol kaşrıñ içi pür-ziyâ olmuş. Abdâl (19) ilerü vardı. Meskenet göstürüp eytdi: Erenler şâhı Kara Re'îsi (20) nazar-ı pâkîze getürdüm ve emr olan hizmeti yerine bitürdüm didi. (21) Eytdiler: Kanı re'îs gelsün görelim didiler. Andan Kara Re'îs dahi (22) ilerü varup selâm virdi. Ellerin öpdi âdâb ile girü çıkup (23) eytdi: Erenler şâhı luţfuñuzdan ben faķîre şafâ nazar eyleyin didi. [75a] (1) Ol oturan erenler eytdiler: Şafâ nazar himmet saña ol vaķt oldu ki (2) bunuñ gibi yerde nazara irişdiñ didiler dahi ol abdâla buyurdılar (3) bir hemyân altun Kara Re'îsin önüne ĝodı. Bunca gemideki buğdâyıñ (4) bahâsınca tamâm idi. Kara Re'îsin gözi düş olunca eytdi: Erenler şâhı (5) luţf eyleñ kendüñüzi bir faķîre i'âm buyuruñ ki size kim dirler ve istemlü (6) olcaķ sizi ne yerde bulalım didi. Ol oturan erenleriñ birisi (7) eytdi: Baña Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî dirler. Maķâmım Konya şehri (8) ĝurbında Şuluca Kara[h]ögükde. İsterseñ bulursın ammâ bu 'âzîz Hâzret-i (9) Hızır Nebî (a.s.m.) ĝarındaşıımızdur didi. Kara Re'îs tekrâr dest-bûs idüp (10) mübârek

¹ Kelime okunamamıştır.

kadem-i şerîflerine yüzün mālîde kıldı dahi icâzet virüp eytdiler: (11) Destûrdur şimden
 soñra işiñe git didiler ve ol abdâla işâret (12) buyurdılar. Abdâl dahi Kâra Re'îsîñ elin
 eline alup yine geminiñ (13) üzerine çıkardı. Abdâl Kâra Re'îse vedâ' idüp yine deryâya
 (14) taldı. Kâra Re'îs bu hikmete hayrân kaldı dahi geminiñ başını düm (15) cānibine
 çevirdi. Selâmete irişdi. Gemiden taşra çıkdı. Bir ata süvâr (16) olup ol hemyânı bilesince
 aldı Şulucağara[h]öyüke geldi ve erenleriñ (17) âsitānesi önüne indi içeri girdi. Hâzret-i
 Hünkârı gördi. Selâm (18) virüp yüzün yere sürdi ve erenleriñ dest-i şerîflerin būs (19)
 idüp ayaklarına düşdi ve ol hemyânı koyunundan çıkarup nazarına (20) kōdı. Bākî hālî
 feler ve dervîşler ile dahi görüşdi. Yer göstürdiler. (21) Geçüp oturdu. Hâzret-i
 Hünkârāna nazar idüp şafâ geldiñ kadem (22) getürdiñ buyurduğda Kâra Re'îs ayak
 üzere tūrup erenlerden (23) yaña baş koyup 'izzet ve ta'zīm kıldı yine oturdu. Ol vakt
 erenleriñ [75b] (1) nazar-ı kudsiyyelerinden Kâra Re'îse bir hâlet geldi. Erenleriñ cāzibe
 'i velāyeti (2) müşāhedesi ānı mağlūb kılıp aqtarıldı ayrığ gitmedi. Erenlerden (3) bi'ât
 kabūl idüp dervîşlik ihtiyār eyledi. Hâzret hālîfelerden (4) birine buyurdu: Erkân-ı fahr
 üzere tırâş idüp kisve giydürdiler (5) ve dahi ismin Kâra Abdâl Baba didiler. Neçe zamān
 hizmetinde oldu dahi (6) erenleriñ meşhūr söylenen Kâra Abdâl Baba oldur ki zikr olundu.
 (7) Şöyle ma'lūm ola ki himmetleri hâzır ola āmīn. Kerāmet-i diğēr sit (8) Hâzret-i
 Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velīyyūl-Horasānî Hâzretleriñ Seyyid Battāl Ġāzî (9) Şultānıñ
 Mezārın Ziyâret İtdiğî Beyānıdur: Bir râviyân-ı aḥbârdan (10) böyle mervîdür ki Sultān
 Seyyid Battāl Ġāzî erenleriñ şehbâzı (11) Kanaṭur Kayşerle Kāl'a'-yı Mesîḥde cenk ider
 iken bir küçücük (12) taş sebebiyle va'de-i müsemması yetişüp şehîd olup dünyâdan
 âhirete (13) intikāl itdiğî kitâb-ı ġazâtında meşhūr ve menkūldür. Emr-i Hâk birle (14)
 bād-ı şarşar mişillü bir yel çıkup neçe binâlar yıkup toz ile toprak ile (15) cism-i latîfin
 mestūr idüp ve kâfirleriñ gözünden nihân kılmış (16) idi ve oğulları 'Alî ve [...] ¹ dahi
 gelüp bulmamışlar idi. Baba (17) larınıñ neçe oldığın bilmemişler. Neçe müddet belürsiz
 oldu kaldı. (18) Sultān Seyyidiñ merḳād-ı şerîfin mu'ayyen bilen yok idi. Tâ kim (19)
 Sultān 'Aleaddīn Keyḫüsrev zamānı geldi. Bir gice Sultān 'Aleaddīn (20) validesi 'âlem-i
 rü'yâda görüp üzerine bir 'ālî âsitāne bünyād (21) itdi. Ol vakt halkıñ ba'zısı taşdîk idüp
 ve ba'zısı tekzîb (22) itmişler idi. Çünkim Hâzret-i Hünkâr Şulucağara[h]öyükden Seyyî
 d Ġāzîniñ (23) merḳadin ziyâret itmege geldi. Cümle taḥḳîk itdiler ve şekk ve şübhe' (24)
 tarḥ itdiler sübût buldı. Naḳıldür ki Hâzret-i Hünkâr günlerde bir gün [76a] (1) Seyyîdiñ

¹ Kelime okunamamıştır.

mezârını ziyârete revân oldı. Yolda gider iken [...] ¹ bir (2) kimseniñ köyüne irişdiler. Ol kimesne Hâzret-i Hünkârı da‘vet idüp eytdi: (3) Sultânım lutf idüp buyuruñ bendeñhâneye varalım dîdârıñız ile müşerref (4) olalım. Bir miqdâristirâhat idelim. Andan kalkup gidesiz didi. Hâzret-i (5) Hünkâr dañi da‘vete icâbet gösterüp nola varalım. Köyüñüz halkın bizde (6) göreyim didi. Ol kimse Hâzret-i Hünkârıñ öñüne düşüp hânesine (7) getürdi. Bisât döşediler geçüp oturdı. Bir neçe gün erenlere ‘izzet (8) ve hürmetler eyledi. Şıdık ile uzun erenlere tapşırđı. Hâzret-i Hünkâr(9) anıñ [...] ² alup kuşak kuşatdı. Şafâ nazar himmet eyledi dañi (10) vedâ‘ idüp gidecek olıcağ ol kimesne erenlere tazarru‘ ve niyâz (11) idüp eytdi: Sultânım kemâl-i kereminizden dilerim ki bu muhibbiñize bir teberrük ihsân (12) idesiz ki ol bizim elimizde olduğca ve yanımızda bulunduğca iştiyak ğâlip (13) olup siziñ yâdigârıñız ola didi. Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı (14) Velî [...] ³ hâtır idüp mübârek başından tâcın ve miyânından (15) kemerin ve ayaklarından başmağların çıkarup ol kimesneye şundı ve (16) eytdi: Al imdi bu vuşlaları size yâdigâr olsun didi. Andan kaçup (17) revân oldı. Tâ kim Aça vilâyetine irişdi. Anda dañi bir muhibb (18) irişdi ve anıñla dañi buluşdu ve görüşdi ve ol kimesne erenleri qarşudan (19) göricek şevk deryâsı gönülden coşa gelüp fi‘l-hâl sekredüp (20) Hâzret-i Hünkârıñ elin tutup öpdı ve ayaklarına yüzün sürdi eytdi: (21) Erenler şâhı lutfuñuzdan buyuruñ kadrimiz bendeñhanemizi müzeyyen (22) eylesün didi. Erenler dañi anıñ hâtırına hoş görüp nola didi. (23) Ol muhibb Hâzret-i Hünkârıñ öñüne düşüp ‘izzet ile hânesine getürdi. [76b] (1) Bisât döşendi üzerine oturdı ve ol muhibb irâdet ile erenlere (2) kendüye teslim idüp dervîşlik ihtiyâr idüp bi‘at kabûl itdi. (3) Rağmetullâh-i Te‘âlâ aleyh Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî kendi mübârek (4) eliyle anıñ başın tırâş idüp erkân-ı şelâse üzere kisve giydirdi. (5) Şafâ nazar himmet idüp anı dervîş eyledi. Meger kim ol dervîş olan (6) kimesneniñ bir süri koyunu ve kuzusu var idi. Ol bir süri kuzu (7) meydâna getürdi. Ol şevk ile bir müheyyâ ihyâ eyledi. Ol etrâfın (8) âdemîsin çağırup ‘azîm cem‘ iyyet eyledi ve ol bir süri koyunuñ başında (9) başlıyup Bismi‘llâhi‘r-rağmâni‘r-rağîm Allâh u ekber diyüp bucak çaldı. (10) Hâzret-i Hünkâr buyurđı: Bu kuzunuñ bir neçesi kifâyet ider ne lazım (11) cümlesini boğazlamak didi. Ol dervîş eytdi: Hünkârım erenleriñ

¹ Kelime okunamamıştır.

² Kelime okunamamıştır.

³ Kelime okunamamıştır.

(12) yoluna kendi öz cānımı kurbān ideyim. Koç kuzı cümle kurbān için (13) muntazırlardur didi. Kuzıların cümlesini erenler ‘aşkına zebh eyledi. (14) Bu söz erenlere hoş gelüp buyurdılar ki sen bizim ‘aşkıma bir süri (15) kuzı kurbān eylediñ bize dañi vācib oldı ki seni ziyānlu itmeyevüz (16) ol koyuncuqları meleşdirmeyelim didi ve buyurdı ki cümlesiniñ başların (17) ve derilerin bir yere götürüp birbirine qarışdırmayup ve kemiklerin dañi cümlesin (18) atdırmayup toğrayup kazğanlara tıdudurup bişirdiler. Andan loğmalar (19) çekilüp yenilüp gülbang ve hayır du‘ālar idüp şükrin didiler ve ellerin (20) yudılar. Hazret-i Hünkār emretti. Ol kuzıların kemiklerin derilerine (21) kodılar ve her biriniñ başların ve ayakların yerine getürdiler. Kapsın berkidüp (22) taşra çıkdılar. Ol kütüb-ı ‘ālem Hazret-i Hünkār Hacı Bektāş-ı Velī [77a] (1) oturduğu yerden ayağ üzerine gelüp abdest olup namāz kıldı. (2) Ba‘de’l-ferāğ mübārek dest-i şerīflerin du‘āya kıldırup Hāq Subhāne (3) ve Te‘ālā Hazretlerine münācāt eyledi ve anda hazır olan cānlar āmīn (4) didi. Meger kim ol vakt koyunlar dañi gelüp sağılmış idi. Kuzı (5) larıñ emişecek zamānı gelmiş idi. Ol dem Hāq Subhāne ve Te‘ālā (6) Hazretleri Hazret-i Hünkārıñ du‘āsın kabūl idüp kendü lutfundan (7) cümlesin zinde idüp yine cān virdi. Çünkü ol vakt kuzıların (8) kapsın açdılar. Anı gördiler ki Allāh Te‘ālānıñ ‘avn ü inayetiyle (9) ve Hazret-i Hünkārıñ velāyeti ve kerāmetleri berekātiyle ol süri kuzılar (10) dirilmiş birbiri ardınca meleşüp taşra çıkdılar. Anda hazır olan (11) kimesneler Hazret-i Hünkārıñ bu velāyeti ve kerāmet ve keşfin göricek (12) bu uğurdan eşşalavātü vesselāmü ‘aleyke ya Rasūlla’llāh diyüp (13) çağrışdılar dañi birbirine [...] ¹ Hazret-i Hünkārıñ mübārek ellerin (14) būs ve ayaklarına yüzlerin sürdiler dañi ol dervīşe Kuzı Kıran (15) diyü isim virdiler. Hālā Aça vilāyetinde anıñ nesli vardur. (16) Kuzı Kıran dervīşe dañi vedā‘ idüp Hazret-i Seyyīdiñ merkad-ı (17) şerīfin ziyārete revān oldılar. Tā kim yakın geldi. Hālā Ak (18) puñar vardur. Anda geldikde bāñın erenleri Hazret-i Hünkārı (19) istikbāl idüp şafā geldiñ kadem getürdiñ hācetiñ kabūl (20) olsun didiler. Andan sonra merkadı bekleyen zāhir erenleri dañi istikbāl (21) idüp Hazret-i Hünkāra qarşu geldiler. ‘İzzet ile önüne düşüp Hazret-i (22) Seyyīdiñ merkad-ı şerīfine geldiler. Anda hazır olan erenlerden rivāyetdür ki [77b] (1) Hazret-i Hünkār kıddise sırrahu’l-‘azīz Sultān Seyyī diñ merkad-ı şerīfin göricek (2) eytdi: Esselāmü ‘aleyke [...] ² şoyumuz ulusu buyurdı ve Hazret-i Seyyīdiñ (3) mezārından cevāb geldi ki ‘aleykesselām ilüm günüm şehrim didi.

¹ Kelime okunamamıştır.

² Kelime okunamamıştır.

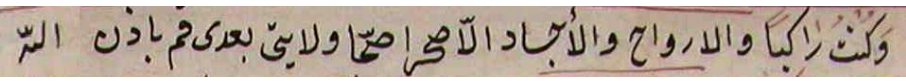
(4) Andan H̄azret-i H̄ünk̄ar bir şusuz derya oldu. Sultān (5) Seyyīdīn̄ mezārı ol deryān̄ içinde bir kayık mişālī yüzdi. (6) Andan girü h̄āllerine geldiler ve daḥi Sultān Seyyidiñ merķād-ı şerīfī daḥi (7) bir şusuz derya oldu. H̄azret-i H̄ünk̄ar ol deryān̄ içinde bir keştī mişālī (8) oldu. Bir zamān yüzdi. Andan girü h̄āllerine vardılar. Sultān Seyyīd birle (9) H̄azret-i H̄ünk̄ar bu resme mülakat oldılar. Ziyāret remzin itdikten soñra (10) H̄azret-i H̄ünk̄arvedā' idüp taşra çıkdıkda H̄azret-i Seyyīdīn̄ merķād-ı şerīfin (11) kapusunda bir taş aşdı. Mübārek ağzıyla bu bizim nişānımız olsun diyü (12) buyurdi ve h̄ālā daḥi bu güne degin ma'lūm ve mu'ayyendür. H̄azret-i H̄ünk̄ar (13) ziyāret remzin tamām itdikden soñra kılup yine Şulucaķara[h]öğüke geldi. (14) Sa'adet ile karar eyledi ve ammā ol t̄ac ve kemer ve cimcime ol muḥibbiñ h̄ānesinde (15) kaldı ve'sselām. H̄azret-i H̄ünk̄ar H̄acı Bektāş-ı Velīyyül-Horasānī H̄azretleriniñ (16) remz-i rumūzlarıdır ki cümleden beri daḥi budur ki Horasān diyārından (17) Rūma gelüp Şulucaķara[h]öğükden karar edincek neçe dürlü velāyetler (18) ve kerāmetler göstürüp işiden muḥibler her taraftan erenleri görmege (19) ve şafā nazar himmetlerin almağa 'azm idüp gelüp erenleriñ hayır du'āsın (20) alup neçesi bi'at kabül idüp erenleriñ nazarında kalup ve neçesi (21) maķāmlarına giderlerdi. Meger kim ol vaķt Aķsarāy kurbında Rindegīn (22) nām karyede bir naşiblü cān var idi. Erenleriñ evşāfın işidüp (23) eytdi ki ḥuzūr-ı şerīfine gele hayır du'ā ve şafā nazar ve himmetlerin ala bir Kādıncık Anası (24) var idi. A'lā beyāz buğdāy unundan yağ ile ve badem ile ve za'ferān [78a] (1) ile nefīs çörekler bişirüp getürdi ve erenleriñ hayır du'ā ve şafā nazar himmetlerin (2) almak için erenleriñ nazarına kōdı selām virdi. Ol çörekleri önüne koyup (3) mübārek ellerin öpdı ve ayakların yüzün sürdi daḥi yer göstürdiler. Ādāb (4) ile iki dizi üzerine oturdi. Ol vaķt H̄azret-i H̄ünk̄arbaş kaldırup (5) şafā geldiñ oğlum kadem getürdiñ didi. Erenleriñ nazarından kendüye (6) bir h̄ālet olup erenleriñ cāzibesıyla fi'l-h̄āl aķtarıldı. Bi'at kabül (7) idüp dervīşlik ihtiyār itdi. H̄azret-i H̄ünk̄ar ḥalīfeleriniñ birine (8) buyurdi: Erkān-ı faḥr üzere ānıñ başını tırāş idüp kisve giydür (9) diler. Müddet-i medīde ve 'ahd-i ba'ide ḥizmetinde oldu. Çend sene mürürundan (10) soñra erenlerden destūr alup girü maķām-ı menziline geldi ve vālidesiniñ (11) daḥi ellerin būs kıldı. Vālidesi daḥi şād oldu. Gözlerün öpüp ḥaylū (12) nevāzişler eyledi ve neçe müddet karar kıldı. İttifāk bir gün yine iştiyāk (13) gālib olup H̄azret-i H̄ünk̄arı görmege kaşdı itdi. Zikr olunan gibi (14) beyāz buğdāy unundan vālidesine yağlu ve bademlü ve za'ferānlu nefīs (15) çörekler bişirüp getürdi. Erenleriñ be-tekrār hayır du'āsın ve şafā nazarın (16) himmetin aldı. Birkaç günden soñra yine

icâzet alup maķâmına geldi. İhyānen (17) bir kerre Şuluca K̄ara[h]öğüke varırdı. Erenleri görüp ellerin būs idüp (18) ayaklarına yüzlerin sürerdi. Ziyāret idüp hayır du‘āsın alurdu. Yine (19) destūr alup vālidesi k̄atına gelürdi. Ammā ‘ādet itmiş idi ki zıkr (20) olunan çörek ile erenleri ziyāret ider idi. Hikmet-i Hüdā-yı lemyezel (21) rüzgār-ı devrān bir vakt k̄ath olup anıñ gibi çörekleri bişürdemeyüp (22) erenlere getürmege taķāti yetmedi ve tehī dest erenler naẓarına gelmege daħi hicāb (23) iderdi. Bir gün hizāne-ı ğayibden aña bir feth-i bāb oldu. Eline bir kısmet [78b] (1) girdi. Un aldı. Çörek bişürüp H̄azret-i H̄ünkārı ziyārete geldi. Vaktā ki (2) H̄azret-i H̄ünkārıñ h̄uzūrına gelüp H̄ünkārı görüp ilerü varup selām (3) virdi. Dest-būs idüp ol çörekleri naẓarına koydı ve ādāb ile o (4) turdu. H̄azret-i H̄ünkār anıñ yüzüne bakup hayli naẓar itdi. Niçün (5) idersin teklīf birle gelürsün hemān h̄āzırda ne bulunursa az çok dimeyüp (6) alup naẓara irsiñ hoş olur. Dostu dostdan ayrı iden çörek (7) imiş didi. Şöyle ma‘lūm ola dirler. H̄azret-i H̄ünkār H̄acı Bektāş-ı (8) Velīyyü’l-H̄orasānī H̄azretleriniñ Bir Ruhbāna Buġdāy Göndürdüğü Beyānidur: (9) Naķildür ki Aķsarāy * kurbında bir neçe zimmīler köyleri var idi. Ol k̄arye (10) niñ birinde erenleriñ bir muħibbi var idi. Zimmīler t̄onunda pinhān idi. (11) Bir ulu ruhbān idi. Ammā ki müslūman idi. Velāyet rütbesine irişmiş (12) bir ‘aziz idi. Hikmet-i Hüdā yerlerinde bir vakt k̄aht-ġalā’ olup anıñ h̄atırına (13) h̄uṭūr eyledi ki ‘aceb bizim h̄ālımız H̄azret-i H̄ünkār varlığına ma‘lūm olsa da (14) luṭfundan bir miķdārca buġday göndürse iş bu müzāyakadan h̄alāş olup (15) kifāf itsiñ idi didi. Ol ruhbānıñ h̄atırından bu nev‘a havātır (16) geçdigi H̄azret-i H̄ünkāra ma‘lūm oldu. Bir dervīşe buyurdu ki bir neçe yük (17) buġdāy yükledüp Aķsarāy kurbında fülān k̄aryede fülān ruhbāna ilet (18) didi. Kendülere kifāf itsün didi. Ol dervīş ḥasbe’l-fermān (19) bir neçe yük buġdāy yükledüp Şulucaķara[h]öğükden çıkup Aķsarāy t̄arafına (20) revān oldu ammā ki bu t̄arafdān ba‘zı kimesneler i‘tiķātlarına h̄alel (21) getürüp birbiri mābeyninde ğüft-ġü itdiler. Mü‘minlere naşīb olacak (22) dāneler vardı. Kāfir k̄ursāġına düşdi. Gerekdür ki kāfirlerden gelüp (23) mü‘minler k̄ursāġına düşüp ol dāneler tesbīh idiydiler. Līkin ‘ayān [79a] (1) ve aşikār idüp söylemediler. İş bu hāl gönüllerine k̄aldı. Çünkim ol (2) dervīş Aķsarāy t̄opraġına yakın geldi. Ol vilāyetler k̄aht idi. Buġdāy (3) getüren dervīşe ziyādece dünyālık göstürdiler. Bundan bize bir miķdār (4) buġdāy fūruht eyle diyü iltimās etdiler. Ol dervīş dünyāya t̄ama‘ idüp (5) her yükden bir miķdār buġdāy çıkarup şatdı. T̄ama‘ üç harfdür ve üç (6) mücevvef anı fehmi itmeyen ecvefden ecvef. Ol şatdıġı buġdāyıñ (7)

* Aķsarāy: Kāfiristān. HD.

yerine şaman ve Tuz katdı daği revân oldı. Ol köye irişdi. İş bu (8) buğdây cenâbınıza Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî göndürdi. Kifâf eyle (9) sünler diyü buyurdı didi. Ol ruhbân erenlerin mübârek nâm-ı şerîfin (10) işidicek Şulucağara[h]öyükden yaña baş koyup ta'zîm ve ikrâm itdi (11) daği ol yükleri indirdi. Dervîş kendü maķâmına ķondurdi. 'İzzet (12) ve hürmet idüp dervîşe hizmet eyledi ve hâtrın hoş dutdı. Dervîş (13) gördi bir muhibb kimse ammâ keşîş tonunda deyü fikr idüp gönlünden bu nev'a (14) endîşe geçirirdi. Dervîşin bu havâtır ruhbâna 'ayân oldı. Dervîşe (15) hâlin keşf idüp ben müslümân oluram ammâ ķorķaram ki seniñ gibi (16) emânete hıyânet kılam didi. Ol çuvalları döküp şavırdı ve ķalbûr (17) ile şamanın ve Tuzın içinden çıkardı. Buğdây pāk olup kendünün (18) itdigin yüzine urdı. Ayruķ söz söylemege mecâli ķalmadı. Başın (19) aşāğı şaldı ve ruhbânın sözine hayrân ķaldı ve ğâyet onandığından (20) derledi. Ol sa'ât nâķus ķalındı. Ol deyrin zimmîler işidüp (21) kiliseye geldiler. 'Âdetleri üzere ne ise din-i İsi' üzere namâz kıldılar. (22) her biri maķâmlarına gitdiler. Ruhbân ol dervîşi alup kiliseye getürdi. [79b] (1) İçerü girüp kilisenin ķapısını bend idüp bir ķoşesinden bir taş (2) ķaldırdı. Dervîş gördi ki ol deyrin altında bir hûb maķâm açıldı. (3) Ruhbân ile dervîş ol zîr ü zemîne girdiler. Nefîs dōşekler dōşenmiş (4) gördi ki mescid ve mihrâb düzülmüş. Ķandiller aşılımış bir boğça esbâb (5) içinde ki üzerinde ķubbe-i elif ve mihrâb içinde râhle birle bir muşhaf-ı şerîf (6) tırur daği râhib ilerü yürüyüp ol boğçayı açdı. İçinden ķubbe-i elif (7) tâcı başına giydi daği ķibleye ķarşı müteveccihen namâza şüru' eyledi. (8) Ba'del-ferâĝ mihrâbdan râhle birle muşhaf-ı şerîfi önüne alup tilâvet-i Ķur'ân eytdi. (9) Du'a ve şenâ kılup elin yüze sürdükde dervîşe eytdi: Gördün mi dervîş (10) biz daği Hâzret-i Hünkârın bir fuķarâsiyuz dervîş bu hâli göricek 'öwr (11) ve niyâzlar idüp fûruht itdigi buğdâyın bahasın ne ise çıkarup nażarına (12) koydı daği kendüsi inşâf idüp peymençe yerine geçüp eytdi: Sizden kerem (13) bizden eksiklik didi. Ruhbân eytdi: Hizmet-i pîrden murâd kemal-i ma'rifet (14) hâşıl idüp erkân öğrenmekdür yohsa bir meyyiti toprağa emânet ķorsuñ. (15) Bir nesneye ķadar toprak ol meyyiti yemez. İmdi var bunu sen harc eyle. Şakın (16) men ba'de böyle küstâhlık itme. Bunuñ gibi ef'âl sende görünmeye didi. (17) Dervîşe edebi bildirdi. Ondan sonra ol fahr libâsların çıkarup yine boğçaya (18) baĝladı. Ol ķubbe-i elif tâc-ı şerîfi başından indirdi. Öpüp boğça üzerine (19) koydı. Ruhbân tonun giyüp ķapuyu açup dervîş ile taşra çıkdı. (20) Erenlere armağan ne ise virdi. Çuvalların boşaldup dervîşe teslîm (21) itdi eytdi: Var imdi erenlere bizden selâm eyle ve gör didi ve gördiyün (22) aĥvâli beyân eyle didi. Dervîş buldı dervîş vedâ'

idüp hayvânın [80a] (1) sürüp Şuluca Kâra[h] ögüke geldi. Erenler huzûrına vardı. Selâm virüp (2) ellerin bûs itdi. Ruhbânın armağanın ve selâmın ‘arz itdi daği gördüğü (3) gibi vâki’ olan hâli beyân eyledi. Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî (4) kuddise sırrahu’l-‘azîz Hazretleri buyurdi ki: Birimüz ‘ibâde ise biñimüz kabâdadur. (5) Öyle olsa her kişiye hor bakmak olmaz didi. Zîrâ Haq Te‘âlâ Hazretiñ nazarı (6) kullarına ve gönüllerinedür. Zâhir hâline ve ‘ilmine degildür didi. Ol güft ü güyu (7) idenler ta’ accüb itdiler kıldılar. Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerine (8) Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân Arslana Binüp Geldiği Beyânıdur: Naḳıldür ki Hazret-i (9) Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî çünkim Şulucaḳara[h]öyüke gelüp qarâr kıldı. Velâyeti (10) ve kerâmetleri eṭrâfa meşhûr ve münteşir oldu. Menâkıbât-ı ḥasenelerin işiden (11) her cânibden erenleri görmege ‘azm iderlerdi. Hayır du‘â ve şafâ nazar himmetin alup giderler (12) idi. Meger kim ol zamân Akşehirde bir er var idi. İsmine Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân (13) Sultân dirler idi. Ol daği Hazret-i Hünkârın evşâf ve himmetlerin işitmiş (14) idi. Bir gün bir arslana bindi ve bir uzun yılan tutup kamçı eyledi. Üç (15) yüz dervîş ile Akşehirden çıkup Hazret-i Hünkârı görmege ‘azm (16) eyledi. Bu cânibden Hazret-i Hünkâra haber virdiler ki: Sultânım Akşehirden bir er çıkmış (17) bir arslana binmiş ve bir yılana kamçı idüp üç yüz dervîş ile erenleri (18) görmege gelür. İşte yakın didiler. Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî eytdi: (19) Cānluya binip ayağa geldi ise biz daği cānsuza binelüm aña qarşu varalım (20) diyü buyurdi. Oturduğu yerden ayak üzerine geldi. Halvetden taşra çıkdı. (21) Meger kim Kızılca Halvet kurbında bir ulu taş var idi. Şöyle ki bir tām dîvârı gibi (22) büyük taşın üzerine seccadesin şaldı daği buyurdi ki

[80 b] (1) ya’ni ey

ḳaya Allah Te‘âlânın emriyle ol gelen erenlerden yaña revân (3) olğıl didi. Fi’l-hâl anı gördiler ki ol ḳaya yerinden ḳopup kuş gibi gürleyüp (4) revân oldu. Hâlâ ol ḳayanın başı ve gövdesi kuş gibidür. Ol (5) cânibden Sultân Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân altında bir arslân elinde bir yılan ve üç (6) yüz dervîş önünce çıkageldi. Gördi ki bir er cānsuz ḳayaya binmiş kendüye (7) qarşu ol ḳaya gelür. Dervîşler önünce Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân Hazret-i Hünkârın (8) bu ‘azâmet ve bu kuvvetin göricek ḥayrân ḳaldı. Erliğine ‘acebe kıldı kim eydüğün (9) ve ne mertebede olduğın bilüp eytdi: erenler nazarına küstâḥâne gelmişüz (10) didi. Hemāndem arslandan aşığa inüp yılanı daği elinden yabana şaldı. (11) Hazret-i Hünkâra qarşu yüzün yire ḳoyup meskenet göstürdi. Tazarru’ ve niyâz (12) eyledi. Ol

eriñ arslandan indigin görüp Hazret-i Hünkâr dañı kıyaya (13) fûf diyü işaret kıldı. Şimdiki sâkin olduğı yerde gelicek kıya dañı (14) durdı. Hazret-i Hünkâr ol kıyanıñ üzerinden aşğa indi. Halîfeler ve (15) dervîşler kıtına cem' oldılar. Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân ilerü geldi. Hazret-i Hünkâr(16) ile görüşüp bâkî halîfe ve dervîşler ile dañı ol üç yüz dervîşler (17) dañı Hazret-i Hünkârıñ mübârek ellerin öpüp ayaklarına yüzlerin sürdiler. (18) Bir tarafta Hazret-i Hünkâr ululuğı ve halîfeler ve dervîşler oturdılar ve bir taraf (19) Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân fuḳarâsıyla oturdılar. Ol kıyanıñ dibinde bir hafta (20) tamâm şoḥbet itdiler. Civâr etrâfında işidüp muḥibbler dañı geldiler. Dem ve kıademler (21) ve yemeler ve içme semâ' ve şafâ eylediler. 'Azîm meclis oldu ki ve şafâ gelmez ba'de (22) şoḥbet âḥir olduḳda Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân ayağ üzere kıalkup Hazret-i Hünkârdan (23) icâzet istedi. Hazret-i Hünkâr dañı aña destur virüp eytdi: Ḥayrânım ol [81a] (1) geldiḳin yeri saña yurt virdik. Ol yer senin imeḡüñ olsun didi. (2) Seyyîd Maḥmûd Ḥayrân tekrâr Hazret-i Hünkâr ile mu'ânaḳa kıilup görüşdiler. (3) Vedâ' idüp ve erenleri selâmlayup girü döndi. Aḳsaraydan yaña revân (4) oldu. Tâ kim maḳâmına gelüp kıarâr kıldı ve Hazret-i Hünkâr halîfeler ve (5) dervîşler ile ol kıyanıñ dibinden kıalkup Şulucaḳara[h]öyüke gelüp (6) kıarâr itdiler. Hâlâ Taş Tekye dimekle meşhûr ve ma' rûfdur. (7) Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyü'l-Ḥorasânî Hazretleriniñ Yûnus Emre'i (8) Tapdıḳ Emreye Göndürdüḳi Beyânıdur: Naḳıldür ki Hazret-i Hünkâr Hâcî (9) Bektâş-ı Velîyyü'l-Ḥorasânî kıuddise sırrahu'l-'azîz çünkim Ḥorasân diyarından Rûm (10) diyarına gelüp Şulucaḳara[h]öyükde kıarâr kıilup zıkr olunan remz u rumûz (11) ve velâyeti ve keşf ü kerâmetleri izḥâr idüp menâkıbât-ı ḥasenelerin etrâf (12) eknâfda meşhûr olduḳda erenleriñ evşâf-ı ḥamîdesin işiden (13) kimesneler aḳup gelürler idi ve her cânibden mürid ve muḥibb çoḡaldı. Erenleriñ (14) ḥuzûrunda 'azîm cem'ıyyet olur idi. Murâd isteyüp her kim gelür ise (15) maḳşûdın bulurdu. Faḳîr ve ḡanî ümîd-vâr olup ve her kim olsa (16) elbette ve elbette bir naşîb alurdu. Meger kim ol vâḳit Sivriḥişâr (17) şemâlinde Şarî Köy dimek ile ma'rûf yerde Yûnus nâm bir kimse (18) var idi. Faḳîr-ḥâl idi. Şöyle ki ekincilik ider idi. Ḥikmet-i Ḥüdâ (19) devrân-ı rûzgâr bir sene kaḥṭ olup mezbûr Yûnusun dañı ekdiḳi (20) ekinlerde ḥiçbir nesne ḥâşıl olmadı. Zıkr olunduğı gibi Hazret-i Hünkârıñ (21) evşâfların işidüp bir ḡün bir öküze ḥalıç yükleyüp öküzü (22) önüne kıatup Kıara[h]öğüke 'azm eyledi. Tâ kim Hazret-i Hünkârıñ ḥuzûr-ı (23) şerî flerine geldi. Dest-bûs kıldı ve armaḡanın 'arz idüp eytdi ki: [81b] (1) Sultânın bir faḳîr kimesneyim. Bu sene maḳşûlden bir nesne ḥâşıl olmadı. Eyyâm-ı devlet (2) ve hengâm-ı

sa'âdetiñizde herkes gelüp kemâ hüve'l-Ḥaḡ ber-murâd olup maḥrûm (3) gitmedikleri ecelden faḡır daḡı zâtıñızın mübârek nâm-ı şerîfiñiz işidüp (4) ḡâk-i pâyiñiza geldim. Üm İddür ki bu mîve'i ḡabûl buyurup 'ivâzına buḡdây 'atâ (5) kılasın. Biz daḡı 'aşkıñiza kifâf idelim didi. Ḥazret-i Ḥünkâr öyle (6) olsun didi. Abdâllara işâret alıcı alup dervîşler ḡora geçürdiler (7) Yûnus daḡı bir iki gün eğlendi. Şoñra gitmelü olıcaḡ Ḥazret-i Ḥünkâra i' lâm (8) itdiler. Buyurdı ki su'âl idin görîñ ne ister. Buḡdây mı virelim (9) yohsa nefes mi virelim didi. Ḥazret-i Ḥünkârın nefesin Yûnusa ḡaber virdiler. (10) Yûnus eytdi: Ben nefesi neyleyim iḡsân iderlese baña buḡdây vîrsünler (11) didi. Yûnusıñ bu cevâbın Ḥazret-i Ḥünkâra ḡaber virdikde buyurdılar: Varıñ (12) söyleyiñ alıcıñ her dânesine bir nefes vireyim didi. Erenleriñ nuḡḡ-ı (13) şerîfin Yûnusa ḡaber virdiler. Yûnus eytdi: Ehl ü 'ıyâl şâhibiyim. Nefes ḡarın (14) ḡoyurmaz. Eger bende luḡf iderse buḡdây vîrsün kifâf idelim didi. (15) Yûnusuñ bu kelâmın yine Ḥazret-i Ḥünkâra 'arz itdiler. Bu def'a daḡı (16) buyurdılar ki: Varıñ söyleyiñ alıcıñ her çekirdegi başına on (17) nefes vireyim didi. İmdi ḡaber virdiler. Yûnus râzı olmadı ve nefesi (18) ḡabûl kılmadı. Çûnkim Yûnus bu deñlü remze ḡâ'il olmadı. Ḥazret-i (19) Ḥünkâr emir buyurdı. Hayvânıñ getürebildiḡi ḡadar buḡdây yükletdiler. (20) Vedâ' idüp revân oldu. Tâ kim ol ḡaryeniñ aşâḡı ḡarafında (21) ḡammâmıñ öte yanındaki yokuşu yuḡarı çıḡdı. Göñlünden fıḡr itdi (22) kendü kendüye eytdi: Velâyet erenlerine baña naşîb şundılar. Alıcıñ [82a] (1) her çekirdegi başına bir nefes virelim didiler ḡabûl itmedim. Ne 'aceb olmaz iş işledim (2) ḡâfil oldum buḡdây istedim. İmdi bu buḡdây neḡe günden tükenür. Ol (3) naşîbden maḥrûm ḡaldım. Pes girü döneyim erenleriñ işigine varayım (4) şâyed ola ki yine himmet itdikleri naşîbi vireler deyü Yûnus girü döndi. (5) Âsitâne'-i Ḥazret-i Ḥünkâra geldi. Öküziñ arḡasından buḡdâyı yire (6) indirdi. Halîfeler bu ḡâli görüp Yûnusa ḡaber şordılar. Niçün girü dönüp (7) geldiñ didiler. Yûnus eytdi: Baña buḡdây gerekmez ol himmet olan naşîbi (8) vîrsünler didi. Yûnusıñ bu aḡvâlini Ḥazret-i Ḥünkâra beyân itdiler. (9) Ḥazret-i Ḥünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî ḡuddise sırrahu'l-'azîz eytdi: Ol (10) iş şimden şoñra olmaz. Biz ol ḡufliñ miftâḡın ḡapdıḡ Emreye (11) şunduḡ. Varsun naşîbin andan alsun buyurdılar. Halîfeler bu vechle (12) Yûnusa ḡaber virdiler. Ol nuḡḡ-ı ḡümâyûn üzerine Yûnus ḡapdıḡ Emreye (13) erenleriñ kelâmını getürdi. Vâḡi' olan remzi teḡrîr eyledi. ḡapdıḡ Emre daḡı (14) Yûnusuñ ḡaberin bilüp eytdi: Şafâ geldin ḡadem getürdiñ. Her ne ise (15) ḡâliñ bize ma'lûm olmuşdur. Nola ḡizmet it imdi emek yetür ki (16) naşîbiñ alasın didi. Yûnus eytdi: Erenler her ne ḡizmet var ise (17) 'âmil olalım didi. Meger kim ḡapdıḡ

Emrenin âsitânesi arkası tağa (18) yakın idi. Ânı âsitâneye otun çekmege koydı. Her gün tağdan arka (19) sılla odun kesüp getürdi. Ammâ ki yaşını ve egrisini kesmezdi (20) ki erenler meydânında egri yakışmaz dir idi. Tamâm kırk sene hizmet itdi. (21) Günlerde bir gün Rûm erenleri Tapdık Emrenin âsitânesine geldiler. ‘Azîm cem’iyet (22) oldu. Ol meclisde Yûnus-ı Güyende dirler bir kimesne var idi ve zıkr [82b] (1) olunan Yûnus hâzır olmuş idi. Tapdık Emreye içerü yüzden (2) bir hâlet-i gâlibe idüp ol Yûnus-ı Güyendeye eytdi: Yûnus şöhet eyle (3) dinleyeyim didi. Yûnus-ı Güyende işitmedi. Yûnus Tapdık Emre yine eytdi. (4) Yûnus koķımız var şöhet eyle işidelim didi. Yûnus-ı Güyende yine tuymadı. (5) Tekrâr Tapdık Emre bir daħi söyledi. Üçe degin tekrârlayup Yûnus-ı Güyende (6) den cevâb gelmedi. Öyle olıcaķ Tapdık Emre ikinci Yûnusdan yaña (7) teveccüh idüp eytdi: Yûnus vaķt oldu. Ol hâzîne kuflin açdık (8) naşibiñ virdik. Sen söyle bu meclisde bir şöhet eyle. Hâzret-i (9) Hünkâr varlığınıñ mübârek nefesi yerine gele didi. Ol meclisde çiftci (10) Yûnusuñ gönü açıldı. Şevķ deryâsı temevvüc idüp cûş u hurûş (11) itdi ve gözlerinden perde’-i hicâb ref olup ‘ummâna düşdi ve güher (12) gâne irişdi. Ağzını açdı. Dürlü cevherler taşra saçdı. Esrâr-ı (13) haķâyık-ı ilâhîden bir şöhet eyledi ki işiden kimseler ol meclisde (14) hayrân kaldılar ve daķâyık-ı nâ-mütenâhîden bir nefes söyledi ki güyende (15) ler anıñ ma’nâsında ‘âcîz ve sergerdân oldılar daħi her nuķ ki (16) kendüden zühûr buldı. Fi’l-cümle taħrîr kıldılar ve ķaleme aldılar. Bir ulu (17) mu’ anber dîvân oldu. Hâlâ anın merķadı Sivrihişâr ķurbında (18) mevlüdü ki yakındur. Şöyle ma’lûm olmuşdur. Naķildür ki bir vaķt (19) Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî ķuddise sırrahu’l-‘azîz bir cemâ’at (20) Abdâl Babalar ile Develi arasında seyrân itmege vardılar. (21) Meger kim ol yerde Aķķa Koca nâm bir ‘azîz var idi. Şaħib-i velâyet (22) idi. Hâzret-i Hünkâr âniñ menzilgâhına yakın vardıkda muķaddem (23) piş-vey göndürdüğü var. Aķķa Koca’ya erenler geldiginden haber vir didi [83a](1) ammâ ki ol Aķķa Kocanın bir bed-huy bir haşlet ‘avreti var idi. (2) Aķķa Koca anda hâzır degil idi. Ol piş-vey dervîş üvine gelüp eytdi: (3) Şuluca Koca [h]öğüke Hâzret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velî geldi. Bu gice bunda (4) miħmân olup Aķķa Koca ile mülâkât olmaķ ve şöhet kılmak isterler (5) didi. Ol nâ-cins bed-aşl cevâba gelüp buna bî-hużûrluķ ki (6) siziñ gibi tâifelerin elinden gör ki neçe tışlıksız olduķ ve raħmetimiz (7) gitdi. Bilmezüz ki ne idelim başımızı alup ķanķı diyâra gidelim. Murâdıñız (8) Aķķa Koca ise yoluñuz üzerinde purķaķ yolar. Varıñ anda görüşüñ (9) ve yoluñuza gidin didi. Erenler pişrevine yine ‘izzet ve ta’zîm itmedi. Dervîş (10) bu kelâmlar işidiceķ fi’l-hâl girü döndi. Hâzret-i

Hünkârın huzûrına (11) gelüp vâkı' olan mâcerâyı erenlere i'lâm itdi. Ol 'acûze'yi bir bedgüyenin gibi nâ- (12) mâkûle cevâbından erenlerin mübârek hatırları şikeste olup eytdi. Bizim (13) ol er ile dîdâr görmekdür yoḥsa ol nâkış olmaḡıl. 'Avratın kelâmından (14) biz ne diyüp ol Aḡça Ḳoca'dan yaña revân oldı. Ḥazret-i Hünkâr (15) ve ḥalîfeler ve der vişler ile ma'en cümleten gider iken yolda gördiler ki Aḡcaḡoca (16) iki bükilüp purçaḡ yolar göricek teraḡḡüm idüp esirgedi ve buyurdi (17) ki bu pîr kişi bu deñlü zaḡmet çeker bir nuḡkla dükelisini bir yere cem' eylesin (18) olmaz mı didi. Aḡça Ḳoca eytdi: Sultânım mürüvvet ider isen kerem erenleriñdür (19) didi. Ḥazret-i Hünkârol demde mübârek aḡzını açup ol puçaḡları da'vet (20) eyledi. Cümlesi bir yere geldi. Ḥazret-i Hünkârın huzûrunda bağladılar. Aḡça Ḳoca (21) bunu göricek Ḥazret-i Hünkârın ellerin öpüp tazarru' ve niyâz idüp (22) ḡak-i payına yüz sürüp erenler şâhı hey kerem ve luḡf itdiñiz. Bizi zaḡmetden (23) ḡurtardıñız. Ol bize şefḡatiñizdendür bilirüz ammâ ki erenlerden temennâmızdır ki [83b] (1) bedenlerine yerine varalar. Zîrâ ki biz kendi kesb-i yedimizi ekl idevüz dedi. (2) Öyle olsa Ḥazreti Hünkâr yine yerli yerine varın diye buyurdu. Derhâl (3) ol yavrucuḡlar yerli yerine vardılar ve ḡâ'im olup ḡarar ḡıldılar. Aḡça Ḳoca (4) tekrar erenler ile muşâfahâ edip sultânım buyuruñ ben de ḡâneye (5) varalım bu gece siz erenler ile dem ve dîdâr gerelim dedi. Dervişler (6) Eyitdiler. Biz vardıḡ eviñize ḡâneñiz cema'ati rızâ vermedi. Aḡça Ḳoca (7) eyitdi: Erenler tamam ḡırḡ yıldır ki ol ḡancıḡ fâḡişeniñ cevri ü cefâsına (8) taḡammül ederim lutf edip bizim ḡatırımız için sizler daḡı bir gececek cefâsına (9) ḡâkat götürün dedi. Ḥazreti Hünkâr Aḡça Ḳocanın bu sözlerini işitecek (10) tebessüm edip eyitdi: Nola varalım dedi. Aḡça Ḳoca Ḥazret-i Hünkârın önüne (11) düşüp hünkâr varlığın cemâ'atiyle kendi maḡâmına getirdi. Seccâdesin (12) şaldı Ḥazreti Hünkâr geḡip oturdu. Ḥalîfe ve dervişler daḡı yerli yerine (13) ḡarar Eyitdiler. Âdet ve erkânları ne ise görüldü. Şofra geldi yediler (14) şükrin dediler ve ellerin yudular. Aḡça Ḳoca yerinden turup ḡaşra çıktı. (15) Ol Ḳarye ḡalkın dâ'vet eyledi. Cümlesi geldiler. Aḡça Ḳoca onların önüne (16) bir kefen getirdi. Bu ne ḡaldir diye sua' l ettiler. Aḡça Ḳoca onlara (17) eyitdi: Bizim ev baḡıcısı onlara olmaz kelâm söylemiş ve mübârek ḡatrın (18) rencide etmiş. Hiḡ revâ degildir. İmdi biz ânın şimdiye deḡin cevri cefâsın (19) çekerdik. Amma şimdinkinde vâ'desi tamam oldu. Varın anı ḡaḡḡına ḡoyup (20) aḡlına irdirin dedi. Ḳarye ehlinde bir nice ḡâtunlar içeri girip gördiler. (21) Dünyasın deḡişmiş ḡusl edip kefenleyip, namazın ḡılıp defnettiler. (22) Andan sonra ol oturup şafâ-i ḡatır ile şoḡbet eylediler. Şabaḡ oldu. (23) Dest-i namaz edip namaz-ı şubḡ

edâ kıldıktan sonra Akça Koca veda^cedip [84a] (1) Hâzreti Hünkâr halîfelerine Şuluca Kâra ögüke gelip karar ettiler. (2) Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Hâzretlerine hırkasın yakıp otun (3) bitirdiği beyânîden nakıldır ki Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş (4) Velî çünkim Horasan diyârından Ruma gelip Şuluca Kâra ögükde karar edince (5) niçe türlü remz-i rumûzlar ve nice velâyet ve kerâmetler izhar edip zıkr olunañ (6) minvâlde işiten kimesneler her taraftan Hâzreti Hünkârın ziyâretine gelip hayırlı (7) dua^c ve şafa nazar-ı himmetin alırlar idi ve niçesi fakr-ı fahr-ı tarîkin ihtiyâr ederlerdi (8) ve erenlere bâ^ct kabul kılardı. ^cAl-i kadirüttâkate her biri kemâlince erenlerden (9) naşı p olup kısmet olurlar idi ve niçesi dañi Hâzreti Hünkâra veda^c (10) edip meskenlerine gelirler idi. Bu vecihle ^cazîm cemiyyet edeler idi. Gitdikçe (11) iştiâ bulurdu. Amma ki ma^cruf ve meşhurdur ki Şuluca Kâra (12) ögük dedikleri menzile gâtıyla yüce makâm olmağa ziyâde fetiş (13) yedirir. Şöyleki şiddet rûzkârı gâlip ve âb-ı hevâsı râğıbdır. (14) Ol şöhbete cem^c olan mürid ve karındaşlar ânın şoklugundan vaqt-i şitâsı (15) rencide ve mütee³llim olup itdifâk ettiler ki böylece Hâzreti Hünkâra bu ahvâli (16) ^carz ederler. Dañi Şuluca Kâra ögügden kalkıp bir gayr-ı makâma ki bir sâhil yere (17) giderler. Günlerde bir gün söz ve şöhbet eşnâsında Hâzreti Hünkâra şikâyet (18) yüzünden söz açıp Eyitdiler. Erenler şâhı bu makâmın şitâsı katı (19) çoktur. Katı yıllar eser ve kış gününde adamın bağrın keser dediler. (20) Hâzreti Hünkâr buyurdu ki bizi ziyâret etmege gelirler. Yıllar ânınçün bunda (21) çok yıllar eser. Estigine bâi^cş oldur dedi. Ol vakit dañi hiç tanımadılar (22) ve söylemediler ve bir muhalde dañi cümle halîfeler ve dervişler ve muhiplerin deñli [84b] (1) anda cem^c olan ^câşıklar Hâzreti Hünkârın huzûruna gelip Şuluca Kâra ögügün (2) şiddet-i şitâsından şikâyet ettiler. Erenler şâhı bu makâmın karı çok (3) yağar. Zemîni yüksek yerde ve kış gününde erenler nazarında cem^c olan (4) cümle dervişler ve fuçarâlar kışın şiddetine tâkat getirmeyip perişân hâl (5) ve muzdarib-ül ahvâl olurlar. Nola erenlerin kemâl-i keremlerinden dileriz ki bu yerden (6) kalkıp bir sevâhil yerde sâkin olup karar etseñiz tâkim erenlerin (7) muhabbet ve şevkine cem^c olan tâlipler hazır edip rahat ederler. Hâzreti (8) Hünkâr Hacı Bektâş Velî halî ferinin bu nevi^c kelâmlarını işitip buyurdu ki (9) bu yerden yüce bir yer dañi olsa anda sâkin olup karar ider idim. Amma (10) gam ve elem çekmeñiz size odun kıdın dañi görelim dedi. Anda hazır olan (11) kimesneler bildiler ki erenlerin Şuluca Kâra ögükden gitmege rızaları yoktur. (12) Bir dañi nutk etmeyip kelâm söylemediler. Günlerde bir gün Hâzreti Hünkâr (13) Hacı Bektâş Velî Kaddes'allahü Sırrahü'l- ^cazîz yerinden kalkıp

hâlifeler ve dervişler (14) ile maa^cn Hırğa Dağına çıktılar. Hâzreti Hünkâr ol zikr evzan de- (15) vecik ardıcı dibinde oturup buyurduğu odun cem^c edeler (16) ateş yakalar. Anda hazır olan hâlife ve dervişler her biri bir cânibe (17) odun isteyü gitdiler. Birazca çör ve çöp cem^c ettiler. Ateş yaktilar. (18) Tâkim ateş-i süzân olup kızdıktâ gördüler ki Hâzreti Hünkâr (19) oturduğu yerden ayağ üzerine tırdı. Şevkile semâ^c eyledi. (20) Hâzreti Hünkâr ile cümlesi semâ^ca girdiler. Bu minvâl üzere ol ateş (21) etrâfında tamam kırk kerre devr edip andan soñra ol kân-ı kerem Hâzreti (22) Hünkâr mübârek hırkasın çıkarıp ol ateşe bırağıp fâriğ (23) oldu. Tamam yandı hattâ hırğa-i şerîfeden eşer kalmadı. Şâfî kül oldu. (24) Ol vakit Hâzreti Hünkâr ileri gelip mübârek ellerin ol ramâd-ı havaya [85a] (1) şavurdu. Fi'l-cümlete zerre zerre olup her bir zerresi bir cânibe düştü. (2) Anda hazır bulunañ hâlife ve dervişlere teveccüh edip buyurdu ki (3) iş bu külün düştüğü yerlerde odun bitsin ve kıyâmete degin gitsin. (4) Her dâi'm yakıp rahat olsunlar. Tâ haşre degin hergiz tükenmeye dedi. (5) Hâk sübhâne vetea^clâ Hâzretiniñ ^cün ve ^cinâyetiyle ve Hâzreti Hünkârın Hacı (6) Bektâş Velîniñ velâyet ve nuḡk berekâtıyla ol tağda otun bitdi. (7) Gitdikçe çoğaldı. Günbegün ziyâde oldu.^cUryanlar ve ğaripler ol tağdan (8) otun kesip getirip yakarlardı. Āniñ ile muğtenem olup rahat (9) oldular. Hâlâ ol demden bu deme kadar ol etrafiñ halkı āniñ (10) ile cümle çiglerin pişirip her hâcetlerin āniñla bitirirler. Daḡı ol (11) tağda Hırğa Tağı diye isim verdiler. Kırşehir kurbunda meşhur ve ma^cruftur. (12) Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî Hırğa Tağından kalkıp hâlifeler ile Şuluca (13) Kâra öğüke gelip karar buyurdular. Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî (14) Hâzretleriniñ Şarı Şaltuḡ Sultānı Gül^czâra * İrsâl İttigi Beyânıdır: (15) naklıdır ki Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî El Hōrasānî Ḳaddes'allahü Sırrahū'l- ^cazîz (16) megerkim günlerde bir gün ^cArafat Tağında olan çile hāneye varmış idi. (17) Zemzem pınarı kurbunda gördü. Bir kimesene koyun güder. Hâzreti Hünkâr (18) ānı göreceḡ katına gelip eyitdi: Adıñ nedir oğlum buyurdu. Ol (19) çoban eyitdi: Adım Şaltuḡtur dedi. Hâzreti Hünkâr eyitdi: Yürü (20) imdi seni Rum iline şaldıḡ dedi. Arḡasın yaptı. Gözlerin şağadı (21) nazar-ı himmet eyledi. Erenleriñ nazarı kimyâdır. Kâra taşa nazar etseler la^c l-i (22) cevher olur. Ol saa^ct Şaltuḡ cümle hicâpları ref^c edip menzil (23) ve maḡâmât kat ^c edip erlik mertebesine kıdem baştı. Hâl ve aḡvâl [85b] (1) ne idigün bildi eyitdi: Erenler şâhı ya bu koyunları nice edeyim dedi. (2) Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Şâhibi gelinece koyunlan bu yerden gitmez. Hemen sen (3) üstâd-ı nefsin tut. Ol bizim dedigimizi isle

* gül^czâr: Kaligra. HD.

dedi. Hâzreti Hünkâr (4) Şaltuğun beline kendi mübârek eliyle bir ağaç kılıncı kuşattı ve eline yedi (5) tane ok ve bir yay dağı verdi. Ulu Abdal kendi (6) ile yoldaş koşup gönderdi. Eyitdi yürü imdi iki bir deme doğru (7) yola varmakta ol. Biz saña kılâguz oluruz dedi. Şaltuk erenler (8) nazarında tazarru^c ve niyâz edip şafâ-i nazar-ı himmetin alıp şeref-i dest-i pus (9) kılıp Hâzreti Hünkâr eyitdi: Şaltukum şağın havf-ı hekime seni bu hizmete (10) göndüren seniñ ile bilebilir. Hiç gam yeme. Her kande iseñ biz seniñ (11) ileyiz ve saña yoldaşız dedi. Şaltuk erenlere karşı niyâz (12) ve meskenet gösterip Ulu Abdal ve Küçük Abdal bile sence alıp doğru (13) Sinop^{*} şehrinden Karadeniz kenârına geldi. Harman Kaya demekle ma^cruf (14) bir kayanın üzerine oturup bir miktar şöhet ettiler. Hâlâ (15) ol oturdukları taşın üzerinde bi ev içi miktarı yeşil (16) ot bitip nemâyân görünür. Andan kalkıp deryânın içine (17) girdiler. Şaltuk ol seccâdeyi deniz üzerine şaldı ve kendi ol (18) seccâde üzerinden aşağı inip Küçük Abdal seccâdeyi silkip (19) omuzuna attı. Kürşek dağı kavmiyle deniz kenârında тұrmuşlar idi. (20) İleri geldiler ve Kürşek^{*} atından aşağı inip Şarı Şaltuk (21) Sultânın ellerin öptü. Ulu Abdal ve Küçük Abdal birle görüştü. (22) Fi'l-hâl atlarından inip ol kavim dağı Şarı Şaltuk Babanın (23) ellerin öptüler. Abdallar ile dağı görüştüler. Kürşek Şarı Şaltuk [86a] (1) Sultânı kendi makâmına da^cvet eyledi. Eyitdiler sultânım buyurun şü atların (2) üzerine süvâr oluñ. Siziñle meskenimize varalım. Bir kaç gün dem ve dîdar (3) görelim dedi. Şarı Şaltuk Sultân eyitdi: Hoş ola da^cvete (4) icâbettir varalım amma bizim yayanca yürümekte şafâmız vardır. (5) Sizler yine atlarınıza süvâr oluñ böyle gidelim dedi. Kürşek ve gayrılar (6) dağı atlarına binmeyip yaya yürüdüler. Ol kavim dağı hemçenân pâdişâhlarının (7) yayan yürüdüğün görüp anlar dağı yayada olarak pâdişâhın (8) sarayına geldiler. Kürşek ol kumaş döşek üzerine Şaltuk Babayı (9) teklif etti. Oturmayıp seccâdesin şalıp üzerinde oturdu. (10) Yine ^câdet üzre sağ yanında Ulu Abdal ve şol yanında Küçük (11) Abdal oturup Kürşek bir niçe gün hizmet edip ^cazîm ziyâfet (12) eyledi. Amma anlardan ^cİsî üzre tersâyi idiler. Şarı Şaltuk (13) Baba anları dîne dâ^cvet etti. Kürşek muhâlefet etmeyip kendi kavmiyle (14) İmâna gelip müslüman oldu. Şarı Şaltuk Sultân Rum ili (15) gecesi getirip bunlara Hüseyin mişâli kisve dikti. Bunlara giyirdi. (16) Dağı Kürşek ve kavmini vedâ^c edip deniz kenârına geldiler. Seccâde şalıp (17) üslub-u sâf üzre çıkıp oturdular. Şaltuk Baba Eyitdiler. (18) Erenler seccâdesi her ne tarafa şaldılar ise revân oldu. Ol

* Sinop: Sinab. HD.

* Kürşek: Gürleş. HD.

seccâde (19) Rum ilinden yana revân oldu. Gül^czâr kâla^csına toğru revân oldu. (20) Amma ki ol Gürcü pâdişâh hayâtında olduğca kendi kavmiyle müslüman (21) idiler ve Kûrşek ki dünyâdan nakl edecek ol kavm geri evvelki dünyâlarına (22) döndüler. Lâkin ol kisvei³ çıkarmadılar. Ol etrâfın halkı hâlâ (23) giydiklerine bâi^cş oldur. Çünkim ol seccâde deñiz yüzünde gitdi. [86b] (1) Topruca^{*} vilâyetinden yukarı gül^czâr nam kâla^cya iriştı ve duvarınıñ (2) dibine tûrdu. Ayırık gitmedi âni gördüler. Şarı Şaltuğ Baba ve Abdallar seccâde (3) üzerinden aşığı itdiler. Şaltuğ Bana Abdallara eyitdi: Erenleriñ (4) bizi bunda şaldığın bir hikmeti vardır. Sizler bu kapıya dolanıñ (5) ben bu kâla^cya varıp çıkarım dedi. Ulu ve Küçük Abdallar kapıya yürüdüler. (6) Şaltuğ Baba deñiz yüzünden ol kâla^cnıñ taşra yanna tûrdu. Hikmet (7) ol vilâyet eri Şarı Şaltuğ Sultân [...] taşlara yapıştığı (8) vakit ellerine karşı gelir idi. Ol kaya tutacak olur idi. Dağı ayaklarına (9) taşla bastıkça gömölüp başacak olur idi. Bölüğe tamam kâla^cnıñ burcuna (10) çıktı. Hâlâ elleriniñ ve ayaklarınıñ izleri ol taşta mua^cyyen (11) ve âşikâr görünür. Megerkim ol kâla^c 'lâ-zâd lādından bir kâfir beginiñ (12) hükmünde idi. Velâkin kâla^cda yedi başlı bir ejderhâ var idi. Âniñ (13) havfından kaçıp bir âhir kâla^cya gitmişler idi. Şarı Şaltuğ Sultân (14) kala^c burcundan ol ejderhâyı gördü. Dağı sehm-nâk na^cra urdu. Ejderhâ (15) çünkim na^cra âvâzın işitip yattığı yerden kalkıp ol yedi başlı (16) ejderhâ yedi başlı ağzın açtı. Odlar saçtı heybetle dem urup sultânıñ (17) üzerine hücum etti. Şarı Şaltuğ Baba gördüğü ejderhâ yedi yerden (18) baş kaldırıp ağzın açıp yedi tamu gibi odlar saçtı. Dört seyyah (19) ile 'âlemi doldurdu. Hemandem aşağı inip eline yayını alıp bir ok (20) çıkarıp kirişe koydu. Dağı geçti tûldurdu. Ejderhânıñ başını gözleyip (21) küşâde etti. Ol ok kirişten çıkıp ejderhânıñ ağzına doğundu, (22) girip eñsesinden çıktı. Şarı Şaltuğ Baba bir ok dağı çıkarıp (23) be nevi^cyle ol ejderhânıñ her başına bir okurdu. Ejderhâ dağı (24) kuyruğı ile âni araya alıp muhkem şıktı. Hayli zahmet verdi. Şaltuğ Baba [87a] (1) yanındaki olan erenleriñ verdiği kılınıcı unutup Hâzret-i (2) Hızır Nebî 'Aleyhisselâma çağırdı. Megerkim ol vakit Hâzret-i Hızır (3) Nebî 'Aleyhisselâm Şuluca Kâra ögükde Hâzret-i Hünkârıñ yanında oturup (4) şöhet ederler idi. Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Hızırım Şaltuğ ejderhâ (5) buñalttı. Yanında olan kılınıcı unuttu. Saña çağırdı tez eriş (6) kılınıcı Şaltuğun hâtırına getir dedi. Hâzreti Hızır Nebî 'Aleyhisselâm (7) vedâ^c edip ve atına süvâr olup tarfetü'-l 'ayn içinde Gül^czâr (8) Kâla^csına irişip ol ejderhâya bir muhkem cedâ urdu. (9) Şöyle ki ejderhâdan geçip taşla tûkundu. Andan Şarı (10) Şaltuğ Sultâna eyitdi: Ey gerçek

* Topruca : Tobrûca. HD.

er şol yanındaki kılıncı (11) çıkarıp ejderhânın başın niçün kesmezsin dedi. (12) Hâzret-i Hızır Nebî °Aleyhisselâm öyle deyince kılınc Şaltuğ Babanın hatrına (13) geldi eyitdi: Ey Hızır Nebî çağırduğım erenler haqqıçün işbu (14) kılınc hatrıma gelmedi. Yohsa saña zahmet edip çağırmazdım (15) dedi. Sarı Şaltuğ ol kılınc ile ejderhânın yedi (16) başın kesti. Yedi ırmağ misâli kan aktı. Andan sonra (17) Hâzreti Hızır Nebî °Aleyhisselâm Şaltuğa veda° edip revân oldu. Hâlâ (18) Hâzreti Hızırın °am izi ve cedâsının yeri ol taşta (19) mua°yyen görünür. Ba°dezzamân Ulu Abdal ve Küçük Abdal (20) kıla° kapısına geldiler gördüler kim Sarı Şaltuğ Sultân (21) ejderhâyı helâk etmiş görüp gâzan mübârek olsun (22) dediler. Ol kıla°dan taşra çıktılar Sarı Şaltuğ (23) Sultân Abdallara eyitdi: Ejderhâ cenginden beğayet şarştım [87b] (1) baña bir içim şu getirin dedi. İçip rahat olam dedi. Etrâf (2) eknâftan arayıp bulamadılar. Gelip haber verdiler. Sarı Şaltuğ hemen (3) bir yere inip mübârek eliyle ol yeri kazdı. Fi'l-hâl zülâl gibi (4) bir laîf şu çıktı deñize toğru aktı. Şaltuğ Baba ve Abdallar (5) ol şudan içip rahat oldular. Ol arada gezer iken koyun güden (6) bir kimse buldular. Ejderhânın katlinden kıla° şâhibine haber bildirdiler. (7) İşidip şâd oldu. Bir niçe adamlar ile kıla°ya gelip ejderhâ- (8) nın ahvâlin gördüler. Şaltuğ Sultânın ayağına yüzlerin sürdüler. (9) Sarı Şaltuğ Baba anı dîne da°vet eyledi ve kelime-i tevhîd beyân kıldı. (10) Ol İmâna gelip erenlere cân-ı gönülden muhabbet oldu ve cümle kavm kabîle (11) yekünü kıla°ya gelip ejderhânın leşini gördüler. Her biri tahsîn (12) ve âferîn okudular. Ejderhânın leşini parça parça edip (13) kıla°dan taşra çıkarıp deñize döktüler. Kıla°yı yine şenlik ettiler (14) ve her biri kendi makâmlarına gidip sâkin oldular. Şaltuğ Babaya (15) ol mîr derûnundan muhabbet edip bir âsitâne bünyâd eyledi. Ulu (16) Abdal ve Küçük Abdal kıla°dan karar edip niçe türlü kerâmet (17) ve velâyet gösterip ol yerin halkı kendiye muhabbet eyledi. Bir niçe (18) yıldan sonra Sarı Şaltuğ Baba Hâzreti Hünkârı ziyâret edeyim (19) dedi. Pes rivâyet bu vecihledür ki Hünkâr Hacı Bektâş Velî El Horasânî (20) Hâzretlerinin âsitânesinde ol vakit açan nâm bir kimse var idi. Hâzret-i (21) Hünkâr evinin çiftçilerinden idi. Her dâi° m iki öküz ile çift (22) sürer idi. Ol öküzlere beğayet riâ°yet ider idi ve hoş (23) tımar eder idi. Yemlerin ziyâde verirdi. Vaktiyle şulardı ve yerlerin (24) yumuşak ider idi. Şöyle ki kendi °uryan olup öküzlerin [88a] (1) yatacak yerine yatıp aşağı yukarı yuvallanırdı. Arkasına batan nesnei° (2) giderdi. Bu vecihle hizmetler ederdi ki kimse kuşur bulamazdı. Bir gün (3) çift sürer iken itdifâk-ı hiddete gelip elindeki misâs ile (4) dürtüp öküzün bir yerini kanattı. Derhâl Hağ Sübhâne ve Teâ°lâ (5) Hâzretlerinin hikmet ve kudretiyle ol

öküzün birisi dile gelip (6) eyitdi: Yâ Açak bundan iḳdam-ı hizmetimde kuşur etmezdiñiz. Şimdiye (7) degin baña hoş hizmet ederdiñ, iyice tutardıñ. Kocaldım kuvvetim (8) kalmadı. Pes ānıñcün şimd [...] ile beni incitdin imdi. (9) Yarın ki gün şabaḥ olduḳta göre sankim kırk vücut abdal Rum ilinden (10) Şarı Şaltuḳ Sultānıyla gelirler. Hem sen kurtulursun hem de ben kurtulurum (11) dünyanıñ zaḥmetinden dedi. Yine ḥāmuş oldu. Çünkü [...] ol (12) öküzden bunuñ gibi cevābı iṣitdi. Ol gün çiftten fāriḡ olup (13) geri döndü. Āsitāneye geldi. Megerkim Ḥazret-i ḤünkārḤacı Bektāş Velī (14) ol vaḳit niçün geldiñ diye buyurdu [...] daḫi vāḳi^c olan ḥālī (15) beyān eyledi. Bulunanlar taa^cccüb edip adın öküz söyleten baba kodılar. (16) Ol gece geçti şabaḥ oldu. Çelebiler durup ḥalīfeler ve dervişler namāz-ı (17) şubḥu edā kıldıḳtan soñra āsitāneden çıkıp Aḳsaray yolundan yaña (18) Şarı Şaltuḡu istiḳbāl ederler. Bulmayıp geri dönerler. Megerkim Şaltuḳ (19) Baba Sultān Kırşehir yolundan beri gelip Sivriliden beri gelip Şuluca (20) Kara öḡüke ḳurbette geldiklerinden Aḳḳayaya karşı cemāa^ctiyle oturup ḥayli (21) vaḳit şoḥbet ettiler. Andan ḳalkıp her biri eteklerine çağıl taş doldurup (22) bir yere yıḡdılar. Bu bizim nişānımız olsun dediler. Ḥālā daḫi bu güne (23) degin ma^clum ve mua^cyyendir. Andan āsitāne-i şerife geldiler dua^c ve ḡlbang (24) edip içeri girdiler gördüler kimesne yok. Hemān bir iki derviş gördüler [88b] (1) ḥaber şordular. Çelebilerden ḳande gitdiler diye ol dervişler zıkr olunan gibi (2) ḥaber verdiler. Bir laḫzādan soñra gördüler. Çelebiler ve ḥalīfeler geldiler. Çünkü (3) çelebiler āsitāne ḳapısından içeri girdiler. Şarı Şaltuḳ Sultān tekyede (4) oturur buldular. Bunlarıñ geldiklerin görüp erkān ne ise gördüler. (5) Pervāz şofra geldi yediler şükrin dediler ve ellerin yudular. Şoḥbete meşgul (6) oldular. Çevre etrāfında olan ve iṣiten muḫipler daḫi geldiler. Bir ^cālī meclis (7) oldu. Ol söyleyen öküzü getirip ḳurbān eylediler. Bir niçe günden (8) soñra Şarı Şaltuḳ Sultān Baba ayaḡa тұrup kendi maḳām ve menziline (9) gitmege çelebilerden icāzet istedi. Çelebiler āña şofra ve cıraḡ çeḥār-ı ^calāmet (10) şundular. İcāzet ve ināyet verdiler. Āsitāne ḳapısından taşra bir miḳtār (11) çıktılar. Pes Şarı Şaltuḳ Sultān selāmlayıp veda^c eyleyip geri (12) döndü. Rum ilinden yaña ^cazm edip ḡl^czār ḳala^csına revān oldu. (13) Tākim yine ol ḳala ^cya geldi. Saa^cdetle ḳarār ḳıldı ve niçe müddet ḥayātta oldu. (14) Çok türlü remz ü rumūzlar gösterdi ve niçe velāyet ve kerāmetler iḫḥār etti. (15) Eger ki Şaltuḳ Babanıñ Rum iline gösterdiği velāyet ve kerāmet ve keşfler (16) zıkr olunsa ḡāyet muṭavvel olur. Ānı isteyen menāḳıbında bulur. Biz yine (17) sözümüze gelelim. Çünkü Şarı Şaltuḳ Baba dünyā sarayından āḫirete naḳl (18) etmeli olunca Ḥaḳ Teā^cla Ḥazretiyle müvāṣalat-ı

karîb olduğun bildikte (19) ol kıala^c [...] kıatına çağırıp vaşıyyet eyledi. Şimdin geri va^cde (20) tamam oldu. Biz bu dünyâdan gideriz ve âhîret mülküne sefer ederiz. İmdi (21) gerektir ki bizim muhiplerden her kim var ise her biriñiz bir tabut düzdürüp (22) getiriñ yanımda kıoyun. Cismim yuyup beni kefenleyip namâzımı kııldıktan sonra (23) çıkıp taşrada siz muntazır oluñ. Her kıankıñızıñ taputunda bulu- (24) nur ise alıp defn edesiz. Vefâtımdan sonra da^cvâ ve nizâ^c etmeñ [89a] (1) yoħsa siz bilirsiniz. Ğâfil olmañ size ziyânım doķunur dedi. Ol kıala^c şâhibi (2) eyitdi: Sultânım biz sizi kıankı taput içinde idigünizi niķe bilelim luķf ilk (3) kendiñizi ben ma^clum iliñ dedi. Şaltuķ Baba eyitdi: Sen daħi bir taput (4) düzdürüp yanımda kıoy. Sen taşra çıkıp canım için fâtiħâ-i şerîf okuyasın. (5) Her birleri kendileri getirdiķi tapudu aldıķda ben seniñ taputuyuñ içindeyim. (6) Saña elin şunarım. Ol vaķit beni andan bilesin dedi. Daħi dünyâ kelâmın etmeyip (7) gözlerin yumdu. Ğaķ Teâ^clânıñ emriyle teslim oldu. Âhîret mülküne naķl (8) eyledi rahmetullâh-u^caleyh rahmeten vâsiķan ecmai^cn. Şarı Şaltuķ Sultânıñ (9) vefâtın işitip muhipler her taraftan geldiler ĝaras tuttular. Yeryerin taput (10) düzdürüp kıatına kıoydular. Ol kıala^cnıñ zıķr olunan Şaltuķ Sultânıñ (11) vaşıyyeti ĝibi anlara ĥaber verdi. İşidip her biri ĥizmet edip odun (12) ve şı getirdiler. Yudular, kefenleyip taşra çıktılar. Muntazır oldular. Pes (13) biraz zamandan sonra her biri içeri ĝirip taputların cümlesinden (14) Şaltuķ Bana ĝörüñdü ve her biri kendi taputu içinde buldular. Şâd (15) ve ĥurrem oldular. Her biri yerli yerine ĝitdiler. Andan o biñ içeri ĝirdikte (16) kendi taputun açıp ĝördükte ol Şarı Şaltuķ Sultân taput (17) içinde kala^c begine elini şıundu. Biñ daħi şâd oldu. Ğöñlü mutmai^cn oldu (18) ve Şaltuķ Baba Ğazretleriniñ mübârek ve mesu^cd dest-i şerîfin pūs edip (19) ânı defn eyledi. Ğâlâ yedi yerde âsitânesi vardır. Cenâb-ı Mevlâyı (20) hemnin üzerimizde ĥazır eylesin âmin. Yâ mui^cn biķürmete seyyidelmürselin (21) vebiķürmete cemi^c meķânü vemâyekün. Ğazreti Ğünkâr Ğacı Bektâş-ı Velîyyül-Ğorasânî(22) Ğazretleriniñ Âķi Evrân İle Mülâķâtları Beyândır: Rivâyet bu cihetle (23) olmuştur ki Ğazreti Ğünkâr Ğacı Bektâş Velî el-Ğorasânî Kıaddes'allahü Sırrahu'l- 'azîz [89b] (1) Âķi Evrân birle ikisi bir ma^cni eylediler ve muĥabbetleri birbirine ziyâde eylediler.(2) Ğatta ĝünlerde bir ĝün Âķi Evrân Sultân eş nâ-i şoĥbetlerinde buyurmuştur ki (3) her kim bizi şeyķ edinirse Ğazreti Ğacı Bektâş Ğünkâra varsın. Bizi ĝörmek (4) dileyen ânı ĝörsün dedi. İmdi mâ^clum ola ki Âķi Evrân Sultân ulu- (5) lardan velâyet erenlerindendir. Fütüvvet-i dâreyn 'âlemde surürî ve ser- ķeşmesidir (6) ve daħi ânıñ aşlı ve nesli ve ĥasb-ı nasîbleri ve mevlütlerin ve meķân-ı

aşliyyesin (7) kimesne bilmez. Ğai'p erenlerindendir 'âlemde âni Şeyh Şadreddin Konyevî Hâzretleri (8) izhâr etti. Andan muḳaddem sırrına kimesne irmedi ve ḳande idikin bilmedi.Çünkü (9) bu meḳâḳıḳ-ı şerîf celîl-ül ḳadirde Âhi Evrân Sultân zıkr olundu. Pes (10) lâzım geldiki Şeyh Şadreddin Konyevî Hâzretleri âni niçe izhâr etti. Deñizliden (11) Ḳırşehiriz deġin menâḳıḳı beyân ola. Ol zamanki Ḳonya şehrinde Molla Celâ- (12) leddin Belhi Hâzretiniñ Şems-i Tebrîzî gelip derviş eyledi ve amma nevecihle (13) âni ṭarîḳ-i faḫze sâlik ettigin 'âyan ve beyân edersem beġâyet muṭavvel olup (14) maḳşudumuzdan ḳalırız. Âni bilmek murâd eden menâḳıḳında bulur. Biz geri sözümüze (15) gelelim. Âhi Evrân zühurunu bilelim. Pes Molla Celâlettin Belhi Hâzretleri (16) ' ulemâ ile ihtilâtı kat' edip fıḳra girûhuna dâhil oldu ve zümre-i 'ulemâya (17) bu hâl ziyâde güç gelip ve her biriniñ ḫatırları rencide olup dökülmesi (18) bir yere gelip Ḳonya 'da Sultân 'Alaa'd-din ḫuzuruna geldiler. Şems-i Tebrîzî'den şikâyet (19) ḳıldılar. Cümlesi ağız bir edip Eyitdiler. Sultânım Molla Celâlettin Belhi ulu (20) 'âlemdir.Bir derviş gelip neylerse eyitdi:Âni bizden ayırdı kendisine (21) döndürdü. İmdi âniñ gibi kişi kendi cinsinden [...] edip bir ġayri (22) cinse ḳatılmaḳ revâ degildir. İltimas ederiz ki emr edesiz Molla Celâleddin (23) Belhi Hâzreti yine kendi şüretine gire dediler. Sultân 'Alaa 'd-din anlardan (24) bu resme kelâmı işidip eyitdi: Bir 'âlim kimsine çok kitap oḳumuştur. [90a] (1) Hâlâ bir velî geldi. Kendiye velâyet ve kerâmet gösterdi. Âniñ gönlünü aḳarrup (2) derviş eyledi. Ol şâhip velâyet ve ehlüllahdır. Dervişlere ḳatıldığı (3) için ol ṭai'feye ihtilaṭ etme mi diyelim. Vallah ül-'âzım ben öyle diyemezim. (4) ve diyebilmezim dedi. ' Ulemâ ṭai'fesi pâdişâhın bu cevâbından rencide olup (5) taşra çıktılar fi'l-cümleten ittifaḳ edip eyitdiler: Biz bunuñ gibi zâlim ḫâkimiñ (6) ḫükmü geṭtigi yerde olmazız. Başımız alıp bir ġayri diyâra gideriz dediler. (7) cemi'si Ḳonya şehrinde ne deñlü 'âlim ve ḳaḫi ve müftive soḫne var ise müderris (8) ve faḳya cümlesi ol gece şehirden ḳıḳıp 'Arabistan ṭarafına revân oldular. Hikmet-i (9) ḫudâyı lem-yezelse ol gecede cum'a gecesi idi. Çünkü şabaḫ oldu. Mübârek Cum'a (10) günü hiçbir câmi'de Ezân-ı Muḫammediye oḳunmadı. Şehir ḫalkı geldiler. Sultân 'Ala- (11) addin Hâzretlerine ḫâli beyân ettiler. Cümle şehirden gitmişler bugün mübârek yevm-i Cum'a (12) Ḳonya gibi şehirde hiç bir yerde ezân-ı şerîf işitmedik dediler. Sultân 'Alaa'd-din (13) bildigi 'âlimlere kendiniñ sözü beġâyet gücü geldi. Anıñçün şehirden ḳıḳıp (14) gitdiler. 'Âlimler bu sıra câhillik ettiler dedi. Fi'l-hâl Şeyh Şadreddin (15) Konyevî Hâzretlerine kendi cânibinden adam gönderip medet gerek 'ulemâ ṭai' fesin (16) geri döndürmege bir çâre eylesin. Zî'râki

anlarsız olmaz dedi. Megerkim (17) ol vakit Şeyh Şadreddin Konyevî Hazretleriniñ âsitânesinde bir muheyya tedârik (18) var idi. Ol cihette nıfş ül-leyl olıcak kalkıp dervişler sarı aş (19) ve piring ve şekeri ni'metler pişirip hazır etmişler idi. Cümle fıkralar anda şeyhimiñ (20) huzûrunda cem^c olmuşlar idi. Henüz dahî kazğanlar ucağtan inmemiş idi. (21) Âsitâne kapısında atından inip içeri girdi. Ol vakit pâdişâhın adamı (22) çıkā geldi. Âsitâneyi gördü. °Aẓim cemi^cyyet olmuş selam verdi. Dahî ileri (23) gelip Şeyh Şadreddin Konyevîniñ elini öptü. Sultân °Alaa'd-din selamın [90b] (1) °arz eyledi. Şeyh Şadreddin Konyevîniñ iş bu haberden agâhı olduğda nakîbin (2) katına okuyup aña eyitdi: Tiz benim kaṭırım irleyip süvâr olgıl. Bundan Deñiz- (3) liye var filan yerde filan bağda bir adam vardır. Şol sîmâda orta boylu (4) kara yağız kimesnedir. Yüz beñlü buğday añlu bir kimesnedür. Āña bizden selam iriştir (5) ve bizim canımıza ānı dā^cvet eyle. Ānıñ ile maa^cn ikiniz dahî kaṭıra süvâr olup (6) tiz geliñ. İş bu loḡmai^o yemege irişin buyurdu. Pâdişâhın adamına yer gösterip (7) oturttu. Naḡib oldumda şofraları hazır etmişti. Hemandem Şeyhiñ kaṭırına (8) süvâr olup Konyadan çıkıp Deñizliye iriştir. Ol bağın kapısına (9) gelip atından inip gördüğü fi'l-hâl bağın kâpısı açıldı. Ol (10) sîmâda bağbân taşra geldi. Naḡib ül-eşref ānıñla buluşup görüştü. (11) Şeyhiñ selâmın ve buyurduğu kelâmın aña söyleyip yerine getirdi. (12) Megerkim ol bağbân Āhi Evrân Sultân idi. Al gögse koyup Şeyhiñ (13) selâmın aldı ve meskenetle ta^czim ve ihtiramlar kıldı eyitdi: İmdi sen bunda (14) turgıl. Ben varıp bağı şâhibine teslim edeyim. Andan soñra seniñle maa^cn (15) gideyim dedi. Āhi Evrân Sultân ol bağ şâhibine varıp eyitdi: Gelse (16) bağıki tımar ile şimden soñra bize sefer düştü gideriz dedi. Bağ şâhibi (17) eyitdi: Bu nice sözlerdir biz saña öğrendin. Şimdi bizi niçin terk edersin (18) ve bizi koyup kande gidersin dedi. Āhi Evrân Sultân eyitdi: Şeyh Şad- (19) reddin Konyevî Hazretleri bizim için adam göndermiş. Geldi ve bizi da^cvet (20) eyledi. Āña gideriz hâlâ ol adam kaṭır ile bağın kapısından bize muntazır- (21) dur dedi. Bağ şâhibi eyitdi: Var imdi sen bizden muḡaddim gelen adama (22) filan aşmadan birazca üzüm divşür virisün dedi. Āhi Evrân Sultân (23) eyitdi: Ben ol aşmai^o ne yerededür bilmem dedi. Ol bağ şâhibi eyitdi: (24) Bir nice zamandır bu bağın bağbânısın bir aşmai^o dahî bilmez misin [91a] (1) kande olduğun dedi. Āhi Evrân Sultân eyitdi: Ben seniñ bağını (2) beklemeye ḡavl ettim. Aşma dikmege ḡavl etmedim dedi. Ol bağ şâhibi geldi naḡibi (3) anda gördü. Kaṭıra binmiş ṭurur selâmın verdi. Ānıñla görüştü bağın (4) kapısından içeri girdi. Kendi eliyle ol bağından bir kaç huşa üzüm (5) koparıp naḡibe getirdi. Naḡib dahî yağlıgına bağlayıp oradan (6) çıkıp Āhi

Evrân Sultân ile maa^cn kaṭıra süvâr olup (7) baḡ şâhibine veda^c edip Konya cânibine toḡru revân oldular. Ol (8) kaṭır yine kırk adımda Konyaya geldi. Dâhil olup Şeyhîñ âsitânesine (9) iriştiler. Kaṭırdan aşâğı inip içeri girdiler. Şeyh Şadreddin Konyevî (10) Hâzreti birle buluşup görüştüler. Şeyh Şadreddin Hâzretleri Âhi Evrân (11) Sultânı görecek ta^czim edip kendi yanına aldı. Merhabâ kıldı ve naḡīb (12) şofrai⁹ getirdi. Ol ṭaa^cmdan maa^cn yediler. Tamam oldu. Şofrai⁹ götür- (13) düler. Duâ^c şenâvi edip şükrin dediler. Ellerin yudular. Âhi Evrân (14) Sultândan yañâ Şeyh Şadreddin başın kaldırıp eyitdi: (15) Baḡ karındaşım Âhi bu gece şehriñ ^culemâları çıkıp gitmişlerdir yukârı (16) var. Ol danişmendlerni geri şehre döndür gelsinler. Cum^ca namazı (17) fevt olmadan irişip cum^c a namazını Konyada kılsınlar dedi. Âhi Evrân (18) Sultân semâ^cn mutîa^cn deyip oturduğı yerden fi'l-hâl (19) gelip âsitâne kapısından çıktı. Heman üç adımda ^culemânıñ gücüne (20) irişti. Çehâr-ı şenbe şoyunuñ özününde gördüğü ^culemâlar güçlerin (21) çekip giderler Âhi Evrân Sultân ileri varıp arḡırı yoluñ (22) üzerine durup eyitdi: Mollalar girü dönüñ bundan böyle sizlere (23) gitmeye yol yoktur dedi. ^cUlemâ ṭâi^cfesi bir türlü âniñ sözüne kulaḡ [91b] (1) urmayıp birisi başın yukârı şalmadılar. Âhi Evrân Sultân kim (2) aldığın bilmediler. Hemandem Âhi Evrân Sultân bir maḡra birle çağırduğı ya (3) arzı ebleḡı dedi. Âni gördüler ki o saa^ct arz bu ^culemâları muḡkem ṭuttu (4) fi'l-cümle atlarıyla ve eşekleriyle ve develeriyle dizlerine deñlü gömüldüler. Daḡı (5) harekete mecalleri ḡalmadı. Şöyle durdular danişmendler bu ḡâli çok gördüler. (6) Fi'l-cümlete yüzlerin yere sürdüler dediler. Yerizi şalıversin emrinle (7) mu^ctî olalım dediler. Âhi Evrân Sultân eyitdi:Yâ arzı ḡal dedi. (8) Ol saa^ct yer kendileri şalıverdi. ḡallas oldular. Yine ileri teveccüh (9) ettiler. Geri dönmediler. Âhi Evrân Sultân anlarıñ muḡâlefetlerin (10) görecek. Tekrar zemine ḡükm etti. Yâ yer bunları ṭut dedi. Fi'l-hâl (11) gördüler ki yer bunları ṭuttu. Cümlesi ḡayvanlar ile ḡarınlarına varıncaya ḡadar (12) körmüldüler. Andan ^culemâ ṭâi^cfesi bu ḡâli görecek ḡayrân ḡaldılar (13) ve her birerleri zâr ü giryân oldular. Bir vecihle harekete mecalleri yok. Bu kerre (14) ṭurduḡları yerden yine Eyitdiler. Sen kimsin söyle kendini bize beyân eyle (15) saña itaa^ct kılalım dediler. Âhi Evrân Sultân eyitdi:Beni Şad-(16) reddin Konyevî Hâzretleri gönderdi. Tâkim geri dönüp şehre gelesiz (17) yoḡsa bundan böyle mümkün degildür ki bir kıdım ileri gidesiz veyâḡut ol (18) Şeyhîñ sözüne ^cinad ve muḡâlefet edesiz. Kendiñiz bilirsiz dedi. Bu def^ca siziñ (19) cümleñizi bu arz yuṭar. Siz bilirsiz dedi. Geri döner misiz dedi. O ^culemâlar (20) ḡamu bildiler ki Âhi Evrân Sultân pek ḡuvvetlidir ve Hâzreti Şeyh (21) Şadreddin

Konyevî emr ile gelmiştir. Eyitdiler muhâlefete mecal yoktur. (22) Emr ile yer bizi şaliversin geri dönelim dediler. Bu def'a Âhi Evrân (23) Sultân çağırıp yâ arz bunları şaliver dedi. Ol saa't [92a] (1) bunları şalıverdi. Cümle zevr ile hallâş buldular. Âhir nâçâr olup (2) bil-żarûrî geri döndüler. Konya'ya toĝru yürüdüler. Âhi Evrân Sultân (3) eyitdi:Tiz yürün acele ile Konya'ya irün Cum'a fevt olmasın kılınsın dedi. (4) Cum'anın vaĝti geçmeden her biriñiz hizmetinde bulunsun dedi. Anlar Eyitdiler. Hâlâ (5) kaba kuşluk oldu. Biz henüz çehâr-ı şenbe şoyunuñ üzerinde yüz eyitdi:(6) Cümleñiz hep gözleriñizi yumuñ dedi, yumdular. Âhi Evrân Sultân geri açın (7) diye emr eyledi. Anların cümlesi gözün açtılar. Baĝtılar ki ṯarfet'ül- 'ayn içinde (8) Konya'ya gelmişler. Kendileri Konya'nın kenârında buldular. Her birisi kendi maĝâmlarına (9) geldiler. Hizmetlerine münâşebet kıldılar. Ol gün cum'a namazı fevt olmadı. Cemâ- (10) a't ile edâ olundu. Âhi Evrân Sultân Şadreddin ile buluşup (11) görüştüler. Şeyh Şadreddin Konyevî Âhi Evrân bilini baĝlayıp hayırla (12) du'a kıldı. İcâbet ve inâyet verdi. Âhi Evrân Sultân Şadreddin (13) Konyevî Hazretleri birle tektâr muâ'naĝa kılıp ved'â edip şehrin debbaĝ- (14) hânesine geldi. Bir zaman Konya'da debbaĝhâne de karar edip andan çıktı. (15) Kayseriyye şehrine revân oldu. Günlerde bir gün Kayseriyye şehrine geldi. Anda daĝı (16) debbaĝhâne de oturup karar kıldı. Âhi Evrân Hazretleriñ (17) Kayseriyye de debbaĝ olduĝu işâreti Beyânıdır. Amma rivâyet bu vecihle- (18) dırki Âhi Evrân Sultân Kayseriyye şehrinde dibbaĝhâne de karar edincek (19) yedi renkte yedi tâne saĝtiyân var idi. Her kim gelir ise kendiden (20) ne renk saĝtiyân varisterse ânınla tamam. Ne deñlü almak murâd eder ise (21) behâsın alırdı. Ol yedi tâne saĝtiyân var üzerin örtmüş idi. Heman (22) bismillâhirrahmânirrahîm deyip elinşunup ol üstü örtülü saĝtiyândan (23) ne türlü isterlerse verdi. Aşlâ tükenmezdi ve daĝı ol zaman 'âdet (24) ve kânun bu idi ki her heriften dükkan başına her gün yevm ül-kuşta alırdı. [92b] (1) Ğambazlar gelip Kayseriyye Begine ĝamz ettiler. Sultânım Konya'dan bir yeñi üstâd-ı (2) debbaĝ gelmiştir. Ziyâde işçileri vâfir saĝtiyân vardır. Şakirt çoktur. (3) Yevmiyye bu deñlü saĝtiyân firûzet ve eder ve külliyyetli pazarlık eder. Anda daĝı (4) yevm ül-kaş alırsanız muhallidir ve münâsisibtir dediler. Kayseriyye Begi iş bu (5) kelâmı işidecek bir nice adamlar gönderip eyitdi:Varın görüñ (6) dedikleri nice kimsedir. Bu şehre geleli kaç gün oldu ise söyleñ âña (7) ol kadar yevmiyye versin. Eger muhâlefet eder ise baña ifâde eyleñ. (8) Ben ânın ĝaĝkıñdan gelirim dedi. Fermân vâcib ül-ezâ'n muĝtezâsınca (9) ol kul Âhi Evrân sâkin olduĝu debbaĝhâne ye toĝru kaş (10) edip yürüdü. Amma ki bu taraftan Âhi Evrân Sultân

bu hâl (11) mâlum oldu. Yanında olan şâkirtlerine destur verip bugün varın (12) şefâda olun. Yarın ki gün yine gelesiz dedi. Anlar daḥî gitdiler Âḥi- (13) evran Sultân Ḥazretleri ol debbaḡhâneniñ kapısını bir gidip içeride (14) evran tonunu giyip başın rast kapıdan yaña koyup yattı. Ol begin (15) gönderdiği adamlar debbaḡhâne kapısına geldiler. Kapıyı baḡlı buldular. (16) Ol ḡammaz daḥî bunların yanında idi. Ol âl urup kapıyı açtılar. (17) içeri girip gördüler ki bir evran ol debbaḡhâneniñ içinde tamam (18) toputlu olmuş. Başın rast kapıdan yaña koymuş yatur. İki gözü (19) ḡulḡan ocağı mişâli yanar. Bunların içeri girdiklerin görecektir (20) yattığı yerden başını yukarı kaldırıp daḥî aḡzın açıp (21) ḡajḡardı. Öyle dem urdu ki cümlesiniñ °aḡlı başından gidip (22) sersem oldular. Birbirini açıp başarak kapıdan taşra çıktılar (23) ve begin katına geldiler. Ol beg bunların yüzüne bakıp gördü ki her [93a] (1) her biriniñ levn müteḡayyir olmuş ve vücudlarına lerze düşmüş sua °l idüp (2) eyitdi: Hâl nedür söyleyin. Size ne oldu niçin böyle tebdil ve taḡayyür olduñuz. (3) İş bu şaffet ile benim yanıma geldiñiz dedi. Anlar eyitdi: Sultânım evran bizi yuda (4) yazdı. Her birimiz güçle ḡallaş olduk dediler. Beg eyitdi: Niçe evrandır (5) bu şehirde evran mı var. Bu nice sözdür söylersiz baña laḡu ve laḡife edersiz (6) Beñzer ki beni maşharaya alırsız dedi. Anda vâḡ°ı olduğu gibi hâli ḡaber verdiler. (7) İşidenler taa°ccüb eylediler. Âḥi Evrân Sultân velâyet ve keşf-i kerâmet (8) şâḡibi °aziz olduğun bildiler. Âña ettikleri işe nâdim oldular. Tevbe (9) ve istiḡfar kıldılar. Ol ḡalden rücû° edip bir daḥî anıñ gibi iş (10) etmediler ve Âḥi Evrân Sultân katına ol niyyet ile gitmediler. Her biri °arz (11) ve niyâzlar edip ellerin öptüler ve ayaklarına yüzlerin sürdüler. İmdi (12) Âḥi Evrân Sultân Ḥazretleriniñ velâyet ve kerâmeti izḡarın alışmışdır (13) Ḳayşeriyye şehrinden ḡalkıp Ḳırşehirine geldi. Bir müddet anda ḡarar kıldı. Eger (14) iş bu şehirlerde gösteriş olduğu velâyet ve kerâmet zıkr olursa ḡâyet (15) muḡavvel olur. İmdi estin ânı kendi menâḡıbında bulur. Oḡuyup bir ḡişse (16) alır. Biz geri sözümüze gelelim Âḥi Evrân Sultân ḡünkâr ile mülâḡât (17) olduğun beyân kılalım inşallah Tea°lâ meḡer kim ol vâḡit Ḳırşehirniñ (18) adı ḡül şehri idi. °Azîm ulu şehir idi. İçinde câmi°ler ve mescidler ve medreseler (19) çoktur. °Âlim ve °âkil ve kâmiller ve ḡadıllar ve müftîler var idi. Olsa (20) şehir cümle ma°mûr idi ve bunların her birisi emr-i ḡaḡ üzere me°mur idi. (21) Ḥacı Bektâş Velî el-Ḥorasâni Ḳaddes'allahü Sırrahu'l- °azîz Ḥorasan diyârından (22) gelip Şuluca Ḳara öḡükde ḡarar ettikten soñra Âḥi Evrân Sultân [93b] (1) daḥî Ḳonya şehrinden ḡalkıp Ḳayşeriyyeye ve andan Ḳırşehirine gelmişti ve andan sâkin (2) olup saâ°detiyle ḡarar kılmıştı. Günlerde bir gün Âḥi Evrân Sultân (3) ḡuzûrunda

muhipler cem^e olup ve her biri bir yüzdeñ söz açıp kelimât ederdi. (4) Eşnâ-i şoĥbetlerinde Hâzreti Hünkârın velâyet ve kerâmetleri ve gösterdiği (5) remz ve rûmûzları ve zıkr olunan o şaf hamîdeleri fevkalhade beyân ettiler. (6) Âhi Evrân Sultân erenlerin o sâkin işidecek gönlü deryâlar gibi (7) coşa geldi ve kulaĥtan ^eâşık oldu. Hâzreti Hünkârı görmekle ve dîdâr-ı (8) şerîfin müşâhedesine irmege niyyet eyledi. İttifaĥ ol niyyetle yerinden (9) tûrup taşra çıkıp Şuluca Kâra ögügde ^eazm etti. Revâne oldu. Erenler (10) işinde hâl vardır ve gönûlden gönle yol vardır. Velâyet erenlerinden (11) birbiriniñ merâtib ve menzillerin bilirlir ve âña göre ĥatırlarına riâ^eyet ederler. (12) Görmege ^eazm ederler. Çünkim Âhi Evrân Sultân Kırşehirinden çıkıp erenleri (13) görmege ^eazm etti. Bu hâl Hâzreti Hünkârâ mâ^elum oldu. Oturduĥu yerden (14) kalkıp Şuluca Kâra ögükden çıkıp Kırşehirine ^eazm eyledi. Âhi Evrân Sultân (15) görmek niyyetiyle ĥatta şehir gözükmege bir iki tepe kaldı Âhi Evrân (16) Kırşehirinden beri gelir iken tepeniñ üzerine çıkıp baĥtı ki Hâzreti (17) Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasâni Kâddes'allahü Sırrahu'l- ^eazîz Hâzretleri kendiye karşı geldiler. (18) Buluşup birbiriyle kucusup görüştüler hâl ĥatır şoruştular ve daĥî (19) ol köyüñ alt yanında bir yerde oturdular. Bir zaman mülâĥat olup (20) murâdlarınca ĥayli şoĥbet ettiler. Şoĥbette Hâzreti Hünkâr eyitdi: Âhim (21) nolıdı bu menzilde bir ĥoş latîf pınâr olupdı. Dest-i namaz edip (22) ĥizmete beĥâyet münâsip idi dedi. Âhi Evrân Sultân indi. Nola (23) buyuruñ ĥatı mâ^eĥul ve münâsiptir dedi. Hemandem Hâzreti Hünkâr Hacı [94a] (1) Bektâş Velî el-Horasâni Kâddes'allahü Sırrahu'l- ^eazîz kendi mübârek eliyle işâret ve ol yeri ĥazır edip (2) işâret eyledi. Fi'l-hâl bir latîf zelâl gibi su çıktı. Revân olup aĥtı. (3) Ol şudan abdest alıp namazı zûhur-ı edâ kıldılar ve namazdan fâriĥ olacaĥ (4) Âhi Evrân Sultân eyitdi. Hünkârım siziñ buyurduĥuñuz gibi bu pınâr bunda zâ- (5) hir olup bu maĥâm müşerref oldu. Amma bir gölgecik daĥî olsa ıssı günde (6) şefâda olunurdu dedi. Hâzreti Hünkâr nola Âhim deyip bir ^eâşası (7) var idi. Ol pınârın yanında bir yeri kendi eliyle ĥazır edip ol ^eâşayı (8) dikti. Bu daĥî bizim yâdigârımız olsun dedi. Ĥikmet-i ĥüdâyı ferd biĥün. (9) Fi'l-hâl bütün gögerdi. Ol saa^t tûmucuklandı, yapaĥverdi. Ol (10) ^eâşâ bir dıraĥt oldu. Ol pınârın başında oturdular. İkinci vaktine (11) ĥadar ĥayli muĥaĥķiĥâne şoĥbet ettiler ve andan namaz-ı ^eaşî daĥî edâ ettiler ve namaz- (12) da fâriĥ olacaĥ birbirleriyle vedâ^elaşıp ayrıldılar. Maĥamlarına teveccûh ettiler. (13) Âhi Evrân Sultân Kırşehirine gidip ve Hâzreti Hünkâr Şuluca Kâra ögüke (14) gelip sa^e âdetiyle ĥarar kıldılar. Ol pınârı ve ol ĥavaĥ anda ĥaldı. Teferruc- (15) kâĥları oldu.

İhyānen şafā yerleri olur idi. Ol makāmda birbirini bulur- (16) lar idi. Oturup şöḥbet edip mülāḳat olup görüşürler idi. Ol (17) ʿazīzler dünyādan gitdikten sonra ol pınar anda bir zaman kaldı ve ol pınarın (18) adına gül pınarı diye isim verdiler. Nice muḥipler gelip ol pınarı ziyāret ider- (19) ler idi. Erenler nazargāhıdır derler idi. Kurban kesip taʿām bişirip (20) yeme ve içme şefālar olurdu ve ol ağaç daḥī belāya ser çekip bir ʿālī (21) gölgeli kavaḳ oldu. Ol maḳām ānīla iştihā buldu. Günlerde bir gün (22) Kırşehirinde bir ḥükmü geçen kimesne gelip ol pınarın katında ol kavaḳı gördü. [94b] (1) Hoş geldi gönlüne dedi. Bu ağaç āʿlātam üstü olur tam yapayım bunu (2) āña hezān edeyim deyip Kırşehirinde bir adam bulup ol ağacı kestirip şehre (3) getirdiler. Ānı ol tamın üstüne koydular. Āḫi Evrān evlātı ol (4) kestiren kimesneye Eyitdiler. Bu maḳām Ḥazreti Ḥünkār ile Āḫi Evrān ın teferruc- (5) gāḫıdır ve her dāiʾm gelip oturup şöḥbet ettikleri menzildir. Erenlerin (6) nazargāḫı ve muḥiplerin ziyāretgāḫıdır. Sen eyi iş etmediñ bu ağacı (7) kestin getirdiñ eviñe ev-set eylediñ. Bu maḳām ol ağac birle ve bu pınar (8) birle ihyā idi. Sen daḥī başına ne gelir göresin. Yakın zamanda saña (9) bu işten ḫayır gelmez. Ol yabanda bir kavaḳ bitip şöyle turmaḡla ne ḫāşıl (10) olur. Bāri bunda bir iş bitirsin. Biz daḥī ānın gölgesinde olalım ve (11) oturalım. Var ağaçtan ötürü bu deñli söz demeñ dedi ve müteeʾllim oldu. (12) Āḫi Evrān Sulṭān evlādı āsitānesine gelip karar kıldı. Mābeyninden bir nice gün (13) geçti. Ḳudret-i Ḥaḳ Celleāʿlā gece yatarken kattı yeller esti. Bulutlar (14) şimşek oynadı. Gökler gürlendi, yağmurlar yağdı. O tamın üzerine (15) yıldırım indi. Rast ol eviñ üstüne doḡundu. Ortasından ol (16) ağacı kırdı. Tamı yıktı ve ol kimseye uğradı. Kaḫkara yaḳtı helāk (17) eyledi. Kaḫāyı āsumānı ve belāyı nāḡihānı irişip evliyanın velāyetiyle (18) mübāşeret edenler daḥī çok ziyān oldu ve ol pınar daḫīkurudu. (19) Kavaḳ kesildikten sonra battı ḡayrı çıkmadı. Nā-bedid oldu. Ḥazreti Ḥünkār (20) Ḥacı Bektāş Velī el-Ḥorasāni Ḳaddesʿallahü Sırrahuʾl-ʿazīz Ḥazretlerinin Bir Kaḫı Aḫtarıp Derviş (21) İttigi Beyānidur: Ḥazreti Ḥünkār günlerde bir gün Şuluca Kara öḡüḡden (22) kaḫkıp Şarı İsmāi ʿl birle Āḫi Evrān Sulṭān katına görmeḡe Kır-(23) şehrine ʿazm ettiler ve Āḫi Evrān Sulṭān daḫī māʿlum olup Kırşehirinden (24) çıkıp Ḥazreti Ḥünkārı [...] edip karşı geldi. Sabaḳa görüştükleri tepeniñ üzerine geldik de yine birbiriyle buluşup görüştüler. Ḥazreti Ḥünkār [95a] (1) ol pınarın üzerinde oturmāk diledi. Āḫi Evrān Sulṭān eyitdi: Ḥünkārım (2) lütf eyle ne kaḫdar zaḫmet olur ise de bu günlük bizim gölgelige varalım. Bir miḫtar (3) oturup dem ve dīdār görelim dedi. Andan Kırşehirine teveccūḫ edip Āḫi Evrān (4) Sulṭān āsitānesine geldiler. Post şaldılar. Ḥazreti Ḥünkār geḫip oturdu. (5) Āḫi Evrān Sulṭān

buyurdu hazır şofra getirdiler taa^cm yediler şükürin dediler (6) ve ellerin yudular. Ol şehrin halkına haber oldu ki Şuluca K̄ara ögüğden H̄acı (7) Bektāş H̄ünkār H̄azretlerini Āhi Evrān Sultān āsitānesine geldiler. Biz daḥī (8) varalım mübārek cemāllerin görelim elin öpüp atağına yüz sürelim hayır dua^csın (9) ve şafā-i nazar himmetin alalım alalım deyip erbāb-ı devlet ve ā^cyān-ı memleket kebīr ve şağir [...] (10) [...] ol gün Āhi Evrān Sultānıñ āsitānesine geldiler. Her biri (11) selam verip ellerin öptüler. Yerli yerince oturup karar ettiler. Bir °azim cemīyyet (12) oldu. K̄urbanlar kesilip k̄azganlar aşılp türlü taa^cmlar bişip hazır olmaḥ (13) tedārikinde iken meger kim bundan aḥtım K̄ırşehirinden bir ḥal ve bir k̄adıyya vāḳı^c (14) olup teftiş etmek için pādīşāh °Ālminah Sultān °Alaa'd-din tarafından (15) kılacak. K̄adıyna emretmiş varıp K̄ırşehirine ol k̄adıya teftiş (16) etmege ānı gönderdiler idi. Ānı gördüler ki ol vāḳit k̄adı daḥī K̄ırşehir'ine çıḳa (17) geldi. Şehriñ °āyanları Āhi Evrān āsitānesine cem^c olup (18) H̄azreti H̄ünkārıñ teşrifin haber verdiler. Ol k̄adı eyitdi. bizler daḥī varalım (19) H̄azreti H̄ünkār nice erdir görelim. Bize ne keşfeder dedi. Bu şöḥbet esnāsında (20) k̄adı daḥī gelip Āhi Evrān Sultān āsitānesine atından inip içeri (21) girdi. Gördüler erenler bir yerde gelmiş. Ulular ve āña birle ve şağarla fi'l-cümle (22) cem^c olmuşlar. Bir °ālī meclis kurulmuş ve H̄azreti H̄ünkārı gördüğü olsa (23) bizmiñ şedirinde oturmuş cemāliniñ nurundan meclis münevver olmuş. (24) K̄adı daḥī ileri gelip H̄azreti H̄ünkārıñ dest-ı şeriflerin būs edip (25) geri geldi. Yer gösterdiler. Geçip oturdu. H̄azreti H̄ünkār şafā geldiñiz dedi. [95b] (1) Erenlere ta^czim ve ikram kıldı. Ol muḥalde loḳma hazır olmuş idi. Taa^cma şalā (2) ettiler. Şofra şalındı. H̄üre geçirip ellerin yudular ve şerbet içtiler. Kelimāt (3) edip şöḥbetle meşgul oldular. Ešnā-i kelāmda H̄azreti H̄ünkār ol k̄adıdan (4) yana teveccüh edip daḥīderc-i aḳıḳ rengin açıp eyitdi: Siz bunda ne muşallah (5) için geldiñiz dedi. Ol k̄adı eyitdi: Bu şehirde bir k̄adıya vāḳı^c olmuş ānı (6) teftiş etmek için pādīşāh tarafından bu yandakine emr olundu. H̄ālā şimdi (7) geldim ki ānı teftiş ve tefeḥḥuz ederiz dedi. H̄azreti H̄ünkār eyitdi: Bāri (8) bir ögüt teftiş edebilir misin dedi. Ol k̄adı eyitdi: Evbet teftiş (9) edebilmesiñ bu k̄adıyayı teftişe biz daḥī irsal olunmazdık dedi. H̄azreti (10) H̄ünkār eyitdi: Ānı sen teftiş edebilir misin? Biz niçe zamandır ki fikirde (11) yüz ḥayrette ḳaldık. Ānıñ künhanah iremedik dedi. Bu muḥaḳḳikāne ḥaberiñ neticesi (12) ol k̄adıya işar edip bir zaman müteḥayyir olup dembest ḳaldı. Bu ḥayrette (13) nāḡāḥ baş ḳaldırıp ol k̄adı H̄azreti H̄ünkārıñ mübārek kemāline bāḳtı. (14) Gördü lema^c-i nur ziyā vermiş ḥurşid dirāḥşan mişāli berḳ urur. H̄od (15) nur velāyet idi. Ol ān içinde ne ḥalet idi ki k̄adınıñ gözüne göründü. (16)

Ol nazardan buña daḥī bir ḥālet oldu. Ol qaḍıyı gördüler ki fi'l-ḥāl (17) cūş edip üçgün esrik ve mest lâya^ckıl olup yattı. Dördüncü (18) gün ^caklı başına geldi. Şanki sākiran idi. Gözün açtı gördü. Henüz (19) daḥī ol şöḥbette oturlar. Qaḍı hemandem yerinden tırdu geldi. Ḥazreti Ḥünkārīn (20) elini öptü. Ayağına yüzünü sürdü. Tažarru^c ve niyāz edip eyitdi: Erenler (21) biz faḳiri қаtariñızdan ayırmaq dīdār-ı şerīfiñizden cūdā kılmañ üzerimizden (22) nazar-ı ^cināyet ve himmetiñizi deriğ etmeñ dedi. İrādet-i külliyesin tapşırıp (23) fi'l-cümle mal ve rızq ve esbab ve raḥt ve kumaş dülbendi ferāce-i qaḍılığ (24) ve teftişligi terk edip dervişligi ihtiyar etti. Erenlerden bia^t [96a] (1) kabul eyledi. Ḥazreti Ḥünkār Ḥacı Bektāş Velī Şarı İsmāi^c'e buyurdu. (2) Erkān-ı faḥr üzere ānıñ başın tıraş edip kisve giydirdi. Āḥi Evrān (3) āsitānesinde bir nice gün karar etti. Ol şehriñ halkı erenlere ziyāfet (4) edip ve ^cażim konukluklar ettiler. Ḥazreti Ḥünkār gitmeli oldukça atağ üzerine (5) kalkıp cemi^csi tekrar erenleriñ elini öpüp ḥayır dua^csı şafāḥazır hemen (6) aldır. Ḥünkār Ḥacı Bektāş Velī Ḥazretleri Āḥi Evrān Sultāna veda^c edip (7) ol qaḍılıktan gelen ve dervişler Kırşehirinden çıkıp Şarı İsmāi^c'l (8) bile sence revān oldular. Tākim Şuluca Qara öğüke gelip saa^cdetle karar (9) kıldılar. Dervişler bir zaman hizmetinde oldu. Daḥī destur alıp maḳām-ı meskenete (10) geldi. Erenlerden gördüğü ḥāleti ve velāyeti ve kerāmeti Qala^ccık nam yerde şerḥ (11) edip söylemeğe başladı. Ol vilāyetiñ halkından bir kimsei⁹ muḥib eyledi. Qulaḳtan (12) ^caşık oldular. Erenleriñ cemālin görmeğe ve şöḥbet etmeğe dōñülmesine tālib (13) ve rāğib oldular. Ol qaḍılıktan gelen derviş buñlarıñ önlerine delil (14) olup bir gün Qala^ccıktan çıktılar. Şuluca Qara öğüke ^cazm edip revān (15) oldular. Yolda gider iken nākāḥ bir otlu şulu yere geldiler. Bir bölük qara (16) canavarlarıñ birisi ansuzdan anlar ġāfil iken yattıkları yerde ol ca- (17) navarlarıñ yavrusun tuttu. Ġayrılar ürküp kaçtılar. Megerkim bunlarıñ (18) birinde bir çingırağı var idi. Ol yavrunuñ boğazına çingırağı bağladılar. (19) Ol qaḍılıktan gelen derviş bu ḥālī görecek. Rıza vermeyip eyitdi: (20) Epsem oluñ. Erenleriñ ziyāretine gidiyosunuz. Bu iş size hiç revā (21) degildir. Fāriğ oluñ dedi. Āña degin bunlar yavruyu şaliverdiler. Bunlarıñ (22) elinden çıktı. Analarıñ ardına düşüp gitdi. Ol canavarlar çünkim (23) bu çañıñ şadāsıyla birbirine bakmayıp her biri başın olup yazı yaban (24) kaçtılar. Yavru daḥī añlarıñ arḳasına düşüp giderdi. Anlardan [96b] (1) ayrılmazdı. Anlar bu çañıñ şadāsın işidiñce ḥaḥī beter kaçarlardı. (2) Bunlar anlara baḳışıp qaldılar. Bir zaman gülüştüler. Daḥī ravān oldular. (3) Tākim Kırşehrine geldiler. Ol derviş eyitdi: Geliñ evvel Āḥi Evrān Sultānı (4) ziyāret edelim. Anlar kalkıp Şuluca Qara öğükde

Hâzreti Hünkâr huzûruna (5) gidelim dedi. Geldiler Âhi Evrân Sultânı bulmadılar. Haberin şordular. Dervişler (6) Eyitdiler. Hâzreti Hünkârı görmege gitdi dediler. Bunlar daḥî Kırşehirinden (7) Şuluca Kâra ögüke ʿazîmet ettiler. Rivâyet bu vecihledir ki Hâzreti (8) Hünkâr Hacı Bektâş Velî ol vaḳit Kâra ögügden Âhi Evrân Sultânı (9) görmege gelmişler idi. Ânı maʿlum edip Kırşehirine ʿazm etmişler idi. (10) Âhi Evrân Sultân daḥî erenlerin kendiye görmege geldiklerin bilip Kırşehirinden (11) taşra çıkıp zıkr olunan gül pınarının kenarında birbirine buluşup görüştüler. (12) Daḥî oturup şöḫbet ederler idi. Bunlar daḥî ol yere iriştiler. Geldiler (13) gördüler ki Âhi Evrân Sultân Hâzreti Hünkâr ile oturmuşlar şöḫbet (14) ederler. Bunlar daḥî ileri gelip mübârek ellerin öptüler ve ayaklarına yüz-(15) lerin sürdüler. Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasâni Kâddes'allahü Sırrahu'l- ʿazîz (16) bunların yüzüne bakıp eyitdi: Size canavarcıklar neyledi ki yavrusın (17) tutup boynuna çañ takıp şaliverdiñiz ol çañın âvâzın (18) işiten kuşların her birisi kaçā kaçā helâk mertebesine vardılar. (19) Pes Hâḳḳa giden ḥâḳ uğrum ḥâḳ için hiç bir yerde alınmaz. Dirilmedi (20) vallâ ki ol canavar yavrusunun ardından irişip taḳtığınız (21) çañı boynundan alıncaya kadar alımız tamam dirildi. İşte tâ kim ol çañ daḥî (22) budur deyip elin ḳoynuna şokup ḳoynundan ol çañı çıkardı yere (23) bıraktı. Çünkim bunlar ol çañı göreceḳ ḥâyran olup ʿacibe ḳaldılar. (24) Cümlesi birden erenlerin ayaklarına düşüp ʿazarlar ve niyâzlar eylediler. [97a] (1) Sultânım eksiklik ettik. Kerem-i mürüvvet erenleriñdir dediler. Bu defaḥ ḥalîfeler (2) ve dervişler Hâzreti Hünkâr ile bile gelmişler idi. Ol kân-ı kerem erenlerin (3) ḥatırından geḳip ḥalî fe-i zamâna buyurdu. Erkân-ı ṭarîḳat mücibince anların başların (4) tıraş edip kisve giydirdiler. Anlar ol ḳadılıḳtan gelen dervişe naḳar edip (5) eyitdi: Senden ḳayrı dervişlik ḳoḳusu gelir. Ânıñçün ki ol muḥalde (6) dervişâna ḥaber söylerik derviş olan hiç bir yaradılmış ezâ (7) etmez ve derviş olan kişi müzî omaḳtan gerekmez dedi. Âña meger şafâ-ı (8) naḳar edip çâr-ı faḥz-ı çehâr ʿalâmeti şundular. Miyanına kemerbeste bağlayıp eline (9) şofra çıraḳ ve ilm ü seccâde verip icâzet ve inâyet verdiler ve birine gönder-(10) diler. Hâzreti Hünkâr buyurdu var yeriñ begne bizden selam eyle gönülden (11) söyleyelim. Âña seni yüznü gösterelim. İçinde sâkin olduḳun ḳaryeiḥ (12) saña yurt versin vaḳf eylesin. Anda demiñ oynadasın gördüğün (13) maʿniḥ gösteresin. Ziyâret ṭopraḳın kefâret ola dedi. Ol derviş (14) erenlerin şafâ-i naḳar-ı himmetin ve çahâr-ı ʿalâmeti ḳabul edip nasiḫatlerin kuş (15) sümaʿn ve tâaʿten deyip tekrar dest-i pûs eyledi ve ol kendi ile bile (16) gelen kimesneleri ânıñ ile maaʿn ḳoşup eyitdi: Bunların önlerine (17) düşüp delil

oluñ ve rehnümâlık kıldıñ. İmdi bunların seniñ (18) hizmetinde olsun seniñle ol maķâmda maa°n karar kılsınlar dedi. (19) Öyle olsun dedik de anlar dañı tekrar erenleriñ ellerini hayır dua°- (20) ların aldılar ve ol kadılıktan gelen dervişleri erenleri selamlayıp (21) veda°kıldılar. Kendi ile maa°n gelen kimesneleri alıp Kala°cık tarafına doğru (22) revân oldu. Tâkim maķamlarına geldi erenleriñ buyurduğı gibi Kala°cık (23) Begne varıp Hâzreti Hünkârıñ selamın getirdi. Ol Beg °İzzetiye (24) yerinden тұrup selamın alıp ve kelâmın dañı kabul kıldı ve ol (25) sâkin olduğı karyei° āña vaķf eyledi. Hâlâ Kala°cık nâhiyesinde (26) ānıñ nesli vardır. °İlimli Şeyh evlatları demek ile ma°ruf [97b] (1) ve meşhurdur. Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasâni Kaddes'allahü Sırrahu'l- °azî z Âhi Evrân (2) Sultân ile pıñarıñ üzerinde nice muhaķķikâne şöhet edip oturdular. (3) Dañı şöhet âhirinde Hâzreti Hünkâr ayağ üzerine kalkıp Âhi Evrân (4) Sultâna veda° edip halîfeler ve dervişler ile Şuluca Kara öğüke (5) gelip şerâfetle karar ettiler ve Âhi Evrân Sultân Hâzretleri dañı Kırşehirine (6) varıp âsitânesinde karar kıldı. Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî (7) el-Horasâni Hâzretlerinin huzûruna sandık elma getirip geldi ki Beyânıdur (8) naķldir ki Kala°cık nâhiyesinde çıraķ nam bir şahş var idi. Zıkr olunan (9) gibi Hâzreti Hünkârıñ o şaf hamîdelerini işitip kaşd ettiği (10) erenleriñ huzûruna gelip hayır dua°ların ve şafâ-i nazar himmetin ala. Günlerde bir gün (11) merkebine bir yük tâze alma yükledip Kala°cık nâhiyesinden kalkıp Şuluca (12) Kara öğüde Hâzreti Hünkârı görmege °âzm etti. Tâkim Kızıl Irmaķ (13) suyunuñ bir cânibinde Armutlu nam menzile geldi. Elmaları indirip (14) merkebin başın otlamaya şaldı. Hatırından hutur eyledi ki bu elmaları (15) şulamadan tâze iken ol eriñ nazarına iletebilsem hele bir miķtar (16) istirahat edeyim dañı kalkıp gideyim dedi. Ol yere yatıp uyudu (17) kıldı. Pes zamandan şöñra uyandı gözün açtı baķtı gördü ki (18) elma yüküyle ğai°b olmuş °acibe kıldı. Ğuşşâ deryâsına taldı. Kendiye (19) fikr edip eyitdi: Ben yatıp uyur iken bu elmaları °acep kim aldı. Merkep (20) dañı тұrur niçe götüre bildi. Ya benim hâlim niçe olur. Tehî dest huzûra varmaķ (21) revâ degildir. Hiç bir niyâzım yok nedeyim geri dönüp geldigim yere gideyim (22) dedi. Çeraķ kaşd eylediği geri döne. Hikmet-i hüdâ ol muħalde yine gözlerine (23) hâb-ı mestulü oldu. Defa°ne çäre bulmadı. Gözlerin ufaladı olmadı. (24) Nâġâh yine uyudu °âlim rû°yâda gördüğü Hâzreti Hünkârıñ huzûruna [98a] (1) varmış elmalar dañı yüküyle erenleriñ nazarında durur. Çeraķ ileri varıp (2) erenlerin ellerin öpüp Hâzreti Hünkârı eyitdi. Çeraġım elem çekmesinden (3) muķaddem elmaları bizim nazarımıza getirdiñ. Bize geldi elmalar vâşıl oldu. (4) Sen dañı

dur uyan yeter yattıñ. Aç gözün nazarımıza gel dedi. Ol (5) vakit Çerağ bîdâr olup gözün açtı. Gönlünden ğam ve ğuşsa gitdi server (6) buldu. Hemân merkebine süvâr olup Şuluca Kâra öğüke revân oldu. (7) Megerkim Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasâni Kâddes'allahü Sırrahu'l- 'azîz (8) Âhi Evrân Sultân ile zıkr olunan pınarı üzerinde oturup (9) şöhet ederler idi. Halîfeler ve dervişler cem^c olup turmuşlar idi. Çerağ (10) dahî ol maķâma irmişti gördü. Hâzreti Hünkâr ol pınarda oturmuşlar (11) ve elmalar dahî ĩ yük ile gelmiş nazarında durur. Henüz haĥî açıp dökmemişler. Şâd (12) oldu. Hemandem merkebinden inip ileri geldi. Hâzreti Hünkârın ellerin öptü. (13) Çerağ göricek eyitdi:Şafâ geldiñ Çerağım kadem getirdiñ saña zahmet olmaya (14) deyi elmaları biz nazarımıza getirdiñ dedi. Çerağ eyitdi. Sultânım lütf edip (15) kerem gösterdiñiz Âhi Evrân Sultânın dahî elin öpüp bākîleriyle (16) görüştü. Andan bir yer gösterip erenlerin muķâbelesinde iki dizi (17) üzerine âdap ile oturdu. Ol muhalde ânı gördüler ki üç derviş (18) çıka geldi. Birbiri ardınca elin öptüler ve Hōrasan erenlerinin selamın (19) getirdiler. Hâzreti Hünkâr anlara sua³l edip eyitdi:Ne vakit çıktıñız. (20) Dervişler eyitdi: Dün ki gün şabaĥ namazın edâdan soñra çıktık (21) dediler. Hâzreti Hünkâr anların her birine yedişer tane elma verip buyurdu (22) ki Hōrasan erenleri nazarına irdikte bizim selamımızı iriştirip iş bu (23) elmaları götürüñ dedi. 'Alerraķsi vel'ayn^{*} dediler. Tekrar şeref dest-i (24) pūs edip Hōrasanı cânibine revân oldular. Hâzreti Hünkâr halîfelerine [98b] (1) erkân-ı faĥz üzerine Çerağın başını tıraş edip kisve giydirdiler. (2) Ol vakit yine destur verip gönderdiler. Buyurdular ki Çerağım kağılıktan gelen (3) derviş var. Saña ol 'âdet ve iyilik tarîķat gösterirsin dedi. Çerağ (4) dahî duş alıp Hâzreti Hünkârın mübârek dest-i şeriflerin pūs edip ĥayır (5) dua^csın ve şafâ-i nazar himmetin ve pend-i nasîĥatin alıp tekrar dest-i şeriflerin pūs (6) edip selamlayıp erenlere veda^c eyledi. Geri dönüp geldiği yere revân (7) oldu. Tâkim Kala^ccık nâĥiyesinde kendi maķâmına ve menziline erenlerin o şaf (8) ĥamîdelerin gördüğünü söyledi. İşiten muĥipler ĥayrân oldular ve 'ac ĩbe kaldılar. (9) Megerkim ol çırağın sâkin olduğu ķaryede bir sipâĥî var var idi ve ol (10) köyün ağası idi. Çerağı göreceκ sua³l edip eyitdi: Çerağ kande (11) vardıñ ve ne gördüñ bize söyle diñleyelim dedi. Çerağ dahî merkebine (12) elma yükleyip erenlerin ĥuzûruna vardığın Armutlu nâm menzile irdiği (13) gibi elma yüküyle ĥâi³b olduğun ve Hâzreti Hünkârın nazarında gördüğün (14) ve Hōrasan diyârından üç derviş gelip dünki gün şabaĥ namazın kılıp (15) çıktık. Dediklerin vâķi^c olduğu gibi erenlerden gördüğü remz ü

* 'Alerraķsi vel'ayn: 'Ale'r-re'sî vel'ayn. HD.

rumûzları (16) takrîr eyledi. Ol sipâhî ki taştık etmeyip hânde kıldı ve Çerağ musahharaya (17) aldı. Ol demde ânı gördüler ki yed-i beyzâ gibi bir âl-ı zâhir olup olsa (18) sipâhîniñ yüzüne bir muhkem tabanca çaldı. Ol hod dest velâyet Hâzreti (19) Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l- 'azîz ve dahî yakasından ya- (20) pışıp çekti. Sâkîden aşağı bıraktı. Ol sipâhî bakıp turur iken (21) başı üzerine mua'llak ve canı boğazına takıldı. Mest-i lâya'kil (22) olup bir zaman yattı. Çünkim 'aklı başına geldi. Gözünü açıp (23) kalkıp oturdu bahtı gördü ki henüz dahî karşısında oturur. (24) Andan haber sorup eyitdi: Çerağ vaşfın eyledigiñ ve kerâmetin söyle- [99a] (1) digiñ âr ne sîmâdadır. Çırağ erenleriñ şekli ve sîmâsını gördüğü gibi (2) beyân eyledi. Sipâhî eyitdi: Ol sîmâda ve ol şürette bir kimesne benim yüzüme (3) muhkem tabanca* urdu. Dahî yakamdan yapışıp aşağı bıraktı. Lûtf ile [...] (4) zahmet olur ise de beni dahî ol eriñ nazarına götür. Varıp (5) mübârek elin öpüp cemâlin görelim ve hâkipâyına yüzüm süreyim. Andan 'ars (6) dileyeyim. Ola ki ma'zûriyetim mağbul ola dedi. Dahî ol karyeden kalkıp (7) çırağı delil edip [...] (8) Hâzreti Hünkârı görmege gitdiler. Tâkim (8) Şuluca Kara öğüke yettiler erenleriñ âsitânesi kapısından içeri (9) girdiler Hâzreti Hünkârı gördüler. Selam verip ellerin öpüp ayağına (10) yüzlerin sürdüler. Amma kaçan kim ol sipâhî kapıdan içeri girip ereleriñ (11) yüzün gördü. Endâmina lerze düştü. Hicâbından derledi. Âniñçünkim muqaddem (12) erenleriñ bir tabancasın yemiş idi. İleriye varıp selam verip (13) ellerin öptü ve ayaklarına düşüp tazarru' ve niyâz edip eylediği (14) hatânın 'özüñ diledi eyitdi: Hünkârım yañıldım hatâ ettim lûtf (15) eyle. Kemlik benden kerem sizden noksanımıza kalmañ. Ben faķiriñ üzereinden (16) dahî nazar-ı 'inâyetiñizi ve saye-i merhametiñizi diriğ kılmañ dedi. Hâzreti (17) Hünkâr eyitdi: Erenlere i'tikâdñ yok idi. Muḥâlefet işleriñ (18) çok idi. Ol tabanca seni yola getirdi dedi ve gönülünden şek (19) ve kemânı getirdi dedi. Hâlâ şimdi bildiñ ve mu'takıd olduñ. (20) Erenleriñ saña nazarı olmasa ol tabancayı⁹ urmazdı ve buyurdu. (21) Halîfeleriñ birine başını tıraş edip erkân-ı tarîḳat üzre (22) kisvesini giydirdi ve fahz-ı libas iriştirdiler. Sipâh İlikten (23) ferâğat edip dervişlik ihtiyâr eyledi ve bîa'ṭ kabul kıldı. [99b] (1) Bir nice müddet hizmet eyledi. Yine destûr alıp maḳâmına gitdi. Hâzreti Hünkâr (2) Hâzreti

* tabanca: Tapanca. HD.

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır

Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Seyyid Şâlih İle Mülâkât Ettigi Beyâmidur: (3) Nakıldür ki Kırşehirinde Seyyid Şâlih derler bir kimesne var idi. Kaya tekyesi (4) demekle ma^cruf bir yerde karar edip sâkin olmuş idi. Günlerde (5) bir gün Âhi Evrân Sultân Hazreti Hünkârı görmege niyyet edip (6) ayağ üzerine durdu. Âsitâne kapısından taşra çıktı. Mezkûr Seyyid (7) Şâlihe rast gelip birbiriyle mua^cnka edip görüştüler ve hal hatır (8) soruştular. Seyyid Şâlih eyitdi: Sultânım taşra çıkmışsañız ne cânibe diye. (9) Âhi Evrân Sultân eyitdi: Şuluca Kâra ögüke Hazreti Hâcî Bektâş (10) Hünkâra giderim ihyânen ol adı ziyâret ederim dedi. Seyyid Şâlih (11) eyitdi: Yâ Âhi nolaydı lütfuñuzdan bir delâlet etseñiz ol eriñ (12) huzûruna bile alıp gitseñiz. Biz dahî erenlere mülâkât olsağ ve dîdâr-ı (13) şerîfin müşâhede edip şerefîyyet bulsavuz câi'z degil midir dedi. Âhi- (14) Evrân Sultân eyitdi: Câi'zdir ve hem ziyâde mâ^ckuldür. Buyurun (15) gidelim dedi. Seyyid Şâlih minnet-I ^cazîm bilip Âhi Evrân Sultân ile (16) [...] * olup Kırşehirinden çıkıp Şuluca Kâra ögüke ^cazm ettiler. Bu tarafta (17) Hünkâr Hâcî Bektâş Velî Hazretine bu hal mâ^clum olup oturduğu yerden (18) ayağ üzerine durup bir nice halîfeler ve dervişler ile Şuluca Kâra (19) ögülden çıkıp Kırşehiri tarafına toğru Âhi Evrân Sultânı görmege (20) ve hem Seyyid Şâlih ile mülâkât etmege ^cazm eyledi. Hatta şol yere geldiler ki (21) sâbîka birbiriyle görüşürler idi. Gül pînarı yakınında olan tepeniñ (22) üzerine çıktılar. Anı gördüler ki Seyyid Şâlih Âhi Evrân Sultân Kır- (23) şehirinden beri gelirler. Anlar dahî karşıdan erenleri göreceğ bildiler (24) tevâzû^c ve meskenet kıldılar. Tâkim yakın geldiler erenlere selam verdiler. [100a] (1) Âyin-i erkân üzerine birbirleriyle mua^cnka kılip görüştüler. Hal hatırların (2) soruştular. Hazreti Hünkâr ile Âhi Evrân Sultân ol pînarıñ üzerine (3) oturmak murâd eylediler. Seyyid Şâlih Hazreti Hünkâra tazarru^c ve niyâz edip eyitdi: (4) Sultânım ne deñlü zahmet ise de buyuruñ bu günlük bizim gölgelige varalım (5) bir miğtar oturup siziñle şöhet edelim dedi. Hazreti Hünkâr ol (6) da^cvete icâbet gösterip nola varalım dedi. Âhi Evrân bâkî (7) halîfeler ve dervişler Kırşehirine toğru Şâlihiñ âsitânesine teveccüh edip (8) gitdiler. Seyyid Şâlih erenleriñ önüne düşüp halvethânesine getirdi. (9) Seccâde şaldılar Hazreti Hünkâr geçip oturdu. Âhi Evrân ile (10) maa^cn karar ettiler. Bâkî halîfeler ve dervişler dahî menziline meratıbına göre (11) yerli yerine geçip oturdular. Çevre etraftan işitenler mürît ve muhipler (12) geldiler. Şeref-i dest bûs kıldılar. Şeyh ve ^cİsî dahî geldiler. Erenlere (13) selam verdiler. Mua^cnka kıldılar. Hazreti Hünkâr ile bâkî halîfeler ve (14) dervişler görüştüler. Anlar dahî yerli

* Kelime okunamamıştır.

yerine geçip sākin oldular. (15) Seyyid Şālih dervişlere işāret eyledi. Şofra getirdiler. Māhazır (16) taa^cm yediler şükürin dediler ellerin yudular. Daḥī oturup sırrı aleyhiden (17) muḥakḳikāne şöḥbete meşğul oldular. Bir ḥayli oturdular. Tākım öylen (18) namazı vakti oldu. Megerkim ol Kaya tekyesi kırbunda bir ırmaḳ (19) aḳardı. Gün kızdıkta ol ırmaḡın cümle kıbaḡıları bir oğurdan (20) āvāz edip ötmege başlarlar idi. Yine böylece āvāza başladılar. Şol (21) vecihle āvāz ettiler ki onların şedāsı erenlerin şöḥbetine ḥalel (22) verdi. Ḥazreti Ḥünkār Ḥacı Bektāş Velī Kaddes'allahü Sırrahu'l-^cazīz mübārek (23) başın kıldırıp ol kıbaḡılara teveccüh edip ey kıbaḡacıḳlar (24) ya biz söyleyelim siz dīnleyin yāḥud siz söyleyiñ biz dīnleyelim dedi. [100b] (1) Fi'l-ḥāl gördüler ki ol irāde ne deñlü kırbaḡalar var ise cümlesi bir oğurdan (2) ebkem olup aşlā birisinden bir āvāz gelmeyip [...] * dembeste oldular. (3) Erenler murādları üzere şöḥbet kıldılar. Vaktā ki şöḥbet āḥir oldukta kılkıp (4) ol ırmaḡtan abdest alıp namazı zuhru edā kıldılar. Ba^cde (5) Seyyid Şālih kırban etmişti. Bişirip getirdi. Ḥazreti Ḥünkār ḥalīfeler (6) ve dervişler ile taa^cm yediler. Şoñra şükürin dediler. Dua^c ve şenā edip ellerin (7) yudular. Bir miḳtar daḥī oturdular. Andan şoñra taḡıldılar. Her biri maḳām- (8) larına gitdiler ve Ḥazreti Ḥünkār Ḥacı Bektāş Velī el-Horasāni daḥī oturduḡu (9) yerden ayaḡa tırup kendi maḳāmına gitmege destūr diledi. Seyyid Şālih (10) eyitdi: Sultānım biḥamdullah tea^cla müyessir oldu. Mübārek cemāl-i pākīñiz ile (11) müşerref olduḡ ve şöḥbetiñizden çok türlü feyz aldık. Mübārek kıvmiñiz (12) ḥalvethānemizi tezyin birle reşk-i āvare firdevs berin eyledi. Nola birinci (13) gün daḥī kırar etseñiz dīdāra toysaḳ dedi. Ḥazreti Ḥünkār (14) eyitdi: İnşallah el-raḥman naşip olur ise yine siziñle dem ve dīdār (15) görelim dedi. Seyyid Şālih ve Şeyḫ Sübhān ve ^cİsī ve Muḥammed Ḥazretlerini (16) veda^c edip ve selamlayıp geri döndüler. Ḥalīfeler ve dervişler (17) Kırsheirinden çıkıp gül pınarına geldiler ve anda namaz-ı ^caşrı edā kılıp (18) Şuluca Kıra öḡüke geldiler. Ḥikmet-i Ḥüdāyı Lemyezel bir nice günden soñra Seyyid (19) Şālih Ḥazretleriniñ va^cdesi irişip āḥirete intīkal eyledi. Mezkūr (20) kıya tekyesi kırbunda ānı defn eylediler. Ḥālā merkad-ı şerīfi andadır (21) ve ol kıya tekyesi dedikleri meşhur Bektāş Ḥānedir. Amma ki (22) erenlerin nuṡkuyla ol ırmaḡın kırbaḡaları aşıḡıda yuḡarıda (23) olanlar öterler. Lākin ol menzile yāḳın olanlar bir ok atımı yer miḳtārı aşlā ötmezler vesselam. [101a] (1) Ḥazret-i Ḥünkār Ḥacı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī Ḥazretleriniñ Molla Sa^cde'd-dine (2) Gösterdiği Velāyetler Beyānidur: Rāvī-i kühen ve nāḳil-i süḡan bu üslup-u (3) merḡub

* Kelime okunamamıştır.

ile rivāyet ve bu tarzda hikāyet ederler ki Aḡsaray şehrinde (4) fetvāsı yürüdür bir müderris var idi. Adına Molla Sa°de°d-din derler idi. (5) Naẓarında muttaşıl dört yüz danışmend var idi. Her birine bir kitap okutup (6) °ilm-i tālīm eder idi ve amma ki ol vaḡit taṡarruf ehlinden Ḳayşeriyye şehrinde (7) bir kimesne var idi. Ḥāzreti Ḥūnkār Diyār-ı Ruma geldiği vaḡit ānı ile (8) mülākāt olmuş idi. Evvel bahār eyyamından ḡoynundan yaṡ üzümlü çıkarın- (9) dur ki bālāda zıkr olundu. Mezkūr Molla Sa°de°d-din āna muḡib olmuş idi (10) ve her sene başından bir kere gelirdi. Ol ārı ziyāret ederdi. Geri maḡāmına (11) giderdi. İttifāḡ bir sene Molla Sa°de°d-din ol dört yüz danışmetler ile (12) Aḡsaraydan çıkıp Ḳayşeriyyede zıkr ettiğiniz ārı ziyārete gider iken yolu (13) meṡḡūr ve ma°rūf Ṭuz köyüne uğradı. Mezkūr ḡaryeniñ bir kethüdāsı var idi. (14) Mollanıñ muḡarrebî ve muḡibbî idi. Her dāi°m gelip geḡtikte ḡonacaḡ menzilḡāhı (15) idi. Ol °ādet üzere yine Molla Sa°de°d-din ol köye gelip yine ol (16) kethüdāya mihman olup oturdu. Yanında olan danışmendleriñ her biri (17) yerli yerine geḡip oturdular. Ṣofra getirdiler yediler ve ṡḡkrin dediler. Dua° (18) ve senā olundu. Ellerin yudular daḡı söz açılıp her cānipden muṡāḡabat (19) etmege başladılar. Eṡnā-i ṡoḡbete ol ḡārye ehlinden bir kimesne eyitdi: Sulṡānım (20) bu yere bir derviş geldi. Nice türlü aḡvalları zāḡir oldu dedi. Molla Sa°ded- (21) dīn ānı işidicek eyitdi: Nice ḡaller zāḡir oldu söyle işitelim (22) dedi. Ol ṡaḡs eyitdi: Bir kimesneye her geḡen bir müṡkil ḡāl vaḡı° olsa veyāḡud (23) başına bir iş gelse ānı ismin ḡaḡırıp istimdāt etse ol müṡkilden [101b] (1) ḡurtulup ve her neden ki buñaldı ise ḡālāṡ olur ve daḡı bu Ḳızıl Irmaḡ ki bizim (2) yaḡınımızdadır. Evvel bahār vaḡtinde ṡḡḡān edip bulanıḡ itḡar iken bu vilā- (3) yetiñ ḡālḡından ānı ismin bilenler ḡaḡırırılar. Ol ırmaḡa geḡip āminen (4) sālimen giderler ve ṡuya batmazlar. Ayaḡları daḡı yaṡarmaz. Nice nice bunun gibi (5) °acāyip ve ḡarāyip ḡikmetler ḡösterir. °Ālem içinde nesnesi ḡıḡ bir nesneye beñzemez (6) amma ki bir ḡāl var ki köylüleriñ camaa°tine gelmez ve ḡarıṡmaz ve anlar ile namaz (7) ḡılmaz. Hemen ancaḡ kendi dervişleriyle tenḡā ḡıllarlar. Molla Sa°de°d-din °acıpledi. (8) Başın yere ṡaldı. Ānı sözüne bir zaman ḡayran ḡaldı. Andan ol (9) [...]° eyitdi: Sulṡānım nola lüṡf etseñiz āña bir kimesne ḡönderseñiz (10) belki geleler idi. Siz daḡı ānı ḡörür idiñiz. Ḥaḡḡında ne buyurduñuz dedi. Molla (11) Sa° de°d-din ḡaber ṡorup eyitdi: Ol dervişñ meḡānı ḡandedir ve ne yerde (12) sākin olur dedi. Eyitdiler Ṣulu Ḳara öḡükdendir amma ḡāḡı ḡırḡa ṡaḡ üzerinde (13) devecik ardıcı dibinde eglenir dedi. Molla Sa°dettin (14) bir danışmend ḡönderdi ki kendi mülāzımlarından idi.

* Kelime okunamamıştır.

Eyitdi var yürü ol (15) dervişe her kande bulur iseñ benim selamım iriştir. Ānı katımıza da°vet (16) eyle dedi. Ol karye halkından bir kimesne dañı koştular. Tākım varıp Ĥazreti (17) Ĥünkārı da°vet edip Molla Sa°de°d-diniñ hużūruna getirdiler. Çünkim onlar (18) gitdiler. Tuz karyesinden çıkıp Şuluca Kāra ögüke °azm ettiler. Bu cānibden (19) ol danişmendleriñ ba°zısı fakihleri āniñ cemaatıyle namaz kılmaz kılar (20) dediginden tārik-i cemaatı deyip Ĥazreti Ĥünkārı ta°n ettiler. Dañı (21) Molla Sai°de müşkil edininip şordular ki bir kimesne tārik-i camaat olsa (22) selamın aldık ve °izzet ve ikrām etmek revā mıdır dediler. Molla Sa°de°d-din (23) eyitdi: Cāiz degildir dedi. Ol vakit ol danişmendler fi°l-cümlete itdifak (24) edip Ĥazreti Ĥünkār geldikte selamın almayıp °izzet-i ikrām kılmayalar. Bunlar [102a] (1) bu halde bizim sözümüz ol da°vete giden kimesneye gelsin. Tākım onlar Şuluca (2) Kāra ögüke geldiler. Andan haber şorup megerkim Ĥazreti Ĥünkār Ĥacı Bektāş Velī (3) el-Ĥorasānī Kāddes°allahü Sırrahu°l- °aziz ihyāna gelip muşluk yanında oturdu. Ol (4) varan adamlara varıñ anda bulursız dedi. Anlar dañı muşluk yanına geldiler (5) gördüler. Ĥazreti Ĥünkār oturmuş ikindi namazın edā kılip dua°ya āl getirmiş (6) ol muhalde bunlar dañı iriştı. Ĥazreti Ĥünkār āl yüze şordu. Bunlar erenlere selam (7) verdiler. Ĥazreti Ĥünkār °aleyk aldı. Ol danişmend eyitdi: Derviş Molla Sa°ded- (8) din Ĥazretleri size selam eyler dedi. Ĥazreti Ĥünkār Ĥacı Bektāş Velī el-Ĥorasānī (9) Kāddes°allahü Sırrahu°l- °aziz āniñ selamın alıp anlar eyitdi: Sizi görüşmeye da°vet eder (10) dediler. Ĥazreti Ĥünkār eyitdi: Ĥakka giden hak uğrum hakcün hiç bir yere da°vet (11) olunmadım. İllā vardım. Nola sizler varıñ ben dañı Ĥ hemen vardım dedi. Anlar (12) sözü işitip geri döndüler. Molla Sai°d katına gelip Eyitdiler. Derviş (13) bulduk āña selmanıñızı °arz kıldık ve ānı da°vet ettik. İşte geliyor (14) dediler anda gördüler ki Ĥazreti Ĥünkār Ĥacı Bektāş Velī el-Ĥorasānī Kāddes°allahü Sırrahu°l- °aziz (15) Ĥazretleri dañı iriştı. Kapıdan içeri girdi. Molla Sa°de°d-din gördü ki şehirde (16) oturmuş danişmendler ve mu°teber çevre etrafından cem° olmuşlar. Yakın geldikte (17) Ĥazreti Ĥünkār selam verdi. Hiç birisi selamın almadılar ve yer dañı Ĥ göstermediler (18) ve °izzet ve ikrām kılmadılar. Ĥazreti Ĥünkāra hal ma°lum olup ol sekiniñ (19) üzerine çıktı ki anlar oturmuşlar idi. Ĥazreti Ĥünkār dañı Molla Sa°de°d-diniñ (20) karşısında olan sekiniñ üzerine oturdu ise de hiç bir kelām etmediler. (21) Şafa geldiñ derviş demediler. Her biri estai°zübillah el-ayete sümmün bükümün °umyün (22) fehüm läyericiu°n maķāmında olup sākin oldular. Hemandem Ĥazreti Ĥünkār (23) oturduğu yerden velāyet elini uzatıp Molla Sa°de°d-diniñ ağızına bir māa°n (24) şokup

cigerinden tutup çekti. Velâyet ile yerinden kaldırıp oturduğu [102b] (1) sekiniñ yanına âni getirdi. Ağzın açtı içinden yüregın çıkardı şıktı üç (2) damla kan âniñ yüreginden sekiniñ altına damladı ve yüregın ağzınıñ (3) içine kodı ve yerinde durdu. Kapıdan taşra çıkıp ğai'b oldu. Pes Molla (4) bağa durur iken âni gördü ki fi'l-hâl 'aqlı başından gitdi. Başı aşağı ol (5) sekiniñ altına başı üzerine mua'llağ yıkıldı. Can ve cigeri boğazına takıldı. (6) Daħı danışmendler ve mua'bbidler ki anda hazır oturmuşlar idi. Hâzreti Hünkâr (7) gelip ol sekiniñ kenarına aturduğun gördüler. Amma elini şunup Mollanıñ (8) cigerine yapıştığını görmediler. Hemen ancak bunu gördüler ki Molla oturduğu (9) yerden ağzın açtı. Yüzü üzerine sürünerek ol sekiniñ kenarına geldi. (10) Başı aşağı düştü ve 'aqlı gitdi. Yıkılıp yattı. Çünkü âni öylece gördüler. (11) Hây Mollaya ne oldu deyip bir oğurdan karınca gibi başına geldiler. Yüzünü (12) açtı bahtı gördü. Kendiyi ol sekiniñ altında yatur daħı danışmendler (13) başına üşmüşler tülbendi tekerlenmiş ve başı açılmış. Molla Sa° de'd-din (14) kalkıp oturdu. Tülbendin başına urdular ve hâlin şordular. Molla (15) Sai° d çevre yaña bahtı. Hâzreti Hünkârı görmedi. Ağzın açıp anlara haberin (16) şordu. Kanı ol gelen derviş nice oldu dedi. Danışmendler Eyitdiler. Derviş (17) neylersin bizim ile öyle kavlı eylediñ idi ki âña türlü su'âl şoracak idik. (18) 'İlmi yüzünden ne su'âl şorduk ne gördük. Hemen bir laħza ağzını açtıñ (19) oturduğun yerden sürünerek sekiniñ kenarına geldiñ. Kef geçtiñ 'aqlıñ (20) başından gitdi. Yıkıldıñ biz saña çalışır iken derviş kalkıp gitmiş ğai'b (21) olmuş görmediñ biz gördüğümüz işte budur. Sen daħı gördüyün söyle (22) dediler. Molla Sa° de'd-din dert ile derininden bi âh çekip eyitdi: Çünkü (23) ol derviş geldi bizim muķâbilimizde sekiniñ kenarına oturdu. Biz âniñla [103a] (1) hiç kelimât etmedik. Göñlümüzde ki [...]° bildi. Hemen oturduğu yerden elin (2) şundu. Tâkim el ağzına iriştı. Elin şokup ağzım içinden cigerime yapıştı. Âña (3) dermânım olmadı ve harekete mecâlim kalmadı. Daħı çekti beni sekiniñ kenârına vardım gör- (4) düm ki ağzımdan yüregim çıkarıp şıktı. Üç damla kan yüregimden (5) ol sekiniñ katına tamladı. Ol saa°t hemen bayılmışım aqlım gitdi seki (6) altına düştüm. Gelin görelim ol sekiniñ altında kan var mıdır dedi. (7) Danışmendler ve mua°bbitler fi'l-cümleten gelip kanı gördüler. Fi'l-vaka° dedigimiz (8) gibi olmuş dediler. Molla Sa° de'd-din hây medet ol derviş göreñ köyden (9) taşra belki çıkmadı. Olaki bulasız dedi. Ol danışmendler aşağı yukarı (10) çok seğırti kıldılar bulamadılar ve kande gitdiğin bilemediler. Geri dönüp Molla (11) Sa° de'd-din katına geldiler. Derviş bulamadık dediler. Ba°zıları rivâyet

* Kelime okunamamıştır.

ederler ki (12) Molla Sa°de'd-din Tuz köyüne gelip ol kethüdā hānesine konduḡta Ḥāzreti (13) Ḥünkār daḡı ol kethüdānıñ evinde Molla Sa°de'd-din oturduḡu sekiniñ (14) muḡābilesinde ki sedirde otururdu. Ḥāzreti Ḥünkār varlıḡıyla hiç bir kelām (15) ve selam etmediler. Bu velāyeti anda gösterdi dediler. Bu daḡı ḡavldir amma (16) eṣṣaḡ aḡvaldir. Muḡaddim zıkr olunandır. Ol seneden muḡaddim Sa°de'd-din (17) Ḳayṣeriyye ṣehrinde ol ṣāḡip velāyet ārı ziyāret etmege gider iken yolu (18) Açıḡ saray nam ḡaryeye iriṣti. Megerkim ol vaḡit ḡıkıp yaylaya gitmiṣti. (19) Ḳarye daḡı ḡālī idi. Aṣlā ṣenlik yoḡ idi. Molla Sa°de'd-din aḡṣama (20) ḡalıp anda ḡonmuṣ idi. Nıṣf ül-leyl olduḡta maḡfī ṡaṣra ḡıḡtı. Baḡtı (21) gördüler ki ol yerin üstü yanında bir aydınlıḡ gelir. Fikir edip kendi kendine (22) eyitdi: Bunda ḡod ṣenlik yoḡ. Bu ne ziyādır varıp göreyim dedi. Tākim (23) yaḡın geldi. Baḡıp gördü ki bir kiṣi namaza durmuṣ baṣı üzerinde bir nurdan (24) ḡandil yanar. Ḥikmet-i ḡüdā ṣöyle mua°llaḡ ṡurur. Ol rüṣenlik ānıñ ziyāsıdır [103b] (1) ve kendi °āleminde fāriḡ olup gece yarısından ḡalkıp [...]° namazını ḡılar. (2) Molla Sa°de'd-din bildi ki ol °aziz velāyet ve kerāmet ṣāḡibidir. Ṡabır eyledi. (3) Tahiyyāta oturdu selam verdikte bu daḡı ileri gelip selam verdi ve ellerin (4) öptü. Ḥayır duā°sın alıp geri döndü ve ol ḡonduḡu yere geldi. Yoldaṣların (5) yerli yerinden ḡaldırıp varıp ol yeri aradılar bulamadılar. Geri gelip (6) Molla Sa°de'd-dine bulamadıḡ dediler. Molla Sa°de'd-din daḡı ṡ tekrar varıp aradı (7) bulamadı. İkinci bu idi ki Tuz köyünde buluṣtu. Amma ol muḡalde bilmedi. (8) Sākin fikir ederek ḡatırına geldi ki geḡen sene öyle yaylaḡta iken Açıḡ saray (9) nam ḡaryeden gördüḡüm erdir dedi. Ol meskenet ne geldi. Ḳünkim Molla Sa°ded- (10) din ol daniṣmendler ile Tuz köyünden ḡalkıp Aḡsaray ṣehrinde (11) kendi maḡāmına iriṣtiler. Yārenler ile buluṣup görüṣtüler. Bir yıla deḡin (12) ḡarar edip sākin oldu. Eyyām ve müddetiyle sene baṣı tamam olduḡta ṣiddet-i (13) ṣitā merūr edip vaḡt-i ṣabaḡ gibi evvel bahar ayyāmı geldi. Merḡzār ve sebzezār (14) ile °ālem müzeyyen ve münevver oldu. Ol muḡalde Molla Sa°de'd-din neye niyyet (15) eyledi ki Ḳayṣeriyyeye gide. Ol adı ziyāret ede. Daniṣmendlerine buyurdu. (16) Yol tedārikin gördüler ve her biri gitmege ḡazır oldular. Bir gün Molla Sa°de'd-din (17) daniṣmendleri ile Aḡsaraydan ḡıkıp Ḳayṣeriyyeye revān oldular. Tākim (18) ṣehre geldi. Ol murād ettiḡi kimesne ile buluṣup elini öpüp ziyāret (19) eyledi. Andan ṣoñra geri gelip Tuz köyüne geldi. Geri maḡāmına ḡondu. Muḡaddemā (20) gördüḡü derviṣi ve baṣına gelen iṣleri ḡatırına getirdi. Amma Ḥāzreti (21) Ḥünkār velāyeti ve kerāmetlerin görüp ḡalbinde bir °itiḡāt baḡlamıṣ idi. (22) Ol

* Kelime okunamamıṣtır.

menzile gelince haber sorup eyitdi: Derviş bu yerde midir yohsa gitdi mi (23) bir cânibe dedi. Kethüdâ eyitdi: Belî sultânım bu yerdedir. Şuluca Kâra ögügde sâkin olur dedi. Molla Sa°de°d-din adam gönderip Hâzreti Hünkârı [104a] (1) mutâlebat kıldı. Mezkûr karyede sâkin kethüdâsı bu hâli görüp taşra çıktı. Ol (2) karyeniñ halkı cümle katına okuyup eyitdi: Derviş da°vet etmeye adam şaldılar. (3) Gelse gerek görelim ve hikmetler zühûr etse gerek amma biz dañi gönümüzde bir zamir turalım (4) bu °aziz bir velâyet ve kerâmet şâhibi kimsedir. Evliyaya gizli nesne olmaz cümle (5) ma°lum olur. Egerçe gerçek evliyâullahtan ise bu tuttuğumuzu bize rumûz göster- (6) sin biz dañi inanalım ve cân-ı dilden muhabbet edelim dediler. Ol karye halkı Eyitdiler. (7) Biz gönümüzden ne zamir turalım sen söyle âña gore tertip edelim dediler. Ol (8) kethüdâ eyitdi: Zamirimiz bu olsun ki bu gün Molla Sa°de°d-diniñ huzûruna ne miqtar (9) taa°m getirilir ise hiç biriniñ içine Tuz koymañız. Zîrâ ki Tuzsuzlukdan (10) hâlimiz mükedder olmuştur. Olaki bize Tuz ma°deni şalık vere. Âniñla mütena°im olavuz (11) dedi. Karye ahâlisi kethüdânıñ sözün sözün ma°kul görüp cümlesi râzı oldular. (12) Ol vakit ne deñli taa°m pişirdiler ise cümlesin Tuzsuz ettiler. Hiç biriniñ (13) içine Tuz komadılar. İmdi bu tarafa ol Hâzreti Hünkârı dâ°vet etmege (14) giden kimesneler sâbıka buldukları yerde buldular. Selam verdiler dest bûs (15) edip size Molla Sa°de°d-din da°vet edip ister lütf edip buyuruñ (16) ne deñli zahmet olursa da kıdem rencide kıln dediler. Hâzreti Hünkâr eyitdi: (17) Nola varalım siz varıñ biz dañi hemen vardık dedi. Anlar geri dönüp (18) geldiler. Molla Sa°de°d-dine haberin verdiler ki derviş bulduñ ve da°vet kıldık. (19) işte geliyor dediler. Âni gördüler ki Hâzreti Hünkâr Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî (20) Kaddes°allahü Sırrahu°l- °azîz geldi selam verdi. Gene evvelki yerde oturmak murað eyledi. (21) Molla Sa°de°d-din Hâzreti Hünkârı görecek gönüne vehm ve havf düştü. (22) Üzerine heybet düşüp oturduğu yerden kalkıp °izzet ile Hâzreti Hünkârıñ (23) selamın aldı. Tevâzu° kıldı. Yanındaki mua°bbide şöyle tır yanından yer ver dedi. [104b] (1) Mua°bbid kalkıp gitdi birine vardı. Hâzreti Hünkâra şadr-ı °âlâyı teklif edip (2) şol mertebe buyurdu ki lütf eyleñ dedi. Hâzreti Hünkâra Molla Sa°de°d-din (3) başın götürüp Hâzreti Hünkârıñ yüzüne bañtı gördü ki tırnakları dañi (4) uzamış. Şöyle her biri kanca gibi olmuş amma muhiplere şöyle ma°lum ola ki (5) Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes°allahü Sırrahu°l- °azîz Hâzretleriniñ bıyıklarını (6) ve tırnaklarını her dâi°m öyle uzatmak °âdetler degil idi. Lâkin velâyet (7) ve kerâmetle âni mağlup etmek için ol muhalde öylece gösterdi (8) ve âniñ gözüne öylece göründü. Molla Sai°d eyitdi: Âni öyle göricek (9)

‘acibledi. Fikir edip gönlünden eyitdi: Ben söylemezem amma bu kimse rehnümâlık (10) edip gel bıyıkların ve tırnakların keselim dese dedi. Molla Sa‘de‘d-diniñ (11) hatırına bu havâtır-ı huşur ettigin velâyet ile Hâzreti Hünkâr ma‘lum (12) oldu. Mübârek başım kaldırıp Molla Sa‘de‘d-diniñ yüzüne bakıp (13) eyitdi: Sai‘dim biz dañı senin gibi bir kimesne isteriz ‘âlemde ki bıyığımızı (14) ve tırnağımızı kese. Eger sen kesebilirsen elinden gelirse nola dedi. Molla (15) Sa‘de‘d-din bu deñli ruşşat oldu işâret kıldı. Bir Dımışkî kalem (16) tıraş getirdiler. Bir pulad mıkrâz birle Sai‘din önünde koydular. (17) Molla Sa‘de‘d-din ol kalem tıraşı eline aldı. Hâzreti Hünkârın tırnağın (18) kesmege kaşt etti. Hâzreti Hünkâr anın bu deñli muqayyid olduğun (19) gördü. Mübârek dest-i şeriflerin uzatıp Molla Sa‘de‘d-din (20) Hâzreti Hünkârın elini tutup ol Dımışkî kalem tıraşıyla bir tırnağına (21) oluqtur çalıştığı vaşfa gelmez taşla çaçmak mişâlinde ateşler çıkardı. (22) ‘Âkıbet kestiremedi. Gördü imkân yok ferâgat kıldı. Kalem tıraşı yere (23) çaldı. Bu defa‘ mıkrâzı eline aldı ve Hâzreti Hünkârın bıyıkların (24) kesmege mübâşeret kıldı. Naķıldür ki ciddi ve cehd eyledi. Anı dañı kestiremedi. [105a] (1) Molla Sa‘de‘d-din ‘acebe kaldı hayran oldu ve bu işten sergerdân oldu. (2) Megerkim bu defa‘ Hâzreti Hünkâr ile Şarı İsmâ‘îl berâber idi bile gelmişti. (3) Ol şöhbette dañı mevcut idi. Hâzreti Hünkâr Şarı İsmâ‘îlden yaña teveccüh (4) edip eyitdi: İsmâ‘îlim kanı ol Türkistan erenleri nazarında bize tekbr (5) ile verilen çırağın mıkrâşı eline alıp dedi. Şarı İsmâ‘îl erenlerin işâre- (6) tiyle el şunup cebinden ol mıkrâşı çıkardı. Öpüp nazarında koydu (7) ve Hâzreti Hünkâr ol mıkrâşı eline alıp Molladan yaña nazar kılıp eyitdi: (8) Sai‘dim saña direm diñle ve söz aña. Eriñ ve şıla seni kesmege er (9) gerektir. Bundan sonra on gün dañı çalışırsınız. Kestirebilmezsen tut (10) imdi. Ol maķşûdın bu mıkrâş ile gör dedi. Eline şundu. Molla Sa‘ded- (11) din ol mıkrâşı eline aldı nazar kıldı. Gördü Dımışkî pulad kesmedi. (12) Bu şey keser mi dedi. Hâzreti Hünkâr eyitdi: Olur olmaz deme. Bu mıkrâşa (13) erenlerin tekbrı sînmıştır. Eger olur ise bundan olur. Yohsa gayrı (14) nesneden çâre olmaz. Molla Sa‘de‘d-din ol mıkrâşı Hâzreti Hünkârın (15) mübârek bıyıklarına tuttu. Dañı dikkat edegördü. Bir tâne kıl güç ile (16) kesti. Vaķtâki ol kıl kaķı‘ oldu. Anı gördüler ki kılın kestigi (17) yerden bir lüle gibi kan çıktı. Revân olup aķtı. Molla Sa‘de‘d-din (18) gördüğü ol bir tâne kılın yerinden tırmayıp kan akar. Hemen ol (19) mıkrâşı elinden yere bıraktı hayrân ve taa‘ccüb etti. Hâzreti Hünkâr Şarı (20) İsmâ‘île işâret kıldı. Ol mıkrâşı aldı pinhân eyledi. Andan Hâzreti (21) Hünkâr Molla Sai‘de eyitdi: Ne durursun tez tut ol kesdigin kılı (22) yine yerine koy. Bu kan tırmanın çâresine andan

ğayrı dermân olmaz (23) dedi. Sa°de'd-din ol kılı arayıp buldu. Yine eline aldı. Ol kestigi yere koydu hikmet-i hüdayı lemyezel ve velâyet-i evliyâ ol saa°t kan dıñdı. [105b] (1) ve kıl dahî hiç kesilmedik gibi oldu. Bu şöhet eşnâsında köylü kumandan şofra (2) çekti. Taa°ma şalâ dendi. Ol vakit Hâzreti Hünkâr ve Molla Sa°de'd-din ve ol cemaat (3) fi'l-cümleten bismi'l-laî'r-rahmani'r-rahim deyip taa°ma ellerin şundular ve her biri bir loşma alıp (4) ağızlarına kodular. Gördüler ki nefis taa°mlar ne denli var ise cümlesiniñ (5) Tuzu yok. Pes öyle olsa ol taa°mdan ellerin çekip yemekten fâriğ (6) oldular. Molla Sa°de'd-din karye halkından sua°l edip eyitdi: Bu taa°mıñ (7) içine niçin Tuz koymadıñız dedi. Eyitdiler sultânım bizim Tuz ma°denimiz yoktur (8) ğayrı yerden gelir. Onun için şindi köy ehlinde hiç birinde Tuz bulunmadı. Olsa (9) aceleden taa°mlar Tuzsuz oldu. Nola bir himmetiñiz irişse bu yerde bir Tuz (10) ma°deni açılsa. Âniñla muğtenim olup rahat kılsak ve rahat olsağ dediler. (11) Çünkim Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kâddes'allahü Sırrahu'l- °azîz bu kelâmı (12) işitdi. Fi'l-hâl mübârek başın kaldırıp eyitdi: Hakkâ giden (13) hak uğurum hak için şol yerin altında bir Tuz ma°deni vardır. Bizim ile (14) tâ Horasan diyârından bile gelmiştir. Variñ âni çıkarıñ size ve memleketiñize (15) kifâyet eder inşallah tea°la. Tâ kıyâmete kadar herkes döğünmeye ve ol ma°deniñ (16) içinde bizim dahî teberrükümüz vardır. Muhibb kardaşlarımıza yâdigâr ola diye (17) buyurdu. Hâzreti Hünkârın mübârek ağızından işbu kelâmı işidecek (18) ol karye halkından bir tez ayaklı kimesne eline kazma ile torba alıp (19) [...] * kılıp revân olup işâret olunan yerden kazma (20) ile kazıp bir miqtar Tuz çıkardı. Torbasına tıdudurup geriye (21) döndü. Ol Tuzu karye halkının önüne koydu. Gördüklerinde şâd (22) ve hurrem oldu ve şalavat getirdiler. Her biri alıp yüzüne ve gözüne (23) sürdüler. Velâyet Tuzudur diye ziyâret eylediler ve ol Tuzdan (24) bir miqtâr tenâvül eylediler. Molla Sa°de'd-din ve ol danişmendler bu [106a] (1) bu hâli görüp mütehayyir oldular. Velhâşıl taa°mı yediler dua° ve şenâ edip şükriñ (2) dediler. Şofra kalktı ellerin yudular. Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî (3) Kâddes'allahü Sırrahu'l- °azîz Hâzretleri Molla Sa°de'd-din yanında otururken fi'l-hâl (4) ğâib oldu. Gözleyip göremediler ve sırrına eremediler ve dahî ol Tuz (5) ma°deniniñ içinde zıkr olunan yâdigârı buldular. Anların teberrigidir diye bildiler (6) ve ol ma°deni gördüler. Her biri kazıp kifâyet miqtar Tuz aldılar. Cümlesi ellerine (7) alıp bahtılar ki bir âyinesi beyaz Tuz içinde ol Tuz dahî bir başka ma°den (8) olmuş. Şol vecihle ki ol Tuzu buçağıyla kesmek murâd eylesiñ. Her

* Kelime okunamamıştır.

nice (9) dilerse gönülün öylece yarılr. Tenşif etmek diler iseñ öylece (10) kırılır. Pes anın böyle yarıldığın ve kırıldığın görececek bir niceler (11) ol Tuzdan kesip yaşşı tabak miş alinde düzüp içine hıyar ve katında (12) °acur ve hıyar toğrayıp anıl ederler idi. Dahı şema °dan mişali düzüp (13) içinde şema° yakarlar idi. Billur gibi görünür idi. Ba°zı °aşıklar dahı ĩ (14) anı becā şişleyip [...]° gibi ederler ve kendi yanlarında koyup gitdikleri (15) ve seyāhat ettikleri memleketlerde erenlerin velāyet ve kerāmetlerin şerh (16) ve beyān ederler idi ve muhiplere gösterirler idi. Bĩ-ĩ°timāt ve bĩ-°itikāt (17) olan kimselere nişān ve °alāmet olur ki şu içine koyacak eriyip (18) ezilir mahv olur gider. Amma ateşe bıraksalar āhen gibi hamĩr olur. (19) Hiç zarar olmaz onun için kim erenlerin üzerinde nazarı vardır. Nefs (20) edip muhiplere teberrikümüz ola diye buyurmuşlardır. Ma°lum ola ki erenlerin (21) nazarına irişen ve hayr dua°ların alan ve şafā ve himmetlerine mazhar düşen kimesne (22) dünyāda ve āhirette emin olup cehennem oduna yanmasa gerektir. Hālā (23) başka Tuzları ateşe kosalar eriyip uçar tağılr ve gāi°b olur. [106b] (1) Bu zıkr o hān Tuzu ateşe koysalar yanmaz ve hemde erimez ve çatlamaz tağılr. (2) Kıpkırmızı demir gibi olur тұrur. Hiç bir nesne olmaz. Andan soñra tūtiyā yerine (3) gözlerine çekseler göze cilā verir ve nūrunu artırır. Sebep budur ki ol tuzuñ (4) içinde nūr vardır. Kaçan ki buçağıyla kestikleri vaqt ol yeşil ve kırmızı (5) nūrlar °ādet üzere °alāim-i simā gibi görünür. İşbu kātibül hūrūf ben kendi (6) gözüm ile ol nūru gördüm diye naql eder. Faķĩr görmedim lakin evliyāullahın (7) her işine inandım. Hāķķı sūbhāne ve tea° şefāa°t-i şerĩflerine mazhar eyleye (8) ve himmet-i °aliyelerin üzerimizedir buyurmaya āmĩn yā āmĩn bi-hāseyide°l-mürselĩn (9) velhamdüli°l-lahira°b-bilā°lemin. Hāzreti Hūnkār Hāzretlerinin Hūzūruna Gelip (10) Molla Sa°de°d-din Derviş Olduğu Beyānıdır: Menķūldür ki Molla Sa°id (11) Tuz köyünden kalkıp Aķsarayda kendi maķām-ı menziline geldi. Bir seneye kadar (12) anda karar eyledi. Amma Hāzreti Hūnkārın muhabbeti Mollanın kalbine mestül (13) olmuş idi ve erenlere °itimāt ve °itikāt eylemiş idi. Hiç bir laHāzret-ia hayā- (14) linden gözlerinden gitmezdi ve bir saa°t vāķi° olan [...]° (15) fikr edip ve her dem bişesi ol gördüğü kerāmet ve velāyetlerin (16) ve fargı ne idi. Hatta günlerde bir gün yine hulyā edip kaşt etti ki (17) Hāzreti Hūnkār Hacı Bektāş Vel ĩnin hūzūr-u şerĩfine vara ve cemāl ve kemālin (18) göre elin ve ayağın öpüp yüzün süre mua°bbitlerin ve danışmendlerin (19) cümlesini katına cem° etti. Siz ne dersiz ben yine ol

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

remz-i rumûz gördüğüm (20) eri görmege giderim. Konuğunuz benim ile bile gider ve erenleri ziyâret (21) etmeye kim ʿazîmet kılır dedi. Ol danışmendler Eyitdiler. Ey hoca şol (22) olmaz işi koy ki bir mübtedî kimesneye velî deyip tûrursun. (23) Anda velâyet ne gezer dediler. Molla Saʿdeʿd-din eyitdi: Hey nâdânlar [107a] (1) bilirsiz ol deñli remz-i rumûz ve keşf ve kerâmet ve velâyet ki ben muḥakkak (2) gördüm. Ancaḳ evliyânın elinden gelir. Evvelen Tuz köyünden gelip ol (3) sekiniñ kenârında oturacaḳ. Elin şunup ol oturduḡu yerden (4) elini aḡzıma iriştirip cegerim çıkarıp yüregim şıktı ve üç tamlâ (5) kan tamladı. Şâniyen gördüğünüz ol Dımışkî kalem tıraş tırnakların (6) kesmedi ve pulad mikrâş bıyıkların kesmedi. Şoñra ol kendilerin çıkar- (7) dıḡı mikrâş bıyıklarından bir tâne kıl kesti. Fîʿl-ḡâl kesilen (8) kılın yerinden bir lüle gibi kan revân olup aḡtı. bu cihânda kıldan (9) kan çıktığı ve çeşme gibi kanın aḡtığını bir kimse görmemiştir ve ol (10) tuz maʿdeni kırye ḡalkına ḡaber verdi. Vardılar buldular ve kazıp (11) çıkarıp götürdüler. Ol ḡaaʿma koydular. Siziñle bile yedik baʿdel ḡaaʿm. (12) Yanımızda oturur iken ḡâiʿb oldu. İşbu cümle zıkr ettiḡin velâyet ve (13) kerâmet deḡil midir ve konuğunuzuñ böyle etmek elimden gelir. İmdi (14) eyleñ görelim. Ḥâlâ eger sizden bañâ kimse yoldaş olmazsa daḡı (15) ben yañlız başıma giderim. Varmayınca olmaz elbette varırım dedi. Molla Saʿ-(16) deddin sözün işitip danışmendler bildiler ki Saʿdeʿd-din mücerret gider. (17) Anı ziyâret eder. Elbette gitmeyince olmaz. Bil-zarûrî içlerinden birisi (18) ayaḡ üzere tûrdu. Ben giderim dedi ve anı görüp biri ben daḡı giderim (19) dedi ve biri daḡı hemrâh olurum dediler. Öyle ise ol [...] (20) ve danışmendlerden otuz nefer danışmend gidecek oldular. Mâ-bakısı (21) gitmege rızâ vermediler. Molla Saʿdeʿd-din hiç tanımadı. Bir kaḡırın üzerine süvâr (22) olup ve bir nice muʿteber kitaplar alıp bir hegbeye tûldurup ve ol bendini kaḡıra [107b] (1) baḡlayıp yaʿni murâdı yere düştükte anlar ile şöḡbet edip ʿilm-i tefsîr (2) ve aḡâdiş -i nebevîden mübâheşe eyleye. Ol refik danışmendlerin her birerleri (3) yoḡsa tedârikin görüp dâmin dermiyân edip Mollanın önüne düştüler. (4) Aḡsaray şehrinden çıkıp Şuluca Kıra öḡüke ʿazm ettiler. Yolda gelir iken (5) bir şahş uḡradılar. Ḥazreti Ḥünḡârdan ḡaber şordular. Ol kimesne eyitdi: (6) Kırshehirinde daḡı bir derviş vardır. Âḡi Evrân derler. Ekşeri vâḡt (7) anıñla olurlar ve bir pınar üzerinde gizlice oturup şöḡbet kılırlar (8) dedi. Ol danışmendler Saʿdeʿd-dinden bile ḡaber birbirleriyle miyânlarında söz (9) ve kelimât edip eyitdiler. Molla Saʿdeʿd-din hemen yañlız olmasın diye geldik. (10) Anıñ ile hemrâh olduḡ. Yoḡsa ol mübtedî kimdir.

* Kelime okunamamıştır.

Biz anın yanına varmaz- (11) dık. Lakin nice edelim. Bir kaç günlük Molla ile bile gidelim dediler. İçlerinden (12) birisi eyitdi: Benim °avratım boş olsun. Ya°ni tälāk vâki° olsun. Eger ki ben (13) ol mübtedînin adını men bai°d añarsam dedi. Anın böyle dedigin (14) işitip yanında biri dahî ve birisi dahî öyle dediler. El-hâşıl (15) cümlesi işbu kelâmı söylediler. Birbirleri miyânında and iştiler ve şart (16) ettiler ki erenlerin mübârek nâm-ı şerîfin ya°ni Hünkâr diye bundan böyle (17) bir vecihle dile getirip söylemiyorlar ve her kanksı şâyet söylerse (18) yollayalar. Bu tärîk üzerine ahşam oluncaya kadar gitdiler. Çünkü ahşam oldu. (19) Bir menzilde konup yattılar. Yorulmuşlar cümlesi uyuyup kaldılar. Hak tea° (20) Hâzretlerinin hikmet ve kudretiyle ve evliyanın velâyetiyle ol tälāk ve berāk (21) ve ekân danışmendlerin otuzu dahî ihtilâm oldular. Hiç biri birinin (22) hâlerinden haberi yok. Çünkü şabaḥ oldu cümlesi uykuḍan bî-dâr olup (23) uyandılar. Her birisi gözlerin açıp baḫtılar. Gördüler ki hâl ahvâl böyledir [108a] (1) hiç tanımadılar. Ol yerden kalkıp yine revân oldular. Tâ kim Kızıl Irmaḫ (2) kenârına geldiler. Danışmendlerin birisi indi. Benim gönlüm bir kere şuya şafâ- (3) lanmak istiyor ve birisi dahî benim dahî gönlüm diler dedi ve anın yanında biri (4) dahî yanmaḫa başladılar. Molla Sa°de°d-din gördü ki bunların cümlesi şuya girmişler (5) °acepledi. Ol dahî kaḫırdan aşāḫı inip buyurdu. Kaḫırı bir yere bağladılar. (6) eyitdi: Muvâfaḫat vecihle ben dahî siziñle şuya bile gireyim dedi. Ol vaḫit (7) şoyundu. Molla dahî şuya girdi ve ol danışmendler cümlesi libâsların bir yere (8) götürüp tûlbendlerin çıkarıp aşvâblarının üzerine koydular. Kızıl- (9) Irmaḫa girdiler. Bunların her birisi ḡusl etmekte bizim sözümüz Hâzreti (10) Hünkâr Hacı Bektâş Velî Hâzretine geldi Kaddes°allahü Sırrahu°l-°azîz. Meger kim ol vaḫt (11) Âḫi Evrân Sultân ile zıkr olunan ḡül pınarı nâm çeşme başında oturup (12) şöḫbet ederler idi. Ol kavaḫ ağacının sāyesinde sākin olmuşlar idi (13) ve şafâ üzere karar kılmışlar idi. Ešnâ°i şöḫbette Hâzreti Hünkâr eyitdi: (14) Âḫim danışmendlerin cümlesi tälāk and içtiler ki bizim nāmımızı añmayalar. Hâlâ (15) Kızıl Irmaḫta şuya girdiler. Var anlara adımız añdırmayınca çıkmaya yol vermem (16) dedi. Âḫi Evrân Sultân sümā°n ve t̄aa°ten deyip fi°l-hâl erenlerin (17) nefsiyle yerinden ḫurup Âḫi Evrân Sultân hemen evran ḫonun (18) giyip bir °azîm evran şüretine girdi. Kızılirmaḫın kenârına geldi (19) gördü. Danışmendlerin yekünü şuya girmişler ve aşvâbların [...]° bir yere (20) yḡmışlar. Âḫi Evrân Sultân dahî heybetle bir °azîm olup onların cemi° (21) libasların çeḫçevre kılı yunan şudan ḫarafa dönüp başın ḫuyruḫı (22)

* Kelime okunamamıştır.

üzerine koyup ferâğat ile yattı. Çünkü anlar murâdları kadar her birisi (23) şuya çelınp taşra çıkmak kast ettiler. Danışmendlerin birisi (24) ol birine eyitdi: Yārān taşra sen çıkınca Molla Saî'din kâmiş getir dedi. (25) Ol danışmend çıkıp asbâbları tarafına yürüdü. Ğâfil geldikte nākāh [108b] (1) gördü ki bir evrān gelmiş cümle libasları çepçevre almış başın koyduğu (2) üzerine koymuş yatur. Gözleri hemen gülhān ocağı gibi yanar. Bu heybeti görünce (3) fi'l-hāl geri dönüp şuya düştü ve havfindan 'aqlı şaştı ve dili (4) dahî tolaştı. Vücūduna lerze düştü beñzinden levni kaçtı. Müteğayyir (5) oldu. Gayrılar anu bu halde gördüler. Hey saña ne oldu diye haber (6) şordular. Bir lahza şu içinde yatıp 'aqlı başına geldi. Gözün ve ağzın (7) açtı ve aytti. Sizeñ halden haberiniz yok şanursız. Bir evrān gelmiş (8) cümle libaslarımızı ortaya almış başın kuyruğu üzerine koymuş gözleri (9) kühān acağından dem urur şol vecihle bir hikmettir ki söyleyecek (10) degildir dedi. Danışmendler bu haberi işidip her biri perişān oldular (11) birbirine bakiştılar Molla Saî de'd-din işitecek. Evvelki kevrān danışmende (12) eyitdi: Kaṭır yutmuş mu yoḥsa ṭurur mu dedi. Danışmend eyitdi: Yutmamış (13) ṭuruyor dedi. Molla taa'ccüb etti ve kıldı ve şu içinde kendi kendiye (14) eder. Bu ne evrāndır. Bu yerde çevre dai're il ve iklim köy kent koyun (15) ve kuzular otlar. Evrān bile hāli yerde olur ki hiç şenlik olmaya. Bu ne (16) hikmettir bu ne temāşadır. Ben dahî şudan taşra çıkıp göreyim ḥayāl (17) midir yoḥsa vāqı' mıdır ne hāldir deyip Molla Saî de'd-din şudan (18) taşra çıkıp evrāna karşı uzanıp baktı. Anı gördüğü vakit (19) evrān dahî Molla Saî de'd-dini görecektir. Kuyruğunu koyduğu yerden başın (20) kaldırıp ve Mollaya karşı ağzın açıp bir dem urdu heyvetle ki (21) Mollanın gövdesine lerze düşüp havfindan 'aqlı şaştı. (22) Hemandem geri kaçtı. Kendiyi şuya bırakır. Ol heybetten kaṭır dahî bağı (23) ṭurur iken yuların kırdı. Şuya düştü. Ol mu'teber kitaplar ki her biri (24) birdir. Naḥiv ve şarf ve fıkıh ve ferāiz ve ehādış hegbesiyle (25) şuya gitdi. Ol kaṭırdan şudan öte çıktı gitdi. Varıp kaṭır tıttular [109a] (1) bağladılar. Saî de'd-din ol kitapları ḥayli guşsa ḥaddi dönüp danışmendlere (2) eyitdi: Hiç bilir misiniz ki bu hāl nedir. Eyitdiler bilmeyiz. Başımıza geldi haberimiz yok. (3) Bu ne iştir dediler. Molla eyitdi: Ben kendi 'aqlım erdigince şöyle bilirim ki (4) bu iş ol varalım dedigimiz velāyet erenlerindendir. Pes imdi vācip (5) budur ki anın ismin çağırıp biz andan istiā'et talep edevüz. Tā kim (6) bu şiddet ve belādan necāt bulup bu evrānın elinden ḥallāş olup yolumuza (7) gidevüz dedi. Danışmendler eyitdiler: Biz cümlemiz ṭalaḳa and işmişiz. Kim anın (8) ismin anmayavuz dediler. Molla Saî de'd-din bu cevābı işidecek eyitdi: Hey (9) cāhiller hiç şekk yoktur ki bu remz-i rumūz siziñ öyle

hamâkat edip (10) and içmeyiz vâkı^e olup bu evrân gelip bunda zühûr buldu. Geliñ imdi (11) cümlemiz çıkalım siziñle bu evrân karşısına varalım. Ol eriñ ismin (12) yâd edelim. Yakın ^eitikâtım budur ki evrân ğai^b olur. Elinden kurtuluñuz. (13) Zîrâki muhakkak siziñ zannettiğiñiz gibi evrân olsa idi geldite evvelen (14) katırı yutâr idi. Yâhut bunda köy kent ve ikinci çiftçi koyun ve kuzular (15) kor mıydı dedi. Ol danışmendler ^eâciz oldular ve cansız kaldılar (16) birbirine yapışıp Eyitdiler: Biz niceye deñli işbu şuyun içinde turalım (17) bâri ne olacak ise olsun görelim dediler. Âhir-el incam bil-zarûri (18) Molla Sa^ede'd-din ile şudan taşra çıkıp bir yüce yere evrâna muķâbil (19) şaf bağlayıp durdular. Bülent ile na^era urdular. Bir kere câi^z (20) diler. Yâ Hâzreti Hacı Bektâş Velî diye ol saa^t anı gördüler ki (21) evrân önlerinde turur iken ğai^b oldu. Şankim hiç bir yerde vücûdu (22) yok idi. Molla Sa^ede'd-din ol danışmendleriñ yüzüne bakıp fâni (23) evrân dedi. Önümüzde turur iken ğai^b oldu bilmedik. Kande gitdi [109b] (1) dediler. Molla Sa^ede'd-din eyitdi: Ben size demedim mi bu iş yine ol vara (2) çıgmaz. Eriñ rumûzudur. Hiç andan ğayrısından degildir dedi. Andan sonra cümlesi (3) asbabların yanna gelip libaslarını arķalarına giyip tûlbendlerin başlarına (4) örttüler ve ferâcelerin dahî omuzlarına alıp katırı getirip Molla Sa^eded- (5) din bindirdiler. Kendileri yayada seyredip Şuluca Kara öğüke revân (6) oldular. Bu yana Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes 'allahü Sırrahu'l-^eazîz (7) Kırşekirinden ol pınarıñ katında Âhi Evrân Sultânıyla oturup (8) kavaķ ağacı gölgesinde mahfîce esrâr-ı aleyhiyâttan muhakkikâne şohbet ederler idi. (9) Zıkr olunan rumûz içi Âhi Evrân Sultân Kızıl Irmaķ üzerine geldikte (10) kendilerini dahî şerâfetle kalkıp Şuluca Kara öğüke gelmiş idi. Âsitân (11) Mollanın âşiyânelerine saa^edetle karar kılmıştır. Ol vakit Molla Sa^ede'd-din (12) ol danışmendler ile Kızıl Irmaķı geçip eller [...] * yakın geldiklerinde (13) Hâzreti Hünkâr Şarı İsmâi^eli katına okuyup eyitdi: İsmâi^elim olsa kimseler (14) gelirler ki danışmendler varıp onlara şöyle cevap etti ki eger bu defa^e bizim (15) katımıza gelmek murâd ederse ma^eşum pâķlar gibi kendi gönülleriñ pâkize (16) etsinler ve ma^eşumlar şıfatıyla şıfatlandırsınlar. Bizim naẓarımıza ondan sonra (17) gelsinler ve ol şuretiyle görünsünler. Yoķsa ^einâd ve muķâlefet ederler (18) is ve bu dedigim gibi gelmezler ise hemen geri dönüp geldikleri yola gitsinler. (19) Şakınıp ğafil olmasınlar. Kendilerine ziyânım toķunur dedi. Çünkim (20) Şarı İsmâi^el ħasb-el fermân erenleriñ nuţķun işitdi. Sümâ^en (21) ve taa^eten deyip âsitâne kapısından

* Kelime okunamamıştır.

taşra çıkıp Aksaray yolun tutup (22) [...] * toğru revân oldu. Tâ kim ol [...] * öte yanında ol (23) deredeki şuya geldi. Bahtı gördü. Karşıdan otuz ʿadet danışmendler (24) ile Molla Saʿdeʿd-din çıka geldi. Ol şarı İsmâiʿl görecek bildi. [110a] (1) Zîrâ ki mîkrâş şöhetinde muḳaddeme bir kere yine görmüş idi. Hemandem kaçtırdan aşağı (2) inip yayada yürüdü. Şarı İsmâiʿl karşı vardı. Görüştü selam verdi. (3) Erenlerin ḥâlin şordu. Ne buyurdular ḥâl nedir ne haber getirdin bize dedi. (4) Daḥî muntazır olup тұrdu. Şarı İsmâiʿl eyitdi: Erenler şöyle buyurdular ki (5) şol danışmendler geliyorlar. Var Mollaya söyle eger bu defaʿ bizim ḳatımıza gelecek (6) ise gerektir ki maʿşumlar gönlüyle gönülleniḳ ve maʿşum şıfatıyla şıfatlanıp (7) ve ol şüretiyle bizim nazarımıza gelsinler. Kendiler bilirler. Böyle gelmezler ise (8) hemen yine dönüp geldikleri yola revân olsunlar. Şaḳınıp ḡâfil olmayalar. (9) Şoñra kendilere ziyânım ṭoḳunur diye buyurdu dedi. Pes ʿulemâlara meseʿle (10) maʿlumdur. Bâḳisin sen bilirsın deyip geri döndü Ḥaḫreti Ḥünkârın (11) ḥuḫûr-u şerîfine gelip ḳarar kıldı. Çünkim Molla Saʿdeʿd-din erenlerin kelâmını (12) işitdi. Yanında olan yârenlerine eyitdi: Hiç bilir misiz sizde bir tûlbend (13) ve bir futa var mıdır dedi. Beli Sulṭânım var dediler. Çıḳardılar (14) bir peştemal şunuverdiler. Molla Saʿdeʿd-din tûlbendlerini ve ferâcesini ve cümleten (15) libaslarını şoyunup ol peştemalı beline baḫladı. Şöyle uryân oldu. (16) Danışmendler anı gördüler. Ne ḥâldir bu sulṭânım diye haber şordular. Molla Saiʿd (17) eyitdi: Erenlerin remz-i rumûzu böyledir yerine getiriñ. Siz daḥî böyle (18) eyleyiñ. Yaʿni maʿşumluk ʿaleminde bir kişi ḳayl-i ḳâlden olup dünyâda lâḳayt (19) olur ve daḥî başı açık ayak yalın yürür dedi. İmdi biz daḥî ol (20) nev ʿ üzerine varalım. Ümîddür ḫâlimiz şalâha vara dedi. Ol danışmendler (21) daḥî hemen böylece eyitdiler: Ḳızıl Irmaḳ ta şuya girdikler ḫatırlarına gelip (22) yine bir ḫikmet ola deyip ḫavf ettiler. Bu nev ʿ üzerine ḫaylice yer gitdiler. [110b] (1) Tâkim Şuluca Ḳara öḫüke yakın Tekye Ḳaya ḳurbuna geldiler ki Ḥaḫreti Ḥünkâr (2) Ḥacı Bektâş Velî El Ḥorasânî Ḳaddesʿallahü Sırḫahuʿl- ʿazîz ol taşın üzerine binip (3) yürütmüş idi. Anda gelecek ol kân-ı kerem ve şâḫib-i ḫayrül üʿmem yaʿni Ḥaḫreti (4) Ḥünkâr Ḥacı Bektâş Velî el-Ḥorasânî Ḥaḫretleri Şarı İsmâiʿli ḳatına okuyup (5) eyitdi: İsmâiʿlim Saiʿd ile remz-i rumûz tamam oldu. Var söyle bundan sonar köye (6) yakın geldiler. Libasların giyip gelsinler dedi. Şarı İsmâiʿl köyden taşra (7) çıktı. Tekye ḳaya ḳurbuna geldi. Molla Saʿdeʿd-din Şarı İsmâiʿli görecek (8) тұrdu. Yine bize ne haber getirdiñ dedi. Şarı İsmâiʿl

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

eyitdi: Hayır haber var. (9) Erenler buyudular ki Sai'd ile remz-i rumûz tamam oldu. Var söyle şimden sonra (10) libasların giysinler gelsinler dedi. Molla Sa'de'd-din refîk rahî kleri libasların (11) arkaalarına giyip tûlbendlerin başlarına urdular. Köye girdiler. Şarı İsmâ'îl (12) önlerine düşüp âsitâne kapısına götürdü. Molla Sa'de'd-din kapıdan (13) içeri girdi. Hâzreti Hünkârı gördü. Selam verdi. Danışmendler daîl bilesince (14) mubârek ellerin öptüler. °Özürlerin dilediler. Hâzreti Hünkâr anlar yer (15) gösterdi. Molla Sa'de'd-din birle erenlerin muqâbelesinde dizleri üzerine (16) âdap ile oturdular. Pervâz şofra °asel mâset getirdiler. Yediler (17) ellerin yudular. Şükrin dediler. Bir zaman oturup şöhet eylediler. (18) Tâkim öyle namazın vahtı iriştı dest-i namaz edelim dediler. Danışmendler (19) ayağ üzerine tûrdular. Molla Sa'de'd-din Hâzreti Hünkârı eyitdi: Buyurun (20) abdest alalım namaz-ı zuhru edâ kılalım dedi. Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş (21) Velî el-Horasânî Kâddes'allahü Sırrahu'l- °azîz Hâzretleri buyurdu ki haqqa giden (22) haq uğrum haqqı için biz ol abdesti almayıp tûruruz. Eger kim ziya ve bu zeyle [111a] (1) veyâhut noksan bula. Her dai'm biz tahâretleyüz abdestimiz haşırdır. Tâ siz alırsınız (2) ve tecdid vuzû kılırsınız. Cai'z ve revâdır dedi. Öyle deyince Molla Sa'de'd-din ıbrığın (3) danışmente verip eyitdi: Var şol pıñardan şu getir abdest alalım dedi. (4) Ol danışmendler ıbrığı eline alıp pıñardan tûldurup getirdi. Mollanın (5) huşûruna koydu. Molla Sa'de'd-din ol ıbrığı aldıktâ kudret-i hudâ ferd biçün (6) ve velâyet evliyâ ol şuyun levni tağayyûr ve tebdil oldu. Ibrığın içinde (7) kırmızı kan rengin bağlamış. Çünkü Molla Sa'de'd-din ol şuyu avucuna koydu (8) avucunun içinde şuyu gördü ki avucuna dökülen şu kan oldu. Molla Sai'd (9) taa'ccüb kılıp bir zaman tefekkür edip tahayyüre taldı. Hâzreti Hünkâr işbu hâl (10) ma'lum olup eyitdi: Nedir Sai'dim avucuna bakıp kaldın şöyle tahayyûr oldu (11) dedi. Molla Sa'de'd-din eyitdi: Ibrıktâ getirdikleri şu kan olmuş. Abdest (12) revâ olmaya dedi. Hâzreti Hünkâr eyitdi: Olmaz Sai'dim buyurdu. Sa'de'd-din (13) ol ıbrığı bir gayrı danışmende verip şuya gönder dedi. Var bu ıbrığı (14) pıñardan muhkem yuyup doldur dedi. Ol emr olunan danışmend ıbrığı eline (15) alıp içindekini döktü ve ol pıñara vardı. Bir nice defa° çalkayıp pıñarın (16) gözünden tûldurdu. Molla Sa'de'd-dinin önüne getirdi koydu. Molla Sai'd (17) yine ıbrığı eline alıp avucuna şuyu koyduğı gibi kezâlik ol yine kan oldu. (18) Molla Sa'de'd-din hayran kaldı. Tekrar ol ıbrığı birine daîl verdi. Elhâşıl-ı kelâm (19) kaşıyye-i ne dirâz edelim. Ol danışmendlerin otuzu daîl birbiri ardınca (20) imtiyhân-ı tarîkiyle şu getirdiler. Cümlesinin getirdiğı şu tağayyûr buldu. Levni (21) tebdil oldu. Gel imdi görelim. Molla

Sa^cde'd-din bunda hayran kalıp taa^ccüp (22) eyledi ve fikre taldı. Biraz tahayyür oldu. Hazreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî (23) el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-^cazîz Hazretleri eyitdi: Sai^cdim saña direm diñle ve söz (24) aña. Adam gerek ki şuya yaraya ve şu gerek ki abdeste yaraya ve dañî abdest [111b] (1) gerek ki namaza yaraya ve namaz gerek ki çeleb-i tea^cliye yaraya. Zîrâ ki ol pâdişâh (2) kadîm-i lemyezel buyurur ki dilmi yarar yâd kılmağa ve degme tenmi var ki yarar bana taa^ct etmege (3) ve degme taa^ctimi yarar. Benim ma^crifetim bilmege. Zîrâ ki andan Şarı İsmâi^cle işâret edip (4) İsmâi^clim Sai^cde ibrîğımızı ver abdest alsın dedi. Şarı İsmâi^cl Hazreti (5) Hünkârîñ işaretiyle Hazreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-^cazîz (6) Hazretlerinin ibrîğini getirip Molla Sa^cde'd-din önünde koydu. Molla Sai^cd (7) elin şunup abdest aldı. Dañî ileri geldi. Hazreti Hünkârı namaza teklif (8) eyledi. Hazreti Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-^cazîz Hazretleri (9) Sai^cdim ileri durup bî-şek namazın şeyin istersen edebilir misin ede- (10) bilirseñ nola gel eyle. Biz dañî saña iktidâ edelim dedi. Pes sünnet Hazreti (11) Resûl^c Aleyhisselam kılındı ve kâmet olundu. Hemandem anı gördü ki Molla Sai^cd ileri mihrâba (12) geçip imâmate yerine tûrdı. El kaldırıp tekbir getirdi. Hemen ki Allahüekber (13) dedi. Ol saa^ct Hâk Tea^cla Hazretiniñ hikmet ve kudretiyle ve Hazreti Hünkârîñ (14) velâyet ve kerâmetiyle Molla Sa^cde'd-diniñ gözlerinden perde-i⁹ hicâp ref^c oldu (15)Ka^cbeye degin gördü. Baktı ki Hazreti Hünkâr karşısında tûrur Ka^cbetullah şere- (16) fullah içinde taht-ı mîzâb Er-raḥmete ve Hacer İsmâi^cl üzerinde namaz kılar taa^ccüb kıldı. (17) Dañî sağ tarafına baktı mağribe kadar gözünden perde ref^c oldu. Gördü ki Hazreti (18) Hünkâr karşısında tûrur. Hayretle kaldı. Andan şol cânibine baktı. Maşrıka degin (19) perde ref^c olup baktı gördü ki Hazreti Hünkâr karşısında tûrur. Görüp fikre taldı. (20) Başın yukarı kaldırdı. Seb^c-i semavâtü'l-^caliden arş-ı^calâya degin perde (21) ref^c olup gördü baktı. Hazreti Hünkâr karşısında tûrur. Dañî başın (22) aşağı eyledi. Yedi tabakât-ı arzdan aşağı tâ tahtül şaraya kadar gördü (23) baktı. Hazreti Hünkâr karşısında tûrur. El-hâşıl her kânde nazar etti ise [112a] (1) Hazreti Hünkârı gördü. ^cAlem ve dünyaya toptolu olmuş. Şaḅki Hazreti Hünkâr siz hâli (2) bir yer kalmamış oldumda Molla Sai^cde bir hâlet oluverdi. Bir reka^ct namazda tam yedi (3) gün tûrdı kıyamda. Hazreti Hünkâr eyitdi: Sai^cdim yedi günden beri kıyamda nice (4) tûrursun rûku^c ile dedi. Molla Sa^cde'd-din dilediği rûku^c egile dizleri tutmayıp (5) fi'l-hâl yüzü üzerine düştü. Secdede mest-i lâya^ckıl olup kırk gün (6) tam secdede kaldı. Kırkıbirinci gün ^caḅlı başına geldi. Gözün açtı secdeden (7) başın kaldırdı.

Erenlerin ʿaşk ve muhabbet derûnunda deryâlar ki cûş u hurûş (8) edip bela ihtiyar bu bir nefesi söyledi. Anda olanlar inşâ eyledi. Beyt-i: (9) Şol müeʿzzin geldi kâmet eyledi. Kıbleye karşı ikâmet eyledi. Secdeye (10) indi yüzüm bir dîdâr gördü gözüm tağıldı ʿaqlım sözüm taaʿt (11) mât eyledi. Bilir cümle râzımı gönülde niyâzımı beş vakit namazımı (12) ʿaşk-ı ğârât eyledi şol benim secdekâhım. Meger kim Tûr Tağıdır (13) gözlerim Musâlayın Tûr necât eyledi. Bir kez yañıldı zâhid (14) estağfirullah dedi. Sözleri hâfâsında hoş kefarete eyledi. (15) Kande bakşam toptolu Hacı Bektâş Velî. Bu Saiʿd anın kulu oldu. (16) ʿAdet eyledi. Çünkü Molla Saʿdeʿd-din bu deñlü erenlerin remzine irdi (17) ve bu deñlü velâyet ve kerâmet gördü. Hemandem yerinden devre gelip Hâzreti Hünkârın (18) elin öptü ve ayaklarına yüzün sürdü. Tazarruʿ ve niyâz edip Sulţânım (19) ben kuluna dağ ĩ bir şafâ nazâr-ı himmet eyle. Hizmetinde olayım yaʿni kabul kılayım dedi. (20) Mal ve mülkü ve müderrisliği terk edip dervişliğe ihtiyar etti. Hâzreti Hünkâr (21) Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddesʿallahü Sırrahuʿl- ʿazîz Hâzretleri halîfelerinden birine buyurdu. (22) Molla Saʿdeʿd-din elin eline meydana götürdü. Tûlbend ve ferâcesin çıkarıp Molla (23) Saʿdeʿd-din erenlerin nazârında iki diz üzerine oturdu. Ol halife (24) anın başın tıraş edip erkân-ı fahr üze kisve giydirdi. Pes [112b] (1) danışmendler Molla Saʿdeʿd-dini bu hâlde gördüler. Baʿzısı maaʿn biaʿt kabul (2) edip yanında kaldılar ve baʿzısı geri dönüp makamlarına Aksaray şehrine (3) geldiler. Yerlerinde karar kıldılar. Molla Saʿdeʿd-din Şuluca Kara ögügde kaldı. Bir (4) nice sene erenlerin hizmetinde oldu. Günlerden bir gün evvel bahar eyyâmı (5) iriştı. Tağlar ve sahrâlar zümürüt fâm hılaʿtler giyip türlü türlü izharlar (6) toprağtan baş kaldırıp ʿîd-i nevrûz birbiriyle görüştü. ʿÂlem-i dünyâ müzeyyen (7) müretteb oldu. Ol mevsimde güller tomurcuğlandı. Goncalar açtı bülbüller cûş u hurûşa (8) gelip Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddesʿallahü Sırrahuʿl- ʿazîz Hâzretleri otur- (9) duğu yerden ayağ üzerine gelip bir nice halîfeler ve dervişler ile âsitâne kapı- (10) sından taşra çıkıp Şuluca Kara ögügün etrâfını gezip tefric ederler idi. (11) Molla Saʿdeʿd-din daı erenlerin bilesince idi. Bir yere geldiler gördüler. Bir hûş (12) mürzgâr ve size zâr anda karar edip bir miğtar oturup şöhbete meşgul (13) oldular. Ol eş nâda anı gördüler ki bir erkek hâmar dişisini uğruna (14) katıp kıvarak bunların karşısına getirdi. Dağı birbiriyle cilvelenip (15) birbirine düzer verdiler. Çünkü erenler anları öylece gördüler. Tebessüm (16) buyurup lütf yüzünden Saʿdeʿd-dine haber şordular ki Hâzreti Hünkâr eyitdi: (17) Saiʿd bunların kanķısısın altındaki misin üstündeki misin dedi. (18) Molla Saiʿd eyitdi: Üstündekiyim Hâzreti Hünkâr Hacı Bektâş eyitdi:

Tohumuñ (19) korusun bunca yıldan beri erenlere hizmet edersin dañı henüz danişmendliği (20) gönünden koymamışsın. Eger altındakiyim desen de murād vericilerden (21) olsañ ne olurdu dedi. Molla Sa' de' d-din söylediği söze peşiman (22) oldu. Erenleriñ naazarına yüzün yere koyup tazarru' ve niyāz eyledi ve ellerin (23) öpüp ayaklarına düştü. 'Özür diledi. Hāzreti Hünkār eyitdi: Ğayrı ok [113a] (1) kırıştan çıktı Ğayrı geri dönmez. Erenler naazarında sözüñ pişirip söyle ki (2) şöñ pişmanlık fai'de etmez. Ma'ni-i hayır söyle ki şöñra yādigārıñ ola bu vecihle (3) senden aşar-ı hayr kıla. Hāzreti Hünkār Hacı Bektāş Velī el-Horasānī Hāzretleriñ (4) üzerine Molla Sa' de' d-diniñ taş attığı beyāniden keşt-i neşteğān (5) deryā-i tevekkül ve seyyah ve adı taħammül bu nev'ile rivāyet ve bu tarz (6) hikāyet eylemiş ki Molla Sa' de' d-din erenlerden kabul bia't edip kaldı. On (7) sekiz yıl hizmetlerinde mülāzım oldu. Hikmet-i hūda günlerde bir gün yağmur yağdı (8) ve Şuluca Kāra ögügün bir mescidi var idi. İbtida hālinde Bektāş (9) Velī el-Horasānī Kādes'allahü Sırrahu'l- 'aziz Hāzretleri Horasan diyārından Rum diyārına gelecek (10) ol mescidiñ içinde mea'nef olmuşlardı. Hālā merkad-ı şerīfi ol köyde- (11) dūr. Dañı mescidiñ önünde bir ulu siyah taş var idi. Henüz dañı (12) durur. Hāzreti Hünkār her dai'm ol taşlarıñ üzerinde sākin olup eglenirdi. (13) Ol gün yine gelip ol taş üzerinde karar edip oturur iken Molla Sa' ded- (14) din görüp kıatına okudu. Ol dañı gelip ta'zīm ve ikrām edip Hāzreti (15) Hünkāra ne buyursız dedi. Hāzreti Hünkār buyurdu ki Sai'dim bugün yağmur yağdı (16) ve çok seyller aqtı. Sen dañı çık da şu mescid tāmıñın üzerine loğla (17) dedi ve Hāzreti Hünkār ol taşın üzerinde bir miktar istirahat edip (18) yattı. Arkası üzerine şafālandı. Molla Sa' de' d-din erenleriñ fermānyla (19) mescidiñ tāmıñın üzerine loğlamaya başladı ve Hāzreti Hünkārın zāhir-i bātin (20) türlü türlü remz-i rumūzların ve nice türlü velāyet ve kerāmetlerin görmüş iken (21) ve nice türlü aḥvallerin görüp vākıf olmuş iken ol damda Molla Sa' de' d-diniñ (22) kalbine şeytan yol buldu ve anı aḥlak kıldı. Fi'l-hāl gönülden vesvese-i (23) iblis düşüp fikir edip kendi kendine eyitdi: Bu nice 'ulūm ve bu nice hezm [113b] (1) Var iken ve Aksarāy şehrinde fetvam yürür iken muttasıl naazarımda dört yüz nefer (2) Dānişmendler ders okuyup ders alur iken ve halk-ı 'ālem ortasında bi kadar (3) 'izzet ve şevket bulur iken bu darviş cümlesin terk ettirip 'adet üzerin (4) kendüye kıl eyledi gönüm dilediğini edebilmezem ve andan destursuz bir yerdeb (5) bir yere gidemezem hiç cehd biz anıñ elinden kırtulamazım ve Ğayrısı dañı bir çare (6) ve derman edemezem bāri şol yātduğı yerde şebuluğ ve taşlık anın (7) üzerine birağırım başın tāğsun helak olsun dedi Mollā Sa' de' d-

din. (8) Bunuñ gibi fikr ve endişe ile ilendeki loğ taşını tāmın üzerinden yuvalayıp (9) Hāzret hūnkār ğafil yātur iken üzerine birākdı ve yukarıdañ aşāğı gördiği (10) ol taş gürleyip iner. Meğer kim Hāzret-i Hūnkār Hacı Bektāş-ı Velıyyü'l-El Hōrasānī (11) Kaddesallahü Sırrahü'l-Āziz hāzretleri olukda haber varmış. Hāķ Subhāne ve Teāla Hāzretleriniñ (12)°ol ve °ināyetiyle ve erenlerin velāyet ve kerametleri bir katıyla batın ° ālemleminde bu (13) hāl erenlere ma°lum olup yātduğı yerden gözün açup gördiği ol taş (14) gürleyüp gelür kendü üzerine iniyor hemāndem ol taş ya Āllah diyüp (15) kendü mübarek dest-i şerifinde uzatup ol taşā yapışup mübarek barmaqları (16) gömilüp sol hamıra batar gibi bātup daħi tutup yere koydu Hāzret-i Hūnkār (17) başını kaldırıp yukarı baķdı kördiği Molla Sa°de'd-din mescid tāmının (18) üzerinde тұrur yüziñ kara olsun benim göñlumdekini dile getürdün. (19) Yetmiş kere rahmet ve kudret şuyu ile yudum senin dişlerin dibinden mürekkeb (20) karası gideremedim senin ziyaret tebrigin kefarete olsun āşlā. (21) Ve herkes islāh olmayasuñ buyurdu ve bütün hālifeler ve dervişler bu (22) hāli görüp işitdiler şükre dişüp geldiler Hāzret-i Hūnkār ol (23) taşın üzerinde sağ ve sālīm oturmuş loğ taşı yanında тұrur. Mübarek [114a] (1) barmaqları hamıra gömilür gibi batmış iz eylemiş. Molla Sa°de'd-dini ol (2) mescidiñ tāmın başından indürdiler fahr libasın şalıp üzerinden (3) çıkārdılar. Giysüyü evliyaı aldılar fenūte bağlayup ensesine muhkem tabānca (4) urdılar. Ve ol dergāhdan tard edip şordular Molla Sa°de'd-din (5) tek ve تنها gitdi. Kızıl Irmağın Āksarāydan geçen cānibine geçüp revan (6) oldu. Tā kim şusādı tā kim menzile geldi ol vaķit şanā kim minnet ede.(7) °Āķlı başına geldi gözün açup kendüye o hālde gördü fikr eyledi. (8) Bir yere oturup erenlerden gördiği remz ve rumuzlar ve keramet ve velāyetleri (9) hātırına getürdi ettiği işe pişmān oldu °ağladı kendü kendine itdi.10) Hoş seni kimesne tutup gücüyle cebren ve fehren getürmedi sen kendi irādetinle (11) geldin erenlerin veli muttaşırın olduğın bilmeliydiñ fahr ve tariķ-i ahyād (12) kıldıñ derviş oldun on sekiz yıl hizmetinde kaldın yā bu ne işdir ki (13)°āķıbet işledin dünya da ve āhiretde yerin kalmadı bundan böyle kande gidersin.(14) Yine ol erenlere mürācat ideyim didi daħi ta°avuz edip istiğfar ve tövbe (15) kıldı oturduğı yerden āyağ üzerine kalkup Şuluca Kara ögükden (16) yanā revān oldu bir hāle Hāzret-i Hūnkāra karşı bir ayāķ üzre (17) tamam kırķ gün peymançeye тұrdı gice gündüz şirkāt eyitdi ve hiçbir dem rahat (18) etmiş ve bir canibe daħi gitmeyüp oturduğı yerde tamam kırķ gün ol (19) olduķdan sonra gördiği birinci kimesne gelürler her biri bir merkebe binmişler. (20) Yakın geldikde Molla Sa°deddiñ gördiler gelirler selam verirler Molla anların

(21)selâmını âlup kınde gidersiz diyu haber şordu. Eyitdiler: Şuluca Kıra öğüke (22) toğrı giderüz ol erenle ziyaret edecegüz dediler Molla Sa°de°d-din [114b] (1) anlara and verip eyitdi: Billahi mürüvvet iyilik iş bu benim şakalımdan merkebleriñ (2) kıyruğına bağlañ dağı ol kendüñiz ya da beni bile alüp gidin. Ben her (3) nege verem siz öyle ediñ didi anlar dağı Mollanıñ şakalımdan tutdular.(4) Çeküp getürüp merkeplerin kıyruğına bağladılar dağı kıcı ile urup (5) Şuluca Kıra öğüke toğrı sürüp gitdiler sebu hâl üzre feryeniñ (6) içine girdiler ol kırye halkı Sa°idi bu hâlde göricek acıdılar ve hâlifeler (7) gördiler Molla işte peşiman olmuş ve şakalın merkep kıyruğına bağlanmış.(8) Geldi diyü Şarı İsmâ°il e haber verdiler Molla Sa°de°d-din Şarı İsmâ°il i görüp (9) kıarşı varup eyitdi bu ne hâldür sen ne eyitdin ne muhaldür didi. (10) Oldum Molla Şarı İsmâ°il e yalvarup eyitdi: Meded bana nagâh kerem (11) eylersen ile tek hemân erenlerini kıabul eylesünler bu hâl ile kıâlmayın.(12) Öürsem dağı böyle ölmeyeyim günahla didi. Şarı İsmâ°il anın şakalın (13) merkebin kıyruğından kıurtarıp eyitdi saña biz ne çare edelim erenlere (14) söylemek mümkün değıldir imdi sen bu gice gerekdür ki yüzün yuıkadı.(15) Kıızılca Hâlvat hâne önünde yatasın erenler dün vağıtinde taşra çıkacak. (16) Mürüvvedlerinden ola ki üzerine başıp geçilir ve seni bileler ol vağıt ider. (17) Ben kıabul kıılalar dedi Şarı İsmâ°il girü geçüp postuna oturdu. (18) Molla Sa°de°d-din dağı ol gün hışama değıñ bir yerde pinhân oldu. (19) Kııldı ahşam oldu çırağ uyardılar meydana şofra şalındı yediler. (20) Şükrin dediler ellerin yudular şofra götürüldü du°a ve şena oldu. (21) Molla Sa°de°d-din dağı bir buğday verdiler yiyüp giceye değıñ şabr eyledi. (22) Çünkim gice oldu her biri postun şardı Hâzret-i Hünkâr dağı hâlvetine [115a] (1) girüp istirahat eyledi hâlifeler ve dervişler cümleden vahdete vardılar. (2) Ol vağıt Molla Sa°de°d-din yerinden tura geldi Kıızılca Hâlvetiñ öñüne Şarı (3) İsmâ°il in buyurduğı gibi yüzini yuıkırı tutup arkası üzerine (4) yattı gündüz uyumamış idi ne filhâl gağlete geçüp uyudu. (5) Ol gice nisfu°l-leyl olıcağ Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Kıaddesallahü Sırrahül°Aziz (6) yerinden tırup ibriğın eline alıp taşra çıktı mübarek ayakları (7) Sa°idin yüzine tokandı aranlara hod ma°lum idi lakin hâlifelere dağı (8) bildirmek için haber şorup iş bu yatan kimdür didi. Şarı İsmâ°il (9) başın kıaldurup itdi Sa°id kıuluñdur Sultânım dedi Hâzret-i (10) Hünkâr lutf u keremlerinden eyitdi: Bizim Sa°id midür buyurdu. (11) Beli sultânım dediler öyle olsa Şarı İsmâ°il Sa°ide eyitdi: Ğam (12) çekme şemdi şoñra ümiddürki inşâ°alah el-rahmân erenler kıabul itdiler. (13) Ve girü evvelki menzilini bulun aranlar saña bizim didiler didi çünkim ol (14) gice girü şabağ oldu yerinden tırup abdest aldılar namazı şabağı edâ (15)

kılup evrād okuyup da^{ca} ve sena kıldılar halifeler ve dervişler yerlerine geçüp (16) oturdılar Hâzret-i Hünkâr da^{hi} seccadesi üzerinde karar kıldı Molla (17) Sa^{de}'d-din erenlerin meydanına getürdiler kapudan içerü girüp yüzlerin (18) yere urdı ağlayup tazarru^c ve niyaz eyledi da^{hi} kapuda Hâzret-i Hünkârın (19) nazarında pince tırdı halifeler ve dervişler anı gördiler hiçbirisi anın (20) hakkında bir kelam itmediler Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Kaddesallahü Sırrahü'l-^c Aziz (21) Hâzretleri Sa^{id}in yüzine bakıp itdi Sa^{id} kuruda bir erbaⁱⁿ çıkardı. (22) Bir erbaⁱⁿ da^{hi} şuda çıkarmak gereksin buyurdu ta kim ettiğin günah (23) ^câfv ola didi ve buyurdu meydan likanın getürüp içine şu [115b] (1) devled virürler Hâzret-i Hünkâr Sa^{ide} gir diyüp emr eyledi Sa^{id} ilerü gelüp (2) meydân ortasında evvelkiniⁿ içine girdiler ol sa^{ad} anı gördiler. (3) Hikmet-i hüdâ ve velâyet evliyâ ol likin ber âzim-i test maşalında olup Sa^{id} in (4) ne fi'l-hal endamın kapladı ol sa^{atle} Sa^{id} oturdu içinde anda (5) Hâzret-i Hünkâr buyurdu: Ol ^clikiⁿ üzerinde kapağın örttüler da^{hi} fariğ (6) oldular Molla Sa^{de}'d-din kırk gün tamam ol likiⁿ içinde kaldı çünkim (7) erbaⁱⁿ tamam oldu a^hşam irişdi abdest oldılar a^hşam namazın edâ (8) itdiler da^{hi} kalun evliya üzerine چراغ uyadup tercüman okudular. (9) Du^a senâ gülbang itdiler halifeler ve dervişler her biri yerlü yerince karar (10) itmişler idi. Hâzret-i Hünkâr buyurdu ol likiniⁿ üzerinden kapağın (11) aldılar. Molla Sa^{de}'d-din likiniⁿ içinde görmediler. Halifeler ve dervişler hep (12) bakdılar likin içinde görmediler hiç birisine görünmedi. (13) Hünkâr buyurdu: Yine kapağın urdılar fariğ olup kırk gün da^{hi} tırdı. (14) Yine erbaⁱⁿ tamam oldu a^hşam namazın kılup herkes yerlerine oturdılar. (15) Da^{hi} erkân ı fahr üzerine چراغ yakup du^a sena okundukdan sonra Hâzret-i. (16) Hünkâr buyurdu: Ol likiⁿ üzerinden kapağın aldılar. Andan hazır olan (17) halifeler ve dervişler cümle bakıp Molla Sa^{id} e bir tıfl ı ma^cşum naresiye (18) oğlancık şuretinde olmuş henüz ilde tutarlar bu hâliyle göricek. (19) Her biri taa^cüb idüp tahgir vardılar Hâzret-i Hünkâr yine buyurdu: (20) Kapağın urdılar bu hal ile kırk gün da^{hi} geçdi çünkim erbaⁱⁿ tamam (21) oldu mağrib namazın edâ eylediler. Halifeler dervişler yerlü yerine posta (22) geçüp her biri âdâp üzerine karar kıldılar چراغ uyarıp gülbang (23) urdılar. Hâzret-i Hünkâr buyurdu ki: Ol likiⁿ üzerinden kapağın aldılar.[116a](1) Anda hazır olan dervişler ve halifeler gördiler Molla Sa^{de}'d-din evvelki (2) gice olmuş saçı şakalı kâmiş kadim menzil ve mertebın bulmuş ^cacıyla kaldılar. (3) Hâk Subhâne ve Te^{ala} Hâzretiⁿ hikmetine ve evliyânın kerametine hayrân (4) kıldılar. Hâzret-i Hünkâr emr eyledi: Molla Sa^{de}'d-din önünce içinden taş (5) çıkardılar. Halifeler anın kisvesi erenlerin halvetine mezidleyip

tekbir (6) ile başına girdiler ve hırkasın kemerin bağlayub Molla Sa°de'd-din (7) Hâzret-i Hünkârın elini öptü. bâki hâlife ve dervişler ile görüşüp (8) meskenet götürdi ve erenlerin nazarına yüzün yere sürüp tazarru° (9) ve niyaz eyledi yine kabul oldu Monla Sa°de'd-din evvelki yerine geçüp karar (10) kıldı. Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velliyül-Horâsani Hâzretleriyle (11) Molla Sa°de'd-din in Ka°be-i Mükerrime de Namaz Kıldığı Beyanıdır:(12) Nakl dir ki Hâzret-i Hünkâr günlerde bir gün hâlife ve dervişler ile Tekye (13) Kaya kurbuna geldiler ve bir hiçe muhipler daî erenler ile buluşup anda oturup (14) şabahdan tayâ öğlen vaktine değin sohbet ettiler tâ kim öyle namâzın vakti (15) oldu Hâzret-i Hünkâr mübarek ırksın bunub yüriddigi taşâ virüp (16) oturmuşdı anı gördiler ki fil hâl oturduğu yerden ga°ib (17) oldu. Pes bir nice zamandan sonra anı gördiler ki geldi evvelki yerinde karar (18) kıldı. Molla Sa°de'd-din anı öyle göricek hatırına hatır eyledi ki (19) °acabâ Hâzret-i Hünkâr varlığı her zaman namaz vakti olıcak ga°ib olur.(20) Hiç bilmezüz kaçaru varur namaz kılındıkdañ sonra gelüp şadarında sakın olur (21) didi. Anın böyle gönlünden göçen hatırı ve fikr ve endişe geçirdiği Hâzret-i (22) Hünkâr ° ayân oldu hatta ikindi namazı vakti irişdi Hâzret-i Hünkâr (23) yerinden tura gelüp Molla Sa°de'd-din kaçına okuyup itdi ya Sa°id eyler ve [116b] (1) elini elüme ver ayâgım üzerine basup gözlerin yum didi. Molla Sa°de'd-din (2) ilerü gelüp Hâzret-i Hünkârın buyurduğu muşallu elin Hâzret-i Hünkârın (3) Eline verip ayakların daî mübarek ayakları üzerine basup gözlerini (4) yumdu. Hâzret-i Hünkâr aç göziñi buyurdi: Sa°id göziñi açdı gördi: (5) Hâzret-i Hünkâr ile mu°an Ka°be-i Şerifinde bulundular secde şükr kıldı şol vakit.(6) İttiği halk sünnet-i şerifi kılmağa cem° olup dervişler ve Hâzret-i Hünkâr (7) miyzâb ellerime verip Hacı İsmâ°il üzerinde sünnet i şerifi eda kıldı. (8) İkamet olurdu farza turdılar Sa°id daî erenlerin yanında durup namazı (9) bile kıldı. Namazdan fariğ olup dua° ve sena olundukdan sonra Hâzret-i Hünkâr (10) Monla Sa°deddin yanında oturur iken ga°ib oldu. Molla Sa°dedin (11) Mekke-i Mükerrime de kaldı çün bir vakit daî geldi Sa°id gördiği Hâzret-i Hünkâr (12) yine irişdi sünneti ve farzı edâ kıldıkdañ sonra yine ga°ib oldu Molla Sa°id (13) Yine Mekke i mükerrime de kaldı fikr eylediği eger bir daî gelürse Hâzret-i Hünkâr namazı (14) kıldığı vakit hemândem eline yapışayım dedi çün vakit ahr geldi Molla (15) Sa°de'd-din gördiler Hâzret-i Hünkâr yine irişti namaza tırdı ol ceme°at (16) ile namazı tamam olduğu gibi Hâzret-i Hünkâr oturur hemen Sa°ded-(17) din anın eline yapıştı kaşd edip el şunduğı gibi fil hâl (18) Hâzret-i Hünkâr yine ga°ib olup Molla Sa°de'd-din Mekke-i Mükerrime de kaldı. (19) Anda namaz kılan kimesnelere

haber sorup eyitdi: Hiç benim yanımda tırup (20) namâz kılan adı bu yerde gördükleriniz var mıdur didi. Onlar eyitdi: Ol (21) her vakit gelür bunda namazı kılop girer da'ima görürüz dediler Molla (22) Sa'de'd-din eyitdi: Ol arabıñ ma'âmı Rum vilayetindedür Kırşehir (23) kırbunda Şuluca Kara ögük nâm kıaryede ma'kam ve menzil edip sakin [117a] (1) olmuşlardır ve her zaman görürüm namaz vakit ga'ib olur idi ben ol (2) hizmetinde olurum 'acep kıanda varırlar ola diyu fikr kıldım benim gönlümdeñ böyle (3) hayat geçtiği ma'lum olup beni bunda götürdi dediği onlar ta'accüb kıldılar ve Hâzret-i (4) Hünkâr vilayetine hayrân kıaldılar el haşıl Molla Sa'de'd-din Ka'be-i Şerifede. (5) tamâm kırk gün mucâver kıaldı ve her vakit gördiği namaz vaktinde Hâzret-i Hünkâr irüşür (6) cemâ'atiyle namazı Ka'be de kılurdu ve fariğ olıcak ga'ib olur da'ima gönlümden (7) tefekkür ettiği eline pek yapışup andan ayrılmayam anınla bile gideyim der idi. (8) Ammâ ki eli yetmedi bir vakit yine gördiler Hâzret-i Hünkâr irişdi â'det (9) üzre tırdı cema'at ile namazı kıldı du'a ve sena olundu henüz du'a tamam (10) olmadın Molla Sa'de'd-din şabr edemeyüp Hâzret-i Hünkârın dâmâmına muhâkim (11) yapışup yalvardı eyitdi Sulţanım bañâ meded eyle arķısından ayrılmazım didi. (12) Hâzret-i Hünkâr eyitdi: İlerü gel iki elüm vir ayaklarıñı ayağıma bas ve göz-(13) lerini yum didi. Monâ Sa'de'd-din erenlerin buyurduğu gibi eyledi. (14) Hâzret-i Hünkâr aç göziñi didi. Molla Sa'id göziñi açup baķdı gördiği (15) yine takiye kıla dibinde tıurursa baķa gördiği gibi Hâzret-i Hünkâr ol tãşa (16) arķasın virmüş oturur halifeler ve dervişler cevre yanına oturmuşlar. (17) Onlar şöhet iderler henüz daħi ol şöhet ve ol meclisdir ki kıoyup gitmiş idi. (18) Kırk gün mekkede mucaver olup yatmış idi bir sa'at miķtâr merver etmemiş. (19) Bu hâle vâķıf olup Molla Sa'dedin erenlere kıarşı meskenet gösterdi. (20) Yüzün yere urdı 'ızar ve niyaz eyledi ve Hâzret-i Hünkâr kim olduğın (21) bildi her vakit namazı kıatında kııldığın ve ne mertebede kıutlu âr olduğın (22) eyitdi: Göñli çuş-ı hıruş gelip bu nuķku söyledi beyt: [117b] (1) Yine bir ün uşuttu hüdâ bulur ününden şoru hesap yoğmış a' şıķlarıñ. (2) Cañındañ dal cesminden geçtiler siyaset meydânındañ tãdıp olan muķlakâ. (3) Teper üzün Hâķķa yolun feda eyleyüp geçer hanümânından başlı başına (4) olân ' aşķa âşinâ olan 'aynı geçer hanümânından (5) adam Sa'id olmadan değil iken cümle müşkil hâl iken bir âyet okumuşum Hâzret-i (6) Hünkârın esrarından içdi şöyle ma'lum ola ki ol vakit. (7) Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velliyyü'l- El Hıorasâni Kııddesallahü Sırrahü'l-Âziz hıuzur ı şerifine (8) üç yüz altmış halife mevcut olmuşlaridi bâķi dervişler fuķaralardan. (9) Ğayrı bunların her biri seccade şacı kıimesneleri erenlerden nażar

almışlar. (10) Menzil ve murâka^cbe edip âr olmuşlar idi aylık ve erkân anlarda bulunurdu. (11) Tamâm kava^cid fahr icra olunur idi şöyle u^cmmân işitdiler. (12) ^cÂşıklar ve muhipler cem^c olmuşlar idi şöyle ki kâbil i evşâf değil Molla Sa^cde'd-din. (13) Bu zikir olunan beş beyit ki söyledi u^cmmân işitdiler. (14) Halifeler ve dervişler meclis olup herkes menzil murâtâbına göre karar etmişler (15) idi Hâzret-i Hünkâr şadr ı maḥfil oturmuş idi halifeler anı gördiler. (16) İşâret su'al Şârî İsmâ'il yerinden tanrı gelüp daḥi eline iki (17) yeşil yaprâk alup erkân ı fahr üzerine kapudañ berü toḡrulup birini Hâzret-i. (18) Hünkâr nazarında ve birini Molla Sa^cde'd-din önüne koydu andan girü. (19) Çekilüp pinci yerine tırdı Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Ne dırsın İsmâ'il im gönülün (20) diledüğü dile gel söyle işidem dedi Şârî İsmâ'il erenlerin nazarında (21) niyâz ve sükûnet gösterip eyitdi: Sultânım erenlere ne ma'lum degüldür destur (22) ḥalet oldur ise Molla Sa^cde'd-din bir tarîḫ haberin söylemek murâd mıdır dedi. [118a] (1) Hâzret-i Hünkâr eyitdi: İsmâ'il im saña destur dur göreyim ne dılersen işideyim (2) didi. Şârî İsmâ'il iki dizi üzerine âdâb ile oturup eyitdi: Hala (3) şimdi Sa'id söylediği nefes maḥlaşda buyurdığı âdem Sa'id değil iki cümle (4) müşgil ḥal iki bir âyet okumuşum Hâzret-i Hünkâr esrarından çünkim ne naşib ola (5) bildikden soñra bunca imtiḥa ve bunca kıl ü ḳalden muradı ve maḳşudı ne idi.(6) Şâ'id oturduğu yerden erenlere karşı teva^czuḡ ve meskenet gösterip (7) ḳalkdı Şârî İsmâ'il in yanına geldi erkân ı fahr üzre ol daḥi peymançeye (8) turup yüziñ urup eyitdi: Bu vücuḥ cevâb verdi nice dürlü (9) ḥikmetler benim sebeble izḥâr ve ḥalk-ı ^câlem arasında işâhat buldu eger ölme (10) etmemiş olsam bu denlü imtiḥân eyledim ki ol ^câlem bātında miḥengi ve güzeli olan (11) velâyet ve ger ümit zuhura geldi ve cem^c etraf-ı ^câlemde söylenen ve işiden (12) muḥibler Hâzret-i Hünkâr ın kim idegün bileler daḥi ona göre can ı gönülden i'timâd (13) ve i'tikâd ḳılâlar dedi. Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül El Ḥorasâni ḳaddesallahü sırrahü'l-^caziz (14) Şa'id in bu sözden işitdiğin mübarek ḥatıra-i şerifine hoş gelüp tebessüm (15) eyledi ve buyurdi ki: Molla Şâ'id hoş söyledi geliñ ikiniz daḥi buyuruñ (16) oturuñ didi. Şârî İsmâ'il Molla Şâ'ededdin ile ḳocuşup ve görüşüp (17) anlardan özriñi dileyüp nazâr ve niyaz idüp yerlü yerine oturdılar ve daḥi (18) andan soñra Şâ'id hoş ḥâl olup derununden zevk ü şevki ḥasıl ḳılup (19) niçe dürlü muḥaḳḳata mute^clik nefesler söyledi. Hâzret-i Hünkârın Fârisi (20) Maḳâlât-ı Şeriflerinde Terkiḳ ve Terci Eyledi Okuyanlara Ulu Âsan Daḥi bir Feyz. (21) Âla ve menfe^cat göre didi bundan mâ'ida çok esrar ve ḥalâyıḳ ve deḳayık izḥâr (22) eyledi. Aldı ḥatti bekr-i mute^cber bir din oldu hemân kendünü daḥi bu ḳaldı vefâtındañ (23)

şoñda Hâzret-i Hünkârın buyurduğı gibi ziyaret tebrîğı kafâret olmadı ve nice [118b] (1) sene hizmet itdi âhirül emr in dest kendi ve hiç kimesne andan bir nesne haşıl (2) kılmadı ve nâm u nişanı belürsüz oldu Şeyh Necme'd-din-i Kübrâ bir kitâb te'lif (3) idüb zâyî ettiğı beyânında rivayet ve bu vecihle hikâyet imiş ki ol (4) çıyân hârmân sühân bulduğıyla rivayet ve bu vecihle hikâyet imiş ki ol (5) zamân ki Şeyh Necme'd-din-i Kübrâ dirler bir ulu Şeyh varıdı şöyle ki begâyet (6) 'âlem ü 'âmil kimesne idi her işte kâdir ve her 'ilimde mahir idi ol evvel-i (7) asırda gerc 'ilim ve fazla çok idi günlerde bir gün Bağdada geldi raşad (8) 'ilimde bir mu'teber kitâb te'lif itmiş idi anı kılup bile gitmiş idi. (9) Bağdad padişahıyla buluşup görüştü andan şoñra elin koynuna şokup (10) ol kitabı koynundan çıkardı oñâ teberrüken vermişdi meğer kim ol vakit daralmak (11) Bağdad da Hulefâü'r-Râşidinden 'Abbâs nam bir pâdişâh var idi şehir i Bağdâddı (12) tahtgâh edinüp karar etmiş idi Ceza'ir Kürdistan Musul ve Diyârbakır (13) ve Âbdül mümin iline varıncaya değin cümle anın hükmünde idi zira ki 'Acem mülki. (14) Ve Erzincan ve Diyârbakır Âli Selçukiyyeye mute'allik idi ve ol zaman Âli (15) Şelçukdan padişahı Sultân 'Alâa'd-din Key Hüsrev İbn-i Kılınç Arslan. (16) İbni Selim Şâh Ğazi idi Âli Selçukdan kuvvetiye şehrin tahtgâh idünüp (17) Diyâr-ı 'Aceme külliyyen hüküm ider idi. 'Irak vilayetine ol zıkr olunan pâdişâh (18) hüküm ider idi. Likin 'aqlında bir miqtâr kuşur var idi ve Dicle şuyunuñ (19) üzerine bir kaşır ı 'Âli bina idüp ol maķamda köşkler yaptırıp Şât Irmağı (20) üzerine pencereler bırakıp oturduğı yerden her da'im ol şuya seyr ü tefriç (21) idüp elinde olan neşneyi şuya bırakup bağırdı vezirleri eyitdi:(22) Sultanım sen niçün böyle idersin elinde her ne ki bulunursa şuya bırakırsın. Didiler ol pâdişâh bunlara cevâb verip eyitdi ki: Sâdâl mai ca'ini tayyib. [119a] (1) Ya'ni ol şuyuñ şedâsı bana huş gelür aynı gün her da'im böyle iderim der idi. (2) Çünkim Şeyh Necme'd-din-i Kübrâ ol raşad 'ilminden tazif eyitdiği kitabı koynundan (3) çıkarıp anın eline şundı alıp pencerede muṭâ 'ol vakit (4) açar iken fil hâl daḥi Şât Irmağına bırakdı yanına ol vakit (5) hazır olan vezirler bu hâli görüp itdiler hây neylerse bir kâmil ol vücud (6) kimesne bir kitâb te'lif edip götürdü saña bir kez er çıkdı sen anı şuya (7) bırakdın iyü iş etmedin didiler ol 'edanın üzerine eyitdi: Şuyuñ (8) âvâzı bana hoş gelür aña içün bırakdım dedi Şeyh Necme'd-din-i Kübrâ bu hâle muṭa'laa (9) olıcaķ mübeḥvet alıp pek melül ve maḥzun girü döndü pâdişâhın kandan. (10) taşra çıkıp elin eline urup vezirlere eyitdi: Ben buna emek ve rahmet (11) çeküp bunca zamandan berü g'am ve rüzgâr hırc ve sarf ettim ne diye dönüp (12) raşad i'lmî gibi güzide i'limdir bir kitâb te'lif ettim ve hâlâ Bağdad pâdi

(13) şahıdur diyü götürdüm kendüye yadigâr şundum ol kitabı benim elimden alup da (14) şuya bıraktı benim emeğim zayıf edip hayf etti didi vezirler ettiler. (15) Niçe edelim biz daği anın böyle bir fe'landañ a'ciz olmuşuz söylemek fâ'ide (16) etmez. Bir sefiye kimsedür a'qlından nokşân vardır yoksa vanımı tutar bilmiziz. (17) Temâşâ her dem böyle ider söylesen incinür hoş gelmez çare nedir elimizde (18) ne gelür didiler. Şeyh Necme'd-din-i Kübrâ bu huşuşa gâyet perişan olup (19) rencide-i hatır oldu ol saray kapusundañ taşra çıkıp gönlünden Bağdad (20) pâdişâhına elin tutup eyitdi: Ben daği sañâ bir iş etmeğe taarruz ideyim (21) kıyâmet i 'âlemlere destan ola didi çıkıp revân oldu tâ kim Deşt-i (22) Kıpçakdan ora geçip Tâtâristana vardı ol zaman Tâtârîñ padişahına [119b] (1) Cengiz Hân dirler idi evladı zegüre var ili ve memleketi bi- (2) hesâp idi Şeyh Necme'd-din-i Kübrâ daği her 'âlemde bi-nazire idi 'âlem-i uştur-(3) labda anların aslin hesâp idüp yedi kevakip on iki burca kaçup (4) Şâ'id in ve naşsın bilüp cümlesin tâlîğini kutla gördi pes ol oğlanlarının (5) birbirine Gül Hân dirler idi cümlesinden anın taligin ve yıldızın kutlu (6) gördi. Sinincim aldın Kübrâ Cengiz Hânın yanını varıp görüşüp eyitdi:(7) Pâdişâha söyle ma'lum ola ki ben 'âlem i kemâlde şöyle gördüm ve bildim. (8) Ki eger şu oğlun Gülü Hana 'asker leşker koşup 'Irak vilayetine göndersin (9) vara feth eyleye ve Bağdad padişahın âlâ getüre denlü diledüğünü (10) işleye ve murâd i itdiğin gibi ide işin bitüre geçüp otura yerinden karar (11) ide ve her ceng-ii canibe 'azim ider ise fırsat ve Nusret bula sanma ki aña bu kimesne (12) makbul ve gâlib ola didi. Cengiz Hân sincik bu muğavele kalemine taşıdı (13) itmeyüp bizim atamız ve dedelerimiz nice ve nice kerre 'asker çeküp gecüp ol (14) diyâra vardılar anların eyle ceng ve muhâbere edip kılınç urdılar.(15) 'Akıbet ma'lum olup geri döndüler hiçbirisi anlar ile başa çıkamadı. (16) Ben oğlum gönderemezem bu iş olmaz didi sinincim aldın Kübrâ eyitdi: (17) Sen şimdi benim 'ilmimden kemâl bulup gördiği ve didiği söze i'tikâd (18) etmez misin imdi bu sözümün geri çinlene bir delil haber vereyim felân (19) ilik felân gice sende ây tutuyur bu gerçek olur ise ol vakit benim. (20) Ây tutulur ise ben daği oğluma leşker verüp sañâ karışıp (21) işidüp hoş ola göreyim eger ki dediğin âyda dediğin gicede (22) ây tutulur ise ben daği oğluma leşker verüp sañâ karışıp (23) Bağdât üzerine er salar iderüm didin nerya ki anların içinde münecim olmazdı. [120a] (1) Ve ol hâli kimse bilmezdi daği razı olup öyle olsun didi tase (2) çıktı ve ol didiği âyın didiği gicesi ölice gördiler ki ây (3) tutuldu sinincim altın Kübrâ Cengiz Hânın kuyusuna gelip dizdâre eyitdi:(4) İşte gördünüz mi ây tutuldu imdi içeri girün pâdişâhlara haber verin. (5) Didi onlar işitdiler imdi gece ve gündüz anın

üzerine kim karar hale (6) padişah vahdethanesinde ıstırâhât ider mübâ ve eger bende hasm eyleye bizler (7) bu vakit anâ haber virmeziñ didiler sinincikim aldın Kübrâ fikredip eyitdi:(8) Nice itmek gerek der ki padişah dañi bu halden haberdâr ola ve benim sözüm (9) tasdik edip °itimâd kıla didi geri dönüp şehir hlķına eyitdi ister (10) misiz kim bu ayın tutulması gide tās ve tabi bakır legen çelik âyın (11) yüzünden perde ref° ola açıla didi şehrin halkı şincik bu zözüne (12) göre tās tábâķ gelince kızgın şahân misüllü nesneleri eclerinden taşra çıkarup (13) her birleri ellerine bir birine alup kimi tās eyle kimi ağaç eyle ol bakarlara (14) döğmege başın diler gice içinde ol şehir cümle kazancı bazarına döndü (15) şöyle kim °âlem-i dünya zelzâleye vardı. Cengiz Hân sirayetinde rahat eyle (16) yatmıştik idi ve hala ây tutulınca tās tábâķ ve bākırcılık andan (17) kaldı. Şeyh dañi remz ettiğinden muradı Tātâr padişahı Cengiz Hân uykun (18) bi-dâr alup âyın tutulduğın görüp sincik zözüne taşdik (19) eylemesi idi çün kim hay huy dağdağası ziyası ziyade oldu sahrıñ (20) içi ğarga vi ğuvba ile taldı padişah dañi yatduğı yerde kulağına böyle (21) avâz gelüp uyku dañ uyandı gözin açıp kalkdı yerinde oturdı (22) dinledi gördüğü °azim-i hengâme devri °acep bunun ıslaķına ola didi kendü hadimlerine [120b] (1)eyitdi: Çıkın görün bu neye işaretdür didi hadimler taşra çıkıp (2) dizdârlardan haber şardı anlar eyitdi: Ây tutuldı anâ işarettür didiler. (3) Ve şin° kapuya geldiğın haber verdiler ol hadimle ol padişahlara bu hâli °ilâm (4) itdiler ol dañi uyandı yerinden turup saray kapusından taşra çıkıp (5) bakdı ây tutulmuş gördi andan soñra sincik bu sözüne °itimâd eyitdi: (6) Pes ol gice geçti şabaķ oldu Cengiz Hân tahtına çıkup oturdı. (7) Şinincim aldın anın karşusuna geldi bu gice ây tutuldı gördüğü didi (8) benim sözüm °itimâd edersin dedi padişah eyitdi gördüm ve sözüm (9) kalmadı didi ol vakit oğlu Gülü Hânı kâtına çağırıp yüziñ Tātâr (10) koştı ol vakit Tātâr kavmi °İsi peygamber dini üzre tersâ itdiler (11) anlarıñla bir olur hemân dañi koşup eyitdi bilmediğınızı size bildirirsin (12) ve namaz kıldırsın ba°zı müşgil mese°eler vaki° olur ise bunun eyle. (13) Danışıp meşveret idün ve sözüne muhâlefet etmek bunun didiği yola gidin. (14) Didi anların üzerine oğlu Gülü Hânı serdâr idüp ve şinincim (15) aldın Kübrâya koşup cümle evi barķı ehli iyâli ve oğlancıkları ile (16) yüzün Tātâr °askeri yar°aga girüp Cengiz Hâna ve ol rehbân (17) revân oldular şinincim aldın Kübrâ ve Gülü Hân ve ol rehbân (18) Tātâr cemâ°atiyle Bağdat cenabına ğaramet ettiler ve kâtâ kim Bağdad 19) geldiler günlerde bugün Bağdat padişahı devran rüzgârın şiddetinden (20) leşker-i Tātârın hücumundan ğafil vezirler çevre etrafında iken (21) nâğâh anı gördiler ki bir kimsen içerü girdü °asker geldiğın haber virdi (22) eyitdi:

Padişaha üzerine Tâtâr memlekinden leşker geldi ‘azim-i ‘Irak [121a] (1) vilâyetinden garip irişdi henüz daği sen anlardan ğafil ve bi ħabersin neyin tır (2) başına bir çare ile yoğsa Tâtâr kavmi ‘azim uğraşıcı bağıdur şağın (3) senin tâcı ve tahtı dağıtırlar didi pâdişâh aña ħışım edip gazaba (4) geldi eyitdi: Gerçi ikinci külhâncı Tâtâr mı benim üzerime gelür didi tiz buyurdi. (5) Vezirlerine leşkerin cem^c idin didi anları daği çevre etrâfa nameler perakende (6) kılup Tâtâr kavmi gelüp memlekitine kaçd ettiğın bildirdiler işitdiler. (7) Cümleden geldiler Bağdâda da cem^c oldılar pâdişâh daği o tağların taşa çıkardı. (8) Ārasta kıldı geçüp oturdı ulular ve begler geldiler selam verüp. (9) Buluşup ve görüşdüler ‘asker yoklandı her bölüğün ne kadar leşker vardır. (10) Hesap ettiler yüz seksen yedi bin bin çeri cem^c olmuş mal bakısı zurna dağil. (11) Gelmekde çünkim Tâtâr leşkeri ile Gülü Hân daği Bağdad nañıyesine yakın (12) irişdi Ābbâs şâh daği leşkerine emr eyledi kuş u tağl ve daği (13) nefirler çâlinup Bağdat üzerinde göçtüler Gülü Hân beraber geldiler iki (14) leşker birbirine karşı kandılar ceng yırağın muhâyâyâ edip bir şahrada iki (15) leşker daği kus ħarbiler çalup denli atlarına kus olup saflar (16) bağlayup tırdılar birbirine süngiler ve gürzler ve süngüler urdılar. (17) Şabahdan ikindiye kadar ‘azim i veng ettiler kân ile ol yeryüzi lâl (18) reng aldı ‘aķıbet el emr Gülü Hân ğalip olup onları saydı ve (19) sındıardı her biri bargâhını ve ħaymalarını koyup kaçtılar ve yarağların (20) yâbâna saçtılar Tâtâr ‘askeri Bağdad padişahını girift edip Gülü Hânın (21) pişkâhına getürdiler çünkim Şeyh Necme’d-din-i Kübrâ ânı gördiği tap şuya (22) düşdiği gibi anın daği başından devlet ve şaltanat tacı düşmüş deste [121b] (1) deste bi deste ve gerdan-ı beste ħamugun ve ğamugun getürdiler Gülü Hân (2) buyurdi: Tez ânı birdâr itdiler andan geçüp Bağdât şehrine geldi dizdar (3) kâlâ^c tiñ mefta ħalin karşı çıkardılar daği mübarek bād didiler Gülü (4) Hân Bağdada müteşerrif olup pâdişâhın muttaşırın oturdu ve bütün bütün (5) ‘Iraka ħakim eyledi Şeyh Necme’d-din-i Kübrâ daği mağşudı ve intikamı olmağ (6) idi âldı ve muradı ħaşıl oldu ol birinci gün Bağdâdı alduğunu ğurur edip tez (7) andan soñra Gülü Hân aña (8) çok dürlü in‘âm ihsan kıldı Şeyh Necme’d-dinini göndürdü soñda (9) fikr edip kendüye eyitdi çünkim benim bi denlü tãlg^c am kuvvetlüdür böyle. (10) Her kande varsam Şeyh ü Nusret benümdür ya bundan niçün oturup kalsam ‘asker. (11) Çeküp Rum memleketi daği alurum dedi Bağdâd ı alduğunu ğurur edip tez (12) buyurdi: Tâtâr ‘askeri göçtüler Dicle ve Ferâtı geçtiler Rum diyarına kaçd (13) idüp yürüdüler Ĥazret-i Ĥünkâr Ĥacı Bektâş-ı Velîyyül-Horasâni Kâra Tonlu. (14) Can Babaya Şafa Nazar Ĥimmet Ettigi Beyânıdur: Nağldür ki ol

zamanda (15) Rum ereneriniñ serveri ve ser-çeşmesi Hünkâr Hacı Bektâş Kâdesallahü sırrâhü'l-[°]aziz. (16) Hâzretleri Hırasân diyarından Rum gelüp Şuluca Kâra ögügün nâm karyede (17) mekân tutup qarâr kılmış idi zikr olunan keşif ve kerâmetlekrin ve niçe (18) dürlü remz ve rumuzların işideñ muhabbelerin her canibinden erenleri görmeğe (19) fevc fevc gelürler idi mübarek ellerin açup hayr du[°]a ve şefâ nazâr himmetin (20) alurlar idi ve ol erenlerin irice kimesneler kalurlar idi meğer kim (21) itdifâk günlerde bir gün anı gördiler ki bir şahs geldi kâra (22) tonlar giyerdi ve bir kâra güldeste üzerine siyah mizâr şarnıyup âsitane (23) kapusundañ içerü girdü selam verdi ilerü yürüyüp Hâzret-i Hünkârın [122a] (1) mübarek dest-i şeriflerin bus edip Hâzret-i Hünkâr eyitdi: İsmi nedir oğlum (2) baña söyle bileyim dedi ol şahıs eyitdi: Benim adıma Cân dirler ve ben dañi böyle bir (3) cânım didi Hâzret-i Hünkâr buyurdu ki berü yükün gel nazarıımızda ve başındakini aynıdır (4) didi ol cân dañi yakın erenlerin nazârında iki dizi üzerine adabıyla (5) oturdu başındaki külahını indürüp Hâzret-i Hünkâr ın nazârına koydu (6) ve Hâzret i Hünkâr ol külahı eline alup Rum erenlerinin halvetiyle tekbir edip (7) anıñ başına giydürdi dañi mübarek elleriyle anın gözlerinin şağadı ve arkasın (8) yaptı şafâ nazâr himmet aldı erenler nazârları kimyâdur kâra taşâ nazâr (9) etseler la[°]-i yakut olur ve halk arasında kıymet bulur çünkim Hâzret i Hünkâr (10) ol cânâ hayr du[°]a etti ol şâ[°]at erenlerin hayr du[°]ası bir kâtıyla ve şafa (11) nazarı bir kâtıyla ol cânın gözlerinden yerde getirülüp gözleri açıldı (12) hub-u ğafletdeñ bi-dâr olup uyandı ve kendüye benlik hicâb olmuş idi. (13) Ol vakit cümle ref[°] olup menzil ve muratâb fetğ edip erlik mertebesine kadem (14) başdı Hâzret-i Hünkâr eyitdi cânım bizden nasibin aldın şimdin sonra hiç (15) elem çâkim seni Tâtâr pâdişâh Gülü Hâna göndereyim korkma var her ne ki egertse (16) velâyet ve kerâmetden göster mü[°]min müslümân olmayınca din-i Muḥammed kabul (17) kılmayınca Rum diyarına girmeye yol verme biz seninle bileyüz şağın gön[°]lüne (18) bir nesne götürme hemân yûri dedi Gülü Hânın gücüne oluşmayınca hiç (19) bir yerde qarâr etmiş idi Cân Bâbâ erenlerden naşibin aldı ve her ne buyur- (20) duysa işidip kabul kıldı semâen ve tâ[°]at diyüp tekrâr şeref dest-i (21) bus edip erenlere veda[°] edip miyânın cüst- u cu kılup revan oldu (22) andan sonra yol kenarında Kemağ Boğazında Gülü Hânın gücüne uğrayıp [122b] (1) bir kayanın dibinde oturdu durum kânde girersiz bundan böyle kimine destur (2) yokdur meger kim mü[°]min müselmân olursaz din-i Muḥammedi kabul edip itâ[°]ad kılasınız (3) diyu onlara yol vermedi kalan leşker yığladı Gülü Hân eyitdi: İş bu a[°]sker (4) niçün yürümezler ünlerinde ne var dedi eyitdiler: Rumdan bu şekilde bir

kimesne (5) gelmiş askerın yoluna oturmuş bilmeziz ki murād nedür dediler Gülü Han. (6) Bu sözü işidecek emr eyledi gönderdiler Kara Tonlu Bābāyı da vet edip (7) huzuruna götürdüler Cān Bābā daḡi gelüp bargāh kapusundan içerü girüp Gülü (8) Hanın karşusunda oturdu Gülü Han anı görüp şāfā geldiñ derviş (9) nedür haberin söyle işidelim ve biz daḡi ana göre iş edelim dedi. (10) Cān Bābā eyitdi: Haberın oldur ki beni size Rum erenlerin serveri (11) Ḥazret-i Ḥünkār Ḥacı Bektaş-ı Velīyyül-Ḥorasānī Ḳaddesallahü Sırrahü'l-aziz gönderdi mümin (12) müselmān olmadıkça Ruma girmekte yol yoktur diyu buyurdılar didi Gülü (13) Han işidecek zıkr olunan ruhbāni katına okuyup eyitdi: Ey din (14) ulusu bābām seni baña verdigi meşgālemizi ḡal desi gel imdi buna (15) müşgildür bil gel bu derviş ne söyler dinle hoş cevabın anlasa (16) daḡi bunun cevabına cevap ver göreyim ne dersiz deri rahip daḡi geldi (17) zıkr olunan gibi dervişin haberin aḡladı Gülü Hanın yüzine bakıp (18) eyitdi: Bunun cevabı hem āsandur hem müşgildir dedi Gülü Han (19) eyitdi: Āsānı nedür müşkili nedür söyle bire bin eyle göreyim ana göreyim (20) itikād kılalım didi ol rahip eyitdi āsāni bu dur ki şimdi biz (21) bunu imtiḡān iderüz müşgili oldur ki eger bi derviş bizim dedigimiz (22) nesneyi idüp üzerimizde gālip olur ise lazım gelür ki kendi dinimizi (23) terk edip biz zira bunun dinine girmek gerekdür didi Gülü Han [123a](1) eyitdi: Şeyḡ söylerse ḡükm o kim gālibündür ama ki bunu biz nice imtiḡān edelim dedi. (2) Rahip eyitdi: Buyuruñ bir ḡazḡān götürsünler içine şu doldursunla (3) kapaḡın üstüne kıysunlar derviş kazḡanın içine girsın otursun (4) üzerine kapaḡın uralım ve aḡzın sıvayalım daḡi āltına āteş edelim kıynatalım (5) eger sözü gercek olur ise hiç birisine olmaz sağ ve selāmet çıkar ol (6) kazḡandan kurtulur biz daḡi anın dinine girerüz eger söze raız olursun dedi (7) ise pişer kazḡanın içinde helāk olur biz kırtuluruz dedi pes (8) işidenler ne fil cümle dedi maḡkul gördiler Gülü Han bu sözü (9) münāsip gördi ve andan Cān Bābānın yüzüne bakup eyitdi derviş din (10) ulusu bu ḡükm eyitdi sen ne dersin bu söze raız olursun dedi (11) Cān Bābā eyitdi: Belki raız olurum ama ki bu şartıyla eger helāk olmayıp (12) ol kazḡandan kırtulur biz daḡi anın didine girerüz eger sözü ḡilāf olur (13) mümin ve müselman olurmusız dedi Gülü Han ve ruhbān ḡazır (14) olan pir ve civān ikrār edip ölelim dediler derviş eyitdi hoş (15) ola itikād kılasız ḡak subḡāne ve teāla ḡazretleriniñ ve ināyetiyle ve daḡi (16) erenlerin şafa nazar himmetleri üzerimizde ḡazır ve nāzır ola dedi Gülü Han (17) buyurdu bir kazḡan götürdüler Gülü Han önüne içine şu kıoyup altına (18) āteş ettiler gel imdi gir derviş diyu söylediler Cān Bābā hiç muḡalefet (19) eylemedi ve

ağzın açıp bir kelâm söylemedi hemânden hâbibu'llahi'r-raḥmanü'r-Râhim (20) diyüp ol kazğanın içine kıdem başdı girdi oturdu ağzın kapak (21) ile kapadılar ve çevre etrafın hamır ile maḥkem şuvak edip °azim-i âteş (22) yaktilar kaynatmağa başladılar Ḥazret-i Ḥünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasâni. (23) Ḥazretleriniñ Aḳ Peykârı Akıtıp Remz ve Rumuz Gösterdigi Beyânıdur:(24) Menḳuldur Ḥazret-i Ḥünkâr Hacı Bektaş Veli ol târikinde ol günde [123b](1) ol sa°atde namâz işraqı edâ kılıp seccâde üzerinde oturmuş idi.(2) Mübârek başın kaldırıp ḥalifelerden yaña çıkıp Şarî İsmâ°il e eyitdi:(3) İsmâ°ilim dur yukarı sengü ve tıḡı âl başımazıñ muyu erişdi gel seniñ-(4) ile bir yere çıkarım başımızı tıraş eyle dedi Şarî İsmâ°il hubbû'l-fermân (5) ve vacibü'l-ezân muḳaddidâsınca fi'l-cümle yerindeñ durdu kaldı seng ü tıḡı. (6) Tıḡı eline aldı ve bir taş icine bir miḳtâr şu koyup hazır oldu Ḥazret-i Ḥünkâr (7) Ḥacı Bektâş-ı Veli Ḳaddesallahu Sırrahü'l °aziz seccâdem üzerinden kalkıp taş (8) çıktı çakıldı Şarî İsmâ°il bilesince köydeñ şahrâya çıkıp Suluca Ḳara öḡüñ (9) aşağı tarafındañ bir yere oturup mübârek başın açtı Şarî İsmâ°il (10) daḡı elinden taşı yere koyup erenlerin ḥaletiyle eline şu aldı Ḥazret-i Ḥünkârıñ (11) hizmet-i mübâşerit kıldı erenlerin ḥaletiyle eline şu aldı Ḥazret-i Ḥünkârıñ (12) mübârek başına kefurup ıslamağa başladı meḡer kim ol vaḳit (13) İdrisin ḡarındaşı Şarî ol tarafa girdiḡin erenlerin görüp selam (14) verdi şol daḡı oturmak diledi nagâḡ ayakları ol taş (15) şu döküldü Şarî İsmâ°il ḡavil oldu taşı eline aldı ḡaşd ettiḡi (16) varıp köyden şu getüre Ḥünkârın mübârek başın tıraş ede Ḥazret-i (17) Ḥünkâr mübârek eliyle işaret etti gel bunda şu var ḡana gidersin dedi (18) hemândem oturduḡı yerden kalkıp bir yere daḡı oturdu dest i vilayet (19) ol yeri miktar hafr edip eyitdi: Aḳ Peykarım diyu ol Cengiz ile (20) buyurdi ol demde anı gördüler ḡudret ḡudâ ve velâyet-i evliyâ hemin sa°at (21)) ol yerden bir lâtif-i zülal gibi şu çıktı önüne doḡru revan olup (22) aktı. Ḥazret-i Ḥünkâr eyitdi: Aḳ Peykârım ḡiḡün bize iç kez söylettiniz (23) ol ki söylediḡimizde gelüp irmedin dedi İdrisin ḡarındaşı şöyle rivayet eder ki: (24) Ben kendi ḡulaḡım ile işitdim Ḥazret-i Ḥünkâr [124a] (1) dediginde o şudan bir avaz geldiḡi erenler şaḡı ol ki nuṯḡunuzda Ḥorasân. (2) diyârında ḡapup Nişâbur şehrinden Erciyese erişdim ikinci nuṯḡunuzda. (3) Erciyes Ṭaḡını yedi kerre tur itdim bana yol vermedi üçüncü nuṯḡunuzda (4) ḡuzurunuzda geldim emr olunan yerden ḡamdüllillâḡ cemâlinize müşerref oldum daḡı (5) ḡuş oldum revan olup aḡtım dedi ve Ḥazret-i Ḥünkâr eyitdi: Şarî (6) Bu Pekyâr Ḥorasân diyârında bizimle bile idi Ḥazret ḡatında gel desem gelürdi (7) ve ḡale şimdi yine ḡaḡırdıḡ nefesimizden kalkıp geldi ve her kim ki bu şudan (8) ḡusl edip ve üç yudum içerse ruz-ı

maḥşerde ol kişi cehennem odına (9) yanmaya dedi dai Erciyes tağındañ yana bakıp eyitdi: Bu Erciyes Tağı ağrı (10) benim Peykârıma yol vermemişsin qarıñ erimesi yüksek tumanı da (11) başındañ eksik olmasın ve kimesne senin başını niçe idügin bilmesün (12) diye buyurdu erenlerin nuṭkuyla henüz daḥi bu deme değın ol tağın (13) başından qarı ve pusı ve tumanı eksik degüldür ve ol tağın yukarı (14) başını kimesne göre bilmez çaḥı cehennem derler ol tağın yakarı Qayseriye kurbuna. (15) Erciyes demekle ma^cruf ve meşhurdur andan soñra Hâzret-i Hünkâr Hacı (16) Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Qaddesallahü Sırrahü'l-^cÂziziñe mübarek eliyle ol şudan (17) Alıp peykârın etrafına saçtı anı gördüler ki ne ilâhi şuyun (18) döküldüğü yerlerden ol şuyun buğı çıkıp tütün misalinde göklere (19) çıkardı. Çünkim Şarı bu ḥali gördü şabr edemeyip eyitdi: Sultânım (20) ^cacebdür ki iş bu sovuq şuyu şol taşların üzerine saçdığınızda (21) buğı çıkar tütün gibi göge ağardı. Hâzret-i Hünkâr buyurdu Kara Tonlu (22) Cân Bâbâyı Gülü Hân kazğanı koyup kaynatıyor ben daḥi anın şuyun [124b] (1) ılışdururum dedi. Şarı İsmâ^cil bu velâyeti ve kerameti göricek ve ol (2) şudañ böyle şeda geldiğin işitecek ernlara ^citikadı tekrar muḥkim (3) oldu daḥi Hâzret-i Hünkârın varlığına bi şüphe inadı meğır ki ebice (4) ol taraflın ḥalkı Hâzret-i Hünkâra ebice derler yağni Oguz dilince evliya (5) demek olur bizim sözümüz Cân Bâbâya geldi ol kazğanı içinde üç (6) gün üçüncü kaynadı dördüncü gün öliceğ üzerine adamlar ta^cyin etmişler (7) idi da^cima ateşin yandırırılar idi şayḥ bir dem bir sa^cate ateşin eksik (8) etmezler idi ol kazğanın yanında gitmezler idi el ḥaşl dördüncü oldu (9) ne el cümleten Tâtâr ve mâ^catının uluları ve bekârı Gülü Hânın katına cem^c olup (10) eyitdiler: İş bu tağın içinden içeriye kadar oturalım kalkın bundan bir gayrı (11) yere göçelim ol kazğanın ağzın içelim görelim nice olmuş bugün üç (12) dört gündür ol kişi temür ise daḥi yine eridi mum oldu dediler (13) Gülü Hân ol keşişe danışıp eyitdi: Ne dilerse en ulusu bekârı daḥi (14) böyle dediler ruḥbân eyitdi: Nola kalkın varup anın ḥalin göreyim dedi. (15) Gülü Hân bekârı ile ayağa durdular cümle teba^cyla Tâtâr kavmi ne denlü var (16) ise ulu gice Cân Bâbânın yanına geldiler ol kazğanı çepe çevre çevirdiler (17) Gülü Hân buyurdu üzerinden kapağın kaldırdılar ve içine baktılar gördiler ki (18) Cân Bâbâ bağdaş kurmuş kır ağıyla oturmuş burçaḳ burçaḳ derlemiş (19) yanakları narâ dönmüş kibleye qarşı münacat edip eder ya Allahül ^cÂlemin (20) kullarını toğru yola kılağuzlana kılasın ruḥban daḥi fikre talip Gülü Hân anın (21) dair Gülü Hân emr eyledi Can Bâbâ yı ol kazğandan taşa çıkarıp geldi der ḥâh (22) görice mutaḥayyir oldular taa^ccüp kıldılar ruḥban daḥi fikre talip Gülü Hân anın (23) yüzine

baķıp taa'cüp itdi ne dersin ulusu bu derviş ھاķķında söyle.[125a] (1) Görelim dedi. Rahip eyitdi: Bu denlü nesneye ķabil olmazız kendü dinimizi ķoyup (2) bunun dinine girmeziz dedi Gülü Hān eyitdi: Yanca edelim ol keşiş eyitdi:(3) Leşkere emreyle bu tağdañ odun kesip götürsünler bir yazıya yıgsunlar. (4) Çevre eķrafındañ âteş etsinler ol âteşin iķine girsün eger kim (5) yanmayıp ķıķarsa biz daķı anın dinine girelim dedi Gülü Hān Can Bābāya baķıp (6) eyitdi: Ey derviş bu söze ne dersen razı olur musun söz bunun (7) sözüdür zira ki dinimiz ulusudur buz bunun sözünden ťaşa ķıķarmazuz. (8) Bundan icāzsız gidemezüz dedi Can Bābā bu söze razı olurum. (9) Sen eme bu şart ki bu defa^c daķı âteşteñ yanmayıp ķıķarcaķ oyursam seni daķı (10) mü^cmin müselmān olursanız bu küfri terk edip iman bulasız dedi daķ. (11) Can ve ruhban ve daķı anda ھاķır olan pir ve civan ve ulular ve beğler dükelisi (12) iķrār edip ölelim dediler göçüp ťağ arasından bir şahraya ķıķtılar Gülü (13) Hān leşkerine emr eyledi ol şahraya odun kesip getirdiler şol hadde de (14) yıgdılar ki öte canibinden atlı kimse biri tarafında görünmezdi ve anın çevresinden (15) âteşler urdular yandı tūtustu bir mertebi de yandı ki kırķ adım yerden âteş (16) ھاṛâtetine kimse yakın varamazdı Gülü Hān Can Bābāya eyitdi: Derviş imdi (17) gel bu âteşe gir biz daķı eylediğimiz iķrāra sebat-ı ķadem oluruz dedi andan ilerü (18) gelüp Can Bābā Gülü Hāna eyitdi beni size Rum erenlerin ser çeşmesi Hāzret i Hūnkar (19) Hācı Bektaş-ı Velīyyül-Horasānī Kaddesallahü Sırrahü'l-^cAziz gönderdi ben bunda ol (20) zatın izn ü icāzatıyla geldim ki sizi islām dinine da^cvet eyitdim siz (21) ^citimād etmediniz imtiḥāñ iķün beni ķazgana ķoyup ķaynattınız Hāķ Subḥane (22) ve Teā^clā Hāzretininün ve inayetiyle ve erenlerin imana iķrāra gelmediniz ve şāniyen [125b] (1) İş bu âteşi daķı yaķtıñız iķine gir diye teklif ederseniz bu ruhbān daķı (2) merḥas sizin dininizin ulusudur gelsin benim ile girsün her (3) ķanķımıznıñ dini ķutlu ise bunda ma^clum olur dedi ķünkim Cān Bābā (4) böyle söyledi ulu ve gice ne cümlesi keşişin bu sözüne baķtılar gördiler ki (5) buna müteğayyir oldu ve dudakları deprenmeye başladı gel imdi gireyim dedi (6) eyitdi: Ne diyorsun Can Bābā seni âteşe da^cvet ediyor dedi rahip (7) anlardan hicāb edip girelim dedi ķanķımız dini ķutludur görelim dedi (8) hemān oldu bana Can Bābā rāhibiñ eline yapıştı gel imdi girelem dedi (9) ikisi bile meān âteşe teveccü ettiler ķünkim yakın vardılar rahip (10) eyitdi: Ey gerçek bin ḥad ne ola öleceğim bildim ve kendimden ķaṭḥ ümit ettim (11) amā ki oğlāncıķların emaneti üzerine olsun dedi Can Bābā (12) eyitdi: Müselmān ol ķurtul hiç alim ve gidercegim dedi rahip derviş ile (13) kelāmāt ederek âteşe tōgru giderler idi ve ķātā kim ol âteşin iķine (14) girdiler bilürsiz

öldiler ğayrı görünmediler Gülü Han ve bekârı bakıp (15) görmediler geriye dönüp bargâhlarına geldiler Can Bâbâ ol keşişin (16) elini şalıverdi tākım ol âteşin ortasına vardılar ol keşişin (17) üzerinde olan libasları tanıştı arkasındañ ve başından oda yandı (18) şonda gözleri paşlandı ve karnı çatladı bütün endamı şerşe yarılıp (19) yanmağa başladı henüz dañi rāhibiñ Can Bâbâniñ elinde idi şöyle (20) yandı ki kapkara oldu bağda beyaz gül aldı döküldü esri kalmadı.(21) Can Bâbâniñ üçünün içinde hemân keşişin barmaqları kaldı ancak sa°ir (22) vücutları yandı mahv oldu üç güne değin ancak ol âteş sakin (23) oldu kara tonlu Can Bâbâ üç gere ol âteşin içinde sakin oldu. [126a] (1) Hâk Subhane ve Tea°la Hâzretleriniñ ü°n ve inayetiyle ve Hâzret-i Hünkârın hayr du°ası (2) ve şâfâ nazar-ı himmetleri bir kıtıyla eline ve ayağına ve libasına ve bir kılına hağa geldi (3) ve hiç birbirine ziyan ve zarar işitmedi dördüncü gün öylen namâziñ vaqtinde bir miktar (4) ol âteş teskin oldu Can Bâbâ tebessüm edip namâzı zührü edâ iyledi (5) ol âteşin içinden hiçbir vaqit edip namâzı terk etmedi kazğan içinde iken dañi (6) namâzı vaqtinde abdest alıp kıbleye karşı işaret ile namazın kılur idi (7) çünkim âteş birazca sâkin oldu Can Bâbâ dañi toprağ ile teyemmüm idüp (8) öylen namazın edâ kıldı fariğ olup du°a ve senâ ve evradın okuyup (9) otururdu Gülü Han ve bakar ve ulular ve Tâtâr ve mâ°ati ol âteşin kenarına (10) geldiler ki bir kişi oturur dañi kimesne yok kimi dedi din ulusudur ve kimi dedi (11) ol dervîşdür ve kâtâ kim yakın geldiğinde bakıp gördiler ki Kara Tonlu Can (12) Bâbâ Hâzretleridür bir siyah toğân gibi âteşin üzerine oturmuş ve yüzünü (13) kıbleye karşı tutmuş tesbiğ ve tehlil eyler ve dilinde tevhid söyler Gülü Han (14) eyitdi: Dervîş gel beri taşâ çık seni görelim dedi Cân Bâbâ çıkıp Gülü (15) Hanıñ katına geldi Gülü Han anâ haber şordu kanı ruhban dedi Can Bâbâ (16) uci içinde anın barmaqların Gülü Hanıñ önüne koydu anı görüp eyitdi:(17) Sizin diniñiz uyu senin barmaqları der ki bize el verdi dil vermedi ya°ni (18) eger can u gönül verse idi hiçbirisine olmaz idi ve bir kılına hağa gelmezdi (19) ve hem oğlancıkların seferiş edip üzerime emanet etmedi dedi bu hale (20) Ne ol cümle mutahayyir kaldılar Can Bâbâ eyitdi: Ne durursuz dedi kulağınıza sebat-ı (21) kâdim-i rāsiğ ise göz imdi imana gelür müselmân olun dedi Gülü (22) Han eyitdi: Nice ölicecek müselmân oluruz ve ne dinle imana gelürüz dedi. [126b] (1) Can Bâbâ anlara kemime-i tevhid telkin eymedi işitdiler Gülü Han ve bekâr ve dañi (2) cem°i tabâ°ları cümleten Tâtâr cemaâ°tiyle gönül ve ezberle eyitdiler: Eşhedü eñlâ ilahe (3) illâllah ve eşhedü enle Muhammeden abduhu ve resuluhü ve habibe ve mahbuba ve m°aşuğa dediler. (4)mü°min ve müselman oldılar imana gelip ikrar

ettiler zulmet-i kâfir gidip ruşenî (5) imân geldi Gülü Hân daği bârgâhındañ kalkıp içerü hanesine girdi hatını (6) katına vardı anâ daği bu hale i'âm eyledi ben bu dervişde çok türlüdür bu (7) halenler gördüm ve mesih dinini terk edip Muhammed dinine girdim gel imdi [...] * (8) müselmân ol bizimle hem derd olasin dedi ve ak olduğu gibi gördüğü halleri (9) bir bir beyan etti ve kelime-i şehâdeti şerh eyledi ol hatun eyitdi sen (10) kendi göziñle velâyet keşf ü kerâmetlerin gördin 'itîkât edip onun (11) dinine girdin imdi ol Can Bâbâyı yanıma getirin daği görüm bir (12) şeye zehir katıl şaklayıp tuturâm ana vireyim eger ki zehrin içip bir sensine (13) Ölmez ise bilirim ki anın dini haq dinidir muhalefet etmeyip biz daği anın (14) dinine girevüz dedi ve eger helâk olur ise yalandır bilürüz dedi bi kerre. (15) Gülü Hân bir hadim gönderürdi Can Bâbâ içeri hatunuñ huzuruna da'vet (16) eyledi ne el cümle Tâtâr bekârının hatunları ve kızları anda cem' oldular ki (17) Can Bâbâ zehr vericiler hali nice olur görelim didiler haadim daği barkana (18) gelüp gördi bir derviş oturur kara tonlar giymiş ve bir külah giymiş kara üzerine (19) siyâh 'imâme şarmış bildi ki Can Bâbâ budur dedi ilerü varup (20) selâm verdi eyitdi: Bâbâsine Gülü Hân hatunu katına da'vet eyler (21) buyuruñ gidelim dedi Can Bâbâ ol sözü guş iderek ayağ üzere (22) tırdu ol hadim ile gelip içerü girdiler hatuñ gördi Can Bâbâ (23) eyitdi: Derviş Safa geldin kadem getürdiñ Gülü Hân seni kazğana koyup [127a] (1) Üç gün üç gece kaynattı hiç nesne olmadın şaniye din ulusu birle. (2) Âteşe girdin üç gün oturdun âteşiñ içinden rahip yandı sen yanmadın. (3) Seni bu denlü imtiñhân edip begler mu'tekid oldular ve imana geldiler imdi katımda (4) hazır olan ve mâ'at nisvân seni imtiñhân etmek isterler ne buyursuz bizim daği (5) gönlümüz mu'tmâ'in ola inanalım dedi. Can Bâbâ niçe önce sizin daği gönlünüz olur (6) dedi ön buyurdu cariyesine ol şişe zehri getürdiler Can Bâbânıñ (7) huzuruna koydular ki fağfur kadeh içinde koydular hatun anı eline alıp eyitdi: (8) Can Bâbâ iş bu kadehin içindeki zehri benim elimen nuş ile eger nesne olmaz (9) ise bizler daği senin sözünle 'itîkâd kılalım kendi nimizi terk edip mü'min (10) ve müselmân ola kim dedi Can Bâbâ hiç iken bir demeyip ve niçe olurum dedi kayğu (11) daği imdi iman ilerü gelip hatunuñ elinden zehrin kadehin aldı ayağ (12) üzerine tırdu bismi'l-lâhi'r-râhmani'r-rahim diyüp nuş etti 'inâyet-i hüdayı (13) lem yezid ve kerâmet evliyâ ve himmet Hâzret-i Hünkar ol sa'at zahir olup gördiler ki (14) Can Bâbâ tırduğu yerde hâmamâ girmiş gibi dirledi ol zehri cümle taşâ urdı. (15) Her 'azâsından çeşmeler misali seyiller akıp ayaklarından aşâğı döküldü taşlar (16) ve topraklar getürmeyip ol

* Kelime okunamamıştır.

zehrîn esirindeñ şişe şişe koyup kırmızı oldu pes (17) Can Bâbâ hiç zarar ziyan olmayıp bir kılına hatır gelmedi sağ ve sâlim tırdı (18) imdi tez imân kılıp ve mücmin müselmân olun dedi anda hazır olan (19) taife-i nesü anlar dañi ne el cümle bi hali görüp hayrân ve taa'cüp kıldılar. (20) Can Bâbâ anlara kelime-i tevhidine eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enle muhammeden resullâh (21) telkin eyledi cümlesi parmak kaldırıp müselmân muhid oldular Tâtâr cemâ'ati. (22) Ne ez cümle küfri ve şirki terk edip ehl-i iman oldular ondan sonra Rum (23) diyârına girmeğe kasd ettiler. Gülü Hân uluların ve bekârın katına cem' idüp [127b] (1) anlar ile danışıp müşâvere eyledi eyitdi: Siz ne diyorsuz kâle şimdi müselman (2) oldu ve bizler dañi onların dinine girdik evvelki dinimizde degülüz ki üzerine varıp (3) ceng edip il memleket lazım gönlümüz dilediği yerde oturup hâkim hükümet (4) kılavuz eger bundan geri dönüp yerimize girsevüz imam Cengiz Hân ile dañi uğramak (5) lazım gelir anın çünkü dinimize girmez bizi dañi mürted olup anın dinine girmeziz iki (6) cânibin dañi tığ çekmek kan dökmek olmaz imdi yener ki oldur ki Rum şahına (7) elçi gönderelim andan yurt isteyelim ve inekle yek ceht olalım (8) ulular ve bekâr ve teba'ları ne el cümle bunu ma'kul ve münasip gördiler Gülü Hân (9) iline kalem ü kırtâs alıp Rum padişâhına bir nâme yazdı bu mazmunca kim (10) Cengiz Hânın oğlu Gülü Hânın asker çekip Irak diyârına geldim Bağdadı alıp (11) pâdişâhın katl edip mülkünü alırım dañi Rum diyârına kasd kıldım murâd eylemeğe (12) varam seninle dañi uğrayam Bağdadın göçüp üzerine gelür iken Erzingâna (13) geldim Kemâh Boğazında bir derviş Rum erenlerin tarafından Karâ Tonlu Can (14) Bâbâ derler imiş bikâ karşı gelüp eyitdi: Kanda girersiz ben size Rum erenleri (15) serveri ve hem ser-çeşme Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş-i Veli gönderdi müselmân (16) olmayınca size bu Rum diyârına girmekle yol yoktur diye buyurdu ben dañi (17) ruhbânıma danıştım anın tedbiriyle cümle vakıf olan kıssa-i tafşile mektubun (18) zıkr eyledi ol darvîş her ne ki dediyse eyitdi: Bize akıbet gâlip oldu. (19) şol vecehile ana encemkâr akıbet ve itimâd eyitdik ve tahkik bildik ki (20) İslâm dini hak dinidir ve âyin-i inişârâ bâtıldır ve andı ki din-i Muhammediye ola (21) âyin-i isâniye yarar diyip müselmân oldu ve cümle anın dinine girdik (22) ehl-i iman alıp senin ile karındâş oldu ve şimdi geri dönüp bundan (23) böyle âtâmız yanına varacak halimiz kalmadı imdi elçin huzuruna varacak [128a] (1) ve mektubum saña vaş olucağ ger gedirse leşkerim kifayet edevak mukadârı (2) diyar-ı Rumda yaylak ve kışlak ver ki bizler göçgüncü kavmiz kış ve yaz bir yerde (3) durabilmezüz varalım ol gösterdiğiniz yerlerde yurt edelim saña dañi arka (4) ve yardım olalım ve dostuna dost ve

düşmanına düsmân olalım isidiñ diyar-ı (5) °Ācem daħi elinde imiş Bağdād vilayetinden ğayrı uş anı ben aldım kendi (6) memleketin her nice zābt eder isen anı daħi öyle zābt ile vesselam °ali. (7) Men çünkim ol nāme bu vecħile tamam oldu içlerinde elçiliğe (8) müsteħāk kimesne buldular pişkeşler haditalar ile ol nāme° verip diyar-ı Rum (9) pādīşāhına gönderdi kendiler cevaba muntāzır olup birinci gün anda sakin (10) oldular Can Bābā Gülü Hān dan destur alıp geri döndü anları müselmān (11) idüp erkān-ı şehri Muħammediye bildiler andan şoñra ol keşşin (12) vaşıtasıyla oğulların alıp kendüye oğul indirdi deĝil taĝı altında bir köye (13) gelip karar kıldı hāla ol karyeniñ adına ba şeyħ köye dilerler zikr (14) olunan şeyħ ol ruhbāniñ zürriyetidir çünkim mektubu alıp nice nicedir ki (15) pişkeşler ve yedikler Gülü Hānı veda° edip Rum tarafına revān oldular birinci (16) gün kendi ve vaħta kim Konya şehrine geldi günlerde bir gün Sultān °Alaa°ddin (17) taht ı hükümetine oturmuş idi elçi geldi haber verdiler buyurdu tez (18) varıñ getirin kendiñgel buyur görelim dedi bir nice kimesneler ana karşı çıkıp (19) istikbāl ettiler buluşup görüştüler °icāz ve ikramlar ile şehre getirdiler (20) bir makama kondurdular üç gün anda miħmān ettiler sonra diyü anı Süleymān (21) tırdı ulular ve bekār ne el cümle Sultān °Alaa°ddin katına cem° oldu elçi (22) daħi getirdiler içerü girdi Sultān °Alaa°ddin gördi °azāmetle miħnet üzerinde (23) oturmuş ulular ve bekārı ve vezirler şaĝında ve şolunda kıyamda [...]° tırmış. [128b] (1) Elçi ilerü gelip yüzün urdu selam verip peşkeşlerin ve mektubun °arz (2) eyledi nāme alıp Sultān °Alaa°ddin anın üzerine bakıp vezirlerine verdi (3) açtılar okudular zikr o hān gibi mefhunun bildiler katıyla alıp (4) işidenler şād u hıramān oldular Hāzret-i Hünkār Hacı Bektāş-ı Veli Kāddesallahü Sırrahü'l° Aziz (5) Hāzretleriñin velāyet ü keşf ü kerameti ve himmetleri bir katıyla Sultān °Alaa°ddin (6) Gülü Hāniñ müselmān olduĝın ve kendüye meħ olduĝın ve Bağdad şehri (7) daħi °arz kıldıĝın bilip el ħāk bi-ĝāyet şafāyı ħatır bulup mesrur oldu. (8) Ve buyurdu kuyuna şehrinde şazilikler itdiler birinci gün elçi onda karar (9) eyitdi: Cevabına [...]° muntazır oldu Sultān °Alaa°ddin uluların ve bekārın (10) katına cem° idüp anlarla meşvere kılıp eyitdi: Begler ve ulular (11) siz ne dersiz nice edelim anla kışlak yaylak ve ger gider ki nefil vaħa° onlar Tātār (12) kavmidir konup gide ve geri inmişlerdir yaz u kış bir yerde karar edemezler (13) Ne tedbir ü tendārın edersiz onlar eyitdiler: Padişahım ħakim ve hükümet verāyı (14) nedersiz padişahımız gider buyurun her ne mübarek

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

hünkârınız dilerse öyle (15) idelüm dediler ne el haqıqate bu mertebe din düşmanları ziyâde galiptir (16) çünkim müselmân oldular ne kadar ise anların ziyânı yoktur bize arka (17) yattım ölürler Sivâsın ve Kayserinin ulu tağları yayla kılar. (18) Ulusun ol qarafında kıslalar yapıp kış oluca anda kıslasınlar. (19) Yazın çıkıp zikr olunan tağlarda oturup yaylasınlar bunların (20) hâkimi hemân Gülü Han derününe devr yoğsa ol olmayınca elçilerinde baş (21) çeker kimesne kalmaz cümlesi ana meṭṭ olur dedi çünkim ol bekâr Sultân [129a] (1) °Alaa°ddin ve bu vecḥile cevap verdiler Sultân °Alaa°ddin sözlerin (2) işidip bakındı ve terbiyelerin ma°kul görüp Gülü Han elçisine bir nâme (3) yazıp verdiler ve bi-veḥd haber verdiler elçiye ḥal°tlar giydirip Gülü Han (4) ve bekârına dil nüvâzlıklar itdiler elçi gönderirler elçi daḥi veda° edip (5) Gülü Han katına geldi Tâtâr cemaati cümle başına yıḡdılar gördigini ve işitdiğini (6) söyledi ve ak olan gibi ḥali °ilâm eyledi Gülü Han ve bekâr işitip (7) şād u mân oldular daḥ Erzingândân geçip Ruma geldi Sivasdân Kayseriyyeye (8) varınca Çorumdan Engürüye ve Malatya kurbuna varınca ol yere Tâtâr ḥalkını (9) ulaştırdılar gelip kındular kıslalar yapıp köyler ve kendileri yurt ve yuva (10) bağlayıp kârâr itdiler yâz bahâr olduḡa göçtiler zikr olunan yerlere yaylâḡ (11) yapıp güzîñ kışın uyanup çıkıp kışyâdılar Tâtâr kavmi yerleştiler. (12) Gülü Han ruma geldi cümle ulular ve bekârıyla Tâtâr cemaati (13) görmege kaşd edip Suluca Kara öḡüke teveccüh ettiler her bin kâdâr olduḡı (14) kadar kurbân ve cıraḡ ve nezir alıp denlü cemea °tleriyle yakın geldiḡine Ḥazret-i (15) Hünkâra ma°lum olup ḥalifelerine eyitdi: Gülü Han bizi görmege gelür [...] * (16) yakın geldiler onlarḡa kulu ve kimdür buna şıḡmazlar. (17) Şahrâda oturalım dedi oturduḡu yerden ayaḡ üzerine durdu ḥalifeler (18) ve dervişler daḥi bile urdular kuyudañ taşa çıkıp gördiler ki °azim-i (19) leşker onlarḡa kurbanlar sürüp gelürler Ḥazret-i Hünkâr ol Kaya Tekye (20) dibine vurunca sakın durdular ḥalifeler ve dervişler Ḥazret-i Hünkârın (21) çevre eṭrafına çevrilip ortaya alıp durdular. Gülü Han ve mea°tiyle (22) gelüp Ḥazret-i Hünkâr onu buldu ve yakın geldi ki Gülü Han atından (23) aṡaḡı inip haylice yeri piyade yürüdü ve katıña Ḥazret-i Hünkâra [129b] (1) erişti. Erenler ile buluşup görüştü. Mübarek ellerin öpüp ayaklarına (2) yüzün sürdü. Bâki ḥalifeler ve dervişler ile görüştü. Gülü Han (3) Ḥazret-i Hünkâr ile Tekye Kaya kurbunda oturdular. Nezirler çeraḡlar (4) Ḥazret-i Hünkârın huzuruna koydular ve Ḥazret-i Hünkâr Ḥacı Bektâş-ı Velıyyül-Ḥorasânî (5) Kaddesallahü Sırrahül-°Aziz ḥayr dua° gülbang edip şafa kıldılar ve ḡadem getirdiler. (6) Dedi Tekye Kayadan Kızılca

* Kelime okunamamıştır.

halvet önüne varınca Tâtârın uluları (7) ve bekârı oturup atlar ve develer ve öküzler ve kurbânları getirdiler. (8) Ol gün °azim-i himmeti kebiri alup inandılar çok kurbânları getirdiler. (9) Birinci kazganlar aşılar. Envâc türlü ta°amlar pişirdiler. Kızılca halvet (10) önünden Tekye Kayaya değin semât düştüler ta°am yediler şükrin dediler. Şoñra (11) sâfâ kıldı ellerin yudular. Ol gün şabahtan ikindiye kadar oturup (12) sohbette ettiler. Andan şoñra kalkıp Gülü Han ve gayrı ve bekâr (13) idüp erenlere veda° idüp ol karye halkına ve dervişlere sim-i vezir (14) taşdik edip ve Hâzret-i Hünkâra başkaca kurbân ve çerağ tekrar erenlerin (15) ellerin öpüp veda° eyledi. Ne el cümle tebâ°ları ile ve bekârile her biri (16) giz ve maķam ve meskenlerine revan idüp kârâr itdiler. Hâzret-i Hünkâr Hacı (17) Bektâş-ı Velîyyül-Horâsanî Kaddesallahü Sırrahü'l-°Aziz hâzretleri halifeler ve dervişler ve (18) digerleri Tekke Kayaya kurbundañ kalkıp Şuluca Kara öğüke istinye geldiler. (19) Ve kendi halvethânelerine girip kârâr kıldı ve Tâtâr cemaat°leri °adet (20) etmişler idi ki her da°im yaylaya gitmek niyetine göçtükleri vakit ne el cümle (21) ulular ve bekâr kurbân ve çerağ getirip Hâzret-i Hünkârın hayr dua°ların (22) ve şâfâ nazar-ı himmetleri olurlar idi Kızılca halvet önündeñ ta Tekke Kayaya (23) varınca Tâtârın uluları ve bekârı otururlar idi. Bu deñlü semât [130a] (1) ve ni°met çekülürdi ve bir dañi yaylakdan kışlâlarına itdikleri vaktine her (2) biri kâdar olduğı muķadder kurbân ve çerağ ve nezirler getirdiler. İkişer boynuzlu (3) kurbândan gayrı döet yüzünü kaç kurbân çerağ gelürdi. Hâzret-i Hünkârın (4) nazarında °azim i cemi°yet olur idi birinci gün oturup sohbette ederler idi. Andan (5) geçip yaylak tarafına giderler idi iş bu iki Tâtârın°azim-i cemiyyetleri (6) olur idi pes Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyü'l-El Horâsanî Kaddesallahül Sırrahü'l-°Aziz. (7) Hâzretlerinin şöhreti arttı gitdikçe eşhâr buldu cem°iyet-i fuķara nazarında (8) olur idi. Sonra Kızılca Halvet yakınında başkaca müsâfirhâne bünyâd (9) idüp firun bağladı maţbâh ve firun yaptılar dervişler kalan kurbânları (10) maţbahında pişirip ayende ve revendeye verirler idi henüz bu deme değin (11) ol nev°üzre °amellerdür. Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Horâsanî(12) Hoy Âtâyı Tâtâr Padişahına Gönderdiği Beyanıdur: Nakl dür ki (13) çünkim Tâtâr cema°atı zikr olunan rumuz ile müselmân oldular dañi Ruma (14) geldiler ve her biri maķam ve mesken tutup kârâr itdiler. Hâzret-i Hünkâra gayet (15) muhabbet olmuşlar idi ve lakin evvelki °adetten bir nesnecik terk etmemişlerdi. (16) Ya°ni putların pinhân edip yâd kimesneye göstermezler idi dañi içlerinden (17) bir kurbân kesen olsa ol kimse birini etmeğe bir loķma et şarıp bir (18) adamına al şunu şuna ver derdi kime verelim diye teftiş ve (19)

tefkifat etmezler idi kapıda durup adamının birisi alıp pinhañ ederler idi. (20) Ol loğma put issinün payı ettiği ya^cni ol şanmak gözcüsü idi. (21) Ve her da^cim bekâr yanından gitmezdi ve bu hali kendülerdeñ gayrı bir kimse bilmezdi. (22) Amma ki Hâzret-i Hünkâr ma^clum idi ve halifeler dañi bilirler idi hiç (23) ol denlü gibi tegâfil olur idi meğr kim ol vaqıt Hâzret-i Hünkârın [130b] (1) hizmetinde velâyet mertebesinde bir ^caziz adına Hoy Âtâ derleridi. (2) Üç yüz altmış halife ki müşahedeye erişmişler idi bu Hoy Âtâ dañi onların. (3) Birisidir günlürde bi gün Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Veli mübarek yaşın (4) halifelerden yana edip nazâr kıldı. Hoy Âtâya eyitdi: Dur ayağa bugün (5) Tâtâr cemaat^ctine var ol nesneden kırtar dedi Hoy Âtâ eyitdi:(6) Zâ^cyıf ve nahif kimesneyim tâkatümm yoktur öyle iş etmeğe benim gücüm yetmez dedi. (7) Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Vâr biz seni gözleriz ve hem temiz senle biledür (8) dedi. Hoy Âtâ erenlerin nefsin redd itmeyüp yerinden tırdı ve Tâtâr (9) Pâdişâhının kırtına vardı meğr kim ol vaqıt Güllü Han fevt olup (10) yerine oğlu ser^casker olmuş idi. Hoy Âtâ onların içinde bir yol tamam kırar (11) itdi. Zira ki Tâtâr cemaat^cti Hâzret-i Hünkâr varlığına gayet muhabbet olmuş (12) idi. Onun içün dervişlerin dañi gördükleri yerde çok hürmet ve ^cizzet ederlerdi. (13) Pes Hoy Âtânın bu denlü içlerinde sakın olmağtan murâd ve maqsudu (14) bu idi ki ol şanmak mağam ve menzilin kınde olduğun bilmek idi anâ göre (15) terbiye ve tedâr görmek idi. Çünkim şanmak olduğı yerde bildi her gün. (16) Tağa çıkıp odun kısip arkasıyla götürdü bir yere cem^c eder idi. (17) Bunu neylersin dediklerince bana lazım lazımdur dedi. İttifağ günlerde bi gün (18) Tâtâr padişahı bir nice kimesneler ile sevâr olup şikâra çıkıp (19) ol putun menzili hale kıaldı Hoy Âtâ fırsat ve nuşret bulup hemân (20) ol yığdığı odunun çâr etrafından âteş eyleyip ^cavdet (21) idüp ol put-hâneye geldi ve ol tâbları koydukları yerden kıcağına (22) alıp taşra kıktı kıyuda olan serdarlar ânı gördiler Hoy Âtâ neylersin (23) diyüp her biri ilerü yürüdüler elinden almağa kıaşd ettiler.[131a] (1) Hoy âtâ bunların önünce kıaçıp süra^ctle ol yığdığı âteşin içine girdi.(2) Putları âteşe bıraktı ve kendi firağatıyla ol âteşin içinde oturdu zerârlar.(3) Bu hali görüp pâdişâhlarına vardılar âhvâl nice olduğın kıaber verdiler. (4) Pâdişâh bu kıaberi işiderek melul olup şikârdan ferağat eyledi geriye (5) geriye dönüp ta^ccilile Hoy Âtânın yanına geldi gördiği ^cazim-i âteş bağımış (6) Ve şanemleri oda bırağımış ve kendisi dañi âteşin içinde oturmuş putları (7) gördü ki âteşe niyâr Hoy Âtâ asla yanmış durur pâdişâh eyitdi: Yâ Âtâ (8) saña inandık seni böyle etmez şanırdık niçin böyle ettiniz şanemleri (9) âteşe attınız dedi Hoy Âtâ eyitdi: Ya oğlum biz size inanırdık. (10) Mü^cmin müselmân şanırdık

siz böyle iş etdiniz haḳ bu ḳayup bâṭıl (11) yola gitdiniz beni size Rum erenlerin ser-
 çeşmesi Hacı Bektâş-ı Velîyyü'l-(12) El Ḥorasâni Ḳıddesallahü Sırrahü'l-°Aziz gönderdi
 geldim ki sizi bu fi°lden ḳurtarıp haḳ dini bildim (13) zirâ ki felân iş âyin-i İslâmda revâ
 degüldür çünkim müselmân oldunuz ve ṭarîḳ-i müstaḳim (14) geldiniz. Allâh ve Resullâh
 ḫâzretlerinin nübüvvetini ikrar ḳıldınız ve erenlere (15) daḫi ve muti° olduñuz yâ bu -
 zımmiler erkânı nedür ki terk itmezsiniz. (16) Haḳ yolu ḳoyup yanlış gidersiz putların siz
 müderrâtı çoktur ve (17) yoktur ve yaḫut elinden neşret gelse kendüye âteşteñ ḳurtarıp
 yanmazdı (18) belki bana bir ḫarâr ederdi pes ma°lum oldu ki bunların elinden nesne
 gelmez. (19) Ve menfa°at gelmez Gülü Ḥan oğlu iş bu kelamı iştti haḳ bilip taşdıḳ (20)
 eyitdi. İstiḡfar ve tövbe edip muḫbedir iman getirdi sa°ir bekâr ve ulular daḫi (21) böyle
 tasdiḳ eyitdiler. Hoy Âtâ daḫi velâyet eridir bunların gönülleri (22) şâfâ olduğundan ağâh
 oldu ve eyitdikleri işte nadim ve pişman olup (23) Her birleri din-i Muḫammede ikrar
 şeria°t muteḫḫerâta mua°nḳit oldukların feḫm [131b] (1) itdi daḫi âteşteñ çıkıp Gülü Ḥan
 oğlunuñ ḳatına geldi pâdişâh ve cümle (2) bekâr ve ulular ḳarşılayıp Hoy Âtânın ellerin
 öptüler ö°zür dilediler. (3) Eyitdiler: Şâfâ ḳıldıñ lütf eyledin bizi ṭopraḳtañ ḳaldırdıñ ve
 bilmedüğümüzü (4) bildirdin dediler daḫi her canibe âdamlar gönderip Tâtâr cema°atine
 iş bu (5) ḫali bildirdiler putları yerden ḳaldırdılar bir daḫi kimesne puta ṭapmaz oldu.(
 6)Ve bütün putların âteşe yaḳtılar. Hoy Âtâ anların içinde bir müddet inânıp (7) ḳârâr
 eyitdi °aḳıbet el emirḫaḳ cellâ ve âlâ ḫâzretlerinin emrine gitdi raḫmetullahu °aleyh.(8)
 Demen ve ismen merḳâd i serife ḫale Dinek Ṭaḡı altında zikr olunan Bâlî Şeyḫ (9)
 ḳabriyesindedir ve islâm Ḥâzret-i Ḥünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Ḥorasânî (10)
 Ḥâzretlerin Ḳayseriye Şehrinde Gösterdüğü Vilâyeti ve Kerâmetleri Beyânıdır: (11)
 Dibâce-i revbân şafḫa-i güḫân ve müşḳinan-ı °arus-i şüḫan (12) ve tergib vermiş ve bu ṭarz
 ile rivâyet taḫrike getirmiş ki Malyâde iki (13) Tâtâr Devletlûsi var idi ḳuyundan ve
 şıḡırdan ve sâyibe dededen ziyâde (14) mübâlaḡa malları var idi ve ikisinin daḫi birer
 yalnız daḫi yiḡit oğulları var (15) idi. Evleri üzerinde birbirleriyle da°ima ve mücâdele
 edip nâḡeḫan ḳaḫa-i rabbânî (16) birle tiḡ çekip bir şeyi çalıp diğeri helâk eyledi aḳraba
 ve taa°luḳatı bu ḫali (17) gördiler ol ḫalife bir bir feryâd ve fiḡân edip anın üzerine
 sürdiler. (18) Ve ṭutmaḡa ḳaşd itdiler ise de °ali vermedi meger kim ol vakit Ḳayseriyye
 şehrinde (19) bir şancâk bigi idi Sulṭân °Alaa°ddin canibinden ḫükm eder idi maḳtûlün
 (20) atası Ḳayseriyyeye gelip ol baña şikâyet eyledi ben daḫi derḫal ḳollar gönderdi. (21)
 ḳatlı ṭutardı muḫâkim ḳaydübent edip Ḳayseriye begine getirdiler ol ḳatiliñ atası (22)

daği oğlu ile ol begin nazarıña vardı eyitdi: Sultānım dār-ı dünyada bir yalnız (23) oğlum vardur ev önünde cenk itdiler elinden bir hata çıktı kan [132a] (1) sacınıñ dışını verelim ondan mai^cda saña daği on ât ve on deve ve on (2) bin akçe vereyim hemân oğlumu tek ıtlāk it dedi maqtulun âtâsı (3) daği feryād ve figān idüp ol bege eyitdi: Baña diyet gerekmez katlimi kıyası et. (4) ben sana on deve on biñ akçe vereyim dedi Kayseriyye Beği eyitdi: Bu huşuşda ben pâdişāha (5) ulak şalarım ne buyurur ise ona göre hareket ve ^camel iderüm dedi ol katili ıtlāk etmeyip (6) kal^cada haps eyledi âtâsı geri dönüp melul ve mecnuñ ol aradan geldi akraba (7) ve ta^callākat cümle yarenleri geldiler katına cem^c oldular bu kişü eyitdi: Oğlum (8) halaş olmasına çare ve dermān ilk bir yalnız oğlum vardır dār-ı dünyada. (9) Ne tedbir ve tedārik edersiz dedi onlar eyitdiler: Biz saña bir söz diyelim eger qabul edersen. (10) Ve dedigimiz girersen ol vaqit müşkilim hāl olur dediler ol şahid eyitdi:(11) Söylen işidelim aña göre iş ededlim anlar eyitdiler: Bu ki şuña varıp (12) yol vermekten Suluca Qāra ögügde Hāzret-i Hünkār Hacı Bektāş-ı Velliyyü'l-El Horasāni (13) Hāzretleri vardır hayr dua^c ve hat etse şahip-velāyet ve mürüvvet qanıdur (14) varıp ana niyaz edip yola varıcaq ol sanā merhamet eder ve senle Kayseriyyeye (15) beraber gelür. Hiç gam ve elem çekme inşāllāh oğlu ki elbette ol hapsten hālās (16) ider dediler. Ol kimesne yārenlerindeñ bu haberi işidiceek göñlüne beşāret nuru (17) bırakıldı. Hemān oturdığı yerdeñ tırdı kendi önüne hemān dört yüz (18) dört er boynuzlu koç alıp toplayıp sardı ve yola girdi ve Şuluca Qara (19) ögüke toğru revān oldu ve qata kim yakın geldi meger kim ol vaqit Hāzret-i (20) Hünkār Hacı Bektāş-ı Veli Tekye Qaya dibinde oturur idi kendindeñ gayrı (21) kimesne yok idi ol Şuluca Qara ögüke geldi haber şordu dervişler [...]* (22) binip yürüttüğü taşın dibinde oturur didiler hemān kurbanların şorup geldi. [132b](1) Hāzret-i Hünkārın destini pus eyitdi geri çekilip karşısına durdu kendüye (2) Halvet ve [...] * mestuli oldu hiçbir feth kelām edebilmeyip bir zamān şöyle. (3) Çırāk ve dem-beste kaldı nāgāh ol demde Hāq Tea^cla Hāzretlerinin kıkmēt ve kudret (4) birle Hāzret-i Hünkārın velāyeti ve kerāmeti zahir olup hemān ol sa^cat ol tās (5) dile gelip Tekye Qāyāda avāz geldi bitsin ey kişi niçin hayrān uyursun (6) Bu denlü işte sergedān olursin muhāldür hālını hünkāra ^carz eyle. (7) Murādın iş bu dem hasıl kılarsın çünkim ol şahş zikr olunañ kerāmetleri. (8) Tāştāñ işitdi ne el hāl yüzün yeri urdu tedric ve niyāz eyleyip sultānım: (9) Kayseriye kal^casında oğlum mahbustur kemāl-i

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

kereminizden dilerim ki oğlumu hâlâş edip (10) ve himmetinizi diriğ etmeyesiz dedi ve âmmâ ki ahlâk hamiyetlerinden ve °adetlerinden bu (11) idi ki her kimse ki gelip ne derse anıñ qalbine ria°yet etmek için lebid sözün. (12) İta°at ederdi ve ne hacet teklif etseler muhâlefet etmeyip giderdi ol (13) cehtle erenlerdeñ niyâz ve itimâs ettigine Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül- (14) El Hôrasânî Qaddesallahü Sırrahü'l-°Aziz mübârek başın kaldırıp anıñ yüzüne bakıp eyitdi:(15) Hâkka giden hâk uğrum hâk için hiçbir kişi nesne buyurmadı illâ anı getirdim (16) dedi. İmdi var sen şehriñ yakınında dur biz dañi erişip seniñ ile (17) bile varayım oğlum ki bendeñ dileyeyim inşâllâh [...] * hayr olmuş dedi. (18) Ol qurbânların du°asın okuyup qabul edip dervişler geldiler. (19) Ve qabz edip boğazladılar pişirip hora geçürdüler çünkim ol şahs 20) erenlerden bu kelâmı guş eyitdi deryâlar gibi cuş ve hûruş kıldı. (21) Bus edip girü dönüp firqat ve dert ü hasretleriyle gâh giryân gâh handañ (22) olup kendi maqâmına geldi bir ağıñ muhteya kılip esbâbına sıvâr olup bir dem (23) tâhir ve taqıf etmeyip yarınlarına veda° eyitdi çıkıp Kayseriyye canibine revân (24) oldu şehre yakın varıcak gördi Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velîyyül-Hôrasânî[133a] (1) Qaddesallahü Sırrahü'l-°Aziz Hâzretleri ol şehriñ yakında oturmuş yol kenarında (2) buña muntazır olmuş bu dañi attañ inip ileri geldi selâm verip ellerin (3) açıp Hâzret-i Hünkârıñ dañi °alıñ alıp oturduğı yerdeñ qalkıp yürüdü. (4) Ol kimesne Hâzret-i Hünkârı kendi âtına binmege teklif eyledi ve nutuktur ki söyledi (5) ise de şehre varıncaga degin iş bu itabın sultânım dedi ise de Hâzret-i Hünkâr (6) benim piyâde yürüdü şehre geldi ol kimesne dañi erenlerin âtâ benim digin (7) kendide piyâde yürüdü vakte kim dervâze-i şehirden içeri girdiler çünkim erenlerin (8) şehre geldigin gördiler şehriñ muhibbi bu Bostancı Çelebiye haber verdiler. (9) Çelebi Hâzret-i Hünkârın teşrifin işidecek istikbâl edip önüne (10) düşüp kendi maqâmına getirdi bisât döşedi geçip Hâzret-i Hünkâr oturdu. (11) Şehriñ uluları ve bekârı ve °iyân ve vücuh işidip cümle geldiler selâm verip (12) şerif dest bus kıldılar ve fi'l-cümle muhip ve murid ânda cem° oldular Bostancı Çelebi (13) °azim-i hizmet gösterdi hikmetile ol gün subha degin bir ° azim meclis oldu (14) idi mübârek penç-şenbe günü öylen namâzı vaktine degin oturdular dañi (15) namâz vakti olıcak ezân-ı Muhammediye okundu dest-i namâz idüp Hâzret-i Hünkâr (16) ol cema°at ile namâzı zikr edâ kıldı ve namâzdan ba°del ferağ dua° ve senâ (17) kıldılar Hâzret-i Hünkâr eyitdi geliñ ol hizmeti kılmaga cedd ü ceñd idelüm dedi. (18) Seccâde üzerinden qalkıp birinci mürid ve muhipler ile ve Bostancı ve ol mañbus

* Kelime okunamamıştır.

(19) olan yigidin âtâsı birle Kayseriyye divân hanesine vardılar ve içeri (20) girdiler selâm verdiler ol ile gösterip buluştular ve oturdular (21) ol hali ol beğ arz edip mahbusı [...] *eylediler ve bu sohbet Hâzret-i Hünkâr (22) Seyyid Gâzi Sultânî'nin mezârı şerifin ziyâret etmege gitmeden ve akh [133b] (1) olmuş idi ol vakit erenlerin başında kırmızı zemiyyeti var idi ve (2) arkasında siyâh 'Arabistân 'abâsı var idi ol yine Hâzret-i Hünkârın (3) mübârek hak-i pâyine bakıp eyitdi: Bu husus için pâdişâha ulâk gönderdim. (4) Ol hal üzerine haber gelinceye degin bu iş bitmez dedi erenlerin kelâmın (5) redd edip Tea'la eyledi dahi cevâp vermedi anda hazır olan kimesneler (6) Hâzret-i Hünkârın esrârına vâkıf olup halinden haberdâr olanlardan (7) yakınında olanlar eyitdiler: Sultânım bu derviş vilâyet ve kerâmet şacı bir [...] (8) Dur nefsin red etmek olunmaz dediler ol beg eyitdi eger ki sizin dedikleriniz (9) gibi gerçek vilâyet şacı â rise şöyle başındaki zemiyyetini bige versin. (10) ben dahi anın ricâsın kabul edip mecus onâ bağışlayım dedi ol vakit (11) Hâzret-i Hünkârın mübârek lisân-ı dürfeşânından câri olan kelâm bu oldu ki (12) Hakka giden hak uğurum hak için başsız gövdeye bir kendi başımızda ki zemiyyeti (13) vermezüz buyurdu. Ol big eyitdi: Meger kim benim gövdemin başı yok mudur (14) dedi ol vakit Hâzret-i Hünkâr buyurdu ki yarın kırk nefer kimesne geleler (15) senin başını gövdenden alalar dedi ol ben bu haberden gâzab-ı nâk olup (16) kaşd ettiği Hâzret-i Hünkâra su-i mua'cele ede ya'ni telkine niyet eyledi (17) ta'hammül idüp eyitdi: Yarın öğleye kadar saña mühlet olsun eger başım gitmeyip baña (18) nesne olmazsa halk-ı 'alem dahi göreler ben saña neler edem dedi ol vakit Hâzret-i (19) Hünkârı kefile vermek murâd eyledi yanında olân adamlar rıza vermediler. (20) Eyitdiler: Sultânım mübârek kılınç ve vilâyeti meşhur olmuştur varsınlarda (21) kandukları yerde otursunlar ve her ne zamân isterseñiz hazırdu dediler. (22) Pes ol vakit Hâzret-i Hünkâr ol yerden kalkıp Bostancı Çelebini (23) hanesine geldi namâzı 'asrı edâ kıldı muhip cem' oldular namâzı mağribi dahi (24) kıldılar 'adet ve kânun üzerine çirâğ uyarıp oturdular ol gice [134a] (1) mübârek cuma' gecesidir bir 'azim-i meclis oldu şabağa degin oturdular. (2) Erenler ile sohbet kıldılar çün kim şabağ oldu her biri dolu dolu (3) tecrid vuzu edip namâzı subh edâ kıldılar ve kuşluk vaktine degin (4) oturdular dilleri tesbih ve dua'ya meşgul oldular vakte kim öyle (5) vakti oldu cuma' selâsı uruldu kalkıp cuma' ya geldiler. (6) Rivâyet şahih ve hikâyet melih oldur ki Kayseriye şehrindeñ ol (7) cami'n şarkı kapusındañ bir

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

nice hadim ve haşemler ile Kayseriye begi girdi ve ğarlı kapu (8) senden bir nice muhip ve müridler ile Hâzret-i Hünkâr girdi ol camu^cn bir kuşe (9) ninde big namâza durdu bir kökşe daği Hâzret-i Hünkâr namâzı kılmağa (10) ve'l-ğaşıl cuma^c namâzın edâ itdiler. Diger şeyh ve dua^c ve senâ edip namâzdañ (11) Fariğ oldular cümle hağ tağdılar beñ daği cam^cdan taşa çıkıp eyitdi:(12) Bizim ol derviş ile kolumuz var idi bugün öyle vaqtine degin hâlâ (13) cami^cye gelip cuma^c kılındı ve öyle daği geçti imdi şehir içinde nidâ iderik (14) ki her kişi bir yerdeñ odun götürüp taşrada meydâna yıgsunlar. (15) Ol salusı tutup atsa atıp yaqtım ve temâşâsına baqtım dedi tiz (16) o bu ceħle münâdiler nidâ edip daği işidenler her biri birer yük (17) oduñ getirip meydâna yıktılar ben daği bir kұлuna buyurdu ki ol (18) dervîşi meydâna getir dedi ol bin meydân kapusundan yaña. (19) Yürüdü çün kim taşa çıktılar çevre etrafına baqtılar ol sa^cat anı (20) gördiği kınuya tarafınañ berü karye nefer atlı gerür âmmâ ki katı [...] (21) Muhteşem imdi münerrin ve mürebbet yanâr çıka geldiler ol bege yakın iriştiñse de [134b] (1) ne selâm ne kelâm edip bi-muhaba bi-tevkif ol kurbanlardañ birisi ilerü (2) gelip bu şehriñ begi sen misin dedi ol beg eyitdi beg benim ne buyurursuz dedi. (3) Ol daği elin başına urup bir mühürlü mektup çıkardı hatmin âcip (4) nażar kıldı endâmına lerze düştü yere ki yüregi titremeğe başladı. Ol mektup (5) şunân kimesne ħalife hükmü budur diyip kaṭ^c el kılıcı urdu ol (6) çekti tığı ebdâr çaldı boynını begin şol resmi mânend ħaber (7) kesti basin yere düştü alder ol kırk süvâr üzerinde olan (8) asker kaldılar ħayrân vü zâr çünkim ol kırk atlı gelip Kayseriyye begin (9) başın kesti ceddâlarına degin aldılar geri yola revân oldular bir ân (10) ve bir sa^cat içinde ħalk bu ħali göricek mütaħħir kıldılar erenleriñ velâyetine (11) mütaħħire kıldılar ve âmmâ ol begin gönderdiği kұл ku bu ħalden ħaberi yok (12) idi beg anı Hâzret-i Hünkâra göndermiş idi gelip cami^c girdi ve Hâzret-i (13) Hünkârı gördü ilerü yürüyüp eyitdi: Derviş seni beg ister kalk (14) tur yukarı gidelim dedi ol Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Hey miskin canını bir laħza (15) müħlet ister var begi göregel dedi ol kұл eyitdi beg şimdi beni gönderdi. (16) Ben anıñ yanındañ gelirüm dedi Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Helâka yerimiz bir kerre (17) var nefesimiz zinde kıl dedi erenleriñ muħabbeleri daği söyleyip (18) eyitdiler: Hâlâ biz bunda oturururuz var sen begi gör nice dürine gel (19) dediler ol kұл geri dönüp cam^c ı şerifin kapusundañ taşa çıktı begi (20) görmege gitdi meydan kapusuna gelmek taḳadiñi bir yerde ħalka olup (21) baqtılar kimesne tas^cvip eder ol kұл gelüp bunlarıñ aralarındañ baḳtı. (22) Gördi begin basin gövdesindeñ ayırmışlar gövde

* Kelime okunamamıştır.

var baş yok gövde daḥi. [135a] (1) Kızıl ḳanıñ içinde °arḳ olmuş yatur ol daḥi feryād u figān eyledi sārāyına (2) gelip ḳatına gördiḡi gibi söyledi ḥāl-i °ilām eyledi aḳrābaları işidip (3) geldiler baḳtılar meydān ḳapusunda başsız yatur gördiler teessüf ḳılıp zāru (4) giryān oldular andañ ḳaldırdılar sārāyına getirip onu başsuz defn ettiler ba°d el kefen (5) cenāzesin ḳılıp defn eylediler saray ḥalkı yās mātem tutup aḡladılar. (6) Ḳayseriyye ḥalkı bu āḥvālî görüp fil el cümle Ḥāzret-i Ḥünkārın ḥuzur-u şerifine gelip (7) mübārek ellerin öptüler ve ayaklarına yüzlerini sürdüler ve ol mahbusı (8) daḥi ḥapisteñ ḳıḳardılar ḥalaş itdiler. Ol şehriñ anā bir ve eşrefleri (9) cümlesi erenleriñ ayaḡına döküldüler bir biri ardınca ziyāret edip eyitdiler: (10) Sultānım şāfā geldiñiz bizim şehrimize ḳademler getürdüñüz ümitdür ki üzerimizi en (11) şāfā naḡar-ı himmetiñizi diriḡi olunmaya dediler Ḥāzret-i Ḥünkār anlara dua°-i ḥayr ḳılıp (12) Bostancı Çelebi daḥi veda° edip Ḳayseriyyedeñ ḳıkıp Şuluca Ḳara öḡüke (13) gelip ḥalvethanesine sa°adette girdi ḳarār buyurdu. Ḥāzret-i Ḥünkār Ḥacı (14) Ḥācı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī Ḥāzretleriniñ Bir Mürde İḥyā Eyitdiḡi Beyānıdır : (15) Rāviler şöyle rivāyet ederler ki Ḥāzret-i Ḥünkār günlerde bir gün Malyāda (16) vardılar Şāmsām nām-ı mevzu geldiler öḡüḡün üzerine ḳıkıp (17) eṭrāf i eknāfları teferrüc ve temāşa edip oturdular zikr olunan Gülü Ḥān (18) Tātārı gelip Rum diyārına mesken tutmuş idi ve uluları gelip ol (19) Şāmsām öḡük kurbunde ḳışla nibā edip mesken tutup ḳarār etmiş idi. (20) İki nefer öḡlānlar mülā°abe idüp oynār iken birbirleriyle ḳekişip (21) mücādele ve baḡda mücārebe edip o öḡlān ki babası daḥi bi-ḡāyet fikr-i ḥāl (22) idi ol ta[...]zāde bu fiḳr adamıñ öḡlu inip yerden bir taş [135b] (1) alı pol taş ile urup ol ulularıñ öḡlunu bakdirt ḥüdālīm derler (2) taş ḳulāḡının dibine ṭoḳunup te el ḥāl yüzünüñ üzerine düşüp cān (3) verdi ātāsı bu ḥālî görüp cümle ḥalk anıñ üzerine urdurılır (4) ki ḳatlı ṭatmaḡaḡlu ḳıldılar ol öḡlān ḳaçtı öḡükün üzerine (5) ḳıktı gördü ki Ḥāzret-i Ḥünkār ol öḡüḡün üzerine oturmuş hemān.(6) İlerü gelip eyitdi: Ey gerḳek er elimden bir ḥāṭā ḳıktı beni ṭutmaḡ isterler.(7) Ben daḥi saña şıḡnı geldim irişdim saña düştüm lüṭf eyle beni bunlarıñ (8) elindeñ ḳurtar dedi ol öḡlān ṭokuz başında idi ol helāk (9) olan öḡlān daḥi sekiz başında idi Ḥāzret-i Ḥünkār anı ḳatınla (10) okuyup eyitdi gel sen bunda otur gelsinler görelim daḥi nice kimsedür (11) dedi. Pes öḡlānıñ ardınca ol ḳān şaḥābeleri dahi öḡüḡün (12) üzerine ḳıkıp Ḥāzret-i Ḥünkārı gördüler oturmuş ol öḡlān (13) daḥi Ḥāzret-i Ḥünkāra daḥil olmauş ileri gelip Ḥāzret-i Ḥünkārın elin (14) öptüler eyitdiler: Sultānım bu öḡlānı bende vezir aña bizim öḡlumuzu (15) öldürür bu bizim ḳatilimizdir ve biz daḥi bu öḡlānıñ ardınca gitmişiz (16) dediler.

Hâzret-i Hünkâr eyitdi: Ğam degil kûs kazadan nevin kâder (17) bir nişâniya hâle olsa
 tedbir anın mani^c olmaz. (18) Koş taqdir ribâhin nesime-i vade-i merver atası açılmaqtan
 tevķif [...] ^{*} (19) imdi ol maqtule bizim nazarıımızda getiriñ görelim dedi ol tıfılñ (20)
 meyyitin varıp getirdiler Hâzret-i Hünkârın huzuruna geldiginde Hâzret-i (21) Hünkâr
 münâcât ve ^carz hâcet eyledi öldüm kudret-i hüdâ ve velâyet (22) evliyâ ol mürde-i
 oğlancık ihyâ oldu haķ subhâneke ve Teâ^cla Hâzretleri (23) ol zaman lutf olmuş canın
 bağışladı ve Hâzret-i Hünkâr [136a](1) Hacı Bektâş-ı Veli Kıddesallahü Sırrahül ^cAziz
 Hâzretlerinin du^cası tamam olup elin (2) sür degip mübârek eliyle hıķasın kaldırdı ol sa^c
 at anı gördiler ki ol (3) Mürde oğlancık hayat bulmuş ve hüsñ ü cemâli evvelkinden ziyâde
 münevver olmuş. (4) Hırğa içinden çıkıp ayağ üzerine durdu baķtı gördü ol fikir ki oğlu
 (5) daği Hâzret-i Hünkârın yanında oturur iki oğlancıkları birbiriyle kucuşattılar. (6)
 Yine lu^b u lehve meşğul oldular çünkim Tâtâr halkı Hâzret-i Hünkârdan bu vilâyet (7)
 gördiler cümlesi erenleriñ elin açıp ayağına dağ bir biri mabeyntiyelerinde öte (8)
 daveţlüler böyle ^cahd [...] ^{*} itdiler ki her kim Hâzret-i Hünkârı ve halifelerinden (9) ve
 dervişlerinden birin her kaza görürseñiz segirte segirte karşı istikbâle (10) itmeyeniñ ^c
 ömrü boş olsun dediler ve ammâ ba^cızları erenler kim (11) Şamşam önüñ didigimiz mevzu
^cnda Hâzret-i Hünkâr ile Şârî İsmâ^cil (12) berâber gelmişti bu şöhbette olduğu hazır idi
 İsmâ^cil in bu meyyiti sen kendi (13) hırğan içinde âl biz dağ dua^c idelüm Haķ Subhâne ve
 Tea^cla Hâzretlerine cânım (14) vire dedi Şârî İsmâ^cil hırhasın kaldırdı gördü ki mürde
 zinde olmuş. (15) Lâkin eşşah ikbâl evvelindekidür ve ol ķim Hâzret-i Hünkâra beğayet
 muhabbet oldular. (16) Ve halifelerine ve dervişlerindeñ daği muhabbet kıldılar ve her
 ne vakit (17) görseler yağut halifelirindeñ veya dervişlerindeñ birini görseler ne el hâl sür
^catle (18) karşı gelirler idi onları istikbâl edip ^cizzet ve ta^czim kırlılar idi hayr dua^c (19) ve
 hatmin alırlar idi her da^cim ^cadetleri bu idi Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı (20) Vellıyyü'l-
 El Hırasâni Hâzretleri Andan Kalkıp Şuluca Kâra Öğüke Geldi Şerefle Kârâr Kıldılar
 (21) Eyitdigi Beyânıdur: Delil-i râviyân gelmişin rivâyet ve nağme-i hikâyet bu yoğla.
 [136b] (1) şeri ve beyân eylemişler ki Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Vellıyyül-Hırasâni
 Kıddesallahü Sırrahül-l-^cAziz. (2) Hâzretlerinin vakıh olan remz ve rumuz velâyet ve
 kerâmetleri ol mertebede (3) degüldür ki kalem-i sârihü'l-lisân ile kudret ve raķâm-ı
 faşihü'l-beyân taķrire (4) vüs^cat ola ammâ güneşten zerre ve ^cimândan kaķre ve âb-ı zılâli

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

revân etmiş. (5) Oğuz pâdişâhı Beyânıdur: Hân-ı kudret-i hüdâ kuvvet olucağ Oğuz cemâ[°]ati (6) neferi bulup miñnet ü saltânât âl-i Selçuktân Sultân Selim Şâh Gazi Hâzretleri (7) degdi diyâr begi beyân gezüver muğarri ve musahhîr eyledi dañi[°] asker çekip Rum (8) mülkine geldi Kayseriyyeyi feth eyledi anı miñnet edinüp kârâr kıldı ve anıñ bir oğlu (9) var idi adına Kılıç Arslân derlerdi Aqsarây memleketinden Hasan (10) Tağından bir ejderha peydâh olmuş idi anın havfından ol iklim hârâb (11) olmuş idi mezkur Kılınc Arslân üzerine varıp ol ejderhayı katl (12) idüp Aqsarây ma[°]mur eyledi Selim Şâh Ğazi miñnet-i saltânât Kılıç Arslân(13) na degdi ve anın dañi bir oğlu var idi[°] Alaa'd-din Hüsrev derlerdi koyunda (14) olurdu Kılıç Arslân fevt olduktan soñra miñnet saltânât[°] Alaa'd-din Hüsrev deñdi. (15) Ammâ ğatıyla kutlu ve muhâtaba ve şecâ[°]atlü kimesne idi ve hem[°] azim şevketlü idi. (16) Germiyân Beg Karesi Beg Hamid Beg ve İsfendiyâr Beg ve Hâzret-i Hoca (17) Beg ve Şarı Beg ve Şınab Beg cümle bunlar Sultân[°] Alaa'd-din şahıñ ulu (18) begleri idi amâ ki Germiyân Begin bir muhteşem kimesne idi Kâra Hışarı (19) feth edip geri pâdişâh kâtına geldi Sultân[°] Alaa'd-din Germiyân leşker (20) koşup gönderdi Kütâhiyye ve Tavşanlıyı ve Altun Tâşı ve digerleri. (21) Ve aşâğı ve Aşğaleyi ve hâla şimdiki Germiyân kal[°]asın feth edip içinde (22) beglik eyitdi oturup nice vakit hükm ü hükümet eyitdi pes Sultân[°] Alaa'd-din (23) Akdeñiz kenarına biraz leşker gönderip bir nice begleri perâkende kıldı [137a] (1) ol Karasi Begi gönderdi leşker ile varıp idâremde cümle teba[°]lar ile (2) feth eyledi ve bir bölük[°] asker ile Hamit Begi gönderdi. (3) Şimdi aña Diyârbekir derler teba[°]lar ile feth eyledi ve bir[°] asker ile dañi (4) Sınab Begi gönderdi Karâdeniz kenârın feth eyledi ve bir bölük leşker ile.(5) Hoca Begi gönderdi ol diyârı feth eyledi her birisi bu zikr olunân yerleri (6) feth eyledi ve içinden kârâr edip beglik ve hâkim hükümetler eylediler hemân ayına. (7) Gölü ve İznik ve Bursa şehri ta[°]baları ile feth olunmadı kâfir elinde (8) qaldı. Bir vakit Sultân[°] Alaa'd-din ki Hüsrevi kaşd eyitdiği ol leşker (9) cem[°] eyleye Konya şehrinden kalkıp Bursa ve te[°]baların feth edip kâfir elinden alıñ. (10) Pes zikr olunan Gölü Han ki Ruma gelip maliyede ve nañiyesinde mekân (11) tutmuşlar idi köyler ve kıslalar yapıp kârâr etmişler idi ama ol vakte (12) degin Gölü Han fevt olup yerine oğlu ser[°] asker olmuş idi lâkin bağı (13) ve tağlık edip ğâh ğâh memleketi çaparlar idi Sultân[°] Alaa'd-din bir nâme (14) yazıp Gölü Hanıñ oğluna bir elçi gönderdi ve eyitdi: Ben Bursa fethinle.(15) ğazaya gidiyorum zinhâr zinhâr şakınıp bir türlü nâşâyeste iş ve (16) bir hareket etmeye siz Tâtâr çacminiñ o gün zabt edip memleketi segirtüp (17) ğaret etmesünler diye yazdı Gölü Hanıñ oğlu eyitdi: Hâşâ ki ben pâdişâhıñ

(18) memleketine yavuz aşd idem diyip ahd ve amn edip barışık (19) ittiler. Andan şora Sultn Alaa'd-din leşkeriyle Konyadan alkıp Bursaya (20) azim itdiler Sultn onu nm menzile varduda bir nice gn tedbir ve tedrik (21) grnceye degin ış erışti ol yerde oturup ışladı nkim (22) baar vati oldu Sultn Alaa'd-din niyet eyledii Sultn gndii (23) geip Bursaya varıp fet ede nagh ol vait Sultn Alaa'd-dine [137b] (1) ferydc geldi Ttr cematinden şikyet eyitdi nkim Sultn Alaa'd-din bu aberi (2) işidecek ne fi'l-cmle uluların ve bekrn atına cem idp onlar ile meşveret (3) eyledi eyitdi: Size malum mudur ki benim bundan asker ekip gelmekden murd Bursa ve (4) tebalarnı fet etmek idi al şimdi feryd geldi ki Ttr cemati aidlerin (5) şayd eger ben bundan geri dnmeyecek olursam Ttr avmi cmle velyeti (6) arap eder am bu yer kfirin ulu azıdır ki bana bir uvvetli ve heybetli şaip (7) şecat kimesne gerektir ki bu sanc ana verem ann muabbetinden kfirler deprenmeye (8) ve bir dai yaramaz iş etmeyeler bu boazdan ann sayaseninde bu memleket (9) emin ola didi anda azır olan cemat Kaya Beg oullarn  arındaş. (10) vardır bir birine yar u yoldaşlarıdır  dai n t bir arındaşlardır (11) Ulularına [...] olur yle olsa pdişh bunların tarif (12) idp eyitti: Sultnım ayet bahdur yigitleridr ki tamam leşkernde aran (13) yotur şyle Kaya Beg cematle Gzelce Hışr kfir elinden almışlar idi. (14) Civrmızda onlardan ayrı kime kimesne mual ve munsib yotur dediler Sultn (15) Alaa'd-din onları aırıp Ay Togmış ıln uşatıp sultn ni (16) sancn ana verdi ol ilime an beg eyledi. Kendi dnp Konya şehrne (17) geldi tatna kp oturdu. Ttrn cematleri yine meth eve mnkd oldular. (18) Amm bu arafta Ay Togmış dai bir iki sene sultn ni sancnda (19) akim ve kmet eyledi. Ann ıln orusundan kfirlerin reketi meli (20) almad bir mddet şora vadesi erişip dnydn hirete nal itdi. Bu dr- (21) fendan be drna rılet ıldı ramettullahi aleyh nkim [...] (22) fevt oldu dai aşd itdidi Sultn Alaa'd-din zretlerine vara arındaş (23) yirin aleb ide sultn ni sancndan kp Konya şehrne revn [138a] (1) oldu gider iken zret-i Hnkrn evsaf- hamiyetlerin erişti erenlerin (2) mir  muabbeti albinle mstevli olup derununa diled ve atırna geldii uzur u şerifine (3) vara dest bus edip ayr duasn ve şfa nazarghn ola dai (4) zhir padişahna manşib lep etmee gide hemndem azm idp şuluca Kra gke (5) geldi.

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

Meğer kim ol vaķit Hāzret-i Hūnkār Hācī Bektāş-ı Velīyyūl-Horasānī Qāddesallahū Sırrahū'l-^cAziz.(6) Hırha Tāğına varıp ol devecik* dibinde oturmuş idi. (7) Er Toğdu Alp dađi erenlerin asitānesine geldi haber şordu. (8) Eyitdiler ki: Hāzret-i Hūnkār Hırha Tāğına gitdi ve anda bir ulu oğlağ vardır. (9) İsmine devecik ardıcı derler ihyānen anın dibinde inanır kārār ider. (10) Eger görmek dilersen anda bulursuz ve hayr dua^csın alursız dediler Er Toğdu (11) Alp pehlivān dađi Suluca Qarā ögüğden çıkıp Hırha Tāğına revān oldu. (12) Vaķte kim Hırha Tāğına geldi zikr olunan ardıcak dibinde Hāzret-i Hūnkārı (13) gördü ki kıble karşı oturmuş namazı zūhri edā kılıp iki mübarek ellerin (14) dua^c getirmiş Er Toğdu olup dađi ol dua^c sebebiyle bulunup āmin (15) dedi. Pes Hāzret-i Hūnkār elin yüze sürdükten soñra Er Toğdu Alp (16) ilerü gelip selam verdi mübarek dest i şeriflerin bus idüp geri çekildi. (17) Ādābıyla karşıısında tırdı Hāzret-i Hūnkār yüzüne bakıp eyitdi göñlün (18) diledigin dile getür söyle işidelim dedi Er Toğdu Alp eyitdi: Sultānım (19) erenlere ne ola ma^clum olmaya bana Er Toğdu Alp derler Oğuz cema^catinden. (20) Kaya Beg oğullarından büyük qarındaşım Ay Toğşuk Alp sultān onu (21) sancağınıñ valisi idi andan hükm ve hükümet ider idi ulu qarındaşım (22) idi had fevt olup bu [...] kez anın yerini talep ve menşubunu ālmaķ (23) murād mıdır pādışāh Hāzretlerine varmaķlık isterim siz erenlerin dađi hayr dua^c (24) ve şāfā nazarın mesul birle geldim himmetiñizi rica ve minnet ederim dedi. Keyfiyet [138b] (1) ĥalin ve aķđ olduğu gibi Hāzret-i Hūnkāra ^carz eyledi bir miktar şöyle tırdı. (2) Ānun Hāzret-i Hūnkār mübarek re^cis-i şerifin qaldırıp mübarek lafz-ı güherlerinden (3) bu kelim şādr oldu ki şāfa geldin Er Toğdu Alpüm qadem getirdin dedi. (4) Yıldır ki Āl-i Selçuķtan saltānat hükmü qalktı dile seccade nişin Rum (5) erenleriñ her biri kimesne miĥāl münasip gördiler amma ki (6) ola diñ ruĥların qabzasında şaķlayıp tırrurum çıkār beglikten (7) kılinciñ nazarımıza koy sen dađi ilerü gel dedi. Er Toğdu Alp belinden (8) seyfiyeti çıkārp Hāzret-i Hūnkārıñ nazarında qodu Hāzret-i Hūnkār Hācī (9) Bektāş-ı Velīyyūl-Horasānī Qāddesallahū Sırrahū'l-^cAziz ol seyfiye eline alıp oturduğu (10) yerden Rum cānibine tuca kılıp Er Toğdu Alp ile mübarek (11) Hāzret-i Hūnkār ĥuzurunda dizi üzerine çıkıp oturdu mübarek (12) eliyle Er Toğdu Alp in kılinciñ tekbir edip beline kuşattı şāfā (13) nazar himmet eyledi imdi qalk ayađ üzerine tırdı Er Toğdu (14) Alp Hāzret-i Hūnkārıñ ellerin ve dizlerin öpüp oturduğu yerden (15) ayađ üzerine qalkıp ādāp ile oturdu Hāzret-i Hūnkār mübarek (16) dest-i şeriflerin yuķarı qaldırıp atın

* devecik: Ardıc. HD.

yügrüg olsun kimse (17) senin arkañı yere getiremesin kılıncın keskin olsun ve önünden (18) şu gelsün diye buyurdu. Er Toğdu Alp a hayr dua^c kıldı. (19) Ve iki mübarek ellerin kılınç şallar gibi durmadan yana şalladı Er Toğdu (20) Alp a bu nuṭku ve bu rumuzu eyitdikden soñra buyurdu ki: Yürü var imdi (21) zâhir padişâhına gönlünden oturup ve dilinden söyleyelim seni aña. (22) Yüz gösterelim murâdın haşıl olup qarındâşın sancağın elinle (23) göre dedi Er Toğdu Alp Hazret-i Hünkârın hayr dua^c’sın alıp [139a] (1) ve şâfa nazar-ı himmetlerin ve niyet-i naşihatın kabul kılıp tebâkir erslâ maluyub elin (2) öpüp geri anın katına geldi üzerine süvâr alıp Konya canibine (3) revân oldu erenlerin mihr-ü muḥabbeti kalbinle tıldı gitdiği yerlerde Hazret-i (4) Hünkârın mübarek nâm-ı şerifin zikr iderdi ve eyitdiği remz ve rumuz fikr edip (5) giderdi ve kıta kim Konya şehrine vardı Sultân ‘Alaa’d-din saraya girdi (6) taht üzerine oturur gördü nazarına gelip selam verdi erenlerin remz (7) itdiği gibi Er Toğdu Alp cemali ve kemali ve kelimaları Sultân ‘Alaa’d-din (8) Hazretlerine hoş gelip Er Toğdu Alp in selâmın aldı ‘izzet ve hürmet kıldı. (9) Henüz dañi Er Toğdu Alp maḫşudun söylemeden ve keyfiyet hâlin beyân (10) eylemeden ağzın açıp eyitdi: Qarındâşın yerini saña (11) verdim vâ ol sancağı bekle ağzın açıp eyitdi: Qarındâşın yerini saña (12) hüner göster göreyim seni nice zabt edersen eyle dedi tez buyurdu: (13) Menşurunu yazdılar eline verdiler hıla^c’tın giydirdiler sultân oñu (14) sancağına gönderdiler çünkim Er Toğdu Alp qarındâşının manşıbın (15) aldı muradın buldu. Maḫşudu haşıl oldu gelip Sultân ‘Alaa’d-din (16) elin öpüp dua^c kıldı dañi altın başlı sancağ kaldırdı hadim. (17) ve hâşimler ile tâb u zurna naķır ile Konya şehriden çıkıp sultân önüne (18) toğru revân oldu ve kıta kim yakın geldi ulular ve beķâr cümle (19) te^cbalâr ile karşı çıkıp istiķbâl eylediler buluşup görüştüler. (20) Mübarek bād dediler cümle önüne düşüp ta^czim ile şehre getirdiler. (21) Er Toğdu Alp sarayına girdi geçip balâ-i şadı da oturdu hük-ü (22) hükümet eyledi. Birkaç sene ol ağzı bekledi din düşmânların muḥkem (23) şakladı sultân sancağın zabt idüp bigâyet baḫâdırlık [139b] (1) ve şecâ’ât gösterdi şöye ki anın gözünde kafirlerin harekete tākātları (2) yok idi âñir Er Toğdu Alpin va^cdesi irişüp ecel yaşdığına baş koydu. (3) Amma Er Toğdu Alp qarındâşı manşıbını alıp geldiginde bir oğlu olmuş (4) Adın ‘Osmân verdiler idi âtâsı ve anası çağırmalı olacak (5) ‘Osmâncık diye çağırırlar idi anı oḫşayıp hatırın hoş tutarlardı. (6) Anı şeyr ü sıkârlar ile perverde ederler idi ol dañi devret yaşına (7) irdü Er Toğdu Alp bir mu^callime ta^callu vermişti ki ‘ilm ü kemâl ta^clim ede. (8) Pes ‘Osmâncık yedi yaşına degin Kuran-ı ‘azimü’s-şân eyitdi (9) ol zamân Er Toğdu Alp dünyâdan âhirete intikâl eyitdi

idi. (10) Benden kâfur ile [...] idüp tekfin ve namâzın kılıp defn itdiler. (11) Üzerine Kûrân-ı Kerim okuyup gitdiler ve her biri yâs mâtem tuttular. (12) Anıñ için çok ağlaştılar andan Sultân °Alaa'd-din Er Toğdu Alpa (13) vefatın işitdi haylice teesüf itdi. Anıñ yerini küçük qarındâş (14) Gündüz Alpa Verdi. °Osmâncık henüz dahi tıfıl idi manşıp talep (15) itmedi. Bu eşnâda Sultân °Alaa'd-din Burusa pâdişâhıyla barışık (16) idüp Ermeni Dervendünden sınır itdiler uçlar bağlandı kimesne (17) geçmez ve ol vilâyetin aqıncısı aqına segirtmez oldu bir nice müddet (18) mürver eyitdi sonra Er Toğdu Alpın oğlu °Osmâncık Beg kıdd u kâmet (19) çeküp kuvvet ve şâlâbet işi bahâdır bir yigit oldu Kaya Beyin (20) cemâ'âtiniñ yigitleri bunıñ katına bir gün cem° oldular ve eyitdiler: Sen bizim (21) ezelden begimiz oğlusın imdi şimdiye degin sen tıfıl olduğun pâdişâhı (22) sancağı ki verdi gel önümüze düş kâfire aqın edelim (23) kılınc uralım din düşmanlarını kıralım uğruña terler bäs verelim dediler. [140a] (1) °Osmân Beg dahi bunlar sözlerine meṭṭ olup muḥâlefet etmedi nola dedi. (2) Kaya Beg cema°atiyle °Osmân Beg fi'l-cümle sâz ve selâhların kendülere âr iste (3) kılıp mezin ve müretteb atlarına süvâr olup çıktılar Bursa te°baları t̄arafına (4) yürüdüler Yâr Hısâr Bilecik İnegöl cânibine bir nice defa° hücum (5) itdiler °Osmân Beg ğanimet alıp ma°iyyetinde olan yigitleri tok ve toyum eyledi. (6) Andan bir se pâdişâhı Sultân °Alaa'd-din Hâzretlerine nâme yazıp (7) bir ma°kul elçi ile getirdi günlerde bi gün Sultân °Alaa'd-din taht üzerine (8) oturmuş idi ulular ve begler sağında ve şolunda cem° olmuşlar idi nagâh (9) elçi geldi diye haber verdiler anı gördüler ki bir tersâ içeri girdi selâm verip (10) elin koyununa şokup bir nâme çıkardı Sultân °Alaa'd-din önüne koydu. (11) Açıp okudular yazılmış ki biz seniñle aḥd ve i°mân edip barışık itdük (12) idi bilirsin ya bu nedir ki bir kimesne bizim üzerimize musallaṭ etmişsin. (13) İlümüz ve memleketlerümüzü ğâret eyledi ve bize çok türlü ḥaḳâret eyledi imdi (14) mektubumuz ve şulh bulduḳta aḥvâlimiz yine ma°lum olduḳta gerektir ki tutup (15) anıñ ḥaḳḳından gelesin yoḥsa biz dahi °aḥdi şıyup ğâret ve yâğılık iderüz (16) duymadım demeyesin demiş. Çünkim Sultân °Alaa'd-din ol nâmeniñ mefhumunu (17) işitdi kimdir bu işi eden dedi. Eyitdiler: Er Toğdu Alp ın oğlu. (18) °Osmân Begdür sultânım dediler °Alaa'd-din pâdişâh der-ḥâl gelüp hemân °Osmân (19) Begin °amusu Gündüz Alpa ḥükm gönderdiler qarındâşın oğlu °Osmân (20) Begin girift idüp kayd u nebir ile baña göndersin emrime imtisâl edisin ki (21) yoḥsa aña idecegim işi saña ederim ğâfil olmayasın dedi Gündüz (22) Alp bu aḥvâle vaḳıf oldu da ve nâme mutâ°la kılduḳta °Osm

* Kelime okunaamıştır.

mân mütehebbis (23) itdi. Nihâyet bir gün gâfil yatur iken şeb-hûn eyleyüb yoldâşlar ile [140b] (1) °Osmân Begi ele getürüp muhkem koydu bent ile Sultân °Alaa°ddin huzuruna gönderdi. (2) Sultân o gün sancagından çıkup vaqtâ kim Konya şehrine geldiler. Saray kapusundan (3) içeri girdiler vezirler °Osmân Begi gördüler ki bir kıaddu kâmet sahibi ve şalâbet (4) issi maḥbûbü'l vech-i nev-civân dilâver baḥadır pehlivan imiş bakışp eyitdiler: (5) Şimdi işbu kaçmâgla Sultân °Alaa°ddin huzuruna varacak kim bilür nagâh (6) hışm okuna doḡuna pâdişah buña ḡazap eyleye varıñ öldürün diye ḡayf (7) dur biz bundan maḡaddem varalım pâdişah °aḡlın şuvaralum dediler daḡı içerü (8) girdüler Sultân °Alaa°d-din nazarına vardılar selam virüp eyitdiler: Sultân imdi (9) Er Toḡdu Alp oḡlı °Osmân Beg ki buyurduñuz ḡala simdi getürdüler gördük (10) pâdişahım bir aslan muḡabbetlü kaplan şalabetlü pars muḡabbetlü nevcivan (11) bir erdür şanki şāḡibi kırandur anıñ gibi yigidi bir mühmel bî-dīn kâfirin (12) sözüyle helâk etmek revâ degüldür buna āzād et seniñ uğrunda baş (13) oynasun din °aşḡına kâfirlere seyf ursun dediler. Pes Sultân (14) °Alaa°d-din vezirlerinden °Osmân Beg ḡaḡḡında bu resm-i kelâmları işidüp (15) ḡalbinde bir rehm düştü. Vezirlerine eyitdi: Ol yigidi benim ḡatıma götürün (16) göreyim ve aña göre size cevap vereyim dedi onlar daḡı °Osmân Beg zincir (17) ile aslan gibi yürüdüp pâdişahıñ huzuruna getirdiler içeri (18) girüp selam verdi vezirler anıñ selamı aldılar pâdişah baḡtı (19) gördüki °Osmân Beg kıadd-u kâmeti balâyı bālim heybet ve şalâbeti ve meḡabetin (20) ve şeca°atin biraz temāşā eyledi ḡüsn-ü cemāline baḡtı hayran ḡaldı dönüp (21) vezirlerine eyitdi: Fi'l-vaki° sizin dediginizden ziyāde imiş dedi (22) imdi gerektür ki bir nice mu°temet kimesneler ile Şeyḡımız ve seyyidimiz nesl-i Resül (23) a.ş Ḥāzret-i Ḥünkār Ḥacı Bektāş-ı Velī el-Ḥorasānī Ḳaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz [141a] (1) ḡuzuruna gönderelim görelüm ol erenlerin daḡı bunuñ ḡaḡḡında ne remz ve rumüz vāḡi° (2) olur ise nice nefis gelürse aña göre yazup fi'l-cümle bir müzākere edip (3) bize getürsün okuyup bilelim bize gerekdür ki aña göre ḡareket edelüm dedi (4) zīrā ki Ḥünkār Ḥacı Bektāş-ı Velī el-Ḥorasānī Ḳaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz (5) Ḥāzret-i pâdişahı Gülü Ḥān askeriyle müslüman idiler vel-ḡaḡ Sultân °Alaa°d-din (6) vezirleri ve beḡleri erenlere ḡayet muḡabbet olmuşlar idi ve nice dürlü ve keşfi (7) kerāmet velāyetlerin işidüp ḡikmet bilmişler idi Ḥāzret-i Ḥünkār varlığına kurbān (8) ve çıraḡ ve nezīrāt ve şadāket her ne ise gördürürler idi iḡyānen ḡiḡ eksik (9) etmezler idi ve bir müşkil ḡāl vāḡi° olsa adem şalub ol müşkillerini Ḥāzret-i (10) Ḥünkār i°lām idüp her ne ki buyururlar ise aña göre °amel ederler idi pes (11) öyle olacak °Osmân Beg pâdişahıñ

hâkimi mücibince vezirlerden ʿitimat itdügi (12) kimesne koşup Hâzret-i Hünkâr huzûru şerifine göndürdüler bunlar dahi Kaddi neba-i (13) şehrinden çıkup Şuluca Kara ögüke revân oldular gelmekte olsun bizim sözümüz (14) Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-ʿAziz Hâzret-i geldi Horasân (15) diyârından Ruma gelüp Şuluca Kara ögügde karar edüp revnağ yap olacak (16) kendülere mürîd olup irâdet getüren tâliplere elîf kisve giydirdi (17) ol etrâfta olan kaba-i keçeciler daği görüp her biri bir nev üzerine kubbe-i (18) elîf mişâlinde yünden bişürüp getirürlerdi erenleriñ naazarında qor- (19) lar idi aqşayı murâdları bu idi ki şâyet bizim bişirdiginiz keçe erenleriñ (20) maqbûlüne geçede bir hayr dua'larıda alaydık ve şafâ naazarın himmetine mażhar düşüp (21) dünyâda ve ahirette hürmet ve ʿizzet bulaydık ve mâmur olaydık derler idi (22) meger kim bir hallac keçeci bir gün bu minvâl üzerine kisve düzüp (23) erenleriñ naazarında koydu Hâzret-i hünkâr ol kisveyi (24) mübârek eliyle alup gördüki gayetle uzun ve katı sivri olmuş şöyle kim [141b] (1) Başa kimki kâbil degil pes ol dem anı görki ortasından büküp igne ile (2) diküp kaldırdı yanı başından bir tollab var idi ol kisveyi ol tollabın (3) içine koyup buyurdu ki bunun şâhibi vardır gelse gerektür hâlâ (4) fuqarâ mabeyninde ol dedigi yere ziyâde tâʿzim ve tekrar olunur anı bilenler (5) gayetle ragbet ederlerdi anın çünkü Hâzret-i Hünkâr anı mübârek eliyle dikmişti (6) ve erenleriñ ol yere naazarı ve eli dikmüştür ol ecelden aña katı hürmet (7) ederler ol eşnâda anı gördülerki Sultân ʿAlaaʿddin Begleri çıka geldi (8) ve kâtipler ve ertugdu alpin oğlu ʿOsmân Beg geldiler halîfeler anları geldigini (9) gördüler erenlere ilâm ettiler ve buyurdu ol mihmân hâneye onları kondur- (10) dular ve daği onlar durup külliye Hâzret-i Hünkârın naazarına geldiler selam (11) verdiler mübârek ellerin öptüler ayaklarına yüzlerin sürdüler işâret (12) olundu erenleriñ muqâbelesinde oturdular daği cemâlinde niqâbını getir- (13) diler ettiler Sultânım oğlunuz ʿAlaaʿd-din pâdişah dest-i şerifiñizi (14) bus eder iş bu bendenizi hizmetinize gönderdi bu yiğid Qayâ Beg cemâʿâtinden (15) Er Toğdu Alp oğlu ʿOsmân Begdir hâl bu vecihte oldu benim erenlere (16) gönderdiki Şeyhimiz ve seyyidimiz nasıl resûlüm Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Velî (17) efendimiz bunun hakkında her ne buyurursa ve her ne remz ve rumûz ederse (18) ilân bizde aña göre amel ve hareket edelim dedi ne buyurursa dediler (19) Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-ʿAziz ʿOsmân (20) Begi yüzüne bakıp haylice naazar kıldı daği buyurdu ki şefâ geldin (21) ʿOsmânım qadem getirdin tûlbentini çıkar ile bizim naazarıma (22) gel deyü buyurdu ʿOsmân Beg der-hâl oturduğı yerden ayağı üzerine (23)

kalkıp tevâzü ve selevet gösterip başından dülbendini çıkardı mücevvze (24) siyle Hâzret-i Hünkârın nazarına gelüp iki dizi üzerine çöktü. [142a] (1) Anı tekbir ile °Osmân Begin başına giydürdü ve kendi meyânında kemerin çıkarıp (2) anı dahi tekbir ile °Osmân Begin beline kuşattı ve kendi naazarında yanında çırığı (3) rüşen idüp erkânı tarikatle telkin ve pend-i naşihatle eline şundu ve (4) huzuru şerifinde yayılân şofra dahi °Osmân Begin önüne yaydı ondan (5) etti °Osmân yürü imdi bu yürü seni din düşmanları üzerine havâlet (6) kıldım bizim kisvemizi kâfirler senin başında başında görecekteler ellerinde kılıncıların (7) tutamadılar seniñ seyfim onları kese onların tıgları seni kesmeye ve her kânde (8) kim varasun feth ve nuşret ede gelesin o günden sökük görücek kimse (9) seniñ arkânı yere getirmeye Hünkâr niamı ismin saña bağışladım seniñ adın (10) anmayup seni bu isimle yâd ederler gün doğduğundan battığına çırağın (11) tamam yine Rum erenleri menşüp bir kimesine istediler her biri bir kimesneyi münasip (12) gördüler ben yedi yıldır senin ervâhını velâyet kabzasında şaklayup (13) turrum hâlâ geldin nasibin aldın bizden seniñ naşibin bu idiki (14) saña degdi dedi. Kaya Beg cemaatinden iki yigidler var idi °Osmân (15) Beg bile bile tutup gelmişler idi Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Veli (16) Kâddes'allahü Sırrahu'l-°aziz kendi mübarek eliyle hırhasının yeklerin kesüp (17) onların başına giydirdi ve buyurdu ki bunlar seniñ çerileründür var (18) yürü sen dahi yeniçeri cem eyledin yolunda gaza eyle dedi (19) ol mü°temetlerden yaña dönüp etti varın oğlumuz °Alaa'd-din şâha (20) selam eylen gördüğünüzü ve işitdiğimizi daha söyler buña bir mensup (21) versin ve bizim havâle kıldığımız dahi (22) bunu al havâle kılsun kâfire kılıncı vurup gaza etsin dedi pes (23) ol kâtibler ellerine kalem ve kırtaş alup erenlerin remz ve rumûzların (24) vaķi° olduğu gibi tahrir kılıp bir ulu tezkere eylediler °Osmân Beg şeref. [142b] (1) Dest büs edip erenlerin hayır duasın ve şafâ nâzar himmetin alup ve pend-i (2) naşihatın kabul kılıp dâhi erenleri vedâ edip gerü Konyaya geldi (3) ve Şultan °Alaa'ddin padişâhın huzûruna geldiler Sultân °Alaa'ddin tahtında (4) oturur iken anı gördüler ki ol muhtemetler naazarına girdiler şafra ve çirağ ve dahi (5) °Osmân Beg başında mehibi muazzam târî şerif ve meyânında kemerdür bune hâl (6) deyü suâl eyledi ol tezkereyi öpüp naazarına koydular Sultân °Alaa'ddin (7) tezkereyi ele alıp açtı mü°tâlâ° kıldı mefhanuñ bildi vâķıf olan (8) hâle kendüse yan oldu dahi dönüp vezinlere etti. Çün Şeyhimiz ve seyyidimiz (9) nesli Hâzret-i. Resül (S.A.V) Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî (k.s) (10) bu vecihle şafâ nâzar himmet bende dahi lâzım geldiki buña bir °âlî menşüp (11) verevüz erenleri buyurduğu gibi din düşmanları üzerine havâle

edelim (12) dedi öyle olsun buyurdu der-ḥāl bir ḥıla't getirip ḥas getirip (13) °Osmān Begin arkasına giydirdiler atasının mesendin kendüye verdiler (14) pâdişah buyurdu Sultān onu sancağın verdiler ve menşürün daḥi (15) yazdılar bargāh ve ḥayma ve ḥırgah verdiler şehirden taşraya çetr-i ḥümāyun (16) kurdular °Osmān Beg Sultān °Alaa'ddin elin öpüp geldi bargāh (17) içinde karar etti erenlerin nazarı °Osmān Begin üzerinde menşur (18) daḥi tamam oldu ṭabi nagana kuruldu ve ilm ḥayli ḥıṣm ile altun başlu (19) sancaḳ verip ṭabilḥāne ile °Osmān Begi çadırına kondurdular meger kim (20) ol vahit °Osmān Beg daḥi bārgāh kulagina (21) tablı āvāzı geldi hemanden yerinden ḥayma kapusunda taşra çıkup (22) baktı gördü bir şahıs geldi müjde kıldı ve eyitdi Sultān °Alaa'ddin (23) size sancaḳ gönderdi ḥuzūrumuza geldi ol deme degin sancaḳ (24) ve °alem daḥi geldi erişti °Osmān Beg ayak üzerine durdu anı gördü ki [143a] (1) şaduman oldu ḥatta ṭabi āvāzı deginmeyince dinmeyince oturmadi. °Ali °Osmān katında (2) ḥālā şimdi ol °adet kaldı ṭabl-hāne tamam oldu °Osmān Beg (3) sedirine oturdu ve begler yerli yerince oturdular. Çaşnigirler ve seyatler (4) döşediler taam yediler ḥamd-ı şükrün dediler şofra ḳalḳtı ellerin yumdular sükkerin (5) şerbetler içildi ondan soñra °Osmān Beg yerinden tura gelip ulular ve beyler (6) Sultān °Alaa'ddin katına gelip şeref büs kıldı tāze ḥilat giyip (7) destür aldı ve sancaḳın ḳaldı asker ile Sultān Öninden yaña (8) revān oldular ṭabl ve zurnā ve nefirler çala çala vaḳta ki yakın geldi şehrin ayan (9)ve aña birleri ḳarşı çıkıp istiḳlal ettiler °Osmān Beg ile buluşup ve görüşüp (10) mübarek bad dediler öğüne düşüp bil °izze ve ta'zim şehre getürdüler °Osmān (11) bālāyı sedirine geçip oturdu ulular ve begler herbiri yerli yerine meşretlerince ḳarar (12) ettiler çevre etrāfından işidenler geldiler ḳıyabın cemaatının yigitleri daḥi (13) şādi ḥürrem oldular ve °Osmān leşker cem° eyledi kendiye ṭabi ḳullarına kendi (14) başındaki kisve mişellü kisve giydirdi amma ki bazı gücü yeten ḡanileri (15) ol kısvemiñ üzerine bir miktar altun istif eylediler yani din (16) düşmanlarına heybetli ve şalabetlü görüneler pes kāfire leşker çekip ḡazaya (17) başladılar ki alem etrāfında meşhur oldu ḳazadan safalı olanlar (18) etrafta işidip °Osmān Begin katına geldiler ol kisveyi başlarına (19) urdular asker çoḡaldı gitdi kendü ḥalkından gelenler birbiri mabeyninde (20) fark olunmaz oldu bu hali °Osmān Bege ḥaber verdiler buyurdu yabandan (21) gelen kimesneler kisvelerinin keçesin kırmızıya boyasınlar dedi hasbel ferman (22) yabani kimesne vardılar kisvelerinin keçesin kırmıya boyadılar kendiye (23) mütallık olan ḳulları başlarına cümleten beyaz keçeden kisve giydiler anıñla belli (24) beyan oldu ve her daim ḡaza edüp kılınç çaldılar uç açıp kafiri

[143b] (1) kırdılar ol diyârlar ki bile ermeni Yâr Hîsârına İnegöl İzniğ Bursaya deyil (2) feth eylediler ğazâ kılmak bunlarına naşib oldu eserleri buyurduğu gibi (3) o günden sonra gür geldi Ali °Osmân içinde olan askere şikeslik (4) vâkı° olmadı ve hiç erenlerin ettiği remz ve rumüzden nokşan (5) olmadı buyurduğu gibi oldu zehir buldu ve daği gelip zâhir olsandır (6) şekksiz ve şübhesiz onun için bâzi ârifler buyurmuşlardır ki yalan olmaz (7) nefis yerde kalmaz câhillerin gönülleri başmaz Hâzret-i Hünkâr Hacı (8) Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz Her Bir Halifesi Bir Vilâyette Nasip Ettigi (9) Beyânidur: Râviyâna ihbândan bu vechle menkûldur ki Hâzret-i Hünkâr Hacı (10) Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz Hâzret-i. Horasân diyârından Şuluca (11) Kara öğüke gelip karar ettirtten sonra tam otuz altı sene hayâtta el (12) oldular zâhir bâtin nice nice remz ve rumûzlar gösterip ve nice türlü velâyet (13) ve kerâmetlerin izhar eyledi şöyle ki dünya âlemde meşhur oldu etraf (14) ve cevabından erenlerin velâyet ve kerametlerin işidenler muhipler Hâzret-i. Hünkârı (15) görmeye ve mübârek elin öpüp ve cemâlin kemâllerin müşâhade etmege gelirlerdi. (16) Hayr dua° ve şafâ nazarı himmet alırlardı nicesi gerü maķâmılarına gidip ve nicesi (17) daği cân-ı gönülden dervişlik ihtiyar edip câzibey-i velâyetiyle aķtarılıp (18) irâdeyi cüziye erenlerin irâdet-i külliyesine tapşırıp fahr-ı fenâ sülûkuna (19) meslek olup erenlerin hizmetinde kalırdı müddeti °aht-ı ba°id hizmetle (20) özge bin hâlife erişüp buña fiyusen teraķķi bulur idi ve nice türlü (21) hâller kendiye hâşıl olur idi zâhiri ve bâtını açılıp erenlerden (22) naşibin alır idi başkaca bir menzil ve merâtıp şâhibi olur idi (23) Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektaş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz aña icâzet [144a] (1) ve inâyet verüp çehâr °alâmet şunup bir vilâyete hâlife naşip edip (2) gönderdi ve kimin yine selemelerine ve kimin bir gayrı vilâyete giderlerdi erenlerden (3) her nice ki nefis gelirse öylece ederlerdi ve onlar daği vardıkları memlekette (4) nice türlü remzi rumuzlar gösterip ve niçe türlü hal kendilere hâşıl olur idi (5) zahir ve batınları açılıp erenlerden nice türlü velâyet ve keramet gördüler ise (6) kendileri izhâr edüp ol yerin hâlkın kendiye muhip ve mürid iderlerdi (7) zikir okunan otuz altı yıl içinde Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektaş Velî (8) el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz (9) otuz altı biñ çeraķ uyandırdı otuz altı biñ hâlife dikti mecmu° müfret mücerret ve icâzet ve inâyet verilmiş (10) çehâr âlâmet şunulmuş hâlifeler idi cümlesi o gitdikleri vilâyetlerde (11) erenlerden gördükleri gibi ziyâde ve nokşan olmayarak tîrihi sülûk (12) ve erkân yürüdüler ki ama ki muhtaşıl leyl ü nahâr Hâzret-i Hünkâr (13) Hacı Bektaş Velî el-Horasânî otuz altı

halîfesi mevcut idi ve (14) kendüleri dünyâ sarayında âhîret mülküne naql etmeli olunca erenlerin her birin (15) bir vilâyete naşip eyledi °alalel tafşıl beyân olunur ise begâyet söz (16) muṭavvel olur lakin ol üç yüz atmış altı halifelerden bazısı ki (17) meşhur ve maruftur hala daḥi bu güne degin isimleri söylenilip ḥalk içinde (18) malumdur biz daḥi onlarda bir nicesini beyân ve °ayân edüp zikir edelim ki (19) meşhur ḥalîfeden bunlardır Seyyit Cemâl Sultân Şarı İsmâîl (20) Kolu Açık Hacım Sultan Baba Resul Pir-âb Sultan Seyyit Recep (21) Şarı Kadı °Ali Baba Barak Baba Bahâü'ddin Hacı Paşa (22) Ertalas Puş Dost-u Hudâ Hazret-i Şâmet ve amma bu on dört (23) ḥalîfeler bir zikrolundu her birinin aşlı ve nesli nesb ü ḥasepleri [144b] (1) ve erenlere ne vecihle gelip eriştiklerin ve nice nevi° yle icâzet alıp gitdikleri (2) ve ne yeri makamı mesken ettiklerin tafsil üzere zıkr edersek ve zeğatıyla (3) söz çoktur ve hem bunların şerh ve beyânında vakti yoktur velakin icmâlen (4) zikr edelim hûş ol halifeyi evvel Seyyit Cemâl Sultan Hazretleridir ki (5) Hazret-i. Hünkâr Hacı Bektâş Veli Hazretleri cümle halifelerden ziyade ana muhabbet ve (6) °izzet ve ta°zim etmekle işaret eder idi ve hem nice defa kendi mübarek eliyle (7) arkasın şıgayup Cemâlim merkebinin kudret yerse deyü buyurmuşlardır ve bu Seyyit daḥi (8) mecmu ḥalîfelerden yukarı otur dedi günlerden bir gün erenlerin nazarında o (9) durur iken Seyyit Cemâl Sultânın ḥatırı şerifine ḥutür etti ki acep bize erenler (10) ne yeri makam verirler ve remzu rumuz gösterirler olaki biz daḥi anda (11) bir dem yevm o niyada oynadalum dedi Seyyit Cemâl Sultânın ḥatırından bolğa (12) ḥutr geçtiği Hazret-i Hünkara beyân olup buyurduğu cemalim bizi dar- (13)ül bekaya gönderdikten sonra bir merkeb algıl üzerine süvar olgıl her (14) kande kimsenin merkebinin kurt yerse mukabelen anda olsa geredür anda (15) demin oynadasın daḥi senin sülbünde bizim evladımız vücuda gele Ak- (16) Denizi yol eyleye dedi öyle olsa erenlerin nutkuyla Seyyit Cemâl Sultân (17) bir nice müddet karar edip Hazret-i. Hünkâr Hacı Bektâş Veli Hazretleri dünya sarayından (18) ahîrete nakl ettikten sonra çelebilerden omuzun atası Hâbib seccâdeye (19) geçirdiler Seyyit Cemâl Sultân daḥi anda destur isteyip bir merkep (20) aldı üzerine süvâr oldu vatka kim Altun Taş tevâbi°ine geldi (21) bir ḥub murg zâr yere irişt Seyyit Cemâl Sultân baktı gördü ol yerde (22) akarsular çayır çimen mürkzar ve sebzezar ki vasfa gelmez gönlüne hoş (23) gelip ḥatırından ḥutr eyledi ki bu yerde miktarca yatıp istirahat (24) ideyim andan kalkup yoluma gideyim dedi Seyyit Cemâl Sultân Hazretleri [145a] (1) ol dil-güşâ maḳâmında merkebinden aşağıya inip yuların aldı merkebi öte (2) şaldı ve kendisi çayrın üzerine kondu ol şudan abdest alıp namazı zührü

(3) edâ kıldı ba^cdel firağ ve dua^c ve şenâda şoñra sağ yanı üzerine yatup birazca ve (4) vahdete vardı bir miqtar istirahat edip pes biraz müddetten şoñra uykudan (5) bidâr olup başın kaldırdı gözün açup bahtı merkebin hazır göremedi (6) yerinden durup gitdi bir yere erişti onda gördü ki merkebin kırt yemiş ol vaht (7) erenlerin remzi hatırına gelip etti malum oldu ki bize yurt verilen maḳam budur (8) dedi gayrı bir yere gitmeyip ve bir cânibe tereddüt etmeyip ol yerde sâkin oldu (9) maḳam bağladı nice türlü velâyet ve kerâmetler izhâr edüp ol yerin halkın kendiye (10) muḥabbet eyledi ve onda kişi kızlardan bir kız aldı mütehhil oldu erenlerin (11) remz ve rumûz ettiği gibi Seyyit Cemâl Sultân ol hatemden bin güzel evlât (12) zühûra geldi ismi şerifleri aşıl toğan idi Seyyit Cemâl Sultân bir nice müddet (13) ol yerde yevm oynadıp karar kıldı âhır va^desi eruşüp halkına (14) vâşıl oldu rehmeten vasi^ceten hâlâ mırkadı şerifleri bu Gölcüktedir (15) Seyyit Cemâl Sultân demekle ma^cruf ve meşhûr ondan yeme oğlu Aşıl Doğan (16) pâdişah kaldı yevmen-fe-yevmen ol daḫi bedr ay gibi kâmil oldu atasının (17) postuna geçip karar kıldığı el veledül sirrû ebihi ma^cnasını gösterdi (18) ğâyetle kuvvetli heybetlü er oldu ve ziyâde nefsi gençken ^caziz oldu günlerde (19) bir gün Rum eli cânibine geçmek için ^cazm edip Gelibolu Boğazına geldi (20) Aḳdenizi geçmeye kaşt etti reislerden zarḳ istedi gemiciler anı (21) gördüler bir yalnız gışidir deyip taa^llül ettiler ve keşini götürmediler (22) hemadem Aşıl Doğan Sultân ol deryânın içine doğru yürüdü kudreti (23) ḥudâ ve velâyeti evliyâ her ḳande ayakları altundan şu çekilip ḳara yei olur idi ḫatta öte cânibe. [145b] (1) geçmege az ḳaldı bekçiler bu ḫali görünce (2) der ^caḳab gemi eriştirdiler mübârek hatır rencide olduğu ecelden ol gemi (3) çevre eṭrâfını dolayı devr edip yürür idi her ḳande vârsa ayağının altından şu çekilip ḳara yol olur idi gördüler ki denizi kesti aḫir (4) yalvardılar ellerin öpüp ayağına yüz sürüp çok özür diledim tazarru^c (5) ve niyâz eylediler ondan şoñra ol gemiye girüp Aḳdenizi öte ṫarafa geçti Rum (6) eli ocaḳların ziyâret edip aḫir ada vefât etti rahmet ^caleyh (8) hâlâ mezârı şerifi eski Zağradadır. Ḥalife yi şâni (9) Ḥazret-i Ḥünkâr Ḥacı Bektâş Velî El-Ḥorasânî (k.s) (10) Ḥalîfesi Şarı İsmâî^l Ḥazret-i Ḥünkâr ile (11) mâbeyninde olan esrârlar ve muḥabbetli ilâhi ve remz ve rumûz gayrı namüteanile ki (12) var idi sâir ḫalîfelerden birisi hiç ol menzile ve merâtibe erişmemişlerdi (13) ve ol maḳam görmemişler idi Ḥazret-i. Ḥünkâr Ḥacı Bektâş Velî Şuluca (14) Ḳara ögükden her ne vaḳit bir cânibe çıkıp gitmeli olsa idi ekşer ev ḳadda (15) aña hemrâh ediyorlardı ve hemde erenlerin ibruğün getirürdü günlerde (16) bir gün erenlerin naḫarında oturup şoḫbet ederken Şarı İsmail'in (17)

hâtırına hütün eyledi kim °acabâ erenlerinde ne yer mekân gösterirler ve ne vecihle (18) remz ve rumûz ederler ola ki biz daği varup onda bir dem yevm oyna-(19) dayım dedi Şarı İsmâ'îl hâtırından bu nev° ile havâtır hütür eyledi ki (20) Hâzret-i Hünkâra mâlum oldu ve buyurdu ki İsmâ'îlîñ biz dünyâda (21) ol vaķıt ki âhirete naķl edinceye degin bundandur bizi gözle her kaçna kim (22) biz âhirete intikâl ederiz ol vaķıt gerektir ki elindeki âsâsın (23) atasın her ķande düşerse anda yatasın ol düştüğü yeri saña (24) yurt verdik onda °alemiñ yevmiñ oynadasın fermân sende emânet. [146a] (1) dursun vaķt-ı hâcet gelende gerek olan varıp senden talep ederler ol zaman (2) añlara tapsurasun dedi Şarı ismail ol emâneti ķabul edip sâkin (3) oldu hatta Hâzret-i. Hünkâr dünyâ sarayından âhirete naķl edildikte cibi (4) seccâdeye geķti. Şarı İsmâ'îl andan icâzet °alup sefer yarağın gördü (5) âsitâne ķapusundan taşra çıkıp elindeki °aşasını havâya ķaldırıp attı (6) ol °aşâ çekilip gitdi Şarı İsmâ'îl baķın °ilminde aña nażar etti (7) ol °aşâ Menteşe vilâyetine vardı Tevazde bir kiliseniñ ķubbesine doķundu (8) ol ķubbeyi deldi içeri geķti meger kim ol kilisede bir ulu ruhbân var idi (9) ol vaķıt oturmuş tılâveti incil eder idi nâgâh o °aşâ râhibin (10) tepesine rast gelip muķlem darp edip şaştığından °aşâ anıñ gözüne (11) bir ûrân şeklinde görünüp ziyâde hûruf etti ķorķusundan keşişin °aķlı (12) gitdi bir zaman yattı °aķlı başına geldi uyķudan uyandı gözün açtı (13) gördü ki ol °aşâ ķubbeyi delmiş içeri geķmiş ķendi başına doķunmuş ol ışı (14) bildi taa°ccüp eyledi °acep bu °aşâ kimiñ ola dedi ve ķondan geldi ola ve bunu (15) kim attı ola detüp taķayyür baķrine ķaldı bunun üzerine ol gün aķşam (16) oldu râhip fikir ve endişe içinde ķaldı Şarı İsmâ'îl daği ol gece arâm (17) ve ķârar edüp şabaķ olduķta yerinde tûrup tecdidi vudu edüp namazı (18) şubķ eda eyledikten soñra dua° senâ edüp ba°del firâğ eline tabâreke vetca° (19) hâzretiniñ hikmet ve ķudretiyle ve Hâzret-i. Hünkâr Hacı Bektaş Velî Hâzret-i (20) şefâ nażar-ı heybetle ve evliyânıñ velâyeti ve kerâmetiyle ol saa°tte Şarı (21) İsmâ'îl oturduğı yerden silkinip bir maķbup Şarı Doğan oldu (22) bâl-u ver açup havâya pervâz etti vaķta kim Tevâzdan menzile gelüp (23) bir yere indi ve bir taş üzerine ķondu şöyle ki ķuvvetinden mübârek [146b] (1) ayakları ol taşā gömüldü iz eyledi Hâzret-i. Hünkâr Hacı Bektâş Velî (2) zâhiren gelüp Ruma girmezden muķaddem bâķın yüzünden remz ve velâyetiyle gelip göger- (3) cin tûnunda Rum erenleriyle mülâķât olduķta Şuluca Kıra ögüğde (4) bir kök mermer taşın üzerine ķonmuş idi mübârek ayakları şu hâmine başmış (5) gibi gömülmüş idi ve ol taş Sultân Beyâzıt zamânına degin tûrurdu ol (6) zâman aña Yıldırım pâdişâh derler idi Bursa şehrin taķt gâh edinüp ķarar (7) etmiş idi ve Yıldırım Beyâzıt Murât Ğazi

Hân oğlu idi Hâzret-i Hünkâr (8) Hacı Bektaş Velî el-Horasânî (k.s) °aziz dünyadan
 âhirete nakl ettikte (9) işbu Murât Gâzi Hân zamânı idi Edirne şehrin taht-gâh edilmiş
 idi ihyânen (10) Bursaya daîi gelir idi bu zikir olunan Murât Gazi Orhân pâdişâhîñ (11)
 oğlu idi ve Orhân daîi Osmancığıñ oğluydu Hâzret-i Hünkâr (12) Osmancığa şafâ nazar
 etmiş idi ol vaqt târih-i hicreti nebevi (13) dört yüz kırk senesinde ve Osmancık Bursayı
 feth ettikten sonra taht gâh (14) edinüp on iki sene hâkim-i hükümet eyledi ve bir
 rivâyette (15) yirmi sene tamâm saltânât sürdü târih-i hicret-i nebevi °a.s tam dört yüz
 (16) elli üç sene tamâm olduktan va°de erisüp Osmancık vefât (17) edip dünyâdan âhirete
 nakl etti r.a işbu dört yüz (18) elli üç senesinde oğlu Orhân tahta çıkıp on (19) altı sene
 ol daîi saltanat sürdü ol daîi fert (20) olduқта yerine oğlu Murâd Gâzi Hân tahta geçip
 sekiz sene (21) saltânât sürdü ve Hâzret-i Hünkâr işbu vaqur olmak Murât Gâzi (22) Hân
 bir zamânında dünyâdan âhirete teşrif buyurdu amma ki işbu (23) Murât Gâzi Hân ceddi
 Osmancığa Hâzret-i Hünkâr pâdişâhlık [147a] (1) verdiği için ziyâde gönülde muhabbet
 ederdi amma kimseye izhâr etmezdi (2) huzûru şerifine varmağa ve mübârek cemâli
 paîini görmeye çok kaşt ne niyyet (3) ederdi lâkin zamânında hâli muşavveş olup °âlemiñ
 kevni fesât aña (4) mâni° olmaқта zâhiren ol erenlerin dîdârın görmedi erenlerin (5)
 vefâtında işidecek ağlayup çok tee°ssüf eyledi üzerine kubbe ya- (6) ptırup tamam olup da
 üzerine kurşun edecek zamânı (7) erişip Murâd Gâzi Hân vefât etti yerine oğlu Yıldırım
 Beyâzıt (8) Hân tahtına çıkıp cûlus etti pâdişah oldu. Hâzret-i Hünkârîñ (9) merkad-ı
 şerifini ziyâret kıldı ve kubbesiniñ üzerine kurşun eyleyip (10) örttü ve evkâfın artırıp çok
 hayr ve ihsân edip ol taş ki (11) gögercin tonunda Hâzret-i Hünkâr üzerine konup
 mübârek ayakları (12) iz etmiş idi ol zamaña degin Şuluca Kâra ögügün üzerine (13)
 durur idi muhipler ziyâret ederlerdi Yıldırım Beyâzıt Hân gördükte (14) anı kaldırıp haz
 înesine götürdü hâlâ üzerinde oturur hâlâ hazînede durmuş idi (15) Sarı İsmâil daîi ol
 erenlerin şırrına götürdü üzerinde o- (16) turur iken bir nice kimseler gelip beylerine
 haber verdiler kim meger kim ol vaqit (17) Tavâz nam şehriñ bir begi var idi adına zânûn
 derler idi ol (18) görenler ettiler filân yere Sarı Dogan oturmuş boynunda (19) bir cela°sı
 ve hem çıragı var idi °ömrümüz içinde biz onuñ gibi dogan (20) gördüğümüz yoktur
 dediler ol kâfirlerin begi bu haberi işidecek (21) ol siziñ vaşfedip ögdüğünüz Dogan Türk
 pâdişâhından (22) olmağ ihtimâli vardır yâhut kâfir pâdişâhından kaçıp gelmiştir. [147b]
 (1) Hele şimdi bunda gelmiştir anı tutmağa iki kimine gerektir. Birisi kâfir libâsında (2)
 ve biri müslümân tûnunda ola ki deyüp bu nev° üzerine iki adam gönderdü (3) geldiler ol

doğanı tutmağa kaşt ettiler yakın geldikte Şarı İsmâ'îl (4) onların geldigin görüp ve gönlünde olan hâli kendiye ma'lum olup (5) oturduğu taşın üzerinden kalkıp aşağı indi toprak üzerine (6) kondu daği silkinip fi'l-hal adem tonunca girdi arkasın ol taş (7) verüp oturdu ol kendüyü şikâr etmege gelen âdemler bu hâli gör- (8) düler gelüp elin öptüler ayaklarına yüzlerini sürdüler daği geri geri dönüp (9) zânun pâdişâhın katına geldiler onların geldigin göricek kâni (10) doğan deyü şordu onlar ettiler şahâ ol doğan şeklinde gördü- (11) gümüz Hâzret-i İsa kendi imiş saña himmet etmeye gelmiş dediler zânun (12) neden dasız dedi onlar dabi gördükleri gibi haber verip şu vecihle gördük (13) dediler ol kâfirin begi zânun bu cevâbı işitdi sevindiginden (14) 'aklı gitdi serseme oldu oturduğu yerden ayağı üzerine gelüp etti (15) ya nice edelim ki mesiğ katına gidelim biz daği varup ziyâret edelim (16) mübârek ellerin öpüp yüzün ve ayağına yüzümüz sürelim dedi (17) fi 'l-cümle kendiye mütea'llık olan kavmin uluların alıp Şarı İsmâ'îl (18) katına geldi ıraktan gördü ki bir 'aziz oturur hemandem ol gördüğü (19) yerde atından aşağı inip yüzün öptü ayağına düştü Şarı (20) İsmâ'îlin katına geldi. Elin öptü ayağına düştü Şar İsmâ'îl (21) anların yüzüne bakıp gördü ki bunlar İsa dini üzerinedirler tersâyi- (22) dürler 'imâna da 'vet edip kelimeyi şehâdeti onlara tâlim ve telkîn buyurdu. [148a] (1) Anlar daği müslümân oldu ol yerin halkı da külli imâna geldiler Şarı (2) İsmâ'îl onlara Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kâddes'allahü Sırrahu'l-'aziz (3) Hâzret-i selamın erişirdi baña bu yeri yurt verdi biz burada (4) karar etsek gerek dedi onlar daği ettiler şafâ geldim kâdenler getirden (5) bizde sizin için mağâm ve mesken edelim teşrifin mübârek din iş bu (6) Tavâz şehrinde her ne mağâl pesend edip münâsip görürler dediler pes (7) Şarı İsmâ'îl şehrin aşağı tarafında bir yeri ma'kul görüp kendiye (8) mağâm ihtiyâr etti ve buyurdu dervişlerin yeri alçak gerekdir ve hem şular daği (9) alçağa akar. Biz kendüme bu yeri mağâl ve münâsip gördük bu menzilde kârâr (10) edelim dedi kendi için ol yerde bir 'ali âsitâne binâ ettiler ki (11) sâkın oldu ve ondan mâ'i de bir yer daği âbât etmek murâd eyledi bu yerde (12) şu yoktur bağ ve bostân şusuz yerde olmaz deyip Şarı İsmâ'îl (13) Hâzret-i ondan yukarı bir yere nâzar etti kıyâfet miğtârı şu çıktı (14) revân olup ağı ve bunun emşâlince nice nice durdu dürlü dürlü keşf kerâmetler (15) ve velâyetler izhân eyledi ol yerde istihâ buldu çok kimesneleri irâdet (16) getirip aña mürid ve mühip oldular ve niceleri dervişliği ihtiyâr kıldı (17) ağıtarılıp kaldı günlerden birgün Şarı İsmâ'îl Hâzret-i. kendi dervişleri (18) ile ol tarafları seyrân ederler idi ittifâk yada giderken bir (19) çiftçinün yanına uğradılar iki öküz ile çift sürer ol demde (20) Hâk

Sübhâne ve Tea^{le} Hazretleri hikmet ve kudreti ve evliyânın kârameti sebebiyle (21) ol öküzün biri nuṭka gelip çağırdı ki ey erenler hiç benim hâlimden (22) ne anlarsınız daḥi haberiniz var mıdır dedi Şarı İsmâ^{il} aña yakın gelip [148b] (1) etti nola karar öküz nedir hâlin söyle iştelim dedi ol öküzcegiz (2) etti Sultânım yirmi senedir ki hizmet ederdim şahibimin çifti süre- (3) rim hâlâ şimdi kocadım aṣlâ gücüm ve kuvvetim kalmadı beni yatırıp boğazlamak (4) isterler lütf ve ihsân ile haḫ ^{le}aşşına beni bunun elimden olup halkâ (5) eyle dedi Şarı İsmâ^{il} öküzden bu haberi işidecek terahüm edip (6) şefkat kıldı anı şahibinden isteyip aldı ^{le}azât kıldı ve buyurdu ki bu (7) öküz bizim ^{le}azadımız olsun her kim bizi dilerse bunu yemlesin ve şulasın (8) dedi ba^{de} ol öküz istedi yerde otlar ve gezerdü kimesne aña nesne (9) demezler idi yemin ve şuyun verirler idi hatta va^{desi} bitip kendi eceliyle (10) ölünce dilediği yerlerde gezdi bir müddet hayatta dedi ^{le}akıbet vefât (11) eyledi arı mühüpler gördüler toprağa gömdüler ve ondan ol iklimlerdi Şarı (12) İsmâ^{il} ^{le}lin adın öküz söyledin baba koydular ve bu nev^e daḥi nice türlü (13) velâyet ve kerâmetler izhân eyledi nice remz ve rumûzlar gösterdi şöyle ki (14) diller anın şehrinde âcizdir nice zamân ol yerde yevm oynadı (15) ahiret emir külli nefsun zâi^{kat}ul mevt mücübince dört fenâdan mülki beḳâyâ (16) intikât etmeli olduğça fi^l-cümle taleplerin katına okuyup onlara pend (17) ve naṣihat edip vaṣiyetler eyledi erenler remz etti mişlü yeşil fermân (18) Şarı İsmâ^{il} ^{le}lin sağ eline verip elimde kendi ile bile defin eylediler (19) ba^{de} zamân bir nice sene mürür ettikten sonra Hazret-i Hünkâr Hacı Bektâş (20) Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-^{le}aziz Hazret-i evlâtlarından bir ^{le}aziz var idi (21) Sivri Hısârın köyünde Seyit Ahmet oğlanlar ile icâzet huşusu (22) tarîḳin ve haberin söyleştiler ol vakit erenlerin remzin egüp (23) Menteşe vilâyetlere geldiler Tervâzde Şarı İsmâ^{il} ^{le}lin mezârın ziyaret [149a] (1) kıldılar Hazret-i. Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kaddes'allahü Sırrahu'l-^{le}aziz evlâdlarımızdan olan (2) ^{le}aziz hemen ileri gelip etti Şarı İsmâ^{il} ^{le}il bende ol yeşil fermân (3) hâcet oldu anı ver gel erenler buyurduğu gibi anı bende tapşurgil dedi (4) fi^l-hâl anı gördüler ki Şarı İsmâ^{il} ^{le}lin mübârek merḳad-ı şeriflerini bir kezden (5) harekete gelip şaḫ olup içinden yed-i beyzâ gibi bir âli zâhir oldu yeşil fermân (6) çıkarıp şunu verdi aldılar ondan içtiler okudular ki yeşil sayfanın (7) üzerine beyâz hattıyla yazılmış her ne murâdı ve maḫşûtlar var idi (8) fi^l-cümle içinde meşûr olmuş mefhûnün bildiler anıyla hâcetlerin hâsıl (9) edip erenlerin remzi yerine geldi ve Şarı İsmâ^{il} ^{le}il yine elin kendiye (10) çekip pinhân kıldı ol mezârdan el çıktığı belirsiz oldu (11) Halîfe-yi Şâliṣ Üçüncü Halîfesi Hünkârın Fevti Hacım Sultân (12) Hazret-i Hünkâr Hacı

Bektâş Velî el-Ḥorasânî Ḳaddes'allahü Sırrahu'l-°Aziz (13) ulu ḫalifelerinden ḫâlin ve ahvâlin duymuş ve menzil ve merâtib kat° etmiş (14) keşf ve kerâmete yetmiş maḳâma velâyete ḳadem başmış °aziz idi ve gâyet kuvvetli (15) er idi erenlerin mükerrer safâ nazarın ḫimmetin olmuş ve her şırrına vâḳif olmuş (16) kimesne idi bir gün erenler serveri Ḥazret-i. Ḥünḳâr Ḥacı Bektâş Veli el-Ḥorasânî (17) Ḳaddes'allahü Sırrahu'l-°aziz aña şafâ nazarı ḫimmet edip bâṭın şimşirin anın (18) eline şundu ve buyurdu ki bizden izin destürsüz ve bizden ḫavâletsiz hiç (19) bir iş etmeyin siz başında gitmeyesin yoksa sen bilirsın saña iki yânim dokunur (20) dedi ol vaḳit meḡer kim taḫtadan dizilmiş ḳılıç var idi Ḥacım Sultân (21) varmış idi Ḥacım Sultân elime alıp meydân ḳapısından taşra çıktı (22) elimdeki ḳılınça baḳtı gördükü bir ağaçtan dizilmiş ḳılınçtır etti işbu (23) ağaç ile cellatlık mı olur ve bunu bir nesneye imtiḫân edeyim. [149b] (1) Göreyim ki bu ağaç nice keser dedi meḡer kim ol vaḳit saḳa başı bir ḳatırın (2) üzerine meşk vurmuş maṭbaḡa şu götürmekte idi ḳatır daḫi henüz ḳapıda Vâli (3) Ḥacım Sultân âni gördükte gönlünden etti baña erenlerin şunduḡu ḳılınç (4) iş bu ḳatırın tecrübe edeyim deyip fi'l-ḫâl seyfin ḳabzasından yapışıp ol (5) ḳatıra ḳarşı bir kere ḳaldı hemandem ḳatırın yarısı bir cânibe birisi bir cânibe (6) oluştu bu ḫâli görüp Ḥazret-i. Ḥünḳâra ḫaber verdiler ettiler erenler şâhi (7) sizin verdigiñiz ḳılınç ile Ḥacım Sultân saḳa ḳatıran ḳalıp iki pare (8) eyledi dediler Ḥazret-i. Ḥünḳârın mübârek nuṭḳularından bu kelâm zuhura geldiki (9) ḳolu ḳolaḳ olsun dedi ol saat onu gördüler ki Ḥacım Sultân (10) Ḥazret-i ḳolu ḳolaḳ oldu erenler nefesiyle Ḥacımın ḳolları büzölüp öylece (11) ḳaldı bu kere Ḥacım Sultân ettiği senâdım olup erenlerden utandı (12) ḡayretle maḡcup oldu ḫalîfelere yalvarıp etti luṭf ve iḡsân eyleyiñ erenlerden (13) beni dilek edin derdime çâre eyleyiñ dedi ol gün aḡşam oldu maḡrup (14) namazın ḳıldıḳtan soñra erenler seccâde üzerinde oturup ḫalîfeler dervişler (15) her biri yerli yerine memzil ve merâtibine göre postları üzerinde oturup ḳarar (16) ettiler daḫi °âdet ve erkân üzerine cıraḳ uyadup dua°yı ḡülbang urdular (17) ol vakit ḫalî felerden Seyyit Cemâl Sultân ve Şarı İsmâ°il ve Baba (18) Resül Sultân ve Pirâb Ḥazret-i oturduḳları yerden ayaḡı üzerine (19) ḳalḳıp erenlerin nazarından tazarru°lar ve niyâzlar edip erkânı faḡr üzere (20) peymençiye dönüp erenlerde Ḥacım Sultânı dilek edip ettiler Sultânımızdan (21) ricâ ve niyâz ederizki kerem ve lüṭfünüzdan ricâ ederiz. Ḥacım beñdeñizin ettiği ḡunahı (22) af edesiniz eksikliğine mürüvvet gösteriñ ol ḫâlde ḳalmasın ḳolları (23) açılısın dediler. Ḥazret-i Ḥünḳâr Ḥacı Bektâş Velî el-Ḥorasânî Ḳaddes'allahü Sırrahu'l-°aziz [150a] (1) Ḥazret-i ol ḫalîfelerin ḫatırlarına riâyet edip buyurdu ki nola

°af- (2) fettik sizin hatırlarınız için kolu açık olsun öyle kim ol illet (3) ondan zâil olsun dedi ol saa°t gördüler ki Hacım Sultânî (4) kolları açıldı ve ol verdikleri naşibi daği elinden almadılar bâki kaldı (5) halîfeler sâdan ve handân oldular. Yine emir ve fermânı Hâzret-i Hünkâr ile her (6) birileri yerli yerine geçip oturdular Hacım Sultân gelip Hâzret-i Hünkâr elen (7) bus edip mübârek ve mesut hâk pâyı emellere ellerine yüzün sürüp özür (8) ve niyâz eyledi yine evvelki mekâm ve menzillerine geçip karar eyledi günlerde bir gün (9) erenlerin naazarında oturur iken Hacım Sultânî hatırına huşûr eylediki (10) °acaba erenlerde bende ne yeri meka°n verirler ve remz ve rumûz gösterir olaki biz daği (11) anda varup bir dem yevm oynadaruz dedi. Hacım bu vecihle gönlünde (12) geçen hatırı Hâzret-i Hünkâra mağlup olup buyurdu saña gönlün dilediği (13) yeri yurt verdik demek ve yevmiñ aynada görmeyiz ve muhip kızan bizden (14) gördükleri mağarayı göster dedi Hacım Sultân sâkin oldu vakta deginki (15) Hâzret-i Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Kâdides'allahü Sırrahu'l-°aziz âhiret mülküne inşikal buyurduқта (16) çelebilerden omuzum atası habîb seccâdeye geçti Hacım Sultân ondan destür (17) aldı Şuluca Kara öğüke geçip görmeyen iline toğru revân oldu (18) vakta kim Germiyan ilime geldi ve ol memleketin hâkimi ile buluşup Hâzret-i (19) Hünkâr Hacı Bektâş Velî niñ selamın eriştüdü etti bu vilâyette bize (20) yer göster varalım onda makâm ve mesken edip oturalım dedi meger kim (21) °Uşak tevâbinden şusuz dedikleri yerin yakınında bir ulu ejderhâ (22) peydâ olmuş âvâzı aleme dolmuş idi hiç kimse aña zafer bulmayıp (23) anın havfından ol yeri terk etmişlerdi ve bir gayrı diyârı mekân [150b] (1) tutmuşlar idi. Germiyan Begi Hacım Sultândan bu kelâm işidecek etti (2) eger kırçek arayasın yürü var şöyle ki ol ejderhâyı helâk eyle (3) ve anın şerrinden ol vilâyeti pâk eyle ol yer seniñ mekânıñ olsun (4) bildigin gibi makâm ve mesken edip otur dedi Hacım Sultân ol begin (5) sözünü kabul edip hoş ola dedi ondan geri dönüp ol şusuz dedikleri (6) menzile geldi ki ol ejderhâ aña yakın idi meger kim ol menzilde Sultân-ı (7) Seyit Battal Gâziniñ yârenlerinden ve akrabâ ve taa°lluğâtından yedi kişiniñ (8) mezârı var idi ol vakte kadar hiçbir kimesne bilmezdi ve makâmları daği namakam (9) idi ol ecelden kimesne fark etmezdi ama Hacım Sultân Hâzretlerinden (10) menkuldur ki bu mezârıñ birisi Seyit Gâzi Sultânî kız karındaşı oğlu (11) idi eski hısârda cenk ederken iş bu yedi gâziye zağim erişti (12) Hâzret-i Seyit bunlara eyitdi siziñ mezârınız bunda olduğuna ve çısmı (13) laţifiñize daği bu diyârda kaldığına hiç gam ve elem çekmek Hâzret-i İmâm Rüstem (14) °Ali Rızâ naazar kendilerinden Hoca Ahmet Yesevi Hâzret-i dikmesi (15) Hâzret-i

Hünkâr Hacı Bektâş Velî el-Horasânî Qaddes'allahü Sırrahu'l-[°]aziz Horasan diyârından Ruma (16) gelip karar etse gerek ve anıñ hâlifelerinden bir şâhibi velâyet [°]aziz (17) gelip işbu yerden vatan tutsa gerektir ve ben dañi sizlerden soñra çok (18) eglemeyüp dünyâ sarayından âhiret mülküne naql etsem gerek ve her cuma[°] gecesi (19) ma[°]nayî [°]alemdede sizinle tamam şohbetimiz ola deyü buyurdu onlar teselli hatır (20) oldular ve ol yerde kaldılar. Çünküm Hacım Sultân ahtarıldı dervişlige (21) meyl edip ihtiyar etti Hacım Sultân dañi erenlerden gördüğü gibi anı (22) tıraş edip erkânı fañr üzerine kisve giydirdi ol kimesne Hacım Sultâna (23) murid oldu can oldu irâdet getirdü ve daim hizmet ederidi (24) ve kande gitse anıñ ile bilece giderdi bir merkepleri var idi. Hacım Sultân [151a] (1) Ol merkebe binüp etrâfi eknâfi seyrâñ ederler idi amma rivâyet (2) bu vecihledir ki Hâzret-i Hünkâr (k.s) Horasân diyârından Ruma (3) gelüp Şuluca Kâra ögükde karar edecek her sene mah-ı zilhicce olduñta müheyya (4) inya ederler idi nice müddet Hâzret-i. Hünkâr dergâhında ol [°]adet kaldı (5) hatta Hâzret-i. Hünkâr Seyit Battâl Ğâzi mezârı şerifi ziyârete vardıkta (6) buyurduki mâñ-ı muharremde olan âşure cemi[°]ati ve İmâm Hüseyin Hâzret-i den (7) matem-i ihyâsı bizim üzerimizde olsun ve mâñi zilhicce olduñta hacılar (8) bayrâmında olan Müheyya Seyit Beg üzerinde olsun diye remz buyurdu ve bu (9) manadan ol vilâyeti erenleri yenice Sultân Vecip Hacı cemaat[°]ıyla bile (10) kurbanlar cem[°] edip Hâzret-i Seyit Beg müheyyasına vermeye niyet eylediler (11) dañi [°]azm ettiler ki Banâz ırmağınñ katına (12) geldiler örneğın kim o vakit emel-i bahâr eyyâmı idi şuyu taşkın buldular (13) ve gördüler ki bulanmış geçemediler tahayyülde kaldılar fikir etdiler ki ol gece bir yalnız (14) köyde aram ve kârâr ederler bir miqtâr şu ine ondan geçip giderler. Bunlar (15) bu tasarımında iken meğah anı gördüler ki Hacım Sultân Burhan Abdâl birle (16) o şuyun oburuna geldi bu yandan Hacım Sultân dañi gördüki iklim (17) erenleri kurbân ile niyâz ırmağınñ geçidinde dururlar Hacım Sultân (18) yakın gelecek ol erenlere selâm verdi niçin böyle mütefeldir durursun (19) dedi onlar Hacım Sultânın selâmı alıp ettiler cema[°]timiz kurbân (20) cem[°] eyledi Hâzret-i. Seyit Beg mühayyâsına varmak murâdımız idi ve lâkin (21) ırmağa sel gelmiş geçemedik onun için fikir edip oluruz dediler. [151b] (1) Hacım Sultân etti Germiyân vilâyetin ulu kâmil ve mükemmel şeyhler geçilirsüz. (2) Ulu seccâde ve hâlife üzerine oturursun. Âlâ semüz tâze kuzu kuyruk- (3) ların yersiz el verip şâhiplerin hañ yoluna irşât edersiz hâlâ (4) şimdi bu suçâğızdan dañi geçemezsiniz yarın bunca mürit ve muhibbi kıyâmet gününde (5) sırâtda ve lücce-i uñbeden nice kurtarıp hâlâs edeceksiz kendi başınıza (6) durmanız yok gayrilari

ne dersiz dedi çünkü Hacım Sultânın iş bu nükteli (7) haberini işittiler kendileri bu söz begâyet güç geldi ettiler. Ne kolay (8) söyler şol batı aşk dediler ol demde Hacım Sultân merkebinde inip (9) ileri geldi başında kubbe-i elîf kederin cudunu ol suya itdi. Hey (10) dîdâr görmüş tâyyp tahîr şu sen dosta gidersen biz daî dosta gitmek (11) murâd ederiz dosta giden yolumuz bağladın bize yol ver geçelim dost (12) gidelim dedi Yenice Sultân ve Habîb Hacı ve onda cümle hazır olan cemaat (13) anı gördülerki ol ırmağ fi'l-hâl iki şâk olup ortasından (14) bolundu nişfi yukarıda kaldı ve nisfi daî aşağı aktı o geçidi kuru (15) yer oldu hemen saat geçtiler ve kurbânlar geçirdiler meger kim ol şuyun (16) aşağı cānibinde Bayrām Beg bir kimesne heyrat için niyâz ırmağına bir (17) köprü yaptırmış idi Hacım Sultân ol suya etti Bayrām Begiñ (18) hayri yeren buldu şimden sonra yürü var yoluna git dedi. Pes ol (19) niyâz ırmağı yukarı taraftan gelen şu ol dedi bağlanmış idi ki (20) minâre boyunca idi Hacım Sultân icâzet verdikte revân olup aktığı (21) ol köprüye yetişip yıktı horâp eyledi. Taşın toprağın götürüp (22) gitdi. Bâram Beg daî ol erenler ile hazır idi Hacım Sultân (23) yüzüne baktı şakın hiç elim çekme ol maksut olan sevâp [152a] (1) saña müyesser oldu ve her hâcetin dereceyi icâbet buldu bu bizim velâyetimiz (2) nişânı olsun gayri o köprü bana tutmaz yolu yere zühret çekme ve tāmirine (3) daî mübâset eylemeyesiz dedi. Fi'l-vaķi Hacım Sultân buyurduğu (4) gibi ne kadar ki yaptılar çâre etmedi ve binâ tutmadı her sene başında sel gelip (5) yıkar harâp ederdi ancak hemen iki başı kaldı. Henüz daî bugüne kadar (6) ma'lum ve muayyedir çünkü ol vilâyetin erenleri Hacım Sultāndan (7) bu kerāmeti gördüler. Ol vaķit vardılar ki Hacım Sultân nice kuvvetli erdir (8) ve ne gürbüzdür bildiler ki nice aşiyâreden uçup gelmiş ve nice erden (9) ve kimden himmet almış idi malum ettiler. Daî fi'l-cümle elin öpüp ayağına (10) yüz sürdüler tazarru ve niyâz edip özür dilediler ondañ ettiler (11) Sultānım kerem lütfundan ricâ olurlar ki sözümüz kabul edersiniz bu defa (12) Hâzret-i Seyit Beg müheyyāsına bizim ile gelip gidesin dediler Hacım Sultân (13) ol vaķit erenlerinin nefesleri kabul edip hoş olan ile gidelim biz (14) daî ol eri ziyâret edelim dedi Hacım Sultân Hâzret-i kademinden (15) Burhan Abdāl ve dervişler daî Seyyit Battāl gāziniñ mezārın şerifin (16) niyâz-ı teveccü ettiler. Ol erenler ile gitdiler vaķta kim yakın (17) geldiler Seyit Beg mezārı kurbinde Bulduğ Çay yeri demelle meşhur maķāma (18) erdiler ondan gelecek Seyyit Beg bātını bir hub şekle bürünüp bunları (19) karşılayıp istikbal eyledi. Añı gördüler ki ol vaķit Hacım Sultānı (20) bir halet erişti aşkı muhabbet yüzünden çüşe geldi ol (21) kendi ile bile yoldaş olan vilâyet erenleri Hacım Sultānıñ

[152b] (1) ol mertebe bu şu hırüş ettigin gördüler bu ne haldır deyip şordular (2) Hâcım Sultân etti biz dostu gördük maşşût hâşıl oldu Hâzreti (3) Seyyidin bânını bize karşı geldi ta^czimle istikbal kıldı dedi ya biz (4) nice göremedik dediler Hâcım Sultân etti (5) ol şahrâya bakın dedi cümlesi şol şahrâya bahtılar bir sağın görkem garip oldu Hâcım Sultân (6) bir miktâr onda şâkın olup Seyyit Beg dergâhınâ muqaddem pışva bir kimse (7) gönderdi ki ileri varıp ol erenlerin geldiği haber vere Hâcım Sultân (8) Germiyan erenlerin selâmın dergâha yetiştir dedi meger kim ol vakit Hâzret-i. (9) Seyyit Beg dergâhının Şeyhayın İbrâm Dede nâmında bir kimesne vermişlerdi. (10) Sultân Seyyit Beg dergâhına erişti yüzün sürdü içeri âsitâneye (11) girdi Şeyh ve dervişleri gördü selâm verdi ellerini öpüp onlar (12) ile görüşüp buluştu vakti olduğu gibi hâli ilân edip etti (13) Hâzret-i. Hünkâr Hacı Bektâş Velîniñ halîfelerinden Hâcım Sultân ile Germiyan (14) erenleri geliyorlar Bulduğ Çayırına menzilde bu ben denizi hizmetî şerifinize (15) gönderdiler ne buyursuz dedi onda hazır olan kimseler bu kelâmı (16) işittler Hâcım Sultân gönderdiği pişrev revâ görmediler itdiler bunun gibi ulu âsitâneye ne hacet pişrev göndermek pişrev (18) gâfillemekdedir ki âgâh ola vehm-i müheyya geçti keşkek bitdi bayrâm erişti (19) bu ne vakit gelmektedir ve nicesine pişrev göndermektir dediler ol günden (20) degildi pişrev çünkü bu kelâmları işitti geri dönüp ol (21) geldiği yere ammâ ki bu tarafta Hâcım Sultân Bulduğ Çayırında (22) ol kimseye pişrev gönderdikten sonra kurbanlar kesip nimetler pişirip. [153a] (1)^c Azim-i cemaat eyledi yediler içtiler şafâlar ettiler sohbət ahîr olduğta Hâcım Sultân (2) ol erenler ile çayır üzerinde oturmuşlar idi ol vakit gördüler ki (3) bir nice kişiler iki maşbube bacılar gelirler yakın gelecek selâm verdiler (4) Hâcım Sultân aleyke olup etti kande gidersiniz onlar ettiler Sultân (5) Seyit Beg ocağına gideriz Hâcım Sultân maşsuduñuz söyleyin onlar etti (6) maşsuduñuz verdi iltimâk ederiz dediler Hâcım Sultân Hâcım Sultân etti maşsuduñuz nedir (7) ne söyleyin dedi gönlünüzde olanı bize Begeñ eyleyin buyurdu onlar ettiler (8) evlâdımız olmadı erenlerden şafâ nazar himmet almaya ve Hâzret-i Seyit Beg nazarın (9) ziyâret edip hayır dua^c kılan gideriz dediler ola ki yeter dua^cımız hedefi ibâdete (10) ere dediler Hâk Sübhâneke Tea^cla Hâzret-i. bize evlat vereler dedi Hâcım Sultân (11) eyitdi murâdınız haşıl olacak geri dönermisiniz ettiler çünkü bir kimse (12) istediğini bula ve her ne ise murâdı müyesser ola dañi ne hacet tereddüt etmek ve (13) yakını koyup ıraga gitmek dediler Hâcım Sultân eyitdi siz varun şimdi (14) berkik yerde durun erenlerin temâşası görün dedi onlar dañi (15) kırk yere çıkıp olurdular Hâcım Sultân oturduğu yerden ayagi

üzerine (16) dura gelip çigerinden bir şehimnak nura urdu daği çaykır otlar mislü kışneyip (17) onların üzerine sürdü ol vakit Hacım Sultânı heybetine tâket (18) getiremeyip ol avretin biri kaçtı ondan öyle yürüdü ve (19) birisi deprenmeyip hareket etmedi şöyle durdu Hacım Sultân erişip ol (20) durañ avretin arkasına gitdi mübârek eliyle bir kef dest urup etti (21) bizim senden bir evlâdımız vucûda gelse gerektir ismi °Osmân ola gerek evvel ki °aleminde (22) biraz yoldan taşra yürüyüp şöñra yola gele anıñ daği bir zürriyeti ola bizim. [153b] (1) dememiz ol oynada dedi añı daği âvrete dönüp ol kaçan âvrete eyitdi (2) senden bir taş gelen meger kim ol âvrat Germiyân vilâyetinden idi müttedi (3) hâmile zuhûrunda bir taş geldi Hacım Sultân remzin buldu ve ol âvret (4) daği hamile oldu müddeti hâmile tamarında bir evlât zuhurâ geldi erenlerin remz (5) itdüğün ismin °Osmân verdiler kuvvetli ve şecâ°atlı yigit ve bahâdır oldu (6) nice yıllar harami başı oldu ve sakin olduğu dagda müheyya ihyâ ederdi (7) Hacım Sultân ahirete itilâl ettikten şonrâ kendiyeye bir hâlet gelip aşk yüzünden (8) şefkat ve zevk haşıl oldu baglılık halinden rücû edip iş düzeldi Hacım Sultân (9) âsitanesine geldi tövbe ve istihvar kıldı fahrı sulunun ihtiyâr edip (10) derviş oldu bir zaman hizmet eyledi bir müddet karar ettikten şonrâ (11) muhal ve münâsib yerden bir kız aldı anuñla zevcelendi bir zamandan sonra (12) bir evlât zühûre geldi ismin Çalab verdi Hacım Sultân remz (13) ettiği gibi gördüler sol köprüciginün deligi var idi onu seccâdeye geçir- (14) diler nice zaman demi yum oynatdı ol nefes daği geldiği yeri buldu (15) şimdi bizim sözümüz ol pişrev gönderdiği kinayete geldi çünküm ondañ (16) pişrev geri döndü Hacım Sultânın nazarına erişti ol dedikleri sözü (17) demeye utandı hicabından etti sefa geldiniz kadem getirdiniz dediler ve izmet (18) hürmet ettiler dedi hemâdem Hacım Sultân celâle gelip etti onların (19) sözün bize rast söylemedin yüzüñ erdine dönsün dedi (20) fi'l-hâl ol pişvârın ol yüzü erdine döndü bir gayri sûret bağladı (21) daği ol gece bu halde kalıp verdasi gün helâk oldu Bulduğ (22) Çayrında defin ettiler şonra Hacım Sultân eyitdi kudümleri çalın. [154a] (1) Seyyid Beg dergâhına gidelim ve onda bir türlü semâ edelim dedi fi'l-hâl (2) kudümleri ateşe koyup doldurdular dahi kudümle heybet ve salâbet çâr alâmetle (3) Seyyit Beg dergâhına revan oldular vakta kim yakın geldiler meger kim ol vakit Sultân daği ögügün (4) cema°ati daği cem°olup semâ ederler idi Hacım Sultân erişip meydâna (5) girdi onlar ile semâa başladı çarkı vurdular söyle ki Hacım Sultân mübâdın (6) etekleri o ki cema°atinden her kaygı dervişe dokundu ise fi'l-hâl düşip (7) can verdi rivâyetin ki Hacım Sultânın etekleri ol mahâlde erenlerin (8) kılınıcı olup ugradığı kimseyi helâk etti Hacım Sultân ol gün

meydânın (9) cellâdı oldu on yedi nefer kimseyi kesip topraga bıraktı Qarincık Havlısında (10) dikkat ettiler Sultân seyyid dergâhının seyhi olan Qara İbrahim bu hâlî (11) geçrünce emr eyledi Hacım Sultân cema'atinden ne denlü temür 'alet var ise (12) temmüre bıraktılar ve üzerine 'azim âteş yaptılar Hacım Sultân ol vakit Burhân (13) Abdâla işâret edip etti Burhânım temürdan Abdâlların ve selelerin (14) taşra çıkar dedi burhân Abdâl Babâ Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-rahim deyip yanan (15) ateşin içine girdi tennurdan ol kızmış timur aletleri eline alıp fil-cümle (16) taşra bıraktı ol tennur içinde ol keder çeh vurduki cümle âteş (17) maḥvoldu süyündü Hacım Sultân Qara İbrahimden tarafa hışımla bırakıp eyitdi (18) sen bizi cehennem âteşiyle sıradın bizde sizi tañrı tealanın qazasıyla (19) sinayalım dedi hemâdem anı gördüler ki ol saa't âsumanı felekten râ'd (20) berk-i sâi'ka nâzil olup bir yıldırım indi rast gelip Qara İbrahimiñ (21) başına dokundu ta ayagina varıncaya degin kapkara yaptı fi'l-hâl (22) durduğu yerden yanı üzerine yıkıldı helâk oldu meger kim ol Qara İbrahimi [154b] (1) Hasanın bir oğlu var idi henüz dâhi nâreside idi vâlidesi anan (2) eline yapışıp çekti Hacım Sultânın nazarına götürdü dest-i bus edip (3) eyitdi ey cigeri canım Qara İbrahimi gördük inkar edip cezâsını (4) buldu lutf eyle benim oglacıgıma kıyma dedi Hacım Sultân Burhân Abdal (5) etti Burhân Abdâl Babâ bir nefes söyleyip ahır mısrasında nazar ile (6) Hasan dedi yani Hasandan Murâd Sultân Seyyid dergâhına şeyh olan Qara (7) İbrahimin oğlu Hasan dedi Hacım Sultân aña şâfâ nazar himmet eyledi Qara (8) İbrahim daḥi qaldırıp defnettir ol gece aña yattılar ale's- sabâḥ (9) bayrâm ettiler ondan qalkıp iklim erenleriyle geliyor iline gitdiler (10) vakta kim yakın geldiler ol Susuz nâm mevzi yakınında ziyaret niyâz (11) suyunun ol susuzdan cânibinde olan yokuşun yanında bir 'azim ejderha peyda (12) olan yolu kesmiş idi añı qorkusundan kimse geçemez idi niyâz ırma- (13) gını geçtikten sonra Hacım Sultân burhân Abdâl ile ol yada revân oldu (14) kulâgız olan kimesneler añı görüp geriye qaldılar Hacım Sultân onlara (15) etti siz nicin gelmezsiniz onlar ettiler siz yürüyün önümüzde biz daḥi (16)der 'akabince eriştik dediler yanı bilirler idi kim ol yolda ejderha (17) vardır onun için ileri gelmezlerdi Hacım Sultânı ol ejderha- (18) ya bulaştırmak murâdları idi Hacım Sultân merkebine sunan olmuş idi ve Burhân Abdâl (19) Bâba ögünce piyade eder idi itdifak ol ejderhanın üzerine çıkıp (20) gördüler ki karşıdakine batmış bunlar sadâların işidup battığı (21) yerden gözün açıp baktı gördü kendiye dogru iki kimse gelirler (22) kemânden agzın açtın ar urup 'alem urdu agzından odlar saçtı añı. [155a] (1) Görüp Burhân Abdâl geriye qaçtı ḥavfından ol ejderhanın heybetinden (2) Burhân Abdâlın

benzinde aslâ kan kalmadı ve bunu mütagayyir oldu (3) ol ejderha dem çekip sürdü bunların üzerine hamle kıldı ve anın (4) deminden merkep kan kışandı Hacım Sultân merkebinden aşağı indi (5) ol ejderhaya karşı vardı bir râ'd vari nârâ urdu Hacım Sultân (6) öğlen çağırıldığı agzından bir pâre âteş çıkıp ol ejderha dokundu (7) başının kuyruguna kadar fil-hâl kapkara yaptı ol ejderha helâk (8) oldu Hacım Sultân dönüp geriye baktı gördüki Burhan Abdâl Babâ mer- (9) kebin kuyruguna yapışmış korkudan endâminâ lerze düşmüş (10) Hacım Sultân ağı katına okuyup etti kurbanın ileri gel ne durursun (11) ejderin halin gör ne olmuş dedi Burhân Abdâl baba ileri yürüdü (12) Hacım Sultân yanına geldi gördüki ol ejderha kapkara olmuş helâk (13) olmuş fi'l-hâl Hacım Sultân elini öptü ser-niyazin kedemi mübarekine (14) koydu yenice Sultân Hâbib Hacı kılavuz olmuşlar idi ve ol yere Hacım (15) Sultân ile bize gelmişler idi dervişler ile ol yokuşun dibine (16) gelip korkularının dağı ileri gelemezlerdi Burhân Abdâl Babâ onları (17) çağırıp onlara ejderhânın helâk olduğunu haber verdi işitdiler (18) yokuştan yukarı çıkârip Hacım Sultân katına geldiler bakıp gördüler ki (19) ejderhâ helâk olmuş yoktur şadimân oldular Hacım Sultânın elin (20) öpüp hâk-i pâyine yüz sürdüler gazan mübârek olsun dediler hâlâ (21) gördüler ki ol mekânda ejderhânın başı ve kuyruğu ve gövdesi. [155b] (1) Yatur kaba özünde mua'yyen görünür çünküm iş tamâm oldu Hacım Sultân (2) yine merkebine suvâr olup yenice Sultân ve Hâbîp Hacı ve Bâkı dervişleriyle (3) revân oldular vakta kim ol cema'at Susuz nâm makâma geldiler bir nice gün Hacım Sultân ile (4) sohbet edip kaldılar dağı erenlere yenice Sultân ve Hâbîp (5) Hacı oturdukları yerden ayak üzerine kalkıp gitmeye destur dilediler (6) Hacım Sultân onlara destur havâlet verdi ve veda' itdüler makâm ve meskenlere (7) revân olup kârâr ettiler Hacım Sultânın elin öpüp Susuz dediklere (8) yere varup kârâr ettiler ol tarafta olan kimesneler ejderha helâk (9) olduğundan haberdâr olup geldiler bakıp gördüler kim helâk olmuş hemândem (10) Hacım Sultân dest-i şerifin pes edip ayâğına yüz sürdüler nicesi (11) dervişlik ihtiyâr edip kâldılâr nice veda' edip geri makâmlarına gitdiler (12) ve ol yer ondân sonra ziyâde âbâdân ve şenlik oldu ve Hacım Sultân (13) hizmetinde hayli er cem' oldu nice zamân anda sâkin olup dem ve yevmin (14) oynadı meger kim yine günlerde bir gün Hacım Sultân bir nice dervişle (15) ol susuz dedikleri yerin etrafına seyrân ederler idi hattı zâtında (16) ol yer susuz idi hiçbir yerden akâr ve su çıkâr değil idi asla su (17) yok idi vakta kim öğlen namâzının vakti oldukta ol dervişlere (18) susuzluk galâbâsıyla be gayet susadılar ziyâdesiyle teşne ve âteşân (19) ve hatır perişân oldular Hacım Sultâna niyâz ve

tazārru' edip su iltimās (20) kıldılar el amān Sultānım susuz bunāldık dediler Hacım Sultān eyitdi (21) hiç ğam ve elem çekmenüz deyüp bir yerde oturdu mübārek eliyle bir miktār (22) yeri hafr edip ol yeri kazdı fi'l hāl gördüler ki bi-izni'llāhi tea'la [156a] (1) ol kazdığı yerden lātif zülāl gibi su çıktı daği ol sudān fil cümle (2) rahat oldular hālā şimdi daği aķār ol vilāyetle aña Hacım Sultān (3) Bunārı derler meşhur ve ma'ruftur Hacım Sultān bu neve velāyet ve kerametleri (4) kati çoktur ve bi niyettir yine Hacım Sultān kendi dervişleriyle günlerden bir gün (5) Menteşe vilāyetin seyrāne çıktı akşam ğarip oldu bir Kārye içine gelüp kārār (6) ettiler Hacım Sultān dervişinin birin katına çağırıp etti Kārye kethüdasına (7) var söyle bizim geldiğimizden anı aĝam eyle gör ne cevāp verir yine tez gelüp (8) bize eriş dedi anı ileri pişvār gönderdi gitdi ol derviş Kāryenin (9) kethüdasına Hacım Sultānın selāmın erişti cema'tiyle bu gece burda (10) misāfir olup istiraḫāt etmek isterler dedi henüz kethüda cevap vermezden (11) muķāddem kethüdānın evinin bekçisi eyitdi bunca dervişler geldiler ve her birine (12) kādır olduğum denlü kurbānlar verdin ve ḫayr dua'ların aldım ve ḫaķ tea'la Hāzret-i. (13) bir oĝlan evladı isterdim nice nice malım ve rızkım telef ettim hiçbir oĝlum (14) ve kızım olmadı şimdi sizlerden yüz çevirdim ve sizin gibi taifeye münkir oldum (15) her kande varırlar ise varsınlar kondurmazım dedi ol derviş geri döndü (16) Hacım Sultānın katına geldi vaķı olduğu gibi ilan eyledi meger kim ol vakit (17) geç vakit olmuş idi ol gece Kāryenin taşrasında kıldılar ve bir yerde oturup (18) kārār kıldılar nısfu'l leyl olucaķ Hacım Sultān yattığı yerde durup (19) dervişlere etti siz postlarınız merkebe yükledi durun göreyim ne ise (20) murādın vereyim dedi ol cema'atler ettiler Sultānım biz saña himmet ederiz (21) amma ki vakit geçmiştir dediler isede Hacım Sultān yine yürüyüp ol [156b] (1) Kārye içine revān oldu vakta kim ol kethüdānın kapisına geldi el vurdu (2) bi-izni'llāhi tea'la hemāndem kapu fetih oldu Hacım Sultān içeri girdi meger kim (3) ol vakit kethüdānın kızı Came ḫābda yeter idi ol kızın başından (4) aşāĝıya deĝin mübārek eliyle sığadı kudreti hu lemyezel ve velāyeti (5) evliyā hemāndem ol kızdān dişilik ḫāleti gidip erlik āleti peydā (6) oldu pes Hacım Sultān kapuda taşa çıkıp cema'tine geldi dervişler (7) anı görüp hāl ne dūr deyü su'al ettiler Hacım Sultān etti iş (8) diĝer gün oldu hemān kaçmaķ gerektür deyüp ḫalden ḫaberleri yoktur hemān (9) revān olup sabāḫa deĝin gitdiler ezincāp çünkü sabāḫ (10) oldu ol kız uykudan bidār olup donun giyer iken nagāḫ (11) eline bir nesne dokundu bu nedir dedi kendüsünü evvelki āleminde başla (12) bir ālemde buldu daği bakıp gördüki ādet üzerine erlik peydā (13) olmuş etti bu ne ḫāldır

‘aceb düşmüdü vaki‘mıdır yoksa (14) kız oğlan kız ne muhâldır ki oğlan ola dedi fi‘l-
 haķika gördüki (15) vaķidir ol vaķit valdesine ilân etti ve eline dokunan nesneyi (16)
 gördügi gibi söyledi validesi hayrân olup canım ogul dünkü gün (17) akşâm vaķtinde
 erenler pişvâr gönderdiler idi bizde red ettik idi (18) ya‘ni kondurmayıp cevap verip red
 ettik idi hemân can gönülden (19) begayet muhip oldular daķi arķasına dönüp anı isteyü
 gitdiler (20) zuhur vaķtinde Hacım Sultânın arķasından yettiler ol kethüda cema‘atiyle
 (21) ileri gelip selâm verdiler Hacım Sultân ellerin öptüler ayaklarına (22) yüzlerin
 sürdüler tazârru ve niyâz edip ikrâm eylediler ki Sultânım Hâzret-i.[157a](1) Pir aşkına
 kedemi rencide kıl ne denlü zâhmet isede buyurun bize hâneve varalım (2) didârı şerifiniz
 ile müşerref olalım dediler Hacım Sultâna murti olup erenlerin (3) sözüne muhâlefet
 etmeyip cema‘atiyle geri döndüler hatta ol gün yakın geldikte (4) kız anası olan ķöy
 halkıyla Hacım Sultâna karşı çıktılar izzet ve ikrâm (5) birle istikbâl edip mübârek
 Cemâlin gördüler ellerin öptüler haķı pây-ı şeriflerine (6) yüz sürdüler tâ‘zim ve istikbâl
 eylediler Hacım Sultân gechip oturdu ol (7) kızıdan olan yigid eri ķatına getirdi ‘adet ve
 erkân üzerine anın başın (8) tırâş edip şâfâ ve nazâr himmet eyledi anı kisve giydirdi ve
 bu bizim oğlumuzdur (9) deyu buyurdu ol vilâyetin halkı aķıp geldiler ķurbân ve ķırâg ve
 nezâret getür- (10) düler at ve deve koyun ve kuzu ķurbanından manda bin tane öküz
 (11) ķurbanlar cem‘oldu dervişler sürdüler Hacım Sultân onlara hayır dua (12) edip şâfâ
 nazâr himmeti eyledi ondan kalkup meskenine gelip ķârâr kıldı pes (13) imdi Hacım
 Sultân bu neve vilâyet ve kerâmetleri çoķdur niḫayet yoktur (14) isteyenler menâķıbı
 şeriflerinde bulurlar aķıbet onda vefât eyledi rahmettullâhi (15) ‘aleyhi ecmâin ḫâlâ
 merkâdı şerifi aşan tevâbinde Susuz nâm (16) maķamındadır vesselâm Ḥalife-yi Râbi
 Ḥalife Resul (17) Baba Sultân Hı Hünķâr Hacı Bektaş Veli El Horasâni Kaddesallahü
 Sırrahu‘l- (18) ‘Aziz Hı ulu Halifelerinde idi erenlerin safa ve nazarı (19) ḫimmeti olmuş
 idi günlerde bir gün erenler nazârında cemiyet olup oldurur iken (20) Resul Babânın
 hatırından hutr eyledi ki acaba erenler bize ne yeni mekan (21) verirler ola ve ne menzilde
 maķâm ve mesken gösterirler ola ki biz daķi onda. [157b] (1) varup dem-u yevm
 oynadâruz dedi derḫâl Hı.Hünķâr Hacı Bektaş Veli (2) el-Ḥorasânî Kaddes'allahü
 Sırrahu‘l-‘aziz Hâzret-i. mâlum olup buyurdu ki Resulum biz (3) seni bu yerden
 kaldıralım ve bir yahşı maķâma konduralım ol yer senin (4) meķânın olsun demin
 oynadasun dedi baba Resul daķi sakin (5) oldu hatta ol zamana degin ki Hâzret-i Hünķâr
 Hacı Bektaş Veli el-Ḥorasânî Kaddes'allahü Sırrahu‘l-‘aziz (6) âhiret mülküne sefer kıldı

ol vakit Resul baba daği yatar iken uyğudan (7) bidâr olup uyandı gözün açtı gördüki kendüyü Altun (8) Tâş tevâbi'inden Beş Qarış yerde buldu yâ'nı Beş Qarış demekle (9) ma'rif ve ba'is ol idi ki vilâyetin bir kâfir Beg var idi (10) hikmet-i hûda anıñ qadd-i kâmeti Beş Qarış idi ve ol yer anıda hükümü (11) hükümetinde idi ve bir ulu kilise yaptırmış idi her da'im gelüp (12) ol yerde eglenür idi bir gün ol Beş Qarış dedikleri kendi (13) tevâbi'inden bir nice süvâr ile şikâre niyet edip o vakta yanına (14) koymağa çıktıkları Baba Resul dahi anların şikara niyet edip (15) çıktıkları bilüp kendüyü bir ahu donunda müzeyyen kılıp bir gün amel (16) ol dagda gezmeye başladı onlar daği ol daği devr edip dolandır iken anı gör- (17) düler ki bir muâzzam ahu yalnızca otlar ve bir yerden (18) bir yere gider anı görüp taa'cüp ettiler ki boynuzları şâfi altından (19) idi hiç böyle teke gördüğümüz yok idi dediler cehdi ve şâi edip (20) anı tutalım deyip her biri muqayyt oldular ve birbirin oturup (21) hamle kıldılar ol Beg daği anı görüp etti 'âlemde hiç kimesne böyle (22) altun boynuzlu бага gördüğü yoktur eknânın muhkem bağlan [158a] (1) ola ki diri tutavuz didi anlar qoşmağa başladılar ve ol geyik bunlarda (2) firâr edip çıktı gitdi hay kayman deyüp ardına düştüler cümlesi (3) ol Beg birle der akep at sürdüler qorqarak ol kilisenini dibine cümlesi (4) baqa durur iken ol geyik bir kere silkinip ba kudretli hûda güvercin oldu (5) daği bâl ü per açıp yerden uçup yukarı qalkıp kilisenin üzerine qondu (6) ve yüzün bunlardan yana döndü ol Beg bu hali görücek tevâbi'ibleriyle taa'cüp (7) kılıp bu işe hayrân ve sergerdân qaldılar yine gördüler ki ol güvercin (8) qondu yerde aşagi indi ve silkindi fi'l-hâl âdâm oldu ol Beg (9) anı gördü deryâyı tahâyâyüne daldı fikretti ki böyle kimse tehi degildir lâbut (10) bunda bir sirrullah vardır dedi hemândam atından inip geldi Babâ Resül (11) Hâzret-i elin öptüler ve cümle tevâbi'ibleri daği atlardan inip geldiler elin (12) öptüler ondan haber sordular Sultânım saña kim derler ve be kişisin qanden (13) gelip qande gidersiz lutuf eyle bize beyân eyle bilelim dediler bugün sende acâyip ve (14) gârayip haber göründü hiç ömrümüzde ne gördük ve ne işitdik dediler (15) Babâ Resül etti baña Babâ resül derler Hâzret-i Hünqâr Hacı Bektaş Veli (16) Hâzret-i idik ol pir baña bu yeri yurt vermişdür (17) bu yaptığın kilisenin yeri benim maqâm ve meskenim olsa gerek ve bizi isteyen (18) aşıklar ve mühibler gelip bunda bulsa gerektir dedi ol Beg çünkü Resül (19) Babâdan işbu yurt qelamımı işidip ekti sâfâ geldim qadimler (20) getirdin teşrifine mübarek olsun dedi resül Babâ anı dahi (21) İslâma da' vet edip kelimeyi tevhide telkin edip aña söyledi. [158b] (1) ve bu denli velâyet kerâmet gördünüz hep dini İslâm berekâtındadır (2) ve Hâk Tea'la Hâzret-i Avn-u inâyetindedir

dedi ol Beg Resül Babânın (3) sözünü tastik edip eşhed deyip tevâbıyla müslümân oldular (4) Babâ Resül bir zamân ol yerde kaldı dahi ondan iki günlük miktarı (5) Hîsârcık nan bir kasaba var idi Babâ resül kalkıp ol Hîsâr- (6) cığına geldi bir müddet ondan eylenip kârâr kıldı ve ol yerin hâlkın (7) dahi kendiye muhip eyledi Babâ Resül için bir menzilgâh tâmir ettiler kâh (8) Beş Karış nâm maħalde kâh o Hîsârcıkta eylenürdü bu iki asitâneyi (9) dahi ihtiyar edip ve nice dervişler hizmet ederler idi ama ekser (10) evkatta Hîsarcık asitânesinde eylenir idi Seyyit Cemâl Sultân Hâzret-i. (11) ol Tükelcik nâm menzilde sakin olur idi menkuldür ki ta^cam ve şurup (12) meydâna şofrâ sanıldıkta Seyyit Cemâl Sultân Tükelcikten Babâ Resüle gül (13) eriştirdi Hîsârcıkta Babâ Resül Hâzrete ma^clum olup erişip (14) ol ta^camı yerler idi dua ve gülbang idüp ellerin yollar idi (15) yine Babâ Resul Hız Seyyit Cemâl Sultân ile vedâlaşıp Hîsarcık (16) nam menziline gelip kârâr eder idi nice kerre mürre böylece vaki^colmuştur (17) hakta Babâ Resul ^calemine pirlik ^calemi eriştirdi günlerde bir gün yine (18) Seyyit Cemâl Sultân lokmayı bişirüpp meydâna sofraya saldı aña Babâ (19) Resul deyu çağırdı Babâ Resul hâzmetine ma^clum olup oturduğu yerden (20) ayağı üzerine durup hîsarcıktan yanadan ^cazm-ı Tükelcik eyledi Seyyit (21) Cemâl Sultân nazarına erişti ve buluşup görüştü oturup manen. [159a] (1) ol ta^camı bile yerler idi yine kemâfisabık tenavvül edip hore geçirdiler (2) ba^cde soħbete meşgul oldular esnâyı soħbette Babâ Resul Hâzret-i (3) Seyyit Cemâl Sultâna etti lütf eyle bize çağırırsan lokmayı pişirirken (4) yahut çakülür iken çağır ki bize dahi tezce olsun zirâki kocaldım (5) ve piri za^cif oldum ve natuvân oldum evvel ki talâtım kalmadı dedi (6) Seyyit Cemâl Sultân etti Babâ Resule eger sende olan kuvvet ve kudret (7) bende olaydı ol zamân dünyâyı tamâm döner ederdim yine erişürdüm dedi (8) Babâ Resul etti hâk buyurursun ol yine sizin ^cali himmetinizdendir dedi (9) birbirinin menzilin bilirler idi birbirine küli izzet ve hürmet kılırlar idi (10) Babâ Resul ol diyorda nice müddet hâl-ı hayatta oldukça nice dürlü (11) velâyetler gösterip ol vilâyetim hâlkın kendiye mühip (12) eyledi aher el encâm el-^cayet (külünen ^caleyke fânin)kelâmı rabbâni mea^clince dârı (13) ahirete intikâl eyledi hâkka vası oldu rahmetullâhi aleyh hala mezârı (14) şerifi Altuntaş dedikleri yerde Ayruklu Çalınun dibindedir muhipler (15) ziyâret ederler Hâlife-yi Hâmis Sâni Hâlife Pirâb Sultân (16) Hâzretleridir ki Hız. Hünkâr Hacı Bektâş Veli El-Horasâni Kaddesallahü Sırrahül-^cAziz (17) Hâzretlerinin ulu hâlifelerinden idi ve hem nazarında çerağdâr idi kemâlî (18) mertebe velâyete ve keşf ve kerâmete ermiş ^caziz idi bir gün Konya şehrinde (19) Şeyh Sedreddin Konevi Hız.Hünkâr (20) bir derviş gönderip eyitdi

biz Hâzret-i Hünkârın gayet mecburiyetleri ve (21) didârı şerifinin müşâhedesine ziyâde iştîyakımız vardır velâkin. [159b] (1) Bu saķın olduğumuz yerde daķı hizmetimiz vardır ve bu hizmet yine sizi erenlerdir (2) imdi erenleriñ kemâli keremlerinden ricâ ve (3) niyâzını budur ki lütf ve ihsân edip nazarlarında maķbul ve sülûķ görmüş bir halifelerinden göndersinler bundan aña mekân (4) göstere idik bizimle bile olaydı kendülerin manâsın onda bulaydık ve (5) rayihâyı tayyibelerin ondañ olaydık dedi çünkü ol derviş Konya şehrinden (6) çıkıp Suluca Kâra ögüke Hız. Hünkârın asitâni melâi-ki aşiyânına (7) geldi içeri gürüp erenleri gördü tevazu kılıp mesķenet gösterip (8) selâm verdi ilerdi des pus eyledi Şeyh Sadre'd-din Konevi (9) Hâzret-i. selâmın eriştirdi Hâzret-i. Hünkâr tâzim birle °aleyke aldı ve (10) Bayrâm Sultânından yana teveccüh edip buyurdu çeraķcı ol bizden (11) istediği sensin yürü var Konya şehrinde Şeyh Sadre'd-din nazârında iriş (12) senin için her ne yeri mahal ve münasip görür ise ol yeri mekan edinip karar eyle (13) ve bizden gördüğün manâyı göster Konyayı sanâ yurt verdik (14) ondan demin oynadasın ve kendine mürid ve mühip kazanasın mezarın dahi onda oluserdir (15) sakın hiç gam ve elem çekmek seni ziyâret ve topragın nice dertliyle kefarete (16) ola dedi ol zaman bayrâm Sultân erenleriñ nefesin kabul buyurup (17) oturduğu yerden ayak üzerine durdu geldi mütehhil kimse idi varup (18) hatruna hali °ilâm etti ve dedi hazır ol ve tedârik gör bundan göçevüz (19) erenler bize Konya şehrin yurt verdi ondan gideriz dedi hatunu semien (20) ve ta°aten duyup hânelerinde olan her ne ise merkebine yükleyip hazır oldular (21) Pirâb Sultânın 3 oğlu var idi hatunuyla gelip. [160a] (1) Hâzret-i. Hünkârın elin öptüler ayağı üzerine veda° ettiler daķı (2) Hâzret-i. Hünkârın hayır dua°sın ve şâfâ nazarı himmetin alıp Suluca Kâra ögüğden (3) taşra çıkıp oğlancığın birin merkebe bindirdiler ve birin daķı valdesi kuçagına (4) alıp Konya şehrine geldiler Şeyh Sadre'd-din Konevi Hâzret-i. görüştüler (5) şeref-i dest pus edip Hâzret-i. Hünkâr Hacı Bektaş Veli el-Horasânî Kâddes'allahü (6) Sırrahu'l-°aziz Hâzret-i. selâmın eriştirdiler Pirâb Sultân eyitdi erenlere şu vecihle (7) işâret buyurmuşsunuz hizmetinizde bu bendenizi gönderdi ne yeri maķal ve ihtiyâr (8) görürseniz onda mekân edelim dedi Şeyh Sadre'd-din Konevi Pirâb Sultâna (9) izzet ve hürmet edip tazim ve ikrâm etti şâfâ geldiler ķedem getürdün (10) dedi oturduğu yerden ayağı üzerine kalkıp Hâzret-i Hünkârın selâmın (11) aldı daķı bir yerin üzerine vardılar Şeyh Sadre'd-din Konevi eyitdii işbu bizim (12) yakınımızda ve hem karşumuzdadur bu yerde bir asitâne bünyât eyle ve makâm bagla (13) sizin ile burda birbirimiz ile bir vakit muhabbetimiz eksik olmaz

edi (14) Pirâb Sultân ol yerde bünyâd bağlayıp yaptırdı kârâr kıldı nice türlü (15) velâyet ve kerâmet izhâr edip nice kimesneleri kendüye mürid ve muhip eyledi (16) imdi burada lazımdır ki Pirâb Sultânın daği velâyet ve kerametlerinden (17) beyân edevüz ki ol erin kim oldugun bilip aña göre ʿitimât edeler (18) ol cümleden biri budur ki bir vakit Konya şehrine bir ʿazim taʿun geldi (19) ve çok kimesneler fevt oldu ve nice hâneler halı kaldı Pirâb Sultânın (20) daği üç oğlu var idi biri ol taʿun tutuldu bir-iki gün (21) yatıp vefat eyledi emir Hâk Teʿala Hâzret-i. deyüp sabr eylediler.[160b] (1) ikisinin yanına bu biri fermân olsun dediler ve kendilerine biraz teselli (2) verdiler ve maḥallı metfenine daḥil ettiler ondan şonrâ birisi daği tutuldu (3) birkaç gün yatıp ol daği hükümü ḥaḳta vail oldu anın çünkü ḥaylı teʿessüf (4) çektiler aglayıp aḳıbet el-ḥükmüllillâhi teʿala deyip anı daği maḥdine defn ettiler (5) ve ḥatırlarına teselli verip ḥüdanındır deyüp bir oglumuz kaldı (6) onuñ ile gönlümüz eyleriz deyüp sabr ve taḥammül ettiler bir nice günden sonra ḥikmet-i (7) ḥüda ḳadim ve ḳayyum ol biri daği vefât eyledi bu kerre ziyâdesiyle maḥzun (8) ve meḳul oldular anıñ içün aglayıp çok zârı kıldılar velḥasıl anı (9) daği evden taşra çıkarıp tenâşır tahtasına yatırdılar üzerinden (10) donların soymaya başladılar kazkan ile su kızdırıp ḥazır ettiler (11) Bayram Sultân ol vaḳit içeri ḥalvet ḥânefirâḳ âteşine daldırmış ḡam ve ḡussa deryasına girmiş oḡlancıkların (12) anasısın gördü ki kendiye firâk ateşine ḥaldırmış ḡam ve ḡuşsa deryâsına (13) oḡlancığın arḳasından çıkan donları eline almış ahuzâr (14) kılıp ḥasretiyle ziyâde aglayıp gözyaşın döken Pirâb Sultân (15) anı ol ḥalde görücek tahâmmül etmeyüp anın agladığına takat getüremeyüp (16) fi'l-ḥâl taşra çıktı tenâşır tahtası üzerinde ol maḥzumun (17) yanına vardı Hâk-Teʿalâ Hâzret-i. münâcâât ve ʿarzı ḥacât etti (18) yâ Rabbü'l-ʿalemin oḡlancıklarımızın ikisini aldın birin bize bağışla (19) kerimsin kerem göster lütf işle deyu niyâz kıldı ḥemândem yattığı(20) yerden ol oḡlancık eline yapışık etti kum bi-izni'llâhi Teʿalâ:[161a] (1) Yâ sabi veledi yani ḳalk ey veledim Allâhü teʿâlânın emriyle dur yukarı (2) yâ masum ol dedi ḥikmet-i ḥüdayı ḳâdir künfeyekune ve velâyeti Pirâb (3) Sultân ol saʿat can bulup dirildi memât olmuş iken ol masume (4) Hâk-Teʿalâ Hâzret-i. ṭâze cân verdi ve onda ḥazır olan ḥalk anı gördüler (5) ol oḡlancık tenâşır tahtasının ḳalkıp ayağı üzerine (6) durdu Pirâb Sultân anı alıp anasının ḳatına götürdü ve eyitdi (7) biz hod sabretmiş idik amma ki seniñ sabrın olmadığı için Hâk (8) Teʿalâ Hâzret-i. tazzaruʿ ve niyâz yalvardık kerem ve lütfundan yine saña (9) bağışladı ol imdi oglunun donların arḳasına giydir dedi ol ḥatun (10) çünküm oglunu ḥayatta gördü yüzün yüzüne sürüp arḳasına donların (11) giydirdi ve etti canım

ogul haḳ Sübhaneḫü ve Te°alā Ḥazret-i. seni baña yeniden (12) verdi elhamdü'l-llāhi Te°alā deyip yüzün yirü irdü secdeye şükür eyledi bir zaman (13) gönlüñ eyledi Konyanın ḫalkı Pirāb Sultān bu kerāmeti görücek fi'l-cümle (14) bir ugurdan üzerine düşüp birbiri ardınca mübārek ve mesud ellerin öptüler (15) ḫayr dua°sın ve şafā naẓar ḫimmetin aldılar Pirāb Sultān kim idi gün bildiler (16) naẓarında özür ve niyāz edip tevāzu kıldılar ondan soñra Pirāb Sultānın (17) Konya erenleri ḫatında izzeti ve ḫürmeti arttı pek ziyāde şöhetgāh oldu (18) yevmen-fe-yevmen gitdikçe o şehrin ḫalkının mabeyninde revnāḫ-ı iştihza buldu (19) daḫi nice müddet ol yerden sakin olup ḫārār eyledi encam darı fenādan (20) mülkü bekāya irtihāl eyledi raḫmetu'l-lāḫi °aleyh hālā merḫād-ı şerifleri Lārende [161b] (1) ḫapusunun taşrasundadır.

Ḥazret-i Ḥünḫār Ḥacı Bektāş-ı Velīyyül-Ḥorasānī (2) Ḥazret-i Şārı İsmā°il Ḥazrete Vāsiyet Ettigi Beyānıdır:

- (1) Ey ciḫānın varlığını terk eden
Er dīdārın gönlü içinde berk eden
- (2) Ey sevenler Ḥacı Bektāş Ḥazretin
Sıdḫ ile giyenler ol er kısıvetin
- (3) Dinle şimdi Ḥazret-i Ḥünḫār pes
Nice pervāz itdi terk idüp ḫafes
- (4) Cān ḫulaḫın tut saña naḫl eyleyüm
Bu ciḫāndan gitdigini söyleyüm

- (5) Günde bir gün ol erenler serveri
Türdu yerinden işit ey dîn eri
- (6) Hakkâ tâ^cat eyleyip kıldı namâz
El-du^câya kaldırıp etti niyaz
- (7) Çün niyâz ile namâz oldu tamâm
Vardı halvetine girdi ol hümâm
- (8) Şârî İsmâ^cili dâvet eyledi
Kim kimesne koymadı halvet eyledi
- (9) Dedi kim İsmâ^cilim dinle sözüm
Hâs halifemsin benim kendi özüm
- (10) Düz pençşenbe kim ûşbu gündürür
Giderim ben tütma yas dügündürür
- (11) Cümle yarâğımı hazır kılasın
Bu gece yerde yatırım bilesin
- (12) Ki oldı diyesün etme fiğânı
Ölmez er suret bu kışver bil ayânı

(13) Fānī cismim burda koyup giderüz

Ruḥumla baḳīye °azm iderüz

(14) Bu ḥadis-i Mustafādur gūş kıl

Anıñ ile ḥatırını hoş kıl

el-ḥadis:

(15) El mü°mīnūne yemūtune bel-naḳilūne

Min dārü'l- fenā ile dārü'l-beḳā

(16) Bu vasiyetler ki ettim bende gör

Bu ciḥānın varlığını aña gör

(17) Ḥaḳḳa cān ısmarlayınca Ḥazretim

Ḥalvetinde örte koyup meyyitin

(18) Ḳapusun muḥkem edip sen taşra çıķıñ

Çilleḥāne Ṭaḡına toḡru bakın

[162a]

(1) Bir boz atlı geliser °āli ceñāp

Ṭonu yaşıl yüzüne duṭar niḳāb

(2) Aşağı inip atın ḳapıda ḳoya

Ol girip üstüne yāsīn oḳuya

- (3) Dağı ol er vericek saña selâm
Sen ʿaleyk alup et ʿizzet kirâm
- (4) Suyumu sen koyasın ol pāk ide
Ol boz atlı yuya cismüm pāk ide
- (5) Hülle ʿonundan gelir baña kefen
Başım ucunda bulursun aña sen
- (6) Koz ağacından düzilür tabutum
Defn idüp haqqına koya meyyitüm
- (7) Sen aña hiç mâniʿ olma kıl hazer
Dağı söz söyleme ol vermez haber
- (8) Çünkü hizmetini âhir ediser
Sakin olup ata binip gidiser
- (9) Söyle dervişlerimize aglamasun
Hasret oduna ciger tağlamasun
- (10) Kadıncık oğlu Hızır lâle civân
Türbedâr olsun işikde bir zamân

- (11) Elli yıl olup maḥalli türbe-dār
Oğlu Mürsel ola ondan türbe-dār
- (12) Kırk sekiz ola anıñ hem ḥizmeti
Oğlu Yusuf Bālīye ire nevbeti
- (13) Otuz yıl daḥı ol ḥizmet eyleye
Gice-gündüz Ḥaḳḳa ṭā'at eyleye
- (14) Kurb-ı Ḥaḳḳa eyleye soñra vuşul
°Alemin ḥālī budur olma melul
- (15) Her ki toḡdı anadan ölse gerek
Nik ü bed ettiğini bulsa gerek
- (16) Ḥayra sa' it sende Şārı İsmā'il
Tā saña raḥmet ide Rabb u Celil
- (17) Murṭāzadan erlik istedi °avām
Didi ḳanbere şofra getir gel ṭa'am
- (18) Her mürid kim giye bende kısveti
Hoş tutup miḥmāna itsün ḥizmeti

(19) Çü şeytân hiç kendüsünü görsün

Kimsenin ayıbın yüzüne vursun

(20) Etmesin kimseye kibir ile hâsed

Kim hâset gitmezt en olmasa cesed

[162b]

(1) Kibir ve kin tutup gurur etmek ne suret

Kâfiri bî-din olur hem cûn Yehûd

(2) Kimseye hiçbir dua^c kıldırmasın

Mahlûkuñ yatın ayetin kıldırsın

(3) Bir vaşîyyet daḥî eyler saña

Ṭut naşîḥat kim ede raḥmeti Ḥüdâ

(4) Gidecek dârü'l- fenâdan Ḥaẓretüm

Tekye içre Ḥaḳḳına koy meyyitüm

(5) Biñ koyun ile yüz şığır kırbân kııl

Cümle ḥalḳı da^cvet it miḥmân kııl

- (6) Dāne pişür ol kadar vāfir ta^ʿām
Kim pilāv it birle toysun hāşş u ^ʿām
- (7) Gam yeme helvā pişir hem kırkıma şeyh
Harcı eksilmez eriñ sen korkmaya şeyh
- (8) Ne kâdar varsa muhhib ile mürîd
Da^ʿvet idüp katına tur kim becîd
- (9) Vir haberr anlara ğam-gîñ olmasın
Lâ-yemûtum dîde nem-gîñ olmasın
- (10) Bir halîfe Barağ Babadur hem yaqîn
Girçek erdür şübhesiz ^ʿayne'l-yaqîn
- (11) Mâ-ğasıl itmeyelüm sözü dirâz
Ne kadar varısa mürîdi çoğ u az
- (12) Şarı İsmâi^ʿle bir bir söyledi
Cümlesin aña mua^ʿyyen eyledi
- (13) Çün bu sözü aqır itdi yedi Hünkâr
Şarı İsmâi^ʿl idüp feryâd-ı zâr

- (14) Dedi görmeyim o günü Hâzretün
Naql ederse biz çekeriz firḡatün
- (15) Maṣāllah sen gidersin bu zaman
Gözümüze ḡaragü ola cihan
- (16) Dünyādan eksikliginiñ her kim diler
Bağrı delünsin ola dürr ü güher
- (17) Kim saña erzānī görmeye ḡayāt
Yire geḡsin ger ola āb-ı ḡayāt
- (18) Kim sañā lāyık göre gire yire
Şems ve māḡ olursa ol gire yire
- (19) Şarı İsmāi'l bu resme nāḡihān
Söyledi Hünkāra oldumda revān
- (20) İşidecek Hâzreti Hünkār anı
Dedi İsmāi'l bu dünyā-yı denī
- [163a]
- (1) Kemer-i köprü ṡurur gelen geḡer
Ya kebüter-ḡānedir ḡonan göḡer

- (2) Bu cihānı fānidir aıla fenā
Âhîret bâkî durur ıayyü'l-beā
- (3) Evliyā olmaz değışir şüretin
Oldu şanmañ siz görüp ār-ı miyyetin
- (4) Rūh-u insan ölmez ölür bu cesed
Niçe ölürdü hüküm ol durur nūr-ı ehad
- (5) Nübüvvet mülküne şah-ı hümâyün
Dedi ol mü°minün-i Lā-yemütün
- (6) Mü°min oldur yire yüzün hāq ede
Öliceğ kendüyi yuyup pāk ede
- (7) Kim ki emr-i hāqqa dirlikler kıılır
Pır-perver oluben ol pırlık kıılır
- (8) Naql edecek dār-ı dünyādan āvāre
Ol hāqkın varlığını alır gider
- (9) Ten kafesdür bu kafesde muğ-u cān
Pes kafes şansa uçar murğı hemān

- (10) İsmâ'î şanma ölürüz biz de hem
Kisvetimüz değışürüz bîş ü kem
- (11) Çekme ğam şanma beni sînde kıalam
Çağırursañ her kaçan hazır olam
- (12) Gerçi bil hem bu haķikat-ı evliyā
Değışir şüret kıabul eyler beķā
- (13) Kaçma niçe fānî şüretten berār
İtmeyince bâķî mülke ol sefer
- (14) Kıurb-ı Haķķa bulmayısar dest-i res
Zîrā ki Haķķa lâyıķ olmaz bu kıafes
- (15) Er gerektir haķķıyla yār olmağa
Kıable mütündan kıaber-dār olmağa
- (16) İmdi terk eyle bu fānî şüreti
°Āķil isen fevt etmege fırsatı
- (17) Tā kim Haķķın rahmetine iresin
Hem riyāz-ı cennet içre giresin

(18) Böyle dedi Hacı Bektâş Hâzreti

Eyleyip İsmâî'le bu vaşiiyeti

(19) Âhir etti dünyâ sūzın ol velî

Ṭuttu yüzün Hâzreti Nesli 'Âlî

(20) Kibleye karşı münâcât eyledi

Ḳurb-ı Hâḳḳa 'arz-ı ḥâcât eyledi

[163b]

(1) Çok tazarru' eyleyüp naz u niyâz

Hâcetin maḳbul eder ol ol erkân

(2) Şıdḳıla ĩmân şehâdet getirür

Tekbir idüp hoş şalavât getirür

(3) Oḳudu ol kendiye yâsîni pes

Hâḳḳa can ısmarladı gitdi nefes

(4) Ṭuttı Şarı İsmâî'l âniñ sözün

Örtdü hırḥasıyla ḥünḳârın yüzün

(5) Ḳadıncıḳ geldi erenler anası durdu

Ṭuttu başını hem yâsîn oḳudu

(6) Rûmda bin bir yirde yağanlar چراغ

Cümle duyup geldiler yakîn yırağ

(7) Seyyid Maḥmut چراغ geldiler hem

Ḳaraca Aḥmet cümle erenler bildi hem

(8) Geldi Ḳolu Açık Ḥacım Baba Resûl

Oldu omuzumla Cemâl Seyyid melûl

(9) Öñlerince bunların Sulṭân Sücâ

Ol velîdir ḳutb-u ʿâlem bî-nezâʿ

(10) Çün ḥalîfeler muḥibbler geldiler

Cümlesi efğan tutup fiğân kıldılar

(11) Anı gördüler ḳamu pîr ve civân

Zâhir olup gün gibi oldu ʿayân

(12) Sebze tıtlı âtî yüz ʿâlî cenâb

Elde yaşıl göndüri yüzi niḳab

(13) Anı Ḥızır şandılar ḥalk-ı cihân

Ḳarşı geldiler aña oldum hemân

- (14) Erdi çünkim anda onun nām
Verdi anlara işaretle selam
- (15) °Aleyk alup cümle ta°zim ettiler
Hılvete atıñ öñünce gitdiler
- (16) İndi kapı önünde atından hemān
Yire şancub göre dīni ol zamān
- (17) Girdi İsmāi°l ānıñla hılvete
Hep erenler geldi oldum hıızmete
- (18) İkisinden ğayri kimse girmede
Gözcü Aḥmet kimseye yol vermedi
- (19) Kıbleye karşı aḡar şudan aldılar
Eyleyip kazġanı hazır kıldılar
- (20) Başı katında bulup hazır kefen
Sermiş añā bü-y-ı heşt-i Zu°l-menān
- (21) Dinlemiş ne kesmiş yok yeri
Kevşere batmış velī nem-ġin şuyı

[164a]

- (1) Farz ve sünnet hükmü üzere yudular
Hülle tonundan kefene kodular
- (2) Geldi neccâr tâbûtını düzdü hem
Aldı haccâr taşâ târih yazdı hem
- (3) Tâbût içre koyuben getirdiler
Çün muşallâ katına yatırdılar
- (4) Koyuben kıbleye karşı ol eri
Turdu yetmiş şaffa hep Rûm erleri
- (5) Ol boz atlı ileri geçti tamâm
Kıldı namâzın çünkim oldu tamam
- (6) Çünkü erenler namâzı kıldılar
Cümlesi ol dem mezâra geldiler
- (7) Kendi eliyle ol erenler serveri
Defn idüp haqqına kodu ol eri

(8) Çıktı h̄alvetden niyāz idüp tamām

Verdi oțuran erenlere selām

(9) Geldi andan göndereniñ atına

Açtı çılıbrın bindi atına

(10) Şarı İsmā^cil irüp tıtdı rikāb

Yüridi atı önince kām-yāb

(11) Göñlü içre böyle tıtdı niyyeti

Kim sua^cl idüp bile ol h̄azreti

(12) Dedi ol Hızırı görince bilirim

Hem müşerref olmuşum fark ılırım

(13) Bu Hızır şüreti velī arar ılmadım

Bir a^cyn içmedi kimdir bilmedim

(14) Böyle niyyet eyleyip göñlünde ol

Atı önünce aldı bizim fersah yol

(15) Farḳ idüben zârı ḳalmadı aḡladı

Anda ol canı çekerin taḡıldı

(16) Hem taẓarrua^c tla dedi ey gerçek ārā

Ey [...] ^{*} kâni ey ehli hüner

(17) Ey erler şāhı ey şāhibi kerem

Aç niḳābı tā ki yüzünü görem

(18) Ḥaẓreti Ḥünkār hem bunu söyledi

Siziñ için hoş vaṣiyyet eyledi

(19) Dedi ben naḳl edecek bir er gelir

Māni^c olmayanlar ise ol bilir

(20) İmdi lütf et ey erenler serveri

İnḳilāb üzere ḳoma bu çākeri

[164b]

(1) Ol erenler şāh-ı haḳḳ iy hümām

Yuyuben ḳıldık namazı hem tamām

* Kelime okunamamıştır.

(2) Sen kere banā nesim in[°]am eylegil

Kendüzünü bize i[°]lam eylegil

(3) Ol namazın kıldığın server haqqı

Hem niyāz eylediñ pirler haqqı

(4) [°]Arş u kerem [...] ^{*} mehfuż haq içün

Şems ve haq [°]iyd ve nevrüz haq içün

(5) Haq divanına olan hımmet haqqı

Sulucaq tākārın ve [°]izzet haqqı

(6) Bu firaq ile koyuben gitmegil

Cemālūñden bizi maħrūm etmegil

(7) Çün işitdi bu sözū bu şeh-süvār

Gönlūñden resm eyledi öldüm ey yār

(8) Çekti atıñ başını [°]ālī cenāb

El urup getirdī yūzūnden niķāb

* Kelime okunamamıştır.

- (9) Görüp anı bildi kimdir ol Velî
Hacı Bektâş-ı Hünkârdur nesl-i ʿalî
- (10) Āyağına düşdü atın hemân
Zaʿil âradan zan ve keman
- (11) Bildi nice görünür erdür hażretin
Yudu pâk edip eliyle meyyitin
- (12) Bu ne kuvvet ne velâyet neçe sırr
Olmaya kimseye müyessirinde bir
- (13) Eyitdi hayfâ çıktı elden bilmedim
Daʿim erlik birle hizmet kılmadım
- (14) Hizmetinden eyledim ben çok günâh
Hazretinde olmuşumdur ruy-ı siyah
- (15) Kalıma benim eyitdigim it kerem
Himmet it başım vilâyete kadem

(16) Çün mürid oldum giyüben kısvetiñ

Otuz yıla yetmişdür hizmetin

(17) Böyle dedi anda Şarı İsmâ'îl

Ağlayup dōktü gözünden hem çü seyl

(18) Hacı Bektāş-ı Veli nesli ĩmām

Muħabbet eder şuñā rābbül 'inām

(19) Dedi İsm'âil sözüne maẓhar özüñ

Sen çü haqqıñ maẓharısıñ aç gözün

(20) Haqqā lāyık dirlik etmeyen kişî

İşşı etmen ağlayup dōke yaşı

[165a]

(1) Qalbıñı şāf ve 'imāret eylegil

Qalb şafı olmayın ādem değıl

(2) Olduğı olmağ gerek hayr elbisesi

Yohsa seyret eyle olmaya beşer

(3) Bu 'alāyıkdan kılūr kāmīl güzer

Terk eder halk setr ol haqtan naẓar

- (4) Bōyle dedi anda Hūnkār Ḥazreti
Eyledi İsmā'ile vāṣīyyeti
- (5) İṣidip İsmā'il anıñ sōzūnū
Dūṣtū ayağına sūrdū yūzūnū
- (6) Agladım heman isti'ānet eyledi
Derdine erden kefāret diledi
- (7) Dedi bunıñ mıṣli dirlik etmege
Er gerek taḳva yoluna gitmege
- (8) Līk ḥaḳḳ ḥazreti için benden baña
Gerçek ersin ḥoṣ dua eyle baña
- (9) Dedi Ṣārı İsmā'ilim ol hemām
Sōzūnū şundurmadı aṣla emām
- (10) Eyledi el ḳaldırıp ḥayr dua^c
Ol dua^c pes oldu ol demde revā
- (11) Ḥaḳ Tea^cla luṭf iḥsan eyledi
Hep günahın ^cafv edip bağışladı

(12) Ga'ib oldu ol zamān nesl-i 'Ālī

Añla kimdür Hacı Bektāş-ı Velī

(13) Kim haḡdan raḡmet ister kām-kār

Fazilet etmek gerekdir iḡtiyār

(14) Haḡḡa ermek ister iseñ ey hümām

Güft u güy-ı terk idüp bekle maḡam

(15) Cismini terk etmeyin bulmaz haḡḡı

Bu erenler sözüdür ey mutteḡī

(16) Ölmeden ölmek gerek mü'min olan

Bi-zevāl dirlik bulur öñden ölen

(17) Bu velāyet mişāli iyle dirliği

Bulasın Haḡḡa erenler birliği

(18) Bu vefāt nāme çün erdi āḡire

Ver şalāvat 'aşkla Peygambere

(8) Hāzret-i Hünkār Hacı Bektāş-ı Velīyyül-Horasānī Hāzretinin Ba'de'l-Mevt Velāyet Gösterdigi Beyāniden ki İşbu Maḡalle Ḳayd [...] Olunmuştur:

[165b]

- (1) Ey haqıqatden haber-dâr olan er
Soyleyim hoş diñler iseñ bir haber
- (2) Gel muhibb ol evliyâya ey ʿazîz
Müşkiliñ âsân ola işiñ temiz
- (3) Evliyâdır Hacı Bektâş Veli Hâzreti
Üstümüzde hâzır ola himmeti
- (4) Çok velâyet gösterir devriñde er
Öldüğünden soñra göstermek hüner
- (5) Dirliginde her Şeyhin var himmeti
Ölücek gider çoğunuñ fırsatı
- (6) Kim velâyet mülküne başsa kadem
Şaňmañuz ölür onu âhir ʿadem
- (7) Naql ider sûret çürür etle deri
Hiç ölür mü rûh ebed kalır diri

- (8) Terk edip dārü'l-fenā ister beḳā
 Ol beḳā mülkünde irür ḳul ḥaḳḳa
- (9) Çün kim Hünkār dūnyādan ḳıldı sefer
 Bildū cümle ḥulḳ-ı ʿālem ser-be-ser
- (10) Ol zamanda ṣāh idi Ğazi Murād
 Mülki Rūmda eyler idi ʿadl ü dād
- (11) Edirneyi eylemiş idi taḥt-gāh
 Burūsaya daḥi gelirdi gāh gāh
- (12) Evliyā muḥabbet idi ol emir
 Kimesne bilmez idi vermezdi sır
- (13) Ḳaşd eder idi Ḥazretine vara idi
 Ziyāret idüp cemālin görürdi
- (14) Līk māniʿ olmaḡın kevn-i fesād
 Er dīdārın görmedi Ğazi Murād
- (15) Burūsāda oturur iken pādīṣāh
 Oldu Hünkārın vefātından āḡāh

- (16) Rıkkat idüp hem ziyāde ağladı
Hışret oduna cigerin řāđladı
- (17) Tübesin yapmağına niyyet eyledi
Mi°mār isteyip vezirine söyledi
- (18) Gerçi bennā degüldi üstād-ı zamān
Hiç beğenmezdi birin řāh-ı cihān
- (19) Kāpluca mi°mārın eyitdi kabal
Kāfir idi līk üstād idi ol
- (20) İsmi Yanko Mādyandur ol eriñ
Şāh buyurdu kim varup ol serveriñ

[166a]

- (1) Kūbesin yapıp kati berk eyleye
Üstünü amma sekiz terek eyleye
- (2) Ol imām-ı heřtümīnün hem °aşkına
Kūbbe būnyād ide ol bađ řāh kashına
- (3) Da°vet eyitdi Hızır Lāle Hāzretin
Niyāz idüp aldı erüñ himmetin

- (4) Verdi altın gönderip mi°mārla
Geldiler tedbīr için dīnārla
- (5) Harc idüp altını gördüler yarağ
Başlādılar ҡubbeye idüp ittifak
- (6) Urdılar muḥkem bünyād-ı ҡatı berğ
Eylediler mülk-i dünyā hayli terk
- (7) Çünkim ҡubbe yapılup oldu tamām
Līk ğayet yüksek idi key benām
- (8) Er vilāyet gösterir şeh eyleyüm
Hoş kerāmet gösterir naql eyleyüm
- (9) Eline aldı mili bennā o dem
Қıbbe üzerine çıktı ve başdı ҡadem
- (10) Mili dikdi ҡubbenün üstüne ol
Aşağı inmege beyt tuttu yol

(11) Geri dönünce [...]*

°Ali tufân tutup yıllar esir

(12) Şaştı °aklı kubbe üstünden anıñ

Terkini urdu odun bâş ve canıñ

(13) Nice edeceğim ol dem bilmedi

Meyle âl şundu elime gelmedi

(14) Uçdı kubbe üzerinden ol kişi

Şandılar cümle tamâm oldu işi

(15) Kubbeden iner iken mi°mâr yine

Hacı Bektâşdır çağır ve ol ide

(16) Şıdķ ile çağırınca dostuna

Başdı fī°l-hâl sağ ayağ üstüne

(17) Dīdī ersün Hacı Bektâş Hâzreti

Kuşça cânım kurtâr eyle hımmetī

* Kelime okunamamıştır.

- (18) Ben saña kâfirliğümce gelmişim
Gerçek ersin lîk muhakkağk bilmişim

[166b]

- (1) Ger benî sen kırtarırsın sağ esen
Saña îman getürem va'llâh ben
- (2) Çünkim Yanğō Mâdyân mi'câr pes
Gördi Hünkârdan velâyet ol nefes
- (3) 'Aşkına ol demde barmak getürür
Şıdkile îman şehâdet getürür
- (4) Her ne deñlu mâlı kim kılmışdı derc
Âş bişîrüp canınıcün eyledi hârc
- (5) Kâfir idi ismi Yanğō Mâdyân
Şonra Dervîş-i Şadık oldu ol zamân
- (6) Altı yıl hizmet idüp câr çeker
Eşigine yüz sürüp dizin çöker
- (7) Kûfür ve şirki terk edip mi'câr velî
Kâfir iken oldu mü 'min ol velî

- (8) Hırç idüp er yoluna emvâlini
Hakkâ lâıık eyledi a^cmâlini
- (9) Türbeye hıızmet eder iken el -^camel
Va'desi yetti idüp aña ecel
- (10) Tübbe-dârı Hızır Lâle ol zamân
Hâızret idi bil müşerref hândân
- (11) Çok velâyet gösteripdür bâña er
Ol cehtinde mu'min oldum mu^cteber
- (12) İtikâdı muhkem etti ol ere
Hızmet itdüm altı yıl ol servere
- (13) İy Hızır Lâle budur senden dilek
Sanma sözüm yemişüz nân u nemek
- (14) Şimdi ömrin günü irdi âhire
Can çıkıp habsini girer kıara yere
- (15) Eşğinin dibine sînüm kıazın
Meyyitüm defn eyleyip üstüm düzün

(16) Sizden artık bizi kimdir yoklaya

Özümü halk başuben ayaklaya

(17) Halk ayaklayınca sınımi özüm

Umarum ki ağara kara yüzüm

(18) Çünkü şadık şiddikıla itdi niyâz

Kıbleye karşı oturdu ser-firâz

[167a]

(1) Hâzreti Hünkâra ta'zim eyledi

Soñra halkı Hakkâ teslim eyledi

(2) Ol zaman kaç' eyleyip dünyâ sözün

Âhiret mülküne döndürdi yüzün

(3) Cırağ gör kim tâ nihâyet neyledi

°Âkıbet hâk ile yeksân eyledi

(4) Böyledir °âdet hemân gelen göçer

°Âkıbet mevtin şarabını içer

(5) Tul-i °ömrün âhiri çün fevttir

Küllü şeyin zaiķatü'l-mevtdür

- (6) Devlet anıñ ermeden aña ecel
Hakḳā lāyık eyleye şālih ʿamel
- (7) Nefis nefsi öle kendü ölmeden
Ol beḳāyı bula fānī olmadın
- (8) Çünkü miʿmār dünyādan ḳıldı gezer
Āhiret mülküne evvel itdi sefer
- (9) Hızır Lāle tıruben etti yaraḳ
Ḳazdılar eşikde sinneyn-i ittifaḳ
- (10) Şuyıla cismini anıñ yudular
Pāk kefen şarıp haḳḳına ḳodular
- (11) Halk-ı ʿālem taḥsin etti fikrini
Ḳayır ile meşḡul idi ol zıkrını
- (12) Dediler kāfir iken ūş bu kişi
Türbe yaptı sevdi Ḳacı Bektāş Velī
- (13) Gönlünden getirse her kim kibr ü kın
Tutsa ihlāşla eriñ eteḡin

(14) Ānı ol erlige Hakkā er görür

Qatre iken nāgāh ʿummana varur

(15) Evliyā sözüdür işbu kelām

ʿĀkıl isen tut naşihat ve's-selām

Hazreti Hünkār Hacı Bektāş Velīniñ Muḥalle Medfunları Qurşunladığı Zıkr Olunur:

(1) İmdi diñle bir türlü dahī ḥaber

Naql idem bir hoş rivāyet muʿteber

(2) Çünkü qubbe yapılp oldu tamam

Vaʿde irdi pādişāha ey hümām

(3) Murād Ġazī naql idecek dünyādan

Yerini Sultān Mehmet oldu ḥān

(4) Devlet ile tutacaḡ bu ʿālemi

Muʿadeletle zabṭ ederdī ʿālemi

(5) Bir zaman ḥükm itti çün boynuñuñ baḡt

Şoñra Sultān Bayazıda erdi taḡt

- (6) Mülke sultān oldu çün Bāyezīd
Hān Muhammed tahtı kim oldu mezīd
- (7) Mülk-i Rūmda olıcağ ol padişah
Çok ʿimāret yaptı hem çok hānkāh
- (8) Dağı nice köprüler kārban-serāy
Rāhat oldılar kamu yoğsul ile bāy
- (9) Hacı Bektāş Velīnūn dağı ol
İşidüp girçeklign ey pūr-usūl
- (10) Türbesin* geldi ziyaret eyledi
Üstine yaptı ʿimāret eyledi
- (11) Kurşunla yapıdırup* ābād ider
Dağı vaqfın arturup ziyād ider
- (12) Ceddi ʿOsmān geydügiçün kisvetin
Eyledi inʿām ve aldı himmetin

* Türbesin: Ravzasın. HD.

* Yapdırup: Örtdürüp. HD.

(13) Tûrbesinûñ üstüni qurşunlayân
Şâh-ı Sultân Bâyezîddür sen inan

(14) °Ömri bahtın eylesün Allâh ziyâd
Tâ kıyâmet devletiyle ola yâd

(15) Hakkâ âhir oldı dahı bu kitâb
Var ümîdüm °âkıbet ola sevâb

(16) [...]° lîk hicreti dört yüz kırk dördüne
İrişmişdi bi-nâmım işbu dördüne

(17) Yazuben naql eyledik bu yadigârı
Cihânda kıala bizden şöñra yâdı

(18) Okuyanlar hayr ile yâd eylesün
Hakk anı korkudan âzâd eylesün

(19) Okuyanîñ faşih olsun lisânı
Yazanîñ rûhuna seb°ü'l-şânı

* Kelime okunamamıştır.

(20) Yazdıranañ rûhuna biñ selâm

Ĥatm olundı bu kitâbım ve's-selâm

Eşer ĥâm-i ĥâfız gedâ [...]*

[...]* Ĥazret-i Āl-i ʿİsâ

Hamâmcızâde Ĥâfız-ı Mar ʿaşı h. 1278

[167b]Allahım ce ʿalnâ ʿâlimen ĥaķıķiyyen ʿâmelen ĥaķıķiyyen veliyyen ĥaķıķiyyen mürşiden ĥaķıķiyyen ʿârifen ĥaķıķiyyen ʿâşiken ĥaķıķiyyen şâdıkân ĥaķıķiyyen ve aşlen ĥaķıķiyyen maʿĥven ĥaķıķiyyen mağfuren ĥaķıķiyyen merĥūmen ĥaķıķiyyen merdıyyen ĥaķıķiyyen muĥabben ĥaķıķiyyen muĥcūben ĥaķıķiyyen insānen ĥaķıķiyyen müstaķimen ĥaķıķiyyen ĥarâbâtiyyen ĥaķıķiyyen menşuren ĥaķıķiyyen menʿamen ĥaķıķiyyen şâkirân ĥaķıķiyyen mü'mînân ĥaķıķiyyen mü'mînân ĥaķıķiyyen mevĥiden ĥaķıķiyyen kâmilên ĥaķıķiyyen maʿnevîyyen ĥaķıķiyyen evvelen âhiren zâhiren bâtınen fi'l-şerʿiate ve'l-tarıķate ve'l- ĥaķıķate ve'l-maʿrifete ve baĥrete el-ʿisâ ve'l-baĥrete cemʿian mâ-kānen ve mâ-yekūnen ve-selāmen ʿaliyyü'l-mürselîn ve'l-ĥamdüli'llahi rabbü'l-âlemîn âmîn âmîn âmîn.

* Kelime okunamamıştır.

* Kelime okunamamıştır.

5. SONUÇ

Üzerinde çalıştığımız bu eser XIX. yüzyılda Maraşlı divan şairi Hamamcızâde Hâfız-ı Mar'âşî tarafından nazım nesir karışık olarak kaleme alınmış bir eserdir. Eserin şair tarafından yazılan orijinal bir nüsha mı olduğu ya da şairin bu kültüre yani Bektaşî kültürüne meyyal olması sonucunda okumuş veya dinlemiş olduğu bir velayetnâme sonrası mı böyle bir eseri kaleme aldığı konusu tam olarak bilinmemektedir. Eserin benzerlerinin de bulunması hasebiyle çalışma sonucunda böyle bir eserin Maraş yöresinde Maraşlı bir divan şairi tarafından kaleme alınması önem arz etmektedir. Eser Bektaşî tarikatı kurucusu Hacı Bektaş Velî'nin menkıbevi hayatı konu edilmiştir.

Eser Hacı Bektaş Velî'nin övgüsüyle başlar ve asıl konuya giriş: “Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Haseb ü Neseblerin Beyânıdır” başlığıyla başlar. Bu başlıktan sonra eser “Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerinin Mevlûd-i Şerîflerin Bildürür, Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretlerinin Mu'allime Virdiklerin Beyânıdır, Hâcî Bektâş-ı Velî Hazretlerine Şeyh Loğmân Parende Hünkâr İsmîn Virdigin Beyanıdır, ... , Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazret-i Şârî İsmâ'îl Hazrete Vâsiyet Ettigi Beyânıdır, Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyyül-Horasânî Hazretinin Ba'de'l-Mevt Velâyet Gösterdiği Beyâniden ki İşbu Maḥalle Kayd [...] Olunmuştur ” gibi başlıklarla küçük hikâyeler şeklinde devam eder. Eser son olarak “Hazreti Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîniñ Muḥalle Medfunları Kırşunladığı Zıkr Olunur” başlığının sonunda bulunan ve şair tarafından yazılan dua ile son bulur. Eser nazım ve nesir karışık toplam 58 bölümden ve bu bölümlerde bulunan nazım kısımlarıyla beraber 751 beyitten oluşmaktadır. Bu başlıklar altında anlatılan kısa hikâyelerde Hacı Bektaş Velî'nin menkıbevi hayatı, onun başından geçen kerametli olayları, Anadolu'ya gelişi ve bu geliş sırasında meydana gelen çeşitli olaylar konu edilmiştir. Çalışmada incelenen metin transkribe edilerek günümüz Türkçesine aktarılmıştır.

Eser velayetname nüshaları içinde nazım nesir karışık olarak istinsah edilen diğer nüshalara benzer özellikler taşımaya rağmen eser kendi içinde özgünlüğünü korumaktadır. Nitekim eserde şair tarafından yazılmış orijinal nazım kısımları da bulunmaktadır. Bu kısımların karşılaştırılan diğer nüshaya göre farklılıkları göze çarpmaktadır. Tasavvufî ıstılahların, Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinden, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V)'e getirilen salât ü selamların yanı sıra onun hadislerinin de alıntılanmış olması eserin hangi anlayış çerçevesi ve gelenekle yazılmış bir eser olduğunu da ortaya koymaktadır. Çalışmada bu alıntılarının olduğu gibi aktarılmasına ve bunların günümüz Türkçesinde karşılıkları ve anlamları dipnotlarda belirtilmiştir. Eser bu alanda çeşitli mekânlarda yazılan eserler arasında özgün bir eser olma özelliğini korumaktadır. Şairin itikadi tavrı ve üslubu da bu durumu desteklemektedir. Eserin genelinden anlaşılabileceği üzere velayetname yazma geleneğiyle yazılmış eser bu gelenek içerisinde Hacı Bektaş'ı anlatması, onun yaşamını, insana bakış açısını göstermesi, mutasavvıflar arasında ne kadar önemli bir yerinin olduğunu belirtmesi açısından da önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Eserin bu anlamda yazılan velayetnâmeler arasında Maraşlı bir divan şairi tarafından da yazılmış bir eser olması açısından da eser ayrı bir önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

- AÇA, M., 2012. Türk Halk Edebiyatı El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara, 542s.
- ALICI, L., 2010. Divan-ı Hâfız-ı Mar'âşî, Ukde Kitabevi, Kahramanmaraş, 384s.
- AYHAN, G., "Hacı Bektaş Veli Türbesinin Gümüş Kapı Kanatları", Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü, Muğla, ss. 81-99.
- COŞAN, M. E., 2013. Hacı Bektaş Veli ve Bektaşîlik, Server İletişim, İstanbul, 296s.
- ÇETİNKAYA, B. A., 1999. "Bir Anadolu Ereni Hacı Bektaş Veli: Hayatı, Eserleri ve İnsan Anlayışı", Cumhuriyet Üniversitesi Dergisi, (3) ss. 345-356.
- ÇİFT, S., 2009. "Bektaşî Geleneğinde Vahdet-i Vücut ve İbnü'l-Arabi", İlmî ve Akademik Araşt. Dergisi (İbnü'l-Arabi Özel Sayısı-2), (23) ss. 257-279.
- DEVELLİOĞLU, F., 2010. Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat, Aydın Kitabevi, 1712s.
- DİLÇİN, C., 2009. Yeni Tarama Sözlüğü, TDK Yay. Ankara, 483s.
- ECEVİTOĞLU, P. ve İRAT A. M. ve YALÇINKAYA, A., 2009. "Güneşte Zerresinden, Deryada Katresinden Hacı Bektaş Veli", Uluslararası Hacı Bektaş Veli Sempozyumu Bildirileri, Ankara Üniv. Siyasal Bilgiler Fakültesi.
- EĞRİ, O. ve KAPLAN D., 2003. Bektaşîlikte Tasavvufî Eğitim, Horasan Yay. İstanbul, 141s.
- İSEN, M. ve HORATA O., 2012. Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara, 464s.
- KAYTANBIYIK, M., "Doğumunun 800. Yılında Hacı Bektaş Veli'yi Anmak", 21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü Dini Jeososyoloji Araştırmaları Masası.
- KORKMAZ, S., 2001. "Ahmed Yesevi ve Hacı Bektaş Veli Aralarındaki Bağlar, Fikirleri, Tesirleri ve Türk İslam Edebiyatına Katkıları", Erciyes Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (11), Kayseri, ss. 325-355
- LEVEND, A. S., 1988. Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara, 692s.
- ÖZCAN, H., 2011. Hacı Bektaş Veli, Kaynak Yayınları, İstanbul, 159s.
- PALA, İ., 2018. Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Kapı Yayınları, İstanbul, 638s.
- SÂMÎ, Ş., 1989. Kâmûs-ı Türkî, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1574s.
- SAMÎ, Ş., 1983. Kâmus-ı Türkî, Enderun Kitabevi Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara, 1574s.
- ŞENTÜRK, A. A. ve KARTAL, A., 2009. Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Dergâh Yay. İstanbul, 400s.
- Tarama Sözlüğü, 1995. TDK Yay, Ankara, 5529s.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 1996. 14. Cild, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 554s.

Türkçe Sözlük, 2011. TDK Yayınları, Ankara, 2763s.

Yazım Kılavuzu, 2008. TDK Yayınları, Ankara, 320s.

YEĞİN, A., 1990. Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Büyük Lügat, Türedav Basım ve Yayın, İstanbul, 1246s.

İNDEKS

İNDEKS*

A, Ā

°abā, 63
ābād, 22, 90, 301
°Abbās, 47
°Ābbās, 227
abdest, 128, 195, 331
°Acem, 144, 227
Aça, 174
Açık Sarāy, 133
ādem, 62, 80, 92, 107, 120, 226, 291
Ādem, 86
āferīdegār, 46
Āhi Evrān, 28, 39, 190
Āhi Evrān Sultān, 39, 190
Āhiret, 73, 136, 189, 284, 298, 299
Aḥmed, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 46, 60,
65, 67, 68, 69, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85,
89, 91, 93, 115, 117, 119
Aķ Peykār, 29, 233
Aķça Koca, 182
Aķdeñiz, 249
°Āķibet, 117, 129, 210, 298, 299
Aķsarāy, 176, 177, 249
°Alaa'd-din Hüsrev, 249
°alem, 62, 69, 81, 82, 120, 228
°ālem, 20, 23, 46, 60, 65, 94, 127, 208,
286, 294, 299, 300

°aleyhi ve sellem, 46, 66
°Aleyhisselām, 187
°Ālim, 195
°aliyyu'ş-şabāḥ, 119
Allah, 10, 14, 16, 18, 24, 25, 46, 47, 48,
59, 64, 66, 106, 179, 320, 321, 322, 323,
324, 325, 326, 328, 329, 330, 331, 332
Allāh, 52, 108, 113, 119, 133, 242
Allāhu Ekber, 63
Altun Tāş, 274
°Alī, 23, 47, 51, 99, 127
°am, 130, 187
°Arafāt, 56, 123
arslan, 122, 330
Aşḥābu'l-kehf, 124
°Āşım, 110, 111, 112, 118
āsitāne, 62, 151, 188
āsümānīn, 75
āzād eyle, 301
°azm, 42, 49, 72, 84, 122, 189, 280
°azīm, 52, 111, 183
°azīz, 23, 30, 39, 47, 120, 184, 293
°Azīz, 47

B

Baba Resul Pir-āb Sultan, 259
Bağdād, 48, 230

* Eserin sonunda hazırlanan indeks tablosu ve bu tabloda yer alan kelimeler velayetnamede sıkça geçen özellikle dini ve tasavvufi terimler göz önünde bulundurularak ve bunun yanı sıra yer, unvan vb. adlandırmalarda kullanılan kelimeler seçilmiş ve buna uygun olarak bu kelimeler indeks tablosuna eklenmiştir.

Bahā'e'd-din, 130

Bahā'e'd-din Çelebi, 130

Bahāü'ddin Hacı Paşa, 259

baht, 300

Bâtıl, 99

Bāyezid-i Bisṭāmī, 125

Bāyezīd-i Beṣṭāmī, 54

Bedaḥṣān, 21, 25, 26, 30, 33, 66, 67, 68,

72, 77, 82, 83, 84, 86, 93, 96, 98, 102,

104, 107, 113, 114, 115, 117, 118, 120

Bektāş, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30,

31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 47, 53, 81,

82, 83, 85, 86, 87, 89, 90, 92, 93, 94, 95,

100, 101, 104, 105, 106, 108, 109, 110,

112, 113, 114, 115, 117, 119, 135, 180,

279, 285, 290, 291, 292, 293, 296, 299,

300

Beytu'llāh, 56, 123

Bezirgān, 62

Bismi'llāh, 120

Bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm, 46, 124

Bostāncı Baba, 132

Bozok, 128

buğdāy, 35, 36, 150, 180

Bulduğ Çayırı, 269

Burḥān Abdal, 271

Bursa, 250, 304

būs, 30, 34, 35, 56, 78, 121, 180

Bustāncı, 154

bünyād, 94, 155, 188, 295

C

cān, 23, 38, 47, 73, 74, 75, 76, 77, 87, 94,

99, 119, 187, 280, 285

Cebel, 56, 321

Cebra'īl-i Emīn, 62

Ceddi °Oṣmān, 301

Cehd, 71, 321

Cem, 31, 34, 58, 122, 304

Cem°, 32, 67, 68, 72, 96, 110

cem', 150, 179

cemā°at, 52, 123, 146

cemāl, 167, 204

Cenāb, 53, 81, 190

Cenāb-ı Hakk, 53

Cengiz Hān, 228

Ceza°ir, 227

cihān, 46, 53, 112, 118, 159, 287, 295

Cihān, 301

civān, 48, 84, 91, 232, 281, 287

cum°a, 40, 191

Ç

çerāğ, 53, 119

çerāk, 86

Çoban, 159

Çorum, 240

Çīnī, 135

D

danişmendler, 192

Dāvūd, 48

debbāğ, 193

Dede, 37, 71, 130, 269, 321

dem, 22, 30, 33, 55, 72, 76, 77, 81, 87, 88,
89, 91, 92, 99, 101, 102, 104, 106, 112,
121, 183, 288, 296, 324
Deñizlü, 153
Dergāh, 153
dermān, 22, 33, 68, 80, 96, 103, 159, 210
dervīş, 52, 133, 179
dest, 30, 49, 78, 121, 185, 285, 322
dest-būs idüp, 30, 56, 121
Deşt-i Kîfçak, 228
Dımışk, 62, 70, 212
Dicle, 227
din, 13, 20, 25, 29, 39, 40, 41, 42, 43, 83,
90, 96, 98, 99, 103, 130, 190, 282, 330
divān, 245
Diyārbakır, 227
du‘ā, 49, 79, 93, 94, 95, 99, 107, 108, 119
dīn, 98, 124, 254, 279
dīvānın, 23, 47

E

Ebu’l-Kāsim, 46
Ebu’l-Müslīm Mervā, 62
Ecel, 22, 75, 91
Ehl-i Beyt, 18, 63, 303, 331
ejderhā, 74, 101, 115, 186
ejderhā-, 187
emr, 40, 46, 69, 76, 135, 190, 284
Emre, 25, 27, 31, 34, 35, 36, 37, 40, 127,
181
Emīrū’l-mü‘minīn ‘Āliyyu’l-Mürtezā, 55
Engürü, 240

er, 23, 37, 47, 69, 70, 71, 72, 88, 92, 101,
102, 103, 111, 112, 118, 119, 121, 179,
279, 280, 289, 293, 297, 298, 299, 302,
323
Er Toğ, 251
Er Toğdu Alp, 253
Erba‘in, 123
Erciyes Tağı, 233
eren, 132
erkān, 51, 119, 189, 286
er-Rızā, 23, 48
Ertalas Puş Dost-u Hudā Hazret-i
Şāmet, 259
ervāh, 58
Erzincan, 227
Esedu’llāhu’l-Ġālib, 48
Eşhedü e’n-lā ilāhe illa’llāh, 108
evliyā, 23, 47, 110, 134, 210, 285
Evliyā, 93, 151, 284, 294, 300
evliyāu’llāh, 137
Evliyā’u’llāh, 23, 47
evrād, 119, 223
evşāf, 58, 60, 179, 180
Ezān, 40, 191

F

faḥr, 23, 47, 119, 183
faşīḥ, 122
Fāṭimā bacı, 124
felāh, 114
fermān, 48, 101, 103, 107, 127, 216
feth idüp, 48
fevt, 51, 135, 192, 285

fevt ol, 249
Fi'l-^cālemīn, 65
fi'l-cümle, 55, 100, 104, 119, 192
fi'l-hāl, 90, 120, 182
Fi'l-hāl, 50, 129, 179

G

Ġāfil, 72, 189
ġāi³b, 201
Ġālīb, 79
ġam, 96, 159, 184, 283, 285
ġar, 151
ġāyet, 51, 81, 87, 104, 118, 122, 189
ġazā, 22, 64, 69, 91, 258
Gelibolu Boğazı, 260
Germiyān, 249, 270
giryān, 52, 79, 97, 104, 193
ġuşşā, 71, 131
gülbang, 52, 126, 188
Gülü Hān, 228
Gülü Hān, 229
günāh, 22, 90, 111, 114, 146
Güvenc Abdāl, 165

H, Ĥ, Ħ

hābibu'llahi'r-raḥmanü'r-Rāhim, 232
Ĥabs, 64, 87
ḥac, 49
ḥacc, 57, 122
Ĥ^vāce, 22, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 44,
54, 59, 60, 65, 67, 69, 78, 81, 82, 83, 85,
89, 90, 91, 93, 117, 119

Ĥ^vāce Aḥmed Yesevī, 26, 27, 30, 31, 32,
33, 34, 54, 60, 65, 67, 78, 81, 83, 85, 89,
91, 119

Ĥ^vāce Yesevī, 54

Ĥācetin, 81, 95, 101, 286

Ĥācı, 26, 27, 28, 35, 36, 37, 38, 148, 180

Ĥācı , 21, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 47, 53,
81, 82, 83, 85, 86, 87, 89, 92, 93, 94, 95,
100, 101, 104, 105, 106, 108, 109, 112,
113, 114, 115, 117, 119

Ĥācı Bektāş-ı Velī el-Ḥorasānī, 53, 124

Ĥācı Tuğrul, 125

Ĥācı Tuğrul Sultān, 126

Ĥacı, 23, 47

Ĥacı, 56

Ĥacı Bektāşu'l-Veliyyu'l-Ḥorasānī
ḳaddesa'llāhu sırahu'l-^cazīz, 47

ḥāfız, 52

Ḥaḳ, 22, 34, 35, 48, 78, 79, 81, 83, 89, 91,
99, 101, 106, 109, 111, 113, 114, 115,
117, 120, 180, 290, 292

Ḥaḳḳ, 22, 32, 48, 67, 70, 71, 80, 81, 83,
91, 94, 100, 101, 108, 115, 116, 132,
301

Ḥaleb, 123

ḥāliku zü'l-celāl, 120

ḥaḳḳ, 60, 80, 92, 96, 99, 100, 110, 113,
133, 231, 292

ḥalvethāne, 155

ḥalīfe, 32, 49, 67, 169, 179, 283

Ḥalīlü'r-raḥmān, 123

ḥamd, 24, 46, 169, 257

Ḥamduli'llāh, 88

Ḥamīr, 149
Ḥarman Kaya, 18
ḥaseb, 20, 23, 30, 47
ḥased, 85
ḥāṭır, 49, 124
ḥatm, 66
Ḥatm, 20, 302
Ḥatme Ḥātūn, 52
Ḥātūn, 49, 52
ḥavf, 100, 106, 107, 148, 18
Ḥaydar, 22, 33, 67, 69, 70, 72, 74, 76, 77,
78, 82, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98,
99
Ḥayf, 134
Ḥazret, 27, 28, 29, 30, 33, 35, 36, 37, 38,
53, 85, 86, 111, 120, 179
Ḥazret, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 34,
35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 65, 78, 81,
88, 92, 94, 105, 106, 108, 110, 112, 114,
116, 117, 120, 179, 278, 279, 293, 297,
302
Ḥazret-i ʿAlī, 57
Ḥazret-i Dāvid, 123
Ḥazret-i Muḥammedü'l-Muṣṭafā, 55
Ḥazret-i Resül Fâtımātu'z- Zehrā'dur.,
48
Ḥazret-i Sulṭān Ḥacı Bektāş, 24, 47
Ḥazret-i Zekerıyyā, 123
helāk, 61, 115, 116, 154, 187
Hezār Pīrān-ı Türkistān, 65
ḥırḥa, 42, 62, 120, 205
Ḥırḥa Tağı, 157, 185
Ḥızır, 27, 28, 130, 187, 289, 295

Ḥızır Lāle, 299
Ḥızır Lāle, 164, 295
Ḥızır Nebī, 130, 187
Ḥızır, 88, 91
Ḥicāz, 56
ḥikmet, 49, 169, 188
Ḥille, 65
himmet, 36, 172, 181
ḥimmet, 126, 257
Hindistān, 132
ḥizmet, 189, 291, 297
Ḥorasān, 23, 26, 27, 30, 36, 47, 53, 81,
120, 180
Ḥorasānī, 23, 30, 36, 47, 120, 18
Hoy Ātā, 241
ḥūb, 49, 136
ḥuffāş, 85
Ḥüdā, 25, 31, 34, 35, 49, 59, 69, 76, 81,
92, 94, 95, 108, 122, 180, 282
ḥükm, 76, 192, 284, 300
hümām, 279, 289, 293, 300
Ḥünkār, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31,
33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
48, 81, 82, 86, 88, 89, 90, 93, 94, 101,
104, 105, 106, 111, 115, 116, 120, 179,
283, 284, 289, 300

I

Ilıcağ, 148
ʿIrāk, 64
ʿibādete, 48, 136

İ

İbrāhīm, 48, 93, 127
İbrāhīm Mükerrrem, 62
İbrāhīmü'l-Mücāb, 47, 127
İdrīs, 135
ihlāş, 299
ihşān, 22, 33, 35, 49, 68, 95, 96, 104, 150, 180
ihtiyār, 58, 86, 105, 139, 183
ikrār, 93, 103, 108, 128, 232
İlāh, 57, 81, 95, 101
İmām, 47, 65, 93, 123, 266
°imāme, 63, 237
İmām-ı °Alī İbni Ebī Tālib, 62
İmām-ı Ca°fer-i Şādık, 48
İmām-ı Heştüm °Alī Mūsā Rızā, 59
İmām-ı Hüseyin, 48
İmān, 83
İmān, 70, 102, 103, 104, 106, 108, 111, 112, 114, 116, 286, 297
°ināyet, 89, 113, 115, 129, 198
İncīl, 97, 101
İnşāa'llāhu Te°ālā, 47, 145
°İsā, 97, 102, 103
İshāk, 48
issi, 51, 81, 82, 84, 88, 254
istiğfār, 111, 116, 153
istikbāl, 56, 122, 188
itā°at, 126
i°tibār, 84
i°tikād, 23, 47, 101, 141, 228
İ°tikād, 114
izhār, 39, 57, 122, 180

°İzzet, 62, 71, 82

°İzzet, 88

K, K

Ka°be, 29, 40, 42, 48, 224
Kadıncık, 28, 136, 281, 286
Kadıncık Ana, 151
kāfir, 33, 68, 72, 75, 78, 79, 80, 86, 89, 90, 92, 96, 100, 101, 106, 109, 112, 115, 186, 299
Kāfir, 100, 177, 295, 297
Kala°cık, 198
kamu, 33, 67, 80, 95, 96, 97, 98, 101, 103, 106, 110, 112, 116, 193, 287, 300
kanden, 49, 50, 124, 275
Kara Hışar, 249
Kara İbrahim, 270
Kara Re°is, 171
Kara Tonlu Can Baba, 230
Karaca Aḥmed, 124
Karadeniz, 185
kaşd, 43, 60, 127, 200
kavl, 103, 111, 192
Kaya Beg, 250
Kayseriyye, 124, 243
Kayseri°, 13
kebir, 122
kefen, 116, 183, 281, 287, 299, 321
kelam, 44, 88, 110, 223
kemāl, 46, 106, 129, 184
kerāmātların, 20, 23, 47
kerāmet, 31, 34, 40, 54, 118, 122, 144, 188, 296

Kerbelā, 50
kerem, 58, 85, 88, 104, 125, 182, 289,
290, 291
Kerrār, 33, 67, 94
kerrema'llāhu veche, 57
Kevşer, 55
kible, 236
kıble, 56, 160, 251
Kılıç Arslān, 249
Kırkın, 130
Kırşehir, 141, 185
Kızıl Ağıl, 158
Kızıl Irmağ, 41, 134, 200
Kızılca Halvet, 156, 222
kibr, 299
kisve, 65, 119, 186
kisvet, 301
Kolu Açık Hacı Sultan, 259
Konya, 31, 34, 37, 38, 39, 40, 122, 190
kubbe, 62, 119, 262, 295, 296, 300
kudret, 131, 217
Kur'ān, 52, 123
Kurān-ı Kerim, 253
kurbān, 33, 68, 75, 89, 174, 189, 282
Kürşek, 18
kuṭb, 58, 159
Kuṭbu'd-Dīn, 66, 72, 82, 83, 86, 88, 93
Kuṭbu'l-aḳṭāb, 47, 59, 65
Kuṭbu'l-kübrā, 58
Kuṭbu'l-muḥaḳḳıḳīn, 54
Küçük Abdal, 185
küffār, 22, 33, 68, 72, 80
Küfr, 106, 107, 108, 114, 115

Kürdistan, 25, 227
Kürdistān, 122
Leşker, 22, 33, 68, 326
libās, 65
Loğmān, 26, 54
Loğmān Perende, 26, 54
luṭf, 22, 33, 35, 58, 68, 89, 95, 96, 111,
131, 180, 292

M

maḥlūkāt, 46
Maḥmūd, 28, 46, 164, 179
Malatya, 240
ma'lūm, 31, 48, 81, 120
ma'nā, 57, 125
ma'rūf, 41, 62, 127, 205
Maṭlab, 58, 127
mazlūm, 126
Meczūb, 65
Medīne, 49, 123
Medīne-i Münevvere, 56, 123
mekāḳıb, 39, 190
Mekke, 25, 43, 49, 122, 224, 328, 331
meknūnāt, 46
melek, 125
Merciṭabıḳ, 123
merdān, 123
Merve, 56, 123, 330
mescid, 136, 220
mevt, 264
Mısr, 64
mihmān, 152, 182, 282
mihrāb, 178

miḳrāş, 210
mi°mār, 295, 296, 297, 299
Molla Celāleddīn Ḥazretleri, 38, 158
Molla Celālettin Belḥi Ḥazretleri, 39, 190
Molla Ḥünkār, 158
Molla Sa°de°d-din, 41, 42, 43, 204
Molla Şā°deddin, 226
Molla Sai°d, 207
Molla Sa°id, 43, 212
mu°ayyen, 60
muḥabbet, 78, 95, 123, 184, 294
Muḥammed, 47, 50, 60, 65, 94, 101, 103, 106, 107, 108, 121, 204
Muḥammed °Alī, 51, 127
Muḥammed Bākır, 48, 65, 123
Muhammedü'l, 46
Muhammedü'l-Muştafā şalla'llāhu Te°ālā °aleyhi ve sellem, 46
muḥibb, 47, 93, 120, 180, 293
murād, 34, 35, 38, 39, 54, 101, 128, 180
Murād Ġazī, 300
murāḳabe, 170
Murāt Ġazi Ḥan, 262
Mūsā, 23, 47, 51, 127
Mūsā-i Şānī, 47, 51
Muştafā, 46, 60, 65, 94, 108, 115
Musul, 227
mu°tekif, 94, 123
Mu°tekif, 123
Muṭi°, 108
mutteḳī, 293
mutī°, 168

mübāḥ, 114
mübārek, 35, 49, 53, 69, 120, 179
Mükerrem, 62, 328
mülākāt, 38, 41, 53, 132, 194
mülk, 61, 78, 81, 82, 128, 295
mü°min, 55, 76, 97, 98, 106, 109, 113, 114, 117
Mü°min, 85, 114, 115
münācāt, 49, 81, 110, 120, 248, 286
münḳād, 168, 251
Münkir, 109, 110, 111, 112, 113, 328
mürşīd, 65
Mürtezā, 74
mürüvvet, 110, 182
müselmān, 231
müslümān, 83, 95, 104, 107, 108, 109, 113, 177, 231
Müşerref, 82, 148, 328
mütefekkir, 124
müteḡayyir, 124, 194
müyesser, 23, 47, 268, 331
müzeyyen, 49, 134, 208

N

nām, 34, 35, 69, 82, 89, 123, 180, 287
namāz, 49, 119, 188, 279
Namāzdan, 49, 143
nān, 82, 298, 302
naşihat, 167, 282, 300
naẓar, 55, 92, 119, 183, 292
nebi, 123
Necef, 25, 328
neseblerin, 20, 23, 30, 47

nev-cüvân, 49, 69
Neved Nüh, 65
niyâz, 57, 81, 95, 120, 179, 279, 286, 288,
290, 298
Nüh, 77
nür, 23, 47, 60, 81, 94, 96, 131, 212, 284
Nüre'd-dîn, 124
Nüre'd-dîn H^vâce, 141
nübüvvet, 242

O

od, 74, 112, 113
Oğuz, 135, 249, 251
Orhân, 262
°Osmân Beg, 253
°Osmâncık, 253
°ömr, 148

P

Pâdişâh, 49, 118, 242
Payamlu, 158
pehlivan, 69, 325
Pes, 36, 39, 42, 50, 73, 78, 117, 124, 181,
285, 329
Peygamber, 65, 147
pinhân, 56, 84, 177, 210
Pîr, 98, 284

R

Rabb, 53, 282
rağiya'llâhu °anh, 65
Rağiya'llâhu °anha, 48
râhib, 97, 159

rahm, 153
rahmân, 130, 223
Raĥmetu'llâhi °aleyh, 48
Ravza-i Muṭahhara, 160
Râvî, 41, 204
râzı, 35, 76, 111, 181
rehbân, 98, 100, 105, 229
rek°at, 54, 120
remz, 20, 23, 47, 123, 180
Resûl, 47, 48, 94, 106, 108, 109, 123, 218,
286
Resûlu's-şakaleyn, 48
revân, 35, 38, 40, 50, 84, 121, 179, 284
Revân, 126, 195
revân ol, 64
Rivâyet, 39, 150, 190
rûh, 46, 294
ruhbân, 160, 232
Rum, 13, 25, 30, 34, 37, 185
Rûm, 27, 30, 31, 34, 58, 121, 180, 288
rumûz, 23, 47, 127, 180
Rüstem °Ali Rızâ, 266

S, Ş

sa°âdet, 23, 47
Şadreddin Konyevî, 39, 190
Şafâ, 27, 28, 36, 50, 123, 181
Şalât, 119
şalavat, 93, 211
Şaltuĥ, 28, 185
Şaltuĥ Baba, 186
Şarî, 27, 28, 34, 35, 37, 38, 128, 180, 283,
284, 286, 288

Şarı Dogan, 262
 Şarı İsmâ'îl, 196, 283, 284, 286
 Şarı İsmâ'îl, 128
 Şarı İsmâ'îl, 37, 38, 155
 Şarı Kâdî 'Ali Baba Barak Baba, 259
 Şarı Şaltuğ Sultân, 186
 seccâde, 57, 119, 185
 selâm, 20, 38, 46, 88, 93, 105, 110, 119,
 237, 280, 288, 300, 301, 302
 Semerkand, 61
 senâ, 24, 46, 119, 204
 ser-çeşme, 65, 238
 Ser-çeşme, 59
 ser-firâz, 117, 298
 ser-mest, 74
 Server, 67, 85, 304, 330
 Seyit Battâl Ğâzi, 267
 seyyid, 270
 Seyyid, 10, 12, 28, 29, 47, 51, 124, 202,
 286
 Seyyid Muhammed Mūsâ-i Şânî, 47
 Seyyid Şâlih, 29, 202
 Seyyit Cemâl Sultân, 259
 Seyyit Recep, 259
 Seyyîd Maḥmūd, 178, 179
 şıdk, 53,
 sırr, 20, 23, 47, 291
 Siḥr, 109
 Sinop, 185
 Sivâs, 239
 Sivrihisâr, 124
 şöḥbet, 42, 120, 179
 su'âl, 56, 126, 207
 şufra, 62, 119
 Sufre, 50
 Sultân, 20, 23, 24, 30, 31, 34, 39, 40, 47,
 93, 119, 179, 286, 300, 301
 Sultân 'Alâ'd-dîn, 135
 Sultân 'Alaa'd-din, 190
 Sultân 'Alâa'd-din Key Hüsrev İbn-i
 Kılınç Arslan, 227
 Sultân 'Alaa'ddin, 239
 Sultân İbrâhîm Şânî, 52
 Sultân Seyyid, 173, 271
 Sultân Seyyid Battâl Ğâzi, 173
 Sultânü'l-'ârifîn, 65
 Şuluca Kâra ögüke, 42, 183
 Şuluca Kâra ögük, 135
 Şulucaḳara[h]ögük, 169
 Şulucaḳara[h]öyük, 149, 152
 şâh, 49, 84, 87, 89, 230, 284, 289, 294,
 295
 Şâh, 57, 123, 227, 295, 301
 Şâm, 62
 şecâ'ât, 253
 şem'a, 65, 112
 Şems-i Tebrizî, 39, 190
 şeria't, 243
 şerîf, 23, 39, 47, 123, 189
 Şerîf, 53
 şerîflerin, 23, 47, 147
 Şeyḥ, 26, 39, 52, 77, 78, 79, 80, 81, 85,
 93, 190
 Şeyḥ Loḳmân, 26, 54
 Şeyḥ Loḳmân Perende, 54
 Şeyḥ Necme'd-din-i Kübrâ, 227

Şeyh Şadreddin Konyevî, 39, 190

T,Ṭ

ta^caccüb, 57, 121, 225

taa^cluḳat, 243

ta^cām, 50, 56, 82, 88, 94, 134

tā^cat, 48, 77, 94, 100, 106, 113, 115, 139,
281

T

taḥayyür, 55, 218

taḥayyüre, 46, 218

taḥiyyât, 24, 46

taḥtü'l-firâş, 72

taḳvâ, 58

talâḳ, 213

Ṭapdıḳ Emre, 128, 181

ṭarīḳ, 58, 126, 213

Ṭarīḳat, 58, 121

taşra, 40, 51, 84, 131, 182, 28

Tâtâr, 29, 229, 236

Tâtâristan, 228

ta^czim, 191, 298

Te^câlâ, 23, 30, 46, 113, 114, 120

Te^câlâ Celle, 48

teberrük, 161

Teḳaddes, 23, 30, 46

Tekür, 96, 97, 98, 100, 102, 104, 105,
107, 108, 109, 110, 117

tekye, 85, 93

Tekye kaya, 217

tevbe, 111, 116, 153

toĝan, 92, 125, 260

toĝân, 98, 236

ton, 52, 126

Ṭöy, 48

Ṭuz, 41, 42, 177, 205

Tükelcik, 275

Türbe, 297, 299

Türkistân, 21, 25, 26, 30, 31, 33, 34, 48,
65, 66, 67, 68, 72, 78, 79, 81, 83, 98,
118, 119

Türkmen, 13, 128

Tīmūr, 76, 87

U

u^clemâ, 39, 190

Ulu Abdal, 185

u^cummân, 74

usûl, 300

Ü

Üç Hişâr, 133

Üç Pınar, 141

Üçok, 129

Ürgüb, 27, 132

u^cryân, 75, 84

V

vacibü'l-ezân, 233

vâkıf, 38, 85, 126, 221, 245

vaḳit, 34, 35, 41, 42, 43, 132, 180

Ve eşhedü enne Muḥammeden ^c
Abduhu ve Resûlüh, 108

Vedûd, 113

velāyet, 20, 21, 23, 30, 39, 40, 47, 66, 69,
88, 94, 109, 122, 182, 291, 293, 294,
297, 298, 331
Velāyet, 21, 25, 27, 28, 29, 35, 54, 94,
129, 181, 293
Velī, 23, 27, 30, 39, 47, 53, 108, 119, 182,
290, 292, 299
Velīyyü'l-Ḥorasānī, 149, 180
vilāyet, 186, 296

Y

Yā, 31, 34, 50, 60, 81, 82, 101, 102, 104,
113, 116, 120, 188
Yā Resūla'llāh, 146
yād eylesün, 301
yadigār, 301
Yanko Mādyan, 295
yekşān, 298
yektā, 46
Yesevī, 30, 33, 54, 68, 79, 81, 115, 119

Yıldırım Beyāzıt, 262
Yūnus, 28, 34, 35, 36, 135, 180
Yūnus Muḫrī, 135
Yusuf Bālī, 281

Z, Z̤, Ż̤

zabt, 125, 300
zāhir, 41, 54, 129, 202
zaḥmetin, 122
za^cīf, 87, 111, 135
zelīl, 167
Zeyneb Ḥātūn, 49, 50, 52
Zeynü'l-^cĀbidīn, 48
zıkr, 24, 30, 33, 38, 39, 41, 47, 60, 119,
180
zulm, 33, 68, 153
Zīrā, 57, 71, 122, 182, 285

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı : Fatih BOLAT
Doğum Yeri ve Tarihi : Kahramanmaraş / 01.11.1987

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Erciyes Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri : Hamâmcızâde Hâfız-ı Mar'âşî'nin “Velâyetnâme-i Hacı Bektaşî Velî” Adlı Eseri (Makale)

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Yahya Kemal Beyatlı Anadolu Lisesi

İletişim

E-Posta Adresi : edebiyatci_46@windowslive.com
Tel. : 0543 747 58 70
Yıl : 2020

EKLER

بسم الله الرحمن الرحيم
 شكر وسپاس بی غایب و حمد و ثناء بی نهایت اول و آخر فردیکما
 و روف عظیم بر من آفریده کار عالمان اولیادینا و اولادیکما
 بر امرایه مکتوبات ظهور لودی تمنا کار خدایتان عظمیادینا
 ذوالعقول بحضرة وارر و کنایه معارف کتبانه اولوالالباب
 دسبته قانور عظمت بیمن خدایه جهان خدایان وارر و اولو
 لغت عترت نیک الفاظ الهیه سانه کور مات خدایان و اولو
 و تقدس کربدیع امور بیک قنوقات کمال درک اید و کنایه
 تحابین حقیقیات تعقل خدایه عظمت در یاسی زلفی بادشاه
 قدیم ذوالطراول و همیمن قنوقین بی زوال عظمت در یاسی لودیکما
 بکنار ایمن عبادت بعضی ممتاز اولو و اولو بکنایه
 خواص وقت اولو و دت معارف حقایق و دت افعال
 عبادین بعضی بار دت خدایه وارر **قول تعالی** بفعل ما بینا
 و حکام ما برید و دت صلوات و خدایه لا بعد و در و در
 زکات لا یحصا اول افضل مخلوقات و اکل موجودات
 و شیع المذنبین و حب رب العالمین **حمد**
 شهود ابوالقاسم شمس المصطفی صلوات الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نیک مرقد شریفه و روح الطیفة انبار اولسون
 و دت آیت اولاد و اولاد سلیم اولسون که عند الله فی سلیم
 ملک اعظم و مراد بری سائر امتن اگر مریضه کثیرا
اما بعد لودیکما مناجی شریف قطب الاقطاب مستند

اولاد

اولاد لباب سلطه اولیا و برهان الاصفی اخراج باب
 الله و السلطه الوار البقاع معرفت کاشف کتب شریعت و ارشاد
 الهادی بطریقیت و ابرار زبده رموز حقیقت فصل قانور
 الیوان و سلو له صاحب بر لودیکما یعنی حضرت سلطه
 حاجی بکاش الوطی لطیفه سانی قدس الله سره العزیز حضرت نیک
 واقع اولان حب و تسکین و مولود شریفین و ولایت
 و کراماتین و علم باطنی بوعالم ظاهری لودیکما
 رمز و رموزین عالم بر لودیکما بیان لودیکما عالم لودیکما
 ولایت ناما سعادت ظهوره کلوب اولیا و اله حضرت نیک
 اعتقاد درست اولی تحت صبا دت بوشی در یاسندن
 ظهوره کلون جهر لری جان قول لودیکما قلوب کولکری سرور
 و جان لری بر نور اوله و روز محشر ده اولیا الله دلو انما
 ایوب متقی که لودیکما اولاد لودیکما اعتقاد صبا دت اولان
 مجله بی شک و بی شبهه علی الیقین لودیکما و بوشیت
 مستر اول **ان شاء الله تعالی و تقدس** **حاجی بکاش**
ولی حضرت نیک حب و تسکین بیان اید اما عز من
 حضرت اصل الاصول نور الله الخیر حضرت سلطه حاجی بکاش
 تنم ذکر اولادک سید محمد او غلور **سید محمد موسی نای**
 او غلور موسی نای ابراهیم الحاف او غلور **ابراهیم الحاف**
 حضرت امام هشتم علی الرضا علیه آنا و انا بر کونک فرزند شیخ
 حضرت امام هفتم موسی کاظم او غلور عباس و قاسم و حمزه

د

کریمن سن قورترسلک صانع اسن چونک با نفع و مایان معال پس عشق اولامد بر مای کورتر لهنه دکلو مال کیم قیامت در کافر ایدی اسنی یا نفع مایان الهی سیل خدمت ایروب باچار	سکا ایمان کورتر و انست بن کوردی خضادان ولایت اول صده قیام ایمان شرها کورتر اسنی بسیر و چا بیون ابدی کور صکر در ویش صادق اولدی اولمان ایشکینم بوز سوروب دیزین چوک
--	---

کفر و ترک ایروب معارول
کافر ایمان اولدی مؤمن اول ول

خرم ایروب ارپولنه اموالینی ترتیب خدمت ایدر ایمان العمل ترتیب داری خضر لاله اولمان چو و صیت ایدی معمار اولاره چوق ولایت کورتر و بدیر باکره	حقه لایق ایلدی اعلا بیسی وعدده بیکی ایروب اکا اجل خضر بیکی بیل مشرف خاندان ناشی ایدی یلواروب اول کرده اولمندان مؤمن اولدوم معیار
---	--

اعقاد دی حکم ایدی اول اره
خدمت ایدم الحق سیل اولسورده

ای خضر لاله بودرسندون دینک شکر عظیم کوف ایدری آخره ایشکینک دیننه سینه قاندا سزون ارفی بری کمدور یوقلیه خلق ایا فایز سینه اوضوم چونک صادق صده قیام ایدی نیاز	صانم سوزوم بیسوز نامورون جان چوقوب جسم کبر قاره بر میتیم دغن ایسوب اوستیم دویک اوزی خلق باصوبن ایا قلیه اوچرا مکر آغاره خاره بوزوم قلیاء و کسرو اولوردی سرفراز
--	---

چون

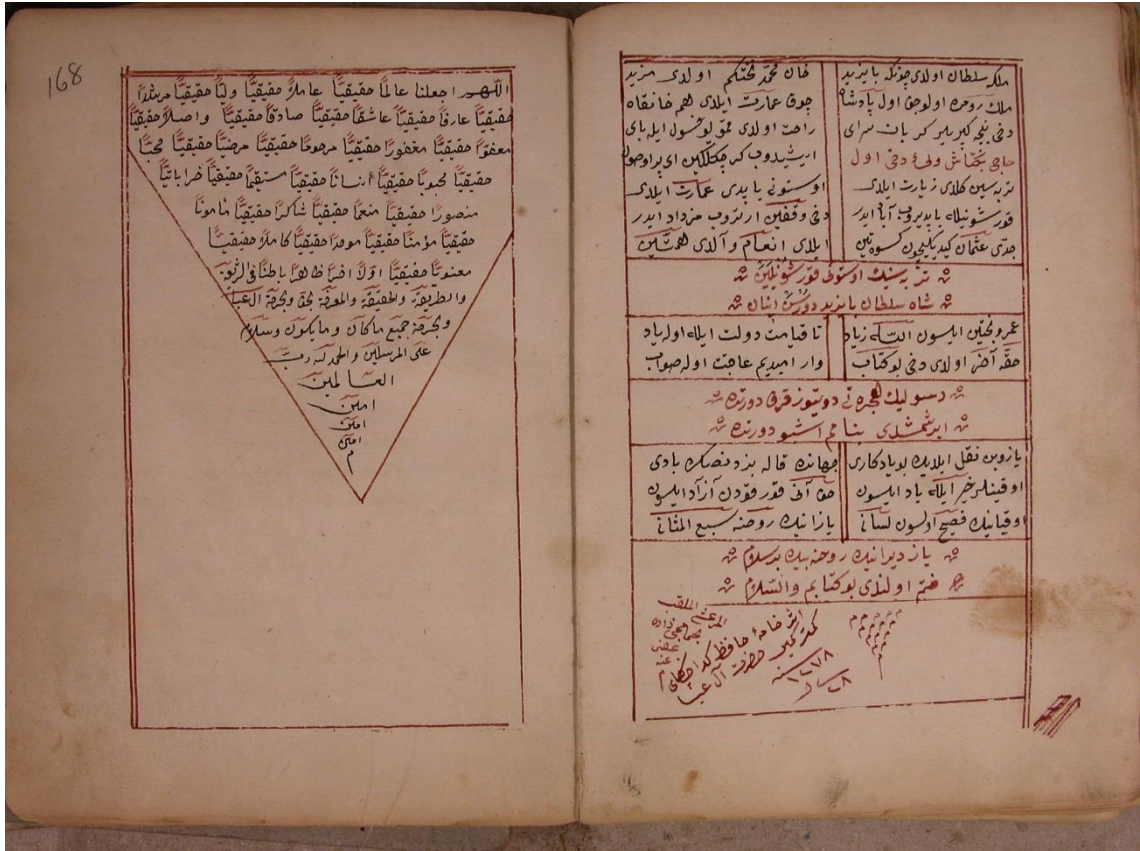
خضر خضاره تعظیم ایلدی اولزمان قطع ایسوب دینتون چونک کوریم نامهربانیت نسلد بولد دور عادت لهله کور طول عمریت آخری چون فوتدور دولت انیم ایدمک اکا اجل	صکر خلق حقه سلیم ایلدی آفریت ملکینم دونوردی بوزین عاجت خاکلله کسان ایلد عاجت موندک شرا بیخی ایچ حقه لایق ایلدی صالح عسل
---	---

نقصی تھی اوله کندی اولمدرین
اولقیاب بوله قانی اولمدرین

چونک معمار دینادون قیلا کور خضر لاله طوروبن ایدی یراق صوبله جسمینی انیک بود یلر خلق عالم حسین ایدی فاکرین دیدیر کافر ایمان اوش کور کوکلان کورتر هر کیم کور و کین آنی اول ایلک حقه ابر کورور اولا سوز بدورر ایشو کلام	آفریت ملکینم اول ایدی صحر قاز دیدر ایشکینم بیتین آفریت باله کف صبار و حقین قودبار خیر ایلای مشغول ایدی اولدورین رتر با بدی سودی حاجت کور طوبه افه صیلا آرین آکایین قطره ایمان ناکر عیان وارور عاجل ایلک طوبه نصیحت و اسلام
---	---

خضر خضاره کجاش و لیک حق مدفون کورتر شمشاد بی ذکر اولدور
ایچری دیکلاه بر دورلودی خبر
چونک قیبه یا یسوب اولدی تمام
خرا دغاری نقل ایدرین دینادون
دولت ایلای طوبه حق بو عا کس
برزمان حکم ایدی چون لوبلک کور

نقل ایدم بر خوش روایت معن وعدده ایدری پاوشا کور ای کرام برین سلطان محمد اولدی خاف معدله ضبط ایدری عالم سکر سلطان بایزید ایدری خست	
---	--

Hamâmcızâde Hâfız-ı Mar'aşı, "Velayet-nâme", Hâfız Ali Efendi Yazma Eserler Kataloğu [HAEYEK] DN. YZ. 264b, v.:10a,168b